

Hilâl. Studi turchi e ottomani 4

Venedik Baylosu'nun Defterleri The Venetian Baylo's Registers (1589-1684)

Serap Mumcu

Edizioni
Ca' Foscari

Venedik Baylosu'nun Defterleri
The Venetian Baylo's Registers
(1589-1684)

Hilâl

Studi turchi e ottomani

Collana diretta da
Maria Pia Pedani
Elisabetta Ragagnin

4

Edizioni
Ca' Foscari

Hilâl

Studi turchi e ottomani

Direttori | General editors

Maria Pia Pedani (Università Ca' Foscari Venezia, Italia)

Elisabetta Ragagnin (University of Cambridge, UK)

Comitato scientifico | Advisory board

Bülent Arı (TBMM Milli Saraylar, Müzecilik ve Tanıtım Başkanı, İstanbul, Türkiye)

Önder Bayır (TC Başbakanlık Devlet Arşivi Daire Başkanlığı, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, İstanbul, Türkiye)

Dejanirah Couto (École Pratique des Hautes Études «EPHE», Paris, France)

Mehmet Yavuz Erler (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye)

Fabio Grassi (Università di Roma «La Sapienza», Italia)

Figen Güner Dilek (Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye)

Stefan Hanß (Freie Universität, Berlin, Deutschland)

Baiarma Khabtagaeva (Szegedi Tudományegyetem, Magyarország)

Nicola Melis (Università degli Studi di Cagliari, Italia)

Melek Özyetgin (Yıldız Üniversitesi, İstanbul, Türkiye)

Cristina Tonghini (Università Ca' Foscari Venezia, Italia)

Direzione e redazione

Dipartimento di Studi sull'Asia sull'Africa Mediterranea

Sezione Asia Orientale e Antropologia

Università Ca' Foscari Venezia

Palazzo Vendramin dei Carmini

Dorsoduro 3462

30123 Venezia

Venedik Baylosu'nun Defterleri **The Venetian Baylo's Registers** **(1589-1684)**

Serap Mumcu

Venezia

Edizioni Ca' Foscari - Digital Publishing

2014

Venedik Baylosu'nun Defterleri | The Venetian Baylo's Registers (1589-1684)
Serap Mumcu

© 2014 Serap Mumcu for the texts

© 2014 Edizioni Ca' Foscari - Digital Publishing for the edition

Every part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means without permission provided that the source is fully credited.

Qualunque parte di questa pubblicazione può essere riprodotta, memorizzata in un sistema di recupero dati o trasmessa in qualsiasi forma o con qualsiasi mezzo, elettronico o meccanico, senza autorizzazione, a condizione che se ne citi la fonte.

Edizioni Ca' Foscari - Digital Publishing

Università Ca' Foscari Venezia

Dorsoduro 1686

30123 Venezia

<http://edizionicafoscari.unive.it/>

ecf@unive.it

1 edition March 2014

ISBN 978-88-97735-57-1 (pdf)

ISBN 978-88-97735-58-8 (print)

Cover design: Studio Girardi, Venezia | Edizioni Ca' Foscari

Özet | Summary

Teşekkür Acknowledgments	7 9
Önsöz Preface Maria Pia Pedani	11 13
Giriş Introduction	15 26
Belgeler Documents	37
Kaynakça Bibliography	397
Kısaltmalar Abbreviations	401
Dizinler Indices	402
Baylos'un Sözlüğü The Baylo's Dictionary	428

Sevgili hocam Prof. Dr. Mahmut H. Şakiroğlu anısına
In memory of my professor Mahmut H. Şakiroğlu

Teşekkür

Bu çalışma Venedik Devlet Arşivi'nde *Bailo a Costantinopoli* 250-252 numaralı seride bulunan ve 1589'dan 1682'ye kadar uzanan yaklaşık yüz yıllık süreci kapsayan 943 belgeyi ele almaktadır.

İstanbul'daki Venedikli diplomatlar Osmanlı sultanlarının ve önemli devlet görevlilerinin mektuplarının kopyalarını, Venediklilerin işlerinde referans olması için, kendi arşivlerinde bulundurmaya özen gösteriyorlardı. İşte bu şekilde «*Carte Turche Registri* » (Türkçe kartlar) adı verilen kayıt serisi ortaya çıktı. Bu kayıtlar Osmanlı Türkçesi ve Venedik Cumhuriyeti'nin resmi tercümanları tarafından yapılan İtalyanca çevirileri içerir. Belge asılları sıklıkla Venedik'e gönderilmekle birlikte bunların birer kopyası Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Maliyeden Müdevver Defterler içinde de bulunmaktadır.

Burada çalışılan belgeler Hüküm, Mektup, Nişân-ı Şerif, Berat, Hücet ve Arz'dır. Bugün iki devletin ilişkileri sadece tarihçiler için değil birçok kesimce merak edilmektedir. Bunun da en temel nedeni bu ilişki ağlarını kanıtlayan belgelerin Osmanlı Devleti'nin bilinmeyenlerini gözler önüne çıkaracağı düşüncesidir. Ancak şimdiye kadar ortaya konulan çalışmalar, ilişkilerin ortaya konulmasında yeterli değildir. Bu çalışma oldukça geniş bir süreci bütünlüklü olarak ele almakta ve Osmanlı Devleti ile Venedik'in bu süreçte özellikle ticari faaliyetlerinin gelişimini ve bu faaliyetleri sekteye uğratan gelişmeleri gözler önüne sermektedir.

Belgeleri ele alma aşamasında genel olarak kısa özetlerle geçiştirilmiş bir çalışma yapmak yerine, bütünlüklü ve ayrıntılı bir çalışma araştırmacılar için çok daha verimli olacaktır. Bu nedenle çalışma, her bir belge tek tek ele alınarak hem Türkçe geniş özet hem de İngilizce kısa özet şeklinde hazırlandı. Türkçe özet aşamasında dönemin Osmanlı Türkçesini çok fazla değiştirmeden, bilhassa yabancı kelimelerin orijinaline sadık kalınarak yazılmasının daha uygun olduğuna karar verdik. Hemen hemen bütün belgelerin hem Osmanlıca hem de İtalyanca kopyalarının bulunması yabancı isimlerin yazımında büyük kolaylık sağladı. İtalyanca

metinlerin genel olarak daha ayrıntılı olması da bazı Osmanlıca metinlerde eksik kalan tarih, yer adı, kişi adı gibi bilgilerin tamamlanmasında önemli bir katkı sağladı.

Öncelikle çalışmanın bütün aşamalarında yanımda olan ve benden desteğini esirgemeyen ve bana gerçek bir öğretmen olan kıymetli hocam Ca' Foscari Üniversitesi'nden Prof. Dr. Maria Pia Pedani'ye, Gazi Üniversitesi'nden Yüksek Lisans tez danışmanım, kıymetli hocam Prof. Dr. Ahmet Güneş'e, çalışmaya önemli fikirleriyle katkıda bulunan ve her aşamasında bizimle heyecanlanan Prof. Dr. Antonio Fabris'e, bana güvendiği ve sonuna kadar desteklediği için Prof. Dr. Nevin Özkan'a, Ankara İtalyan Kültür Merkezi'nden Esra Orhan'a, cesaret verici öğütleriyle yolumu açan Prof. Dr. Tufan Gündüz'e, Venedik Devlet Arşivi Çalışma Odası Baş Sorumlusu Michela Dal Borgo'ya, Venedik Arşivi'ndeki çalışma sürem boyunca kıymetli fikirlerini benimle paylaşan tarihçi arkadaşlarım Emrah Safa Gürkan'a, Levent Kaya Ocakaçan'a, Özgür Oral'a ve Güner Doğan'a İtalyanca belgeleri okuma ve anlama aşamasında benden yardımlarını esirgemeyen İtalyan araştırmacılar Mauro Bondioli'ye, Erasmo Castellano'ya, Massimo Galtarossa'ya, Davide Geronazzo'ya ve Christian Rossi'ye, hem Yunanca hem İtalyanca yer ve şahıs isimlerinde benden yardımını esirgemeyen Christos Zampokalos'a, Venedik Devlet Arşivi'nin tüm çalışanlarına, Türkiye'den yardım eli uzatan Ebubekir Siddık Şahin'e, Musa Gümüş'e, Fatih Tunçkılıç'a, İngilizce çeviriye katkılarından dolayı Merve Biçer, Yaşar Tolga Cora ile Deanna Cachoian-Sanchez'e ve sevgili aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Serap Mumcu
Eylül 2013
Venedik

Acknowledgments

This book contains the summaries of 943 Ottoman documents dating back to the period 1589-1682, written in eleven registers kept in the archives of *Bailo a Constantinopoli*, boxes 250-252, in the Venetian State Archives. Venetian diplomats in Istanbul considered it important to keep the copies of letters of sultans and Ottoman officials that made reference to Venetian affairs in their own archives. In this way the series of registers called *Carte turche. Registri* was created. It contains both Ottoman texts and their Italian translations made by the official interpreters of the Republic. Originals were usually sent to Venice, while the drafts are still kept in the Ottoman archives (Başbakanlık Osmanlı Arşivi), above all in the series *Maliyeden müdevver*.

The documents studied here are imperial orders (*hüküm*), letters (*mektup*), imperial decrees (*nişân-ı şerîf*), patents (*berat*), legal documents (*hüccet*) and petitions (*arz-ı hal*). They are important to give new light to Venetian-Ottoman relations. Today several scholars, belonging to different research fields, are interested in the past relations that had taken place between these two states. There is the widespread idea that the Venetian documents can reveal still unknown elements of the history of the Ottoman Empire. This study aims at helping to understand the complex process of these relations and, since these documents make reference particularly to commercial relations, to give new light to Ottoman-Venetian economic history.

Working on these registers, I soon realized that a long description of the documents would be more useful for researchers than short summaries. Therefore the documents were carefully read one by one and detailed summaries in Turkish were prepared, together with some brief information in English. Other copies in Ottoman, together with ancient translations into Italian, helped me to understand better the documents and to complete the missing parts such as dates, names of places and persons.

First of all, I owe my deepest thanks to my valuable Professor Dr.

Maria Pia Pedani, from Ca' Foscari University of Venice, who supported me during the research process being a real teacher for me. I would also like to thank my supervisor, Professor Dr. Ahmet Güneş from Gazi University of Ankara. Thanks also to Professor Dr. Antonio Fabris who contributed to this work with his advices and enthusiasm, Professor Dr. Nevin Özkan who trusted and deeply supported me, Esra Orhan from the Institute of Italian Culture in Ankara and Professor Dr. Tufan Gunduz who enlightened my way with his encouraging advices. My gratitude is also extended to Dr. Michela Dal Borgo, the head of the reading room of the Venetian State Archive; my historian colleagues who shared their valuable ideas during my research in the Archive of Venice: Emrah Safa Gürkan, Levent Kaya Ocakaçan, Özgür Oral and Güner Doğan; my Italian research colleagues who supported me in reading and understanding documents in Italian: Mauro Bondioli, Erasmo Castellano, Massimo Gal-tarossa, Davide Geronazzo and Christian Rossi; Christos Zampakolas who helped me to understand all the names of places and people in Greek and Italian; all the staff of the Venetian State Archives; Ebubekir Siddık Şahin, Musa Gümüş and Fatih Tunçkılıç, who supported me from Turkey; Merve Biçer, Yaşar Tolga Cora and Deanna Cachoian-Schanz for the translation into English; and finally my dearest family.

Serap Mumcu
September 2013
Venice

Önsöz

Maria Pia Pedani
Ca' Foscari Üniversitesi Venedik

2000'li yılların başında dikkatimi çeken Venedik Devlet Arşivi'nden *Bailo a Costantinopoli, Carte Turche* serisi 1987 yılında başlayan uzun tasnif sürecinin ardından araştırmacıların hizmetine sunulmuştu. Arşivdeki bu belgelerin yıllar önce görmüş olduğum Osmanlı kroniklerinden oldukça farklı ve bu nedenle de çok önemli olduğunu ilk görüşte anlamıştım. Osmanlı Türkçesinde hazırlanıp birer İtalyanca kopyası ile muhafaza edilen bu belgelerle Venedikli diplomatların Osmanlı sultanlarına karşı ve iki devlet arasındaki ilişkilerde nasıl bir bürokrasi izledikleri açıklığa kavuşmaktadır. Bunlar; Akdeniz'de süregelen Venedik-Osmanlı ticareti, Balkan topraklarında Venedikliler için gerçekleşen askeri alımlar, Osmanlı Devleti tarafından Venedik gemilerine saldıran Arnavut korsan gemilerinin yakılması yönünde verilen emirler, sadece karada değil denizlerde de ortak sınırların kurulması, Levante bölgesinde olduğu gibi Avrupa'da da seyahat eden Hıristiyan ve Müslüman tüccarların başından geçen ilginç olaylar, Osmanlı sultanı ve Venedik doju arasındaki dostluğa vurgu yapan Osmanlı Devleti'nden Venedik'e gönderilen mektuplardır.

Beraber çalışmalar yürüttüğüm öğrencim Serap Mumcu bu seride muhafaza edilen 11 defter üzerinde iki yılı aşkın bir çalışma sürecinden sonra bu zorlu görevi başarıyla tamamladı.

Bu işin oldukça zorlu tarafları oldu: Kişi ve yer adlarının yazımının birbirinden farklılık göstermesi, birbirinden oldukça farklı belgelerin bir arada bulunması, Osmanlı Türkçesi ve Venedik lehçesinden kaynaklanan zorluklar, iki dilde hazırlanan belgenin birbirinden farklılık gösterdiği durumlar ki genellikle Osmanlı Türkçesi kısmında daha ayrıntılı bilgiler mevcuttur ve son olarak Venedik Devlet Arşivi'nde *Bailo a Costantinopoli* serisinin tam düzenli bir şekilde tasniflenmemiş olması da araştırmacılara yardımcı olmayan, yanlış bilgilendirme sunan ve ciddi anlamda çalışmayı zorlaştıran bir etken olmuştur. (Örnek verecek olursak; sıra halinde birbirini takip eden belgelerden birkaç tanesi çalışmanın tamamlanmasına günler kala tamamen tesadüf eseri bambaşka bir seri

içerisinden çıkmıştır. Bu eksik belgelerin bulunduğu seri ile ilgili olarak hiçbir mevcut bilgi bulunmamaktadır).

Bu kitap, Ca' Foscari Üniversitesi editörlüğünde on-line olarak yayımlanmaya başlanan ve genç araştırmacıların Tarih, Dil, Türkoloji, Türkçe ve Osmanlı Türkçesi alanlarındaki çalışmalarını içeren «Hilâl» Dergisi'nden yayımlanmaktadır.

Serap Mumcu, Venedik Arşivi'nin çalışma salonunda geçirdiği sayısız saatlerin ardından hazırladığı bu çalışmayı şimdi bu sahanın araştırmacılarına sunuyor. Şimdi tarihçiler sadece kaybedilen ya da kazanılan savaşlardan ibaret olmayan, dostlukları ve ortak paylaşımları da kapsayan bilimsel bir tarihsel yaklaşımı, geçmişteki Venedik-Osmanlı ilişkilerini ortaya koyan yeni ve harika bir kaynağa sahipler.

Preface

Maria Pia Pedani
Ca' Foscari University, Venice

The series *Carte turche. Registri* attracted my attention many years ago, between 1999 and 2000. At that time, the series became available to scholars after a long lasting re-arrangement process that had started in 1987.

The first time I saw these documents, I could immediately see how different they are from Ottoman chronicles and therefore what an important historical source they are.

These documents, written in Ottoman and provided with Italian translations, are very important to understand the way Venetian diplomats managed the sultan's bureaucracy.

These documents clearly deal with the following topics that would otherwise be difficult for historians to fathom: Venetian-Ottoman trade in the Mediterranean; recruitments of soldiers in the Balkans for the Venetians; imperial orders of burning Albanian pirates ships that had attacked Venetian ships; establishment of common borders not only on land but also on sea waters; peculiar episodes that happened to Muslim and Christian merchants travelling both in the Levant and in Europe; imperial letters that firmly state the friendship existing between the sultan and the doge.

One of my students, Serap Mumcu, undertook the difficult task of making summaries of the documents kept in the first eleven registers of this series. It has taken about 2 years to successfully carry out this difficult task.

The difficulties were manifold: names of persons and places written in different manners; occurrence of extremely different documents all mixed-up together, several ways of dating documents; difficulties arisen from both the Ottoman and Venetian language; discrepancies between the Ottoman documents and their Venetian translation to such an extent that the sections written in Ottoman provide more detailed information.

Last but not least, the fact that the series *Bailo a Costantinopoli* has not yet been arranged in a proper order surely does not help scholars in their research. Moreover, the inventory is often misleading. For instance some pages belonging to one of these registers were found by chance in another box - without giving any information about the date and nature of these pages - just a couple of days before handing in this work.

This book is now available in the new on-line series «Hilâl», published by Ca' Foscari University Press, created to promote, above all, young scholars' works on Turkic, Turkish and Ottoman history, language and culture.

After spending countless hours in the reading room of the Venetian Archive, Serap Mumcu presents her work to the scholarly platform.

Now historians have a new and wonderful collection of sources for studying past Ottoman-Venetian relations that do not merely consist of lost vs. won wars, as a certain historiography believes, but also of friendship and shared interests.

Giriş

1 Osmanlı Devleti ve Venedik

Osmanlı Devleti ile Venedik ilişkileri xiv. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı Devleti'nin topraklarını genişletmeye başladığı dönemde kurulmuş ve *Serenissima* Cumhuriyeti'nin (En Huzurlu Cumhuriyet) 1797'de son bulmasına kadar sürmüştü. Bu ilişkiler iki devlet arasında siyasi, sosyal, ekonomik ve aynı zamanda kültürel anlamda etkileşime neden olmuştu. Adriyatik'in incisi olarak tanınan Venedik, Doğu Akdeniz'de xiv. yüzyıldan xvi. yüzyıla kadar hüküm sürmüştü; ancak Venedikli tüccarlar *Levante* olarak adlandırdıkları bu topraklardaki ticaretlerine Osmanlı Devleti kurulmadan çok önce viii. yüzyılda başlamışlardı. Zamanla *Levante* bölgesinin en önemli ticaret merkezine dönüşen Venedik, Adriyatik üzerindeki konumundan dolayı Doğu ve Batıdan gelen ticaret meta'larının toplandığı bağımsız bir merkeze dönüşmüştü. *Serenissima*'nın gemileri her yıl Venedik lagününden Yunan topraklarına, İstanbul'a, Karadeniz'e, Suriye kıyılarına, Mısır'a ve Kuzey Afrika'ya doğru hareket ediyordu. Öte yandan Venedik Cumhuriyeti'nin tüccarları Doğu'da, İran'a ve Basra Körfezi'ne doğru yol alıyorlardı. Venedik bu nedenle xiv. yüzyıl ile xvi. yüzyıllar arasında oldukça zengin bir şehir devletine dönüşmüştü. Bu yüzyıllar arasında özellikle karabiber Rialto pazarında altın ile ölçülüyor; diğer baharatlar ise Batı ve Kuzey Avrupa'ya gönderilmek üzere satılıyordu. (Lane 1978; Nicol, Güven 2000; Dudan 2006; Braudel et al. 2007)

Venedikliler Doğu Akdeniz'de güçlü bir devlet kurmuş olmalarına rağmen bütün Akdeniz havzasını kontrol edecek güçlü bir ekonomik ve askeri güçten yoksundu. Bu nedenle de Bizans Devleti'nin düşmesinin ardından Osmanlıların topraklarını genişletmesiyle Doğu Akdeniz'de yeni ve güçlü bir devlet ile uğraşmak zorunda kalmışlardı. xvi. yüzyılla Venedikliler güç savaşında geride kalırken Osmanlılar ve İspanya Krallığı orduları ve zenginlikleri sayesinde Akdeniz'de yayılcı politikalar geliştiriyorlardı. Osmanlı Devleti ile yaptıkları iki uzun savaşın ardından xvii. yüzyılda yaşadıkları kısa bir krizden çıkmayı başaran Venedikliler

xviii. yüzyıla kadar varlıklarını sürdürüp Doğu'da da ticarete devam edebildiler. Osmanlı Devleti ile uzun yüzyıllar temas halinde olan Venedikliler onların gücünün farkındalardı. Zaman zaman dostluk zaman zaman da düşmanlık arasında gidip gelen ilişkilere rağmen iki devlet de aralarındaki ticaretten büyük karlar elde ediyorlardı. (Theunissen 1998; Faroqhi 2004; İnalçık 2007; Brummet 2009; Pedani 2010a)

2 İstanbul'da Venedikli Diplomatlar

Osmanlı Devleti ve Venedik arasındaki diplomatik ilişkiler 1453 yılından itibaren *straordinario ambasciatore* (olağanüstü büyükelçiler) ve Venedik'in İstanbul'daki temsilcileri kabul edilen bayloslar vasıtasıyla yürütülüyordu. Büyükelçiler sadece olağanüstü bir görev için giderler ve bu görevi tamamladıklarında tekrar Venedik'e dönerlerdi. Bunlar Osmanlılar tarafından 1670 yılına kadar «elçi»; bu tarihten sonra ise «büyükelçi» olarak adlandırıldılar. Hiyerarşik açıdan büyükelçiler bayloslardan daha üst sırada yer alıyorlardı. Orta Çağ döneminde baylosların, konsoloslarınkine benzer, sadece Venedik'in ülke dışındaki kolonilerini korumak gibi görevleri vardı. Bu nedenle baylosların yerini zaman içinde konsoloslar devraldı ve sadece İstanbul'da olmak üzere bir tek baylos kaldı. 1265 yılında kurulan baylosluk ofisinin kökeni İstanbul'un 1204 yılında Latinler tarafından fethine kadar gitmektedir. Bu fethin ardından İstanbul'daki Venedik topluluğunun başına *podestà* (belediye başkanı) olarak geçen görevli, işte bu baylosluk ofisinin kuruluşundan üç yıl sonra 1268'de Venedik doju tarafından İstanbul'a baylos olarak atanmıştı. Osmanlıların İstanbul'u fethi esnasında Bizanslıların yanında mücadele eden Venedik baylosu Girolamo Minotto yakalandıktan sonra u. Mehmet'in emriyle öldürülmüştü. Daha sonra Bartolemeo Marcello büyükelçi sıfatıyla İstanbul'a gönderildi ve iki devlet arasında yapılan barış antlaşmasının ardından burada baylos olarak kaldı. Baylos xv. yüzyılın sonuna kadar *Levante'*de bulunan konsoloslardan daha fazla öneme sahip olsa da esasında sadece bir konsolosun yetkilerine sahipti. 1575 yılında ilan edilen bir yasa ile bayloslar Venedik'in İstanbul'da yaşayan resmi temsilcisi unvanını aldılar. (Bertelè 2012, 31-46; Coco, Manzonetto 1985, 13-20; Dursteler 2012, 23)

Baylos kelimesinin Osmanlı Türkçesinde yazımında tam bir netlik yoktur. «Bailo», «baylos» «balyos» nadir olmakla birlikte «balyoz» yazımlarına da denk gelinmiştir. Çalışmaya dâhil olan 943 belgenin genelinde bu kelime «baylos» olarak belirtildiği için biz de «baylos» ifadesini seçmeyi uygun bulduk. (Şakiroğlu 1992, 43-47)

Venedik baylosu İstanbul'daki Venedik topluluğunun en üst düzey yö-

neticiliği gibi önemli bir mevkide bulunuyordu. Venedik topluluğundan kasıt sadece Venedik şehrinde gelen Venedikliler (*Veneziano*) değil, Serenissima'nın sınırlarında yaşayan bütün halkları (*Veneto*) da kapsıyordu. Baylosun Osmanlı Devleti'nin yöneticileriyle Venediklilerin işlerinde karşılaştıkları problemleri çözmek üzere kurdukları üst düzey ilişkileri vardı ve bu problemlerin çözümü için bayloslar Osmanlı'nın merkezine arz-ı hal sunuyorlardı. Bayloslar, geniş casusluk ağı ve Venedikli diplomatların Osmanlı'nın paşaları ve beyleriyle kurdukları kişisel arkadaşlıklar sayesinde Venedik'e güvenli bilgiler gönderebiliyorlardı. (Gürkan 2012a, 28-34) Venedikliler kurmuş oldukları konsolosluk ağı ile *Levante* bölgesinde düzenli temas halinde oldular. (Pedani 2007) Venedikli diplomatlar yurt dışında geçirdikleri sürecin ardından *Senato*'ya resmi raporlarını sunmak zorundalardı. Bu raporlar geçmiş yüzyıllarda yabancılar tarafından da hevesle okunan ve önemli bir tarihsel kaynak kabul edilen ünlü *relazione*'lerdi. (Albèri 1840; Albèri 1844; Albèri 1855; Albèri 1863; Barozzi, Berchet 1871; Firpo 1984; Pedani-Fabris 1996; Valensi 1987)

3 Baylos'un Arşivi

Osmanlı Devleti ve Venedik arasındaki ilişkiler günümüze çok sayıda belgenin kalmasına neden olmuştur. Bugün, Venedik Devlet Arşivi, Marciana Kütüphanesi, Türkiye arşivleri ve kütüphanelerinde ayrıca dünyanın sayılı arşivlerinde bu ilişkilerin neticesinde günümüze kalan belgeler bulunmaktadır. Osmanlı tarihi ile ilgilenen tarihçiler her daim Venedik arşivini kullanmışlardır. Öncelikle Joseph von Hammer-Pugstall, bir kısmı Venedik'te bir kısmı da Viyana'da tutulan belgeleri kullandı. (Hammer-Purgstall 1827-1835) Bu belgelerin en önemlisi xix. yüzyılın ilk yarısında, Avusturya mahkemelerine gönderildi ve 1866 yılında İtalyan Krallığı ve Avusturya İmparatorluğu arasında yapılan anlaşma uyarınca geri alındı. (Cecchetti 1870, 7-10, 20-21) Venedik Devlet Arşivi'nde çalışan Şerafettin Turan, Mahmut Şakiroğlu ve Tayyip Gökbilgin gibi Türk tarihçileri bu belgelerin Venedik-Osmanlı tarihi ilişkilerine yeni bir ışık tutabileceğini ve hatta bu belgelerden yoksun bir şekilde bir Osmanlı tarihi yazılamayacağını iddia etmişlerdir. (Gökbilgin 1964; Turan 1968; Şakiroğlu 1987; Gökbilgin 1987; Gökbilgin 1979a; Gökbilgin 1979b; Şakiroğlu 1982; Şakiroğlu 1990; Turan 2000) Seksenli yıllarda bu arşivde çalışma yapan Cemal Kafadar, burada ticari faaliyetlere ilişkin belgelerin içeriğinin 1560'larda daha ayrıntılı olmaya başladığından bahsetmekte ve 1570-1573 savaş döneminden sonra ticaret faaliyetlerinin arttığını belirtmektedir. (Kafadar 2010) Kafadar'ın bu yorumunu destekler şekil-

de bu çalışmaya dâhil olan belgelerin de başlangıç tarihinin 1580'leri bulması tesadüf değildir.

Çalışmam için seçtiğim belgeler *Carte Turche* (Türkçe Belgeler) adı altında Venedik Devlet Arşivi'nden *Bailo a Costantinopoli* (İstanbul Baylosu) serisinden bulunanlardır. Bu ad İstanbul'da bulunan Venedikli diplomatların ve onların erkânının yaşadığı baylosluk evinde muhafaza edilen Venedik Büyükelçilik Arşivi'nden gelmekteydi. Venedikliler 1204 yılından önceki dönemlerde İstanbul'da bugünkü Eminönü'nde bir yerde yaşıyorlardı. (Ağır 2009) Fatih Sultan Mehmed, 1453'te İstanbul'un fethinin ardından Venedikli diplomatlara daha önce Anconalıların ana yerleşkesi olan bölgeyi vermişti. 1499-1502 savaşı esnasında Eminönü'ndeki yerlerini kaybeden Venedikliler, xvi. yüzyılın başında Haliç'te üzüm bağlarıyla ünlü Pera ya da Galata olarak adlandırılan bölgede büyükelçilere tercümanlık yapan Salvago ailesine ait bir evi kiralamışlardı. Venedikliler bu evi xvii. yüzyılın ikinci yarısında satın aldılar. Buranın hemen yakınında, Tom Tom Sokağı olarak adlandırılan yerin karşısında Fransız büyükelçiliği bulunuyordu. Venedik'in Osmanlı Devleti ile savaş sürecinde olduğu karanlık dönemlerinde Venedik büyükelçiliğinden bu Fransız elçiliğine oldukça önemli yazışmalar gönderiliyordu.

1797'de Venedik Cumhuriyeti son bulunca Serenissima'nın topraklarına önce Fransızlar sonra Avusturyalılar, 1806 yılında yeniden Fransızlar ve 1814'te yine Avusturyalılar el koymuşlardı. İstanbul'daki Venedik büyükelçiliği de bu değişimler silsilesine uymak zorunda kalmıştı: Venedik sarayı 1798'de içindeki tüm mobilyaları ve arşiviyle Habsburglara, 1806'da Fransız büyükelçiliğine, 1816'da Avusturyalı diplomatlara tahsis edildi. Arşiv, Venedik'e gönderildiği tarih olan 1840 yılına kadar bu sarayda kaldı. Bu arşiv iki yıl sonra Venedik arşivindeki diğer önemli belgelerle birlikte Viyana'ya gönderildi. Bu belgeler, Venedik, İtalyan Krallığına bağlı olduğu sırada, 1868 eylülünde tekrar Venedik'e gönderildi. Öte yandan İstanbul'daki baylosluk evi, İtalya'ya teslim edilmeden önce, Birinci Dünya Savaşı'nın sonu olan 1918 yılına kadar Avusturya büyükelçiliğinin elinde kaldı. Günümüzde Venedik sarayı diye de adlandırılan bu bina şimdi İtalyan büyükelçiliğinin İstanbul'daki konsolosluk binası olarak hizmet vermektedir. (Özkulu 2011)

Bailo a Costantinopoli arşivi, İstanbul'daki diplomatların gönderdiği resmi mektuplar dizisi (*ducali*), aynı diplomatların Venedik'e gönderdikleri mektuplar (*dispacci*), konsoloslar ve *Levante*'deki diğer yetkililerle yapılan yazışmalar (*lettere*), hesap defterleri (*libri di cassa*) ile Osmanlı başkentindeki Venedik topluluğunun hayatı ve ticari faaliyetlerine ilişkin diğer belgeleri içerir. (Pedani 2013, 384)

Bu seriden bir tanesi de *Carte Turche* (Türkçe Kartlar) olarak adlandırılmaktadır. İçinde 36 defterin (*registri*) olduğu 12 dosyadan (*busta*)

oluşur. En eski belgenin 1589 yılına ait olduğu bu serinin son tarihli belgesi 1785 yılına aittir. Osmanlı Devleti'ne ait Osmanlı Türkçesinde belgeler ve bunların İtalyan büyükelçileri için çalışan tercümanlarının (Venedik lehçesinde *dragoman*) yaptıkları İtalyanca çevirileri kapsar. Siyasi ve ekonomik açıdan önemli olarak kabul edilen bu belgeler, gelecekte de muhafaza edilebilsin diye tercümanlar tarafından bir arada tutulup kopyalanmışlardır.

Ele aldığımız belgeler çok sayıda nâme-i hümâyün, hüküm, nişân-ı şerîf, berat, hüccet, arz-ı hal ile Osmanlı paşaları ve diğer devlet görevlileri tarafından Venedik'in, Venediklilerin ve Venedik Cumhuriyeti'ne bağlı olanların işleri için gönderilmiş mektuplardan oluşur. Bunların bazıları Fransız, Hollandalı, İngiliz büyükelçileri ve Venedik'in Halep konsolosu; büyük çoğunluğu ise Venedik baylosu tarafından der saadet'e sunulmuş olan protesto mektuplarıdır. Devamlarında genellikle divandan verilmiş olan cevaplar bulunmaktadır. Aynı zamanda birkaç tane de Osmanlı sınırlarında yaşayan katolik papazlar ile bazı merkezi ya da bölgesel resmi birimlerin mektupları vardır.

İşte bu belgeler 250-252 numaralı dosyaların (*busta*) içinde yer alan ilk 11 defterde (*registri*) bulunmaktadır. Bunların genellikle kopyaları ya da bazılarının asılları Venedik Devlet Arşiv'nde *Documenti turchi* ve *Lettere e scritture turchesche* adıyla yer alan serilerde de bulunmaktadır. Bu belgelerin birer örneğini İstanbul'da Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde *Maliyeden Müdevver* ve *Mühimme Defterleri*'de bulmak mümkündür. Daha net anlaşılması için örnek verecek olursak; Suraiya Faroqhi'nin Osmanlı Devleti'nde Venedik ticaretini konu alan makalesi, Venedik arşivinde değil, İstanbul arşivinde yaptığı araştırmalara dayanır. (Faroqhi 1986; Pedani-Fabris 1994; Pedani 2010b)

4 Baylos Belgelerinden Osmanlı-Venedik İlişkileri (1589-1682)

Carte Turche içinde Venedik topluluğunun İstanbul'daki yaşamları, Osmanlı Devleti'ndeki ticaretleri ve aynı zamanda iki ülkenin siyasi ilişkilerine ait belgeler bulunmaktadır. Baylos kendi topluluğu içinde karşılaştıkları problemlerin çözümü için Osmanlı sultanına arz-ı hal sunar ve Venediklilerin Osmanlılar ile yaşadıkları münakaşalarda ise kadıya giderdi. Baylosa yardımcı olan topluluğun önde gelenlerinden oluşan bir xı'ler meclisi (*Consiglio di xı*) vardı. Baylos aynı zamanda Venediklilerin yaşadıkları olumsuzluğun giderilmesinde de önemli bir noktada bulunmaktaydı. Çalışmaya konu olan hüccetlerden de anlaşıldığı üzere, Venediklilerin Osmanlı topraklarında hem Osmanlı tebaası hem de diğer yabancı devletlerle yaşadıkları sorunların çözümünde şahitliğine danıştı-

lacak kişi oluyordu. Venediklilerin kendi aralarındaki anlaşmazlıklarda ise çözüm merci baylosun kendisi oluyordu. Hıristiyan hacıların Kudüs'e yolculukları ve Kudüs'te yaşayan Hıristiyan tebaanın haklarının korunmasının gereği ortadadır. Venedikliler için bir itibar meselesi olan bu işin en sağlıklı şekilde yapılmasının yolu Osmanlı Devleti'nden alınan izin belgeleri ve yine Osmanlı'nın merkezinden, hacıların geçecekleri yollarda bulunan beylerine gönderdikleri hükümler ve mektuplar oluyordu. Venedik'e saygınlık getiren bu görev baylosların Venedik'in diğer yöneticileri nezdinde daha da önemli bir yer edinmesini sağlamıştı. Artık baylos, konsoloslar ve rahiplerin üzerinde bir yetkiye sahipti. Venedikli tüccarların esir edilmeleri ya da mallarına el konulması durumunda baylos yine konuyla ilgilenmesi gereken kişiydi. Esir edilen Venediklilerin ve Venediklilere ait olup onlardan el koyma yöntemi ile alınan malların sahiplerine iadesinin yapılması için bunların baylosa ya da onun atayaçağı kişiye teslimi talep edilirdi. Baylos, Mısır ve Suriye'deki konsoloslar ile temas halindeydi ve *Levante* bölgesindeki diğer konsoloslardan daha üstün bir konumdaydı. Osmanlı topraklarında birçok yerde Venedik konsoloslugu bulunmaktaydı. Konsolosluklar üzerine yapılan çalışmalar ve arşiv belgelerine göre; Ankara, Aynoz adası, Değirmenlik (Milos) adası, Gelibolu, Halep, Suriye, Şam, Kahire, İzmir, Kıbrıs, Kili, Nikola, Kudüs, İskenderiye, Dimyat, Mora, Nakşa, Sakız adası, Silivri'de Venedik'e ait konsolosluklar bulunmaktaydı.

Çalışma içerisinde yer alan belgelerin geneli 1573 yılında gerçekleşen Kıbrıs savaşından 1645 Girit savaşının başlangıcına kadar geçen uzun barış sürecine aittir. Belgelerden de anlaşılacağı üzere Girit savaşı ile iki devlet arasındaki ilişkiler kesintiye uğramıştır. 1669'da Girit savaşının sona ermesiyle yeniden başlayan ilişkiler uzun savaş sürecine girilmesiyle bir kez daha kesintiye uğrar. Bu savaş süreci de 1699 Karlofça antlaşmasına kadar sürer.

5 Ortak Bir Tarih

1573 ile 1645 yılları arasında Venedik-Osmanlı ticari ilişkileri doruk noktasına ulaşmıştı. Venedik gemileri *Levante*'de seyir halindeyken Osmanlı tüccarları Serenissima topraklarına varıyorlardı. Bu arada 1573 yılında Venedik'te Rialto pazarının yakınlarında ilk Türk hanı açılmıştı. Daha sonra 1621 yılında içinde Bosnalı, Arnavut, İstanbul ve Ankara'dan tüccarları barındıracak olan yeni bina hizmete girmişti. Her yıl ilkbaharda yaklaşık yetmiş tüccar Venedik'e geliyor ve sonbaharda şehirden ayrılıyor; onlar ayrılırken aynı sayıda tüccar sonbahardan ilkbahara kadar kalmak üzere şehre varıyordu. Bu tüccarlar temelli yerleşmek yerine

düzenli bir şekilde belirli sürelerle şehre gelmeyi uygun buluyorlardı. Tüccarların haklarını koruyan ve yaşlıların yönetiminde bulunan kurumları vardı. (Concina 1997, 219-246; Pedani 2008a; Pedani 2011, 146-149)

xvi. yüzyıl hem Osmanlı Devleti hem de Venedik için Doğu Akdeniz'de devam etmekte olan düzenin değişmeye başladığı dönem olarak dikkat çekmektedir. Portekizlilerin Ümit Burnu ve Hindistan'a doğru yol almaları Akdeniz'deki ticaret dengesinin değişmesine neden olmuştu. Baharat, Portekizlilerin bu yolculuğunun ardından Avrupa'ya başka bir yoldan gelmeye başlamış ve okyanusa dayanıklı gemiler kadirgaların gözden düşmesine neden olmuştu. Bu dönemde Akdeniz'de korsanlık faaliyetleri artmış; hatta bu faaliyetler kontrol edilemez boyutlara ulaşmıştı. Bu dönemde Osmanlı yerel korsanlarının yanı sıra İngiliz, İspanyol, Hollandalı, Fransız korsanları da Akdeniz'i faaliyet sahası olarak seçmişlerdi. Ele aldığımız belgeler içerisinde bu yönde gelişen korsanlık faaliyetlerinin de örnekleri bulunmaktadır. Bu dönemde ayrıca belgelerde de gördüğümüz üzere Osmanlı sınırlarında bilhassa yabancı tüccarlara yönelik eşkiyâlık faaliyetleri artmış ve devletin merkezinde eski huzurlu günler geride kalmıştı. (Bono 1964; Kütükoğlu 1974, 9; Bono 1997; Gürkan 2006; Bostan 2009; Greene 2010; Gürkan 2010; Gürkan 2012b)

Bu dönem itibariyle değişen dünya sisteminin neden olduğu sonuçlardan nasibini alan ve bu nedenle birçok sorunla karşı karşıya kalan Osmanlı Devleti'nde paranın ayarının düşürülmesi (tağşiş) ve yüksek enflasyonun etkisiyle isyanlar ve ayaklanmaların yaşandığını ve bunun da büyük bir sorun teşkil etmeye başladığını görmekteyiz. Celâli çetelerinin 1596-1610 yılları arasında Anadolu'da sebep olduğu karmaşalık burada büyük bir nüfus boşalmasına yol açmıştı. Bu gelişmeler üzerine sarsılan merkezi otorite neticesinde de iki Osmanlı padişahı, ı. Osman (1622) ve ı. İbrahim (1648) katledilmişti. Bu dönem Osmanlı toplumunun, ekonomik gerileme, kültürel durağanlık, geleneksel ve muhafazakâr tutumları körü körüne savunma dönemine girmesine neden oldu. (Pamuk 1988, 118; Pamuk 2004; Kunt 1992, 13)

Belgelerde, Fransız tüccarların, Girit Savaşı'ndan sonra, bazen Venedikli tüccarların boşalttıkları yerlere yerleştiklerini; bu nedenle Venediklilerin baylos aracılığıyla sultana şikayette bulduklarını ve bu sayede eski yerlerini geri aldıklarını görmekteyiz. xvii. yüzyılın ilk yarısında İspanya, hem Venedikliler hem de Osmanlılar için düşman bir devlettir. *Carte Turche* serisinde yer alan çoğu belge bu anlamda Osmanlı sultanı ile Venedik doju arasındaki dostluğa vurgu yapmaktadır. Venediklilerin, İspanyollara karşı zor duruma düşmeleri, Osmanlıları İspanyollara karşı harekete geçiriyordu. Belgelerin diliyle «Kadim dost Venedik» zor durumdadır ve süre gelen dostluktan dolayı Venediklilerin uğrayacağı her hangi bir zarardan doğrudan Osmanlılar da etkileneyecektir. O nedenle

«Kâfir ve hârâmi İspanyollara» karşı Venediklilere, Balkanlardan asker, zahire vs yardımı yapılması için hükümler verilmiştir.

Aynı yıllarda Segna Kalesi'nden korsanlığa çıkan Uskokların, Venedik tarafından Habsburglara karşı Adriyatik'teki yağmaları Grandisca Savaş (1615-1617) ile durdurulmuştu. Öte yandan diğer korsanlar Magrip ve Arnavutluk tarafından Kuzeye doğru ilerliyorlardı. Özellikle Dıraç bu faaliyetlerin bir merkezi olmuştu. Osmanlı sultanı bu bölgeye kadim dost Venedik'e karşı korsanlığa çıkan gemilerin yakılması yönünde sık sık hükümler gönderiyordu. (Pedani 2008b; Pedani 2009)

Osmanlı Devleti'nin merkezi ile arasındaki ilişkilerde her zaman dikkatli ve ölçülü yaklaşan Venedikliler, bu sayede ciddi oranda destekleniyordu. Bunda bilhassa Venedik bayloslarının Osmanlı'nın paşalarıyla kurmuş oldukları ikili ilişkilerin payı büyüktü. Bu dostluğu perçinleyen en önemli etkenlerden biri olan Venedik'ten Osmanlı paşalarına gönderilmiş kıymetli hediyelerle ilgili belgeler de çalışma içerisinde mevcuttur.

Venediklilerin, Osmanlı Devleti'nin merkezi ile kurdukları ve diğer devletlerin gıpta ile baktıkları dostluğa rağmen yerel yöneticileriyle sürtüşmeli ilişkileri ciddi şikâyet sebepleri olmuştur. Ticaretin yoğun olduğu limanlarda, gümrük kontrollerinde, alım-satımlarda yerel yöneticilerin sürekli olarak Venediklilere karşı bir tutum içerisinde oldukları gözlemlenmektedir. Tüccarlardan fazla vergi talebi, mallarına el konulması, sattıkları mallarının karşılıklarının ödenmemesi, birden fazla gümrük kontrolüne maruz bırakılmaları 'ahidnâme-i hümâyûnlara aykırı her türlü muamelenin yerel yöneticiler tarafından Venediklilere uygulandığı görülmektedir. Ancak buna sadece Venediklilere yönelik yerel yöneticilerin olumsuz tutumları olarak bakmamak gerekir. Burada dikkat çekici ölçüde merkez kararlarına aykırı tutumlar söz konusudur. Devletin en küçük birimlerinden en yüksek kademelerine kadar tüccarlardan rüşvet talepleri olmaktadır. Merkez, yerel yöneticilere her seferinde hükümler göndermekte ve haksız uygulamalara son verilmesini emretmektedir. Ancak buna rağmen bunun önü alnamamakta; bir nevi hükümler hükümsüz kalmaktadır.

Bu belgeler ile ilgili olarak üzerinde durulması gereken bir kaç nokta vardır. Belgeler, xvi. ve xvii. yüzyıl Osmanlı Devleti ve Venedik ilişkileri, iki devletin siyasi durumları ve dünya üzerindeki konumları hakkında önemli çıkarımlar yapmamıza yardımcı olmaktadır. Öncelikle iki devlet arasındaki ilişkiler aynı zamanda onların kaderlerine de yön çizmiştir. İki devlet zaman zaman karşı karşıya gelse de kurdukları güçlü bağlar sayesinde kendilerini çevrelerinde gelişmekte olan tehlikelerden korumasını bilmiştir. İki devletin ilişkileri hem tarihsel hem ekonomik hem kültürel hem sosyal yönden büyük etkileşime neden olmuştur. Zaman içerisinde her iki devlet de güçlenme içine girmiş, ilişkiler bu güçlmenin etkisiyle azalmış, kurulan

köklü bağların kaynağı da zaman içinde unutulmuştur.

Osmanlıların olağanüstü bir şekilde karada ve denizlerde ilerlemesine tanıklık eden Venedikliler Kıbrıs savaşının ardından, adanın kaybını telafi etmek için Osmanlılara karşı Batılı devletlerle ittifak yapmışlardı. Ancak Venedikliler bu ittifak neticesinde kazandıkları İnebahtı Deniz savaşına (1571) rağmen Akdeniz'de gelişen güçler dengesine uyum sağlamayı seçmişlerdi. Bu nedenle, bu iki önemli savaşın ardından, Doğu Akdeniz üzerinde ticaretlerine devam edebilmek için Osmanlıların gücünü ve otoritesini kabul edip onlarla barış yapmış; ancak Osmanlılara da kendi varlıklarını kabul ettirmeyi başarmışlardır.

Osmanlı bir deniz imparatorluğu muydu değil miydi tartışmaları Osmanlı tarihçileri tarafından sık sık gündeme gelen bir konudur. Ancak bu çalışmanın bu tartışmayı başka bir boyuta taşıyacağını ummaktayız. Osmanlıların denizci bir devlet olarak doğmadığı ancak sonradan denizlerde mutlak hâkim konumuna eriştiği malumdur. Bu mutlak hâkimiyetin sağlanmasında Venediklilerin ciddi katkıları olmuştur. Venedikliler Osmanlıların denizci bir devlete dönüşmesinde önemli bir rol oynamışlardır. Osmanlı Devleti ve Venedik arasında bir köprü vazifesi görecektir ilişkilerin kurulması her iki devlet açısından da her zaman büyük önem taşımaktaydı. Özellikle XVI ve XVII yüzyıllarda Venedik için Doğu ticaretini güvenli bir şekilde gerçekleştirmenin ön koşulu Osmanlı Devleti ile sağlam diplomatik ilişkiler kurmaktan geçiyordu. Osmanlılar ise Venedikli tüccarların faaliyetlerini çok önemsiyor ve onların ticaretlerine zarar verecek her türlü faaliyetin karşısında yer alır bir tavır sergiliyordu. İşte iki devlet arasında karşılıklı çıkarları korumak adına gelişen bu ilişkiler, bu nedenlerden dolayı yüzyıllar boyunca sürmüş ve gelecek nesilleri de etkilemiştir.

Osmanlı-Venedik ilişkileri son yıllarda araştırmacıların oldukça dikkatini çeker hale gelmiştir. Bugün Venedik Devlet Arşivi'nden yoksun bir Osmanlı tarihi ve Osmanlı Devleti'nden bağımsız bir Avrupa tarihi yazılamayacağı gerçeği her iki alanda çalışan araştırmacılarca da kabul edilmektedir. Bu nedenle bu kitapta yer alan belgelerin Osmanlı Devleti'nin Avrupa tarihindeki rolünün daha net anlaşılmasına katkı sağlayacağını ummaktayız.

6 Belgeler

Belgelerde yer alan yabancı isimlerin, hem Osmanlıca'dan Türkçe'ye transkribe edilmiş haline hem de İtalyanca ya da bazen Venedikçede yazıldığı haline yer verilmiştir. Osmanlıca belgelerde karşılaştığımız en büyük güçlüklerden biri olan yabancı isimlerin okunması sorunu İtalyanca belgelerin yardımıyla en aza indirgenmeye çalışılmıştır. Yer isimlerinin yazımında da bu durum benzerdir. İtalyanca çeviri kısmında

yer alan çoğu isim bugünkü İtalyancada kullanıldığı haliyle değil, dönemin Venedikçesi ile karşımıza çıkmaktadır. Örneğin sıkça karşılaştığımız Zuan ismi, bugünkü İtalyancada Giovanni'dir. Bu ismin Osmanlıca yazımında ise bazen Covan bazen de Cevan ya da Geovanni gibi yazımlara rastlanılmıştır.

Her bir belgenin Venedik baylosunun dragomanları tarafından bir Osmanlıca ve bir de İtalyanca olmak üzere kopyasının hazırlandığı tespit edilmektedir. Genel olarak bu çevirilerin birbirini tuttuğu dolayısıyla dragomanların güvenilir olduğu; ancak bazen dragomanların İtalyanca çeviride daha ayrıntılı bilgi verme yoluna gittiği anlaşılmaktadır. İtalyanca çevirisi olduğu halde Osmanlıca çevirisi eksik ya da kayıp olan bazı belgeler tespit edilmiştir. Bu belgelerin büyük çoğunluğunun özetleri de İtalyanca kısımlarından faydalanılarak hazırlanmıştır. Bazı belgelerin sadece Osmanlıca kopyalarının olduğu ve İtalyancalarının olmadığı görülmüştür. İçeriği aynı olan belgelerden bazen bir tanesinin çevirisinin yapıldığı; diğerlerine ise önceki ile benzer içerikte olduğu notunun düşünüldüğü tespit edilmiştir.

Katalogunu hazırlamış olduğumuz üç dosya, 11 defter içerisinde yer alan toplam 943 kaydın her biri için bir numara vermeyi uygun bulduk. Numaralandırmada bütünlüğü bozmamak adına tarihsel sıralama değil dosya ve defter numaraları esas alınmıştır. Dosyaların içerisinde yer alan defterlerin (*registri*) üzerinde iki ayrı numaralandırma yapılmıştır. 1987 yılında başlanan ikinci numaralandırma işlemi bitirilememiştir. O nedenle defter numaralarının kronolojik sırayı takip etmediği görülmektedir. Dosya ve defter esaslı bu sıralamada sadece 252 numaralı dosyada yer alan 343 numaralı defter (1591-1593 yıllarına aittir.) kronolojik sırayı bozmaktadır. Bu defter 4 sayfa numarası ile başlamaktadır. Burada olması gereken ilk üç kaydı ise 268 numaralı dosya (*busta*) içerisinde çalışmamın numaralandırma işlemi bittikten sonra tamamen tesadüf eseri buldum. Bu nedenle de belgelere yeni numara vermek yerine bunları aynı belge numarasında a/ b/ c/ diye belirttim.

Belgeler için vermiş olduğumuz her numara [] işareti içerisinde her belgenin en başında üstte koyu renkli olarak yer almaktadır. Ardından belgenin ait olduğu dosyanın (250, 251 ya da 252) ve defterin numarası ve son olarak da defterde belgenin yer aldığı sayfa ya da belge numarası, numarasız ise de numarasız 1, numarasız 2 vs olarak belirtilmiştir.

Bu belgelerde tarihlendirme tıpkı orijinal kayıtlarda olduğu gibi belgenin son kısmında yer almaktadır. Ancak bu çalışma içerisinde belgenin tarihi her belge için ikinci satırda gösterilmiştir.

Belgeler içerisinde yer alan hükümlerin genel olarak hem Osmanlıca hem de İtalyanca kopyasında tarihlendirmelerin yer aldığı görülmektedir. Buna göre her belge için mevcut ise öncelikle Hicrî tarih, ardından

Venedik takvimine göre ve tercümanların belgeyi kayda geçirdikleri günün tarihi [] işareti içerisinde ve son olarak da Hicrî tarihe göre hesaplayarak her belgeye eklediğimiz Miladî tarih {M.} işareti ile yer almaktadır.

Ancak tarihlendirilmemiş olan hükümler de mevcuttur. Diğer tür belgelerde, bilhassa mektuplarda genel olarak tarihlendirmeye gidilmediği tespit edilmektedir. Fakat belgeler dönem olarak belirli bir sırayı takip ettiği için tarihsiz mektupların da {Tahmini M.} işareti içerisinde gönderildiği tahmini Miladî yılını eklemeyi uygun bulduk.

Belgelerin İtalyanca çevirilerinde Venedik takvimine göre yapılmış olan tarihlendirmeye dikkat etmek gerekmektedir. Zira Venedik Cumhuriyeti, Venedik takvimini kullanmaktaydı ve bu takvimde yılbaşı 1 mart olarak kabul edilmekteydi. Bu durumda hicri tarihten miladî tarihe çevirme yaparken net bir sorun ortaya çıkmaktadır. Buna göre ocak ve şubat aylarında, Miladi takvime göre yeni yıla girilirken Venedik takvimine göre yıl değişmemektedir. Bu aylarda eski yıl sabit kalmakta, Mart ayından itibaren ise yeni yıl başlamakta ve Miladi takvimle Venedik takvimi 1 mart itibariyle eşitlenmektedir. Bununla birlikte genellikle Venedik takvimi ile Hicrî takvim arasında bir iki günden bir iki aya kadar değişen farklılıklar bulunması nedeniyle mümkün olabildiği ölçüde her belge için üç takvime göre tarihlendirmeye gitmeyi uygun bulduk.

Bazı belgelerin Osmanlıca kopyasında tarihlendirmenin yer almadığı halde İtalyanca kısmında tarihlendirme yapıldığı tespit edilmiş ve bu tarihlendirmeler de özetlere tek tek eklenmiştir.

Introduction

1 The Ottoman Empire and Venice

The Ottoman Empire and Venice had been in contact for many centuries, namely from since the beginning of Ottoman expansion in the 14th C. to the end of the Most Serene Republic in 1797: their relations had political, social, economic and also cultural impacts which affected both states. The city of Venice, known as the pearl of the Adriatic Sea, dominated the Eastern Mediterranean between the 14th and 16th centuries. However, its merchants had already started to trade in the Levant in the 8th c., long before the establishment of the Ottoman state. It soon became the leader of trade in the Levant. It was an independent city that welcomed Eastern and Western goods and an important market thanks to its position in the Adriatic Sea. Every year its ships left the Lagoon to reach not only Greece, Constantinople and the Black Sea but also the Syrian coast, Egypt and North Africa while its merchants went even further travelling on the Eastern land routes to Persian lands and the Gulf. Between the 14th and 16th centuries it became a very rich city-state. In those times spices, and pepper in particular, were considered more valuable than gold and in the Rialto market spices and other goods were sold and bought to be sent to Western and Northern Europe. (Lane 1978; Nicol, Güven 2000; Dudan 2006; Braudel et al. 2007)

Although the Venetians established a powerful state in the Eastern Mediterranean, they did not always have such steady economic and military power to control the entire basin. With the shrinking of the Byzantine Empire and the simultaneous Ottoman expansion, Venetians had to deal with a new powerful state in the Levant. In the 16th century the Ottoman Empire and the Spanish Kingdom had an expansionist policy in the Mediterranean zone backed by money and men, while Venetians remained behind in this race. They got over a short-term crisis in the 17th century, after fighting two long wars with the Ottoman

Empire, and went on trading in the East until the 18th century. Having been in contact with the Ottoman Empire for so many centuries, Venetians knew the Ottoman power very well. The relations between the two states wavered between friendship and hostility, nevertheless both parties always enjoyed great profits from mutual trade. (Theunissen 1998; Faroqhi 2004; İnalçık 2007; Brummet 2009; Pedani 2010a)

2 The Venetian diplomats in Constantinople

Since 1453 the Venetian diplomatic relations with the Ottoman Empire were held by extraordinary ambassadors as well as by *bailos*. The formers were diplomats sent to fulfill a special task and then to come back immediately. Until 1670 they were called *elçi* by Ottomans and, after this date, *büyük elçi*. From a hierarchical point of view they were more important than the *bailos*. In the Middle Ages the Venetian *bailos* were similar to consuls, who had to take care of a Venetian community abroad. Little by little all *bailos* either disappeared or were replaced by consuls. The last *bailos* remained only in Constantinople. This office had been established with the Venetian-Byzantine peace treaty of 1265 and ratified by the doge in 1268, to take the place of the *podestà*, the head of the Venetian community since the Latin conquest in 1204. During the Ottoman conquest of the city the *bailo* Girolamo Minotto fought against the Byzantines and then was killed by Mehmed II's order. Then, the ambassador Bartolomeo Marcello was sent to make a peace agreement and remained in Constantinople as *bailo*. Till the end of the 15th century the *bailo* was above all a consul, even if more important than the other Venetian consuls who lived in the Levant. However, in 1575, a law recognized that the *bailo*'s tasks included those usually bestowed on residential ambassadors. (Bertelè 2012, 31-46; Coco, Manzonetto 1985, 13-20; Dursteler 2012, 23)

Ottoman sources are rather unclear concerning the writing of the word *bailo*. It may occur in the form *bailo*, *baylos* or even *balyoz*. Since this word occurs in the form *baylos* in the 943 documents examined here, we decided to use this form in this work. (Şakiroğlu 1992, 43-47)

The *bailo* of Venice held a special position in Constantinople. He was the head and the patron of the Venetian community, or, more precisely, of the *comunità veneta*, since in Italian there is a certain difference between the meaning of *Veneziano* (i.e. the inhabitant of Venice) and that of *Veneto* (i.e. both the inhabitant and the subject of Venice). He was in contact with the most important Ottoman officials and, in order to protect Venetian interests, he presented *arz-ı hal* (petitions) to the Ot-

toman chancellery. Thanks to an efficient espionage system combined with personal relations and friendship ties that many diplomats were able to create with pashas and other Ottomans, the *bailo* could send reliable information to Venice. (Gürkan 2012a, 28-34) He was in regular contact with the whole Venetian consular network in the Levant. (Pedani 2007) At the end of the period spent abroad, Venetian diplomats were obliged to deliver an official report to the Senate. These are the famous Venetian *relazioni*, eagerly read even by foreigners in the past centuries and then used by historians as an important historical source. (Albèri 1840; Albèri 1844; Albèri 1855; Albèri 1863; Barozzi, Berchet 1871; Firpo 1984; Pedani-Fabris 1996; Valensi 1987)

3 The *bailo's* archives

The political and commercial relations between the Ottoman Empire and the Republic of Venice gave origin to an enormous quantity of documents kept in the Venetian State Archive, in the Marciana National Library, in the archives of Turkey and in many other important institutes around the world. From the very beginning, historians interested in the Ottoman Empire made use of Venetian documents. First of all, Joseph von Hammer-Purgstall used them when they were kept partly in Venice and partly in Vienna. (Hammer-Purgstall 1827-1835) In fact in the first half of the 19th century the most important of them (such as the registers of the Senate or Sanudo's *Diaries*) were sent to the Austrian Court Archives and they came back only by means of the agreements made in 1866 between the Kingdom of Italy and the Austrian Empire. (Cecchetti 1870, 7-10, 20-21) Turkish historians, such as Şerafettin Turan, Mahmut Şakiroğlu and Tayyip Gökbilgin, who conducted research in the Venetian State Archives, wrote that these documents can enlighten the history of Ottoman-Venice relations and that it is quite impossible to write an Ottoman history without using these sources. (Gökbilgin 1964; Turan 1968; Şakiroğlu 1987; Gökbilgin 1987; Gökbilgin 1979a; Gökbilgin 1979b; Şakiroğlu 1982; Şakiroğlu 1990; Turan 2000) Cemal Kafadar, who spent some months there in the 1980's, speaks of the rich bulk of commercial documents of the 1560's and says that they increased during the war period between 1570 and 1573, and were to become more and more in the following years. (Kafadar 2010) Then, it is not by chance that the early documents included in this research date back to the 1580's.

The registers I study here belong to the series *Carte turchi. Registri* of the archives of the *Bailo a Costantinopoli*. This name belongs to the

archives of the Venetian embassy in Constantinople which were kept in the *casa bailaggia*, where the diplomats and their court lived. In the most ancient times, after 1204, Venetians had a whole quarter in Constantinople, in the zone nowadays called Eminönü. (Ağır 2009) After the Ottoman conquest in 1453 Mehmet II gave the former head residence of the community of Ancona to these diplomats as their primary location. They lost it during the war of 1499-1502 and, at the beginning of the 16th century, they found a more suitable place in the zone called Pera or Galata, on the other side of the Golden Horn, renowned for its vineyards. There they rented a house belonging to the Salvago family, whose members worked in the embassy as interpreters. In the second half of the 17th century they bought it. Nearby, on the other side of Tomtom sokak, there was the embassy of France. Venetian diplomats used to send the most important documents there, if there was a threat of war. In 1797, the Most Serene Republic was desolved and its lands became French, Austrian, again French in 1806 and again Austrian in 1814. The Venetian embassy in Constantinople underwent the same fate: in 1798 the house with its furniture and also the archives were bestowed upon the Hapsburg *internunzio*; in 1806 they were given to the French ambassador and in 1816 they were again bestowed to the Austrian diplomat. The archives remained there until 1840, when they were sent to Venice. Two years later they were sent to Vienna together with other Venetian diplomatic documents. They came back to Venice only in September 1868, when Venice had already become part of the kingdom of Italy. On the other hand, the *casa bailaggia* remained the residence of the Austrian ambassador till the end of the First World War, in 1918, when it was given to Italy; presently it is called *Palazzo di Venezia* and is the residence of the Italian ambassador, when in the city, and the seat of the Italian general consulate in Istanbul. (Özkulu 2011)

The archives of the *Bailo a Costantinopoli* include a series of official letters sent to the diplomats in Constantinople (*ducali*), letters written by the diplomats themselves and sent to Venice (*dispacci*), correspondences exchanged with consuls and other authorities in the Levant (*lettere*), account books (*libri di cassa*), and many other documents related to the life of the Venetian colony and to commercial activities in the Ottoman capital. (Pedani 2013, 384)

One of these series is called *Carte turche. Registri* and consists of twelve boxes (250-262) in which there are thirty-six registers. The most ancient one dates back to 1589, the most recent one to 1785. They keep copies of Ottoman documents, together with their Italian translations written by the interpreters who worked in the Venetian embassy, the so-called dragomans. These documents were considered important

from a political or economic point of view and, for this reason, they deserved to be kept all together and copied to keep their memory for the future.

The documents studied for this research are imperial letters (*name-i hümayun*), orders (*hüküm*), imperial decrees (*nişan-ı şerif*), patents (*berat*), legal documents (*hüccet*), petitions (*arz-ı hal*) and letters written by Ottoman pashas and high officials. All these documents make reference to affairs which involved Venice, Venetians and Venetian subjects. Most of them are letters of complaint presented by the *bailo* to the Porte as well as by the ambassadors of France, Netherlands and England, and even by the Venetian consul in Aleppo. They are often followed by the answer given by the *divan*. There are also letters of Roman Catholic priests who lived in the Empire, together with others written by central and local officials.

They are kept in the first eleven registers of the series, which are now in boxes 250-252. They mostly are copies and the originals of some of them are still in other collections of the Venetian State Archives such as the *Documenti turchi* and the *Lettere e scritture turchesche*. Chancellery drafts are located in the Ottoman Archives (Başbakanlık Osmanlı Arşivi), above all in the series *Maliyeden müdevver* and *Mühimme defterleri*. For instance, Suraiya Faroqhi's paper on Venice trade in the Ottoman Empire is based on research conducted in the Istanbul Archives and not in the Venetian ones. (Faroqhi 1986; Pedani-Fabris 1994; Pedani 2010b)

4 Ottoman-Venetian relations (1589-1682) in the *bailo's* documents

The documents kept in the series *Carte turche* deal with the life of the Venetian colony in Constantinople, Venetian trade in the Ottoman Empire and also the political relations between the two states. The *bailo* delivered petitions to the sultan to solve the problems faced by his community and was consulted by *kadis* when Venetian and Ottoman subjects quarrelled. He was helped by the Council of Twelve, made up of the most important members of the colony. Even when Venetians had problems among themselves, they had to make reference to the *bailo*. In addition, he also had to take care of the Christian pilgrims going to Jerusalem and the Roman-Catholic community living in Ottoman lands. Venetian ships often reached the sultan's ports and Venetian merchants traded in his markets: if a person was enslaved or goods

were seized, the *bailo* had to intervene. If a Venetian died there, the *bailo* had to take care of his properties. He was in contact with the Venetian consuls in Egypt and Syria and was the direct superior of other consuls in the Levant. Venice had consulates, for instance, in Ankara, Cephalonia (Aynoz Adası), Milos, Gallipoli, Aleppo, Damascus, Cairo, Izmir, Cyprus, Kiliya, Nikola, Jerusalem, Alexandria, Damietta, Mora, Naxos, Chios and Silivri.

These documents make reference above all to the long period of peace between the end of the Cyprus war (1573) and the beginning of the war for Crete (1645). This last conflict ended in 1669. Then, there were some years of peace before another long war that exploded in 1684 and ended with the Karlowitz agreement in 1699.

5 A shared history

In the period between 1573 and 1645 Ottoman-Venetian trade was at its best. Venetian ships went on sailing in the Levant while Ottoman merchants reached the capital of the Most Serene Republic. The first *Fondaco dei Turchi* (Turkish hostel) was created in 1575 near the Rialto market, while in 1621 a new huge building on the Grand Canal was given by the state to host Muslim merchants from Bosnia, Albania, Constantinople and Ankara. Every year about seventy Ottoman merchants arrived in spring and left in autumn and the same number arrived in autumn and left in spring. The Muslim community in Venice was never formed by permanent residents but it was well organized and had agents to protect its interests and elders who were entrusted to direct it. (Concina 1997, 219-246; Pedani 2008a; Pedani 2011, 146-149)

The 16th century is considered a period of change in the balance of power in the Eastern Mediterranean both for the Ottomans and for the Venetians. For both of them the beginning of the Portuguese travels towards the Cape of Good Hope and India meant a change in the Mediterranean trade: spices began to follow another route; Atlantic ships began to make galleys out-of-date. Moreover, towards the end of the century and in the first half of the following one, the activities of privateers and pirates became more and more bold and even uncontrollable. Along with the Ottoman *levents*, English, Spanish, Dutch and French seamen chose the Mediterranean as the nexus for their raids. (Bono 1964; Kütükoğlu 1974, 9; Bono 1997; Gürkan 2006; Bostan 2009; Greene 2010; Gürkan 2010; Gürkan 2012b)

In the same period rebellions and revolts caused currency devaluation in the Ottoman Empire and high inflation. Between 1596 and 1610

the *Celali* uprisings in the provinces pushed people to leave the countryside for towns and especially the capital city. Administration became more and more decentralized. The army too was no longer faithful to the ruler and two sultans, Osman II (1622) and Ibrahim I (1648), were killed. Economic decline went on together with cultural stagnation, a refusal of novelties and a general conservative attitude. (Pamuk 1988, 118; Pamuk 2004; Kunt 1992, 13)

After the Cyprus war, it was mainly the French merchants who tried, and often succeeded, in taking the place of Venetian merchants and these documents are full of complaints made by the *bailo* to the sultan about affairs of this kind and about French people who had taken Venetian properties. In the first half of the 17th century, Spain was an enemy for both Venetians and Ottomans and the *Carte Turche* keep many documents which make reference to the friendship between the sultan and the doge and to the possibility of Venice to recruit Ottoman mercenaries in the Balkan to fight against the «infidel and outlaw, the Spaniard». In the same years the Uskoks' raids, which ravaged the Adriatic starting from the stronghold of Senj, were stopped by the war of Gradisca (1615-1617) fought by Venice against the Hapsburgs but other pirates sailed north from the Ottoman lands of Maghreb and Albania. Above all Durres (Durazzo) was a center for this kind of activity and the sultan often ordered the burning of ships of his own subjects who had dared to raid his faithful friends, the Venetians. (Pedani 2008b; Pedani 2009)

Venetians were often strongly supported by the imperial officials thanks to their generous gifts. The *Carte turche* give us lists of presents and precious items given to pashas and members of the court by the *bailos*.

The conflicts that occurred with local authorities were often recorded in these papers. Venetians and Ottomans often quarrelled about trade, goods and duties to be paid. Sometimes local officials acted against the capitulations signed by the sultan, wanted extra money for duties and customs, confiscated properties, and they even did not pay the right price for the items they bought. This attitude was not against Venetians in particular but against central authority. Bribery was widespread and the sultan often ordered his officials to stop these illegal activities. However, his orders were not always observed.

These documents give a deep insight into Ottoman and Venetian chancellery practices. To go on with trade was the top objective for both administrations and it is clear that the Ottoman central government often supported Venetian merchants against its own local authorities.

There are some crucial elements in the registers here studied that

should be stressed. First of all, there are several documents in Ottoman Turkish very important for the knowledge of 16th and 17th century Ottoman history and Venetian-Ottoman relations in particular. Despite wars, the two states shared common interests and they behaved by mutual consent against the threats that surrounded them. A historical, political and social interaction between the two states existed. However, over the course of time with the decline of both states, their relations weakened and the roots of their powerful ties were forgotten.

Venetians were trustful witnesses of the extraordinary expansion of Ottomans on land and sea. The battle of Lepanto (1571), far from being an everlasting Christian victory on the infidels, had no effect on the Cyprus war that was won by the Ottoman Empire and marked the superiority of its military strength. Venetians were able to adjust themselves to the new balance of power, accepted Ottoman supremacy but, at the same time, made Ottomans accept their own existence.

Another question often discussed among historians is if the Ottoman state was a maritime Empire or not. It is obvious that it was not born as a maritime state. but these documents show how important it was also on the seas in comparison with the maritime power of Venice. However, to have peaceful relations was very important for both states. Above all between the 16th and the 17th centuries, Venetian trade improved thanks to the Ottoman Empire. At the same time Ottomans understood well the nature of this trade that was much less intrusive than the French, English and Dutch cooperations and tried to protect it in order to share reciprocal benefits.

Nowadays, the topic of Venetian-Ottoman relations has resurfaced among scholars. It is clear that to write Ottoman history anew is impossible without the help of the Venetian State Archives. This is true also for historians interested in European lands, since these documents give the possibility of better understanding the role the Ottoman Empire played in European history.

6 The documents

In the summaries of the documents, foreign names are transcribed in modern Turkish and they are followed by their Italian forms. One of the most difficult problems faced during this work was that of reading foreign names. In this task I was assisted by the Italian translations. I can say the same for geographical names. The Italian version was added inside brackets. Many names in the translations are in Venetian dialect and not in modern Italian. For example, one of the most common

names, Giovanni, is written *Zuan* in the translations and *Covan*, *Cevan* or *Geovanni* in the Ottoman texts.

For each document the *bailo's* dragoman wrote a copy in Ottoman Turkish and a translation in Italian in the registers. Generally the two texts are quite close to each other, and the dragomans can be considered reliable even if some of them gave more information in the Italian parts. Some documents have been fully translated into Italian despite the loss or missing parts in the Ottoman version. In the summaries I took into consideration both Ottoman texts and their Italian versions and gave all the relevant elements present in both. Moreover, some documents in Ottoman Turkish are left untranslated: if there are several documents concerning the same affaire, just one of them had been translated while a note had been added to explain the existence of the others.

The registers kept in the series *Carte turche* are presently located in twelve boxes (250-262). However, they also have ancient numbers (330-369) referring to the ancient order of these archives, before the last rearrangement made starting from 1987 and not yet finished. According to the inventory of the *Bailo a Costantinopoli* (Venetian State Archives, *Inventari* No. 546) the registers 333, 339, 341, 345 and 348 do not exist any longer while there are two No. 346. The register No. 343 contains documents from the years 1591-1593 (cfr. also the notes in the inventory), but it has been put in the box 252; in this case the author of the inventory clearly considered more important the cover-script, that make reference to 1691-1693, than the exact dates of the documents. The eleven registers here studied are the No.s. 330-332, 334-338, 340, 342-343.

I considered it important to give a progressive number to each one of the 940 examined documents, which have been left as they are in the registers that are organized *bailo* after *bailo*, and not put in a strict chronological order. I did this in order to keep the existing archival links. In this catalogue only register 343, kept in box 252 and covering the years 1591-1593, clearly breaks the *bailos'* succession, but I preferred to leave the summaries in their place, after No. 342 (1681-1684), instead of interfering with the order of the series. Register No. 343 begins with page 4, but its first pages (cc. 1-3v) are kept in box 268. When I discovered them most of the summaries had already been organized and I preferred to leave the numbers as they were and to add the three new documents signing them with the letters /a, /b and /c.

The number given for each document is written in bold, inside square brackets, at the beginning of the summary. Then the number of the box and the number of the register is given and finally there are the page

numbers or the word *numerasız* (without page number), if these do not exist in the registers.

The Hejira date is written at the end of each document, according to the rules of Ottoman diplomatics. It is written on the second line of the summaries. In the Italian translations even the AD date, according to the Venetian method of calculating the calendar, is given, and I put it in square brackets. In Venice the year began on the first of March, two months later than in the Gregorian calendar now used. Lastly, within curly brackets, I added the AD date calculated on the Hejira calendar, according to the standard Islamic calendar starting from the 15th of July, 622 AD. However, we must remember that in some periods of their history, Ottomans slightly modified the calculation starting from the 16th of July, 622 AD and this fact is responsible for the slight difference which sometimes exists if the day of the week is given both in the Ottoman text and in the translation. Some imperial orders have no date: if it exists in the translation, this is given in the summaries; if not, I gave a presumptive AD date within curly brackets since, within the same register, the documents are more or less in a chronological order.

Belgeler | Documents

[1] d. 250/ def. 330, S. N. 1a (2b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 997 [M.V. 8 Ağustos 1589] {M. 3-12 Ağustos 1589} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Şam ve Haleb Beylerbeyileri ve Şam ve Haleb Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Bağdad beylerbeyi iken bu görevinden azl edilen Süleyman, Venedik tâcirlerinden hile ile çuka ve akmişe alıp tüccarlara akçesini vermemek için türlü bahâne ve inat etmiştir. Süleyman'ın vefâtının ardından, tüccarların hakları, Süleyman'ın veresesine intikâl etmiştir. Süleyman'ın hissesine kalan terekelerin 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğince Venedik tâcirlerine i'âde edilmesi için hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[2] d. 250/ def. 330, S. N. 2a (2b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 997 [M.V. 8 Ağustos 1589] {M. 3-12 Ağustos 1589} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı Mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Trablusşam Hazine Defterdârı Ahmed, Venedik bezirgânlarından üç bin iki yüz sikke altınlık akmişe satın almış; ama bedelini tüccarlara ödememekte inat edince bezirgânların haklarının, Ahmed'den alınıp tüccarlara iadesi için hükm-i hümâyûn talebi üzerine hükm verilmiştir. Buna rağmen bezirgânların defterdârda kalan haklarını tahsil etmek mümkün olmayınca dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından (boş) Çavuş Haleb'e gönderilmiştir. Tüccarların kalan

hakları için, da'vâları meclis-i şer'îde görülmüştür. Verilen hükümde, tüccarların haklarının i'âdesi, kimsenin rencîde edilmemesi ve korkutulmaması bildirilmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[3] d. 250/ def. 330, S. N. 3a (3b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 998 [M.V. 18 Ocak 1589] {M. 18 Ocak 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Mahrûse-i İstanbul'dan Dubrovnik'e ve Kotor'a gelinceye yol üzerinde olan Sancakbeyleri ve zikr olunan yerlerde olan Kadılar'a.

Mahrûse-i İstanbul'daki Venedik baylosunun [Giovanni Moro] görev süresinin dolması üzerine, Venedik beylerinden, Girolamo Lippomano Kavaliyer (*Cavalier*) baylos ta'yîn edilmiştir. Âsitâne-i sa'âdet'e yeni atanan baylosu, Venedik'ten İstanbul'a getirmek için Venedik beyleri tercümânlarından bir tercümân ile dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden Yusuf, Mustafa ve Hasan adlı yeniçeriler atanıp Venedik'e gönderilmişlerdir. Yeni atanan baylosun ve eşlikçilerinin İstanbul'a gelirken geçecekleri yollarda ve konaklama yerlerinde güvenliklerinin sağlanması ve bir kimseye kötü mu'âmelede bulunulmaması için hükm-i hümâyûn talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[4] d. 250/ def. 330, S. N. 4a (4b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1590} [İstanbul]

Mektûb / Yeniçeri Ağası Mehmed'den / Mahrûse-i İstanbul'dan Dubrovnik'e ve Kotor'a varıp gelinceye yol üzerinde Kadı Efendilere.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] müddeti tamam olup yerine Venedik beyzâdelerinden bir bey [Girolamo Lippomano] baylos olarak atanmıştır. Yeni baylosu, Venedik'ten İstanbul'a varıp getirmek için Venedik beyleri tercümânlarından bir tercümân ile Dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden Yusuf ve Mustafa ve Hasan adlı yoldaşlar ta'yîn olup Venedik'e gönderilmiştir. Baylos, yanındakiler ile kimin taht-ı kazâsına uğrarsa ya da hangi yoldan gelirse gelsin yolda ve izde, menzillerde, müdâhilde ve köprülerde, kendisine ve yanında olan adamlarına ve bindikleri atlarına ve esbablarına bir ferdi dahl ettirmeyip lâzım ve mühim olan yerlerde akçeleriyle emin ve sâlim bir şekilde Venedik'ten İstanbul'a ulaşmasının sağlanmasını bildirir hükümdür. [Ayrıca bkz. 3] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[5] d. 250/ def. 330, S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 998 [M.V. 20 Ocak 1589] {M. 1590} [İtl. 3 Rebî'u'l-evvel 997] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Ankara Sancağbeyi ve Mevlânâ Ankara Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun (hükümde baylozu) [Giovanni Moro] Divân-ı Hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Ankara'da ticaret üzere olan Venedik tâcirlerinin iştirâ eyledikleri sof ve muhayyer için 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen resm miktarından ayrı mısıriyye nâmina resm talep edilmemesi ve bu nedenle kimsenin rencîde edilmemesi ve korkutulmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[6] d. 250/ def. 330, S. N. 6a (6b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 998 [M.V. 20 Kasım 1589] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Memâlik-i Mahrûse'de Venedik bezirgânlarının sâkin oldukları yerlerin Sancakbeyleri ve zikr olunan yerlerin Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinin getirdikleri metâ'lardan resm gümrükleri için 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen oran hâricinde resm talep edilmesi ve tüccarların zarar etmesi üzerine, kimseden kadîmden olageldiği üzere alınan gümrükten bir nesne dahi fazlasının talep edilmemesi, kimsenin rencîde edilmemesi ve korkutulmaması için hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[7] d. 250/ def. 330, S. N. 7a (7b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Safer sene 998 [M.V. 10 Aralık 1589] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Taybek Mehmed Halife'nin 'Atabe-i ulyâ'ya 'arz-ı hâlidir. İhracı yasak olan malların Osmanlı toprakları dışına çıkartılmaması için önlem gereği İzmir'de Venedik gemilerinin gümrük kontrollerinin yapılması ve ihracı yasak olan mal varsa gemilerden alınması, geminin ise serbest bırakılma-

sının 'ahidnâme-i hümâyûn gereği olduğu bildirilmektedir. Ancak İzmir'de bulunan bir Venedik gemisi, içinde bir miktar pembe bulunduğu için zabt edilmiştir. Bu nedenle memnu' olan metâ'ların gemiden alınıp geminin salıverilmesi ve tüccarlardan hiç kimseye kötü mu'âmele edilmemesi için hükm verilmiştir. [*Venetian affaires in Egypt from the Ottoman Empire.*]

[8] d. 250/ def. 330, S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 998 [M.V. Şubat'ın başları 1589] {M. 28 Ocak-6 Şubat 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Avlonya Sancağbeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Avlonya (belgede Avlona) kapudanının yirmi iki oturak bir kalyata ile Cezire-i Girid'e varıp orada yağmacılık edip Venediklilere türlü eziyetler ettiği ve altı aya yakındır ki Temmuz'un yirmi üçünde Venedik'e ait olan bir firkataya, Çuka Adası'ndan geri gelirken Cezire-i Girid'de Espada Burnu'nda el koyup içinden Rano Pencokoya (*Pengiocoia*) ve Yani (*Iani*) Estani veled-i Kosta (*Costa*) ve Paolo Psalida ve Leo Isepolo ve Nicolò Foro ve Mihal Kardarola (*Cardorola*) ve Corci Momlo (*Zorzi Camali*) adlı Venedik tâcirlerini esir ettiği bildirilmiştir. Yine kapudan, Çuka Adası'ndan gelen altı kîtâ' sandalı alıp içindekileri de esir etmiştir. Ayrıca kapudanın karadan Ayamavra'ya varıp on sekiz oturak bir kalyata bina eyleyip gelecek yıl da iki kalyata ile on ikişer oturak iki kalyata dahi toplayıp denize çıkıp külli zarar verme niyetinde olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle verilen hükm, öncelikle Avlona kapudanının böyle bir eylemde bulunup bulunmadığının tespit edilmesini buyurmaktadır. Eğer kapudan gerçekten böyle bir eylemde bulundursa, esir edilen Venediklilerin her kimin elinde ise alınıp, Venedik beylerinin hükm-i şerîfle varan adamlarına teslim edilmeleri buyurulmaktadır. Hükümde, kapudanın yağmaladığı Venedik'e ait bölgelerin, esirlerin, firkata ve sandalların tespit edilip sahiplerine i'âdesi ve bir daha böyle bir olaya mahal verilmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[9] d. 250/ def. 330, S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 998 [M.V. 9 Ocak 1589] {M. 7-16 Şubat 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Mahmiyye-i Haleb Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Rumeli ça-

vuşlarından Mehmed nâm çavuşun bana (Sultan III. Murad) hitaben getirdiği sûret-i berâttır. Re'âyâdan ve harâmi kâfirlerden ve Yahudi taifesinden hamr ve arak mukatası İstanbul ve Galata'da cari olduğu üzere, Haleb İskelesi'ne gemileriyle gelen Venediklilerden satın aldıkları her metâ' için 'ahidnâme-i hümayûn ile belirtilen oranda vergi alınması ve bunun hâricinde bir vergi talebinde bulunulmamasını ve bu nedenle kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmamasını bildirir hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[10] d. 250/ def. 330, S. N. 10a (10b İtl.)

Tahrîren Rebî'u'l-âhir sene 998 [M.V. Şubat 1589] {M. 7-16 Şubat 1590} (İtl. Rebî'u'l-evvel) [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyi ve Hezâne-i Âmire'min Haleb cânibi Defterdârı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Mehmed Çavuş nâm mültezim der-sa'âdet'den emr-i şerîf ile Haleb'e varmıştır. Buna göre, Haleb İskelesi'ne gemileriyle ticaret maksatlı gelen Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümayûn gereğince belirlenen orandan harici vergi alınmaması ve kimsenin bu nedenle rencide edilmemesi ve korkutulmaması bildirilmektedir. (Her merziye pastovundan iki akçe ve her eskarlat çıkanın pastovundan onar akçe ve gayri emtâ'dan eğer pembedir ve yüzde elliden satandan birer akçe) Vech-i meşrûh üzere tarih-i mezbûrede Mahmiyye-i Şam-Trablus kadısına ve defterdârına hitaben fermân-ı hümayûn sadır olmuştur. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[11] d. 250/ def. 330, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 998 [M.V. Ocak 1589] {M. 8-17 Ocak 1590} [İstanbul]

Name-i hümayûn / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Pasquale Cicogna]

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Mustafa Reis Dergâh-ı sa'âdet'e gelmiştir. Mustafa Reis'in kendi mülkü olan buğday yüklü bir kıtâ' karamürsel gemisi Kotor'dan Âsitâne'ye gelirken Malta'nın dört kıtâ' kadırgaları tarafından saldırıya uğramıştır. Gemide olanlar Maltalı korsanlarca Çamlıca Adası'na bırakılmış ve gemi

Malta'ya götürölmek üzere yola çıkarılmıştır. Gemi denizde giderken Venedik'e ait Çuka Adası'na varmıştır. Bu sırada adanın beyi bu gemiye, Müslüman gemisi olduğu gerekçesiyle, «bizden talep ve sual olunur» diyerek el koymuştur. Hükümde Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn gereğince gemi ve gemiden alınan malların her nerede ise bulunup sahiplerine i'âdesi buyrulmaktadır. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[12] d. 250/ def. 330, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 998 [M.V. 23 Mart 1590] {M. 18-27 Mart 1590} [İstanbul]

Nâme-i hümayûn / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Pasquale Cicogna].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Mehmed Ağa'nın bir karamürsel gemisi Selanik Körfezi'nden yüz altmış müdd buğday ve dört yüz çam tahtası yükleyip İstanbul'a gelirken, Çamlıca yakınlarından iki adet Malta gemisine rast gelmiştir. Malta korsanları, karamürsel gemisinin reisi ile içinde olan Müslümanları esir edip gemiye de adam koyup Malta Ceziresi'ne gitmek üzere göndermişlerdir. Ancak rüzgâr muhâlefetiyle Venedik'e tâbi olan Kefalonya nâm cezireye çıkmak zorunda kalmışlardır. Ol cezirenin hâkimi olan kimse Cezire-i Zaklısa hâkimi ile zikr olunan gemi ve içinde olan zahireyi alıp zapt etmişlerdir. Müslümanlar, şahâdet eylediklerinden sonra Galata kadısı tarafından sûret-i sicil almışlardır. Gemiden yağmalanan malların bu nişân-ı hümayûn ulaştığında geriye i'âde edilmesi Venedik doju'na bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[13] d. 250/ def. 330, S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 998 [M.V. 24 Mart 1590] {M. 18-27 Mart 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Cezayir Beylerbeyisi ve Karlıeli Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce harâmi ve levend eşkiyânın, Ayamavra'dan bir kayık donatıp Venedik'e tâbi yerlere gidip Venediklileri esir edip mallarını da yağmalamak üzere yola çıktıkları bildirilmiştir. Yola çıkan bu levend kayıklarına müsaade edilmemesi ve harâmi levendlerin haklarından gelinmesi için çift hükmi hümayûn verilmişken; bunların haklarından gelinememiş ve levendlerin yakalanmasına da imkân olmamıştır. Bu nedenle levendlerin eşkiyâlıkları günden güne

artmıştır. Venedik'in deniz muhâfazasında ta'yîn ettikleri gemileri Mağrib keferesinin yirmi oturak bir korsan kalyatasını ele geçirmişler ve içinden çıkan otuz dokuz Müslüman esîri de 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince serbest bırakmışlardır. Fakat bu esîrlerden bazıları korsan levendlerle müttefik olup bazı levend kalyataları donatıp denizde korsanlık edip Venediklilerin mallarını yağmalamışlardır. Bunun üzerine suçluların cezalandırılması ve Venediklilerin yağmalanan mallarının bulunup tespit edilmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[14] d. 250/ def. 330, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 998 [M.V. 10 Nisan 1590] [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne (Uskok kâfirlerini davet edip varıp buluşup ol vecihle ihtilat ettikleri).

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hırsız ve harâmi ve küffar Hiksar tafesinden Uskok Kapudanı Giorgio ve Lika Sancağibeyi İbrahim Bey arasında Venediklilere yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere bir ittifak yapıldığı bildirilmiştir. Bunun üzerine, memleket hâkimi olanların hürmüz, harâmi ve kâfirler ile alaka edecek olurlar ise halleri memâlik zabtından kalır diye beylere bildirilmek ricasına hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[15] d. 250/ def. 330, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-ahir sene 998 [M.V. 20 Nisan 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / İskenderiye Sancağibeyi ve Mukataat Müfettişleri ve Ülgün ve Bar Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin kadırgalarından bir kadırga rüzgâra tutulup Boyana Limanı yakınında karaya oturmuştur. Gemi içinden çıkan adamları bütün aletleri, esbâbları ve topları Venedik beylerinin adamlarına teslim olunmak için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [*Wreck of Venetian ships*]

[16] d. 250/ def. 330, S. N. 16a (16b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 998 [M.V. 14 Nisan 1590] {M. 17-26 Nisan 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi ve Ülgün ve Bar Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Boyana Limanı'nda karaya oturan geminin içinden çıkan malların sahiplerine i'âdesini bildiren başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 15] [*Wreck of Venetian ships*]

[17] d. 250/ def. 330, S. N. 17a (17b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 998 [M.V. Mayıs'ın başları 1590] {M. 6-15 Mayıs 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi dâme ikbâlühû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin mektûbla bildirdiği üzere, Gabela Nehri Kapudanı Mümin, Venedik vilâyetlerine ait Gabela İskelesi'ne varıp orada ticaret yapan bezirgân taifesine yönelik hakaretlerde bulunmuş, kimini darp kimini de katletmiştir. Ayrıca katlettiği bir Venedikliyi de Gabela Nehri'ne atmıştır. Tüccarların getirdikleri metâ'ları sattıktan sonra memnû' olmayan metâ'yı alıp vilâyetlerine dönmek istediklerinde onlara mani olmuştur. Hükm, 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Venedikli tüccarların gemilerine ve kadırgalarına zarar verilmemesi, rençber taifesinin rencide edilmemesi, korkutulmaması ve ayrıca muhâfaza kadırgalarından olan Venediklilerin akçelerine el konulmaması için verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[18] d. 250/ def. 330, S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin İstanbul'da bulunan Venedik baylosuna ulaştırılmak üzere Kotor beyine gönderdikleri mektûblara, Karadağ kadısının el koyması üzerine, 'ahidnâme-i hümâyûn ve süre gelen dostluk üzere İskenderiye Sancağibeyi'ne, bu mektûbların Venediklilere teslimini bildiren hükümdür. [*Theft of letters.*]

[19] d. 250/ def. 330, S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Gelibolu Kadısı ve Boğazhisarları Kadıları ve Boğazhisarları Zâverleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Gelibolu ve Boğazhisarları'na varıp gelen Venedik barçalarının ve gemilerinin maslahatlarını görmek için Gelibolu ve Boğazhisarları'nda Venedik konsolosu olan kimsenin konsolosluktan alınıp yerine Venedik beyzâdelerinden F. Giovanni'nin konsolos ta'yîn edildiğini bildiren hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[20] d. 250/ def. 330, S. N. 20a (20b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Haleb beylerbeyisinin Dergâh-ı mu'allâ'ya gönderdiği mektûb; Seyyid Ahmed'in Haleb'e Defterdâr olmasıyla Venedik'in Haleb baylosu, iki aydan daha fazla süre kalmak üzere Kıbrıs'a gitmiştir. Baylos daha sonra Haleb'e yeni bir beylerbeyi atandığını öğrenince, kendisine mektûblarını göndermiştir. Ardından Haleb gümrük hanesine metâ'larıyla gidince de Defterdâr Seyyid Ahmed'in kethüdâsı, yirmi kadar levendiyle gümrük haneye gidip Trablus'ta yaptıkları zulm ve kötülük gibi, «mîrî için kumaş lazım olmuştur» diye bu Venediklilerin külli kumaşlarını almış ve gümrük haneyi de dört gün için kilitlemişlerdir. Bunun üzerine baylos ve tâcirleri beylerbeyine gitmişlerdir. Hükm, beylerbeyine Venedik baylosunun ve Venediklilerin dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartlarının gereği olarak mağdur edilmemelerini ve Seyyid Ahmed'in Venediklilerden aldığı metâ'ların i'âdesini ve böyle bir olaya bir daha mahal verilmemesini bildirmektedir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[21] d. 250/ def. 330, S. N. 21a (21b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyisi ve Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb Vilâyeti'nde olan Venedik konsolosu görevden ayrılıp Venedik'e dönmüştür. Bu nedenle tercümân

olan Christofforo da Trablus'a vekil olarak gönderilmiştir. Trablus Beyi Mansuroğlu Mehmed Bey, tercümânı «sen bir Arap oğlanını tabanca ile vurmuşsun» diye tutuklamış; birde kendisinden beş bin flori talep etmiştir. Tercümân bu meblağı ödemiş; Ancak Mansuroğlu Mehmed Bey parayı aldığı halde tercümânı serbest bırakmamış ve ona zulm ve şiddette bulunmuştur. Bu nedenle verilen hükümde, 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince tercümândan alınan florinin kendisine i'âdesini, bu nedenle kimseye bir kötülük ve zulm edilmemesini buyurmaktadır. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[22] d. 250/ def. 330, S. N. 22a (22b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı ve Mevlânâ Sermin Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Eskiden Haleb'de şimdi ise Mısır'da defterdâr olan Mahmud, Haleb'de Venedik bezirgânlarından bazı akmişe satın alıp bir miktarını verip iki bin dokuz yüz altını ödememiştir. Defterdârın zimmetine kalan bu miktar için Venedikli bezirgânlar İstanbul'a adam gönderip haklarının i'âdesini talep etmişlerdir. Bunun üzerine bölgeye varıp yerinde teftiş olunması için Mustafa Çavuş'un ya da onun ta'yin edeceği birinin teftiş yapmasını bildiren hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[23] d. 250/ def. 330, S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Haleb beylerbeyisi Dergâh-ı mu'allâ'ya gönderdiği mektûb; Beylerbeyi, Seyyid Ahmed'in Haleb'deki faaliyetleri üzerine Dergâh-ı mu'allâ'ya bir mektûb göndermiş ve Seyyid Ahmed'in Trablus Defterdârı iken yaptıklarını; onun zulmünden dolayı Venedik'in Haleb baylosunun dahi iki aydan fazla süre Kıbrıs'ta kaldığını ve sonrasında yaşananları bildirmiştir. Bu nedenle verilen hükümde, bir daha böyle bir olaya mahal verilmemesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 20] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[24] d. 250/ def. 330, S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı ve Mevlânâ Sermin Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Eski Haleb Defterdârı olup hâlâ Mısır defterdârı olan Mahmud, Haleb'de Venedik bezirgânlarından bazı akmişe satın alıp bir miktarını verip iki bin dokuz yüz altını ödememiştir. Bu miktar zimmetine kalınca bezirgânlar İstanbul'a adam gönderip haklarını talep etmişlerdir. Bunun üzerine bölgeye varıp yerinde teftiş olunması için Mustafa Çavuş'un ya da onun ta'yîn edeceği birinin teftiş yapmasını bildiren bir hükm gönderilmiştir. Ancak buna rağmen tüccarların haklarını almaları mümkün olmamıştır. Bu nedenle, hakların Süleyman Paşa veresesinden alınıp Venedikli sahiplerine i'âdesini bildiren bu hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 1 ve 22] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[25] d. 250/ def. 330, S. N. 25a (25b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Hama Beylerbeyisi ve Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Haleb beylerbeyisinin Dergâh-ı mu'allâ'ya mektubu: Haleb beylerbeyisinin, Seyyid Ahmed'in Trablus'ta Venediklilere yönelik olarak yaptığı faaliyetleri bildirmesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca verilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 20 ve 23] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[26] d. 250/ def. 330, S. N. 26a (26b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik Vilâyetleri'ne gitmek üzere Haleb İskelesi'nde bütün gümrük işlemleri yapılmış olan gemiler, Trablus İskelesi'ne vardıklarında aynı gümrük işlemlerine tâbi' tutulmak üzere

bizzat Trablus beyi ve iskele emini olan Mehmed Bey tarafından alınulup türlü kötü mu'âmeleye maruz kalmışlardır. Bu nedenle, tüccarlardan alınan akçelerin 'ahidnâme-i hümayûn gereğince i'âdesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations.*]

[27] d. 250/ def. 330, S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Eski Haleb Defterdârı olup hâlâ Mısır Defterdârı olan Mahmud Haleb'de Venedik bezirgânlarından bazı akmişe satın alıp bir miktarını verip iki bin dokuz yüz altını vermemiştir. Bu miktar zimmetine kalınca, Venedikli bezirgânlar İstanbul'a adam gönderip haklarını talep etmişlerdir. Bunun üzerine bölgeye varıp yerinde teftiş olunması için Mustafa Çavuş gitmiş; ancak tüccarların haklarını defterdârdan almaları mümkün olmamıştır. Tüccarların haklarının defterdârdan alınıp Trablus'a gelen gemilere yükletilip gönderilmesini bildiren bu hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 1, 22 ve 24] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[28] d. 250/ def. 330, S. N. 28a (28b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Trablusşam Kadısı ve Trablus Sancağubeyi ve Trablusşam'da Hazine-i Âmire Defterdârı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümayûn'da, «Venediklilerden biri vefât ettiğinde metrukâtına beytûlmâlcilerden ya da başkalarından kimsenin el koymaması ve vârisine ve ya bölge konsolosuna teslim edilmesi» bildirilmiştir. Haleb konsolosunun görev süresi dolup Venedik'e dönmek üzereyken Trablus'ta vefât etmiştir. Vefât eden konsolosun mirası konsolos olan Tomas (*Tommaso*) Contarini'ye zapt ettirilmeyip 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak malları ve erzakı yazılıp Defterdârlığa mühürlenmiştir. Bu nedenle vefât eden konsolosun mirasının tamamının tespit ve kaydedilip Haleb konsolosuna teslim edilmesi için 'ahidnâme-i hümayûn uyarınca bu hükm verilmiştir. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[29] d. 250/ def. 330, S. N. 29a (29b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Seyyid Ahmed'in Trablus'ta yaptığı faaliyetler ve Venedik tâcirlerinin Süleyman Paşa veresesinde kalan hakları üzerine bölgeye gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 1, 20, 23 ve 25] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[30] d. 250/ def. 330, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 998 [M.V. 8 Haziran 1590] {M. 5-14 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Trablusşam Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Seyyid Ahmed'in Trablus'ta yaptığı faaliyetler ve Venedik tâcirlerinin Süleyman Paşa veresesinde kalan hakları üzerine bölgeye gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 1, 20, 23, 25 ve 29] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[31] d. 250/ def. 330, S. N. 31a (31b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 998 [M.V. 18 Haziran 1590] {M. 15-24 Haziran 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağbeyi'ne ve Mevlânâ Karadağ Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Karadağ Kazâsı'na tâbi Mahine (*Maine*) ve Beraik (*Beraick*) adlı karyelerin zimmîleri emr-i şerîf isteyip Venedik'e tâbi' Pastirik Karyesi'nin sınırları ile sorunları olup çözülmesini talep etmişlerdir. Bu nedenle Kotor beyi tarafından dahi adam gelmiş ve bu karyelerdeki eski sınırlara gidilip gereğince teftiş edilmiştir. Bu teftiş neticesinde Venedik vilâyetleri ile sınırlar yeniden belirlenmiştir; Ancak buna rağmen Venedik ile olan sınırlara yönelik hareketlerin son bulmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle sınırlarda bulunan karyelerin halkına yönelik hareketlere süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartlarının gereği olarak müsaade edilmemesi için verilen hükümdür. [*Border problems.*]

[32] d. 250/ def. 330, S. N. 32a (32b İtl.)

Tahrîren fi Ramazan sene 998 [M.V. 8 Temmuz 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Hersek Sancağubeyi ve Mevlânâ Nova Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kotor hâkimi, Âsitâne-i sa'âdet'e bir mektûb ile Nova Kalesi'nden bazı kimesnelerin 'ahidnâmelere aykırı olarak bir kıtâ' kalyata donatıp Körfez Boğazı'na korsanlığa çıkıp ticâreten rençberlik eden Venedik re'âyâsını esîr edip mallarını ve esbâblarını yağmalama hazırlığında olduklarını bildirmiştir. Bu nedenle, Venedik Körfezi'nde kalyata yaptırmaya müsaade edilmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[33] d. 250/ def. 330, S. N. 33a (33b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Ramazan sene 998 [M.V. 11 Temmuz 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Leş Mukataası Müfettişi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Venedik'in Haleb baylosunun kapıya 'arz-ı hâlidir. Leş İskelesi'nde bulunan Venedik tüccarına bazı metaller teslim olunması için Venedik re'âyâlarından Marko Beronçe Peraştolonik (*Marco Branla da Perasto*) adlı reisin gemisiyle bu iskeleye gelmişlerdir. Ancak geminin reisi ve bir adamı burada vefât edince, Leş İskelesi'nin emini olan kimse «mal beytûlmâl-dir» diye gemi ve içinde olan eşyalara el koymuştur. Bu nedenle, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince, bu eminin el koyduğu malların Venediklilere i'âdesi gereğini bildiren hükm verilmiştir. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[34] d. 250/ def. 330, S. N. 34a (34b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Ramazan sene 998 [M.V. 15 Temmuz 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Haleb Kadısı ve Haleb Defterdârı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarları Haleb'e varıp getirdikleri metâ'ları için gümrük ödemek istediklerinde gümrük eminleri gümrüğü almayıp tüccarlardan ziyâdesini talep etmişlerdir. Bu nedenle Venedikli tüccarlardan süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn

şartları gereğince ziyâde gümrük talep edilmemesini bildirir hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[35] d. 250/ def. 330, S. N. 35a (35b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 998 [M.V. 15 Temmuz 1590] {M. 24 Temmuz-2 Ağustos 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi ve İskenderiye Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin umûr-u memleketleri ve tüccar taifesi için İskenderiye Sancağı'na tâbî' Karacadağ re'âyâsından bazı zimmîler, İstanbul'a gidip; buradan teslim aldıkları mektûb-larıyla Kotor'a geri gitmek üzere gönderilmişlerdir. Zimmîler, Karacadağ'da ücretli kalırken Karacadağ kadısı ve voyvodası ellerinde olan emr-i şerîfe aldirmeden fazla akçelerini alıp zimmîlere kötü mu'âmelede bulunmuşlardır. Bu nedenle alınan akçelerin sahiplerine iadesi ve emr-i şerîflere aykırı olarak kimsenin rencîde ettirilmeyip korkutulması için hükm verilmiştir. [*Theft of letters.*]

[36] d. 250/ def. 330, S. N. 36a (36b İtl.)

Tahrîren fî-elyevmi Şevvâl sene 998 [M.V. Ağustos 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giovanni Moro] 'arz-ı hâlidir. Venedik gemilerinin reisleri, baylosları ve bezirgânları Meclis-i şer'î şerîfe'ye resm gümrüklerini ödemeye geldiklerinde, bazı Müslüman ve Yahudi mültezimler dostluğa ve 'ahidnâme'ye aykırı olarak Venediklilerden fazla ücret talep etmiş ve ardından onlara kötü mu'âmelede bulunmuşlardır. Bunun üzerine hiç kimsenin Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı talepte ve davranışta bulunmaması için bu hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[37] d. 250/ def. 330, S. N. 37a (37b İtl.)

Tahrîren fî-elyevmi Şevvâl sene 998 [M.V. Ağustos 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Kudüs-i

şerîf'te bulunan Papaz taifesinin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'teki papazların aldıkları hamr resmi için belirlenen oran hâricinden üzüm ve hamr için bir akçe ve bir habbe alınmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[38] d. 250/ def. 330, S. N. 38a (38b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl 998 [M.V. 16 Ağustos 1590] {M. 13-22 Ağustos 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik re'âyâsından üç kişi kendi hallerinde değirmene buğday alıp giderlerken, Kilis sâkini olan Pervane'ye rast gelmişlerdir. Kilisli Pervane bunları yakalayıp akçelerini alana kadar hapsedmiştir. Bir ay sonra Kilis beyinin adamları alenen bayraklar açıp geceleyin Venedik sınırını basıp re'âyâdan birini katletmiş ve bir kadını da esîr edip, dört yüz yetmiş kadar hayvanlarını da çalmışlardır. Kilis beyi dahi Venediklilerin bu çalınan mallarından hisse almış, hatta daima adamlarının önlerine düşüp saldırılar gerçekleştirmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, Venedik sınırlarının aşılıp, eşkıyâlıkla Venediklilerden el konulan tüm malların tespit edilip Venediklilerin gönderdiği temsilcisine teslim edilmesi ve ahidnâmeye aykırı mu'âmeleye mahal verilmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[39] d. 250/ def. 330, S. N. 39a (39b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Şevvâl sene 998 [M.V. Ağustos 1590] {M. 23 Ağustos-1 Eylül 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Haleb ve Trablusşam Kadıları ve Mevlânâ Sermin Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli Beyzâde Donato Marcillo için Mansuroğlu Mehmed Bey'e ulaştırılmak üzere Venedik'ten bir zümrüt fincan Mahrûse-i Galata mahkemesinden hüccet ile Mehmed Bey'in vekili olan Nemiza Mehmed'e teslim olunmuştur. Fakat bu zümrüt fincan Venedik beyzâdesine ulaştırılmamıştır. Bu nedenle gönderilen hükm, fincanın ya da kıymetinin Haleb'de bulunan Venedik konsolosuna teslimini buyurmaktadır. [*Goods sent from Venice and not arrived.*]

[40] d. 250/ def. 330, S. N. 40a (40b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Şevvâl sene 998 [M.V. Ağustos 1590] {M. 23 Ağustos-1 Eylül 1590} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Sakız Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Moro] Venedik tâcirlerinden Yerakup veled-i Yorgi (*Jeracobo veled-i Giorgi*) adlı bezirgân Südde-i sa'âdet'e gelmiştir. Daha önce Girid Ceziresi'nden kendisine tâbi' bir gemiye metâ' yükletip İstanbul'a gelirken Sakız Ceziresi yakınlarında Karakoca'dan bazı levendlere rast gelmiştir. Levendler, Venediklinin gemisini basıp içinden istedikleri metâ'ları seçip almışlar ve tüccar ile adamlarını esîr etmişlerdir. Daha sonra Sakız'a tâbi' İpsada Karyesi'nden bazı zımmîler gelip Venedikli tüccarın gemisi içinde kalan diğer malları talan etmişlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, gemiden yağmalanan malların tamamının 'ahidnâme uyarınca Venediklilere i'âdesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[41] d. 250/ def. 330, S. N. 41a (41b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Şevvâl sene 998 [M.V. Ağustos 1590] {M. 23 Ağustos-1 Eylül 1590} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Haleb ve Trablusşam Kadıları ve Mevlânâ Sermin Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Moro] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb konsolosuyla gelen gemi tâcirlerinin metâ'ları ile Trablus İskelesi'ne geldiklerinde bizzat iskele emini olan Çile Sancağibeyi Nemiza Mehmed adlı Arap, bir pastov kırmızı yüz çile ve bir pastov mor yüz çile ve bir pastov yeşil yüz çile ve on iki pastov kırmızı altmış çile ve dört pastov mor altmış çile ve iki pastov yeşil altmış çile ve üç pastov gülgünü altmış çile ve bir pastov laciverdi altmış çile ve bir pastov limoni altmış çile çukalarını ve üç bin yirmi dokuz zira' frengi... ve atlas ve altı yüz dokuz zira' altın ve kumaş tüllü kumaş ve beş yüz zira' ve sâire yirmi bir bin florilik metâ'larını alıp o zamandan beri sahiplerine bir akçe ve bir habbe dahi ödenmemesinden dolayı teftiş edilip hakların sahiplerine i'âdesini bildirir hükm-i hümâyûn dahi verilmiş olmasına rağmen hakların i'âdesi mümkün olmadığından emr-i şerîf ricası üzerine yeniden hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[42] d. 250/ def. 330, S. N. 42b-43a (42a)
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 998 {M. 21-30 Eylül 1590} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Pasquale Cicogna].

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giovanni Moro] 'arz-ı hâlidir. Daha önce, Bosnalılardan bazı tâcirler Venedik'ten gelirlerken Gabela (İtl. *Nareta*) İskelesi yakınlarında Uskok kâfirleri gemilerini basıp mal ve metâ'larını yağmalamışlardır. «Bu bezirgânlar Venedik kadırgalarından bizim gemimizi başka yerlere götürmeye söz vermiş olan kadırgalar reisinin ve gemi yoldaşlarının bu Uskok kâfirleriyle ittifakları böyledir» diye Venedik baylosuyla defalarca Âsitâne-i sa'âdet'de da'vâ ve nizâ' olmuştur. Bosnalı tâcirlerden alınan mallar i'âde edilmeyince olay yerinde teftiş olunması için Bosnalı bezirgânlardan Mürüvvet bin Timur ve Kasım bin Mahmud ve Hacı Şehman ve Ali bin Mehmed ve İbrahim bin Mehmed adlı kimesneler Bali bin Ali'ye gidilip nâme-i hümâyûn ile Venedik dojuna gönderilmiştir. Tüccarlar Venedik'e ulaştıklarında dostluk üzere bu kadırğa reisinin yoldaşları ile dikkatlice teftiş edilmeleri kadırğa reisi, yoldaşları ve Uskok kâfirleri ile el koydukları malların sahiplerine teslim edilmesi için Venedik dojundan ve bayloslarından ve bu maslahattan mühürlü temessük gönderilmiştir. Buna göre Venedik'e gönderilen Bosnalı bezirgânlardan 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bir ferde zulm edilmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[43] d. 250/ def. 330, S. N. 43b-44a (44b İtl.) S. N. 45a-b İtl.
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 998 {M. 21-30 Eylül 1590} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Pasquale Cicogna].

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Yerolimo Lippamano Kavalier'in (Girolamo Lippomano *Cavalier*) Dergâh-ı sa'âdet destgâhı'na 'arz-ı hâlidir. Bosnalı tâcirlerin Uskok korsanlarınca el konulan malları üzerine Venedik dojuna gönderilmiş başka bir nişân-ı şerîf'tir. [Ayrıca bkz. 42] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[44] d. 250/ def. 330, S. N. 46a (46b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 998 [M.V. 6 Ocak 1590] {M. 21-30 Eylül 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bosna beylerbeyiliğine tâbi' Venedik sınırında olan Sancakbeyleri ve voyvodaları ve sâire memleket zâbitleri ve ol taraf re'âyâlarından bazılarının süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme'ye aykırı Venedik vilâyetlerine girip burada türlü işkenceler ettikleri tespit edilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme'ye uyulmasını bildirir hükmü verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[45] d. 250/ def. 330, S. N. 47b (47b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 998 [M.V. 26 Eylül 1590] {M. 21-30 Eylül 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Karlheli Sancağbeyi ve Mevlânâ Preveze Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İki aydan beridir Ayamavra'dan ve Preveze'den iki kıtâ' kalyata çıkıp birisi on iki oturak ve birisi beş oturak olup büyük kalyatanın sahibi Ayamavralı Kaskanokioğlu ve Reis Avlonyalı Halil'dir ve küçük kalyatanın sahibi Ayamavralı Hasan Ağa'nın oğlu Kirişli Ahmed'tir. Venedik'e tâbi' Parga'da bir sandal Kalamaya'ya (*Calama*) oduna giderken kalyata reislerine rast gelmişler ve reisler Venediklileri ve zevcelerini olan Yani (*Iani*), Estefani (*Stamati*) nam reislerle Kosta (*Costa*), Yakoli (*Ianculi*), Andrea, Petro, Petroli, Estefan (*Stefano*), Simon, Yani (*Iani*), Estemati (*Sfamati*), Asuli, Corci (*Giorgi*), Vasili (*Vassili*), Matteo Fasuli (*Mattio Fassuli*), Andrea Supanaki'nin zevcesi (İtl. *Supana*) iki oğluyla ve Anton'u (İtl. *Antonio Flanoki zevcesi*) esîr edip Ayamavra'ya getirmişlerdir. Ayamavra Kalesi sâkinlerinden Yusuf bin Hürrem ve Rakidi ve Rahman ve Dede Bali adlı kimesneler üç yüz on üç sikke florisi satmışlardır. Ayamavralıların bu tutumları üzerine esîr edilen Venediklilerden Müslümanlığı seçenler varsa serbest bırakılmaları, Hıristiyanların da bayloslarına ya da baylosun adamına teslim edilmeleri ve Venediklilerden zorla alınan akçelerinin de i'âdesi gereğinin bildirilmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince gönderilen hükümdür. Vech-i meşrûh üzere Karlheli beyine ve Ayamavra kadısına hitaben hükm-i şerîf sadır olmuştur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[46] d. 250/ def. 330, S. N. 48a (48b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 998 [M.V. 16 Ekim 1590] {M. 1-10 Ekim 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Karlıeli Sancağbeyi ve Ayamavra ve Preveze Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hükmün gönderildiği bölgeler olan Karlıeli, Ayamavra ve Preveze'de dostluğa aykırı olarak Venedik re'âyâsına türlü zarar ve ziyan olduğu bildirilmektedir. Ayrıca süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak beş kitâ' firkata ve bir kitâ' kalyata bina edildiği bildirilmiştir. Bu nedenle bina edilen firkata ve kalyataların bozdurulup, fitne ve fesatlık hazırlığında olanların haklarından gelinmesi için gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 45] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[47] d. 250/ def. 330, S. N. 49a (49b İtl.)

Tahrîren fi-Zi'l-ka'de sene 998 [M.V. 5 Ekim 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi ve Mevlânâ Mahrûse-i Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'de bulunan Venedik bezirgânlarının mektûbları, İstanbul'daki Venedik baylosuna ulaştırılması için, eski Haleb Beylerbeyisi olan Ali'ye (Evlandoğlu) teslim edilmiştir. Buna göre mektûbları teslim alan Ali'ye, yolculuğunda kimsenin kötü mu'âmelede bulunmaması ve hizmetinde kusur edilmemesi için 'ahidnâme gereğince hükm verilmiştir. [*Venetians' letters.*]

[48] d. 250/ def. 330, S. N. 50c (50d İtl., 50a-b boş) S. N. 51a-b İtl.

Tahrîren fi-elyevm Zilkâde sene 998 [M.V. 23 Ekim 1590] [İstanbul]
Hüccet.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano]
Seyyid Abdi Çavuş, Venedik Körfezi'nde Gabela İskelesi'nde, Uskok Kalesi'nin korsanlarınca saldırıya uğramış ve korsanlar çavuşun mallarına el koymuşlardır. Bu nedenle Da'vâcı Seyyid Abdi Çavuş ile da'vâlı Venedikli Marc Antonio Borissi'nin da'vâları için yazılan hüccettir. [Bu konu ile ilgili olarak Venedik dojana gönderilen nişân-ı şerîfler için bkz. 42 ve 43] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[49] d. 250/ def. 330, S. N. 52a (52b İtl.) S. N. 52 b, 53a İtl.

Tahrîren fi-elyevm Zi'l-hicce sene 998 [M.V. Ekim 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İzmir'e ticaret maksadıyla gelen Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen oran harici vergi talebinde bulunulduğu ve İzmir kadısının, Venedikli tüccarların ellerindeki 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet etmediği bildirilmiştir. İzmir'de Venedikli tüccarların gördüğü zulmlerin son bulmaması üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartlarının gereğinin yapılmasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[50] d. 250/ def. 330, S. N. 54a (54b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 999 [M.V. 5 Kasım 1590] {M. 30 Ekim-8 Kasım 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyisi'ne ve Trablus Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e gönderilen konsolos ile gelen Venedik barçası, Trablus İskeleyi'ne girdikten sonra bu iskelede emin olan Haleb Sancağibeyi Nemiza Mehmed Bey, Venedik konsolosuna ve barça ile gelen Venedik tüccarlarına saldırıp zulm etmiş; Venediklilerin mallarına da el koymuştur. Bu nedenle gönderilen hükümlere rağmen yapılan teftiş neticesinde Nemiza Mehmed Bey'in o zamandan beri bu borcun gereği için sahiplerine ödeme yapmadığı tespit edilmiştir. Bu tespitten ardından Nemiza'da kalan bu hakların sahiplerine geri i'âde edilmesi için hükm-i hümâyûn gönderilmiştir. Ancak bunlara rağmen bu hakların Nemiza'dan alınıp tüccarlara i'âdesinin yapılması yine mümkün olmayınca bölgeye 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yeniden hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 39 ve 41] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[51] d. 250/ def. 330, S. N. 56a (56b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 999 [M.V. 5 Kasım 1590] {M. 30 Ekim-8 Kasım 1590} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'ten Tornilia adlı bir barça

Trablus İskelesi'ne yanaştığında Trablus emini, defterdârı, sancağıbe-yi, kethüdâsı, adamları ve sâire iskele zâbitleri, bu barça ile gelen Venedikli tüccarlara yasak mal taşıdıkları iddiasıyla saldırıp türlü zulm etmişler; bununla da yetinmeyip Venedikli tüccarların mallarına ve akçelerine de el koymuşlardır. Bunun üzerine, 'ahidnâme'ye aykırı hareket edilmeyip tüccarlardan gaspedilen hakların eksiksiz olarak i'âde edilmesi için hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 39, 41 ve 50] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[52] d. 250/ def. 330, S. N. 58a (58b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Safer sene 999 [M.V. 1590] {M. 19-27 Aralık 1590} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / III. Murad'dan / Hazine-i Âmire'de Baş Defterdârım olan Mehmed'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Rikâb-ı Hümâyûn'a sunduğu rika'; Venediklilere her sene olduğu gibi bu sene de gereken miktarda tereke verilmesi için ahkâm-ı hümâyûn ile verile geldiği beş yüz müdd tereke verilmesi için hatt-ı hümâyûn gönderildiğini bildirir hükümdür. [*Inheritance.*]

[53] d. 250/ def. 330, S. N. 59a (59b İtl.) S. N. 60a-b İtl.

Tahrîren fi-Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Platamona ve Talanta Kadıları ve ol cânibte olan Mukataat Müfettişleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hükm bir önceki hükm ile aynı içeriğe sahiptir. [Bkz 52] [*Inheritance.*]

[54] d. 250/ def. 330, S. N. 61a (61b İtl.) S. N. 62a-b, 63a-b, 64a boş

Tahrîren fi-Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Platamona ve Talanta Kadıları ve ol cânibte vâki olan Mukataat Müfettişleri ve Mukataat Tâcirleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bu hükm de önceki iki hükm ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 52 ve 53] [*Inheritance.*]

[55] d. 250/ def. 330, S. N. 65a (65b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 7-16 Ocak 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Dovan Kalesi sâkinlerinden Cafer Ağa ve Osman Ağa adlı kimesnelerin adamları, Venedik beylerine ait olarak bilinen bölgelerde, Venediklilerden olan Giovanni veled-i Usta Marian adlı bir demirciyi tutup ahd ü emana aykırı olarak Dovan Kalesi'nde hapsetmişlerdir. Üç aydan fazla zamandır hapiste kalan bu demircinin burada zulme uğradığı bildirilmiştir. Hüküm, bu Venediklinin Venedik beyleri ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince serbest bırakılıp fesatlık ve kötülük edenlerin haklarından gelinmek ricası üzerine verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[56] d. 250/ def. 330, S. N. 66a (66b İtl.) S. N. 67a İtl., 67b boş
Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 7-16 Ocak 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi ve Karadağ Kadı-sı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik sınırı dâhilindeki Pastorik (*Pastrovicchi*) Karyesi'nin sınırı dâhilinde, bu karyenin sâkinlerinin tasarruflarında olup ziraat ve hasaret ettikleri yerlere Karacadağ kadısına tâbi Mahne ve Beraik Karyeleri zımmîleri buraların kendi tasarrufları sınırı içinde olduğunu iddia etmişlerdir. Bunun üzerine bölgede bir teftiş yapılmış ve bunun sonucunda bu yerlerin, Venedik'e ait olan Pastorik Karyesi'nin sınırına dâhil olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle bu bölgelerin ziraat hakkının Pastorik Karyesi'ne ait olduğu ve kimseye bu nedenle zulm ve kötülük yapılmamasını 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hareket edilmesini bildirir hükümdür. [*Border problems.*]

[57] d. 250/ def. 330, S. N. 68a (68b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik sınırında olan yerlerde sancakbeyleri, kullar ağaları, sipahiler ve sâire neferât, Donanma-i hümâyûn, Venedik Vilâyeti'ne gelmek ihtimali vardır diye karadan ve denizden kimsenin hareket etmesine müsaade edilmemesi, ayrıca süre

gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince kimseye zulm edilmemesi için emr-i şerîf talep edilmiştir. Bu nedenle bölgeye aykırı olunmaması için bu hükm gönderilmiştir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[58] d. 250/ def. 330, S. N. 69a (69b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Kudüs-i şerîf Kadısı ve Kudüs-i şerîf Sancağbeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'in Kudüs-i şerîf'te olan manastırlarına ve ruhbanlarına zulm edilmemesi için süre gelen süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[59] d. 250/ def. 330, S. N. 70a (70b İtl.) S. N. 71a-b. İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kayıp belgenin İtalyanca çevirisinden, bu sıranın devamında yer alan 63 numaralı hükm ile içerik olarak aynı olduğu anlaşılmaktadır. Haleb'e ticaret üzere giden Venedikli tüccarların 'ahidnâme gereğince belirlenen oran hâricinde fazla vergi ödemek zorunda bırakılmaları üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 63] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[60] d. 250/ def. 330, S. N. 72a (72b İtl.) S. N. 73a. İtl., 73b, 74a-b boş

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Şam Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Trablus iskele emini olan Mansuroğlu Mehmed'in ve kethüdâsı olup Trablusşam Defterdârı olan Nemiza Mehmed'in kethüdâları ve adamları ve sâire bazı kimesnelere bahâne

göstermeden Venedik tâcirlerinin akmiş, çuka ve sâire metâ'larına el koymuşlar ve bahâsını da vermeyip borçlarını inkâr etmişlerdir. Tüccar taifesinin haklarının tamamının bu kimesnelere tahsil edilip sahiplerine i'âdesi için Trablusşam beylerbeyisine ahkâm-ı hümayûn gönderilmişken haklar sahiplerine i'âde edilmemiş hatta bu beylerbeyi dahi Venedik bezirgânlarının barçaları ile gelen metâ'larından sahiplerinin rızası olmadan beş sandık kumaşlarını ve ekseri yüz çile hesabından elli pastov çukalarını almıştır. Tüccarlar bu beylerbeyine gidip bazı bahâlarını talep ettiklerinde beylerbeyi bunları vermeyip çeşitli bahânelere öne sürmüştür. Bunun üzerine tüccarların haklarının, gasp edenlerden alınıp sahiplerine i'âdesi ve kimseye bu nedenle zulm edilmemesi gerektiğini bildirir hükmü gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 39, 41 ve 50] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[61] d. 250/ def. 330, S. N. 75a (75b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da Mâliye tarafından verilen emr-i şerife aykırı olarak Venedik'ten gelen bezirgânların ticaret üzere getirdikleri malları için inat ve bahâne ile fazla akçeler alınıp bezirgânlara türlü zulm edildiği bildirilmiştir. Bunun üzerine dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı davranışların men olunması ricası üzerine hükmü gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[62] d. 250/ def. 330, S. N. 76a (76b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Sâbikan Haleb Beylerbeyisi'ne ve Evlandoğlu Ali'ye ve hâliyyen Trablusşam Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükmü ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 61] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[63] d. 250/ def. 330, S. N. 77a-76b (77b İtl.) S. N. 78a-b, 79a. İtl., 79b boş

Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]

Nâme-i hümayûn / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Pasquale Cicogna].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret üzere giden Venedikli tüccarlar 'ahidnâme gereğince belirlenen oran hâricinde fazla vergi ödemek zorunda bırakılmışlardır. Tüccarlar bu fazla vergiyi vermek istemediklerinde Trablusşam Hâkimi Mansuroğlu Mehmed Bey, kethüdâları, Trablusşam Defterdârı Mehmed, İsmail Çavuş, defterdâr kethüdâları ve sâbıkan defterdâr olan Osman kethüdâları ve sâire bazı bezirgân taifesi Venedik ile yapılan barışın sona erdiği şaiyâsını çıkarılmışlar ve bu tüccarları katletmişlerdir. Bu nâme-i hümayûn ile Venedik ile barışın bozulmadığı, Haleb'e gelen tüccarların gümrük işlemlerinin 'ahidnâme-i hümayûn'a göre yapılması gerektiği ve bu nedenle kimseye kötü mu'âmelede bulunulmaması için hükm verildiği Venedik doju'na bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 39, 41, 50 ve 60] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[64] d. 250/ def. 330, S. N. 80a (80b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Sancağlıbeyi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ali bin Hamza adlı bir kimsenin Nefs-i Kudüs-i şerîf'te bulunan Frenk, Rum ve Ermeni ruhbanlarına yönelik zulm ettiği bildirilmiştir. Bunun üzerine Kudüs-i şerîf'te bulunan manastırlara ve ruhbanlara şer'î şerîfe ve kânuna aykırı olarak kimseye kötü mu'âmelede bulunulmaması için 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereğince hükm gönderilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[65] d. 250/ def. 330, S. N. 81a (81b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 999 [M.V. 1590] {M. 17-25 Ocak 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli bezirgânların Trablusşam'da olan vekilleri Zorzi ve Nicolò da Canal adlı tâcirler aracılığıyla satmak üzere getirttikleri çuka ve akmışe ve sâire metâ'larından, Trablus'ta defterdâr olanlar, ayrıca ücret talep etmişlerdir. Vekil tüccarlar metâ' sahiplerinin rızası olmadığını bildirip ödeme yapmayı reddedince, defterdârlar metâ'ların bahâlarını kendi istedikleri miktarda belirlemişler; hatta bunu dahi tüccarlara tam olarak ödemeyip tüccarlara da zulm etmişlerdir. Gönderilen hükümler de tüccarların haklarının i'âdesini mümkün kılmayınca, Venedikli tüccarlar Haleb'e ticaret maksatlı gelme haklarından ferâgat etmişlerdir. Hüküm, bu tür haksız uygulamaların son bulmaması durumunda, bunun Haleb İskelesi için büyük bir zarara yol açacağını ve ticaret maksatlı gelen tüccarların haklarının gasp edilmemesini, kimsenin kötü mu'âmeleye maruz kalmamasını, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 39, 41, 50, 60 ve 63] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[66] d. 250/ def. 330, S. N. 82a (82b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 999 {M. 7-16 Mart 1591} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetim'in Baş Defterdârı olan Seyyid Mehmed'e.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolimo Lippomano Kavaliyer (Girolamo Lippomano *Cavalier*) adlı baylosun pâye-i serîri-i i'lâm'a 'arz-ı hâlidir. Beyşehir, Velini ve Çatalca Kadılıkları'nda olan havâs-ı hümâyûn terekesinden akçeler ile iki bin müdd tereke verilmesi bildirilmiştir. Beş yüz müdd tereke verilmek için hüküm-i hümâyûn verilmiş idi. Halen bin beş yüz müdd tereke bahsi geçen kadılıklardan kânun üzere verilmek emr olmuştur. [*Inheritance.*]

[67] d. 250/ def. 330, S. N. 83a (83b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 999 {M. 17-26 Mart 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Cezayir Beylerbeyisi ve Kapudan Hasan'a [Venedikli Uluç Hasan Paşa] ve deryâ kenarında olan Beyler ve deryâ yüzünde Yoryan Sancakbeyleri ve Kapudanlara ve deryâ kenarlarında vâki olan Kadılar'a hüküm ki ve İskele Eminleri'ne hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolimo Lippomano Cava-

lier adlı baylosun pâye-i serîr-i i'lâm'a 'arz-ı hâlidir. Hüküm önceki ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 66] [*Inheritance.*]

[68] d. 250/ def. 330, S. N. 84a (84b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 999 {M. 17-26 Mart 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Mukataat Müfettişleri ve Yenişehir Kadısı ve Çatalca Kadıları'na ve Mukataat-ı Mezbûrların Nâzırları'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Hüküm, önceki iki hüküm ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 66 ve 67] [*Inheritance.*]

[69] d. 250/ def. 330, S. N. 84c (84b İtl.) S. N. 85, 86, 87, 88 yok

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 999 {M. 17-26 Mart 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Cezayir Beylerbeyisi, deryâ kenarında vâki olan Sancakbeyleri ve deryâda Yoryan Beyleri ve deryâ yüzünde olan Kadılar ve İskeleler Eminleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hüküm, önceki üç hüküm ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 66, 67 ve 68] [*Inheritance.*]

[70] d. 250/ def. 330, S. N. 89a (89b İtl.) S. N. 90a-b Boş

Tahrîren fî-elyevm Cemâziye'l-ahir sene 999 {M. Mart 1591} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Nâibin Muhiddin Halife'nin Dergâh-ı sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Der-sa'âdet cânibinde emr-i şerîf gönderilip «Akdeniz yalılarında vâki iskelelerde küffar gemilerinden eğer Venedik ve eğer França ve eğer Dubrovnik gemileridir ve gayridir, ne makule gemiler ise gelip metâ' alanların gemileri yoklayıp içinde verilmesi memnu' olan emtâ'dan nesne bulunursa gemilerinden ihraç ve girift eylesesiz» diye fermân olunmuştur. İzmir İskelesi'nde halen mevcut olan Venedik gemilerinden bir gemi bulunup üzerine varılıp, içinde bir miktar pembe bulunduğu için bu gemiye el konulduğu bildirilmiştir. Bu nedenle verilen hükümde, gemide ihracı yasak olan olan metâ'dan nesne var ise alınıp geminin satılmasını ve bu nedenle kimseye zulm edilmemesi bildirilmektedir. [*Export from the Ottoman Empire.*]

[71] d. 250/ def. 330, S. N. 91a (91b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 999 {M. 16-24 Nisan 1591}
[İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Delvine Sancağbeyi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Körfez re'âyâsı tarafından burada meydana gelen zulmleri bildirmek üzere Memâlik-i mah-rûse'ye bir hızır gönderilmiştir. Hızır ile görüşen baylos, ona Körfez kapudanına teslim edilmek üzere bir mektûb vermiştir. Bunun üzerine bölgeye, fesada karışanların haklarından gelinmesi, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a riâyet edilmesi için bu hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[72] d. 250/ def. 330, S. N. 92a (92b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 999 {M. 16-24 Nisan 1591}
[İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirleri gemileriyle Trablus İskelesi'ne metâ' getirip oradan Haleb'e gidip ticaret yapmaktadırlar. Gemiler adı geçen iskeleye çıktıklarında Trablus'ta olan hâkimler bu gemilerin metâ'larını alıp akçesini tüccarlara vermemişlerdir. Tüccarların haklarından yüz elli bin miktarı florileri Trablus hâkimlerinin zimmetlerinde kalmıştır. Mallarını Haleb'de gümrüğe sokmalarına imkân izin verilmeyen tüccarlara türlü hakaretler edilmiştir. Bunun üzerine Haleb Vilâyeti'ne tâbi' Akras yakınlarında bulunan İskenderiye beylerine giden tüccarlar metâ'larını orada çıkarmışlardır. Bu kötü mu'âmelelerden sonra Haleb İskelesi'ne gidilmemesi durumunda bölgenin mali anlamda etkileneceğinden dolayı tüccarların ellerinden alınan malların tamamının i'âdesi, ticaret maksatlı gelenlere eziyet edilmemesi, gümrüklerinden belirlenen oran hâricinde başka bir talepte bulunulmaması, dostluğa ve 'ahidnâmeye aykırı olunmamasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[73] d. 250/ def. 330, S. N. 93b-94a (93a boş, 94b İtl.) S. N. 95a-b. İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 999 {M. 16-24 Nisan 1591}
[İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Sâbıkan Haleb Beylerbeyisi Evlandoğlu Ali'ye.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerden zorla alınan metâ'ları bahâsından Eski Trablus Defterdârı Seyyid Ahmed zimmetine üç bin altın ve Müteveffa Süleyman Paşa veresесinden beş bin altın ve Eski Trablus Defterdârı Mahmud zimmetinde iki bin dokuz yüz altın ve Trablus Beyi ve Gümrük Emini Mansuroğlu Mehmed Bey zimmetinde on beş bin altın ve zümrüt fincan bahasından altı bin altın vekili ve şeriki olan Nemiza zimmetine yirmi bir bin altın olmak üzere kalan hakları için defalarca emr-i şerîfler gönderilmesine rağmen bunların tahsiline imkân olmamıştır. Trablus İskelesi'nde gümrükçüler vasıtasıyla bezirgânların metâ'larının yoklanması ardından gemilerin serbest bırakılması gerekirken bazı bahânelerle bunların boşaltılması gerektiği bildirilip gemiler alıkonulup reisleri hapsedilmiş ve tüccarların dört bin kuruşlarını Mansuroğlu ve bin kuruşlarını Trablus defterdârı almıştır. Tüccarlar serbest bırakılmayınca Haleb'de yaşayan bezirgânlardan Asa veled-i Maksud adlı zımmiye Marin Agob Venedikli yedi yüz iki sikkе flori verilip eline mühürlü temessük verilmişken, henüz akçesi verilmemiştir. Mansuroğlu Mehmed Bey, Haleb Tercümânı Hristoklu'yu bir Arab oğlanını tabanca ile vurduğu gerekçesiyle mahkeme kararıyla tutuklayıp kalede hapsedmiş ve kendisinden beş bin flori talebinde bulunmuştur. Mehmed Bey floriyi alamayınca tercümânı serbest bırakmayıp ona türlü işkenceler ettirmiştir. Bütün bu nedenlerden dolayı Efrenc taifesinin durumunu bizzat teftiş edip akçelerin sahiplerine kusursuz verilmesi, hakların i'âdesinde inat edenleri hapsedip bezirgân taifesinin hakları alıverilmeyinceye kadar serbest bırakılmaması için Dergâh-ı mu'allâ Kapıcılarından Bölükbaşı Hasan ile bir ahkâm-ı hümayûn Elvendoğlu Ali'ye gönderilmiştir. Ancak Bölükbaşı Hasan, bu hümayûnu götürmek için Trablus'a giderken Harâmi saldırısına uğramıştır. Harâmiler, Bölükbaşı Hasan'ın yanında bulunan Efrenc taifesine ait olan on bin altınlık incilerini de yağmalamışlardır. Bu nedenlerle gönderilen hükm, Elvendoğlu Ali'ye, bütün bu olayları bizzat teftiş etmesini ve suçluları ortaya çıkarmasını bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 39, 41, 50 ve 60, ayrıca Ayrıca bkz. 1, 24, 27] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[74] d. 250/ def. 330, S. N. 96a (96b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 999 {M. 25 Mayıs-3 Haziran 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi Hasan'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bizzat Venedik beyleri tarafından Bosna sınırlarında dostluğa aykırı asker tedârik ve himâyet edildiği ve 'ahidnâme'ye aykırı bazı binalar inşa edildiği bildirilmiştir. Bu nedenle bölgeye aykırı olunmaması için hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[75] d. 250/ def. 330, S. N. 97a (97b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Girolamo Lippomano] Dergâh-ı 'adâlet unvânı'na 'arz-ı hâlidir. *Travizane* adlı Venedik barçası Kıbrıs Adası'nda bulunan Tuzla'ya ulaştıktan sonra gemi reisi vefât etmiştir. Tuzla emini, bu ölen Venedikli reisin bin florilik buğdayna el koymuştur. Bu nedenle dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğince ölen reisin el konulan mirasının Haleb konsolosu tarafından gönderilen vekiline teslim olunması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[76] d. 250/ def. 330, S. N. 98a (98b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 999 {M. 23 Temmuz-1 Ağustos 1591} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Cezayir-i Garp Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Cezayir levendlerinden Murad Reis bir levend kalyatası ile yola çıkıp kalyatanın içine hile ile eşkiyâ koyup Venedik Körfezi'ne gitmiştir. Murad Reis burada, Venedik'e bağlı İspalano bölgesinde bir geminin on beş bin florilik nakitlerini ve esbâblarını ve Perasto bölgesinde Terfon Reis'in bir gemisi üç yoldaşıyla Kotor'a ve diğer Terfon Reis'in bir sandal ve Buda'da Markokire (*Marcochire*) adlı kapudanın bir fırkatası kırk yoldaşıyla Venedik'e bağlı daha nice gemiler almışlardır. Ayrıca levend reisleri Venedik re'âyâsını tutup esîr etmişler, esbâb ve emvallerini de yağmalamışlardır. Bu nedenlerle Venedik ile olan dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uymayanların yakalanıp Südde-i sa'âdet'e gönderilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[77] d. 250/ def. 330, S. N. 99a S. N. 100-105. İtl., 105.-132. Boş, 133. Yok Tahrîren fi-elyevm Zi'l-ka'de sene 999 {M. Ağustos 1591} [İstanbul] Hüküm / III. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi ve Hazine-i Âmire Defterdârı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Girolamo Lippomano] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarının Mısır'a getirdikleri boncuklardan vergi olarak her sandıktan bir bağ alındığı ve daha fazlasının alınmaması gerektiği halde İskenderiye Emîni Halife adlı Yahudi'nin bu bezirgânların alıp getirdikleri boncuklardan öşr talep ettiği ve tüccarları da rencide ettiği bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik bezirgânlarının alıp getirdikleri bu boncuklardan her sandıktan bir bağ alınıp fazlasının alınmaması için emr-i şerîf ricası üzerine hüküm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[78] d. 250/ def. 330, S. N. 134a (134b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]
Hüccet / Mevlânâ Şeyh Mehmed Halil'den.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Kudüs-i şerîf'te bulunan Efrenc taifesinin yaşadıkları zulm, kötü mu'âmeleler ve yağma olaylarından dolayı daha önce Kudüs-i şerîf kadısına bir hüküm gönderilmiş; ancak buna rağmen buradaki olaylar son bulmamıştır. Bu nedenle konunun taraflar arasında da'vâ nedeni olduğu anlaşılmaktadır. Belge, görülen da'vânın hüccetidir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[79] d. 250/ def. 330, S. N. 135a (135b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]
Mektûb / Kadı Mustafa'dan.

Mahmiyye-i İstanbul'daki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano'nun Rikâb-ı Hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik vilâyetleri ziyâde feth olmakla ol cânibte leb-i deryâda olan kadılıklardan buğday verilmek için emr-i şerîf ricası üzerine beş yüz müdd terekeden hariç iki bin beş yüz müdd tereke verilmesi fermân olunmuştur. Lendos Reislerinden Estefano, Sabatini ve Giorgi adlı reisler üç kıtâ' gemileriyle ve Cezayir beylerbeyisi ve Kapudan hazretlerine gidip bu emr-i şerîfi teslim etmişlerdir. Mektûbda, bölgeye gönderilen bu emr-i şerîfe riâyet edilmesi bildirilmektedir. [*Inheritance.*]

[80] d. 250/ def. 330, S. N. 136a (136b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan [Venedikli Uluç Hasan Paşa] /
Kale-i Ayamavra ve Preveze Dizdarları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Preveze ve Ayamavra etraflarında yeni on beş kıtâ' firkata ve bir kıtâ' kalyata bina edilmek üzere bulunduğu bir mektûb ile bildirilmiştir. Bu bölgelere ulaşıp dikkat ve ihtimam ile mukayyet olunması, firkata ve kalyata bina ettirilmesine müsaade edilmemesi, eğer edildi ise bunların yakılmasını emreden hükümlere riâyet edilmesini bildirir mektûbdur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[81] d. 250/ def. 330, S. N. 137a (137b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan [Venedikli Uluç Hasan Paşa] /
Menteşe Sancağibeyi Murad Bey'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Merhum Receb Paşa zamanlarından bazı gemiler Venedik'e tâbi' yerlere varıp bazı da'vârları yağmaladıkları için Venedik baylosunun şikâyeti üzerine bunların haklarından gelinmesi için gönderilen hükme riâyet edilmesini ve bu konu ile ilgili olarak bir daha şikâyet olunmamasını bildirir mektûbdur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[82] d. 250/ def. 330, s.138a (138b İtl.) S. N. 139a-b. İtl.
Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan [Venedikli Uluç Hasan Paşa] /
Kale-i Ayamavra ve Preveze Dizdarları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Ayamavra'dan ve Preveze'den biri on iki oturak ve biri dahi dokuz oturak iki firkata Ayamavralı Kastonik (*Casca*) oğlu olup ve Reis Avlonalı Halil ve Kristilo (*Christotlu*) Ahmed tarafından donatılmıştır. Reisler denize çıkıp Venedik'e tâbi' olan Parga'ya ulaşmışlar ve burada bir sandal ile bazı Venedik re'âyâsı ile Kalamanya'da (*Calamanie*) oduna giderken karşılaşmışlardır. Reisler sandalda olan re'âyâyı 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak esîr edip esbâblarını yağmalamışlar ve tekrar denize açılmışlardır. Ayamavra'da mola veren reisler, esbâbları Yusuf bin Hürrem ve Rakidi ve Rahman ve Dudu Bali adlı kimesnelere üç yüz

on üç floriye satmışlardır. Bunun üzerine Venedik baylosu, bu olayı Osmanlı sadr a'zamına bildirip bu reisleri şikâyet etmiştir. Mektûb ile eşkiyânın yakalanıp ele getirilmesi, yağmalanan malların Venediklilerin kefillerine teslim edilmesi ve esîrleri sattıkları Müslümanlara da üç yüz on üç adet sikke florilerinin i'âdesinin yapılması gereği bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[83] d. 250/ def. 330, S. N. 140a

Tarihsiz {Tahmini M. 1591} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan [Venedikli Uluç Hasan Paşa] / Lika Sancağı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Girolamo Lippomano] Venedik beylerinin sınırına yerleştirilen eski mirli adamlar Venediklilerin esbâb ve erzaklarının yağmalayıp re'âyâsına da türlü kötülükler etmişlerdir. Venedik sınırlarına, Lika Sancağı'ndan adamların, levendlerin ya da başka yerden kimesnelerin yerleştirilmemesi, kimsenin Venedik ile olan dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı davranmaması gereğini bildiren mektûbdur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[84] d. 250/ def. 331, S. N. 1a (1b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Receb sene 1013 [M.V. Kasım'ın sonu 1604] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Gelibolu Kadısı'na ve leb-i deryâda olsun der-yâda Yoryan Sancakbeyleri ve leb-i deryâda vâki olan Kadılar'a.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Âsitâne-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Karadeniz'de akçesiyle iki bin beş yüz kile tereke alıp Girid gemisiyle gönderilmesi Paye-i serir-i i'lâm'a sunulan arz üzerine iki bin beş yüz kile terekenin akçesiyle verilmesi için verilen hatt-ı hümâyûn-u fermân-ı âlişândır. [*Inheritance.*]

[85] d. 250/ def. 331, S. N. 2a-b S. N. 3a-b. İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân sene 1013 [M.V. 16 Ocak 1604] {M. 12-20 Ocak 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den 'den / Kilis Sancağubeyi ve Kilis ve (boş) Kadı-ları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Sultan Selim zamanında Venedik beyleriyle olan

sulhden sonra Vilâyet-i Bosna sınırındaki Venedik beylerine tâbi' Zave-re Hisarı sınırının belirlenmesi için Âsitâne-i sa'âdetten, eskiden Bosna beyi olan Ferhad Bey'e emr-i şerîf gönderilmiş; Venedik beyleri tarafından Yakomo Soranzo (*Giacomo Soranzo*) adlı Venedik elçisi de ta'yîn ile bölgeye gönderilmiştir. Bunlar bölgeye ulaştıklarında iki devlet için sınır ta'yîn ettikleri yerlere kömür ve taş döküp ve sâire işaretler ile belirleyip bölge sâkinlerine sınır hüccetleri vermişlerdir. Buna rağmen sınırda yaşayan bazı Müslümanlar ve gayriler süre gelen dostluğa, 'ahidnâmeye ve sınır hüccetlerine aykırı olarak Zavere Hisarı'nın hududu ve sınırına tecavüz edip Hisar re'âyâsının yerlerini ve topraklarını gasp etmişlerdir. Bu nedenle bölgeye 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hüküm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[86] d. 250/ def. 331, S. N. 4a-b S.N. 5a-b boş
Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân sene 1013 [M.V. 16 Ocak 1604] {M. 12-20 Ocak 1605} [İstanbul]
Hüküm / I. Ahmed'den / Kilis ve Eskaradin Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Önceki hüküm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 85] [*Border problems.*]

[87] d. 250/ def. 331, S. N. 6a (6b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1013 [M.V. 16 Ocak 1604] {M. 2-11 Ocak 1605} [İstanbul]
Hüküm / I. Ahmed'den / Kilis Sancağbeyi ve Mevlânâ Kilis Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kilis Livası'ndan Mehmed Ağa, karındaşları ve bazı kimesneler Venedik beylerine tâbi' olan Espelet (*Spalatro*) Hisarı'nın adamlarına ve re'âyâsına dostluğa aykırı olarak saldırmışlar ve Venediklileri rencîde edip korkutmuşlardır. Bu nedenle, Venedik re'âyâsının sulh ü salâha ve ahd ü emâna aykırı olarak rencîde olunmasına rıza-i şerîfin olmadığını bildiren hüküm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[88] d. 250/ def. 331, S. N. 7b (7a İtl.) S. N. 8a-b boş
Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1013 [M.V. 9 Şubat 1604] {M. 2-11 Ocak 1605} [İstanbul]
Hüküm / I. Ahmed'den / Kilis Sancağı'na ve Mevlânâ Kilis Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 87] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[89] d. 250/ def. 331, S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1013 [M.V. 12 Şubat 1604] {M. 2-11 Ocak 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kösendil Sancağı'na ve Mevlânâ Kösendil Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Şimdiye değin olagelen üzere mektûbları ve emr-i şerîf ile Kotor'a gitmek üzere Karacadağ'dan geçerken Karacadağ zimmîleri Livâ-i mezbûreye vardıklarında sancakbeyinin adamları ve kethüdâsı, bu zimmîleri bulup ellerindeki emr-i şerîfe aykırı olarak onları rencîde edip korkutmuşlardır. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[90] d. 250/ def. 331, S. N. 10b (10a İtl.) S. N. 11a-b boş

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1013 [M.V. 22 Şubat 1604] {M. 2-11 Ocak 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İstanbul Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Bâb-ı sa'âdet mâb'a 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da Edirne Köprüsü yakınlarında feth-i hâkanîden beri sâkin olup kiliselerinde ibadet eden Efrenc tai-fesine, kiliselerine ve bahçelerine bazı Müslümanların saldırıda bulunmaları üzerine Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme gereğince Efrenc taifesinden kimsenin rencîde edilmemesi için hükm verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[91] d. 250/ def. 331, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1013 [M.V. 25 Şubat 1604] {M. 2-11 Ocak 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Südde-i sa'âdetimden Kilis'e varıp gelinceye yol üzerinde vâki olan Sancakbeyleri ve yol üzerinde vâki olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bazı hususlar için ol cânibe gönderilen tercümâ-

na kimsenin dahl edip taarruzda bulunmaması için geçeceği yollarda gerekli güvenlik önlemlerinin sağlanmasını bildirir hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[92] d. 250/ def. 331, s.13a (13b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1013 [M.V. 7 Aralık 1604] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kilis Sancağı ve Kadıları'na.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kilis Livası'nda sâkin bazı Müslümanlar (Deli Ramazan) kendi hallerinde olmayıp Venedik beylerine tâbi' Peştenik Kalesi'nde sâkin Giorgi Bovanich ve Pietro Reviconich adlı kimesneleri cenk için meydana davet etmişlerdir. Onlar da yirmi beş kimse ile kale-den çıkıp emn-ü eman ile davet olunduğu üzere meydana vardıklarında Deli Ramazan hile edip Giorgi ve Pietro'yu katletmek niyetiyle iki yüz miktarı kimseyi pusuya koymuştur. Sulh ü salâha ve ahd ü emâna aykırı olarak bu Venediklileri yoldaşlarının kimini katletmişler kimini de yaralamışlardır. Hüküm, Venedik ile dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı hareketlerde bulunulmamasını bulunanların da gereğince cezalandırılmasını bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[93] d. 250/ def. 331, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1013 [M.V. 7 Aralık 1604] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Mevlânâ Nova Kadısı ve Nova Kalesi Dizdarları'na.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Nova'da yeniden levend firkatalarının bina edildiğinin bildirilmesi üzerine bu konuda Nova Kadısı'na defalarca emri şerîf gönderildiği ve tembihlerde bulunulduğu bildirilmektedir. Venedik Körfezi içine firkata ve kayıkların girmesi 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırıdır. Bu nedenle bu firkata ve kayıkların bozulması için hüküm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[94] d. 250/ def. 331, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 1013 [M.V. 20 Şubat 1604] {M. 10-19 Şubat 1605} [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kilis Sancağbeyi İbrahim'e.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Bâb-

1 sa'âdet mâb'a 'arz-ı hâlidir. Zavere Hisarı'nda meydana gelen sınır problemleri üzerine gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 85] [*Border problems.*]

[95] d. 250/ def. 331, S. N. 16b (16a İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1605} [İstanbul]

Mektûb / Sinan Paşa'dan sûret-i mektûb / Dergâh-ı mu'allâ Çavuşlarından Mustafa Çavuş'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zavere Hisarı'nda meydana gelen sınır problemleri için Sinan Paşa'dan Mustafa Çavuş'a gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 85 ve 94] [*Border problems.*]

[96] d. 250/ def. 331, S. N. 17b (17a İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1605} [İstanbul]

Mektûb / Sinan Paşa'dan sûret-i mektûb / Mehmed Paşa'ya [Sokulluzade Lala Mehmed Paşa].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zavere Hisarı'nda meydana gelen sınır problemleri için Sinan Paşa'dan Mehmed Paşa'ya gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 85, 94 ve 95] [*Border problems.*]

[97] d. 250/ def. 331, S. N. 18b (18b İtl., 18a boş)

Tarihsiz {Tahmini M. 1605} [İstanbul]

Fetvâ / Müfti Sadullah Ağa'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zavere Hisarı'nda meydana gelen sınır problemleri için verilen fetvâdır. [Ayrıca bkz. 85, 94, 95 ve 96] [*Border problems.*]

[98] d. 250/ def. 331, S. N. 19b (19a boş) S. N. 20a İtl., 20b boş

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1013 [M.V. 10 Mart 1605] {M. 20 Şubat-1 Mart 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mevlânâ Kudüs-i şerîf Kadısı ve Kudüs-i şerîf Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan Efrenc ruhbanlarına ve kiliselerine zarar verilmemesi için 'ahidnâme uyarınca verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[99] d. 250/ def. 331, S. N. 21a-b

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1013 [M.V. 10 Mart 1605] {M. 20 Şubat-1 Mart 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Hersek Sancağibeyi ve Mevlânâ Nova Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik ile daha önceki zamanlarda yapılmış olan 'ahidnâmeler ve süre gelen dostluk hatırlatılmaktadır. Venedik Körfezi'ne giren Müslüman fırkata ve kalyatalar fitne ve fesat etmişlerdir. Bunun üzerine daha önce bir hükm verilmiş; ancak bu hüküme rağmen eşkiyânın, 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak üç kıtâ' çektiri fırkata ve kalyata bina edip dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik Körfezi'ne girmek istedikleri bildirilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, eğer bu haber doğru ise bu eşkiyânın emr-i şerîfe muhâlif davranmasına müsaade edilmemesi bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[100] d. 250/ def. 331, S. N. 22b-23a-b (22a İtl.) S. N. 24a-b-c-d-e-f İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Şa'bân sene 1013 [M.V. Haziran'ın sonları 1605] {M. 12-20 Ocak 1605} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf-i Âlişân / I. Ahmed'den.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' olan barçaları ve sâire gemileri ticaret ile Memâlik-i mahrûse'ye gelip giderken, deryâda ve limanlarda Müslüman levend, esîr ve yâhut harâmi korsan gemilerine rast gelip, alınıp el konulurlarsa; korsan eşkiyâsı, aldıkları Venedik barçalarından, esbâblarından, top ve aletlerinden her kimin elinde bir nesne bulunursa, ellerinden alınıp sahiplerine verilmesi için Venedik baylosuna ve yâhud ta'yîn ettikleri adamlarına teslim olunması; eğer Venediklilerin alınan gemisine, adamlarına ve esbâblarına el koymadık, akçemiz ile satın aldık derlerse ve yahut başka bahânelerde bulunurlarsa izin verilmeyip Venedik bayloslarına verilmesi; bir kimsenin bahsi geçen korsan eşkiyânından bir nesne satın almamaları; bu korsanlar Ayamavra ve Preveze ve sâire yerlere ve deryâda olan kaleler altına varırlarsa kabul edilmemeleri; bunlara rızık verilmemesi; tutmak mümkün olursa tutup haklarından gelinmesi; korsanların ellerindeki Venedikli esîrlerden Müslüman olanların azl edilmesi; Gayrimüslimlerin Venedik ile olan dostluk gereğince salıverilip, Venedik baylosu ve konsoloslarına teslim edilmesi; Venedikli esîrlerin kendi aralarında problem olursa baylosun

adaletine bırakılması; Venedik barçalarının götürdükleri ve alıp getirdikleri metâ'larının kânun-ı kadîm üzere mîrîye ait olan resmi gümrükleri kusursuz verdiklerinden sonra bundan böyle kimseye peşkeş ve deruhde (iş) nâmına bir nesne almaya ve o nedenle rencîde etmeyeler; Venediklilerden bir kimse Memâlik-i mahrûse'ye gelirse, Venedik baylosu o kimseyi talep edip ve Venedik'e göndermek istediği zaman kimsenin buna mani olmaması; Venedik beylerinin barçaları ve sâire gemileri ile Yoryan kimesneler Venediklilere ya da diğerlerine dahl ve taarruz edilmemesi; Venedik barçaları ve gemileri gelip giderken deryâda, limanlarda ve iskelelerde donanma gemilerine ve hatta kadırgalara rast gelirlerse peşkeş nâmına nesne almayalar; Girid Adası'na ve sâire beylerine tâbi' olan adalardan ticaret için gelenlerden daha önce verilen emri şerîf muktezasınca amel olunup ziyâde bir nesnelere alınmaya; Venedik bayloslarının ve konsoloslarının hizmetinde olan tercümânlardan harici talep olunmayıp rencîde olunmayalar; miraslarına dahl edilmemesi ve bu mirasların bayloslar aracılığı ile vârislerine verilmesi; Venedik'e tâbi' kalenin Uskok eşkiyası deryâda ve karada hazır edip ayende ve revende ziyâde derlerse bu bâbda Venediklilere kimesne tahmil etmeyeler, rencîde etmeyeler; Venedik beylerinin re'âyâsından ve onlar ile dostluk üzere olanlara kimesneler rencîde ve dahl etmeyeler; Kudüs-i şerîf'te olan kiliseye kimse dahl ve taarruzda bulunmaya; Mahrûse-i Mısır'da, Haleb'de ve İzmir'de ve sâire Memâlik-i mahrûse'de olan Venedik konsolosları ile bir kimesnenin zulm görmemesi bildirilmektedir. [*Articles established with the peace agreement.*]

[101] d. 250/ def. 331, S. N. 25b (25a İtl.) S. N. 26a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1013 [M.V. 25 Ağustos 1605] {M. 10-19 Nisan 1605} [İstanbul]

Mektûb / Vezir-i 'azâm Mehmed Paşa'dan [Sokulluzade Lala Mehmed Paşa] / Venedik Doju'na [Marino Grimani].

Venedik Doju'na, Âsitâne-i sa'âdet'deki Baylos Ottavian Bon, Dubrovniklilerin ada hususu için sultan ve sadr a'zam ile görüşmüştür. Dubrovnik Adası, Osmanlılar tarafından tekrar Dubrovnik beylerine teslim edilmiştir. Bu nedenle ada halkından kimseye kötü mu'âmele yapılmaması bildirilmiştir. Bosna sınırında bulunan Zavere Hisarı'nda yaşanan olaylardan dolayı Kilis beyine hitâben emri şerîfler ve mektûblar gönderilmiştir. Sınır problemlerinin son bulmaması üzerine emri şerîfler ve mektûblarla birlikte tembihler de iletilmiştir. Sadr a'zam Mehmed Paşa, bu mektûb ile Osmanlı Devleti'nin dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince aldığı önlemleri Venedik doju'na bildirmektedir. [*Border problems.*]

[102] d. 250/ def. 331, S. N. 27a (27b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1013 [M.V. 26 Ağustos 1605] {M. 10-19 Nisan 1605} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Kilis Beyi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Zavere Hisarı'nda meydana gelen sınır problemlerinin son bulmaması üzerine gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 85, 94, 95ve 96] [*Border problems.*]

[103] d. 250/ def. 331, S. N. 28a (28b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1013 [M.V. 26 Ağustos 1605] {M. 10-19 Nisan 1605} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Mentеше Beylerbeyisi olup bizzat Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan Mustafa ve Mevlânâ Nova Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Nova sâkinlerinden bazı kimesneler dostluğa aykırı olarak Venedik beylerine tâbi' olan Kotor Kalesi'nin ahâlisini rencîde etmişlerdir. Osmanoğlu Mustafa ve Mehmedoğlu Osman adlı kimesneler Venedik re'âyâsından (isimsiz) adlı papazı hile ile tutup Nova Kalesi'nde katletmişler ve buna da kalyata kale ağalarından olan Yusuf ve Hüseyin adlı kimesnelerin sebep olduğunu bildirmişlerdir. Bu nedenle Venedik ile olan sınırlarda daha büyük olaylara sebebiyet vermemek için bu fesadı yapanların bir an önce haklarından gelinmesi için bu hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[104] d. 250/ def. 331, S. N. 29a (29b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1013 [M.V. Mayıs 1605] {M. 30 Nisan-9 Mayıs 1605} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Defterdârı'na ve Kadısı'na ve Beylerbeyisi'ne hükm (Tâcirler akçesiyle metâ' aldıkta kimse mani olmaya).

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Venedik tâcirleri bahar, ipek, yapağı, pembe, rüşte-i pembe, meşin, sahtiyan ve sâire memnû' olmayan esbâbı kendi akçeleri ile almak istediklerinde bazı kimesnelerin kötü mu'âmelesine maruz kalmışlardır. Tüccarların ellerine her hangi bir bahâne ile rencîde edilmemeleri için ahkâm-ı şerîfe ve ellerine de temessükleri verilmişken hâlâ mutasarrıf, çavuş ve dahi bazı kimesneler bir şekilde emir çıkarıp varıp Venedik tâcirlerini rencîde etmişler ayrı-

ca tâcirlerin mallarına el koymuşlardır. Bu nedenle tâcirlerin mallarını geri alabilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[105] d. 250/ def. 331, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1013 [M.V. 21 Mayıs 1605] {M. 30 Nisan-9 Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki (Guruş ve altın konsolos evinde tuta).

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Venedik tâcirleri bazı metâ'lar satın almak için akçe ve guruş ile geldiklerinde Haleb'deki Venedik baylosunun hanesine getirilip orada yoklanması adet olmuştur. Ancak bu defa eski zamanlardan beri olagelen ahkâm-ı şerîfeye aykırı olarak, gümrük haneye getirilen mallara, gümrük eminleri mallar baylosun evine götürülmeden el koymuşlardır. Bunun üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamak için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[106] d. 250/ def. 331, S. N. 31a (31b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1013 [M.V. 20 Mayıs 1605] {M. 30 Nisan-9 Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki (Zümreden gümrük ve rüsm alınmaya).

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Efrenc Venedik tairesine, kendilerine yetecek miktarda aldıkları üzüm ve hamırdan bir akçe ve bir habbe alınmaya diye Sultan Murad ve Sultan Mehmed zamanlarında ahkâm-ı şerîfe verilmiştir. Buna rağmen tüccarlar getirdikleri bu metâ'lardan, İskenderun İskelesi'nde olan eminler ve Haleb'de olan emnâ dahi tüccarların ellerinde olan 'ahidnâme-i hümâyûn ve vech-i meşrûh üzere verilen ahkâm-ı şerîfeye aykırı olarak onlardan rüsm istemişler ve tüccarları rencide etmişlerdir. Bunun üzerine aykırı olunmamak için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[107] d. 250/ def. 331, S. N. 32b (32a İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1014 [M.V. Haziran'ın başları 1605] {M. 8-17 Haziran 1605} [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi'ne hükm

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce denizde harbî korsanlar tarafından yakalanıp esîr edilen Mehmed adlı bir kimse, daha önce Mısır'da baylos olup Venedik'e dönen Covan Kosto (*Zuanne Da Mosto*) ve yoldaşlarının Venedik'e giderken başlarına gelebilecek olaylardan dolayı zararlarına kefil olduğunu bildirmiştir. Mehmed bu nedenle zararının eski baylos tarafından karşılanmasını talep etmektedir. Hükm, Venedik ile olan dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bir kimsenin borcundan dolayı Venedik baylosunun, konsolosunun, tüccarının, tercümânın ve sâire kimsenin kefil tutulamayacağını ve bu nedenle kimsenin rencide edilemeyeceğini 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Document which states that the Venetians cannot be held responsible for anybody's debts.*]

[108] d. 250/ def. 331, S. N. 33b (33a İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1014 [M.V. Haziran 1605] {M. 19-28 Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den / Şam ve Trablus Beylerbeyisi'ne ve Beyleri'ne ve Kadıları'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânları taht-ı hükmetinizde her ne mahalde oturup ticaret yapmak isterlerse baylosları ile orada otururlar. Süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bir ferde dahl ve taarruz etmemek bâbında selâtin-i mâziye zamanlarından emr-i şerîfler verilip himayet olunurlarken, hâlâ bazı kimesnelerin bu emr-i şerîflere aykırı hareketlerde buldukları bildirilmiştir. Bu nedenle, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmak için hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians.*]

[109] d. 250/ def. 331, S. N. 34b (34a İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1014 [M.V. 5 Haziran 1605] {M. 19-28 Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâli; Venedik tâcirlerinin getirdikleri kumaş, guruş ve altınlarından 'ahidnâmelerde belirtilen orandan fazla gümrük talep edilmemesi ve tâcirlerin bu nedenle rencide edilmemeleri için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[110] d. 250/ def. 331, S. N. 35b (35a İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1014 [M.V. 6 Haziran 1605] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Nakşa Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir kıtâ' Venedik barçası daha önce metâ' ile Mısır İskenderiyesi'nden Venedik'e giderken Değirmenlik Adası'na varıp limanda yatarken İspanya'ya tâbi' iki kıtâ' korsan kalyonu üzerine gelip barçaya el koyup içindeki metâ'larını almışlardır. Korsanların limanda bıraktıkları barçaya gelen değirmen emini ve başka kimesneler barçanın içinde kalan malı, esbâbı, topları, kılıçları ve sâire her ne varsa almışlardır. Bu mallar geri talep edildiğinde ise i'âde etmemek hususunda inat ve muhâlefet etmişlerdir. Bunun üzerine bu malların Venedik'in konsolosuna teslim edilmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca hükm verilmiştir. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits; seizure of ships, goods and slaves.*]

[111] d. 250/ def. 331, S. N. 36b (36a İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1014 [M.V. 4 Haziran 1605] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Venedik tâcirlerinden rüsum ve bahâ ve öşürlerinin tamamını ödeyip adâlet-i kadîme üzere eminlerden temessük alıp bu âna gelinceye eminler verdikleri temessükâtı ile iş yapılırken hâlâ bazı kimesneler tüccarların temessükâtının tamamlanmadığını söyleyip onlardan fazla vergi talebinde bulunmuşlardır. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince, Venediklilerden belirlenen oran hâricinde vergi alınmamasını bildiren hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[112] d. 250/ def. 331, S. N. 37b (37a İtl.) S. N. 38a İtl. 38b-46a yok
Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem 1014 [M.V. 7 Haziran 1605] {M. 19-28
Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir'de bulunan Venedikli taifesinin ibadet ettikleri kiliseye İzmirliyelerden bazı kimesneler, «elimizde emir vardır» diye el koymuşlardır. Bunun üzerine, 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince, Venediklilerin ibadetlerini yapmalarına kimsenin mani olmasını bildirir hükm verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[113] d. 250/ def. 331, S. N. 46b S. N. 47a-b İtl.
Tahrîren fî-evâsiti Safer sene 1014 [M.V. 1605] {M. 28 Haziran-7 Temmuz 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora Beyi'ne ve Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki França Elçisi ile Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İngiltere'nin bazı korsan gemileri ticaret bahânesiyle Memâlik-i mahrûse'ye gelip denizde ve bazı limanlarda rast geldikleri França ve Venedik tüccarının gemilerini tutup metâ'larını yağmaladıktan sonra Modon, Koron, Cezayir ve sâire leb-i deryâda olan kalelerin altına varmışlardır. Buralarda dizdarlar, ağalar ve dahi bazı kimesneler ile müttefik olmak için peşkeşler verip França ve Venediklilerden yağma ile aldıkları gemi ve metâ'larını onlara satmışlardır. Günden güne fesatları artmış olan bu korsanlar ihtilâle sebebiyet vermişlerdir. Hâlâ Modon Kalesi'nde sâkin olan Manazâde Mehmed Reis ve Liman Reis, Peltek Mehmed, Kudret Reis ve Kavlak Ali adlı kimesneler İngiltere korsanı eşkıyasıyla daima ortaklık üzere olup korsanların yağmaladıkları metâ'yı satın alıp orada eşkıyânın yaptıkları olup fesatlık ve kötülüğe yol açmışlardır. Bu nedenlerle gönderilen hükm, bu eşkıyânın ve onlarla ittifak halinde olanların haklarından gelinmesini ve Venediklilerden yağma ile alınan malların tespit edilip eksiksiz olarak i'âde edilmesini 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmasını bildirmektedir. [*Englishmen: problems caused by privateers, pirates and bandits; seizure of ships, goods and slaves.*]

[114] d. 250/ def. 331, S. N. 48a-b S. N. 49. İtl., 50 boş, 51, 52 yok
Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-âhir 1014 [M.V. 23 Ağustos 1605] [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Cezire-i Sakız Kadısı.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' olan re'âyâlardan bazı kimesneler iki devletin dostluğundan dolayı Memâlik-i mahrûse'ye gelip kendi hallerinde bulunurlarken bu Venediklilere 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak haraç ve sâire tekliflerde bulunulmuştur. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca bölgeye hükm gönderilmiş ve kimsenin bu 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı davranmasına izin verilmemesi bildirilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[115] d. 250/ def. 331, S. N. 53b (53a İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1014 [M.V. 8 Eylül 1605] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Hasan Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Mısır'da bulunan Venedik Baylosu Dolfino Venier'in görev süresinin dolması üzerine Venedik'e yapacağı yolculukta her türlü güvenliğinin sağlanması, baylosun ve yanındakilerin dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince rencide edilip korkutulmamalarını ve himaye edilmelerini bildiren hükümdür. [*Permission to leave given to the former bailo.*]

[116] d. 250/ def. 331, S. N. 54b (54a İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-ahir sene 1014 [M.V. 10 Kasım 1605] [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / I. Ahmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zaklisa Adası'nın süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince belirlenen yıllık ödemesi ile ilgili hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakythos island.*]

[117] d. 250/ def. 331, S. N. 55b (55a İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1014 [M.V. 2 Ekim 1605] {M. 14-23 Eylül 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na ve Kadıları'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Cezire-i Kıbrıs'da olan Venedik konsolosu, be-

zirgânlar ve barçaları ile varan bezirgânlar metâ'larını kadîmden gelene göre satmaktadırlar. Ancak, Kıbrıs'taki beylerbeyi ve defterdârî ve sâire iş erleri hâsıl olan mîrî pembe için Venedik konsolosundan, tâcirlerinden ve barça Zâbitlerinden narh-ı ruzinden belirlenen orandan hariç olmak üzere vergi almak istemişler ve alamayınca da tüccarlara saldırmışlardır. Bu nedenle bölgeye süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[118] d. 250/ def. 331, S. N. 56b (56a İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1014 [M.V. Ekim 1605] {M. 27 Temmuz-5 Ağustos 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârî'na ve Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 117] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[119] d. 250/ def. 331, S. N. 57b (57a İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1014 [M.V. 6 Ekim 1605] {M. 24 Eylül-3 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Hersek Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Nova'da sâkin olan bazı levendlerin, firkatarlar ve kalyatalar donatıp denize açılıp Venediklilere yönelik fesatlığa girişmek üzere oldukları bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûnun gereğini hatırlatan hükümlerin bölgeye gönderildiği; ancak levendlerin faaliyetlerinin son bulmadığı anlaşılınca konu ile ilgili olarak tekrar hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[120] d. 250/ def. 331, S. N. 58b (58a İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1014 [M.V. 6 Ekim 1605] {M. 24 Eylül-3 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Avlonya Sancağibeyi olan.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Denizde fesad ve kötülük eden levend eşkiyâsı fırkata ve kalyata ile Dıraç ve Avlonya'ya ve sâire leb-i deryâda bulunan kale altlarına varıp Dıraç ağalarından İbrahim ve Aziz Ağalar; Mustafa, Ahmed Kethüdâ, Bali ve Mustafa Pervane ile süre gelen dostluğa aykırı olarak Venedik barçalarını yağmalamışlardır. Barçaları yağmalanan Venediklilerin kimisi esîr edilmiş kimisi de katledilmiştir. Hâlâ Cezayirli Cafer Reis, Arabacı Hüseyin, Tunuslu Hasan, Mehmed Reis, Novalı Umuroğulları Hasan ve Mustafa levend fırkalarının reisleri olup nice eşkiyâ ile denizde bir Venedik barçasına rast gelip barçaya el koymuşlardır. Levendler daha sonra gemi içinde olan iki yüz bin altınlık pembe ve sâire metâ' yı alıp Dıraç'a götürmüşler ve bu malları orada satmışlardır. Nice adamlar da ağaların ellerinde esîr kaldığı için ihtilâle sebebiyet verilmiştir. Bu nedenle eşkiyâlık yapanların hepsini ele getirmek için Dıraç'a varan kethüdâ da Eşkiyâ İbrahim ve diğer ağaların levend eşkiyâsıyla ittifakları neticesinde katledilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükm, bütün bu eşkiyânın haklarından gelinmesini ve Venediklilerden alınan malların tamamının i'âdesini, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 119] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[121] d. 250/ def. 331, S. N. 59b (59a İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1014 [M.V. 1605] {M. 4-13 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mesistre Beyi'ne ve Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Nova'da bazı eşkiyâ fırkata ve kayıklar donatıp denize açılmıştır. Bu eşkiyânın denizde fesad üzere olduklarının bildirilmesi üzerine, «eşkiyâya ruhsat verilmeye» diye emr-i şerîf verilmiştir. Ancak hâlâ bazı kimesneler birer bahâne ile Nova'da çektire, fırkata ve kayıklar donatıp Venedik beylerinin körfezi içine girmişlerdir. Eşkiyânın Kotor Hisarı etrafında fesatlık etmek niyetinde olduklarının bildirilmesi üzerine, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 119 ve 120] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[122] d. 250/ def. 331, S. N. 60b (60a İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1014 [M.V. 1605] {M. 14-23 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Dıraç Kadısı ve İlbasan Sancağibeyinin Kaymakamı'na.

Âsîtâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Cezayir, Avlona, Dıraç ve Novalı levend eşkiyâsı kalyata ve fırkatalar ile Venedik beylerinin körfezi içine girip nice fesat ve kötülük etmişlerdir. Eşkiyâ, Maciocana adlı bir kıtâ' Venedik barçasına el koyup içinde olan adamlarının kimini esîr edip kimini katletmişler ve barçayı içinde olan metâ' ile Dıraç'a götürmüşlerdir. Ayrıca levend eşkiyâsı *Bobalin Marciliana Bona* ve *Marciliana Nevrus* adlı iki kıtâ' barçayı ve *Mursini* ve *Gitardo* adlı iki kıtâ' kalyon barçalarını ve içindeki eşyaları yağmalamışlar ve adamları da esîr almışlardır. Eşkiyâ daha sonra Dıraç ve Avlona semtlerine gidip burada Dıraç ağalarıyla müttefik olmuşlardır. Bu nedenle gönderilen hükm, bu fesatlıkları yapanların cezalandırılmalarını, Venedikli esîrlerin serbest bırakılmalarını ve Venediklilerden yağmalanan malların kendilerine geri i'âdesini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 119, 120 ve 121] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[123] d. 250/ def. 331, S. N. 61b (61a İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1014 [M.V. Kasım 1605] {M. 14-23 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İstanbul'dan Dıraç'a olan Kadılar'a.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Bölgeden bir beygir tedârik edilip İstanbul'a gönderilmesini bildiren hükümdür. [*The sultan asks for a horse to be sent to Istanbul.*]

[124] d. 250/ def. 331, S. N. 62b (62a İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1014 [M.V. Kasım 1605] {M. 14-23 Ekim 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından birine hükm-i şerîf.

Âsîtâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosu [Ottaviano Bon] 'arz-ı hâlidir. Cezayir, Avlonya, Dıraç ve Novalı eşkiyânın faaliyetleri üzerine gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 119, 120, 121 ve 122] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[125] d. 250/ def. 331, S. N. 63a-b S. N. 64a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zilkâde sene 1014 [M.V. Nisan 1606] {M. 10-19 Mart 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora ve İnebahtı Sancakbeyleri ve Kadılarına.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mora ve İnebahtı'ya ticaret için giden Venedik bezirgânlarının ve barçalarının işlerinin 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince görülmesi için Venedik beyleri tarafından Cevan veled-i Dominkonik (*Zuan Domenico Biffi*) adlı Venedikli konsolos ta'yîn edilip bölgeye gönderilmiştir. Mısır'da, Haleb'de, Kıbrıs'ta ve İzmir'de bulunan Venedik konsoloslarına kadîmden verile gelen konsolosluk emri 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Mora ve İnebahtı konsolosuna da verilmiştir. Konsolos bölgede istediği yerde sâkin olup oraya giden bütün Venediklilerin işlerini belirtilen şekilde yerine getirir. Bu nedenle konsolosa ve Venediklilere kimse kötü mu'âmelede bulunamaz kimse onları tutup rencîde edemez. Eğer bir Venedikli borç ederse ve yâhud kötü konuşursa, gıybet ederse bu nedenle konsolos ya da Venedikliler suçlanamaz. Da'vâ edenler da'vâları Âsitâne-i sa'âdet'e arz ve havale edilmelidir. Venedikli re'âyâsından esir bulunursa, esir Müslümanlığı seçmiş ise azad olunması, Hıristiyan ise serbest bırakılıp Venedik konsolosuna teslim edilmesi gerekmektedir. Eğer harbî korsan eşkiyası ve yâhud Müslüman levendâtı Venedik barçalarını, gemilerini, adamlarını tutup yağmalayıp sonra oraya getirirlerse vilâyet kadıları ve sâire zâbitler ve vilâyet halkı yağmalanan Venedik gemilerini, adamlarını, esbâblarını, top ve aletlerini korsan eşkiyasının ellerinden alıp Venedik'e gönderilmek için Venedik konsolosuna teslim etmelidirler. Fesat ve kötülük edenler tedbirle ele getirilip Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmelidir. Eğer denizde ve limanlarda iken Venedik gemilerinden bir gemi helak olursa içinden çıkan adamlarına 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince taarruzda bulunulmaması gerekir. Ticaret için bulunan tüccarlardan fazla bir akçe ve bir habbe alınmamalıdır. Tâcirler ticaret eyledikleri at, yarak, kurşun ve buğdaydan gayri yasak olmayan malları alıp vilâyetlerine gönderip gümrüklerini kânun-ı kadîm üzere vere geldiği üzere ümena taifesi ve gayriler bir akçe ve bir habbe alınmamalıdır. Eğer almak için emir dahi sunsalar bile buna izin verilmemelidir. [*Appointment of a consul according to the peace agreement.*]

[126] d. 250/ def. 331, S. N. 65a (65b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1014 [M.V. 4 Nisan 1606] {M. 29 Nisan-8 Mayıs 1605} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi'ne ve Hasan Paşa'ya hükm.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Zuan Antoni ve Antonio Filippi adlı bezirgânlar on iki bin altınlık metâ' ile Habeşistan'dan Mısır'a gelirken Habeş Vilâyeti'nde, Sevâkire (*Sevâkin*) İskelesi'nde sal-

dırıya uğramışlardır. Habeş beylerbeyisinin de dâhil olduğu bu saldırı sonrası Venedikli tüccarlar önce zulme uğramışlar ardından da peşlelerinden giden eşkıyâca katledilmişlerdir. Bu nedenle süre gelen dostluk gereğince eşkıyânın ve zulm edenlerin hepsinin 'ahidnâme gereğince ele getirilip hakkından gelinmesi ve tüccarlardan alınan malların tamamının i'âde edilmesini bildiren hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[127] d. 250/ def. 331, S. N. 66a (66b İtl.) S. N. 67a İtl., 67b boş
Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-ahir sene 1015 [M.V. Eylül 1606] {M. Ekim 1606} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Hersek Sancağibeyi ve Gabela ve Makraska Kadıları.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirleri Gabela ve Makraska İskeleleri'ne tuz ve sâire metâ'larla ticaret için geldiklerinde Dubrovnikli bezirgânların onlara mani olma çabaları üzerine, Venediklilerin ticaretine kimsenin mani olmaması, kimsenin bu nedenle dahl ve tecavüze uğramaması için 'ahidnâme gereğince verilen hükümdür. [*Salt; Dubrovnik.*]

[128] d. 250/ def. 331, S. N. 68a (68b İtl.) S. N. 69. boş
Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-ahir sene 1015 [M.V. Eylül 1606] {M. Ekim 1606} (İtl. Reb'û'l-âhir) [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir İskelesi'ne gelen Venedikli tüccarlardan kadîmden olagelene göre fazla gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmasını bildirir hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[129] d. 250/ def. 331, S. N. 70a (70b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Şevvâl 1014 [M.V. 15 Şubat 1606] [İstanbul]
Sebeb-i Tahrîr Hükmü / I. Ahmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zaklisa Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[130] d. 250/ def. 331, S. N. 71a-b S. N. 72a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1014 [M.V. Kasım'ın başları 1606] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Hasan Paşa'ya ve Mevlânâ Mısır Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'te olan bezirgânlardan Valentin Cesare ve Giacomo Narcisi, Gottardo Lonsello, Simon Grisoztomo, Izeppo Volta, Domenico Formenti, Nicolò Polverin, Francesco Pavanello, Andrea Alessi ve Alessandro Singritico adlı Venedikli bezirgânları Venedik barçalarından *La Reatta*, *Ruba* ve *Berton Venier* (*Galeon Venier*) adlı barçalarla İskenderiye'de ticaret yapan Venedik tâcirlerinden Nicolò Algarotti ve Andrea Guadagnico adlı Venedik tâcirlerine yirmi denk miktarı çuka, doksan beş denk kâğıt, bir sandık hırda'vât, altı sandık sırça boncuk ve birkaç Venedik guruşu göndermişlerdir. Ayrıca tüccarlar Mısır'da olan Venedik baylosuna mektûblar gönderip bahsi geçen metâ'larını zabt edip ve fütihat ettirip bahâsını göndermesi için vekaletnâmeler gönderilip iş tembih ve sipariş olunmuştur. Ancak Nicolò Algarotti, bazı Müslüman, Nasran ve Yahudi alacaklılara olan borcunu ödeyebilmek için borçlularıyla ittifak yapıp baylosa gidip bu malların kendisine teslim edilmesini, Venedikli tüccarların mektûblarına aykırı olarak, talep etmiştir. Hükm, konu ile ilgili 'ahidnâme-i hümâyûn şartlarını açıkça ortaya koymaktadır: «Eğer bir Venediklinin bir kimseye borcu olsa kendi malından borcunu eda eyleye». Ayrıca baylosun da kimsenin borcundan dolayı sorumlu tutulamayacağı bildirilmektedir. Bu nedenlerden dolayı Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Quarrels among Venetians.. [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[131] d. 250/ def. 331, S. N. 73a (73b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir 1015 [M.V. Kasım 1606] {M. 4-13 Ekim 1606} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İskenderiye Sancağubeyi ve Karadağ ve Podgoriça Kadıları.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] İskenderiye sancağubeyinin Südde-i sa'âdet'e mektubu üzerine; İskenderiye Sancağı'nda Venedik beylerine tâbi' olan Kotor Kalesi'nin sınırı içinde olan İpsalyad Karyesi'nde Perakşata ve Sileşte'de süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak, Nefuş Karyesi ahâlisi «bizim sını-

rımıza dâhildir» diye türlü sorunlar çıkarmışlardır. Bu nedenle, bu bölgelerin vilâyette bulunan ihtiyarlardan sorulması ve Müslümanlardan dört, kefereden de dokuz kimseyle Meclis-i şer'î'de kararlaştırılması ve Venedik'e tâbi' olan karyeden bir kimseye dahl ve taarruz ettirilmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[132] d. 250/ def. 331, S. N. 74a (74b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1015 [M.V. Kasım 1606] {M. 4-13 Ekim 1606} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Yanya Sancağibeyi ve Yanya Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Yanya sâkinlerinden Yano Marco (*Ianina Marco*) adlı zimmî ticaret için Venedik'e varıp Venedik bezirgânlarından Giovan (*Zuane Pavanello*) adlı bezirgândan iki yüz yetmiş sekiz kuruşluk esbâb alıp ve nice bezirgânlardan külli metâ' alıp akçelerini ödemedi Venedik'ten firar edip Yanya'ya kaçmıştır. Ardından Bezirgân Giovan hakkını aramak için Andrea Kolombo (*Colombo*) adlı Venedikliyi vekil ta'yîn edip ve Südde-i sa'âdet'den de verilen emr-i şerif ile Yanya'ya göndermiştir. Ancak Harâmizâde Zimmî Yano Marco, borcunu ödemediği gibi şer'î şerife varıp kendini müdafaa dahi etmemiş; hatta hak talebiyle gelen vekilin de sekiz altınını aldırıp ona zulm etmiştir. Hükm, bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Venedikli bezirgânın hakkının zimmîden alınıp vekil olan Andrea'ya teslimini bildirmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[133] d. 250/ def. 331, S. N. 75a-b S. N. 76a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1015 [M.V. 18 Ocak 1606] {M. 10 Ocak 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mevlânâ Nakşa Kadısı'na.

Âsitâne-i Sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nakşa'ya ticaret için gelen Venedik bezirgânların ve barçalarının işlerinin 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca görülmesi için Venedik beyleri tarafından Nakşa'ya Sforza Castri adlı Venedikli konsolos ta'yîn edilip gönderilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâmenin konsolosluk ile ilgili maddelerinin hatırlatıldığı bir hükm gönderilmiştir. Eğer bir kimsenin Venediklilerden alacağı varsa bu kimsenin da'vâsı Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilip orada görüle, 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince konsolosluk emri kendisine de verilen konsolosa dahl ve taarruz

edilmemesi; Venediklilerden bir kimsenin borcundan, töhmetinden ya da gıybetinden dolayı konsolosun ve adamlarının sorumlu tutulmaması; bir kimse konsolosu ve sâire Venedikli taifesini rencîde etmeye kalkarsa men vaz olunup memnû' olunmayıp şiddet edenlerin Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi; eğer Venedikli re'âyâsından sulh ü salâha muhâlif esîr bulunursa esîr Müslüman olmuş ise azad edilmesi, henüz küfr üzere ise 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîf mûcibince serbest bırakılıp Venedik konsolosuna teslim edilmesi; eğer ol cânibte harâmi korsan eşkiyâsı ve yâhud Müslüman levendâtı Venedik barçaları ve gemilerini, adamlarını tutup garet eylediklerinden sonra ol cânibe getirirlerse vilâyet kadısı, vilâyet Zâbitleri ve halkı ile ol makule garet olunan Venedik gemileri ve adamları, esbâb, top ve aletleri korsan eşkiyâsının ellerinden alınıp Venedik'e gönderilmek için Venedik konsolosuna aynî ile teslim olunup, eşkiyâ ve levend ele getirilip Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilsin; eğer deryâda limanda iken muhâlif biri çıkıp Venedik gemilerinden bir gemi helak olup içinden çıkıp halas olan adamları 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince kimesneye dahl ve taarruz eylemeyip ve gemi, metâ', top ve aletleri aynı ile konsolosa teslim olunup ümena taifesi ve gayriler bir vecihle 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif dahl eylemeyeler; ol cânibde ticaret için karadan ve deryâdan gelen Venedik re'âyâsına kimesne dahl eylemeyip, olageldiği üzere ticaret eyleyip mezbûrlardan ve barçalarından ve gemilerinden bir vecihle peşkeş ve hediye nâmına kimesneden bir nesne talep edilmemesi; fuzuli bir akçe ve bir habbe alınmaması; Mezbûr tâcirler ticaret ettiklerinde et ve yarak ve kurşun ve buğdaydan gayri 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince memnû' olmayıp şimdiye değin olageldiği metâ' alıp vilâyetlerine gönderip gemilerin kânun-ı kadîm üzere olagelenden harici gümrük talep edilmemesi; Emnâ ve iskele yasakçıları ve gayriler bir vecihle barçalardan peşkeş nâmına bir akçe ve bir habbe almayalar ve eğer almak için emir dahi ibraz ederler ise 'ahidnâme ve nişân-ı hümâyûn'a muhâlif iş ettirilmeyip bir akçe verdirilmeye, Ol câniblerde sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn ve ahd ü eman mûcibince sâkin olan Venedikliler evli olsun, erkin olsun ticarete olanlar ol makulelerde 'ahidnâme-i hümâyûn'a mugayir haraç ve sâire nesne teklif ve talep olunmasın; vefât ederlerse 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince miraslarına beytülmâlce fesad ve gayriler dahl ettirmeyip Venedik konsolosuna teslim oluna ki Venedik'te olan vârislerine gönderile; Venediklinin birbiri arasında da'vâ ve nizâ' vâki olursa 'ahidnâme ve nişân-ı hümâyûn mûcibince Venedik konsolosu aynileri ve adetleri üzere görüp bir fert mani olmaya; eğer Venedik konsolosuna verilen evâmîr-i şerîfe'ye muhâlif bir tarikle emr-i şerîf ihraç edip 'ahidnâme-i hümâyûn'a mugayir rencîde etmek isterlerse ol makule emirleri ellerinden alıp Âsitâne-i sa'âdet'e gönderile, 'ahidnâme-i

hümâyûn'a muhâlif Venedik taifesine zulm ve ta'addi olmaya diye emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 125] [*Appointment of a consul according to the peace agreement.*]

[134] d. 250/ def. 331, S. N. 77a (77b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1607} [İstanbul]

Mektûb / Tersane-i Âmire'den / Nakşa Beyi ve sâir deryâda kenar Sancakbeyleri ve Nakşa Kadısı ve Hassa-i Kadırğa Reisleri ve Kapudanları.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik beyleri tarafından Nakşa'ya Venedik konsolosu olarak atanan Estforçe Kastri'nin (*Sforza Castri*) elindeki emr-i şerîf gereğince her şekilde riâyet ve himayet olunması ve kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmaması, konsolosun Nakşa'da bulunan akrabası ve sâire hısımlarının kimesnelere rencide ettirilmemesi ve vâki olan hususların elinde olan emr-i şerîfler gereğince hak üzere görülmesi bildirilmektedir. Daha önce mezbûrlar ile Benetto Amaii adlı zımmînin da'vâsı hususu için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmaması için hüküm verildiği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 133] [*Appointment of a consul.*]

[135] d. 250/ def. 331, S. N. 78a-b S. N. 79a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Şevvâl sene 1015 [M.V. Mart'in başları 1606] {M. 19-27 Şubat 1607} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / I. Ahmed'den / Mora Sancağbeyi Mustafa ve Mora'da Müfettiş olan Emirler'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik beyleri ile dostluk sabit kabul olduğu için, Venedik vilâyetlerinden metâ' ile Memâlik-i mahrûse'ye gelip giden barçalarına ve rençberlerinin gemilerine ve re'âyâlarına dostluğa aykırı dahl ve taarruz olunmaması, Mora Vilayeti'nde bulunan Modon, Koron, Nakşa ve sâire ol câniblerde leb-i deryâda olan kalelerin altında olan levend fırkataları, kayık ve kalyataları bina olunmayıp ve korsan gemilerinin kaleler altında bulunmasına izin verilmesin. Eşkiyânın fırkataları ve kayıkları yakılıp fesat edenlerin muhkem haklarından gelinmesi için defaatle emr-i şerîfler gönderilip muhkem tembih ve tekid olunmuşken, Hâlâ Mora'da nice eşkiyâ ortaya çıkıp emr-i şerîfe aykırı olarak nice levend fırkataları ve kayıkları bina olup fesat ve kötülük ettikleri bildirilmiştir. Ayrıca Haleb'e tâbi İskenderun İskeleyi'nden üç yüz bin altınlık metâ' ile yüklü bir kıtâ' Venedik barçası Venedik'e giderken Vatka Limanı'nda dumur

üzerinde iken Koron eşkiyâsından Muslu adlı firkata reisi ve Ayamavralı Murad, Arabacı Mustafa, Ömer ve sâire levendât eşkiyâsı dört kitâ' firkata ile zikr olunan barçanın üzerine varıp içinde buldukları adamları katletmişler. Gemi içinde olan metâ' ve esbâbları yağmaladıktan sonra otuz bin guruş beha eder barçayı bırakmışlardır. Venedik beyzâdesi Çuka Adası'ndan Zaklisa'ye giderken zikr olunan levendlere rast gelmiştir. Levendlerin Venedikliye saldırıp onu katlettikleri bildirilmiştir. Bu nedenlerle bu Venedik barçasını yağmalayan ve adamlarını katli edip fesat eden eşkiyâya ve onlar ile yek dil ve yek cihet olup mukâmele eden kimesnelerin dahi ele getirilmesi bildirilmektedir. Bunlara aman ve zaman verilmeyip haklarından gelinip yağmalanan metâ', esbâblar, barçanın top ve aletleri ve adamları her kimin elinde bulunursa Venediklilere teslim edilmesi bildirilmektedir. Ayrıca levend eşkiyâsının firkata ve kalyataları bozulup ve onlara ta'yîn olan eşkiyânın dahi haklarından gelinmesi için hatt-ı hümâyûn gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[136] d. 250/ def. 331, S. N. 80a-b S. N. 81a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Şevvâl 1015 [M.V. Mart'in başları 1606] {M. 19-27 Şubat 1607} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / I. Ahmed'den Mora Sancağbeyi Murad ve sâbık Livâ-i mezbûr Beyi olan Mustafa ve Livâ-i mezbûrda olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Önceki Nişân-ı Şerif ile aynı içeriğe sahip başka bir nişân-ı şeriftir. [Ayrıca bkz. 135] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[137] d. 250/ def. 331, S. N. 82a (82b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1015 [M.V. 6 Mart 1606] {M. 6 Mart 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Hasan Paşa'ya.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Cevan Anton (*Zan Antonini*) ve Anton Filippi (*Anton Filibo*) adlı Venedikli tâcirler on iki bin altınlık esbâb ile Hindistan'dan Mısır'a giderken Sevâkin İskeleye'ne geldiklerinde Habeş beylerbeyisi iken vefât eden (boş) Bey ile karşılaşmışlardır. Habeş beylerbeyisinin bu bezirgânların mallarına el koyup bezirgânları da yolda katlettirdiği baylos tarafından bildirilmiştir. Bu

maktullerin mallarının tahsil olunup Mısır'da bulunan Venedik baylosuna teslim edilmesi için Vezir Hasan Paşa'ya hitaben mukid emr-i şerîf göndermiştir. Ancak bu emr-i şerîfe rağmen henüz mezbûrların malları tahsil olunamamıştır. Bu nedenle, bu malların eksiksiz olarak sahiplerine teslimi için emr-i şerîf talebi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yeniden hükm gönderilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[138] d. 250/ def. 331, S. N. 83a (83b İtl.)

Tarihsiz{ Tahmini M. 1607} [İstanbul]

Mektûb / Vezir Hasan Paşa'dan / Hâlâ Mora Sancağibeyi olan Murad Bey'in huzurlarına.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Önceki hükümlerde olduğu gibi yine Mora Vilayeti'nde bulunan Modon, Koron, Nakşa ve sâire ol câniblerde leb-i deryâda olan kalelerin altında levend fırkataları, kayık ve kalyataları bina olunmayıp ve korsan gemilerinin kaleler altında bulunmasına izin verilmemesi, eşkiyânın fırkataları ve kayıklarının yakılıp fesat edenlerin muhkem haklarından gelinmesi için gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 135 ve 136] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[139] d. 250/ def. 331, S. N. 84a (84b İtl.)

Tahrîren fi evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1015 [M.V. Mart 1606] {M. 19-27 Şubat 1607} [İstanbul]

Hükm / i. Ahmed'den / Mora Beyi Murad (Reis) ve Müfettişi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik barçalarından Livna demekle maruf bir kıtâ' büyük barça üç yüz bin altınlık metâ' ile Haleb'e tâbi' İskenderun İskelesi'nden Venedik'e giderken Votka Limanı'nda Koron ve Ayamavralı ve sâire levend eşkiyâsı barçayı tutup içinde olan adamları katl edip, esbâb ve metâ'larını yağmalamış ve satmışlardır. Barçadan çıkan bu esbâb, metâ', top ve sâire aletler her kimin elinde bulunursa alınıp Venediklilere verilmek için fermân-ı şerîf gönderilmiştir. Eşkiyânın Venediklilerden barçalarını, esbâb, metâ', top ve sâire ne varsa akçemiz ile satın aldık demeleri ihtimaline karşı buna riâyet edilmemesi ve bu metâ'ların hepsinin Venediklilere i'âde edilmesi bildirilmektedir. Nesnelere zayi olanlar var ise zayi edenlerden bunun temininin yapılması, malların Venediklilere teslimi işine dikkat edilmesi, teslim sırasında kayıt işleminin dikkatli yapılması uyarısı ve suçluların haklarından gelinmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [Ayrıca bkz.135, 136 ve

138] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[140] d. 250/ def. 331, S. N. 85a-b S. N. 86a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1015 [M.V. Mart'in başları 1606] {M. 19-27 Şubat 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Karlıheli Sancağibeyi Mehmed'e hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik beyleri ile sınırları 'ahidnâmelerce belirlenmiş dostluğa rağmen, Venedik vilâyetlerinden metâ'ları ile Memâlik-i mahrûse'ye gelip giden Venedik barçalarına ve rençber gemilerine ve re'âyâlarına dostluğa aykırı olarak taarruz olunmaması bildirilmiştir. Ayrıca Ayamavra ve İnebahtı'ya ve sâire yerlerde denizde olan kaleler altında levend fırkataları bina olunmaması, levend eşkiyâsının hakkından gelinip fırkataları ve kayıklarının bulundurulmasına izin verilmeyip onlara asla ruhsat verilmemesi için defaatle emr-i şerîfler gönderildiği hatırlatılmaktadır. Ancak hâlâ bahsi geçen yerlerde levendlerin ortaya çıkıp fırkatalarıyla fesatlık ve kötülük ettikleri bildirilmiştir. Ayrıca Haleb'e tâbi' İskenderun İskelesi'nden üç kere yüz bin altınlık metâ' ile yüklü bir kıtâ' Venedik barçası Venedik'e giderken Vatka Limanı'nda dumur üzerinde iken Ayamavra eşkiyâsından Murad adlı fırkatacı bazı Levend eşkiyâsıyla bu barçanın üzerine varıp hücum eyleyip içinde olan adamları katledip mallarını yağmalayıp barçayı da yakmışlardır. Eşkiyâ daha sonra bir Venedik beyzâdesini Çuka Adası'ndan Zaklısa'ya giderken tutup katletmişlerdir. İnebahtı'dan Mahmud ve bazı kimesnelerle de anlaşılan eşkiyânın faaliyetlerin artması üzerine eşkiyânın ve onlara bağlı harâmizâdelerin dahi ele getirilip asla aman ve zaman verilmeyip haklarından gelinip fırkata ve kayıklarının yakılıp yağmaladıkları malların geri alınıp Venediklilere teslim olunması bildirilmektedir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 135, 136,138 ve 139] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[141] d. 250/ def. 331, S. N. 87a (87b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1015 [M.V. 16 Şubat 1606] {M. 10-19 Ocak 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden 'ahidnâmelerce belirle-

nen gümrük vergisi dışında bir vergi alınmamasının daha önce hatırlatıldığı uyarısının yapılmış olmasına rağmen Mısır'da, İskenderiye'de Reşid, Dimyat ve Bolak'ta bulunan gümrüklerde Venedikli tüccarlardan ziyâde gümrük talep edildiği bildirilmiştir. Bunun üzerine emr-i şerîf talebi için Venediklilerden 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı oranda vergi talep edilemeyeceği ve tüccarların bu nedenle rencîde edilemeyeceğini bildirir hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[142] d. 250/ def. 331, S. N. 88a (88b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1015 [M.V. 4 Mart 1606] {M. 4 Mart 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Nakşa Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik re'âyâsından olan ve Nakşa'da bulunan Venedik konsolosunun kardeşi Giacomo'dan 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı haraç talebinde bulunulması ve daha sonra da rencîde edilmesi üzerine emr-i şerîf talebinde bulunulmuştur. Bu nedenle süre gelen dostluğun gereğinin yapılması için hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[143] d. 250/ def. 331, S. N. 89a (89b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1607} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Paşa'dan / Mora Sancağı'na Mutasarrıf olan Gazi Murad Bey Hazretleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Önceki hükümlerde olduğu gibi yine Mora Vilayeti'nde bulunan Modon, Koron, Nakşa ve sâire ol câniblerde leb-i deryâda olan kalelerin altında levend fırkataları, kayık ve kalyataları bina olunmayıp ve korsan gemilerinin kaleler altında bulunmasına izin verilmemesi, eşkıyânın fırkataları ve kayıklarının yakılıp fesat edenlerin muhkem haklarından gelinmesi için gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 135, 136,138, 139 ve 140] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[144] d. 250/ def. 331, S. N. 90a (90b İtl.)

[15 Mart 1606] {M. 15 Mart 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora ve İnebahtı Sancakları Beyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadıları'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Şimdiye kadar Venedik tâcirlerinin getirdikleri metâ'lardan kassab akçesi talep olunmamış ve bu nedenle gönderilen berâtlar ile de belirtilip kimsenin rencîde olunmaması bildirilmiştir. Buna rağmen Venediklilerin ellerinde olan 'ahidnâmeleri dikkate alınmadan bu vergi talep edilmiştir. Bu nedenle Venediklilerin sahip olduğu 'ahidnâmelerinde belirtildiği üzere yüzde üçlük gümrük akçesinden ayrıca kassab akçesi talep edilmemesi ve tâcirlerin bu nedenle rencîde edilip korkutulmamaları için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[145] d. 250/ def. 331, S. N. 91a (91b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1015 [M.V. Temmuz 1606] [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / I. Ahmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Zaklisa Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[146] d. 250/ def. 331, S. N. 92a (92b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan 1015 {M. 31 Aralık 1606-9 Ocak 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Yenişehir ve Fener Kadıları'na hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Daha önce küffar Hiksar tarafına tereke verilmesi yasaklanmıştır. Ancak Venedik beyleriyle Âsitâne-i sa'âdet sadakat ve dostluk üzeredirler. Bu nedenle Venediklilere Goluz İskelesi'nden akçeleri ile narh cari üzere tüccar terekesinden bin müdd tereke verilmesi için daha önceki emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükmüdür. [*Inheritance.*]

[147] d. 250/ def. 331, S. N. 93a (93b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-hicce Sene 1015 [M.V. 18 Nisan 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Selanik ve Kesendire Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik beylerinin Rum Papa ve İspanya kralı ile savaş ihtimali vardır. Bu neden-

le Venedik ile süre gelen dostluk sabit olup Kesendire'de hâsıl olan terekeden akçeleriyle narh cari üzere iki bin beş yüz müdd terekenin gemilere yükletilip Venedik'e gönderilmesi için emr-i şerîf üzerine verilen hükümdür. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Inheritance.*]

[148] d. 250/ def. 331, S. N. 94a (94b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1015 [M.V. 25 Nisan 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora ve Karlıeli Sancakları Beyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da vâki olan Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Bir önceki hükm ile içerik olarak aynıdır. Papalık Devleti ve İspanya kralı ile savaş halinde olan Venedik'e tereke verilmesi gereğini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 147] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Inheritance.*]

[149] d. 250/ def. 331, S. N. 95a (95b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1015 [M.V. 25 Nisan 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi olan Mehmed Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Mısır'da Venedik Baylosu olan Antonio Tonato ve hizmetinde olan tercümânları ve sâire Venedik tâcirlerinin her şekilde himayet olunup daima korunmaları, kimseye zulm edilmemesi için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince ve emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[150] d. 250/ def. 331, S. N. 96a-b S. N. 97a-b İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1015 [M.V. 20 Nisan 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den Sakız Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Sakız Adası'nda Venedik Konsolosu olan Mario Marini'nin yerine Dârende-i fermân-ı hümâyûn Dominico Costiyan'ın (*Domenico Giustian*) konsolos olarak ta'yîn edildiğinin bildirilmesi ve bu konsolos değişikliği sırasında kimsenin rencide edilmemesi ve kötü mu'âmeleye maruz bırakılmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[151] d. 250/ def. 331, S. N. 98a (98b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1015 [M.V. Mayıs'ın başları 1607] {M. 19-27 Nisan 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Südde-i sa'âdet'den Eflâk'a varıp gelinceye yol üzerinde olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedikli Attilio Vimercato adlı zimmî ol taraflara ticaret için geldiğinde yolda ve izde ona ve ona ait mallara bir zarar gelmemesi ve ticaret yapmasına kimsenin mani olmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[152] d. 250/ def. 331, S. N. 99a (99b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1016 [M.V. 7 Mayıs 1607] {M. 28 Nisan-7 Mayıs 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Hersek ve Kilis ve Mora Sancakbeyleri'ne ve Venedik'ten Âsitâne-i sa'âdetime gelinceye yol üzerinde olan Sancakbeyleri'ne ve Kadıları'na hükm-i şerif.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da bulunan Venedik baylosunun görev süresinin dolması üzerine yerine baylos olarak Venedik beyzâdelerinden Simone Contarini atanmıştır. Yeni Baylos Simone Contarini'nin karadan gelirken ona eşlik etmesi için Dergâh-ı mu'allâ kapıcılarından (boş) adlı kapıcılar ve (boş) nefer yeniçerileri ve Venedik tercümânlarından Gionnizzeri (*Cenazin*) adlı tercümân gönderilmiştir. Venedik baylosunun ve yanındakilerin Venedik'ten gelirken yolda ve izde zarar görmemesi ve mallarına el konulmaması için emri şerif talebi üzerine verilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[153] d. 250/ def. 331, S. N. 100a (100b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1016 [8 Mayıs 1607] {M. 28 Nisan-7 Mayıs 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Leb-i deryâda vâki olan Sancakbeyleri'ne ve Boğazhisarları ve Sakız ve Bozcaada Kadıları'na ve sâir leb-i deryâda olan Kadıları'na ve deryâda Yoryan Kadıları'na ve Boğazhisar ve Sakız ve Bozcaada Kaleleri ve Dizdarları'na hükm-i şerif.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Konu önceki metin ile aynıdır. Venedik'ten İs-

tanbul'a gelecek olan yeni Baylos Simon Contari'nin geçeceği yollarda her türlü güvenlik önleminin alınması, baylosun ve adamlarının kimseye rencide ettirilip korkutulmaması gereğini bildiren başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 152] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[154] d. 250/ def. 331, S. N. 101a (101b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1016 [M.V. 8 Mayıs 1607] {M. 28 Nisan-7 Mayıs 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora ve İnebahtı Sancakbeyleri'ne ve Kadı-ları'na hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Venedik bey-leri tarafından emr-i şerîfle Venedik konsolosu olan Giovanni Domenico Biffi'ye Venedik konsolosu Mısır, Haleb, İzmir ve Kıbrıs'ta bulunan diğer Venedik konsoloslarına Venedik barçalarına ve sâire gemileri ile gelip giden ticaret metâ'larından yüzde bir akçe konsolosluk resmi verildiği gibi konsolosluk resminin bahânesiz ödenmesi bildirilmiştir. Ancak tüccarlar, getirdikleri metâ'larından Venedik konsolosuna ait olan yüzde bir akçe konsolosluk resmini vermemek için bahâneler öne sürmüşlerdir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince konsolosluk hakkının Venedik konsolosuna ödenmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*For the sake of unpaid consulship*]

[155] d. 250/ def. 331, S. N. 102a (102b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1016 [M.V. 8 Mayıs 1607] {M. 28 Nisan-7 Mayıs 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora Sancakbeyleri'ne ve Müfettişleri'ne hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Modon ve Koron yakınlarında levend eşkıyâsı-nın faaliyetleri üzerine gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 135, 136, 138, 139 ve 140] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[156] d. 250/ def. 331, S. N. 103a (103b İtl.) S. N. 104. Boş

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1016 [M.V. 8 Mayıs 1607] {M. 28 Nisan-7 Mayıs 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Rumeli Beylerbeyisi'ne hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-

1 mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mora Sancağı'nda Kalavrita Nahiyesi'nde bulunan Tombe Karyesi'nden ve gayriden altı bin akçe tımar tasarruf olan Şahçavuşoğlu Dârende-i fermân-ı hümâyûn Ahmed için Mora ve İnebahtı'da olan konsolosun yanında bulunmaktadır. Şahçavuşoğlu bu konsolosun ve Venedik tüccarının hizmetlerini görüp Venedik'ten getirdikleri metâ'yı satmak istediklerinde, mîrîye ait olan resm alınması ve sancak sipahileri sefere gelmedi diye tımarına sonradan kimsenin girmesine izin vermeyip deftere kaydettirilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine bu hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[157] d. 250/ def. 331, S. N. 105a-b S. N. 106a-b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1016 [M.V. 20 Ağustos 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa'ya ve Mısır Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'teki bazı tüccarlar İskenderiye ve Mısır'da olan Andrea Guadagnico ve Nicolò Algarotti adlı Venediklilere bahar ve sâire metâ' satın alıp Venedik'e göndermelerini bildirmişlerdir. Ayrıca tüccarlar Nicolò'ya satması için birkaç sandık mercan ve sâire metâ' göndermişlerdir. Nicolò, Mısır'daki bazı Müslüman tüccarlardan bir miktar bahar ve sâire metâ' satın alıp İskenderiye'de bir Venedik barçasına yüklemiştir. Bu sırada Venedik'teki tüccarlar Andrea ve Nicolò'ya sattırmak için iki kitâ' Venedik barçasıyla birkaç denk çuka, kâğıt, kumaş ve sâire metâ'yı İskenderiye'ye göndermişlerdir. Ancak daha sonra İskenderiye'deki bu Venediklilerin hilekâr olduklarını öğrenmişlerdir. Bu nedenle malları zayi olmasın diye Mısır'da olan Venedik beylerine ve bayloslarına mektûb göndermişler ve gönderdikleri malların işlemlerinin onlar tarafından yapılmasını rica etmişlerdir. Bunun üzerine baylos metâ'ların işlemlerini yapmak üzere bir mahzene yerleştirmiş; Ancak Nicolò Algarotti Haleb'de bulunan Venedik baylosuna gidip bu malların kendisine gönderildiğini ve bu nedenle hemen tesliminin tarafına yapılmasını bildirmiştir. Nicola ardından Mısır'da olan bazı adamları ile ittifak edip malları hüccet ettirmiştir. Nicolò Müslümanlığı seçip ardından vefât edince adamları daha önce Nicolò'nun Venedik'e gönderilmek üzere bir Venedik barçasına yüklettiği metâ'ların kendilerine ait olduğunu bildirip da'vâ etmişlerdir. Bunun üzerine İstanbul'dan gelecek olan emr-i şerîfin beklenmesine karar verilip bu mallar beylerbeyinin kararıyla baylosa teslim ettirilmişdir. Ardından

emr-i şerîf talebi üzerine gelen hükümde, bu malların baylos tarafından zapt ettirilip Venedik'te bulunan tüccar sahiplerine gönderilmesi ve bu nedenle kimsenin bir tacizde ve kötü mu'âmelede bulunmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 130] [*Quarrels among Venetians. Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[158] d. 250/ def. 331, S. N. 107a-b S. N. 108a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel 1016 [M.V. 30 Ağustos 1607] {M. 24 Ağustos-2 Eylül 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa'ya ve Mısır Kadısı'na hükm-i şerîftir.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 130 ve 157] [*Quarrels among Venetians. Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[159] d. 250/ def. 331, S. N. 109a-b S. N. 110a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1016 [M.V. 3 Eylül 1607] {M. 24 Ağustos-2 Eylül 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından olup Mora'da mahsul olan Şahbaz ve Ballıbelde Kadısı olup Mora'da Müfettiş olan Mevlânâ Halil ve Dergâh-ı Mu'allâm Yeniçerileri Zâbıtı.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik barçalarından *Liona* adlı bir ktâ' büyük barça otuz bin altınlık metâ' ile Haleb'e tâbi' İskenderiye İskelesi'ne giderken Venedik'e tâbi' Vatka Limanı'nda korsan eşkiyâsından Fırkata Reisi Karunili Muslu Reis ve sâire levend eşkiyâları ile karşılaşmıştır. Eşkiyâ barçayı tutup içinde olan reis ve adamlarını katletmiştir. Bu levend eşkiyâsı daha sonra da gemide olan bütün esbâb ve metâ'yı yağmalamışlar ve yağmaladıkları bu malları, barçanın top ve aletleriyle Koron Nâzırı olan Mehmed Çavuş'a ve Mora'da bulunan bazı Müslüman, Nasran ve Yahudi taifesine satmışlardır. Mora beyine hitaben emr-i şerîf gönderilip, zikr olunan eşkiyâ ele getirilip Venediklinin yağmalanan metâ'larının onlardan tahsil edilmesi ve esîr tutulan Venediklilerin serbest bırakılması bildirilmiştir. Ancak bu hükm Mora beyi tarafından yerine getirilmemiştir. Bu nedenle müfettişe emr-i şerîfe itimad edip malları deftere kaydetmesi, ayrıca Oruçoğlu adlı bir kimsenin elinde Venedik barçasından alınmış malların olduğu ve bu malların da ondan alınması, eşkiyânın ve bunlarla ittifak edenlerin de ele getirilmesi ve 'ahidnâme gereğince cezalandırılması bildirilmektedir.

[*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[160] d. 250/ def. 331, S. N. 111a (111b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1016 [M.V. 3 Eylül 1607] {M. 24 Ağustos-2 Eylül 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Dergâh-ı Mu'allâm Kapucularından olup Müfettiş-i Emval olan Şahbaz ve Ballibelde Kadısı olan Mora Müfettiş-i emvâl olan Mevlânâ Halil'e.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Korsanların saldırdığı *Liona* adlı Venedik barçasından yağmalanan malların tespit edilip Venediklilere teslim edilmesi ve esir edilen Venediklilerin serbest bırakılması bildirilmektedir. Bu hükümde ayrıca Ballibelde'de bulunan İngiltere konsolosunun ve ona bağlı bazı kimesnelerin Venedik barçasından yağmalanan malları satın aldıklarının anlaşıldığı görülmektedir. Venediklilerin yağmalanan mallarının tamamının 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilere geri i'ade edilmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 159] [*Englishmen: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[161] d. 250/ def. 331, S. N. 112a-b S. N. 113a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1016 [M.V. Ekim 1607] {M. 3-12 Ekim 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Tunus Beylerbeyisi'ne ve Mevlânâ Tunus Kadısı'na ve Tunus'ta vâki olan Ağalar ve Zâbitler'e.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İngiltere korsanlarından Kapudan Vardo, Tunus'a varıp bir kıtâ' korsan kalyatasını sağlamca donatıp fesat ve kötülük için denize açılmıştır. Daha sonra Mısır İskenderiyesi'nden Venedik'e metâ' ile giden *Berton Rubbi* ve *Reniara* adlı iki kıtâ' Venedik barçasını tutup Tunus'a getirip burada Eski Tunus beylerbeyisi ve sâire zâbitler ile hisseleşmiştir. Venedik tâcirlerine saldırıp mallarını yağmalayan bu korsan eşkıyâsına ruhsat verip onlar ile ittifak halinde olan beylerbeyleri ve sâire zâbitler, korsanların haklarından gelmek yerine, asla dostluğa bakmayıp onlarla bir olmuşlardır. Hükm, Venediklilerden yağmalanan malların hepsinin tespit edilmesini ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince yeniden Venediklilere teslimini bildirmektedir. [*Englishmen: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[162] d. 250/ def. 331, S. N. 114a-b S. N. 115a-b İtl.

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-ahir 1016 [M.V. 10 Ekim 1607] {M. 3-12 Ekim 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Cezayir Eyâleti ile Kapudanım olan Cafer ve Mevlânâ Nakşa Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nakşa Adası sâkinlerinden zımmî Benetto Amaii'nin, Sforza Castri adlı Venedik konsolosunun kaynanası zımmî (*Catherina*) ve oğlu Befir (*Baltra*) ile önceden bazı emlak hususunda da'vâları olmuştur. Da'vâ nice defa şeriyle görülmüş ve Catherina'nın haklı olduğu anlaşılmış; bu nedenle eline hüccet-i şer'î verilmiş ve kapudan ile vefât eden Sinan Paşa'dan temessukat dahi verilmiştir. Buna rağmen Benetto Amaii'nin neticeyi kabullenmeyip her fırsatta kadıya gidip Befir'in hakkını aldığını söyleyip ona türlü kötülük etmiştir. Bu nedenle verilen hükm, önceki da'vâ neticesinin geçerli olduğunu, ayrıca Benetto Amaii'nin ve gayrilerinin emr-i şerîfe aykırı davranmasına müsaade edilmemesini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 134] [*Venetians in Ottoman lands.*]

[163] d. 250/ def. 331, S. N. 116a-b, 117b S. N. 117a, 118a-b İtl.

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1016 [M.V. 23 Eylül 1607] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa ve Mevlânâ Mısır Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'te olan tüccarlar Valentin Cesare, Giacomo Narcisi ve Andrea Alessi ve sâire Venedik bezirgânları Venedik barçalarından *La Realta* ve *Berton Veniero* adlı iki kitâ' Venedik barçasıyla Mahrûse-i Mısır'da satılması için Venedikli Andrea Guadagni ve Nicolò Algarotti'ye nice metâ'lar göndermişlerdir. Ancak daha sonra Nicolò'nun hilekâr biri olduğu anlaşılınca, Venedikli tüccarların mallarının zayi ve telef olmaması için tüccarlar, Mısır'da bulunan Venedik baylosuna mektûb gönderip baylostan Nicolò'ya satmak için gönderdikleri mallarına sahip çıkmasını istemişler ve bu nedenle baylosa vekâletnâme göndermişlerdir. [Ayrıca bkz. 130, 157 ve 158] [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[164] d. 250/ def. 331, S. N. 119a (119b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1016 [M.V. 30 Kasım 1607] {M. 11-20 Kasım 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Galata ve Gelibolu Kadıları'na hükm.

Dergâh-ı mu'allâ'da olan Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. *Pattinnetto* gemilerinden biri olan Manoli ved-i Dimitri adlı zımmî reisin gemisine, Venedik bezirgânları Venedik'e göndermek üzere metâ'lar yüklemişlerdir. Bu geminin kânun-ı kadîm üzere ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereği gümrük işlemlerinin yapılması ve bu barçadan mısırrıyye alınmaması ve Boğazhisar eminlerinin bir akçe ve bir habbe dahi almaması ve kimsenin bu nedenle rencide edilmemesi için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[165] d. 250/ def. 331, S. N. 120a-b S. N. 121a-b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân sene 1016 [M.V. 21 Aralık 1607] {M. 11-19 Aralık 1607} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Giacomo Bressani ve Anton adlı tâcirler Bosna Vilâyeti'nde bulunan Bana-Luka Kasabası'na ticaret etmek için birkaç bin altınlık metâ' ile gitmişlerdir. Tâcirler Bana-Luka'da kendi hallerinde ticaret ederken, Giacomo Bressani adlı tâcir evine giderken o taraflarda bulunan sipahi oğlanlarından olan Şaki Ali'ye yolda rast gelmiştir. Şaki Ali tâciri zorla evine götürüp orada boğazlayıp leşini bir çuvala koyup katlettiği anlaşılmasın diye de evine koymayıp bostanlığa gömmüştür. Daha sonra Bana-Luka'da olan defterdâr ve kadı da Venedikli tâcirin evine ve mahzenlerine gidip içinde bulunan çuka ve kumaş ve sâire metâ' ve nukud akçesini ve sâire bazı gemilerden alacak akçesini hüccetlerini ve temessukatlarını almışlardır. Bu nedenle gönderilen hükm, maktul Venediklinin yağmalanan mallarının hepsinin geri i'âdesini ve Sipahioğlanı Şaki Ali'nin de hakkından gelinmesi için İbrahim Ağa'ya mühürlü mektûb verildiğini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[166] d. 250/ def. 331, S. N. 122a-b S. N. 123. Boş

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1016 [M.V. 21 Aralık 1607] {M. 30 Aralık 1607-8 Ocak 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sakız Sancağibeyi'ne ve Nakşa Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Sakız sâkinlerinden Şaban Arab ve Nakşa'da sâkin Mehmed ibn Abdullah adlı şaki ve Nakşa zimmîlerinden Benetto Amaii ve oğulları Yani (*Iani*) ve Krançko ve Kostantin (*Costantin*) Çoko nâm-ı meşhur hürmüzzâdeler otuz kırk zimmî eşkiyâ ile ittifak edip Nakşa'ya varıp emr-i şerîfle ve 'ahidnâme gereğince Nakşa'da sâkin olan Venedik Konsolosu Scorza (*Eskorça*) Kastri adlı Venediklinin evini basmışlardır. Ardından Nakşa'dan Hurşu Sumari ve karındaşı Nicol-ta ve Nicola ve Yamko (*Iamco*) ve Dimitko (*Dimitco*) ve Baltaram ve Anassi Kataga'nın evlerini de basıp ve Kurunalı'nın ve sâire zimmîlerin evlerini basıp kimisini yakıp ve kimisini yağmalamışlardır. Ayrıca çiftliklerde bulunan koyunlarını ve sâire da'vârlarını ve mallarını yağmalamışlardır. Şaban, Mehmed, Benetto ve sâire harâmizadeler bu fesatları yaptıktan sonra mahkemeyi dahi basmışlardır. Bu nedenle gönderilen hükm, eşkiyânın hakkından gelinmesini ve yağmalanan mallar ile hayvanların sahiplerine i'âdesini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 134 ve 162] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[167] d. 250/ def. 331, S. N. 124a-b, 125a-b S. N. 126a, İtl. 126b boş, 127a-b, 128a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1016 [M.V. Şubat 1607] {M. 19-28 Ocak 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Mehmed Paşa'ya.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hilekâr olan Nicolò'nun faaliyetleri ile ilgili başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 157, 158 ve 163] [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[168] d. 250/ def. 331, S. N. 129a (129b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1016 [M.V. Şubat 1607] {M. 19-28 Ocak 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Mehmed Paşa'ya.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. *Lipona* adlı Venedik barçası Mısır İskenderiyesi'nden Venedik'e giderken Koron yakınlarında Müslüman levend eşkiyâsına rastlamışlardır. Eşkiyâ bu barçayı tutup içindeki bütün metâ' ve esbâblarını yağmalayıp barçayı yakmıştır. Bunun üzerine gemiden yağmalanan esbâb, top ve aletler her kimin elinde bulunursa alınıp

Venedik baylosuna ve baylosun ta'yîn ettiği adamlarına verilmek için hükm gönderilmiştir. Buna rağmen bu barçadan alınan esbâblardan dokuz top, iki büyük demir, iki büyük alet, on beş çuval pembe ve nice esbâbları dahi eski İskenderiye emini olan Memi Kethüdâ'ya getirilmiştir. İskenderiye'ye getirilen bu malların nicesinin satılıp nicesinin de bazı kimesnelerin ellerine geçtiği bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik barçasından yağmalanan malların tespit edilip sahiplerine i'âdesi için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[169] d. 250/ def. 331, S. N. 130a (130b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Zi'l-ka'de 1016 [M.V. Mart'ın sonları 1607] {M. Mart 1608} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / I. Ahmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[170] d. 250/ def. 331, S. N. 131a (131b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1016 [M.V. 2 Nisan 1608] {M. 18-27 Mart 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Midilli Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir kitâ' Venedik barçası Venedik'ten metâ' ile İstanbul'a gelirken Midilli yakınında helak olmuştur. Barçadan kurtarılan birkaç pare top, yelken, devirler, urgan ve sâire aletleri bazı zimmîler emanet kabul edilmiştir. Ancak Midilli'de emin olan zimmî Mihâl ve Şeriki olan Yahudi bu topları ve sâire aletleri emanet olunan yerlerden almışlar ve talep edildiğinde de vermemişlerdir. Malların sahiplerine i'âdesi için emr-i şerîf talebi üzerine bu hükm verilmiştir. [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[171] d. 250/ def. 331, S. N. 132a (132b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1017 [M.V. 6 Mayıs 1608] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sakız Sancağbeyi'ne ve Sakız Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Sakız'a konsolos olarak ta'yîn olan Dominico Giustian ve oğlu Mavameke adlı tercümânın hizmetlerini yaparken dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. Hükümde, konsolosun 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince belirlenen görevleri hatırlatılmakta ve Venedikli konsolosun görevini yerine getirirken dostluk şartları gereğince himaye edilmesi buyrulmaktadır. [*Appointment of a consul.*]

[172] d. 250/ def. 331, S. N. 133a (133b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Muharrem sene 1017 [M.V. 8 Mayıs 1608] [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf-i Âlişân / I. Ahmed.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Ottaviano Bon] Efrenc Kiliyesi'ne yeni bir rahip atandığının bildirildiği ve Efrenc taifesinin yıllık ödemeleri ve 'ahidnâme-i hümâyûnun onlar ile ilgili maddelerinin belirtildiği bir nişân-ı şerîftir. [*Appointment of a bishop for Christians*]

[173] d. 250/ def. 331, S. N. 134a (134b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Safer sene 1017 [M.V. 8 Haziran 1608] [İstanbul] {M. 6-14 Haziran 1608} [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi'ne hüküm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'in Mahrûse-i Mısır'da bulunan baylosu Antonio Donado'nun görev süresinin dolması nedeniyle yerine gelecek olan baylosun Venedik'ten gelirken himayesinin sağlanması ve kimesnelere rencide ettirilmemesi buyrulmakta; ayrıca 157, 158, 163, 167'te Nicolò Algarotti adlı hilekâr Venedikli tâcirin faaliyetlerine değinilmektedir. [*Venetian affaires in Egypt.*]

[174] d. 250/ def. 331, S. N. 135a (135b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1017 [M.V. Haziran 1608] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Sâbikan Eger (*Eğri, Agria*) Beylerbeyisi olup Yanya'da mahsulü'l-emval olan Osman Bey'e ve Yanya Kadısı'na hüküm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Yanya sâkinlerinden Yano Marco adlı zımmî daha önce ticaret nedeniyle Venedik'e varıp Venedik bezirgânlarından Civan Bey ve Paurello adlı tâcirlerden iki yüz yetmiş sekiz kuruşluk

esbâb ve nice bezirgânlardan dahi veresiye külli metâ' almış ve akçelerini vermeyip Venedik'ten firar edip Yanya'ya dönmüştür. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümayûn gereğince gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 132] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[175] d. 250/ def. 331, S. N. 136a (136b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel 1017 [M.V. 22 Temmuz 1608] {M. 5-14 Temmuz 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirleri Haleb'de olan Venedik bezirgânlarının Haleb'e gelen metâ'ları hangi tüccar taifesinin gemisiyle gelmiş olursa olsun Venedik konsolosundan başka kimesnelerin müdâhil olmamaları bildirilmiştir. Ancak buna rağmen tüccarların işlemleri için İngiltere konsolosunun müdâhil olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle Venedikli tüccarların işlemlerine İngiltere konsolosu ya da başkalarının karışmaması ve Venediklilerin metâ'larından bir nesne dahi alınmış ise yine Venedik'in konsolosuna alıp vermek için 'ahidnâme-i hümayûn gereğince emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*The English consul in Aleppo must not interfere with the Venetian one.*]

[176] d. 250/ def. 331, S. N. 137a (137b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1017 [M.V. 22 Temmuz 1608] {M. 15-24 Temmuz 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Karheli Sancağıbeyi'ne ve Ayamavra Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Levend eşkıyâsının saldırıp yağmaladıkları *Leponio* adlı Venedik barçasından çıkan metâ'larından, esbâblarından, top ve sâire aletlerinden her kim bir nesne satın almışsa 'ahidnâme-i hümayûn gereği ellerinden alınıp Venedikliye verilmesi gerekmektedir. Ayrıca eşkıyânın ele getirilip haklarından gelinmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[177] d. 250/ def. 331, S. N. 138a (138b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1017 [M.V. 28 Temmuz 1608] {M. 15-24 Temmuz 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Cezayir Eyaleti'nde Kapudanım olan Vezirim Ahmed Paşa'ya hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile aynı içeriğe sahip olan başka bir hükümdür. [Bkz 176] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[178] d. 250/ def. 331, S. N. 139a (139b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1017 [M.V. 9 Ağustos 1608] {M. 15-24 Temmuz 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hâlâ İzmir Kalesi'nde duvarları tamir ve terkim olunmakla İzmir'de olan Venedik konsolosundan ve tüccarından ellerinde olan 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bir akçe ve bir habbe teklif olunmamak için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[179] d. 250/ def. 331, S. N. 140a (140b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-evvel 1017 [M.V. 28 Ağustos 1608] {M. 13-22 Ağustos 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Gelibolu Kadısı'na ve Dergâh-ı Mu'allâm Kapıcıbaşlarından Gelibolu'da olan Ali ve Boğazhisarları Kadısı'na ve Gelibolu ve Boğazhisar Kaleleri Dizdarları'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. 'ahidnâme şartlarına uygun olarak Venedik'ten ve ona tâbi' olan vilâyetlerden, Mahrûse-i İstanbul'a metâ'larıyla gelip resmi gümrüklerini İstanbul'da eda edip icâzet tezkiresiyle vilâyetlerine gitmek için Boğazhisarı'na vardıklarında, tüccarların tekrar gümrük işlemlerine maruz kalmamaları için Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations.*]

[180] d. 250/ def. 331, S. N. 141a (141b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-evvel 1017 [M.V. Eylül 1608] {M. 13-22 Ağustos 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Boğazhisarları Kadısı'na ve Dizdarları'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik baylosunun satın alıp Girid'e göndereceği at ile ilgili hükümdür. [*The Venetian baylo buys a horse and sends it to Crete.*]

[181] d. 250/ def. 331, S. N. 142a (142b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel sene 1017 [M.V. 20 Eylül 1608] {M. 13-22 Ağustos 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Rodos Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleri tarafından, Venedikli taifesinden, kendi tüccarlarının ticari işlemleri için Manya Gritti adlı bir Venedikli, konsolos olarak ta'yîn olunup Rodos'a gönderilmiştir. Bu nedenle Rodos kadısına 'ahidnâme-i hümâyûnun konsoloslukla ilgili maddelelerin hatırlatıldığı bu hükm gönderilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[182] d. 250/ def. 331, S. N. 143a (143b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1017 [M.V. Eylül 1608] {M. 22 Eylül-1 Ekim 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora Sancağibeyi'ne ve Gazi Murad Mora Müfettişleri'ne hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' Zaklisa Adası'nda bir sandal ile on dört nefer re'âyâ, Mora'ya buğday almaya geldiklerinde Mora kadısının kethüdâsı tarafından tutulup hapsedilmişlerdir. Hükm, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, esîr edilenlerin serbest bırakılmasını bildirmektedir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[183] d. 250/ def. 331, S. N. 144a (144b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1017 [M.V. Eylül 1608] {M. 22 Eylül-1 Ekim 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora Sancağibeyi'ne ve Gazi Murad Mora Müfettişi'ne hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki hükümle içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 182] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[184] d. 250/ def. 331, S. N. 145a (145b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1017 [M.V. 8 Ekim 1608] {M. 22 Eylül-1 Ekim 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Abidin ve Saruhan Sancakları'nda olan Kadı-ları'na ve İzmir Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Emanuel Negroponte adlı tâcir, kendisi ve sâire bezirgânlar için pembe ve yapağı ve memnu' olmayan metâ' almak için hükmün gönderildiği yerlere vardığında hırsız ve harâmi eşkiyânının saldırısına uğramışlardır. Bu nedenle 'ahidnâme ve dostluğun gereğinin yerine getirilmesi ve suçluların cezalandırılması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[185] d. 250/ def. 331, S. N. 146a (146b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1017 [M.V. 12 Eylül 1608] {M. 11-20 Ekim 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir ve Manisa ve Yeniki Kadı-ları'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile aynı içeriğe sahip başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 184] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[186] d. 250/ def. 331, S. N. 147a (147b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Receb sene 1017 [M.V. Ekim 1608] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki iki hükm ile aynı içeriğe sahip başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 184 ve 185] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[187] d. 250/ def. 331, S. N. 148a (148b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1017 [M.V. 12 Kasım 1608] {M. 10-19 Kasım 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Delvine Sancağbeyi'ne ve Mevlânâ Delvine Kadısı'na.

Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' Körfez Kalesi yakınında bulunan *Botrinto* Dalyanları'na, Delvine sâkinlerinden Mendeka oğulları ve onlara tâbi' eşkiyâ gemiciler gidip birkaç balıkhane yapmışlar ve Venediklilerin dalyanlarına varan Körfezلیلere saldırmışlar, onları rencide etmişlerdir. Bu nedenlerle bölgeye, 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı davranılmaması için hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[188] d. 250/ def. 331, S. N. 149a (149b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1017 [M.V. 27 Kasım 1608] {M. 10-19 Kasım 1608} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Delvine Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm-i şerîf.

Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Ottaviano Bon] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile aynı içeriğe sahip olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 187] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[189] d. 250/ def. 331, S. N. 10a (10b İtl.) (189-198 Sırayı takip etmeyen bölüm)

Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1024 [M.V. Mayıs 1615] {M. 2-11 Mart 1615} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Almorò Nani] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarının Kıbrıs'ta lazım olan hususlarını görmek için Venedik beyleri tarafından ta'yîn olunan Venedik konsolosunun dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak rencide edilmesi üzerine gönderilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians.*]

[190] d. 250/ def. 331, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir 1024 [M.V. 26 Mayıs 1615] [İstanbul]
Hüccet / İstanbul Kadısı.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Almorò Nani] Vilâyet-i Anadolu'da Kazâ-i Harput sâkinlerinden Kaya bin Binyad adlı kimsenin Haleb'de bulunan Venedik baylosunun re'âyâsından Alfonso adlı tâcir-den sekiz yüz guruş hakkı kalmıştır. Harputlu Kaya, Tüccar Alfonso Venedik'te zindanda hapis olduğundan hakkını alamayınca hakkının

Haleb'de bulunan Venedik baylosundan tahsil edilmesini talep etmiştir. Ancak 'ahidnâme-i hümâyûn gereği vârislerin baylostan hak talep edemeyecekleri ve bu nedenle baylosun rencîde edilemeyeceği bu hüccet ile de taraflara bildirilmektedir. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[191] d. 250/ def. 331, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Almorò Nani] Tunuslu korsanların Venedik beylerine tâbi' olan tüccar gemilerine saldırmaları, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilere zulm etmeleri üzerine Kapudan Halil Paşa'ya hitaben emri şerîf gönderilmiş; korsanlara ruhsat verilmemesi; 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bunların limanlara ve kale altlarına girmelerine müsaade edilmemesi bildirilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[192] d. 250/ def. 331, S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kapudan Halil Paşa Hazretleri'ne hüküm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Almorò Nani] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik barçası metâ' ile yüklü olarak Haleb'de, İskenderun İskelesi'nden Venedik'e giderken Kıbrıs'ta Tuzla mevzisi yakınında bir kıtâ' Tunuslu korsan kalyonuna rast gelmişlerdir. Korsanlar top ile barçayı vurup yakıp adamları, emval ve erzakları denize dökmüşlerdir. Korsanların hakkından gelinmesi, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uyulması için hüküm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[193] d. 250/ def. 331, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kapudan Halil Paşası'na hüküm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Almorò Nani'nin 'arz-ı hâlidir. *La rosetta* adlı bir kıtâ' gemi Girid tarafından Venedik'e giderken

denizde Kalyona Reisi Evrenosoğlu Hüseyin'e denk gelmiştir. Kalyona reisi gemiyi tutup kale altına getirmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, gemi içinden esir alınan bütün adamların, esbâbların ve sâire aletlerin 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilere i'âde edilmesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[194] d. 250/ def. 331, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Galata Kadısı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Almorò Nani] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Galata'da bulunan *San Francesco, San Pietro ve Santa Maria* Kiliseleri'nde sâkin olan Efreñç rahiplerinden otlak akçesi istenmesi üzerine Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesini bildiren hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[195] d. 250/ def. 331, S. N. 16a (16b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Bosna Beylerbeyisi olup hâlâ bervec-h-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan İbrahim Paşa'ya ve Nova Kadısı'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Almorò Nani] Nova Kalesi yakınında Venedik beylerine tâbi' Kotor Kalesi'ne levend eşkiyâsı, beş kıtâ' çektire, kalyata ve firkatolar bina edip levendât ile donatıp Kotor Boğazı'nı basıp Kotorluların esbâb ve erzaklarını yağmalamıştır. 'Ahidnâmeler gereğince eşkiyânın hakkından gelinip yağmalanan malların sahiplerine i'âdesi için hüküm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[196] d. 250/ def. 331, S. N. 17a (17b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kesendire ve Goluz Kadıları'na hüküm.

Dergâh-ı mu'allâ'da olan Venedik baylosunun [Almorò Nani] Südde-i

sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venediklilerin, Girid'te olan kendi adamları için her sene tereke verile gelmektedir. Hâlâ dahi yüz müdd tereke narh cari üzere akçeleri ile verilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine İstiliano nâm reis, bu sene de gemisiyle vardığında akçeleri ile yalnız yüz müdd buğday verilmesi için verilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[197] d. 250/ def. 331, S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Gelibolu Kadısı'na ve Boğazhisarları Dizdarları'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Almorò Nani] Girid, Nakşa ve Değirmenlik gemileri, Asitâne-i İstanbul'dan yükledikleri memnu metâ'ları ile Venedik'e tâbi' olan adalara gitmek üzere yola çıkmışlardır. Ancak gemiler Gelibolu'ya vardıklarında Venedik konsolosuna geldiklerini bildirmeyip boğazdan çıkıp gitmişlerdir. Konsolos tarafından bildirilen bu durum üzerine kadîmden olageldiği üzere Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Gelibolu'dan geçen gemilerin konsolosluk hakkını ödemededen adadan ayrılmaması için hüküm-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*For the sake of unpaid consulship*]

[198] d. 250/ def. 331, S. N. 19a-b

Tahrîren fi-Cemâziye'l-evvel sene 1024 [M.V. 8 Haziran 1615] [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Kudüs-i şerîf Kadısı'na hüküm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Almorò Nani] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs'teki Efrenc ruhbanlarının dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak rencîde edilip korkutulmaları üzerine, nasranlara yönelik bu faaliyette bulunanların men edilmeleri ve kimsenin bu nedenle rencîde edilmemesi ve korkutulmaması için verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[199] d. 250/ def. 332, S. N. 1a (1b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1021 [M.V. Nisan'ın başları 1612] {M. 14-23 Mart 1612} [İstanbul]

Hüküm / I. Ahmed'den / Yenişehir Kadısı'na ve leb-i deryâda olan Sancakbeyleri'ne ve Ağrıboz ve Goluz ve Limni'ye ve sâir ol cânibde havâs-ı hümâyûnum yerler ki Müfettişleri'ne ve Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine ait vilâyetlere gönderilmek üzere havâs-ı hümâyûn terekesinden ve gayri bulunan yerlerden kendi akçeleriyle narh-ı ruzi üzere beş yüz müdd tereke verile gelmektedir. Hâlâ yine olageldiği üzere zikr olunan havas-ı hümâyûn terekesinden ve gayriden ol miktar terekenin Venedik reislerinden Martinili nâm reise verilip bunun hâricinde kimseden bir istekte bulunulmaması, iskelelerde, menzillerde ve müdâhilde emnâ, amel ve gayriden kimseye olageldiğine muhâlif ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bir istekte bulunulmaması bâbında emr-i şerif talebi üzerine verilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[200] d. 250/ def. 332, S. N. 2a (2b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1021 [M.V. Nisan'ın başları 1612] {M. 14-23 Mart 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den, Maliye'den / Yenişehir Kadısı'na ve Ağrıboz ve Goluz ve Limni'ye ve sâir ol cânibde havâs-ı hümâyûn yerler ki Müfettişleri'ne ve Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümde olduğu gibi Venediklilerin kendi akçeleriyle beş yüz müdd tereke alıp Martinili nâm reis ile vilâyetlerine götürmeleri ve bir kimsenin bu nedenle olageldiğine muhâlif ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olmaması için gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 199] [*Inheritance.*]

[201] d. 250/ def. 332, S. N. 3a (3b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1612} [İstanbul]

Mektûb / Mehmed Paşa Kaymakam Hazretleri cânibinden mektûb-u şerif / Yenişehir Kadısı'na ve Ağrıboz ve Goluz ve Limni'ye ve sâir ol cânibde havâs-ı hümâyûn yerler ki Müfettişleri'ne ve Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venediklilerin kendi akçeleriyle beş yüz müdd tereke alıp Venedik'ten Martinili nâm reis ile vilâyetlerine götürmeleri ve bir kimsenin bu nedenle olageldiğine muhâlif ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olmaması için Mehmed Paşa'dan gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 199 ve 200] [*Inheritance.*]

[202] d. 250/ def. 332, S. N. 4a (4b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1612} [İstanbul]

Mektûb / Mehmed Paşa Kapudan Hazretleri cânibinden mektûb-u

şerîf / Leb-i deryâda vâki olan Sancakbeyleri ve Kadı Efendiler ve deryâ yüzünde olan Kapudanlar ve Kale Dizdarları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Kapudan Mehmed Paşa'dan gönderilen mektûb, Venediklilerin kendi akçeleriyle beş yüz müdd tereke alıp Venedik'ten Martinili nâm reis ile vilâyetlerine götürmeleri ve bir kimsenin bu nedenle olageldiğine muhâlif ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olmamasını bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 198, 200 ve 201] [*Inheritance.*]

[203] d. 250/ def. 332, S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Safer sene 1021 [M.V. 1612] {M. 3-12 Nisan 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mısır beylerbeyisine hitaben gönderilmiş olan bu hükümde beylerbeyine, Venedik beyleri ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn gereğince Mısır'da bulunan Venedik konsolosunun ve Venedikli tüccarların korunması, rencide edilmemesi ve korkutulmaması bildirilmektedir. Hükümde beylerbeyine yönelik olarak, Venedik ile var olan dostluk gereklerine riâyet ettiği için «ber-hüdâr olasın» ifadesi geçmektedir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[204] d. 250/ def. 332, S. N. 6a (6b İtl.)

Tarihsiz {1612} [İstanbul]

Mektûb / Mehmed Paşa Kaymakam Hazretleri cânibinden mektûb-u şerîf / Mısır Paşası'na.

Mahrûse-i Mısır'da bulunan Venedik [Haleb] baylosunun İstanbul'da bulunan Venedik baylosuna [Cristoforo Valier] mektûbları gönderilmiştir. Bu mektûblara süre gelen dostluk ve 'ahidnâme gereğince mukayyet olunması ve sorunsuz bir şekilde İstanbul'da bulunan Venedik baylosuna ulaşmasının sağlanması için bu mektûb ile Kahire pašasına bildirilmektedir. [*Theft of letters.*]

[205] d. 250/ def. 332, S. N. 7a (7b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Safer sene 1021 [M.V. 1612] {M. 13-22 Nisan 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] İzmir'de bulunan Venedik bezirgânları ve bazı Nasârâ taifesi, âdet olduğu üzere *Mernek* Kilisesi'nde ibadetlerini ederken, Venedik ile dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak, bölgede sâkin bazı kimesnelerin saldırısına uğramışlardır. Bu nedenle İzmir kadısına gönderilen hükümde, eğer bu saldırı gerçekleşmiş ise suçluların 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca cezalandırılıp bir daha kimsenin rencide ettirilmeyip korkutulmaması bildirilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[206] d. 250/ def. 332, S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1021 [M.V. 1612] {M. 12-21 Mayıs 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Tunus Beylerbeyisi olub hâlâ bervech-i arpalık Mora Sancakbeyliği'ne mutasarrıf olan Ali ve Modon Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Daha önce denizde fesatlık ve kötülük için gezen Mağrib kalpazanlarından bazıları, ol tarafta gezerken, Venedik'e ait olan *Alengirini* adlı barçaya denk gelmişlerdir. Mağribliler, bu barçanın içinde olan metâ'larını alıp barçayla birlikte Modon Kalesi altına gitmişlerdir. Kale dizdarları ve sâir neferât korsan eşkiyâsına ruhsat verip onlarla yekdil ve yekçehre olmuşlardır. Bu nedenle korsanların sık sık denizde tüccarlara ve Venedik bezirgânlarına yönelik korsanlık faaliyetlerinde buldukları, Venediklileri türlü zarara ve ziyana uğrattıkları ve daha sonra da bu kale altına sığındıkları tespit edilmiştir. Hükm, bu korsanların süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca ele getirilip cezalandırılmalarını ve Venediklilerden yağmaladıkları metâ'ların eksiksiz olarak i'âdesini buyurmaktadır. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[207] d. 250/ def. 332, S. N. 9a (9b İtl.) S. N. 10a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1020 [M.V. 1612] {M. 20-29 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Sancağibeyi'ne.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te vâki *Viralmemud* Kilisesi'nde (*Santo Sepolcro*) bulunan Efrenc ruhbanlarıyla Rum Nasârânı ve Ermeniler arasında sürtüşmeler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, *Viralmemud* Kilisesi ve Bettlelem Karyesi'nde vâki olan kilise dâhilinde

olan *Karmolid* Hazreti İsa 'aleyhisselam nâm mahalle ilgili olarak, Efrenc ruhbanlarından Yakomo'nun (*Giacomo*) ta'yîn edilmesi için Efrenc ruhbanlarına bir temessük verilmiştir. Bu nedenle süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca, adı geçen karyede bulunan kilise için ta'yîn hakkının sadece Efrenc ruhbanlarında olduğu; bunun gereği olarak bu kiliselere ve Efrenc taifesinden her hangi birine yönelik kimsenin saldırıda bulunamayacağını bildirir hükm verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[208] d. 250/ def. 332, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1021 [M.V. Temmuz'un sonu 1612] {M. 21-29 Haziran 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Ağrıboz Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na.

Donanma-i hümâyûn gemileri, deryâ muhâfazasında iken Venedik'e ait olan *Amr* adlı bir gemiye rast gelip gemi içinde bulunan pamuk, hamr ve sâire eşyalarına el koymuşlardır. Bunun üzerine süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik Baylosu Cristoforo Cavalier ricada bulunmuştur. Ağrıboz'da alıkonulan bu Venedik gemisinin içinde bulunan bütün eşya, top ve sâire gemi aletlerinin Venediklilere i'âde edilip gemi içerisinde bulunan adamların ve kadınların da salıverilmesi için fermân-ı âlişân gönderilmiştir. [*About the imperial armada ships possessing goods in the Venetians ships.*]

[209] d. 250/ def. 332, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1021 [M.V. Temmuz'un sonu 1612] {M. 21-29 Haziran 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sakız Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier'in 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 208] [*About the imperial armada ships possessing goods in the Venetians ships.*]

[210] d. 250/ def. 332, S. N. 13a

Tarihsiz {Tahmini M. 1612} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Mehmed Paşa Hazretleri'nden / Ağrıboz Sancağibeyi'ne mektûb suretidir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki iki

belgede bahsi geçen Donanma-i Hümâyûn gemilerinin Venediklilerin gemilerinde bulunan mallarına el koymaları ile ilgili olarak Kapudan Mehmed Paşa'nın mektûbu da bölgeye ulaşmıştır. Mehmed Paşa, bölgelere ulaşan hükümlere göre gereğinin yapılmasını, Ağrıboz sancağubeyine bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 208 ve 209] [*About the imperial armada ships possessing goods in the Venetians ships.*]

[211] d. 250/ def. 332, S. N. 13b

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1021 [M.V. Temmuz'un başları 1612] {M. 21-29 Haziran 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Karadağ Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine ait olan Kotor Kalesi'nin sınırı içinde bulunan Aspalyar Karyesi'nin Birakşata ve Sileşte adlı bölgelerinde, Karadağ Kazâsı'na bağlı Nikoş Karyesi sâkinleri ve bazı başka kimesnelerce bu bölgenin kendi sınırlarına dâhil olduğu gerekçesiyle, Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bir saldırıda bulunulmuştur. Bunun üzerine bu yerler vilâyete ve bölgenin ihtiyarlarına sorulmuş, ardından Müslümanlardan dört, zimmîlerden ise dokuz kişi ile oluşturulan Meclis ile sınırlar yeniden belirlenmiştir. Buna göre Lute'den Espitonya'ya (*Ispigliani*) kadar ve oradan da Nipograda, Budeşte Sekala, Dominico Keşte, Mukrice Yolce, Birce Sileşte, Bodoki Bordi, Gönce, Mukrice, Sebetce, Alvitaka adlı bölgelere kadar feth-i hâkânî'ye göre Espitonya Karyesi'ne ait olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle Venedik ile belirlenen bu sınırların aşıl-maması için emr-i şerîf talebi ve ahkâm-ı şerîfe gereğince bu hükm verilmiştir. [*Border problems.*]

[212] d. 250/ def. 332, S. N. 14b (14a İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1021 [M.V. 15 Mayıs 1612] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Kilis ve Lika Sancakbeyleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik vilâyetlerine ve sınırlarına, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak sınır aşmalar, saldırılar ve tecavüzler düzenlendiği ve buna teşebbüs edenlerin de cezalandırılmasına yönelik olarak defalarca emr-i şerîfler gönderildiği, tedbirler alındığı belirtilmektedir. Ancak bütün bu emr-i şerîflere ve tembihlere rağmen hâlâ Venedik ile olan sınırlara yönelik olarak bazı kimesnelerin Venedik'e ait olan

Şebenik ve Zavere Kaleleri'ne ait yerlere ulaşım re'âyâlarını ve hayvanlarını sürüp yağma edip hasara uğrattıkları bildirilmiştir. Olaylar bununla da bitmemiş; bu saldırı üzerine Zavere Kalesi'nde bulunanlar hayvanlarını kurtarmak için dışarı çıktıkları esnada sınırlarda bulunan üç yüz kişinin saldırısına uğramışlardır. Bu nedenle Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bu saldırıyı gerçekleştirenlerin ele getirilip cezalandırılması ve Venediklilerden alınan hayvanların kendilerine i'âde edilmesi, ayrıca bir daha buna benzer bir eşkıyâlık olayına müsaade edilmemesi için bölgelere bu hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[213] d. 250/ def. 332, S. N. 15b-16a (15a-16b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1021 [M.V. 15 Temmuz 1612] {M. 11-20 Haziran 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Sâbikan Bosna Beylerbeyisi olup bervech-i arpalık Kilis Sancağı'na Mütেকâid olan İbrahim Paşa'ya ve Lika Beyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bir önceki sınır problemi üzerine yazılmış olan başka bir hükümdür. Bu hükümde de Venedik ile süre gelmekte olan dostluğun ve iki devlet arasında yapılmış olan 'ahidnâme-i hümâyûn'un şartlarına riâyetin önemi vurgulanmaktadır. Eşkıyâlık olayına karışanların bir an önce ele getirilip cezalandırılması ve bir daha böyle bir olaya bir daha mahal verilmemesi için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bölgelere bu hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 212] [*Border problems.*]

[214] d. 250/ def. 332, S. N. 17a (17b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. 15 Temmuz 1612] {M. 9-18 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Manisa Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarından Yakmo veled-i Covan (*Giacomo veled-i Giovanni*) ve Nicola veled-i Maitorindi adlı tâcirler daha önce Tarodlu Kasabası'ndan at ile geçerlerken, Ayşe Hatun adlı bir kadını at ile ezip öldürdükleri gerekçesiyle bazı kimesneler tarafından suçlanıp rencide edilip korkutulmuşlardır. Ancak daha sonra Ayşe Hatun'un ta'van (kendi isteğiyle) öldüğü ve bu Venediklilerin de suçsuz olduğu anlaşılmıştır. Ancak buna rağmen bölgedeki bazı kimesneler, bu Venediklileri rencide edip korkutmaya devam etmişlerdir. Bunun üzerine, Venedikli bezirgânların bir daha rencide edilip korku-

tulmamaları için emr-i şerîf talebi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bu hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians.*]

[215] d. 250/ def. 332, S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. 15 Temmuz 1612] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir ve Manisa Kadıları'na ve Aydın ve Saruhan Sancakbeyleri'ne.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarının adamlarına ve vekiline bazı kimesnelerce zulm ve ta'addi olmuştur. Ayrıca bazı nâib, subaşı, sipahi ve yeniçeriler de Venedikli bezirgânlara zorla çürük pamuk satmak istemişlerdir. Bu nedenlerle, kimsenin bu bezirgânlara zorla çürük pamuk satmamaları ve kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmaması için emr-i şerîf talebi üzerine süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bu hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians.*]

[216] d. 250/ def. 332, S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. 15 Temmuz 1612] {M. 9-18 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Manisa Kadısı'na ve Saruhan Sancağbeyi'ne.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Benke Kasabası'nda bulunan Venedik tâcirlerinden Nicola veled-i Giorgi adlı tâcir, İzmir'de bulunan Inepo Yorgaki ve Battista Albirch (?) adlı Venedik tâcirlerine ulaştırılması için Hacı Arslan ile Hacı Torgani adlı kimesneler aracılığıyla on altı çuval pamuk göndermiştir. Ancak, Hacı Arslan bu on altı çuval pamuğu tâcirlerle teslim etmemiştir. Bunun üzerine Hacı Arslan'ın zimmetinde kalan bu pamuğun kendisinden alınıp Venedikli tâcirlerle verilmesi, ayrıca Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, emr-i şerîf talebi üzerine, Hacı Arslan'ın İstanbul'a gönderilip Divân-ı Hümâyûn'da yargılanmasının sağlanmasını bildirir hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[217] d. 250/ def. 332, S. N. 20a (20b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Ağustos'un başı 1612] {M. 9-18 Ağustos 1612} [İstanbul]

Mektûb / Mehmed Paşa Kapudan Hazretleri tarafından / Kale Dizdarları'na Mektûb-u Şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik keferesinin daha önce girift olan gemisi ve gemi içindekilerin serbest bırakılmaları için daha önce Osmanlı sultanı tarafından bir fermân-ı şerîf gönderildiği bu mektûb ile bildirilmektedir. Kapudan Paşa, serbest bırakılan Venediklilerin, vilâyetlerine gidinceye kadar süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, hangi bölgeden geçerlerse geçsinler rencide edilmemelerini ve korkutulmamalarını bildirmektedir. [*Passaport. Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[218] d. 250/ def. 332, S. N. 21a (21b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. 23 Temmuz 1612] {M. 30 Haziran-9 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Karlı Sancağibeyi Mehmed dâme izzuhû ve Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine ait olan Parga Kalesi'nin re'âyâsından yirmişer yaşında altı Venedikli, aynı kalenin altında balık sıra ederlerken eşkiyâ tarafından yakalanıp esîr edilmiştir. Bu eşkiyâlığı gerçekleştirenlerin daha sonra da Venedik ile olan sulh ü salaha muhâlif olarak yirmi beş oturak kalyata hazırlayıp korsanlığa çıkmaya hazırlandıkları bildirilmiştir. Bu nedenlerden ötürü, zorla esîr edilen bu altı Venediklinin, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince saliverilmeleri ve ayrıca bundan sonra da Venediklilerden hiç kimsenin esîr edilmemesi için emr-i şerîf talebi üzerine bu hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[219] d. 250/ def. 332, S. N. 22a (22b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. 23 Temmuz 1612] {M. 20-29 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Karlıeli Sancağibeyi ve Kadısı'na ve Ayamavra Kalesi'nin Dizdarları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Karlıeli Sancağı'nda bulunan Mehmed'in, bu sancaktan bazı kimesnelerle birlikte Venedik ile süre gelen sulh ü salaha muhâlif olarak levend kalyatası hazırlayıp denize çıkmak istediği ve Venedik Körfezi içine girip Venedikli rençberlerin gemilerine saldırmak amacıyla çektiri, kayık ve levend fırkataları hazırladığı bildirilmiştir. Bunun üzerine iki devlet arasındaki dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı hareket edilmemesi ve bu yönde hazırlanan levend

gemilerinin de bozulması için emr-i şerîf talebi üzerine bu hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 218] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[220] d. 250/ def. 332, S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. 23 Temmuz 1612] {M. 30 Haziran-9 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / 1. Ahmed'den / Karlıeli Sancağibeyi'ne ve Ayamavra Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Karlıeli Sancağı'nda bey olan Mehmed için Venedik'e ait Parga Kalesi'nden bir gemide Dimo, Kosta, Todori ve bu sene dâhil olanlardan Mano, diğer Todori, Franco, Paolo, Dimo ve Anton adlı dokuz kimse balık sıra ederlerken kale altında yakalanıp esîr edilmişlerdir. Ayrıca dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak yirmi beş oturak kalyata hazırlayıp korsanlığa çıkma hazırlığında oldukları bildirilmiştir. Esir edilen Venediklilerin her nerede olurlarsa bulunup serbest bırakılmaları ve bundan sonrada onlardan her hangi birinin esîr edilmemesi gereğince emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 218 ve 219] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[221] d. 250/ def. 332, S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. Temmuz 1612] {M. 30 Haziran-9 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / 1. Ahmed'den / Delvine Sancağibeyi'ne ve Ayduñar Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Delvine Sancağı'nın yakınlarında Venedik beylerine tâbi'Parga Kalesi'nin re'âyâsıyla Venedik ile yapılan barıştan beri daima dostluk üzere bulunduğu ve bu re'âyâsından hiç kimseye şimdiye kadar asla kötü bir mu'âmelede bulunulmadığı bildirilmiştir. Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu, bu kalenin altı mil yakınında İstoforu nâm mevzide, Ayduñar sâkinlerinden Hüseyin'den ruhsat bulan bazı kimesnelerin, Parga ahâlisine ait adı geçen bölgede Venedik ile dostluğa aykırı bazı binalar ve köyler kurmakta ve buraları iskân ettirmek üzere olduklarını bildirmiştir. Bu kaleye yakın yerde 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak bir nesne dahi kurulamayacağı ile ilgili olarak emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[222] d. 250/ def. 332, S. N. 25a (25b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Temmuz'un sonu 1612] {M. 30 Temmuz-8 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Cezayir Eyaleti'yle Vezir ve Kapudan olan Mehmed Paşa'ya hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik'e ait *Liona* adlı bir barça, üç yüz bin altın değerinde yükü Venedik'e giderken Koron yakınlarında levend eşkiyasından olan Karonlu adlı fırkatar reisi ve sâire levend eşkiyasına rast gelmiştir. Levend eşkiyası bahsi geçen bu barçayı alıp yağmalamış ve metâ' ve esbâbı da Koron'a ve başka bölgelere götürüp 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak satmıştır. Bunun üzerine, bölgeye emr-i şerîfler gönderilmiş; ancak Koron halkı, gönderilen bu emr-i şerîflere itaat etmeyip levend eşkiyasıyla bir olmuştur. Venediklilerin zorla alınan metâ'larından ve esbâblarından bir nesne dahi kimseden tahsil olunmayıp levend eşkiyasının ve onlarla bir olanların cezalandırılmadıkları Venedik'in İstanbul'daki baylosu aracılığıyla haberdar olunmuştur. Bu nedenle verilen hükümde Venediklilerden alınan malların tamamının geri i'âde edilmesi ve suçluların ele getirilip cezalandırılması bildirilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[223] d. 250/ def. 332, S. N. 26a (26b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Ağustos'un başı 1612] {M. 30 Temmuz-8 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Südde-i Sa'âdetimden Girid'e varıncaya leb-i deryâda ve deryâ üzerinde gezen Sancakbeyleri ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar'a ve Boğazhisarları Dizdarları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoflu [Cristoforo] Valier'in Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da daha önce baylos olan ve Girid beylerinden olan Ottivian Bon kendi akçesiyle altmışlık bir atı peşkeş olarak Venedik'e göndermiştir. Bu at Venedik'e götürülürken yollarda kimsenin bir saldırıda bulunmaması için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[224] d. 250/ def. 332, S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1021 [M.V. 15 Ağustos 1612] {M. 20-29 Temmuz 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-

gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İzmir'de ticaret yapan Venedik bezirgânları geçmişten bu güne bu ticaretlerini sürdürmektedirler. Bu nedenle hiç kimsenin bu tüccarlara kötü mu'âmelede bulunmamaları gereği, Venedik ile yapılan dostluğa uyulması ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı davranılmaması yönünde defalarca emr-i şerifler verilmiştir. Buna rağmen tüccarlar yine rencide edilmişler ve evlerinden çıkarılmaya zorlanmışlardır. Bundan dolayı gereğinin yapılması için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bu hükm verilmiştir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[225] d. 250/ def. 332, S. N. 28a (28b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Eylül 1612] {M. 9-18 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Eyaleti'nde Vezirim olan Mustafa Paşa edâma'llahü te'âlâ iclâlehû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Korsanlık faaliyetlerinde bulunan Uskoklara karşı Venedik tarafından bir general görevlendirilmiştir. Bu general Uskok korsanları ile levend eşkiyânından bazılarını ele getirmiş ve gereğince haklarından gelmiştir. Hâlâ daha Uskok eşkiyâsının bir kaç defa kayıkları Makraska semtlerine fesatlık ve kötülük için varıp nice adamlar alıp esîr edip harâmi kalesi Senj'e götürürken, Venedik generalinin muhâfaza için gezen erbaaş kayıkları eşkiyâyı kovup ele getirip haklarından gelmiştir. General ayrıca, Memâlik-i mahrûse'de bu korsanların esîr ettikleri re'âyâyı ellerinden alıp sulh ü salah muktezasınca Makraska nâzırına ve zâbitlerine teslim etmiştir. Gabela ve Makraska'da bazı kimesnelerin kayıklar donatmaya başladıkları bildirilmiştir. Bu nedenlerle 'ahidnâme-i hümâyûn ve sulh ü salah mücibince bahsi geçen mahallerde kayıklar bina olunmayıp eğer donanmış ise bozulup yakılmaları ve fesatlık eden eşkiyânın haklarından gelmesi için emr-i şerif talebi üzerine bu hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[226] d. 250/ def. 332, S. N. 29a (29b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Eylül 1612] {M. 19-27 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Nova Kadısı'na ve Nova Kalesi Dizdarları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'e bağlı Peras Kalesi sâkini Maito (*Matlio*) Sovinik Reis gemisiyle Puglia'ya ticaret için gidip tuz yükletip

gelirken, Nova yakınlarında levend kayıklarına rast gelmiştir. Bu karşılaşmanın korkusuyla tuzla yüklü gemisini bırakıp sandal ile karaya çıkan reisin ardından levend taifesi gemiye, Avlonya ve Dıraç semtlerine götürmek üzere el koymuştur. Ancak levendler deniz yolculuğu sırasında şiddetli rüzgâr çıkması nedeniyle gemiyi Venedik'e ait olan Pastorik (*Pastorich*) Karyesi'ne götürmek zorunda kalmışlardır. Bu defa da Pastorik halkı bu gemiyi korsanlardan almış ve içinde olan tuz ile giysileri yağmalayıp zarara uğratmış ve gemiyi de alıkoymuşlardır. Daha sonra Venedik beylerine tâbi' olan Kotor Beyi, bu yağmalama olayını öğrenince Pastorik halkına bir mektûb ve adam göndermiş ve geminin kendi re'âyâsına ait olduğunu belirtmiş ve Kotor'a gönderilmesini istemiştir. Gemi Kotor'a gönderilmek üzere yola çıktığında bu sefer Nova'dan bazı kimesneler yedi pare sandala binip gemiyi Venedik re'âyâsının elinden zorla alıp Nova'ya götürmüşlerdir. Bu nedenle gönderilen hükümde, bu geminin Venedik'in malı olduğu ve gemi içindeki eşyalar her kimin elinde ise geri alınıp Venediklilere, dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince teslim edilmesi ve bu karara asla karşı gelinmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[227] d. 250/ def. 332, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Eylül'ün sonu 1612] {M. 9-18 Ağustos 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Yenişehir ve Fener Kadıları'na ve Ağrıboz ve Talenda ve Goluz ve sâir havâs-ı hümâyûn olan yerler ki Müfettişleri ve Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik ile süre gelen dostluk sebebiyle İstanbul'da baylosluk hizmetinde bulunanlar kendi akçeleriyle narh-ı ruzi üzere tereke satın almaktadırlar. Venedik bayloslarına, bu sene dahi Bosna, Yenişehir, Talenda, Ağrıboz ve Goluz'dan ve sâir ol canipte vâki olan havâs-ı hümâyûn terekesinden beş yüz müdd buğday verilme için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[228] d. 250/ def. 332, S. N. 31a (31b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziye'l-ahir sene 1021 [M.V. Ağustos'un başı 1612] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Yenişehir ve Fener Kadıları'na ve Ağrıboz ve Talenda ve Goluz ve Selanik ve sâir havâs-ı hümâyûn yerler ki Müfettişleri ve Kadıları'na.

Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Sûdde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümde olduğu gibi, Venedik bayloslarına, bu sene dahi Bosna, Yenişehir, Talenda, Ağrıboz ve Goluz'dan ve sâir ol canipte vâki olan havâs-ı hümâyûn terekesinden beş yüz müdd buğday vermek için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 227] [*Inheritance.*]

[229] d. 250/ def. 332, S. N. 32a (32b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Şa'bân sene 1021 [M.V. 15 Ekim 1612] {M. 27 Eylül-6 Ekim 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik beylerine tâbi olan Espelet İskelesi'nde Bosna Defterdârı tarafından görevlendirilen bervech-i iltizam zâbitleri olan yaya sipahi zâbitleri Veli ve Hasan adlı kimesneler Espelet İskelesi'nin Frenkleri tarafından dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak katledilmişler ve bu Müslümanların mallarına da el konulmuştur. Bu nedenle, Sâbikan Bosna Beylerbeyisi olup Kilis Sancağı'na bervech-i arpalık mutasarrıf olan İbrahim dame ikbalehû ve Kilis Kadısı Âsitâne-i sa'âdet'e 'arz-ı hâl sunmuşlardır. Husus-u mezbûr için sūdde-i sa'âdet'de bulunan Venedik baylosundan da sual ve talep olunmuştur. Ancak 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince aharı borcu için kimsenin rencide edilemeyeceği bildirilmiştir. Eğer bu fesadı edenler Venedik re'âyâsından ise muhkem haklarından gelinmek için Venedik beylerine ve Espelet beyine 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince sorulacağı bildirilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[230] d. 250/ def. 332, S. N. 33a (33b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1021 [M.V. Kasım'ın başları 1612] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb beylerbeyisine, Haleb'de bulunan Venedik baylosunun ve baylosun himayesinde bulunan Venediklilerin, dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, korunup kollanmasını bildiren hükümdür. [Ayrıca bkz. 203] [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[231] d. 250/ def. 332, S. N. 34a (34b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1021 [M.V. Kasım'ın başları 1612] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Haleb Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâya 'arz-ı hâlidir. Hâlâ Haleb'e tâbi' İskenderun Pınarı'nda olan iskele üslûb-ı sâbık üzere Venedik ve sâir tüccar taifesinin barçaları ve gemileri metâ'larıyla varıp kendi hallerinde ticaret üzere olup kimsenin dahl ve taarruz eylememesi için izn-i hümâyûn verilmiştir. Bu iskeleye Venedikliler barçaları ve gemileriyle vardıklarında yasak olmayan kadîmden olageldiği üzere metâ' almaktadırlar. Bu ana gelinceye kadar Venedik tâcirleri ol canipten yüklerini ve denklerini ne şekilde yüklüyorlarsa yine o şekilde yüklemektedirler. Bu nedenle o bölgede olan zâbitler ve eminler ve sâir kimesnelerin çeşitli sebeplerle bu tüccarları rencide etmemeleri, korkutmamaları, 'ahidnâme-i hümâyûn ve olageldiği üzere âsude hal olmaları için emr-i şerif ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[232] d. 250/ def. 332, S. N. 35a (35b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1021 [M.V. Kasım'ın başları 1612]
[İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâya 'arz-ı hâlidir. Bu hükümde, Mahmiyye-i Haleb'de bulunan Venedik baylosunun, İstanbul'daki baylos ile akraba olduğu ve dostluk gereğince, Haleb'de bulunan bu baylosun korunup kollanması gereği bildirilmektedir. Ayrıca Haleb baylosunun elinde olan 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı âlişân gereğince önemli hususların Âsitâne-i sa'âdet'e havale olunduğu ve bunun hâricinde Venediklilerden bazı kimesnelerin da'vâsı olduğu zaman baylos, Venediklilere kefil olmak istediğinde kimsenin borcu için baylosun ve tercümânlarının hapsedilemeyeceği ve borçların baylostan sorulamayacağını bildirir hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[233] d. 250/ def. 332, S. N. 36a (36b İtl.) S. N. 37. Boş

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1021 [M.V. Kasım'ın başları 1612]
[İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Haleb Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâya 'arz-ı hâlidir. 231 numaralı hükm ile içerk olarak aynı

olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz 231] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[234] d. 250/ def. 332, S. N. 38a (38b İtl.)

Tahrîren fi-Zi'l-hicce sene 1021 [M.V. Şubat 1612] {M. Şubat 1613} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Mehmed Paşa cânibinden / Dıraç Kadısı'na mektûb-u şerîf aynîdir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik beylerine tâbi' olup Venedik Körfezi içinde levend eşkıyâsının kayıkları girmeyip Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik re'âyâsını ve rençber gemilerini rencîde etmemeleri için defalarca emr-i şerifler gönderilmiştir. Ancak hâlâ Dıraç'ta ve Dıraç sahillerinde bazı kimesnelerin levend kalyataları ve kayıkları hazırlayıp Venedik Körfezi'ne girip burada korsanlığa çıkmak istedikleri bildirilmiştir. Kapudan Mehmed Paşa'nın bu mektubu, Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesini ve sultanın, Venediklilerin rencîde edilmelerine asla müsaadesinin olmadığını bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[235] d. 250/ def. 332, S. N. 39a (39b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce 1021 [M.V. Şubat 1612] {M. 2-11 Şubat 1613} [İstanbul]

Hükm / 1. Ahmed'den / Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Efrencü taifesinden Dârende-i Fermân-ı hümâyûn Battista adlı Venediklinin (*Franco* itl.) 'arz-ı hâlidir. Daha önce ticaret üzere iken isyan eden Canpolatoğlu'na tâbi' olanlardan gayri zâbiti olan Kör Kasım adlı şikk fuzûlen Zeynuri adlı Efrencü'nin Haleb'de ve İskenderun'da olan boş evlerinin içine bir miktar buğday koymuşlardır. Kasım İskenderun İskelesi'ne varıp arpa bulunmamakla bir miktar arpayı atlarına verip Tarsus Sancağıbeyi Miraz bazı Tatar askeri ile gelip kalanı da atlarına yedirmişlerdir. Bunun üzerine teftiş amaçlı bölgeye giden Dergâh-ı mu'allâ sipahilerinden Ali, Battista'nın bu olayda bir suçu olmadığını bildirmiştir. Da'vâsı da görülen bu olayın neticesinde, Natin'e suçsuzluğunu ispatlayan bir hüccet verilmiş ve kimsenin bu husus için ona kötü muamelede bulunamayacağı bildirilmiştir. Buna rağmen Natin'in kendisinde hâlâ bir miktar buğday kaldığı gerekçesiyle rencîde edilip korkutulması üzerine Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince rencîde

edilmemesi ve korkutulmaması için hükm gönderilmiştir. [*Mistreatment of the Venetians by ottoman government officers.*]

[236] d. 250/ def. 332, S. N. 40a (40b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1021 [M.V. 1612] {M. 25 Kasım-4 Aralık 1612} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâya 'arz-ı hâlidir. Medine-i İzmir'de Venedik baylosu olan Izeppo veled-i Borgot'a ve yanındakilere kimsenin bir zarar vermemesi ve korunup kollanmaları için dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[237] d. 250/ def. 332, S. N. 41a (41b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1021 [M.V. Şubat 1612] {M. 12-20 Şubat 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Selanik Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarından Francesco Donaseli adlı zimmî Selanik Kesendire'de ticaret için Yani adlı reisin gemisiyle giderken yolda ölmüştür. Bunun üzerine Reis Yani, Donaseli'nin mallarına el koymuştur. Bu nedenle verilen hükümde, dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Yani Reis'te bulunan hakların ondan geri alınması için emri şerîf talebi üzerine verilmiştir. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[238] d. 250/ def. 332, S. N. 42a (42b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1022 [M.V. 9 Mart 1613] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed / Sâbikan Bosna Beylerbeyisi olup bervech-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan İbrahim ve Nova Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] Âsitâne-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin adamlarından Alvis Davila adlı kimse Venedik'ten Kotor adlı hisara kendi ehl ve re'âyâsıyla bir kıtâ' rençber kayık ile giderken Kotor Boğazı'na girmişlerdir. Burada Novalılardan bir kaç kimse kayığa girip Davila'yı, annesini, karısını, oğullarını ve sekiz adamını ayrıca kayıktaki bütün eşyalarını alıp Nova'ya götürmüşlerdir. Bu olay Novalılardan sorulduğunda cevap olarak; Kotorlu birinde dört yüz yirmi kuruş hakları kaldığını ve bu nedenle, bu gemiyi alıp içindekileri de esîr ettiklerini bildirmişlerdir. Novalılar

dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olan bu cevabı vermişlerdir. Daha sonra ise gemiden esîr aldıkları Venediklileri bırakmışlar; fakat gemi içindeki bin beş yüz kuruşluk esbâba el koyup Kotorlular borçlarını öderlerse bu malları kendilerine i'âde edeceklerini bildirmişlerdir. Bu nedenle verilen hükümde, Novalıların bu kararına karşı dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilerden el koydukları malların tamamının sahiplerine geri i'âdesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[239] d. 250/ def. 332, S. N. 43a (43b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1022 [M.V. Mart'in başları 1613]
[İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Haleb Beylerbeyisi olan Davud dâme ikbâlühû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Âsitâne-i sa'âdet'de gerçekleşen sulh ü salah ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedikliler ile dostluk sabit kadîm olmuştur. Memâlik-i mahrûse'de olan baylosların ve tüccarların 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince himaye edilmeleri gerekirken, eskiden Haleb'de Beylerbeyi olan Davud Haleb'de bulunan baylosa türlü eziyetler etmiştir. Davut ayrıca Haleb'de bulunan tüccarların da bahânesiz olarak mallarına el koymuş ve bu tüccarlara da türlü eziyet etmiştir. Haleb'e giden Mehmed Paşa hem Venedik'in Haleb baylosu hem de bölgede bulunan tüccarlar ile görüşerek bu olaydan haberdar olmuştur. Bunun üzerine gönderilen hükümde, tüccarların el konulan mallarının tamamının i'âdesini ve dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kimseye kötü mu'âmelede bulunulmaması bildirilmektedir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[240] d. 250/ def. 332, S. N. 44a (44b İtl.)

Tahrîren fî-Muharrem sene 1022 [M.V. Mart'in başları 1613] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Kadısı'na Mevlânâ (Boş) zîde fezâiluhû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki hükümde olduğu gibi bu hükm de Haleb'de eskiden Beylerbeyi olan Davut'un Venedik'in Haleb baylosuna ve Venedikli tüccarlara yönelik eziyetleri üzerine, Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildiren hükümdür. [Bkz 239] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[241] d. 250/ def. 332, S. N. 45a (45b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1022 [M.V. Mart'in başları 1613] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Mısır'da küçük han olarak bilinen yerde eskiden beri Venedik bezirgânlarının sâkin olduklarını ve bu hanın icaresinin şimdiye kadar gümrük haneden ödendiği ve daha önce Venedik bezirgânlarından icare nâmına bir akçe ve bir habbe dahi alınmaz iken şimdi icare talep olunduğu bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik beyleri ile yapılan dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak hiç bir Venedikliden bir akçe ve bir habbe alınamayacağını ve kimsenin rencide edilemeyeceğini bildirir hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[242] d. 250/ def. 332, S. N. 46a (46b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem 1022 [M.V. Mart'in başları 1613] [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. İzmir'de ticaret yapan Venedikli Tüccar Izeppo Borgheri İzmir'de bazı tüccarlardan alacağı olduğunu bildirmiştir. Zimmîler bunu inkâr edince de tüccar bazı Venediklileri şahit göstermiştir. Ancak zimmîler Venediklilerin bu şahitliğini kabul etmeyip bir de onlara saldırmışlardır. Bu nedenle verilen hükm, Venediklilerin şahitliğinin kabul edilmesini ve Tüccar Izeppo Borgheri'nin alacağının tamamının kusursuz olarak kendisine geri i'âde edilmesini bildirmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[243] d. 250/ def. 332, S. N. 47a (47b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem 1022 [M.V. 15 Mart 1613] {M. 3-12 Mart 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / İlbasan Sancağı'na ve Dıraç Kadısı'na ve Dıraç Kalesi Dizdarına.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. Venedik Körfezi içine Müslüman kalyataları ve sâire çektire lewend gemilerinin girmemesi, girenlerin cezalandırılması için defalar-

ca emr-i şerîfler verilmiştir. Buna rağmen Dokakine Sancağı'nda olan Mehmed Bey'in Venedik Körfezi'ne girme hazırlığında olduğu ve Dıraç Kalesi'nde bir kalyata donatıp Venedik Körfezi'ne korsanlığa gitmek üzere olduğu bildirilmiştir. Süre gelen 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kimsenin Venedik Körfezi'nde çektire, kalyata ve levend kayıkları bina etmesine müsaade edilmemesi ve bina edilenlerin de bozulmaları için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[244] d. 250/ def. 332, S. N. 48a (48b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Safer sene 1022 [M.V. 1613] [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den, Maliye'den / Mısır Eyaletinde Vezirim olan Mehmed Paşa'ya ve Mısır Kadısı'na .

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. Hâlâ 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve emr-i şerîfe muhâlif olarak emirlerin Vilâyet-i Mısır'da olan baylostan, resm gümrük talep edip Venedik baylosunu bu nedenle rencide edip korkuttukları bildirilmiştir. Bu nedenle hükm-i hümâyûn talebi üzerine baylosun kendisi ve ona tabi olanlar için aldığı hamrdan resm gümrük alınmaması için emr-i şerîf verilmiştir. Ancak hâlâ bu emr-i şerîfe muhâlif olarak baylosun aldığı hamrdan resm gümrüğü talep edilmesi üzerine dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[245] d. 250/ def. 332, S. N. 49a (49b İtl.)

Tahrîren fî-Safer sene 1022 [M.V. 1613] [İstanbul]

Hükm / İ. Ahmed'den, Maliye'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa'ya ve Mısır Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Mısır'da sâkin olan Venedik beylerinin Mısır hazinesinden kânun-ı kadîm üzere her sene iki bin pare ki binde elli sekiz eder baylosluk için de verilmektedir. Ancak Mahrûse-i Mısır'da bulunan Venedik baylosunun bu meblağı alamaması üzerine dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, bu hakların sahiplerine eksiksiz olarak teslim edilmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[246] d. 250/ def. 332, S. N. 50a (50b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. 15 Temmuz 1613] {M. 31 Mayıs-9 Haziran 1613} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. İzmir'de bulunan Venedik bezirgânlarının, gemilerine ihracı yasak olan mal yüklemeleri üzerine Mustafa Çavuş adlı bir kimsenin tüccarlara saldırdığı bildirilmiştir. Bunun üzerine tüccarların rencide edilmesi ve bir kimseye süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı bir harekette bulunulmaması için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Prohibited export from the Ottoman Empire. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[247] d. 250/ def. 332, S. N. 51a (51b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. 15 Temmuz 1613] {M. 31 Mayıs-9 Haziran 1613} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / İzmir Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Mevlânâ Abdurrahman'ın mektubu üzerine yazılan bu hükm bir önceki hükm ile aynı içeriğe sahiptir. Mustafa Çavuş'un darp ettiği tüccarlar Iseppo veled-i Borgheri, Alvise ve Todoria'dır. Tüccarlara darp eden Mustafa Çavuş'un Südde-i sa'âdet'e getirilmesi ve bir kimsenin Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması buyurulmaktadır. [Ayrıca bkz. 246] [*Prohibited export from the Ottoman Empire. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[248] d. 250/ def. 332, S. N. 52a (52b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir 1022 [M.V. 15 Temmuz 1613] {M. 31 Mayıs-9 Haziran 1613} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Delvine Sancağbeyi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] 'arz-ı hâlidir. Körfez Kalesi'ne bağlı yerlerin Venedik beylerine ait olduğu ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı hareket edenlerin haklarından gelinmesi için emr-i şerîfler verildiği bildirilmektedir. Buna rağmen, buralara bazı çavuş, sipahi ve başka kimesnelerce taarruzda bulunulunca emr-i şerîf talebi üzerine aykırı olunmaması için bu hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[249] d. 250/ def. 332, S. N. 53a (53b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Mehmed Paşa Hazretleri cânibinden / Mısır Beylerbeyisi'ne mektûb-u şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Mısır'da olan Venedik baylosu ve Fransa baylosunun işleri için kadîmden olageldiği üzere dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn ile mu'âmele görmeleri gerektiğini Mısır beylerbeyisine bildiren mektûbdur. [*Frenchmen; order to treat Venetians in a friendly way.*]

[250] d. 250/ def. 332, S. N. 54a (54b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1022 [M.V. 9 Mart 1613] {M. 3-12 Mart 1613} [Edirne]
Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik beyleri ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a rağmen, Bosna sınırında olan Lika Sancağibeyi Halil'in kendi halinde olmayıp daima ihtilâle sebep olacak hareketlerde bulunduğu bildirilmiştir. Venedik'e ait Zaverre Hisarı'nın yakınında Guruş ve Buğluca Karyeleri eşkiyâ olan Mustafa ittifâkıyla basılmış, nice re'âyâ esîr alınmış ve bin miktarı sığır ve dahi nice da'vârları sürülüp fesat ve kötülük edilmiştir. Hükm, bu zulmü edenlerin ele getirilip Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmelerini, karyelerden alınan adamların ve hayvanların her kimin elinde ise alınıp Venediklilere teslim edilmesini buyurmaktadır. [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[251] d. 250/ def. 332, S. N. 55a (55b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1022 [M.V. 9 Mart 1613] {M. 21 Şubat-2 Mart 1613} [Edirne]
Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bosna sınırında devam eden sınır problemleri üzerine gönderilen hükümde, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Venedik'e ait sınırların aşılmasında ve Venediklilerden kimseye saldırılmasını ve bölgede bulunan Uskok korsanlarının haklarından gelinmesi bildirilmektedir. [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[252] d. 250/ def. 332, S. N. 56a (56b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1022 [M.V. 8 Mart 1613] {M. 3-12 Mart 1613} [Edirne]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Lika Sancağibeyi Halil'in Venedik sınırında Venedik ile süre gelen dostluğa 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak saldırıda bulunması üzerine bölgeye gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 250] [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[253] d. 250/ def. 332, S. N. 57a (57b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1022 [M.V. Mart'in başları 1613] {M. 21 Şubat-2 Mart 1613} [Edirne]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Lika Sancağibeyi Halil'in Venedik sınırında dostluğa 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak saldırıda bulunması üzerine bölgeye gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 250 ve 252] [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[254] d. 250/ def. 332, S. N. 58a (58b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1022 [M.V. Mart'in başları 1613] {M. 21 Şubat-2 Mart 1613} [Edirne]

Hükm / I. Ahmed'den / Kilis Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bu hükümde daha önce Bosna Beylerbeyisi'ne gönderilmiş olan hükümlere değinilmektedir. Buna göre Venedik sınırları aşılmıştır; ancak Âsitâne-i sa'âdetin buna asla müsaadesi yoktur ve buna göre davranılması, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması gerekmektedir. [Bkz 250, 252 ve 253] [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[255] d. 250/ def. 332, S. N. 59a (59b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1022 [M.V. Mart 1613] {M. 21 Şubat-2 Mart 1613} [Edirne]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik ile olan sınırların aşılması ve Venedik'e ait olan köylerin basılması üzerine dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için Bosna beylerbeyisine gönderilen başka bir hükümdür. [Bkz 250, 252, 253 ve 254] [*Border problems. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[256] d. 250/ def. 332, S. N. 60a (60b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1022 [M.V. 1613] {M. 11-20 Mayıs 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Eyaleti'nde Vezirim olan Ahmed Paşa'ya ve Haleb Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı Mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirleri Haleb'e getirdikleri metâ'in gümrüğünü kânun-ı kadîm ve 'ahidnâme-i hümâyûn muktezasınca gümrük eminlerine vermek istediklerinde eminler bunu almayıp ziyâdesini tüccarlardan almak için tüccar taifesine zulm ve ta'addi etmişlerdir. Bu nedenle, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereği olarak Haleb'e ticaret maksatlı gelen tüccarlardan getirdikleri metâ'ları için kadîmden olageldiği üzere gümrüklerinin alınması için emr-i şerif ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[257] d. 250/ def. 332, S. N. 61a (61b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. 1613] {M. 31 Mayıs-9 Haziran 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb ve İskenderun Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik vilâyetlerinden İskenderun İskeleye'ne olageldiği üzere metâ' ile gelen Venedik bezirgânlarının getirdikleri sandıklardaki malları şimdye kadar İskenderun'da açılmayıp götürülüp Haleb'e ulaştıktan sonra orada açılıyor ve tüccarlar resm gümrüklerini Haleb'de ödüyorlardı. Ancak bu defa olagelene aykırı olarak sandıkların İskenderun'da açılması teklif edilmiştir. Fakat gemiler Haleb'e gitmeden önce açılan sandıklar bağlanmadığı için içindeki mallar dökülmüş; dolayısıyla tüccarlar zarar görmüştür. Bunun üzerine bir daha sandıkların İskenderun'da açılmasının teklif edilmemesi için emr-i şerif talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Taxes according the capitulations.*]

[258] d. 250/ def. 332, S. N. 62a (62b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. 1613] {M. 21-30 Mayıs 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'deki iskele eminleri ve mübaşirlerin ticaret için Haleb'e gelen Venedik tâcirlerinin getirdikleri metâ' ve gümrüklerinden, belirlenen oranda resm gümrük alıp kıymetlerini belirlemeleri ve tüccarlardan harici bir talepte bulunmamaları ve kimseyi bu nedenle rencide etmemeleri gerekmektedir. Venedik ile olan barış ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğinin yerine getirilmesi gerekirken, hâlâ daha aykırı uygulamaların devam etmesi nedeniyle Haleb'e yeniden hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[259] d. 250/ def. 332, S. N. 63a (63b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. 1613] {M. 10-18 Haziran 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak fazla gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[260] d. 250/ def. 332, S. N. 64a (64b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1022 [M.V. Temmuz 1613] {M. 29 Temmuz-7 Ağustos 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Bosna Beylerbeyisi hâlâ bervechi arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan İbrahim ve Nova Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nova Kalesi'nde bulunan bazı kimesneler Venedik ile süre gelen dostluğa aykırı olarak çektiri, kayık ve fırkatalar bina edip içine levendler yerleştirmişler; 'ahidnâme-i hümâyûn ve emri şerife aykırı olarak Venedik tüccarlarına ve Kotor re'âyâsına zarar vermek niyetiyle denize çıkmışlardır. Bu nedenle gönderilen hükümde sulh ü salaha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması, olanların da ele getirilip haklarından gelinmesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[261] d. 250/ def. 332, S. N. 65a (65b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1022 [M.V. Temmuz 1613]
{M. 9-18 Temmuz 1613} [İstanbul]

Mektûb / Hazret-i Mehmed Paşa Kapudan cânibinden / Nova Kadı-
sı'na ve Nova Kalesi Dizdarına mektûb-u şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Mektûb bir önceki hükümle ilgili olarak yine Nova'ya gönderilmiştir. Eşkiyânın fırkata, çektire ve kayıklar donatıp 'ahidnâme-i hümayûn ve emr-i şerîfe aykırı olarak Venediklilere ve rençber gemilerine zarar ve ziyanları olduğunun tespit edilmesi üzerine bu mektûbla eşkiyânın gereğince cezalandırılması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 260] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[262] d. 250/ def. 332, S. N. 66a (66b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1022 [M.V. Temmuz 1613]
{M. 9-18 Temmuz 1613} [İstanbul]

Mektûb / Yeniçeri Ağası Hazretleri cânibinden / Nova Kalesi Muhâfazası'nda olan Subaşıcı'ya mektûb ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bu mektûb da önceki iki belgenin içeriği ile aynı içeriğe sahiptir. Nova'dan eşkiyalık ve korsanlık maksadıyla yola çıkıp Venediklilere zarar verenlerin cezalandırılması gereği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 260 ve 261] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[263] d. 250/ def. 332, S. N. 67a (67b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1022 [M.V. Temmuz 1613]
{M. 29 Haziran-8 Temmuz 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sâbıkan Bosna Beylerbeyisi olup hâlâ bervechi arpalık Hersek Sancağı'nda mutasarrıf olan İbrahim ve Nova Kadı'sına.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik Körfezi'nde levend eşkiyâsının korsanlık faaliyetlerinin devam etmesi üzerine emr-i şerîf talebince gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 260, 261 ve 262] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[264] d. 250/ def. 332, S. N. 68a (68b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1022 [M.V. Temmuz 1613]
{M. 9-18 Temmuz 1613} [Bosna]

Mektûb / Sâbıkan Bosna Beylerbeyisi olup hâlâ bervech-i arpalık Hersek Sancağı'nda olan İbrahim Paşa cânibinden / Hersek Müsellimi olan İbrahim Kethüdâ'ya mektûb-u şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nova Kalesi'nde bazı eşkıyânın kayık ve fırkatalar donatıp Venedik Körfezi'ne girip tüccar taifesine ve re'âyâsına zarar verdikleri tespit edilip emr-i şerîf talep edilince bir hükm gönderildiği bu mektûb ile belirtilip gereğinin yerine getirilmesi bildirilmiştir. [Ayrıca bkz. 260, 261, 262 ve 263] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[265] d. 250/ def. 332, S. N. 69a-b S. N. 70. İtl.

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. Mayıs'ın sonu 1613] {M. 21-30 Mayıs 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Eyaleti'nde Vezir olan Ahmed Paşa'ya ve Haleb Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258 ve 259] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[266] d. 250/ def. 332, S. N. 71a-b S. N. 72. İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. Temmuz 1613] {M. 21-30 Mayıs 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb ve Trablus Beylerbeyisi'ne ve Kadılarına ve Defterdârlarına hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258, 259 ve 265] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[267] d. 250/ def. 332, S. N. 73a-b (73b İtl.) S. N. 74. İtl.
Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1022 [M.V. Temmuz 1613] {M. 21-30 Mayıs 1613} [İstanbul]
Hükm / İ. Ahmed / Haleb ve Trablusşam Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258, 259, 265 ve 266] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[268] d. 250/ def. 332, S. N. 75a (75b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]
Mektûb / Vezir-i 'azâm Nasuh Paşa Hazretleri cânibinden / Ahmed Paşa Haleb Beylerbeyisi Hazretleri'ne mektûbu.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258, 259, 265, 266 ve 267] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[269] d. 250/ def. 332, S. N. 76a (76b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1022 [M.V. Ağustos'un başı 1613] {M. 19-28 Temmuz 1613} [İstanbul]
Hükm / İ. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Haleb'de bulunan Venedik baylosunun korunup kollanması, Venediklilerin da'vâları için kefil olduğunda, baylosun, kimsenin borcu için sorumlu tutulmaması ve bu nedenle rencide edilmemesi için emri şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[270] d. 250/ def. 332, S. N. 77a (77b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1022 [M.V. Ağustos'un başı 1613] {M. 19-28 Temmuz 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'e ticaret maksadıyla gelen Venedik tâcirlerinden kadîmden olagelene aykırı olarak gümrük vergisi talebinde bulunulması üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasının bildirildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 258, 259, 265, 266, 267 ve 268] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[271] d. 250/ def. 332, S. N. 78a (78b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1022 [M.V. Ekim 1613] {M. 15-24 Ekim 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Eyaleti'nde Vezirim olan Ahmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'de bulunan Bedik adlı zimmînin Venedik baylosuna uygunsuz sözler söylemesi üzerine Bedik'in azarlanması, süre gelen dostluğun ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğinin yapılması bu hükümle buyurulmaktadır. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[272] d. 250/ def. 332, S. N. 79a (79b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1613} Sûret-i fetvâ-i şerîf / Müftî.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Haleb'de bulunan Venedik baylosuna kötü söz söylenmesinin karşılığı ne ile olur. El-cevap: harple [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[273] d. 250/ def. 332, S. N. 80a (80b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]

Mektûb / Nasuh Paşa Vezir-i 'azâm Hazretleri cânibinden / Ahmed Paşa Haleb Beylerbeyisi'ne mektûb-u şerîf.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Divân-ı Hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Haleb'de bulunan Bedik adlı zimmînin Ve-

nedik'in Haleb baylosuna uygunsuz sözler söylemesi üzerine Bedik'in haddinin bildirilmesi ve emanetinin defterdâr tarafından ahara verilmesi için emr-i şerîf verildiğini bildiren mektûbdur. Mektûbda bu mevzu için gönderilen fermân-ı hümâyûn'a karşı gelinmemesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 271] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[274] d. 250/ def. 332, S. N. 81a (81b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1022 [M.V. Ekim 1613] {M. 15-24 Ekim 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Şam Beylerbeyisi'ne ve Kudüs-i şerîf Kadısı'na hükm-i hümâyûn ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'teki ruhban taifesine ve kiliselerine saldırılar gerçekleşmesi ve burada bulunan ruhbanların rencide edilmeleri üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi, kimsenin rencide edilip korkutulmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[275] d. 250/ def. 332, S. N. 82a (82b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]

Mektûb / Vezir-i 'azâm Hazret-i Nasuh Paşa cânibinden / Şam Beylerbeyisi'ne mektûb-u şerîf aynîdir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki hükmle aynı içeriğe sahip olan bu mektûbda da Kudüs-i şerîf'te bulunan Efreñç kiliselerinin ruhbanlarının rencide edilip korkutulmamaları ve olageldiği üzere himâyet olunmaları tembihlenmektedir. [Ayrıca bkz. 274] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[276] d. 250/ def. 332, S. N. 83a (837b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]

Mektûb / Nasuh Paşa Vezir-i 'azâm Hazretleri cânibinden / Kudüs-i şerîf Kadısı'na mektûb-u şerîf aynîdir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki hükm ve mektûbla aynı içeriğe sahip olan bu mektûbda da Kudüs-i şerîf'te bulunan Efreñç Kiliseleri'nin ruhbanlarının rencide edilip korkutulmamaları tembihlenmektedir. [Ayrıca bkz. 274 ve 275] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[277] d. 250/ def. 332, S. N. 84a (84b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1022 [M.V. Ekim 1613] {M. 15-24 Ekim 1613} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Haleb'de emin olan Bedik'in, Venedik baylosuna verdiği rahatsızlık üzerine, Haleb Vilâyeti'nde bulunan Vezir Ahmed Paşa'ya hitaben hükm-i şerîf verildiği ve bu yönde baylos tarafından tekrar şikâyete mahal verilmesini bildirir hükümdür. [Ayrıca bkz. 271 ve 273] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[278] d. 250/ def. 332, S. N. 85a (85b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]
Mektûb / Nasuh Paşa Vezir-i 'azâm Hazretleri tarafından / Haleb Defterdârı'na mektûb-u şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bu mektûb da Bedik'in Venedik'in Haleb'de bulunan baylosuna verdiği rahatsızlık üzerine yazılmış ve bu defa da Haleb Defterdârı'na gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 271, 273 ve 277] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[279] d. 250/ def. 332, S. N. 86a (86b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan 1022 [M.V. 20 Ekim 1613] {M. 15-24 Ekim 1613} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Şam Beylerbeyisi'ne ve Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan Torzita nâm mahalle yakın yerde olan kiliseye giden ruhbanlara yönelik saldırı olması üzerine kimsenin rencîde edilmemesi ve korkutulmaması ve kilisenin binası üzerine bir nesne bina edilmemesi için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[280] d. 250/ def. 332, S. N. 87a (87b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1613} [İstanbul]
Mektûb / [Nasuh Paşa] Vezir-i 'azâm Hazretleri cânibinden / Haleb Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Haleb'de bulunan Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve olagelene göre vergi alınması ve bu orandan hariç bir nesne dahi talep edilmemesi ve tüccarların korunup himaye edilmesini bildiren mektûbdur. [Ayrıca bkz. 265, 266, 267, 268 ve 270] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[281] d. 250/ def. 332, S. N. 88a (88b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şevvâl sene 1022 [İtl. 1023] [M.V. 1613] {M. 24 Kasım-3 Aralık 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hükm, içerik olarak bir öncekilerle aynıdır. Haleb'de bulunan Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve olagelene göre vergi alınması ve bu orandan hariç bir nesne dahi talep edilmemesi ve tüccarların korunup himaye edilmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 265, 266, 267, 268, 270 ve 280] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[282] d. 250/ def. 332, S. N. 89a (89b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-hicce sene 1022 [M.V. Ekim 1613] {M. 22-31 Ocak 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Sâbikan Anadolu Kazaskeri olup hâlâ bervech-i arpalık Gelibolu Kazâsı'na mutasarrıf olan Kemaleddin ve Boğaz-hisarları Dizdarları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] ve França ve Netherland'ın elçilerinin 'arz-ı hâlidir. Haleb'de konsolosluk hizmetinde bulunan Fraçuan adlı kimsenin vefât etmesi üzerine yerine Âsitâne-i sa'âdet'de Venedik baylosunun baş tercümânlığı hizmetinde bulunan Marc Anton'un [Marc Antonio Borissi] kardeşi Bernardo [Borissi] konsolos ta'yîn edilmiştir. Süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince, Bernardo'nun konsolosluk hizmetini gerçekleştirirken ona hizmette kusur edilmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[283] d. 250/ def. 332, S. N. 90a (90b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şa'bân sene 1022 [M.V. 1613] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1613} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Südde-i sa'âdetimden Girid'e varıncaya leb-i deryâda vâki olan Kadılar'a zıkr olunan Kadılıklar'da olan Boğazhisarı ve sâir Kale Dizdarları'na hükm ki.

Venedik dojunun [Marc'Antonio Memmo] Âsitâne-i sa'âdet'deki baylosu için [Cristoforo Valier] gemi ile Girid'e bir at gönderilmesi için izni hümâyûn verilmiştir. Bu nedenle, baylos için Girid'e gönderilen bu ata kimsenin taarruz etmemesi ve ihtimam gösterilmesi gereğini bildirir hükümdür. [*A horse for the bailo.*]

[284] d. 250/ def. 332, S. N. 91a (91b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1023 [M.V. 22 Mayıs 1614] {M. 21-30 Mayıs 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Vezâretli Kapudanım Halil Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet ile dostlukları sabit olup eğer gemileri ve eğer memleketleri her vecihle âsude hâl üzere olmaları mühimdir. Bu nedenle, eğer donanma-i hümâyûn gemileri Venedik gemileri denizde karşılaşırsa süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilerin, donanma-i hümâyûn tarafından korunup kollanmasını bildirir hükümdür. [*Informing about the need that the imperial armada ships should protect the Venetian ships.*]

[285] d. 250/ def. 332, S. N. 92a (92b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1023 [M.V. Temmuz'un başı 1614] {M. 31 Mayıs-8 Haziran 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kapudanım olan Vezirim Halil Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik baylosunun görev süresinin dolması üzerine, yerine Venedik beylerinden Almorò Nani'nin baylos ta'yîn edildiği bildirilmekte ve yeni baylosun İstanbul'a gemileriyle gelirken denizde Halil Paşa ile karşılaşması durumunda, Venedik'in bu yeni İstanbul baylosuna iki kadirge ta'yîn edilmesi ve baylosun İstanbul'a gelirken emin ve sâlim olması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[286] d. 250/ def. 332, S. N. 93a (93b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1023 [M.V. Temmuz 1614] {M. 31 Mayıs-8 Haziran 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Venedik'ten Südde-i sa'âdetime gelinceye deryâ muhâfazasında ve leb-i deryâda olan Sancakbeyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar'a ve deryâ muhâfazasında olan Kapudanlar ve Kale Dizdarları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümde olduğu gibi bu hükümde de Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet'de olacak yeni baylosunun Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuk konu edilmektedir. Yeni Baylos Almorò Nani'nin İstanbul'da son bulacak yolculuğu esnasında geçeceği yollarda, onun ve yanındakilerin güvenliğinin sağlanması, korunup kollanmaları için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 285] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[287] d. 250/ def. 332, S. N. 94a (94b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1023 [M.V. Temmuz 1614] {M. 31 Mayıs-8 Haziran 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mora ve Delvine ve Yanya'dan Südde-i sa'âdetime gelinceye yol üzerinde olan Sancakbeyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar'a.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki iki hükümde olduğu gibi bu hükümde de Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet'de olacak Baylos Almorò Nani'nin Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuğun konu edildiği hükümdür. [Ayrıca bkz. 285 ve 286] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[288] d. 250/ def. 332, S. N. 95a (95b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1023 [M.V. Temmuz 1614] {M. 31 Mayıs-8 Haziran 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Eyalet-i mezbûrede olan Sancakbeyleri Südde-i sa'âdetime gelinceye yol üzerinde olan Sancakbeyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar'a.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki üç hükümde olduğu gibi bu hükümde de Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet'de olacak Baylos Almorò Nani'nin Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuğun konu edildiği hükümdür.

[Ayrıca bkz. 285, 286 ve 287] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[289] d. 250/ def. 332, S. N. 96a (96b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1614} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Halil Paşa'dan / Akdeniz'de olan Sancakbeyleri dâme 'izzuhû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki dört hükümde olduğu gibi bu mektûbda da Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet'e gelecek olan Baylos Almorò Nani'nin Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuğun konu edildiği mektûbdur. [Ayrıca bkz. 285, 286, 287 ve 288] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[290] d. 250/ def. 332, S. N. 97a (97b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1023 [M.V. 1614] {M. 9-18 Haziran 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Kudüs-i şerîf'te bulunan Torzita nâm mahalle yakın yerdeki kiliseye giden ruhbanlara yönelik saldırı olması üzerine kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmaması ve kilisenin binası üzerine bir nesne bina edilmemesi için daha önce bir emr-i şerîf verilmiştir. Ancak Şeyh Mehmed Ali nâm kimsenin bu emr-i şerîfe rağmen ruhbanlara yönelik faaliyetlerinin devam etmesi üzerine emr-i şerîf talebince gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 274, 275 ve 276] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[291] d. 250/ def. 332, S. N. 98a (98b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1023 [M.V. 1614] {M. 9-18 Temmuz 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Kesendire ve Goluz Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kadîmen verile geldiği üzere Zaklisa'da olan adamlarına taht-ı kazâlarında ve eğer havâs-ı hümâyûnda ve eğer sâir bulunan yerlerden üç yüz müdd buğday narh-ı ruzi üzere akçeyle-riyle verile gelmektedir. Hâlâ dahi iki yüz müdd buğday gemileriyle varan adamlarına aliverilmek bâbında emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[292] d. 250/ def. 332, S. N. 99a (99b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1023 (İtl. 1024) [M.V. 1614]
{M. 19-28 Haziran 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Kesendire ve Goluz Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-
gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı
olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 291] [*Inheritance.*]

[293] d. 250/ def. 332, S. N. 100a (100b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1023 [M.V. 1614] {M. 29
Temmuz-6 Ağustos 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Aynos Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-
gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hâlâ Venedik beyleri Aynos'da olan kon-
solosun yerine, Venedikli Alessandro Molino konsolos ta'yîn edilmiştir.
Yeni konsolosun, kimsenin borcundan sorumlu tutulmaması; bir nes-
nesinin alınmaması; Venedikliden biri borç ederse Venedikli olduğunu
konsolos ta'yîn ederse Müslüman olmuş ise serbest bırakılması, gayri-
müslim ise konsolosa teslim olunması ve Venedik gemileri Memâlik-i
mahrûse'ye gelip giderken rüzgâr muhâlefetiyle karaya oturup helak
olursa içinden kurtarılan eşyalara kimsenin el koymaması, hayvanları
ve eşyaları kurtulursa sahiplerine verilmesi, Venedik re'âyâsından evli
olsun, bekâr olsun kimseden haraç talep edilmemesi ve Memâlik-i mah-
rûse'de ticaret ederken birisi vefât ederse mirasına beytûlmâlce el ko-
nulmayıp konsoloslarına teslim edilmesi ve Venediklilerin da'vâlarına
konsolosun bakması ve kimsenin konsolosa karışmaması için 'ahidnâ-
me-i hümâyûn gereğince verilen hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[294] d. 250/ def. 332, S. N. 101a (101b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 17-26 Ağustos
1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Kesendire ve Goluz Kadıları.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Sûd-
de-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Girid'te olan adamlar için her sene tereke
verile gelmekle bundan böyle Kesendire'den üç yüz tereke verilmek
için emr-i şerîfim ricası üzerine Galatalı Savi Reis gemisiyle vardığında
akçesiyle yalnız yüz müdd buğday verilmesi için hükm verilmiştir. [*In-
heritance.*]

[295] d. 250/ def. 332, S. N. 102a (102b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 17-26 Ağustos 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Mısır'da bulunan Venedik konsolosu ve sâir bezirgânlar ticaretlerinde bulunurken Rabi Musa Kalfa adlı Yahudi tarafından envâi iftira ve töhmete uğrayıp aciz bırakılıp rencide edilmişlerdir. Yahudi Musa tüccarlara yönelik bu hareketlerle de yetinmeyip Venedik'in Haleb baylosuna yönelik de yakışsız sözler sarfetmiştir. Bu nedenle, dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Yahudi Musa'nın Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi için fermân-ı şerîf gönderilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[296] d. 250/ def. 332, S. N. 103a (103b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 27 Ağustos-5 Eylül 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Sulh ü sa-lah muktezasınca eğer İstanbul ve Haleb'e ve eğer sâir Memâlik-i mahrûse iskelelerine metâ'larını gümrük haneye çıkarıp olagelen kânun ve 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince resm gümrüklerini ümena taifesi-ne bî-kusur eda edip ve yine Memâlik-i mahrûse'den memnu' olmayan metâ'dan alıp barçalarıyla tahmil eylediklerinde olageldiği üzere bi-kusur gümrüklerini verip tüccar taifesi bu vecihle gelip gidip âsude hâlde olmaları gerekirken, İskenderun ve Mısır'daki eminler taifesinin Venedik bezirgânlarına envai türlü cefa etmeleri, bezirgânlardan olagelene ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak gümrük vergisi almaları üzerine verilen fermân-ı şerîf'tir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[297] d. 250/ def. 332, S. N. 104a (104b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 27 Ağustos-5 Eylül 1614} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Bir önceki hükümde olduğu gibi bu hükümde de Mısır'a gelen tüccarlardan resm gümrük talep edilmemesi tüccarların rencide edilmemesi olagelene ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olunmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 296] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[298] d. 250/ def. 332, S. N. 105a (105b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 17-26 Ağustos 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Mısır Eyaleti'nde Vezirim olan Mehmed Paşa edâme'llâhu te'alâ iclâlehû.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki iki hükümde olduğu gibi bu hükümde de Mısır'a gelen tüccarlardan resm gümrük talep edilmemesi tüccarların rencide edilmemesi olagelene ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olunmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 296 ve 297] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[299] d. 250/ def. 332, S. N. 106a (106b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1614} [İstanbul]
Mektûb / Vezir-i 'azâm Nasuh Paşa Hazretleri cânibinden / Mısır Beylerbeyisi'ne ve Vezirim Mehmed Paşa'ya mektûb-u şerîfleri.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Önceki üç hükümde olduğu gibi bu mektûbda da Mısır'a gelen tüccarlardan resm gümrük talep edilmemesi tüccarların rencide edilmemesi, olagelene ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olunmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 296, 297 ve 298] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[300] d. 250/ def. 332, S. N. 107a (107b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 17-26 Ağustos 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bazı Müslümanların Kudüs-i şerîf'te bu-

lunan ruhbanlara yönelik olarak saldırılar gerçekleştirmeleri üzerine Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesini bildiren hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 274, 275, 276 ve 290] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[301] d. 250/ def. 332, S. N. 108a (108b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1023 [M.V. 1614] {M. 17-26 Ağustos 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan Bettlem'de olan Efreñç ruhbanlarına tercümânlık hizmetinde bulunan Maroni'ye ve başka bazı tercümânlarla orada bulunan Rum ve Ermenilerin tahrikleriyle bazı Müslümanların saldırımları üzerine Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi için gönderilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[302] d. 250/ def. 332, S. N. 109a (109b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Şa'bân sene 1023 [M.V. 1614] {M. 27 Ağustos-5 Eylül 1614} [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Gelibolu Kadısı'na ve Boğazhisarları Kadılarına ve Dizdarlarına.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Cristoforo Valier] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik barçalarının İstanbul'da, memnû' olmayan metâ' yükletip kusursuz bir şekilde gümrük işlemlerini yaptırdıkları halde Gelibolu'da harâmi haraç emini olanlar ve bazı kimesneler olagelmışe muhâlif olarak bu barçaları birkaç gün alıkoyup içinde memnû' adetten metâ' vardır diye tüccarları taciz ve rencîde etmişlerdir. Bu nedenle, 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak tüccarların İstanbul'da gümrük işlemlerini yaptırdıktan sonra Gelibolu'da tekrar durdurulmamaları ve kimsenin rencîde edilmemesi ve korkutulmaması için gönderilen hükümdür. [*Venetian ships; prohibited export from the Ottoman Empire.*]

[303] d. 250/ def. 332, S. N. 110a (110b İtl.)
Tahrîren fi-sene 1023 [M.V. 1614] [İstanbul]
Hükm / I. Ahmed'den / Avlonya Sancağibeyi'ne ve Dıraç ve Avlonya Kadılarına hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Cristoforo Valier] Avlonya kadısının Südde-i sa'âdet'e mektubu üzerine; Venedik'e tâbi' olan Perasta Karyesi'nin sâkinlerinden ve Kutam Reis altı nefer yoldaşlarıyla Meclis-i şer'îye gelmiştir. Sipahi Kavala Mehmed ve Deryâ Reis adlı kimesneler, daha önce ola geldiği üzere Dıraç ve Avlonya İskeleleri'ne ve sâir iskelelere yoldaşları ile ticaret için geldiklerinde eşkiyâ yollarını kesmiştir. Eşkiyânın, mallarına ve canlarına kastettiğini bildiren Venedikliler karaya çıkıp Karini Karyesi'ne sığınmışlardır. Bu sırada eşkiyâ Venediklilerin gemi içinde bulunan altı bin kuruşluk metâ'larına el koymuştur. Öte yandan Venedikliler sığındıkları Karini Karyesi sâkinlerince de taarruza uğramışlardır. Kavala Mehmed burada da Venediklileri darp etmiş ve bin yüz kırk kuruşlarını almıştır. Bu nedenle, Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uyulmasını bildiren hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[304] d. 250/ def. 332, S. N. 111a (111b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1023 [M.V. Ekim 1614] {M. 12-21 Ocak 1615} [İstanbul]

Hükm / I. Ahmed'den / Haleb Beylerbeyisi'ne Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Cristoforo Valier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İskenderiye İskelesi'ne gelen Venedikli tüccarlardan, 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirtilen oranda resm gümrükleri hâricinde bir akçe ve bir habbe dahi alınmaması için emr-i şerif talebi üzerine gönderilen hükümdür. Mûcibince Maliye tarafından ihdas olunmuştur. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[305] d. 251/ def. 334, S. N. 1a-b, 2a S. N. 2b, 3a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1030 [M.V. 24 Şubat 1620] {M. 16-25 Aralık 1620} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf-i Âlişân / II. Osman'dan.

Nişân-ı Şerîf-i Âlişân ve sami mekân sultani ve tuğra-i garra-i cihan sitan-ı hâkânî bi-avni'l-rabbani ve'l-mine'l-subhani ve'l-sual-el hemdani hükm olur ki Venedik'ten yeni gelen baylos kudvetü'l-ümerai'l-fi milleti'l-mesihyye Giorgio Costinian [Giustinian] Kavaliyer hitmet-i avakıba bil-hayr Südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâlidir. Tüccar Müslümanlar Venediklilerden satın aldıkları çuka, kumaş ve sâire metâ'larını Venedik beylerine tâbi' Esel (daha sonra *Espelet*) İskelesi'nde Venedik kadır-

galarına yükleyip dönerken harbî İspanya donanması ile karşılaşınca İspanyollar, Venedik beylerinin zikr olunan kadırgalarını basıp Müslüman tüccarların metâ' ve esbablarını yağmalamışlardır. Bunun üzerine Südde-i sa'âdet'e gelen tüccarlar, Venedik beylerinin, mallarına kefil olduklarını bildirip bu nedenle İstanbul'da bulunan baylosu da'vâ edip alacaklarını ondan talep etmişlerdir; baylos ise tüccarlara kefil olmadığını bildirmiştir. Nişân-ı şerîf'te, Venediklilerin başkalarının borcundan ya da yaptıklarından sorumlu ve kefil tutulamayacağı bildirilmektedir. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[306] d. 251/ def. 334, S. N. 4a-b S. N. 5a-b. İtl.

Tahrîren fî-evâsiti Şevvâl sene 1029 [M.V. Eylül 1620] {M. 9-18 Eylül 1620} [İstanbul]

Mektûb / Vezir-i 'azâm Ali Paşa'dan / Venedik Doju'na [Antonio Priuli].

Bir önceki Nişân-ı şerîf'te bahsi geçtiği üzere, Venedik'in Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan baylosu olan Giorgio Giustinian'ın, Müslüman tâcirlerin mallarına İspanyol donanması tarafından el konulması ile ilgili olarak da'vâ edildiği bu mektûb ile Vezir-i 'azâm Ali Paşa'dan Venedik dojuna bildirilmektedir. Ancak Sadr a'zam Ali Paşa, Venedik dojuna, baylosa gereğince mu'âmele yapıldığını bildiren bu mektubu göndermiştir. Mektûbdâ ayrıca Venedik dojuna da sulh ü salahın gereği olarak iki tarafın re'âyâsı ve berâyâsının rahatı ve huzurunun sağlanması için gerekenin ne ise yapılması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 305] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[307] d. 251/ def. 334, S. N. 6a (6b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1030 [M.V. Mart 1621] {M. 5-14 Mart 1621} [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Venedik'e varıncaya deryâ boylarında olan Sancakbeyleri ve Kadılarına ve Boğazhisar Kadılarına ve Dizdarlarına.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik kayığı ile giriftar olan Venedik re'âyâsından Vincenzo, Giorgi, Michel, Gregorio, Matteo, Bartilo ve diğer Matteo adlı yedi kişi, Abaza Mahmud Bey'den emri şerîf ile ve 'ahidnâme-i hümayûn gereğince baylosa teslim olmuşlardır.

Bahsi geçen bu yedi kişinin Venediklilerin Toronforo adlı Venedik barçasıyla Venedik'e gönderilmek istendiği bildirilmiştir. Bu nedenle, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn'un gereği olarak, Venediklilere Boğazhisarları'ndan Venedik'e varıncaya kadar kimsenin dahl etmemesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Wreck of Venetian ships, Passport.*]

[308] d. 251/ def. 334, S. N. 7a-b, 8a-b S. N. 9a-b, S. N. 10a-b. İtl.
Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1030 [M.V. 18 Mart 1621] {M. 5-14 Ocak 1621} [İstanbul]
Hüccet / Galata Kadısı.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki nişân-ı şerîf'te bahsi geçtiği üzere İspanya korsanlarının, Müslüman tüccarlarının Venedik gemilerinde bulunan mallarını yağmalamaları üzerine da'vâ olmuştur. Da'vâcı Müslüman tüccarlar: Elh ac Abdi bin Abidin, Elhac Keyvan bin Abdullah ve Ramazan bin Mustafa ve Mahmud bin Ahmed el-mahsur ve Elhac Taci bin İsa ve Esseyid Ahmed bin Garadin ve Mahmud Çelebi ibn Cemal ve Elhac Memi bin Ahmed ve Mehmed Çelebi ibn Elhac Abdulkadir ve Ali bin Elhac Mustafa ve Elhac Ali ve Bena Abbas ve Seyfi ibn Elhac Yakup ve Molla Mustafa bin Ali el-Mültezim ve Elhac Ali bin Veli ve Elhac Süleyman bin Mehmed ve Osman Çavuş bin Elhac Mustafa ve diğer Elhac Süleyman bin Mehmed ve Elhac Hasan bin Ali... Tüccarlar daha önce Venedik'ten ticaret tarihiyle bu cânibe gönderilmek üzere çuka, kumaş ve sâir metâ'ları rençber kadırgalarına yüklemişlerdir. Espelet (daha önce *Esel*) İskelesi'ne gelirken İspanya donanması kadırgaları basıp içindeki malları yağmalamıştır. Tüccarlar kadırgalarda bulunan yüz seksen altı bin guruşluk metâ'larının zayi ve telef olduğunu bildirmişlerdir. Françesko (*Francesco*) ve Anton (*Antonio*) ve Petro (*Pietro*) nâm Efreñçler tarafından vech-i meşrûh üzere yağmalanan mallar için yetmiş bin guruşluk bir ödeme olmuştur ve bu nedenle taraflar arasında sulh gerçekleşmiştir. [Ayrıca bkz. 305 ve 306] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[309] d. 251/ def. 334, S. N. 11a-b
Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1030 [M.V. 18 Mart 1621] {M. 26 Aralık 1620-4 Ocak 1621} [İstanbul] Temessük.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Daha önce Espelet İskelesi'nde harbî İspanya donanmasının Venedik kadır-

galarında bulunan Müslüman tüccarların mallarını yağmalaması üzerine Françesko (*Francesco*) ve Anton (*Antonio*) ve Petro (*Pietro*) ile Müslümanlar arasında yetmiş bin guruş ödenmesi üzerine sulh olduğunu bildiren temessüktür. Buna göre Müslüman tüccarların bu yetmiş bin guruştan almaları gereken miktar tüccarların isimleriyle birlikte belgede tek tek belirtilmiştir. [Ayrıca bkz. 305, 306 ve 308] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[310] d. 251/ def. 334, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1030 [M.V. 5 Mart 1621] [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / II. Osman'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereği yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[311] d. 251/ def. 334, S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1030 [M.V. 1621] {M. 13-22 Şubat 1621} [İstanbul]

Hüküm / II. Osman'dan / Kilis Sancağı'na ve Kadısı'na hüküm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik'e ait sınırlar süregelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Virli (*Vrana*) Halil ve gayriler tarafından aşılımış Venedik re'âyâsı taciz edilip ellerinde olan yerlerin kendilerine ait olmadıkları söylenmiş ve re'âyâyâya yönelik saldırılar gerçekleşmiştir. Bu nedenle, Venedik'e ve Venediklilere yönelik olumsuz faaliyetlere kesinlikle müsaade olmadığı ve Venediklilere karşı dostlukla ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince davranılması gerektiğini bildirir hüküm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[312] d. 251/ def. 334, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1030 [M.V. Nisan 1621] {M. 13-22 Şubat 1621} [İstanbul]

Hüküm / II. Osman'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hüküm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki

hükümde bahsi geçtiği üzere, Kilis Sancağı'nda Venedik'e tâbi' olan karyelere ve sınırlara sulh ü salaha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Virli Halil ve ona bağlı olanlar ve gayrilerce saldırılar düzenlenmiştir. Bunun üzerine bölgeye, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uyulmasını bildiren hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[313] d. 251/ def. 334, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel 1030 [M.V. 1621] {M. 13-22 Nisan 1621} [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Kilis ve Hersek ve Kırka ve Racesne (Rahoviç ?) Sancakbeyleri'ne ve Kadıları'na ve Dizdarları'na ve Neferât Ağaları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik sınırlarında İspanya korsanları ile kurulan ittifaklar sonucunda Venediklilere yönelik tecavüz ve yağmalamalar gerçekleşmiştir. Bunun üzerine, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğinin yerine getirilmesi ve kimseyle Venediklilere karşı ittifaklara girilmemesi için hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 308 ve 309] [*Spaniards, Border problems.*]

[314] d. 251/ def. 334, S. N. 16a (16b İtl.)

Tahrîren fi 4 Cemâziye'l-evvel sene 1030 [M.V. 13 Nisan 1621] {M. 27 Mart 1621} [İstanbul]

Temessük / El-fakîr Mehmed'den / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian'a.

Vezir Ali Paşa'nın zimmetinden bir miktar akçesinin [Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunda [Giorgio Giustinian] kaldığı ihbar edilmiştir. Ancak yapılan teftiş neticesinde Vezir Ali Paşa hayatta iken bu miktarın kendisine ödendiği bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik baylosunun ricası üzerine kendisine verilen temessüktür. [*Security for Venetians.*]

[315] d. 251/ def. 334, S. N. 17a-b S. N. 18a-b. İtl.

Tarihsiz {Tahmini M. 1621}

Mektûb / Ahmed Paşa'dan / Lika ve Kırka Sancağibeyi'ne mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Lika ve Kırka Sancakları'nda bulunan Virli (*Vranlı*) Halil ve ona bağlı kimesneler tarafından Venedik beylerine tâbi' Zavere Nahiyesi'ne ve sınır

larına 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak dahl ve tecavüz edilmiştir. Eşkiyâ, Venediklilerin bazı yerleri için «sizin değildir» diyerek onlara taarruzda bulunmuştur. Bunun üzerine Bosna beylerbeyisine ve Kilis sancakbeyine, bu eşkiyâlıkların önünü kesmeleri için emr-i şerîfler gönderilmiş; ancak Virli Halil tembih olmamış; Venedik beylerine tâbî' Eski Zavere nâm kale altına topladığı eşkiyâsıyla iki yüz nefet atlı ve bey yüz nefer piyale ile varıp külli fesat ve hasaret edip daima böyle fesatlık ve kötülükler yapmaya devam etmiştir. Venedik beyleri kadîmden sa'âdetli padişahımızın dostları olduğu için Venedik sınırlarının aşılıp re'âyâyâ türlü zulm ve tecavüzlere müsade olmadığı bu mektûb ile bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 311 ve 312] [*Border problems.*]

[316] d. 251/ def. 334, S. N. 19a-b S. N. 20a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1030 [M.V. Ağustos 1621] {M. 9-18 Ağustos 1621} [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Saray Kadısı'na ve Bosna'da olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Venediklilerin iskelelerde yükledikleri metâ'larının mîriye ait olan gümrüğü hâricinde kasabiyye vergisi talep edilmesi üzerine bunun talep edilmemesini bildiren hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[317] d. 251/ def. 334, S. N. 21a-b S. N. 22a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1030 [M.V. 15 Ağustos 1621] {M. 9-18 Ağustos 1621} [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Saray Kadısı'na ve Bosna'da olan Defterdârlar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbî' Espelet İskelesi'ne gelip giden Venedik tüccarının çuka, kumaş ve sâire metâ'larının kabz-ı mahalline gönderilmesi için muayyen konsolosları olan Pietro Polani adlı Efreñç ile metâ'ların resm gümrük işlemlerinin yapılması ve eminlerin olagelene aykırı olarak gümrük adına akçe almaması için gönderilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[318] d. 251/ def. 334, S. N. 23a (23b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1621}

Mektûb / Meclis-i Mahal İsmail Kethüdâ'dan / Haleb'de Paşa Bey Kethüdâsı olan İsmail Ağa ve Akdeniz'de Voyvoda Ahmed Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik re'âyâlarından beş nefer zimmî müste'minin İstendil'den adalar arasında giderken mektûbun muhattaplarınca esîr alındıklarının bildirilmesi üzerine, bu esîrlerin Cezire-i Sakız'da bulunan Venedik konsolosuna teslimini bildiren mektûb gönderilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[319] d. 251/ def. 334, S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1031 [M.V. 16 Şubat 1621] {M. Şubat 1622} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / II. Osman'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[320] d. 251/ def. 334, S. N. 25a-b S. N. 26a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâsıt Rebî'u'l-âhir sene 1031 [M.V. Şubat'ın sonu 1621] {M. 5-13 Mart 1622} [İstanbul]

Hüküm / II. Osman'dan / Mısır Muhâfazasında olan Vezirim Mehmed Paşa'ya hüküm.

Südde-i sa'âdetteki França padişahının ve Venedik beylerinin [Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] ve Nederlandistan'ın cevelân-ger elçilerinin 'arz-ı hâlidir. Mısır ve İskenderiye'ye varıp gelip gereği gibi riâyet ve himâyet olunmaları gerekirken İskenderiye İskelesi'ne varan bezirgânlardan resm gümrüklerinin tutulması için bir kaç yük akçe alınmıştır. İskenderiye eminlerinin zimmetlerinde bezirgânların kırk bin guruş hakları kalmıştır. Vezir Hüseyin Paşa da eminlerin tahrikleriyle tüccarlardan altmış bin flori almakla Venedikli tüccarların cümle yüz otuz bin guruşları alınıp gümrüklerine hesap olunmayıp ve tüccar taifesine de türlü zulm olmuştur. Bu nedenle bezirgânların hepsinin de iflas etmeleri ve bölgeyi bir daha geri dönmek üzere terk etmeleriyle, tüccardan alınan yüz otuz bin guruşların gümrüklerine mahsub olması bir daha bu vecihle tüccar taifesinin rencîde edilmemesi ricası üzerine 'ahidnâme-i hümâyûnlar uyarınca verilen hükümdür. [*Venetian*

merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.]

[321] d. 251/ def. 334, S. N. 27a-b S. N. 28a-b İtl.

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1031 [M.V. Şubat 1622] {M. 24 Mart-2 Nisan 1622} [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı ve Kudüs-i şerîf Sancakbeysi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te kadı ve sancakbeyi olanlar yanlarına bazı kimesneleri alarak Venedik re'âyâsından olan ruhbanları kovup tercümânı götürüp «tasarrufunuzda olan manastır ve kilise sizin değildir. Müslümanlarıdır» diye bahâne edip kiliselerini ellerinden alıp ruhbanlara türlü zulm etmişlerdir. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince bölgeye gönderilen hükümde ruhbanların ziyaret ettikleri yerler ve vakıfları, bağ ve bahçeleri ve sâire yerlerinin kimseye taarruz ettirilmemesi bildirilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[322] d. 251/ def. 334, S. N. 29a (29b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti sene 1031 [M.V. Nisan 1622] [İstanbul]

Hükm / II. Osman'dan / Kudüs-i Şerîf Kadısı'na ve Sancağbeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan Kamame ve Bettlelem ve mezar-ı Hazreti Meryem denilen yerler ve sâire yerler ve kiliseler Efrenc ruhbanlarının sâkin oldukları yerlerdir. Bu nedenle keşişlere olagelmîşe aykırı olarak nizâ' ettirilmemesi ve bu hüküm-i hümâyûnun kendilerine teslim edilip gereğince mu'âmele edilmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 321] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[323] d. 251/ def. 334, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1031 [M.V. Mayıs'ın başları 1622] {M. 3-11 Mayıs 1622} [İstanbul]

Tezkire / [Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu'ndan [Giorgio Giustinian].

Yedi bin müdden hamr alınıp Emin Murad Ağa'nın eline uhud tezkiresi verilmesi üzerine yazılmış tezkiredir. [*Wine sold to Venetians.*]

[324] d. 251/ def. 334, S. N. 31a (31b İtl)
Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1031 [M.V. 20 Temmuz 1622] {M. 30 Temmuz-8 Ağustos 1622} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Goluz ve Kesendire Kadıları'na hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Girid Adası'na her sene akçeleriyle narh-ı ruzi üzere verile gelen iki yüz müdd tereke hâlâ daha verilmek için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[325] d. 251/ def. 334, S. N. 32a-b S. N. 33a-b, 34a-b İtl.
Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1031 [M.V. Temmuz 1622] {M. 11-20 Haziran 1622} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] ve Netherland'ın elçisinin 'arz-ı hâlidir. Ticaret maksatlı Memâlik-i mahrûse'ye gelip giden tüccarlardan beytül-mâl emînleri ya da gayriler tarafından usulüne aykırı olarak vergi talebinde bulunulmuştur. Cezire-i Kıbrıs'ta bulunan Venedikli ve Netherlandlı konsolosların, tüccarların vekili oldukları gerekçesiyle mallarına el konulup İskenderiye'ye nakledilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, Venedik'in ve Netherland'ın Osmanlıların dostları oldukları ve bu dostluğa zarar verecek hiçbir faaliyete müsaade edilmeyeceği için, onlardan zorla alınan bütün malların 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğince kendilerine geri i'âde edilmesi bildirilmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[326] d. 251/ def. 334, S. N. 35a-b S. N. 36a-b İtl.
Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1031 [M.V. Ağustos 1622] {M. 20-29 Temmuz 1622} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Haleb Muhâfazasında olan Vezirim (boş) Paşa ve Mevlânâ Haleb Kadısı ve Hazine-i Âmire'den Haleb cânibi Defterdârı.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Haleb'de sâkin olan Venedik tüccarı barçalarıyla getirdikleri çuka, kumaş ve sâire metâ'lariyle İskenderun İskelesi'ne geldiklerinde adet üzere gümrüklerini ödedikten sonra metâ'lariyle Haleb gümrük hanesine varıp orada da gümrük resmlerini eksiksiz ödemektedirler.

Bu gümrük ödemeleri esnasında kimseden fazla bir nesne talep olunmaz iken Haleb emini olan Kuhim adlı Yahudi, bezirgânları taciz edip onlardan resmden ziyâde gümrük talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine hükm-i hümâyûn talebinde kimse rencide edilmeden tüccarlardan kadîmden olageldiği üzere ve 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirtilen oranda resm gümrüklerinin alınmasını bildiren hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[327] d. 251/ def. 334, S. N. 37a (37b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1031 [M.V. Temmuz 1622] {M. 20-29 Temmuz 1622} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / İlbasan Sancağibeyi ve Mevlânâ Dıraç Kadısı ve Dıraç Kalesi'nde Neferât Ağaları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Perasto Kalesi sâkinlerinden Andrea Petrovik kendi gemisi ve beraberindekilerle Dıraç İskelesi'ne dostluk nedeniyle varıp yapağı, gün ve sâire metâ' yükletmek istediğinde azap ağası olan Mustafa ve iskele emini olan Süleyman, Andrea'yı tutup hapsetmişlerdir. Ardından da Andrea'nın gemisinin içinde olan bin iki yüz guruş ve elli pastov çuka ve altı tonluk kumaş ve çukasına, mallarına ve esbâbına el koymuşlardır. Andrea bir fırsatını bulup hapisten firar etmiş ve gemisine gitmiştir. Bunun üzerine Mustafa ve Süleyman iki kayık tüfenkli adamı gemiye göndermişlerdir. Tüfenkle yaralanan Andrea akrabasından birinin bin guruş getirmesi şartıyla yeniden tutuklanmış ve türlü zulme uğramıştır. Bu nedenle gönderilen hükümde, Mustafa ve Süleyman'ın Andrea'dan zorla aldığı bütün malları i'âde etmesi ve bunların gereğince cezalandırılmaları, ayrıca süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi bildirilmektedir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[328] d. 251/ def. 334, S. N. 38a (38b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan 1031 [M.V. Temmuz 1622] {M. 20-29 Temmuz 1622} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan/ Goluz ve Kesendire Kadıları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi'Zaklisa Adası için Hazine-i Âmire'ye bin beş yüz flori peşkeş verildiği mukabelesinden Girid Adası için akçeleriyle narh-

1 ruzi üzere beş yüz müdd terekenin Goluz ve Kesendire İskeleleri'nde olageldiği üzere akçesiyle verilmek için emr-i şerif talebi üzerine verilen hükümdür. [*Inheritance.*]

[329] d. 251/ def. 334, S. N. 39a-b S. N. 40a-b İtl.

Tahrîren fi-elyevm Şevvâl sene 1031 [M.V. 8 Ağustos 1622] [İstanbul] Hücçet.

Da'vâcılar: Ahmed Efendi ibn Muharrem, Perid bin Abdülaziz, Halil bin Ferhad, Mehmed bin Hızır, Mehmed bin Abdül; Venedik Baylosu olan Giorgio Costiniano Kavaliyer [Giorgio Giustinian Cavalier] tarafından vekil olan Anton Grillo [Gian Antonio Grillo] adlı tercümânın Meclis-i Şer'î Şerîfe tercümânlığı gerekmiştir. Tunus cânibinde olan levend eşkiyası Venedik gemilerinden Venedik'e İstanbul'dan metâ' ile giden sefineye el koymuşlardır. Venedik mavnaları da bu nedenle Modon önünde Süleyman Reis ve Paizen Ahmed adlı kimesnelerin gemilerini alıp Girid Ceziresi'ne götürmüşlerdir. Daha sonra bunların levend gemileri olduğu anlaşılmıştır. Gemiler Venedik baylosuna sorulmuş ardından da teftiş amaçlı olarak Kalender Bey Abdullah ve İbrahim Beşe ibn Abdullah adlı kimesneler Girid'e gönderilmişlerdir. Konu ile ilgili teftiş yapan beyler Girid Adası'na vardıklarında Süleyman Reis ve Paizen Ahmed Rodos semtine gitmişlerdir. Lakin sefine halkından kadılar Abdurrahman Efendi, İsmail Efendi ve Esseyid Mahmud Efendi, Girid Adası'ndan sefineye girip Sakız'a gidip bu meseleyi Süleyman Reis ve Paizen Ahmed'e sormuşlardır. Neticede bunların levend gemileri olmadıkları anlaşılmıştır. Geminin Girid'e getirildiği ve burada gemi içinde olan buğday ve arpanın satıldığı ve akçelerinin eksiksiz olarak sahiplelerine ödendiğinin anlaşıldığı bildirilmektedir. Ayrıca Venedik ahâlisinin Malta keferesinden aldıkları iki Tartanik eşkiyası küreğe koşup içlerinde bulunan Müslüman bir kadını Müslümanlara teslim etmişler ve bu gemilerin içlerinde olan yoldaşlardan Mahmud eceliyle vefât etmiştir. Onun hâricinde bir ferdin bile burnunun kanamadığını bildirmişlerdir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[330] d. 251/ def. 334, S. N. 41a (41b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1031 [M.V. 3 Eylül 1622] {M. 17-26 Eylül 1622} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Lika Sancağibeyi ve (Boş) Kadısı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Livâ-i mezbûreye tâbi' Omirdaç nam mahalle sulh ü salah ve

emn ü eman üzere ticaret nedeniyle ve ol mahallerde tuz lazım olduğu için tuz ile gelen Venedikli Antonio Garofilo'ya riâyet ve himâyet lazım iken bu mahalde emin olan Osman, Hüdaverdi ve Halil Voyvoda nâm mültezimler tüccarın fuzuli olarak üç bin guruşluk tuzuna 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak el koymuşlardır. verilen hükümde, tâcirten alınan tuzun i'âdesini ve tâcire zulm edilmemesini bildirmektedir. [*Salt and seaports, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[331] d. 251/ def. 334, S. N. 42b (42a İtl.) S. N. 43. Boş
Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1031 [M.V. 3 Eylül 1622] {M. 17-26 Eylül 1622} [İstanbul]
Hükm / i. Mustafa'dan / Delvine Sancağibeyi ve Mevlânâ Delvine Kadısı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Körfez Kalesi karşısında *Toronto* Dalyanları'na yakın olan yerler Venedik beylerine tâbi' dir. Buna rağmen hâlâ o taraflarda sınırlarda bazı kimesnelerin süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak sınır ihlali yapmak üzere oldukları bildirilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, bu bölgelerin Venedik'e ait olduğu bu nedenle de sınırların aşılıp kimseye kötü mu'âmele edilmesine müsaade edilmesinin gereği bildirilmektedir. [*Border problems.*]

[332] d. 251/ def. 334, S. N. 44a-b S. N. 45. Yok, S. N. 46a-b. İtl.
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1031 [M.V. Ekim 1622] {M. 27 Ekim-4 Kasım 1622} [İstanbul]
Hükm / i. Mustafa'dan / Lika Sancağibeyi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Şebenik Kalesi'ne on mil miktarı yakın Eskaradin (*Scardono*) Mevzisi'nde sâkin olanlar kadîmden bu ana değin Şebenik Körfezi'ne vardıklarından bazı yekpare küçük kayıklar ile varıp rençberlik ve kâr-ü kesp etmektedirler. Bir kaç seneden beri Eskaradin ahâlisinden bazı kimesnelerin rençberlik bahânesiyle büyük kayıklar donatıp içlerine yirmi beş otuz adam koyup vâz-ı kadîmeye, 'ahidnâme-i hümâyûna ve süre gelen dostluğa aykırı sınırlarda Venedik beylerinin re'âyâsına ve yerlerine huzursuzluk vermek kasdında oldukları bildirilmiştir. Kayıkların ele getirilmesi, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi bu hükm ile bildirilmektedir. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[333] d. 251/ def. 334, S. N. 47a (47b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1031 [M.V. Mart 1622] {M. 27 Ekim-4 Kasım 1622} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Gelibolu Kadısı ve Boğazhisarları Kadıları ve Müstahfızlarına hükm ki.

Sultan-ı França, Venedik [Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] ve Nderland'ın elçilerinin 'arz-ı hâlidir. Tüccarların gemileri Gelibolu Vilâyeti'ne metâ'lariyle gelip gemilerine metâ' yükleyip memleketlerine giderken selamete gidiş için mîrîye ait gümrüklerini eksiksiz ödeyip icâzet tezkireleriyle Boğazhisarları'na varmaktadır. Burada kaleler dizdarları âdet-i kadîm üzere gemileri yokladıktan sonra izin verip bunlardan gayri has haraç emini ve gayrilerin karışması kânun değil iken daha önce has haraç emini olanlar karışmak istediklerinde emr-i şerîfle men olunmuşlardır. Ancak hâlâ has haraç emini olan Yaylakzâde denilen kimse França, Venedik, Nderland ve Girid gemilerini yollarından alıkoyup süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak yoklamak istemiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, bu gemilerin yoklanmak bahânesiyle yollarından alıkonulmaması gereği bildirilmiştir. [*Taxes according the capitulations.*]

[334] d. 251/ def. 334, S. N. 48a (48b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel 1032 {M. 21 Ocak-1 Şubat 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Venedik'ten Asitâne-i sa'âdet'e gelinceye deryâ muhâfazasında olan ve leb-i deryâda olan Sancakbeyleri ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar'a ve ol deryâ muhâfazasında olan Kapudanlar Kaleler Dizdarları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyzâdelerinden Simone Contarini Kavalier (*Cavalier*) Venedik tarafından elçi olarak ta'yîn edilip elçinin deniz üzerinden İstanbul'a gönderilmesinin murad edildiği bildirilmiştir. Bu nedenle Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden (boş) adlı kimse ile Venedik beylerinin tercümânı olan Bortolo Brutti Venedik'e gönderilmiştir. Elçi Contarini, denizden menzillerde ve müdâhilde barçasıyla ve yahud kadırgasıyla ve ya mavnasıyla geçerken kimse tarafından dahl olunmaması bildirilmektedir. Eğer lazım gelirse, elçi gemisiyle iskelelere ve limanlara ve kaleler altına varıp yanaşmak istediğinde sulh ü salah mûcibince kimse mani olmayıp elçiye ve adamlarına dahl ve taarruz ettirilmeyip mühimmatlarının da akçeleri ile tedârik olunması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian ambassador.*]

[335] d. 251/ def. 334, S. N. 49a (49b boş)

Tahrîren fi evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1032 {M. 21 Ocak-1 Şubat 1623} [İstanbul]

Mektûb / Halil Paşa'dan / Deryâ beyleri ve Kadılıklar'da olan Kadılar ve Kale Dizdarları ve Ağaları ve Kethüdâları ve cümle Neferâtı.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedikli-lerin, Venedik beylerinden adet-i kadîme üzere Simone Contarini nâm beyzâdeyi bu cânibe gönderecekleri haber olmuştur. Elçi-yi mumaileyhin gemilerine ve adamlarına, mallarına ve erzaklarına hariçten dahl ve taarruz olunmamak için emr-i şerîf verildiğini bildiren bu mektûb da bölgelere gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 334] [*Venetian ambassador*.]

[336] d. 251/ def. 334, S. N. 50a (50b boş)

Tahrîren fi evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1032 {M. 21 Ocak-1 Şubat 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Memâlik-i Mahrûse'de olan Sancakbeyleri ve Memâlik-i Mahrûse'de olan Kadılar ve zikr olunan Kadılıklar'da olan Voyvodalara.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik tercümânlarından olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Tercümân Bortolo Brutti Südde-i sa'âdet'e gelip bazı mühim meseleler için (Venedik'e gidip Büyükelçi Simone Contarini'ye İstanbul'a kadar eşlik etmesi) Venedik'e, Venedik'ten Âsitane-i sa'âdet'e ve sâir Memâlik-i mahrûse'ye gönderilmiştir. Tercümân Brutti, şehirlerde ve kasabalarda ve karyelerde kondukta kimse rencide edip korkutmayıp gidişte ve yine Âsitâne-i sa'âdet'e gelişte korunup yollarda mâhuf (korkunç) ve muhatara (tehlikeli) olan yerlerde şiş ve kılıç ve yarak götürüp ve dülbent ve yelek ve yarar ata binip gittikte kimse dahl ve taarruz etmeyip lazım olduğunda derbentlerde yanına kifayet miktarı adam koşup emin ve sâlim geçirilmek için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 334 ve 335] [*Passaport. Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[337] d. 251/ def. 334, S. N. 51a (51b boş)

Tahrîren fi evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1032 {M. 21 Ocak-1 Şubat 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Venedik'ten Asitâne-i sa'âdet'e gelinceye yol üzerinde olan Beylerbeyliği Beyleri ve zikr olunan Beylerbeyliklerinde olan Sancakbeyleri ve Sancaklar'da olan Kadılar'a.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik

beyleri adet-i kadîme üzere yarar ve makbul ve mu'teber beyzâdelerinden Simone Contarini Kavalier ve Prokuratör (*Cavalier* ve *Procurator*) elçi ta'yîn edip karadan göndermeyi murad eylediklerinin bildirilmesi üzerine Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden (boş) nâm yeniçeri ve Venedik beylerinin tercümânı olan Bartolo Brutti'nin ta'yîn edildiğini bildirir hükümdür. [Metnin devamı hükm 334 ile benzerdir. Konu ile ilgili olarak ayrıca bkz. 335 ve 336] [*Venetian ambassador*.]

[338] d. 251/ def. 334, S. N. 52a (52b İtl.)

Tahrîren fi evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1032 [M.V. 23 Ekim 1622] {M. 21 Ocak-1 Şubat 1623} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / I. Mustafa'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[339] d. 251/ def. 334, S. N. 53a (53b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1032 [M.V. 9 Mart 1623] {M. 3-12 Mart 1623} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Paşa'dan / Akdeniz'de ol yalılarda bulunan Sancakbeyleri ve zikr olunan cezirelerde vâki olan Kadılar'a.

Venedik beyleri kendilerinin ve tüccarların gemilerini ve *vascello*'larını (Eski adı *vasceo*, *vasello*, *vascello*'dur. XVI. yüzyıldan XIX. yüzyılın sonlarına kadar savaş gemisi olarak kullanılmıştır.) Cezayir ve sâir levend korsan eşkıyâsından korumak için Pare ve Mavnaları Akdeniz'de ve ol yalılardan gönderdiklerini Âsitâne-i devlet'te olan baylosları [Giorgio Giustinian] bu cânibe bildirmiştir. Bu mektûb gönderilmiş olduğu bölgelere ulaştığında gereği üzere mabeynde olan sulh ü salah ve emn ü eman mûcibince zikr olunan mavnalar ol yalılara ve limanlara uğradıklarında yahud denizde rast geldiklerinde bir hoşça dostluk ve mahiyet üzere geçinip zarar ve ziyana neden olunmaması ve dostluk gereğince davranılması ve levend korsan eşkıyâsının gemilerine sulh ü salaha ve emn ü emana aykırı olarak asla ruhsat verilmemesi bildirilmektedir. [*Order to treat Venetians in a friendly way Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[340] d. 251/ def. 334, S. N. 54a (54b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1032 {M. 13-22 Mart 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Mukaddema (boş) Beylerbeyisi olup hâlâ Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) ve Mevlânâ Nova Kadısı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Nova Kalesi'nde olan bazı ehl-i fesat kimesnelerin süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak Venedik'e tâbî' olan Kotor Kalesi'ne varıp gelen yolcular ve gemileri rencîde ettikleri bildirilmiştir. Ayrıca Nuh ağalarının dahi bu eşkıyâlara ruhsat verdiği ve bunların da, geçen Venedik gemilerini ve gemi içinde olan malları ve esbâbı alıkoydukları bildirilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükm, geminin ve gemiden yağmalanan malların eksiksiz olarak sahiplerine i'âdesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[341] d. 251/ def. 334, S. N. 55a (55b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir 1032 {M. 12-21 Nisan 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Avlonya Sancağı'na mutasarrıf olan (boş).

Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Cezayirli bir korsan gemisi, Venedik Körfezi'ne varıp bir Venedik gemisi alıp Avlonya'ya götürmüştür. Hükm, Avlonya Beyi'ne Cezayirli korsanların bu geminin içinde olan malları Avlonya'da satmak istediklerinde geminin ve içindeki malların korsanlardan alınması ve korsanların da ele getirilip gereğince haklarından gelinmesi için emri şerîf talebi üzerine verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[342] d. 251/ def. 334, S. N. 56a (56b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel 1032 {M. 23 Mart-1 Nisan 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Tunus Beylerbeyisi ve Tunus'ta Osman Dayı.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükümde olduğu gibi, Cezayir gemilerinin, Venedik gemilerine rast geldiklerinde, gemileri alıp içinde olan ticaret malları ve erzaklarını yağmalayıp gemi içindekilerin kimini katledip kimini de esîr ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde, Venedik ile süre gelmekte olan dostluk hatırlatılmakta ve bu nedenle Venedik'e ait gemilere ve Venediklilere bu dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı faaliyetlerde bulunulmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 341] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[343] d. 251/ def. 334, S. N. 57a (57b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1032 {M. 12-21 Nisan 1623}
[İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / İskenderiye Sancağibeyi'ne.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Ülgün sâkinlerinden bazı ehl-i fesatlar dostluğa aykırı olarak bir kaç fırkata ve kayık bina edip Venedik'e tâbi' olan Budin adlı mahallin re'âyâsını rencîde edip korkutmuşlardır. Ayrıca bu eşkiyâ kayıklarıyla Budin'e varıp hırsızlık ve harâmilik edip birçok Venedik re'âyâsını da rencîde etmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümde, Venediklilerden alınan malların sahiplerine i'âdesi ve bu fesadı edenlerin gereğince haklarından gelinmesi bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[344] d. 251/ def. 334, S. N. 58a (58b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1032 {M. 12-21 Nisan 1623}
[İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Budin Beylerbeyisi'ne.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik beyzâdesi Lunardo Vendramin, yedi nefer yoldaşı ile İstanbul'dan Venedik'e Budin tarafından giderken Budin'e yakın yerde bazı ehl-i fesat kimesneler bu beyzâdeyi basıp kendisini ve adamlarını katledip esbâblarını yağmalamışlardır. Bu nedenle, bu fesadı gerçekleştiren eşkiyânın ele getirilip Venedikliden yağmaladıkları malların alınıp eşkiyânın hakkından gelinmesi için hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[345] d. 251/ def. 334, S. N. 59a (59b boş)
Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1032 {M. 21-30 Mayıs 1623} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Aleksander Vagonmi adlı Venediklinin Kıbrıs'ta ticaret ile gelip gidip Venedik bezirgânlarının işlemlerinin yürütülmesi için konsolos ta'yîn edildiği ve Kıbrıs Ceziresi'ne gönderildiğini bildirir hükümdür. Hükümde ayrıca, konsolosa Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğince mu'âmele edilmesi bildirilmektedir. [*Appointment of a consul.*]

[346] d. 251/ def. 334, S. N. 60a (60b boş)
Tahrîren fi-evâhiri Receb sene 1032 {M. 21-30 Mayıs 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Aleksander Vegonmi'nin Kıbrıs Ceziresi'ne konsolos olarak atandığı bildirilmekte; bu nedenle de Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk ile ilgili maddelerine vurgu yapılmaktadır. Kıbrıs Adası'nda ticaretle uğraşan Leviko adlı Efrenc, Venedik re'âyâsından olup Aleksander Vegonmi adlı konsolosun da ortağıdır. Tüccar Leviko ölünce Kıbrıs'tan bazı kimesneler, Liviko'nun vârisi yoktur diye metrukâtına el koymuşlardır. Bu husus için arz olunduğunda ölen Leviko'nun malları ve esbâbı her kimde bulunursa alınıp Venediklilere verilmesi fermân olunmuştur. Hâlâ Kıbrıs Adası'nda Papa (rahip) Vasili ve Giorgi veled-i Giorgi adlı tercümân ve Tommaso Nomicò ve Nicola veled-i Giovanni ve Zaklisa'dan Giorgio ve Papa Kiryaki adlı zimmîlerin ve Yusuf Ağa ve niceleri dahi zimmetlerinde hakkı olup ölen Leviko'nun defteri zayı olmakla ziyetlerini vermeye inat etmişlerdir. Bu zimmîlerden, Yusuf Ağa ve gayriden ziyetlerin alınıp Kıbrıs konsolosuna verilmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 345] [*Appointment of a consul.*]

[347] d. 251/ def. 334, S. N. 61a (61b boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1032 {M. 31 Mayıs-9 Haziran 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Yeniçeri Serdarı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleri ve konsolosları yanlarında istedikleri yeniçeriler yasakçılık ede gelip ahirden kimse karışmayıp hâlâ Kıbrıs'ta Venedik konsolosu olan Aleksander Vegonmi ve aharnın istediklerinin yasakçılık etmesi için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 345 ve 346] [*Venetian consuls.*]

[348] d. 251/ def. 334, S. N. 62a (62b boş)
Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1032 {M. 11-19 Haziran 1623} [İstanbul]

Hükm / I. Mustafa'dan / Cezire-i Andira ve Sire Kadıları'na.

Südde-i sa'âdette olan Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı

hâlidir. Sire Adası'nda Efrenc taifesinden piskopos olan Fra' Giovanni Grardi adlı rahibin nice seneden beri Sire Adası'nda Efrenc piskoposluğu yapıp kimse mani değil iken hâlâ Cezire-i Andira'da Rum taifesine tâbi' olanlarca rencîde edildiği bildirilmiştir. Bu nedenle, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kimsenin bu piskoposu rencîde etmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[349] d. 251/ def. 334, S. N. 63a (63b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şa'bân sene 1032 {M. 11-19 Haziran 1623} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Cezire-i Âmire'min cânibi Defterdârı olup Cezire-i Sakız'ın harac-ı teftiş ve tahrîrine memur olan (boş) ve Sakız Sancağibeyi ve Kadısı.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik vilâyetlerinden bazı Venedik rençberleri Sakız'a gelip ticaret için sâkin olup Venedikli re'âyâsının evli olanlarından 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince usule aykırı olarak haraç, avâriz ve sâire talep edilemeyeceği ve bu nedenle kimsenin rencîde edilemeyeceği bildirilmiş ve defalarca emr-i şerîfler gönderilmiştir. Ancak hâlâ Sakız Adası'nda rençberlik için bulunan Venediklilerden ve Venedik beylerine tâbi' olan Girid ve İstendil ve sâire Venedik'e tâbi' vilâyetlerde olanlardan Sakız'da emin olan Elkas adlı Yahudi'nin ve Sakız haraç cemine memur olanların Venedik re'âyâsından haraç ve ayrıca Nova haracı talep ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle süre gelen dostluk 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamak için hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[350] d. 251/ def. 334, S. N. 64a (64b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1031 {M. 14-23 Mart 1623} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İzmir'de França ve İngiltere Flemenk bezirgânlarının rüşte-i pembe ve balmumu ve sahtiyan ve sâire metâ'ları için Venedik bezirgânları dâhil olmak istediklerinde bazı kimesneler tarafından mücedded celb ve ahz için «'ahidnâmenizde yoktur» diye bahâne edilmiş ve Venediklilere bu metâ'ları alma izni verilmemiştir. Hükümde, Fransa ve sâire her kimin malı olursa olsun Venedik tüccarı almak istediğinde buna engel olunmaması bildirilmektedir. [*Prohibited goods.*]

[351] d. 251/ def. 334, S. N. 65a (65b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Şevvâl sene 1032 (İtl. 1033) [M.V. Haziran 1623]
{M. 18-26 Ağustos 1623} [İstanbul]
Hükm / I. Mustafa'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e gönderip gemisine donanma-i hümâyûn kazâ-i mezbûreye varıp (boş) adlı yeniçeri Frenk Mahallesi'nde katledildiği bildirilmiştir. Bazı kimesneler Venedikli Zuanne Garagnani adlı bir zimmîyi suçlamışlardır. Ancak olay teftiş edildiğinde bu yeniçerinin katledilmediği anlaşılmıştır. Bu nedenle ölen kimsenin hüccet-i şer'îsinin gereğince yapılması ricası üzerine verilen hükm verilmiştir. [*A Venetian merchant has been charged of the murder of a janissary but then he was acknowledged without guilt.*]

[352] d. 251/ def. 334, S. N. 66a (66b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1623}
Mektûb / Rıdvan Paşa'dan.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Girid Adası tarafından İstendil Ceziresi'ne bir fırkata ile savaş aleti ve bir miktar akçe ve bir saltanat serdari varıp dört kimse hazır gönderilip giderlerken adalar voyvodasının üç pare fırkatası ile adalar arasında karşılaşmışlardır. Ardından adalar voyvodasının gemisi gemiye el koyup Sakız Kalesi'ne teslim etmiştir. Venedik baylosunun Sakız'daki vekili olan konsolos, baylosa mektûb gönderip fırkatanın Venedik beylerine ait olduğunu ve adalar voyvodasının bu gemiye el koyduğunu «Sakız Kalesi'nde, Kapudan Paşa Hazretleri gelinceye kadar emanet vaz olunmuştur» diye ihbar etmiştir. Gönderilen mektûb, bu fırkatanın Venedik beylerine ait olduğunu ve Venedik'e tesliminin gereğini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[353] d. 251/ def. 334, S. N. 67a (67b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1032 [M.V. Ekim 1623] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1623} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Kıbrıs'ta sâkin olan Venedik konsolosunun tercümânı, konsolusun tercih ettiği kimse olup tercümân olan Venedikliye gayri kimsenin karışması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian consuls.*]

[354] d. 251/ def. 334, S. N. 68a (68b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1032 [M.V. Ekim 1623] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Venedik bezirgânları, bundan önce Haleb emini olan Şamil ve Kuhim (boş) adlı kimesnelere, Âsitâne-i sa'âdet'e gelecek hazine-i sa'âdet için dört bin yedi yüz riyal gurus vermişlerdir. Bu eminlerin zamanında ve yahud her kim emin olursa onun zamanında tüccarların metâ'larının resm gümrükleri görülüp ellerine mühürlü temessük verilmektedir. Ancak hâlâ Haleb emini olan Bedik adlı zımmî Venedik bezirgânlarının metalarından yeniden gümrük talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine emr-i şerîf ricasına men olunmaları için hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[355] d. 251/ def. 334, S. N. 69a (69b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1032 [M.V. Ekim'in başları 1623] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Muhâfazası'nda olan Beylerbeyi ve Kadısı'na ve Defterdârı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 354] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[356] d. 251/ def. 334, S. N. 70a (70b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-hicce sene 1032 [M.V. 14 Ekim 1623] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Haleb'de bulunan Venedik konsolosunun ve bezirgânlarının Haleb'de bulunan eminler yahud sâir kimesnelere ile şer'îleri olmuştur. Eminlerin tüccarların ellerinde olan emr-i şerîflerinin eski olduğunu bahâne etmesi üzerine bölgeye bu emr-i şerîfin geçerli olduğu ve bu-

nun gereğince iş yapılmasını bildirir hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 354 ve 355] [*Problems with the Venetian consuls.*]

[357] d. 251/ def. 334, S. N. 71a (71b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1033 [M.V. Aralık'in başları 1623] {M. 24 Kasım-3 Aralık 1623} [İstanbul]

Tezkire / Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] tarafından.

Selâtin-i 'âliye tarafından her sene resm-i muaf olan on bin müdde hamr için işbu bin otuz üç senesinin hâlâ ancak dört bin sekiz yüz müdde götürüp makbuzu olmuştur. Baki beş bin iki yüz müdde hamrları dahi getirdiklerinde cümle on bin müdde hamr için hamr emini olan Murad Ağa'ya tezkire verilmek üzere anlaşılmıştır. [*Wine sold to Venetians.*]

[358] d. 251/ def. 334, S. N. 72a (72b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Avlonya Sancağubeyi'ne hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bundan önce korsan eşkıyası, *Marciliana* adlı bir Venedik gemisini süre gelen dostluğa aykırı olarak alıp içindeki Giovanni ve Pietro adlı Venedik bezirgânlarını Avlonya'da bırakmayıp Lui adlı Yahudi'ye satmışlardır. Venedikli bezirgânlar hâlâ bu Yahudi'nin elinde esirlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereği olarak, Venediklilerin salıverilmesini, Yahudi'nin gereğince cezalandırılmasını ve kimsenin korsan eşkıyası ile bir olmamasını buyurmaktadır. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[359] d. 251/ def. 334, S. N. 73a (73b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sâbikan (boş) Beylerbeyisi olup bervechi arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan (boş).

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Livâ-i mezbûreye tâbi' olan hisarın dizdarı, Venedik'in Kotor Kalesi'ne tâbi' olan Estarido ve Gorine nâm karyelerin re'âyâsını sulh ü salaha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak

rencîde etmiş ve reâyadan sulh ü salaha muhâlif olarak haraç talebinde bulunup külli ihtilâlâe bais olmuştur. Bunun üzerine kimsenin Venediklilerden haraç talep etmemesi için dizdarın tembihlenmesi ve Venediklilere yönelik olarak haraç tekliflerine devam ederse bunun bildirilmesi ve gönderilecek başka bir emr-i şerîfle men edilip dizdarlığının elinden alınacağı bildirilmiştir. [*Border problems.*]

[360] d. 251/ def. 334, S. N. 74a (74b boş)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Sâbikan (boş) Beylerbeyisi olup hâlâ Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) ve Mevlânâ Nova Kadısı ve taht-ı hükmetinizde olan kalelerde olan Neferât Ağaları.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' olan Kotor Kalesi'nde bir miktar metâ' ile yüklü bir kayık, Venedik'e giderken Nova yakınına uğramıştır. Bu sırada Nova'da sâkin olan bazı kimesneler tüfenk ile bu kayığın üzerine vurup kayığı sebepsiz yere alıkoymuşlardır. Bu durum Kotor sultanlarına haber olunca ol mahalle varılmış kayık Novalılardan alınmış ve Novalıların bir adamı katl olunmuştur. Kayığın sahipleri olan Venediklilere teslim edilmesi, kayığı alıkoyanların haklarından gelinmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[361] d. 251/ def. 334, S. N. 75a (75b boş)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi ve Mevlânâ Ülgün Kadısı ve taht-ı hükmetinizde olan Kalelerde Neferât Ağaları.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Ülgün'de olan bazı eşkiyâ kayıkla giderken Venedik'in Budun re'âyâsı ile karşılaşmış kayık içinde olan zahireleri, esbâb ve akçeleri Venediklilerden almışlardır. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine, eşkiyânın ele getirilip kayıklarının bozdurulup ve Venedikliden yağmalanan malların tamamının teslim olunmasından sonra eşkiyânın hakkından gelinmek için verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[362] d. 251/ def. 334, S. N. 76a (76b boş)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İskenderiye Sancağbeyi ve Livâ-i mezbûrede olan Kadılar ve taht-ı hükmetinizde olan Kalelerde vâki olan Neferât Ağaları.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümde bahsedilen olay üzerine bölgeye gönderilen başka bir hükümdür. Bu hükümde Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uymak gerektiği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 361] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[363] d. 251/ def. 334, S. N. 77a (77b boş)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1033 {M. 2-11 Ocak 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir'de olan Venedik bezirgânlarının ticaret için getirdikleri çukalardan altmış çile müdd ve sâire denk çukalardan her pastovda kırk akçe ve erkça çukalarından üç yüz altmış akçe gümrük verile gelmektedir. Ancak İzmir'de olan Yahudi eminler kadîmden olageldiği üzere kanaat etmeyip «onar akçe osmanî altmış altın ve guruş isteriz yahud sebepsiz alırız» diye bezirgânları rencide etmişlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, emr-i şerîf ricası üzerine kimseden fazla bir nesne talep edilmemesini bildirmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[364] d. 251/ def. 334, S. N. 78a (78b boş)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1033 {M. 22-31 Ocak 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir'de sâkin Venedik bezirgânlarından Vimço veled-i Domenico nâm Venedik tâciri üç seneye yakındır ki Molladan Dimitri veled-i Mihail nâm zımmî ile pembe satışı ile ilgili borç meselesi vardır. Borç meselesi ve Venedikli bezirgânların zulme uğraması üzerine süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereğince davranılmasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[365] d. 251/ def. 334, S. N. 79a (79b boş)
Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1033 {M. 22-31 Ocak 1624} [İs-
tanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâ-
lidir. İzmir'de olan Venedik bezirgânlarından aldıkları pembe ve sâire
metâ'ların gümrüklerinin kadîmden olageldiği üzere alınması ve kim-
seden fazlasının talep edilmemesi, Venedik ile süre gelen dostluk ve
'ahidnâme-i hümayûn'un şartlarının yerine getirilmesi gereğini bildiren
hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by
emins and/ or other Ottoman officers.*]

[366] d. 251/ def. 334, S. N. 80a (80b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1033 [M.V. 26 Şubat 1624]
{M. 20-29 Şubat 1624} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükmü / IV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa
Adası'nın dostluk ve 'ahidnâme şartlar gereğince yıllık ödemesi ile ilgili
sebeb-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the
Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[367] d. 251/ def. 334, S. N. 81a (81b İtl.) S. N. 81c-d. İtl.
Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1033 {M. 14-23 Kasım 1623} [İs-
tanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Söd-
de-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te kadı ve sancak beyi olanlar
geldiklerinde kendi caniplerinde olmayıp şerir (eşkıyâ) olan kimesne-
leri yanlarında getirip mücedded celb ve ahz için ol diyarın Venedik
re'âyâsından olan ruhbanları, *guardiani* ve tercümânı getirip ellerin-
de olan manastır, kilise ve yerlerin onlara ait olmadığını, bu yerlerin
Müslümanların gitmesinden sonra kendileri tarafından alındığını öne
sürmüşlerdir. Ardından bu kötülüğü edenler, ruhbanlara yönelik türlü
zulm ve ta'addide bulunup ruhbanların ellerindeki akçelerini almışlar-
dır. Bu nedenle *Mevazi* ve *Bettlelem* adlı kiliseleri ve manastırı, bahçe-
yi, tevâbiyi, Kudüs-i şerîf'teki Hanka yakınlarında olan manastırları ve
etraflarında olan evleri, odaları, katları, akçeleri ile aldıkları mülkleri,
bahçeleri, değirmenleri, fırınları, sarnıçları, matbahları ve Kamame'de
olan Kabr-i Hazreti İsa diye bilinen mevzi'de mezar-ı Hazreti Meryem

ile Alikarım adlı karyede olan Hazreti Yahya Zekeriya mevlüd-i şerîfi diye bilinen mahallerde ve bil-cümle kadîmden tasarruflarında olan mahalleri geri ellerinde ve tasarruflarında olup Nur Dağı'nda vâki' mümtad ve kadîm üzere olan ziyaretlerine dahi kimsenin dahl etmemesi için emr-i şerîf talebi üzerine Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kimsenin bu ruhbanları, *guardiani* ve tercümânî rencîde edip korkutmaması için verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[368] d. 251/ def. 334, S. N. 82a (82b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1033 {M. 14-23 Kasım 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te vâki' olan Kamame ve Bettlem ve mezar-ı Hazreti Meryem diye bilinen ve sâir kiliselerde bulunan ruhbanların keşişler tarafından rencîde edildikleri bildirilmiştir. Efreñç taifesini rencîde edenlerin 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince men ve def edilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[369] d. 251/ def. 334, S. N. 83a (83b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1033 [M.V. Şubat 1623] {M. 14-23 Kasım 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te Efreñç ruhbanları kendi hallerinde sadakat ile geçinip âyinleri üzere ibadetlerini ederlerken bir mücedded ahz ve celb için denizde harâmi korsan eşkiyâsı ve gayriler el koydukları Müslüman gemileri ve Müslümanların olan zarar ve ziyanından dolayı bu Efreñçleri sorumlu tutup onlara zulm etmeleri üzerine eşkiyânın men vaz olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[370] d. 251/ def. 334, S. N. 84a (84b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1033 [M.V. Şubat 1624] {M. 14-23 Kasım 1623} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te vâki' *Kamame* ve *Bettlelem* ve sâir ol canipte olan kiliselerde altmıştan fazla Efreñç ruhbanları olup bunlar diledikleri zaman oturup ol canipte üç seneden ziyâde durmalarına yahud gitmelerine müdahale edilmezken bazı kimesneler mücedded celb ve ahz için ruhbanların ellerinde olan emr-i şerîflerinin eski olduğunu söyleyip onlara taarruz etmişlerdir. Ruhbanlara selâtin-i mâziye zamanlarında verilen emr-i şerîfler ve berâtların icra olunması ve kadîmü'l-eyyâmdan olageldiği üzere işlerinin yapılması ricası 'arzi üzerine hükm-i şerîf verilmiştir. Buna göre Efreñç ruhbanlarına kimse'nin dahl ve taarruz ettirilmemesi bildirilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[371] d. 251/ def. 334, S. N. 85a (85b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1033 [M.V. Şubat 1623] {M. 11-20 Mart 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İstanbul ve Galata Kadıları.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'in Kotor Kalesi re'âyâsından bir kaç neferi Müslümanlar ve sâir Venedik tüccarlarının mektûbalarını götürüp alıp getirip hizmetlerini edenlerden, otuz kırk günden ziyâde eğlenmemelerine rağmen 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak, yol haracı talep edilmiştir. Venediklilerden yol haracı talebinde bulunulmaması için hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians.*]

[372] d. 251/ def. 334, S. N. 86a (86b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1033 [M.V. Mart 1624] {M. 10-18 Nisan 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İlbasan Sancağibeyi ve Dıraç Kadısı'na ve Ağaları'na.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbî' Üç cezire serdarı (siline) diye bilinen beyzâdeleri üç pare kadirge ve iki pare ortanca ile Körfez dâhilinde Venedik'e giderken fırtına çıkması üzerine gemiler Dıraç Kalesi yakınlarında parelenip batmıştır. Bunun üzerine kale ahâlisinden ve ol yalılardan bazı kimesneler emr-i şerîfe muhâlif olarak Venedikli beyzâdeyi esîr almışlardır. Serbest bırakma karşılığı olarak da beyzâdeden beş bin guruş talep etmişler ve ona zulm ve ta'âddi etmişlerdir. Bu nedenle bu beş bin guruşun ve kadirgalarda bulunan malların tamamının geriye teslim edilmesi ve ihtilâle bais olanların ele geti-

rilip gereğince cezalandırılmaları için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince gönderilen hükümdür. [*Wreck of Venetian ships; problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[373] d. 251/ def. 334, S. N. 87a-b (87b İtl.) S. N. 88a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1033 [M.V. 17 Mart 1624] {M. 11-20 Mart 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Mustafa Paşa ve Mevlânâ Mısır Kadısı ve Defterdârı.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ticaret maksadıyla İskenderiye İskeleye'ne gelen Venedikli tüccarların gümrük işlemlerinin 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince yapılması gerekirken tüccarların hakları kalmıştır. Vezir Hüseyin Paşa'nın dahi altmış bin guruştan ziyâde akçe aldığı anlaşılmıştır. Venedikli tüccarların eminlerin zımmetinde toplamda seksen binden fazla gurus hakları kalmıştır. Venedikli tüccarlardan akçe talep edilmiş ve tüccarlar rencide edilmiştir. Bunların üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a uyumasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[374] d. 251/ def. 334, S. N. 89a-b (89b-c İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624}

Mektûb / El-Mahlas-ı Muhib Ali'den / Mısır Paşası [Kahire Beylerbeyisi] Mustafa Paşa'ya.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Ol canipte olan Venedikli bezirgânlardan, metâ'larının gümrüklerine mahsup olmak şartıyla hazine mahlâsı nâmına bir kaç yük akçe alınmıştır. Beylerbeyi olan Hüseyin Paşa, eminlerin tahriki ile altmış bin guruştan ziyâde akçe almış ve Venedikli tüccarların toplamda seksen binden fazla gurus haklarının eminlerde kalması ve tüccarların bu nedenle gördüğü zulmler üzerine bölgeye, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildiren mektûb gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 373] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[375] d. 251/ def. 334, S. N. 90a (90b-c İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-âhir sene 1033 [M.V. Nisan 1624] {M. 31 Mart-9 Nisan 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e mektûb gönderip; Kudüs-i şerîf'teki Sultan Selahaddin Vakfı'na ait dükkânlarla Müslümanlar tarafından el konulması ve bu nedenle açılan da'vâ ile ilgili hükümdür. Da'vâ neticesine göre vakfa ait dükkânların belirlendiği ve temessüklerinin görülüp hüccetlerinin verildiği belirtilmekte ve bunların gereğinin yapılması buyurulmaktadır. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[376] d. 251/ def. 334, S. N. 91a-b (91b-c-d İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-âhir sene 1033 [M.V. Nisan 1624] {M. 31 Mart-9 Nisan 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mevlânâ Kudüs-i şerîf Kadısı.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e mektûb gönderip; Kudüs-i şerîf'te bulunan *Kamame* ve *Betlelem* adlı kiliselerin Frenk rahiplerinin Meclis-i şer'îye varıp ilettikleri şikâyetidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan kiliseleri ziyarete gelen Frenklerden dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak resm talep edildiği ve rahiplere zulm edildiği bildirilmiştir. Beylerbeyleri ve defterdârlarının dahi müdâhil olduğu bu olaylar üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğinin dışına çıkılmaması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm gönderilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[377] d. 251/ def. 334, S. N. 92a-b (92c-d boş)
Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-âhir sene 1033 [M.V. 4 Nisan 1624] {M. 31 Mart-9 Nisan 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mevlânâ Kudüs-i şerîf Kadısı.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e mektûb gönderip; Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 376] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[378] d. 251/ def. 334, S. N. 93a (93b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]
Mektûb / Şeyhü'l-İslâm'dan / Kudüs Efendisi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Kudüs-i şerîf'te vâki' *Kamame* ve *Betlelem* Kiliseleri'ni ziyaret için varan kefereden hâsıl olan rüsum, Merhum Sultan Süleyman Han Hazretleri zamanında belirlenmiştir. Ancak hâkim olanların hilaf vâki bahâne ile

keşif nâmına ve hariçten kimesnelerin dahi hizmet nâmına bu kiliselerden külli akçe topladıklarının bildirilmesi üzerine gönderilen emri şerîfin gereğince işlerin görülmesini bildiren mektûbdur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[379] d. 251/ def. 334, S. N. 94a (94b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]

Mektûb / Şeyhü'l-İslâm'dan / Kudüs Sancağibeyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Bir önceki mektûb ile içerik olarak aynı olan başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 378] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[380] d. 251/ def. 334, S. N. 95a (95b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Receb 1033 [M.V. 10 Mayıs 1624] {M. 9-18 Mayıs 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Lika Sancağibeyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Lika Sancağı'na tâbi' Obroiçe adlı mevziye tuz ile varan Venedik ahâlisinden Anton Garofalo adlı tâcirin 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince korunup himaye edilmesi gerekirken, Emin Osman, Hüdaverdi ve Halil Voyvoda adlı mültezimler tüccarın tuzunu gasp etmişlerdir. Tüccarın mültezimlerde kalan hakkının ödenmesi için hükm-i şerîf gönderilip tembih olunmuş iken buna riâyet edilmemesi üzerine bölgeye bu hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[381] d. 251/ def. 334, S. N. 96a (96b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Receb 1033 [M.V. 10 Mayıs 1624] {M. 9-18 Mayıs 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sâbıkan Trablus Beylerbeyisi'ne olup haliyen bervech-i arpalık Mora Sancağı'na mutasarrıf olan Saruhanoğlu Mahmud Paşa'ya.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' olan Girid gemilerinden birisi İskenderiye'ye nice metâ' ile varıp oradan piriç, mercimek, sinameki, envai bahar ve nice bin guruşluk sair metâ' alıp Girid Adası'na gelirken Mağripli korsan eşkiyâsı gemilerine rast gelmişlerdir. Korsanlar bu gemiyi alıp adamlarını esîr ettikten sonra gemiyi Mora Sancağı'na tâbi' olan Anabolu'ya götürmüşlerdir. Gemi içinden çıkan

metâ'lar her kimin elinde ise bu emr-i şerîfle Zaklisa hâkimi tarafından gelen adama teslim edilmesi ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunması için gönderilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[382] d. 251/ def. 334, S. N. 97a (97b-c boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Receb 1033 {M. 19-28 Nisan 1624} [İstanbul]
Nişân-ı Şerif / IV. Murad'dan / Nakşa Adası Piskoposu'na.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Nakşa Adası'nda bulunan Efreñç taifesine berât-ı hümâyûn ile piskopos olan Sebastiyân Korini (*Sebastian Corini*) gelip berâtını getirip yenilenmesini talep etmiştir. Peşkeş için lazım gelen bin sekiz yüz akçe, bin otuz üç Receb'in yirmi birinci gününde Hazine-i Âmire'ye bit-tamam teslim edilmiştir. Rahip Sebastian varıp zikr olunan kazalarda vâki' Efreñç keferesine olagelen âdet-i kânun üzere piskopos olup ol yerde olan papazlar ve keşişler ve sâir Efreñç taifesinin piskopos bilip piskoposluğuna müdahale etmemesi ve sâir piskoposun 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince haklarını hatırlatır berâttir. [*Appointment of a bishop for Christians.*]

[383] d. 251/ def. 334, S. N. 98a-b (98c-d-e İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Receb 1033 [M.V. Mart 1623] {M. 9-18 Mayıs 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İlbasan Sancağibeyi ve Dıraç Kadısı ve Dıraç Kalesi Dizdarı ve Neferât Ağaları'na.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinden Üç ada serdarı Ponte (İtl. *Ponte Generale*) itibarlı beyzâdeleri üç kadırga ve üç kıtâ' ortanca ile Venedik'e tâbi' körfezde Venedik'e giderken denizde fırtına çıkması üzerine kadırgaların iki, ortancaların dahi ikisi Memâlik-i mahrûsede olan Dıraç Kalesi yakınlarında karaya vurup parelenmiştir. Kale emini ve zâbıtı olan Cafer Ağa ve Zülfikar Ağa, Yusuf Ali Beyoğlu ile Mahmud Çelebi ve İlbasan Sancağibeyinin Kethüdâsı Ayaz Kethüdâ ve nice kimesneler Venediklilerin karaya vuran gemilerinden çıkan yüz otuz nefer esîrini alıp haraç nâmına ziyâde ağır baha taksir eyleyip ve gemilerden çıkan cümle topların bazısını kaleye koyup bazısını arabalara yükleyip karadan köylerine götürmüşlerdir. Alet ve edevat makulesi ve sâir nice esbâbı alıp serdarlarını dahi gözetmek bahânesiyle iki bin yedi yüz guruslarını alıp aralarında taksim edip gemiler kendi bölgelerinde karaya vurduğu için malların kendilerine ait olduğunu iddia etmişlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, Venedik ile süre gelen dost-

luk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Venediklilerden el konulan guraşların ve malların i'âdesini ve suçluların ele getirilip gereğince cezalandırılmasını bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 372] [*Wreck of Venetian ships; problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[384] d. 251/ def. 334, S. N. 99 a (99b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Şâ'ban 1033 {M. 19-28 Nisan 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Doka Sancağibeyi'ne.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Şebenik adlı kaleye on mil miktarı yakın Eskaradin ahâlisinden bazı kimesneler rençberlik bahânesiyle büyük kayıklar donatıp içlerine yirmişer ve otuzar adam koyup dostluğa aykırı olarak Venedik beylerinin re'âyâsına ve yerlerine taarruz edip zarar vermişlerdir. Bu nedenle bölgeye emr-i şerîfler ve mektûblar gönderilmesine rağmen Venediklilerden el konulan malların i'âdesi ve suçluların cezalandırılması mümkün olmayınca 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için yeniden hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 332] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[385] d. 251/ def. 334, S. N. 100a (100b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Şâ'ban 1033 [M.V. Mayıs 1624] {M. 19-28 Nisan 1624} [Sahra-yı Üsküdar]
Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan *Kamame* ve *Bettlelem* Kiliseleri'nin Efrenc taifesinin tasarrufunda olmasına rağmen dışarıdan kimesnelerin karışması üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn'un Efrenc ruhbanlarının haklarını içeren şartlarının hatırlatıldı bu hükm bölgeye gönderilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[386] d. 251/ def. 334, S. N. 101a (101a-b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Şâ'ban 1033 [M.V. Mayıs 1624] {M. 19-28 Nisan 1624} [Sahra-yı Üsküdar]
Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Beyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i Şerif'te olan Efrenc Ruhban taifesinin zabt ve tasarruflarında olan yerler aharın alakası yok iken dışarıdan

kimesnelerin karışması ve bazı kimesnelerin ruhbanları dostluğa aykırı olarak dahl, taarruz ve rencîde etmeleri üzerine bölgeye 'ahidnâme-i hümâyûn gereğinin yapılması için hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 385] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[387] d. 251/ def. 334, S. N. 102a (102b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Şâ'ban 1033 [M.V. Temmuz 1624] {M. 9-18 Mayıs 1624} [İstanbul]

Mektûb / Tersane-i Âmire'den (Receb Paşa'dan) / Sakız Beyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Bilfiil Ce-zire-i Sakız ve tevâbi mukâtaatı eminlerinin mektubu; Sakız Adası'na rençberlik ve kâr ü kesb için gelen Venedik re'âyâlarının rencîde edil-memesi ve korkutulmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince gönderilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[388] d. 251/ def. 334, S. N. 103a (103b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan 1033 {M. 27 Haziran-6 Temmuz 1624} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Boğazhisarları Kadılarına ve Dizdarlarına hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Girid rençberleri kadîmden Girid'ten bal, zeytinyağı ve peynir ve limon suyu ve sâir malları gemilerine yükleyip İstanbul'a getirip satmaktadırlar. Bu rençberler mirî gümrükleri ve sâire resmlerini eksiksiz olarak ödedikten sonra vilâyetlerine giderken Boğazhisarlarına vardıklarında, selametlik nâmına iki dizdara ikişer yüz akçe ve iki kadıya da yüzer akçe ve Gelibolu yöresine de yüz seksen akçe olmak üzere ödeme yapmaktadırlar. Ancak birkaç seneden beri Venedik rençberlerinden, selametlik nâmına beş altışar bin akçe alınmaya başlanmıştır. Bunun üzerine olageldiği hâricinde kimseden bir talepte bulunulmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[389] d. 251/ def. 334, S. N. 104a (104b boş)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan 1033 {M. 17-26 Haziran 1624} [Liman-ı Beşiktaş]

Mektûb / Cânipten / Kilitbahir ve Sultaniye Kadılarına ve Kale-i Sultaniye ve Kilitbahir Dizdarları ve Gelibolu Voyvodası'na.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hüküm ile içerik olarak aynı olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 388] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[390] d. 251/ def. 334, S. N. 105a (105b boş)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan 1033 {M. 17-26 Haziran 1624} [İstanbul]
Hüküm / IV. Murad'dan / Gelibolu Kadısı'na hüküm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Gelibolu'da bulunan Venedik Konsolosu Fra' Giovanni'nin vefât etmesi üzerine otuz yıldan fazladır konsolosluk mülkiyeti olan yere 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak beytûlmâlce el konulması üzerine men olunmaları için emr-i şerîf ricasına gönderilen hükümdür. [*Venetian consuls.*]

[391] d. 251/ def. 334, S. N. 106a (106b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 17-26 Haziran 1624} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Memâlik-i Mahrûse'de olan Sancakbeyleri ve zikr olunan Sancaklar'da olan Kadılar ve zikr olunan Kadılıklar'da olan Voyvodalar ve Subaşılar'a.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Dârende-i fermân-ı hümâyûn Kudüs-i şerîf'te sâkin Efrenç ruhban taifesinden Fra' Girolamo Kudüs-i şerîf'te sâkin Efrenç ruhban taifesinden olup ruhban taifesinin Âsitâne-i sa'âdet'de vâki' olan maslahatlarını görmek için gelecektir. Ayrıca Ruhban taifesinin Sultan Süleyman Han'ın Kudüs-i şerîf'te bulunan evkafına evâsit lazım olan akçeyi tedârik etmek ve kendilerine müteallik olan hizmetleri için Fra' Girolamo Frengistan'a varıp gelecektir. Bu nedenle karadan ve denizden bir ferdin kendisine dahl etmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Passaport.*]

[392] d. 251/ def. 334, S. N. 107a (107b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 8-16 Haziran 1624} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Galata Kadısı'na hüküm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik'in konsolosu olan Izeppo Albricç [*Iseppo Albricce*] Bandırma kon-

solosu iken vefât edince yerine, Izeppo Domenko (*Iseppo Domenico*) adlı rahip ta'yîn edilmiştir. Bu nedenle yeni konsolosun 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince haklarının hatırlatıldığı hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[393] d. 251/ def. 334, S. N. 108a (108b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Şa'bân 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 8-16 Haziran 1624} [İstanbul]
Hükm / iv. Murad'dan / Galata Kadısı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Önceki hükmle içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 392] [*Appointment of a consul.*]

[394] d. 251/ def. 334, S. N. 109a (109b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 8-16 Haziran 1624} [Sahra-yı Üsküdar]
Hükm / iv. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Haleb'de sâkin olan Venedik bezirgânları getirdikleri metâ'lardan olageldiği üzere gümrüklerini öderken Haleb eminleri buna kanaat etmeyip ziyâde akçeler talep etmişlerdir. Bu nedenle Divân-ı Hümâyun ve Maliye tarafından emirler de gönderilmesine, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması bildirilmesine rağmen Haleb emini olan Kuhim adlı Yahudi «emrim var» diye bezirgânlardan ziyâde akçe talep etmiş ve bezirgânlara kötü mu'âmelelerde bulunmuştur. Bu nedenle vergeldikleri resm gümrükleri verdirip ziyâde bir akçe ve bir habbe aldırılmamak için fermân-ı âlişân gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[395] d. 251/ def. 334, S. N. 110a (110b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 27 Haziran-6 Temmuz 1624} [İstanbul]
Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Kırka Sancağı ahâlisinden Vranalı Halil'in Venediklilere yönelik faaliyetleri üzerine bölgeye emr-i şerîfler gönderildiği, ancak Halil'in faaliyetlerinin son bulmadığı tespit edilince bunların ele getirilip gereğince cezalandırılmaları için yeniden hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 311, 312,

315, 330 ve 380] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[396] d. 251/ def. 334, S. N. 111a (111b boş)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1033 [M.V. Haziran 1624] {M. 27 Haziran-6 Temmuz 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Gelibolu Kadısı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Gelibolu konsolosu ve sâire Efreñç taifesinin kilisesi ve bir miktar bahçesinin etrafında olan toprak ve duvarının hürmete zaruret ve ihtiyacı olup olageldiği üzere ve âdet-i kadîme üzere orada olan konsolosları tamir etmek istediklerinde bazı kimesnelerin buna mani oldukları bildirilmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine, kimsenin mani olmamasını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Restoration of a church.*]

[397] d. 251/ def. 334, S. N. 112a (112b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan 1033 [1624] {M. 17 -26 Haziran 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i Şerif Kadısı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki França elçisi ve Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan Kamame ve Bettlem adlı yerlerde ve sâire mevzilerde mütemekkin olan Efreñç, Rum ve Ermeni ve sâireden olageldiğinden fazla resm gümrükleri alınmaz iken birkaç seneden beri fazla gümrük vergisi talebinde bulunulduğu bildirilmiştir. Bunun üzerine kimseden fazla resm alınmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hükm gönderilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[398] d. 251/ def. 334, S. N. 113a (113b boş)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624}

Mektûb / El-mahlas-ı muhib Mehmed'den / [Bosna'ya].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Bosna'ya tâbi' Kırka ahâlisinden Vranyalı (*Vranalı*) Halil'in eşkıyâlık faaliyetleri üzerine gönderilmiş mektûbun suretidir. [Ayrıca bkz. 311, 330, 380 ve 395] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[399] d. 251/ def. 334, S. N. 114a (114b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1033 [M.V. Ağustos 1624] {M. 27 Temmuz-5 Ağustos 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Rodos ve Mora Beylerbeyisi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Üç pare Venedik gemisi ki biri *Roset* (*Rossetta*) diye bilinmektedir; Venedik beylerine tâbi' Girid mühimmatı kerestesi ve sâir aletle ve iki kıtâ'sı dahi nice alet ve edevat ve rençbere mahsus sâir metâ' ile Girid Ceziresi'ne giderken Mağribli korsan eşkiyâsına rast gelmişlerdir. Korsanlar *Roset*'i alıp Modon Kalesi dizdarına satıp ve diğer iki pare gemiyi kovmuşlardır. Bu gemiler kaçıp Anavarin Limanı'na girince Anavarin Kaleleri'nin dizdarları hile ile gemileri alıkoyup bin iki yüz guruşluk miktarı nukudu metâ'larıyla Venedik beylerine ait olan kerestelerin almayıncaya salıvermeyip külli ta'addi ve tecavüz eylemişlerdir. Kalenin neferâtına «niçin korsan eşkiyâsını kaleniz altına alıp kabul edersiniz?» denildikte, «bunların böyle gelmeleri bize dahi zarardır. Bunları kabul etmek için Âsitâne'den fermân olmuştur» diye belirtmişlerdir. Neferâtın ellerine eğer böyle bir fermân ulaştıysa ellerinden alınması ve Modon Kalesi'nde satılan *Roset* nâm geminin alınan yük ve aletle ve Anavarin Kaleleri dizdarlarının iki pare gemilerinden aldıkları ol miktar nukud ve esbabın eksiksiz olarak Venedik beylerinin ta'yîn ettikleri adamlarına teslim edilmesi ve dizdarların haklarından gelinmesi için emr-i şerîf ricasına verilen hükümdür. [Ayrıca bkz 381] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[400] d. 251/ def. 334, S. N. 115a (115b boş)
Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1033 {M. 7-16 Temmuz 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ve Eyalet-i mezbûrede olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Bosna'da olan Ruhban taifesinin 'arz-ı hâlidir. Bosna'da olan Ruhban taifesinin dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince rencîde edilip korutulmamaları için emr-i şerîf talepleri üzerine gönderilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[401] d. 251/ def. 334, S. N. 116a (116b boş)
Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1033 {M. 27 Temmuz-5 Ağustos 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve İzvornik ve Hersek ve Kilis ve Pojega ve Serim ve Mohaç ve Kilis ve Doka ve Semendire Beyleri'ne ve Kadıları'na hükm.

[Âsitàne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 400] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[402] d. 251/ def. 334, S. N. 117a (117b boş)

Tahrîren fî-evâ'ili Şevval 1033 {M. 17-26 Temmuz 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve İzvornik ve Hersek ve Kilis ve Pojega ve Serim ve Mohaç ve Köy ve Kilis ve Semendire Beyleri'ne ve Kadıları'na hükm.

[Âsitàne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Ruhban taifesinin 'arz-ı hâlidir. Önceki iki hükmle içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 400 ve 401] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[403] d. 251/ def. 334, S. N. 118b (118a İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa'ya.

[Âsitàne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mağripli korsan eşkiyâsının on üç ktâ' kalyatası Venedik Körfezi'ne girip Nova Kalesi'ne varmışlardır. Vilayette bulunan bazı ehli fesatların bu korsanları tahrik etmeleriyle gece ile varıp Venedik'e tâbi' Perasto Kazâsı'nı basıp yüz bin altın miktarı metâ'ları yağmalayıp ve dört yüz neferden ziyâde esîr ve nicesini katl ve helak edip kasabayı da helak etmişlerdir. Bu nedenle gönderilen mektûbda Venedik ile süre gelen dostluk gereği korsan eşkiyâsını tahrik eden kimler ise kale zâbitlerince teftiş edilip eşkiyâ ile bir oldukları kesinleşirse ele getirilip gereğince haklarından gelinmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 381 ve 399] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[404] d. 251/ def. 334, S. N. 119b (119a İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1033 [M.V. Eylül 1624] {M. 14-23 Eylül 1624} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan-ı Deryâ Receb Paşa'dan / Venedik'ten Cezire-i Kıbrıs ve İskenderiye İskeleleri'ne varıncaya deryâ muhâfazasında ve

leb-i deryâda olan Sancakbeyleri ve zıkr olunan mahallerde Kadılar ve muhâfazada olan Kapudanlar ve leb-i deryâda olan Kale Dizdarları huzurlarına ithaf olunur ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik gemilerinin Venedik'ten Osmanlı limanlarına yaptıkları deniz yolculukları sırasında güvenliklerinin gereğince sağlanması ve bilhassa korsan gemilerine karşı korunmaları için gönderilen hükümdür. [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[405] d. 251/ def. 334, S. N. 120b (120a İtl.)
Tahrîren fi-Muharrem sene 1034 [M.V. Ekim 1624] [İstanbul]
Hüküm / IV. Murad'dan / Dıraç Kadısı'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâl göndermiştir. Daha önce Dıraç İskelesi'nde parelenen Venedik gemileri ve gemilerden çıkarılan ne kadar mal varsa hakkı ile Venediklilere teslim edilmesi için kalenin ve iskelenin, Emin Zülfikar Ağa'ya zabt ettirilmesi için hüküm verilmiştir. [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[406] d. 251/ def. 334, S. N. 121b-c (121a İtl.,121d boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1034 [M.V. 20 Ekim 1624] {M. 14-23 Ekim 1624} [İstanbul]
Hüküm / IV. Murad'dan / Tunus Beylerbeyisi'ne ve Tunus'ta olan Taybelere ve Yeniçeri Ağasına ve Neferât Ağaları'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girmeye cürret edip ol mahalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kaleye varıp korsanlarla bir olunup gerçekleşen yağma ve zulümler üzerine verilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 381, 399 ve 403] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[407] d. 251/ def. 334, S. N. 122b (122a boş)
Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1034 {M. 3-12 Kasım 1624} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan-ı Deryâ Paşa'dan / Tunus'ta Yusuf Dayı ve Yeniçeri Ağası ve Kethüdâsı ve Bölükbaşılar ve Yayabaşılar ve Odabaşılar ve Yeniçeri Yoldaşları huzurlarına gelindikten sonra inha olunur ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Tunus korsanlarının çektiri gemiler ile korsanlığa çıkıp Nova Kalesi Zâbitleriyle girdikleri ittifak sonucu Venedik Körfezi'nde korsanlık faaliyetlerine girişmeleri üzerine hükm-i hümayûn gönderildiğini bildirir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403 ve 406] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[408] d. 251/ def. 334, S. N. 123b (123a boş) S. N. 124a-b İtl.
Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1034 [M.V. Kasım 1624] {M. 3-12 Kasım 1624} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mağrib korsan eşkiyâsının on üç pare kalyataları Nova Kalesi zâbitleri ittifakıyla Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girip ol mahalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kasabaya varıp yağmacılık ve zulümler etmeleri üzerine gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403, 406 ve 407] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[409] d. 251/ def. 334, S. N. 125a (125b boş)
Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]
Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mağrib korsan eşkiyâsının on üç pare kalyataları Nova Kalesi zâbitleri ittifakıyla Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girip ol mahalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kasabaya varıp yağmacılık ve zulümler etmeleri üzerine gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403, 406, 407 ve 408] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[410] d. 251/ def. 334, S. N. 126a (126b boş)
Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]
Mektûb / Şeyhü'l-İslâm'dan / Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mağrib korsan eşkiyâsının on üç pare kalyataları Nova Kalesi Zâbitleri ittifakıyla Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girip ol mahalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kasabaya varıp yağmacılık ve zulüm etmeleri üzerine gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403,

406, 407, 408 ve 409] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[411] d. 251/ def. 334, S. N. 127a (127b boş)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [Bosna]

Mektûb / Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa'dan / Kapı Kethüdâsı olan Süleyman Siyavuş Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mağrib korsan eşkiyâsının on üç pare kalyataları Nova Kalesi zâbitleri ittifakıyla Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girip ol mahalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kasabaya varıp yağmacılık ve zulüm etmeleri üzerine gönderilen başka bir mektûb suretidir. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403, 406, 407, 408, 409 ve 410] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[412] d. 251/ def. 334, S. N. 128a (128b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1034 [M.V. Kasım 1624] {M. 3-12 Kasım 1624} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mahrûse-i Mısır'dan Kudüs-i şerîf'e varıp deryâda ve karada yol üzerinde vâki olan Eyâletler'de olan Beylerbeyleri ve zikir olunan Eyaletler'in Sancaklar'ında olan Sancakbeyleri ve zikir olunan Sancaklar'da olan Kadılar ve zikir olunan mahallerde vâki olan Kale Dizdarları ve İskele Eminleri'yle ve Beylerbeylikleri ve Sancakbeylikleri'nin Subaşları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Derghâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İstanbul'daki baylosun akrabası olan Mısır Venedik Konsolosu Girolamo Foscarini, Kudüs-i şerîf'e varıp kutsal yerleri ziyaret etme talebinde bulunmuştur. Bu nedenle konsolosun yolculuğu esnasında güvenliğinin sağlanıp gereğince korunup kollanması için gönderilen hükümdür. [*Passaport.*]

[413] d. 251/ def. 334, S. N. 129a (129b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1034 [M.V. Kasım'ın başları 1624] {M. 3-12 Kasım 1624} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Mustafa Paşa'ya.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da bulunan baylosun akrabası olan Mısır Venedik Konsolosu Girolamo Foscarini yerine adam koyup bazı işler için Venedik'e

gitme talebinde bulunmuştur. Kimsenin, konsolosu temsilen bulunan kimseye kötü mu'âmelede bulunmaması için emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümdür. [*Passaport.*]

[414] d. 251/ def. 334, S. N. 130a (130b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]
Mektûb / Sadr a'zam'dan.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mağrib korsanlarının faaliyetleri üzerine kale dizdarlarına, ağalara ve kara zâbitlerine gönderilen mektûbdur. Mağripli korsanların Venediklilere saldırdıkları, Osmanlı sınırlarındaki kale ve sâire yerlerde gerekli tedbirlerin alınması ve asla korsan eşkiyâsının buralara demirlemesine izin verilmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[415] d. 251/ def. 334, S. N. 131a-b
Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1034 {M. 24 Ekim-2 Kasım 1624}
[İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Rodos ve Mora Beyleri'ne hükm ki.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Mağrib korsan eşkiyâsının on üç pare kalyatalarının, Nova Kalesi Zâbitleri ittifakıyla Venedik'e tâbi' Körfez Boğazı'na girip ol malhalde Venedik beylerine tâbi' Perasto nâm kasabaya varıp yağmacılık ve zulümler etmeleri üzerine gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403, 406, 407, 408, 409, 410 ve 411] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[416] d. 251/ def. 335, S. N. 1a (1b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1034 [M.V. 20 Eylül 1624] {M. 12-21Aralık 1624} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyiliği'ne ve Kilis Beyi'ne ve Kadısı'na.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Zavere Kalesi sınırlarının belirlenmesi için vilâyet sınırında daha önce Bosna Sancağubeyi olan Ferhad Bey'e Südde-i sa'âdet'den emr-i şerîf gönderilmiştir. Venedik beyleri tarafından ise Giacomo Sorancio adlı beyzâde ta'yîn edilip gönderilmiştir. Görevliler belirledikleri sınırları taş ve sâire alâmetler ile daha da belirginleştirip işaretlemişler ve sınır hüccetleri hazırlamış-

lardır. Buna rağmen bazı Müslümanlar süre gelen dostluğa, 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sınır hüccetlerine aykırı olarak Zavere Kalesi'nin hudud ve sınırlarına tecavüz etmişlerdir. Ayrıca bundan önce 1013 tarihinde Liş sancağibeyine hitaben hükm-i şerîf gönderilmiş ve bölgeye gidilip Zavere Kalesi ile sınırlar yeniden belirlenmiştir. Buna rağmen hâlâ o tarafta olan Ayviraneli (*Vranalı*) Halil adlı Zavere sınırına yönelik fitne ve fesatlarına devam edince Halil'in hakkından gelinmesi için iki üç defa hükm-i şerîf dahi gönderilmiştir. Buna rağmen cezasız kalan Halil geride de durmayıp Kırka Sancağı'nın kethüdâlığını alıp nice şıklarla birlikte dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve Venedik beylerinin ellerinde olan sınır hüccetleri ve temessüklerine aykırı olarak Zavere Kalesi'nin sınırlarına tecavüz edip Venedik re'âyâsının toprak ve yerlerinden nicesini gaspen alıp tasarruf ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını ve olanların da gereğince cezalandırılması için verilen hükümdür. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[417] d. 251/ def. 335, S. N. 2a (2b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1624} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Kilis Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Bir önceki hükm ile ilgili olarak Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan Kilis sancağibeyine gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 416]

Bosna Beylerbeyisi Bayram Paşa Hazretlerine vech-i meşrûh üzere mektûb tahrîr ve irsâl olmuştur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[418] d. 251/ def. 335, S. N. 3a (3b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1034 [M.V. Kasım'in başları 1625] {M. 23 Kasım-2 Aralık 1624} [İstanbul]

Hükm / İv. Murad'dan / Filibe Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'in adamlarının beş hizmetkârı mektûblarıyla Kotor'a giderken Filibe Kazâsı'nda bulunan karyelerden bazı eşkiyâ yollarına çıkıp yanlarında olan beş altı guruslarını aldıktan sonra Venediklileri katletmişlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, bölgenin teftiş olunmasını ve eşkiyânın yakalanıp cezalandırılmasını bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[419] d. 251/ def. 335, S. N. 4a (4b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1034 {M. 9-18 Şubat 1625}
[İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi Murtaza Paşa ve eyalet-i mezbûrede olan kadılarına.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Harbî İspanya tafesi Frengistan câniblerinde ve Venedik beylerinin vilâyetlerine yakın olup Altoline adlı mahalli kuvvet ile zapt ettikleri ve Venedik beylerinin dahi memleket ve vilâyetlerine dahl ve taarruz kasdında oldukları bildirilmiştir. Bu harbî İspanyolların men olunmazlarsa, külli fesat ortaya çıkma ihtimali bulunduğu ve Venediklilerin Südde-i sa'âdet ile dostluğu gereği Venedik'e ücret ile hizmet etmek isteyenlere engel olunmaması ve Venediklilere zararı olacak davranışlara engel olunması bildirilmektedir. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[420] d. 251/ def. 335, S. N. 5a (5b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyolların Venedik'e ait Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili hükm gereğince gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[421] d. 251/ def. 335, S. N. 6a (6b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Eyâlet-i Bosna'da olan Efendilere.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyolların Venedik'e ait Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili hükm gereğince gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419 ve 420] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[422] d. 251/ def. 335, S. N. 7a (7b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Safer 1035 [M.V. Kasım 1625] {M. 22-30 Kasım 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Ayamavra Beyi'ne ve Preveze Kadısı'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ayamavra ve Preveze adlı mahallerde bazı eşkıyâ taifesi fırkatalar kurup içine levend taifesi koyup korsanlık faaliyetlerine girişmişler ve Venedik tüccarına ve rençber taifesine saldırmışlardır. Bu korsanların, Venedikli tüccarların kar-ü kesblerine ve Memâlik-i mahrûse'ye gelip gitmelerine mani oldukları bildirilmiştir. Bunun üzerine eşkıyânın korsanlıktan men edilip fırkatalarının bozulması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[423] d. 251/ def. 335, S. N. 8a (8b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Aralık 1625] {M. 1-10 Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Venedik'ten Südde-i sa'âdetime gelinceye yolda olan Beyler ve kadılar ve Dizdarlara hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] görev süresinin dolması üzerine Sebastiano Venier adlı beyzâde baylos olarak ta'yîn olmuştur. Diyardan kendilerinin donanma gemileri ve yâhud mavnaları ile Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden (boş) yeniçeri ile Südde-i sa'âdet'e gelirken kimin taht-ı hükmetine dahil olursa kaleler altına ve limanlara ve iskelelere uğradıkta baylos ve yanındaki adamlarına, beyzâdelere, esbablarına, eşkallerine ve da'vârlarına dahl ve taarruz eylemeyip akçeleri ile tedârik olunup emin ve sâlim birbirlerine gönderilmeleri için fermân-ı 'alişân gönderilmiştir. Baylos Memâlik-i mahrûse'ye dahil olduktan sonra kendi gemilerinden çıkıp deryadan gelmeye karar verirse derya beyleri bir kadırgaya baylosun bütün adamlarını ve esbab ve sâir koyup Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi bildirilmektedir. İnebahtı ve Ağrıboz Sancağibeyleri ve kadılarının Âsitâne-i sa'âdet'den gelen emirlere itaat etmeyip türlü zulümler ettikleri bildirilmiştir. Bu bey ve kadıların da bu hususa dikkat etmeleri gerektiği bildirilmektedir. Venedik ile dostluk gereğince Âsitâne-i sa'âdet'e gelip giden elçilerine ve bayloslarına ta'addi edilmeyip gereğince himaye üzere olunmaları ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereklerinin yerine getirilmesi bildirilmektedir. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[424] d. 251/ def. 335, S. N. 9a (9b İtl.) S. N. 10a İtl., 10b boş
Tahrîren fi-evâ'ili Rebi'ü'l-evvel sene 1035 [M.V. Aralık 1625] {M.
1-10 Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Venedik'ten Südde-i sa'âdetime gelinceye yolda olan Beyler ve Kadılar.

Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] görev süresinin dolması üzerine Venedik'ten İstanbul'a gelecek olan yeni Baylos Sebastiano Venier'in yapacağı yolculuk nedeniyle bölgele- re gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 423] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[425] d. 251/ def. 335, S. N. 11a (11b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]
Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Ayamavra Kadısı'na ve Preveze Beyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Aya- mavra ve Preveze'de bazı eşkiyâ taifesi fırkatalar ihdas edip içine le- vend taifesinden koyup korsanlık edip Venedik tüccarına ve rençperine türlü zararlar vermiş ve bunların Memâlik-i mahrûse'ye gelip gitmele- rine mani olmuştur. Bunların men olunmaları, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için gönderilen hükümlere uyulmasını bildirir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 422] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[426] d. 251/ def. 335, S. N. 12a (12b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1625] {M.
29 Ocak-7 Şubat 1626} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi ve Livâ-i mezbûrede olan Kadılar'a.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İs- panyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üze- rine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Vene- diklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420 ve 421] [*Span- iards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[427] d. 251/ def. 335, S. N. 13a (13b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / İskenderiye Beyi'ne mektûb.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421 ve 426] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[428] d. 251/ def. 335, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemeziyel evvel sene 1034 [M.V. 16 Şubat 1625] {M. 9-18 Şubat 1625} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Delvine Beyi'ne ve Kadıları'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426 ve 427] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[429] d. 251/ def. 335, S. N. 15 a (15b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Delvine Beyi'ne mektûb.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427 ve 428] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[430] d. 251/ def. 335, S. N. 16a (16b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemeziyel evvel sene 1034 [M.V. 16 Şubat 1625] {M. 9-18 Şubat 1625} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Mora Beyi'ne hükm (Sâbıkan Tunus Beylerbeyisi olup hâlâ bervech-i arpalık Mora Sancağı'na mutasarrıf olan Mehmed dâme ikbâlühû).

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428 ve 429] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[431] d. 251/ def. 335, S. N. 17a (17b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Mora Beyi'ne.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429 ve 430] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[432] d. 251/ def. 335, S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Cemâziyel evvel sene 1034 [M.V. 4 Mart 1625] {M. Mart 1625} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / İV. Murad'dan / Cezire-i Zaklısa.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklısa Adası'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebep-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakythos island.*]

[433] d. 251/ def. 335, S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1034 {M. 9-18 Şubat 1625} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Sâbıkan Bosna Beylerbeyisi olup hâlâ bervech-i arpalık Dokakin Sancağı'na mutasarrıf olan Haydar dâme ikbâlühû ve Mevlânâ (boş) Kadısı zîde Fezailuhû.

[Südde-i sa'âdet'de mukim] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] Âsitâne-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venediklilerden bazıları Karacadağ Kazâsı'ndan gerekli izin kâğıtlarıyla geçerlerken Dersenah Karyesi ahâlisinden olan zımmîler tarafından akçelerine el konulup, saldırıya

uğrayıp hapsedilmişlerdir. Bu nedenle bölgeye emr-i şerîf ricası üzerine, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olmamak için hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[434] d. 251/ def. 335, S. N. 20a (20b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Rumeli Kazaskeri Mehmed tarafından / Filibe Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Kotor'a giden beş Venedikli, Filibe Kazâsı'nda Semizce ve Aşkale Karyeleri'nin ahâlisi tarafından katledilmişlerdir. Bu nedenle bölgeye [418] numaralı hükm gönderilmiştir. Bu belge de konu ile ilgili olarak gönderilen mektûbdur. Mektûb da hükümde olduğu gibi bölgenin teftiş olunmasını ve eşkiyânın yakalanıp cezalandırılmasını bildirmektedir. Ol câ nibte Venedik beylerinin bazı kâğıtları alınmış varan adamlarına teslim edesiz. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[435] d. 251/ def. 335, S. N. 21 a (21b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / [Kaymakam Gürcü] Mehmed Paşa'dan / Bosna Defterdârı'na.

[Südde-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430 ve 431] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[436] d. 251/ def. 335, S. N. 22a-b S. N. 23a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1034 [M.V. Mart 1625] {M. 9-18 Şubat 1625} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Haleb Muhâfazasında olan Vezirim Mustafa Paşa'ya hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'de mukim] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'deki bir Venedik tüccarı (*Gian Francesco Parente*) iflas edince buradan kaçmıştır. Bunun üzerine Haleb Eyaleti'ne mutasarrıf olan Murad burada bulunan konsolostan bu

borcun tahsil edilmesini istemiştir. Ayrıca Venedikli tüccarların satmak üzere gemileriyle ve yeni konsolos ile gönderilen mallarına el konulmuştur. bu nedenle, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince tüccarların el konulan mallarının i'âdesi ve konsolosa kötü mu'âmele edilmemesi için hükm verilmiştir. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[437] d. 251/ def. 335, S. N. 24a (24b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Haleb Muhâfazası'nda olan Mustafa Paşa'ya mektûb.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 436] [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[438] d. 251/ def. 335, S. N. 25a (25b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Defterdâr'dan (Mehmed) / Venedik Doju'na [Francesco Erizzo] ve Beyleri'ne.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mahmiyye-i İstanbul'da vefât eden Merhum Hacı Resul'ün metrukâtı hususu nedeniyle eski Bosna Defterdârı Ebubekir Efendi tarafından Venedik'e emir gönderildiği halde Venedik'ten bu yönde bir emir gelmediği bildirilmektedir. Venedik Baylosu Giorgio Giustiniano Kavaliyer'in tercümânı kendisine teslim edilen emr-i şerifler ile Venedik'e gönderilmiştir. Giacomo Merlo'nun zimmetinde kalan mallar hususunda mektûb gönderilmiştir. Giacomo'ya da bu konu ile ilgili tembihlerde bulunulmuştur. Venedik dojudan konu ile ilgili gerekenlerin yapılması istenmektedir. [*Goods of Muslim merchant who died in Venice.*]

[439] d. 251/ def. 335, S. N. 26a (26b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed Paşa'dan / Bîrun Beylerbeyisi Mehmed Paşa'ya.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İspanyalıların Venedik'e ait olan Altoline adlı bölgeyi işgal etmeleri

üzerine, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereği Venediklilere ücret karşılığı hizmet etmek isteyenlere mani olunmaması ve sâire ile ilgili başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431 ve 435] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[440] d. 251/ def. 335, S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1034 [M.V. Nisan'ın başları 1625] {M. 29 Nisan-8 Mayıs 1625} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Tunus Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeriler Ağası'na ve Kethüdâsı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mağripli korsanların faaliyetlerine üzerine gönderilmiş başka bir hükümdür. Mağripli korsanların kaçırıkları esîrleri salıvermeleri için daha önce emr-i şerîfler ve hükümler gönderildiği ancak buna rağmen Venediklilerin serbest bırakılmadığı bildirilmektedir. Bu nedenle gönderilen Hükümde, Pakso Adası ahâlisinden Venedikli Girolimo Vellaneti'nin vekili karısı (*Nora*) ve çocuklarının korsanlar tarafından kaçırılıp Tunus'a götürülmesi üzerine Venediklilerin her neredeyse bulunup serbest bırakılmaları bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 381, 399, 403, 406, 407, 408, 409, 415] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[441] d. 251/ def. 335, S. N. 28a (28b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1034 [M.V. Nisan'ın başları 1625] {M. 19-28 Nisan 1625} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Delvine Sancağbeyi ve Kadısı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik'ten gelen elçi Simone Contarini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli Bruno Papa adlı papaz, Arila Karyesi yakınlarından kendi işine giderken Margaliç adlı karye sâkinlerinden Alaybeyi Mehmed bin Halil bu köyü basıp «zayi olan camışları sen sadaka eyledin» diyerek papaza saldırmış ve türlü eziyetler edip uzun süre de hapiste tutmuştur. Daha sonra Mustafa Kethüdâ, bu alaybeyine yirmi iki bin akçe ödeyerek papazı hapislikten kurtarmıştır. Bu nedenle, papazın hapislikten kurtulmak için bahsi geçen akçeyi kendisinin ödediğini; ancak papazın zayi olan camışların sadaka edilmesiyle bir alakası olmadığını; bu nedenle dostluk ve 'ahidnâme gereğince papazdan alınan akçelerin ona eksiksiz i'âdesini bildiren hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[442] d. 251/ def. 335, S. N. 29a (29b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1034 [M.V. Nisan'ın başları 1625] {M. 19-28 Nisan 1625} [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / Hersek Sancağbeyi ve Kadısı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik elçisi olan Simone Contarini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mağripli korsanların Nova Kalesi civarındaki Perasto Nahiyesi'nde sâkin olan re'âyâ fukarâsına ettirdikleri nice zarar ve ziyana kanaat etmeyip daima rencide etmeye devam etmişlerdir. Daha önce Perasto Nahiyesi re'âyâsı Memâlik-i mahrûse re'âyâsından satın aldıkları mallar ile bağ ve bahçe ve sâire gibi yerleri için resm gümüklerini olageldiği üzere öderlerken ayandan ve ağalardan Süleyman Golubüyük, Bükü Haydarvik, İbrahim, Şabanovik ve diğer Süleyman Haydarvik ve Pervize Kalesi ağalarından Hasan, Kerim ve sâire olageldiğine aykırı olarak resm talep etmişlerdir. Hükm dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamasını bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[443] d. 251/ def. 335, S. N. 30a (30b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]
Mektûb / Kaymakam Gürcü Mehmed tarafından / Hersek Sancağbeyi'ne ve Nova Kadısı'na.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] [Fevkalâde Elçi Simone Contarini] Önceki hükmle ilgili olarak gönderilen mektûbdur. (Ayrıca bkz. 442) [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[444] d. 251/ def. 335, S. N. 31a (31b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Şa'bân sene 1034 [M.V. 25 Mayıs 1625] {M. 19-28 Mayıs 1625} [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / Âsitâne'den Venedik'e varıncaya olan Beyler ve Kadılar ve Dizdarlara hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik'ten akdem-i hülâs-ı hümâyûn tahtı için Venedik beyleri tarafın-

dan Venedik beyzâdelerinden Simone Contarini Kavaliyer ve Kuratör nâm beyzâde elçinin görev süresinin dolması üzerine Venedik'e yapacağı yolculukta kendisine ve yanındakilere bir zarar gelmemesi için gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını bildiren hükm gönderilmiştir. Dergâh-ı Mu'allâ yeniçerilerinden bir yeniçeri de Simone Contarini'ye bu yolculuğunda eşlik edecektir. [*Permission to leave given to the former bailo.*]

[445] d. 251/ def. 335, S. N. 32a (32b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1034 [M.V. Mayıs 1625] {M. 19-28 Mayıs 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Venedik'e varıncaya yol üzerinde olan Beylere ve Kadılar'a hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik elçisi olan Simone Contarini'nin görev süresinin dolması üzerine Venedik'e yapacağı yolculukta gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için bölgelere gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 444] [*Permission to leave given to the former bailo.*]

[446] d. 251/ def. 335, S. N. 33b (33a İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1034 [M.V. Eylül 1625] {M. 25 Ağustos-3 Eylül 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Gabela ve Makraska Kadıları ve Eminleri'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] [Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'te ve Venedik'e tâbi' olan vilâyetlerde Müslümanlar metâ'larıyla herhangi bir sorun yaşamadan ticaretlerini yaptığı gibi Venedikli tüccarların da Venedik'ten geldiklerinde aynı şekilde mu'âmele görmeleri gerekmektedir. Ancak Gabela ve Makraska İskeleleri'ne tuz alıp gidip satmak istediklerinde iskele eminleri tüccarların tuzlarını fuzuli yere almışlar ve akçelerini ödemeyip tüccarlara da kötü mu'âmelede bulunmuşlardır. Bu nedenle Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmaması için hükm gönderilmiştir. [*Salt: Venetian merchants in Ottoman land; seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[447] d. 251/ def. 335, S. N. 34a (34b İtl.) B.N. 35a boş, 35b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1035 [M.V. Eylül 1625] {M. 3-12 Ekim 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Venedik bezirgânları İskenderiye İskelesi'ne ve Haleb bendine getirdikleri çuka ve kumaş ve sâire metâ'larının resm gümrüklerini olageldiği üzere ödemeleri gerekirken tüccarlardan ziyâdesinin talep edildiği Haleb'de bulunan Venedik konsolosu tarafından bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince resm gümrüğün olagelene göre alınması ve fazlasının talep edilmemesi için hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[448] d. 251/ def. 335, S. N. 36a (36b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Aralık 1625] {M. 1-10 Aralık 1625} [İstanbul]

Vech-i Tahrîr / [Âsitane-i Sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian].

Vech-i Tahrîr -i Huruf Oldur ki Selâtin-i âliye cânibinden her sene resm muaf olan on bin müdd hamrından haliyyen işbu otuz beş sene-sinde ancak yedi bin beş yüz müdde hamr alınıp bâki kalan hamrı dahi aldığımızda cümle on bin müdde hamr içeren tezkire vermek üzere bizzat gümrük ve hamr emini olan Murad Ağa yedine işbu vasi' verildi. [*Wine sold to Venetians.*]

[449] d. 251/ def. 335, S. N. 37a (37b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Aralık 1625] [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / IV. Murad'dan.

[Âsitane-i Sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Giorgio Costinian'ın [Giorgio Giustinian] mühürlü mektubu üzerine; Eski piskoposun vefât etmesiyle bizzat Fra' Gaçinko (*Giacinto*) adlı rahip berât-ı hümâyûn ile Efrenc taifesine piskopos ta'yîn edilmiştir. Adet-i peşkeş için bin otuz beş saferinin yirmi dokuzuncu gününde hazine-i âmireye vech-i ta'yîn yedi yüz yirmi akçe teslim etmesi üzerine rahibe bu berât-ı hümâyûn verilmiştir. Bu nedenle rahibin ve Efrenc taifesinin Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince korunup kollanmasının gereği bildirilmektedir. [*Appointment of a bishop for Christians.*]

[450] d. 251/ def. 335, S. N. 38a (38b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. 2 Şubat 1625] {M. Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Cezire-i Değirmenlik Kadısı Reisi'ne hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Cezire-i Değirmenlik'teki Efreñç taifesi Piskoposu Fra' Gaçinko'nun (*Giacinto*) 'arz-ı hâlidir. Değirmenlik Adası'ndaki Efreñç keferesi papazlarının ve keşişlerinin ve sâire zimmîlerinin gereken sınır yeri rüsumu, akçeleri, panayırları ve sâire için resmleri talep edilen ödemeleri yerine getirilmiştir. Buna rağmen Efreñçlere yönelik haksız mu'âmelelerin devam etmesi üzerine süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hükm verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[451] d. 251/ def. 335, S. N. 39a (39b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. 2 Şubat 1625] {M. Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Cezire-i Değirmenlik Kadısı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükmle ilgili olarak gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 450] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[452] d. 251/ def. 335, S. N. 40a (40b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Şubat'ın başları 1625] {M. Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Ayamavra Sancağbeyi ve Livâ-i mezbûre Kadıları.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Derğâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Malta ve sâire harbî keferelere gelip gidip daima gemilerini yükleyip daha sonra da İspanya ve sâire keferelere memleketlerine alıp gitmektedirler. Bunların Memâlik-i mahrûse'de Venediklilere her vecihle zararı olduğu için harbî keferelere tereke verilmekten men olunmak için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[453] d. 251/ def. 335, S. N. 41a (41b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Mevlânâ Preveze Kadısı.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Ayamavra ve Preveze'de bazı eşkiyâ taifesi firkatılar bina edip içine lewend taifesi koyup Venedik tüccarına ve rençberlerine yönelik korsan-

lık etmişlerdir. Tüccarların İstanbul'a gelip gitmelerine de engel olan korsanların korsanlıktan men edilmeleri için emr-i şerîfler gönderilmiş ve firkatalarının bozulması için hükümler verilmiştir. Mektûb, bu hükümlere riâyet edilmesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[454] d. 251/ def. 335, S. N. 42a (42b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1625} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Akdeniz Muhâfazası'nda olan Kadılar ve derya ve denizde Kapudanlar ve Reisler ve Kilitbahir ve Sultanîye Kaleleri Dizdarları.

[Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mektûb önceki mektûb ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 453] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[455] d. 251/ def. 335, S. N. 43a-b S. N. 44a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Kasım'ın başları 1625] {M. 1-10 Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haslar Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik konsolosu olan Yakomo'nun (*Giacomo*) vefât etmesi üzerine Francesco Kavaliyer'in konsolos olarak atamasının yapıldığını bildiren hükümdür. Hükümde 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk ile ilgili maddeleri belirtilmektedir. [*Appointment of a consul.*]

[456] d. 251/ def. 335, S. N. 45a (45b boş)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1035 {M. 20-29 Ocak 1626} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sakız Kadısı'na ve Beyi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Alkas adlı bir Yahudi'nin ve bazı kimesnelerin 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Sakız'a ticaret için gelen Venediklilerden haraç istedikleri ve tüccarları rencide ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[457] d. 251/ def. 335, S. N. 46a (46b İtl.) S. N. 47a boş, 47b İtl., 48a boş, 48b İtl., 49 yok

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1035 {M. 20-29 Ocak 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Sakız Kadısı'na ve Beyi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 456] [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[458] d. 251/ def. 335, S. N. 50a (50b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1035 {M. 29 Ocak-7 Şubat 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Yenişehir Kadısı'na ve Yanya Beyi'ne ve ol adamızda vâki olan Kadılar ve İskele Eminleri'ne hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Atabe-i ulyâ ile husûmet ve düşmanlık içinde olan İspanya kralına tâbi' harbî kefereden Anadolu Vilâyeti'nin hâkimi olan Rumî zimmîlerden Zuani Zuchi adlı zimmînin livaya gönderilip orada sâkin olan bazı belli başlı adamlardan Goluz İskelesi'nde yüz bin müdd buğday satın aldığı tespit edilmiştir. Zimmînin buğdayı yüklemek için Anadolu'dan gemi ve akçe getirmek niyetinde olduğu haber alınmıştır. Harbî düşman keferesine buğday vermenin Memâlik-i mahrûse için zarara neden olacağı gerekçesiyle Devlet-i Aliyye'nin düşmanları olan İspanya ve Anadolu keferesi ile alışverişi yapılmaması gereğini bildiren hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 452] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[459] d. 251/ def. 335, S. N. 51a (51b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Ocak 1625] {M. 11-20 Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Nakşa Sancağibeyi'ne ve Pare Kadısı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi İstendil Ceziresi'nden Parsit adlı Venedikli, Pare Adası'na bazı işleri için vardığında Pare sâkinlerinden Nicola, İstendillilerde hakkı kaldığını bildirip onların yeri-

ne Parsit'in bu borcu ödemesini talep etmiş ve bu nedenle Venedikliyi hapsetmiş ve ona kötü mu'âmelede bulunmuştur. Bu nedenle gönderilen hükm, Venediklinin hapisten salıverilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilmiştir. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[460] d. 251/ def. 335, S. N. 52a (52b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1625] {M. 11-20 Aralık 1625} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Delvine ve Yanya Beyleri ve Kadısı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Delvine sancağibeyinin mektubu üzerine; Delvine Livası'na tâbi' Margaliç Kaleşi'nin neferât ağaları ve kethüdâları ve sâire neferâtı tarafından bayrak kaldırıp harp niyetiyle Venedik beylerine tâbi' Parga adlı mevzi üzerine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak saldırıda bulunulduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[461] d. 251/ def. 335, S. N. 53a (53b İtl.)

Tahrîren fi evâsiti Cemâziyel evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1625] {M. 8-17 Şubat 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Nakşa Sancağibeyi ve Pare Kadısı'na hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. 459. Hükümde bahse geçen konu ile ilgili gönderilmiş başka bir hükümdür. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[462] d. 251/ def. 335, S. N. 54a (54b İtl.)

Tahrîren fi evâsiti Cemâziyel evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1625] {M. 8-17 Şubat 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Ağrıboz Sancağibeyi ve Kadısı'na hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Akdeniz'de Venedik beylerine tâbi' olan İstendil Ceziresi'nde ve gayri yerlerde sâkin olan bazı Venedik re'âyâsı kâr-ü kesb ve sâire husus için Ağrıboz'a vardıklarında bazı kimesnelerin saldırısına uğramış ve hapsedilmişlerdir. Bu nedenle dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a

aykırı olunmaması için hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[463] d. 251/ def. 335, S. N. 55a-b S. N. 56a-b İtl.

Tahrîren fi evâsiti Cemâziyel evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1625] {M. 8-17 Şubat 1626} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Tunus Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeriler Ağası ve Kethüdâsı ve Yayabaşları ve Bölükbaşları ve Yusuf Dayı'ya hükm.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Geçen sene Tunus'ta ve Ceza-yir'de olan korsan tائفesi Venedik beyleri ile süre gelen dostluğa aykırı olarak Venedik'e ait bazı nahiyelerden ve adalardan zorla adam kaçırıp esîr etmişlerdir. Ayrıca Memâlik-i mahrûse'ye ticaret masatlı giden Venedikli tüccarları da esîr eden bu korsanların esîrlerini serbest bırakması için hükümler gönderilmesine rağmen bir yıl içinde bir kimse serbest bırakılmamıştır. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince yeni bir hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[464] d. 251/ def. 335, S. N. 57a (57b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Halil Paşa'dan / Yusuf Dayı'ya mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükümle aynı içeriğe sahip olan bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 463] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[465] d. 251/ def. 335, S. N. 58a-b S. N. 59. Boş

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Halil Paşa'dan / Tunus Beylerbeyisi'ne ve Yusuf Dayı'ya ve Gemret (?) Ağaları'na (boş) Paşa'dan mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükm ve mektûb olarak aynı içeriğe sahip olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 463 ve 464] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[466] d. 251/ def. 335, S. N. 60

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Sûret-i Fetvâ-i Şerîf / Şeyhü'l-İslâm tarafından.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki iki hüküm ve bir mektûb ile ilgili olarak gönderilen Fetvâ-i şerîf'tir. [Ayrıca bkz. 463, 464 ve 465] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[467] d. 251/ def. 335, S. N. 61 S. N. 62. Boş
Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Tunus cânibine, Tunus Yeniçeri Ağası ve Kethüdâsı ve sâire Ağaları ve Yayabaşları ve Bölükbaşları ve Odabaşları ve Yusuf Dayı ve sâire İhtiyarları ve Mahmiyye-i Tunus'ta olan Yeniçeriler.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki üç hükümle ve bir mektûbla ilgili olarak gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 463, 464, 465 ve 466] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[468] d. 251/ def. 335, S. N. 63a (63b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Ramazan sene 1034 [M.V. 1625] [İstanbul]
Sebeb-i Tahrîr Hükümü / IV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa Adası'nın yıllık dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakyntos island.*]

[469] d. 251/ def. 335, S. N. 64a (64b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Cemâziyel evvel sene 1035 [M.V. Şubat 1626] [İstanbul]
Sebeb-i Tahrîr Hükümü / IV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Zaklisa Adası'nın yıllık dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakyntos island.*]

[470] d. 251/ def. 335, S. N. 65a (65b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Cemâziyel ahir sene 1035 [M.V. Mart'in başları 1626] [İstanbul]
Hüküm / IV. Murad'dan / Haleb'de olan Mustafa Paşa'ya ve Haleb'de olan Kadısı'na hüküm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. 436. Hükümde bahsedilen olay üzerine yazılmış başka bir hükümdür. Haleb'de bulunan bir Venedik tüccarı (*Gian Francesco Parente*) iflas edip Haleb'den kaçmıştır. Bununla ilgili daha önce hükm gönderilmiş olmasına rağmen bir kimse tüccarın akrabası olan Alvize'yi iflas eden tüccara kefil olmamasına rağmen borçtan mesul tutmuştur. Bu konu üzerine nişân-ı şerîf de verildiği ve Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bir kimsenin borcundan dolayı bir başkasının mesul tutulmama-yaacağı bildirilmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf talebi üzerine hükm gönderilmiştir. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[471] d. 251/ def. 335, S. N. 66a (66b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Sûret-i Fetvâ-i Şerîf / Şeyhü'l-İslâm'dan / [Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian].

Önceki konu ile ilgili verilmiş Fetvâ-i şerîf'tir. [Ayrıca bkz. 470] [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[472] d. 251/ def. 335, S. N. 67a (67b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel ahir sene 1035 [M.V. Mart'ın sonu 1626] {M. 20-28 Mart 1626} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Der-gâh-ı mu 'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bazı yeniçeriler İzmir İskelesi'ne gelen Venedik gemilerinin reislerinden beş yüz akçeden ziyâde akçe talep etmişlerdir. Bu nedenle gönderilen hükm, Fransa ve İngiltere gemilerinin reislerinin de beş yüz akçe ödediklerini ve bu nedenle Venediklilerden fazlasının talep edilemeyeceğini bildirmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[473] d. 251/ def. 335, S. N. 68a (68b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1035 [M.V. Nisan 1625] {M. 29 Mart-7 Nisan 1626} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Hersek Sancağı'na ve Kadısı'na hükm ki.

Fransa padişahının, Venedik [Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] ve Niderland krallarının südde-i sa'âdet'deki elçilerinin 'arz-ı hâlidir. Fransa, Venedik ve Niderland'ın adamları Frengistan'dan Südde-i sa'âdet'e mektûb getirmekteyken yolda bazı zımmîlerin saldırısına

uğramışlardır. Bu nedenle gönderilen hükm, el konulan mektûbların i'âdesini bildirmektedir. [*Frenchmen and Dutchmen: theft of letters.*]

[474] d. 251/ def. 335, S. N. 69a-b S. N. 70a-b, 71a-b. İtl.
Tahrîren fi-Şa'bân sene 1035 [M.V. Nisan 1626] [İstanbul]
Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Muhâfazasında olan Vezir Murtaza Paşa ve Kilis Sancağibeyi ve Kadısı ve Barutlarına (?) hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Kilis Sancağibeyi Muhammed Dergâh-ı mu'allâ'ya mektûb ve Kilis ve sâire kale dizdarları kale dizdarları ve kapudanları neferât ağaları mahzur göndermişlerdir. Venedik beyleri ile dostluk üzere olduğundan beri Kilis sınırında olan kale toprağıyla Venedik memleketlerinin arazisi tahrîr olunup sınırlar belirlenmesine rağmen bu sınırlara yönelik tacizler son bulmamıştır. Bölgede karşılıklı sınır aşmalar ve türlü olaylar meydana gelmesi üzerine sınırların teftişi ve başka olaylara mahal verilmemesi için hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[475] d. 251/ def. 335, S. N. 72a (72b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1035 [M.V. Mayıs 1626] {M. 8-17 Mayıs 1626} [İstanbul]
Hükm / iv. Murad'dan / Vilâyet-i Rumeli'nde vâki olan Sancakbeyleri ve Kadılar'a.

[südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] hükümde İspanya ile olan düşmanlık ilişkileri hatırlatılmakta ve İspanya'ya tâbi Anabolu'dan bazı kimesnelerin iş için İstanbul'a gelmek niyetinde oldukları bildirilmiştir. Fakat düşmanlar ile asla bu anlamda ilişkiler kurulamayacağı ve bu nedenle Anabolu'dan İstanbul'a gelmek üzere yola çıkanların herhangi bir bölgeye ulaştığında geri ülkesine gönderilmesi buyurulmaktadır. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[476] d. 251/ def. 335, S. N. 73a (73b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1035 [M.V. Mayıs 1626] {M. 8-17 Mayıs 1626} [İstanbul]
Hükm / iv. Murad'dan / Dubrovnik Beyleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 475] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[477] d. 251/ def. 335, S. N. 74a-b
Tahrîren fi-evâsiti Şa‘bân sene 1035 [M.V. Mayıs 1626] {M. 8-17 Mayıs 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad’dan / Değirmenlik Sancağibeyi’ne ve Kadısı’na ve Pare Kadıları’na hükm.

Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] ‘arz-ı hâlidir. Değirmenlik Kazâsı’na Venedik beyleri tarafından Panoli Bepri konsolos olarak atanmıştır. Bu nedenle bölgeye bu hükm gönderilmiştir. Hükümde ‘ahidnâme-i hümâyûn’un konsolosluk ile ilgili maddeleri üzerinde durulmaktadır. [*Appointment of a consul.*]

[478] d. 251/ def. 335, S. N. 75a (75b İtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1035 [M.V. 12 Temmuz 1626] {M. 6-15 Haziran 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad’dan / Venedik’ten Südde-i sa‘âdetime gelinceye yollarda olan Kadılar’a ve zikr olunan Sancaklar’da vâki olan Kadılar ve zikr olunan Kadılıklar’da vâki olan Kale Dizdarları ve Kadılar Voyvodaları ve İskele Eminleri’ne.

Südde-i sa‘âdet’de mukim olan Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] müddeti tamamlanmış yerine Venedik beyleri tarafından Sebastiano Venier baylos olarak atanmıştır. Yeni baylosun Venedik’ten İstanbul’a yapacağı yolculuğunda kendisi ve yanındakiler için yollarda her türlü güvenlik önleminin alınması için gönderilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[479] d. 251/ def. 335, S. N. 76a (76bİtl.)
Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1035 [M.V. 12 Temmuz 1626] {M. 6-15 Haziran 1626} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad’dan / Bosna muhâfazasında olan vezirim (boş) Paşa ve Mevlânâ Belgrad Kadısı ve Venedik’ten Südde-i sa‘âdetime gelinceye yol üzerinde vâki olan Sancakbeyleri ve zikr olunan Sancaklar’da vâki olan Kadılar ve zikr olunan Kadılıklar’da vâki olan Voyvodalara hükm ki.

Südde-i sa‘âdet’de mukim olan Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] müddeti tamam olmuş ve yerine Venedik’ten yeni bir baylos atanmıştır. Venedik’ten gelecek olan yeni Baylos Sebastiano Venier’in Venedik’ten İstanbul’a yapacağı yolculuğunda kendisinin ve yanındakiler için yollarda her türlü güvenlik önleninin alınması için gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 478] [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[480] d. 251/ def. 335, S. N. 77a (77b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Mustafa Bey'e Mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] İzmir'de sâkin Venedik bezirgânlarından Nicolò Orlando adlı tâcir kendinin olan San Zorzi Mazor ile yüz kırk çuval pamuk ve elli çuval balmumunu gemisine yükletip Venedik'e göndermiştir. Gemi giderken Değirmenlik'te Cezayir ve Tunus levendlerine rast gelmiştir. Levendler gemiyi alıp içindeki mallara da el koymuşlardır. Hükümde gemiden el konulduktan sonra satılan malların tamamının sahiplerine i'âdesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[481] d. 251/ def. 335, S. N. 78a (78b boş)
Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Değirmenlik Sancağbeyi'ne ve Akdeniz'de olan cezirelerin Kadıları'na mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki mektûb ile içerik olarak aynı olan başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 480] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[482] d. 251/ def. 335, S. N. 79a (79b boş)
Tahrîren fi-evâsiti Şaban 1035 {M. 8-17 Mayıs 1626} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Anabolu Kadısı'na ve Dizdarına mektûb.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki iki mektûb ile içerik olarak aynı olan başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 480 ve 481] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[483] d. 251/ def. 335, S. N. 80a (80b İtl.) S. N. 81a boş, 81b İtl., 82a-b. İtl.
Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce 1035 [M.V. Nisan 1626] {M. 24 Ağustos-2 Eylül 1626} [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / İstanbul Kadısı'na hükm ki.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. İstanbul'da Edirne Kapısı yakınlarında Kefele Mahallesi'nde feth-i hâkâniden beri sâkin olan Efrenc taifesine ait yerleri Efrencler tamir ettirmek istediklerinde bazı kimesneler buna engel olmak istemişlerdir. Bu nedenle dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hükm verilmiştir. [*Restoration of a building.*]

[484] d. 251/ def. 335, S. N. 83a (83b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Elhac Hüseyin Sekbandan Kaymakam'dan / Mahrûse-i Gelibolu Muhâfazası'nda olan Derviş Ağa'ya.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Gelibolu'da gümrük yasakçılığı hizmetinde bulunanların Venediklileri rencide ettiklerinin bildirilmesi üzerine bölgeye gönderilen mektûbdur. [*Mis-treatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[485] d. 251/ def. 335, S. N. 84a (84b boş)

Tarihsiz {Tahmini M. 1626} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Receb Paşa'dan / Sa'âdetlü ve Devletlü ve İzzetlü Karındaşım Paşa-yı Ekrem Hazretlerinin Huzur-u sa'âdet Mafur Devlet Mahsurlarına (Mısır Paşası'na).

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Mısır'da olan Venedik konsolosu Girolamo Foscarini kendi yerine bir vekil (belgede kaymakam) bırakıp Kudüs-i şerîf'i ziyaret edip dönüp daha sonra da Venedik'e gitmek niyetinde olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle konsolosun yapacağı yolculuklar için gerekli iznin kendisine verildiğini bildiren mektûbdur. [*Passaport.*]

[486] d. 251/ def. 335, S. N. 85a (85b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce 1035 [M.V. Şubat 1626] {M. 3-12 Eylül 1626} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf ve Kudüs-i şerîf'ten Venedik'e varıncaya deryâ ve kara beyleri ve Kadıları ve Kale Dizdarları ve Neferât Ağaları ve Voyvoda ve Eminler'e hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mısır'da Venedik konsolosu olan Girolamo Foscarini'nin, Kudüs-i şerîf'e yapacağı ziyaret nedeniyle konsolosun korunup kollanması için gerekli önlemlerin alınmasını bildirir hükümdür. [Ayrıca bkz. 485] [*Passaport.*]

[487] d. 251/ def. 335, S. N. 86a (86b boş)
Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce 1035 [M.V. Şubat 1626] {M. 3-12 Eylül 1626} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi'ne hükm.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mısır'da Venedik konsolosu olan Girolamo Foscarini, Kudüs-i şerîf'e yapacağı ziyaret nedeniyle konsolosun korunup kollanması için gerekli önlemlerin alınmasını bildirir başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 485 ve 486] [*Passaport.*]

[488] d. 251/ def. 335, S. N. 87a (87b boş)
Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1035 [M.V. Eylül 1626] {M. 13-21 Eylül 1626} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik ile Bosna arasındaki sınırın dostluk antlaşmaları ile belirlendiği ve bu nedenle sınırlarda iki devletin dostluğunu bozacak hareketlere engel olunması gereği hükümler ve emr-i şerîfler ve sâire ile bildirilmiştir. Buna rağmen Venedik-Bosna sınırında sâkin olup Ayviraneli (*Vranalı*) Halil adlı bir kimse eşkıyâdan olanlardan bazıları ile işbirliği edip sınırı aşp Venedik'e ait bölgelere saldırmıştır. Bu nedenle Halil'in hakkından gelinmesi için bölgeye bir kaç defa emr-i şerîf gönderilmiş olmasına rağmen bunun imkânı olmamıştır. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yeniden hükm gönderilmiştir. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[489] d. 251/ def. 335, S. N. 88a (88b boş)
Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1036 [M.V. Eylül 1626] {M. 10-19 Aralık 1626} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarları metâ'laryla denizden ve ya karadan Espelet İskeleyi'ne varıp gelip alışveriş etmektedirler. Venediklilerin malları iskeleye vardığında Dubrovnik emini olan İbrahim tüccarların kırk beş yük metâ'larını zorla Dobrovnik İskeleyi'ne sürüp tüccarlara da saldırmıştır. Bu nedenle dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğinin yerine getirilmesi için hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[490] d. 251/ def. 335, S. N. 89a (89b boş) S. N. 90-99. Yok
Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1034 [M.V. 1627] {M. 31 Ocak-8 Şubat 1625} [İstanbul]

Vech-i Tahrîr-i Huruf oldur ki / [Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian].

Selâtin-i Aliyye tarafından her sene resm muaf olan on bin müdde bin müdde hamrdan hâliyâ işbu bin otuz altı senesinden ancak sekiz bin müdde hamr alıp bâki kalan hamrı dahi aldığımızdan cümle on bin müdde hamr için Tezkire vermek üzere bilfiil gümrük ve hamr emini olan Murad Ağa'ya bu vesika verilmiştir. [*Wine sold to Venetians.*]

[491] d. 251/ def. 335, S. N. 100a (100b boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1036 [M.V. 20 Ocak 1627] {M. 18-27 Ocak 1627} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Boğazhisarları Kadıları zîdet fezâilühümâ ve Boğazhisarları Dizdarları'na zîdet fezâilühümâ hükm ki.

[Südde-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bundan önce Venedik gemilerinden Boğaz'da ele geçirilen geminin Venedik'e gitmesi için izn-i hümâyûn dâhil ve sâire izinler için Hasan Paşa'dan mektûb verildiği bildirilmiştir. Bu mektûbun gereğince geminin salıverilmesine kimsenin mani olmaması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian ships.*]

[492] d. 251/ def. 335, S. N. 101a (101b boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1036 [M.V. 15 Ocak 1627] {M. 20-29 Aralık 1626} [İstanbul]

Mektûb / Hasan Paşa'dan / Boğazhisarları Dizdarı ve Memi Reis zîde kadruhûma inha ve ilâm olunan budur ki.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hükümde bahsi geçtiği üzere Hasan Paşa'dan bölgeye gönderilen mektûbun suretidir. [Ayrıca bkz. 491] [*Venetian ships.*]

[493] d. 251/ def. 335, S. N. 102a (102b İtl.)
Tahrîren fi... Cemâziyel evvel sene 1036 (İtl. Rebî'u'l-âhir) [M.V. Ocak 1626] {M. Ocak 1627} [İstanbul]

Mektûb / Kadı Hüseyin Efendi'den / Şeriat Meâb Kale-i Sultaniye Kadısı.

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki iki

belge ile ilgili olarak gönderilen başka bir mektûbdur. Daha önce el konulan Venedik gemisinin salıverilmesi için emr-i şêrif olduğu ve bu nedenle mektûb dahi gönderildiği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 491 ve 492] [*Venetian ships.*]

[494] d. 251/ def. 335, S. N. 103a (103b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1035 [M.V. Ocak 1626 {1627}]
{M. 31 Aralık 1625-9 Ocak 1626} [İstanbul]
Mektûb / Hasan Paşa'dan / Bizim Mehmed Ağa'ya .

[Südde-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki üç belge ile ilgili olarak gönderilen başka bir mektûbdur. Daha önce el konulan Venedik gemisinin salıverilmesi için emr-i şêrif olduğu, bu nedenle mektûb gönderildiği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 491, 492 ve 493] [*Venetian ships.*]

[495] d. 251/ def. 335, S. N. 104a (104b İtl.) S. N. 105a boş, 105b İtl, 106a boş, 106b İtl.

Tahrîren fi evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1036 [M.V. Şubat'ın başları 1626] {M. 7-16 Şubat 1627} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Venedik'ten Cezire-i Kıbrıs'a ve İskenderun İskeleyi'ne varıp gelinceye Dergâh Muhâfazası'nda ve leb-i deryâda olan Sancakbeyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da vâki olan Kadılar'a ve zikr olunan Kadılıklar'da olan kale Dizdarları'na hükm ki.

Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir; Bazı korsanlar Vendiklilere saldırmışlardır. Gemileri ile Memâlik-i mahrûse limanlarına uğrama ihtimali olan bu korsanların limanlara alınmaması ve Venedik ile olan dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğinin yerine getirilmesi için emr-i şêrif ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[496] d. 251/ def. 336, S. N. 1a-b (1c-d İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1036 [M.V. 20 Ocak 1626] {M. 7-16 Şubat 1627} [İstanbul]

Mektûb / Padişah Hazretleri tarafından (İV. Murad) / Venedik Doju'na [Francesco Erizzo].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Memâlik-i mahrûse'de bulunan Andira Adası Beyi Perviz Bey, Akdeniz'de bulunan Andira Limanı'na bir pare kadırgasıyla girmek üzere iken bu

limandan çıkarken Venedik'e tâbi' Girid Adası Kapudanı Signor Francesco'nun üç kıtâ' kadırgalarıyla rast gelmişlerdir. Birbirini tanımayan taraflar arasında cenk ve muharebe olmuştur. Perviz Bey'in kadırgasına giren Francesco'nun adamları esîrlerden ve levendâtından ve gayriden birkaç adamını katledip gemide bulunan metâ'ların bazısına da el koymuşlardır. Bu durum Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik konsolosu olan George Costinyan'a [Giorgio Giustinian] da sorulmuş, kadırgadan alınan malların sahibine iade edildiği halde Perviz Bey'in i'âde edilen mala kanaat etmeyip kendilerinden külli mal talep ettiğini bildirmiştir. Perviz Bey'e, Venedik ile yapılan dostluk antlaşmaları ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince baylostan, konsolostan ve adamlarından bu hususta talepta bulunamayacağı bildirilmiştir. Ayrıca kimseye bu nedenle kötü mu'âmele olunmaması için hatt-ı hümâyûn gönderilmiş; donanmalarıyla denize çıkan beylerbeylerinin ve beylerin Venedik gemilerine ve gayrilere rast geldiklerinde basiret üzere olup fitne üzere olmamaları bildirilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[497] d. 251/ def. 336, S. N. 2a-b (2c-d İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1036 [M.V. Şubat'ın sonu 1626] {M. 7-16 Şubat 1627} [İstanbul]

Mektûb / Receb Paşa Kaymakam'dan / Venedik Doju'na [Francesco Erizzo].

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Receb Paşa'nın mektubu içerik olarak önceki hükm ile aynıdır. [Ayrıca bkz. 496] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[498] d. 251/ def. 336, S. N. 3a-b (3c-d İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1627} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan / Venedik Doju'na [Francesco Erizzo].

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Kapudan Hasan Paşa'nın mektubu içerik olarak önceki hükm ve mektûb ile aynıdır. [Ayrıca bkz. 496 ve 497] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[499] d. 251/ def. 336, S. N. 4a (4b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel ahir sene 1036 [M.V. Şubat'ın sonu 1626] {M. 9-17 Mart 1627} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Budin Beylerbeyisi'ne ve Belgrad Kadısı'na ve Voyvodası'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik baylosunun görev süresinin dolması üzerine yeni bir baylos [Sebastiano Venier] ta'yîn edilmiştir. Yeni baylosun İstanbul'a yapacağı yolculuk esnasında baylos ve beraberindekilerin Belgrad'da alıkonulup İstanbul'a gelmesine mani olunması üzerine baylosun İstanbul'a gelebilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Before the former baylo leaves Istanbul, he sultan orders that the new Venetian baylo kept in Belgrad is released.*]

[500] d. 251/ def. 336, S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Cemâziyel ahir sene 1036 [M.V. 20 Şubat 1626]
{M. 1627}

Hüccet.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Deryâ beylerinden Andira Adası beyi olan Perviz Bey, Akdeniz'de bulunan Andira Limanı'na bir pare kadırgasıyla girmek üzere iken bu limandan çıkarken Venedik'e tâbi' Girid Adası Kapudanı Signor Francesco'nun üç kıtâ' kadırgalarıyla rast gelmişlerdir. Birbirini tanımayan taraflar arasında cenk ve muharebe olmuştur. Perviz Bey'in kadırgasına giren Francesco'nun adamları esîrlerden ve levendâtından ve gayriden birkaç adamı katletmişler ve Perviz Bey'in gemisinde bulunan metâ'larının bazısına el koymuşlardır. Bu durum Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik konsolosu Giorge Costinyan'a [Giorgio Giustinian] sorulmuş, baylos da kadırgadan alınan malların sahibine iade edildiği halde Perviz Bey'in i'âde edilen mala kanaat etmeyip külli mal talep ettiğini bildirmiştir. Perviz Bey'e, Venedik ile yapılan dostluk antlaşmaları ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince baylostan, konsolostan ve adamlarından bu hususta talepta bulunamayacağı bildirilmiştir. Belge konu ile ilgili da'vâ metnidir. Ali Ağa bin Mehmed elçileri, İbrahim Ağa Emin Tersane-i Âmire, Piyale Ağa bin Abdülmennan Ağa-i Tersane-i Âmire, Mahmud Efendi ibn Abdulnebi Elzâbit, Süleyman Çelebi ve diğerleri [Ayrıca bkz. 496, 497 ve 498] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[501] d. 251/ def. 336, S. N. 6b (6a İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Cemâziyel ahir sene 1036 [M.V. 24 Şubat 1626]
{M. 1627} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükmü / IV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Sebeb-i tahrîr-i tevki' refi' hümâyûn oldur ki Venedik beyleri tahvillerinden her sene Cezire-i Zaklisa'nin maktu' için bin otuz altı Cemâziyel evvelinin yirmi birinci gününden vâki Mart-ı evvelinde bin otuz yedi Receb'in ikinci gününde vâki Mart-ı evveline varıncaya hazine-i âmireme ber-vech-i maktu' veregeldikleri bin sekiz yüz sikke hüsne-i bizzat otuz altı Cemâziyel evvelinin üçüncü gününde ümerâ-i mezbûrenin tercümânları olan Bruni adlı tercümân yedinden Südde-i sa'âdetime olan hazine-i âmireme bit-tamam teslim olunmağın temessük için işbu hükm-i şerîfim verildi. Alâmet-i şerîfe itimad kılasız.

Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesini içerir sebeb-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[502] d. 251/ def. 336, S. N. 7a (7b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel ahir sene 1036 [M.V. Şubat'ın sonu 1626] {27 Şubat-8 Mart 1627} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İzmir Kadısı'na ve Kuşadası Voyvodası'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giorgio Giustinian] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. *Flemenk (Un Vassello Fiamengo)* gemilerinden bir gemiye Venedik bezirgânları Venedik'te Tavlon ile metâ' yükletip İskenderiye İskelesi'ne varıp metâ'yı boşaltıp buradan Venedik bezirgânının metâ'ını yükleyip giderken Girid Adası'na yakın yere geldiklerinde korsan gemisine rast gelmişlerdir. Korsanlar gemiyi alıp içine de birkaç tane korsan koyup zapdetmişlerdir. Korsanlar gemi ile Susam Adası'na geldiğinde rüzgârın şiddetini arttırması üzerine fırtına çıkınca korsan gemisi aldığı bu *Flemenk* gemisinden ayrılmıştır. *Flemenk* gemisinin içinde olan Venediklilerin metâ'larıyla ve gemi içindeki korsan levendâtıyla Kuşadası'na gelip kale altına girip dumur bırakıp o mahalde metâ' ve esbapları satmak hazırlığında oldukları bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik ile dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedik bezirgânlarının korsan taifesinin elinden kurtarılmaları ve bezirgânların el konulan mallarının kendilerine i'âde edilebilmesi için Venedik'in İzmir'deki konsolosuna bu malların teslim olunması için emri şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[503] d. 251/ def. 336, S. N. 8a (8b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1627} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Paşa'dan (Hasan Paşa) / İzmir Kadısı'na ve Kuşadası Voyvodası'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giorgio Giustinian] Önceki hüküm ile ilgili olarak bölgeye gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 502] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[504] d. 251/ def. 336, S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel ahir sene 1036 [M.V. Mart 1627] {M. 9-17 Mart 1627} [İstanbul]

Hüküm / iv. Murad'dan / Nova Kadısı ve Nova Kalesi'nin Dizdarları'na ve Ağaları'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosunun [Giorgio Giustinian] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbî' Perasto Nahiyesi sâkinlerinden Palavisin gemisi Avlonya'dan yapağı ve harir ve sâire metâ' ile Venedik'e giderken denizde fırtına çıkınca Nova'ya yakın yerde rüzgâr gemiyi karaya çıkartmıştır. Bunun üzerine Nova ahâlisi karaya vuran geminin içinde olan mallara, Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak el koymuşlardır. Hüküm gemiden alınan metâ' ve esbâb her ne ise buldurulup sahiplerine i'âde edilmesi ve fesat edenlerin haklarından gelinmesini bildirmektedir. [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[505] d. 251/ def. 336, S. N. 10b (10a İptal edilmiş Osm. Kısım. 10c-d İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1036 [M.V. Mart 1627] {M. 18-27 Mart 1627} [İstanbul]

Hüküm / iv. Murad'dan / Rumeli'nden Sefer-i Hümâyûn'a Asker Sürmeye hür olan Kenan Paşa ve Mevlânâ Dıraç Kadısı'na ve Dıraç Kalesi'nin Dizdarları'na ve sâir Ağaları'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinden Üç cezire serdarı olan Botona denilen beyzâdeleri üç kadirga ve üç kıtâ' ormanîçe ile Venedik Körfezi içinde Venedik'e giderken denizde fırtına çıkınca bu kadirgaların ikisi ve ormanîçenin dahi ikisi Memâlik-i mahrûse'de olan Dıraç Kalesi yakınında karaya vurup parelenmiştir. Ardından Dıraç Kalesi'nde emin ve zâbıt olan Cafer Ağa ve sâire kimesneler gemi içinde bulunan mallara dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak el koymuşlar ve gemilerden çıkan malların bazısını arabalara yükleyip karadan köylerine götürmüşlerdir. Hüküm gemilerden yağmalanan ne kadar mal varsa bulunup sahiplerine i'âde edilmesini ve buna aykırı davranışların gereğince cezalandırıl-

masını buyurmaktadır. [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[506] d. 251/ def. 336, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1036 [M.V. 22 Mart 1627] {M. 18-27 Mart 1627} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Hersek Sancağı'na ve Nova Kadısı'na ve Nova Kalesi'nin Dizdarları'na ve Neferât Ağaları'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giorgio Giustinian] 'arz-ı hâlidir. Hükm önceki hükm ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 505] [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[507] d. 251/ def. 337, S. N. 1a (1b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1629} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Akdeniz'de bulunan Kadılar'a.

Der-i devlet medârdan Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce, İspanya Devleti ile savaş hazırlığında olan Venedik'e geçmişten beri olageldiği üzere devam eden dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, yardım edilmesini bildirir hükümler gönderilmiştir. Bu defa da Receb Paşa'dan Akdeniz'de bulunan kadılara bir mektûb gönderilmiştir. Receb Paşa bu mektûbunda, Venedik'e asker, buğday, hububat ve zahire tedâriki yapılması gereğini; ayrıca Venedik'in İspanya ile bu savaşına akçe ile asker olarak katılacak kimesnelerin seçiminin yapılacağını, bu nedenle akçe ile asker olarak yazılmak isteyenlere kimsenin mani olmamasını bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435 ve 439] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[508] d. 251/ def. 337, S. N. 2a (2b İtl.)

Tarihsiz [Tahmini M. 1629] [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / İzmir Kadısı'na.

Der-i devlet medârdan Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İçerik olarak önceki mektûbda olduğu gibi Venedik-İspanya savaşı için 'ahidnâme-i hümâyûn ile dostluğu sa-bit olan Venedik'e gerekli yardımların yapılmasını ve buna kimsenin mani olmamasını bildiren başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420,

421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439 ve 507] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[509] d. 251/ def. 337, S. N. 3a (3b İtl.)

Tarihsiz [Tahmini M. 1629] [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Akdeniz'deki Sancakbeyleri'ne.

Der-i devlet medârdan Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İçerik olarak önceki iki mektûbda olduğu gibi Venedik-İspanya savaşı için 'ahidnâme-i hümâyûn ile dostluğu sabit olan Venedik'e gerekli yardımların yapılmasını ve buna kimsenin mani olmamasını bildiren başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507 ve 508] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[510] d. 251/ def. 337, S. N. 4a (4b İtl.)

Tarihsiz [Tahmini M. 1629] [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Kuşadası Voyvodası ve Kuşadası Dizdarı'na.

Der-i devlet medârdan Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İçerik olarak önceki üç mektûbda olduğu gibi Venedik-İspanya savaşı için 'ahidnâme-i hümâyûn ile dostluğu sabit olan Venedik'e gerekli yardımların yapılmasını ve buna kimsenin mani olmamasını bildiren başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508 ve 509] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[511] d. 251/ def. 337, S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel evvel 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1629] {M. 6-15 Ocak 1630} [İstanbul]

Hükm / İv. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli beş kişiyle birlikte üç tane de rahibin Mağrib korsanlarınca Kavaskol bölgesinde Süleyman adlı barton reis ve adamlarınca esîr alınmaları ve korsan gemilerinin İzmir İskelesi'ne yanaşması üzerine merkezden İzmir kadısına bir hükm

gönderilmiştir. Bu hüküm gereğince, Venediklilerin Osmanlı Devleti'nin dostları olduğu ve bu dostluğun uzun yıllardır devam ettiği belirtilmektedir. Bu nedenle, esir edilen Venediklilerin, Süleyman Reis'in ya da diğer korsan gemilerinin hangisinde tutuluyor ise bulunup Venedik beylerinin adamlarına teslim edilmeleri bildirilmektedir. Hükümde, korsanların bu teslim sırasında, «esirleri akçemiz ile aldık» diyebilecekleri ihtimali üzerine görevlilerin buna tamah etmemeleri özellikle belirtilmektedir. Esir tutulan bu Venediklilerin esirlikleri son bulduğunda ticaret yapma arzuları olursa buna kesinlikle kimsenin mani olmaması; buğday, hububat ve sâire zahire-i meskureleri satın almak istediklerinde onlara verilmesi de yine bu hükümle bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[512] d. 251/ def. 337, S. N. 6 ve ya 7a (b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1629] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Nakşa Sancağibeyi'ne ve Nakşa ve Pare Kadılarına hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İzmir konsolosu ve Venedik bezirgânları, bir gemiye bazı metâ' ve zahire yükleyip Venedik'e gitmek üzere yola çıkmışlardır. Ancak bu esnada denizde şiddetli fırtına çıkınca, bezirgânların gemileri karaya oturup pârelenmiştir. Bunun üzerine Venediklilerin gemisinin içinden çıkan metâ' ve zahiresine mirlivanın kethüdâsı olan Murad, süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak el koymuştur. Venedik beylerinin adamları, Kethüdâ Murad'ın el koyduğu bu malları geri talep ettiklerinde, Murad vermekte inat ve muhâlefet etmiş hatta Venediklilere kötü mu'âmelelerde bulunmuştur. Bunun üzerine gönderilen hüküm ile Venedik ile dostluğun sabit ve 'ahidnâme-i hümâyûn ile de güvencede olduğu ve Venediklilerden el konulan malların Venediklilerin Nakşa Adası'nda bulunan konsolosuna ya da bu konsolosun göndereceği bir adamına teslimi bildirilmektedir. [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[513] d. 251/ def. 337, S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1629] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / İlbasan ve Avlonya Sancakları'nda mahsul-ü emval olan Bıçakçioğlu Mehmed Zemcede .

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik beyzâdelerinden Üç adanın serdarı olan Ionana (*Yonana*) adlı beyzâde, üç kitâ' kadirge ve iki kitâ' ormaniçe ile Venedik'e giderken denizde şiddetli fırtına çıkması üzerine iki kitâ' kadirge ile iki ormaniçesi Memâlik-i mahrûse'de bulunan Dıraç Kalesi'nin yakınında karaya vurup pârelenmiştir. Bunun üzerine Dıraç Nahiyesi'nde sâkin olup eşkiyâdan olan katiller Mahmud ve damadı Kara Mehmed ve Sarı Cafer adlı kimesneler, Venedikli Ionana'nın parelenen kadirgalarını denizden çıkarmak için Kapudan Ionana'dan iki bin yedi yüz guruslarını alıp aralarında paylaşmışlardır. Ayrıca Venediklilerin ellerinde olan 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak yüz otuz adet esirleriyle gemilerinin bütün aletlerini, esbâb ve topolarını almışlar ve kimini kaleye kimini de kale dışına koymuşlardır. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince Venediklilerden yağmalanan malların geriye i'âdesi ve eşkiyânın ele getirilip gereğince cezalandırılması için bu hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 512] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[514] d. 251/ def. 337, S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1629] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan / İlbasan ve Avlonya Sancakları'nda mahsul-ü emvâl olan Bıçakçoğlu Mehmed Zemcede.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Dıraç Kalesi yakınında parelendikten sonra eşkiyâ yağmasına uğrayan Venediklilerin gemisinin içinde bulunan mallarının kendilerine eksiksiz olarak i'âde edilmesini bildiren hükm ile birlikte Receb Paşa'nın bu mektubu da bölgeye gönderilmiştir. Receb Paşa mektûbunda Hükmün derhal yerine getirilmesini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 513] [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[515] d. 251/ def. 337, S. N. 10a (10b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm 1039 [M.V. 1630] [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükmü / İV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Sebeb-i tahrîr-i tevki' refi' hümâyûn oldur ki; Venedik beyleri tahvillerinden bin otuz dokuz Recebü'l-mücerrebin yirmi yedinci gününden vâki

Mart-ı evvelinden bin kırık Şa'bânının sekizince gününden vâki Mart-ı evveline varıncaya değin Cezire-i Zaklisa'nın ta'yîn olunan kimesneleri akçesinden bin beş yüz sikke-i hüsne bin otuz dokuz Receb'in altıncı gününde bizzat ümerâ-i mezbûrenin tercümânları olan Grillo [Gian Antonio Grillo] adlı tercümân yedinden Âsitâne-i sa'âdetim hazinesine bit-tamam eda ve teslim olunmak için işbu hüküm-i şerîfim verildi şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimat kılasız.

Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesi için gönderilen sebab-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[516] d. 251/ def. 337, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1630] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Bandırma Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bandırma'da görevli bulunan Venedik konsolosu olan Izeppo vefât etmiştir. Izeppo'nun vefâtının ardından tasarrufunda bulunan mülkü, Eva Safire adlı kızına intikâl etmiştir. Eva Safire, aldığı kiraya verip kirası ile geçinmektedir. Ancak Bandırma'da bulunup bazı mîrî hizmete varanlar ve gayriler konsolosun kızının evindeki kiracılarını çıkarıp zorla bu eve el koyup konsolosun kızına da kötü mu'amelelerde bulunmuşlardır. Bunun üzerine bunların men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hüküm verilmiştir. [*Venetian consuls.*]

[517] d. 251/ def. 337, S. N. 12a (12b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1630}

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan / Bandırma Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Bandırma'da Venedik konsolosu olarak bulunduğu esnada vefât eden Izeppo'nun kızına kalan evinden kiracılarının zorla çıkartılıp eve el konulması üzerine gönderilen hüküm ile içerik olarak aynı olup Kapudan Hasan Paşa'dan Bandırma kadısına gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 516] [*Venetian consuls.*]

[518] d. 251/ def. 337, S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat'ın sonu 1630] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kasım Ağa'dan / Nakşa'da olan Yeniçeriler'den Murat Ağa'ya mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Nakşa'da bulunan Murad adlı yoldaşa hitaben yazılan bu mektûbda, Murad'ın Venedik baylosunun adamlarını ve konsolosunu rencîde ettiği ve bunun asla ona düşmediği sert bir üslupla Kasım Ağa tarafından kendisine bu mektûb ile bildirilmektedir. Kasım Ağa, gönderdiği mektûbun eline ulaştığında Murad'ın gereğini yapmasını ve hiç kimsenin Venediklilerden bir kimseyi rencîde etmemesini buyurmaktadır. [*Mis-treatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[519] d. 251/ def. 337, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Receb sene 1039 [M.V. 12 Mart 1630] {M. 6-15 Mart 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Rumeli Beylerbeyisi'ne ve Mora Sancağibeyi'ne ve Eyâlet-i mezbûrede olan Sancakbeyleri'ne ve Elvine-i mezbûrede olan Kadılar'a ve Eminler'e hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Devlet-i 'Aliyye'nin kadîm düşmanı olan İspanya kralının Frengistan içinde Venedik beylerinin memleketlerine yakın olan Ümerâ-i nasârâdan Dokamanto ile 'adâveti (savaşı) vardır. Bu nedenle eğer İspanya külli asker toplayıp Dokamanto üzerine gelmek niyetinde olup saldırırsa Venedik beylerinin memleketlerine dahi tecavüz etmek ihtimali vardır. İspanyolların bu hareketinin Venedik beylerinin memleketlerine yakın olan Memâlik-i mahrûse'ye de zararı sirayet edebilir. Bu nedenle Venedik beylerinin İspanya'ya karşı tedbirli olmasına yardımcı olmak için Venedik'e asker olarak gitmek isteyenlere ruhsat verilmesi ve kimsenin bu nedenle engellenmemesi bildirilmektedir. Bu hükümlerle bu sayede İspanyalıların tedbirlerinin iptal edilip fitnelerine mani olunması için Venedik'e yardımcı olunabileceği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509 ve 510] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[520] d. 251/ def. 337, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1039 [M.V. Mart'ın sonu 1630] {M. 26 Mart-4 Nisan 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nova Kalesi'nin neferât ağalarından bazılarının Venedik'e yönelik olarak gerçekleşen korsanlık faaliyetleri üzerine daha önce defalarca emr-i şerîfler gönderilmiştir. Venedik'e ait

bölgeler, süre gelen dostluk gereği emn-ü eman üzere olmakla tüccar ve rençber taifesi huzur ve istirahat üzere ticaretlerinde ve kar-ü kesb-lerindedir. Ancak ağalardan ve neferâttan bazı eşkiyânın Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak tekrar fırkatalar ve kayıklar bina edip ve donatıp Venedik beylerinin memleketlerine ve ol semtlerde ticaret ve rençberlik için varıp gelen Venedik gemilerine zarar ve ziyan eylemek niyetinde oldukları haber olunmuştur. Bu nedenle tedârikinin görülüp eşkiyânın da men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[521] d. 251/ def. 337, S. N. 16a (16b İtl.)

[M.V. Mart'ın sonu 1630] [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Bosna'da olan İzzetli Mehmed Paşa ve Vezir Beylerbeyisi'ne mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükümde bahsi geçen ağaların ve neferâttan bazı kimesnelerin korsanlık ve eşkiyâlık faaliyetleri üzerine Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi için Kaymakam Receb Paşa'dan bölgeye gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 520] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[522] d. 251/ def. 337, S. N. 17a (17b İtl.) S. N. 18. İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Dizdarı'na ve Kadısı'na ve Kıbrıs Yeniçeri Ağası'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Tuz eminlerinin Kıbrıs'ta ticaret üzere olan Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilen oranın hâricinde vergi alma çabaları ve Venediklilere yönelik süre gelen dostluğa aykırı olarak kötü mu'âmelede bulunmaları üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğine uyulması için emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümdür. Mûcibince Kaymakam Paşa Hazreterinden ve Kapudan Paşa Hazretleri'nden ve Kasım Ağa Sekban cânibinden mektûb gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[523] d. 251/ def. 337, S. N. 19a (19b İtl.) S. N. 20 İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Haleb Belerbeysi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'ten çuka, kumaş ve sâire metâ'lar ile yüklü Tomaso Gulielmo adlı bir İngiliz bertonu ile Venedik bezirgânları İskenderun İskelesi'ne varıp metâ'larını Haleb'e çıkarıp kadîmden olageldiği üzere gümrüklerini eksiksiz ödemişlerdir. Ancak Haleb'de gümrük emini olan Mustafa ve şeriki Kavanoğlu adlı emimler dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilerden beş yüz guruşlarını alıp tüccarlara da kötü mu'âmelede bulunmuşlardır. Bunun üzerine bölgeye Venediklilerden alınan akçelerin eksiksiz olarak sahiplerine i'âdesini bildiren bir hükm gönderilmiştir. Ancak bu hüküme rağmen eminlerin haksız uygulamaları son bulmamıştır. Bunun üzerine Hüsrev Paşa, bir nişân-ı şerif ile bölgeye gönderilmiştir. Ayrıca Venedik tâcirlerinin Venedik kalyonları ile getirdikleri metâ'larının gümrüklerinin ödenmesinin ardından da yine eminler, tâcirlerin zorla üç bin sekiz yüz guruşlarına el koymuşlardır. Arnavut Hasan adlı sipahi de Trablus ve Seyda İskeleleri'ne metâ'larıyla gelen tüccarlardan zorla resmi kasabiyye almış ve tüccarlara da türlü zulm etmiştir. Bu nedenlerle emr-i şerif ricası üzerine bölgeye bu hükm gönderilmiştir. Hükümde, Venediklilerden harici vergi talebinde bulunulmaması ve vergi miktarının da Sultan Süleyman Han döneminde belirlenen oranda alınması ve herkesin süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'un gereklerine riâyet etmesi bildirilmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[524] d. 251/ def. 337, S. N. 21a (21b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa Hazretleri'nden / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na ve Kadısı'na ve Yeniçeri Ağası'na mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Tuz eminlerinin Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen oranların dışında olagelmişe aykırı olarak vergi talebinde bulunmaları

ile ilgili olarak gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 522] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[525] d. 251/ def. 337, S. N. 22a (22b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / İzzetli ve devletli Paşa Hazretleri'nin huzurlarına ve izzet-i kâribde Defterdâr Efendi ve fazilet meâb Efendi huzurlarına Kıbrıs Yeniçeri Ağası'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükümde ve mektûbda bahsi geçtiği üzere Venedikli tüccarlardan 'ahidnâme-i hümayûn ile belirlenen oranların hâricinde vergi talep edilmesiyle ilgili olarak Kaymakam Receb Paşa'dan Kıbrıs yeniçeri ağasına gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 522 ve 524] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[526] d. 251/ def. 337, S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. Nisan'ın başları 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Müfti tarafından / Haleb Kadısı'na.

Venedik'in İstanbul'da bulunan baylosunun (belgede baylozu) [Giovanni Cappello] kendisine verilen emr-i şerîfi adamı ile Haleb'e gönderdiğini bildiren mektûbdur. Bu emr-i şerîfin gereğinin yapılması bildirilmektedir. [*Injunction to fulfill the imperial order sent by the baylo to Aleppo.*]

[527] d. 251/ def. 337, S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânları Venedik'ten çuka ve kumaş ve sâir metâ'larıyla bir İngiliz bortonu ile İskenderun İskelesi'ne gitmişlerdir. Bezirgânların, metâ'larını Haleb'e çıkardıklarında gümrük emini olan Mustafa ve Şeriki nâm eminlerin bezirgânlardan olagelmışe ve 'ahidnâme-i hümayûna aykırı olarak gümrük talep etme-

leri üzerine Kaymakam Receb Paşa'dan Haleb beylerbeyisine süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi için hükm veril-diğini ve bu hükmün gereğinin yapılmasını bildirir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 523] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[528] d. 251/ def. 337, S. N. 25a (25b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kasım Ağa tarafından Sekbanbaşidan / Kıbrıs Yeniçeri Ağa-sına.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Yine Venedikli bezirgânların getirdileri metâ'lardan olagelmiş ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak vergi talep edilmesi ile ilgili olarak Kıbrıs yeniçeri ağasına bu defa Kasım Ağa tarafından gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 522, 524 ve 525] [*Venetian merchants.*]

[529] d. 251/ def. 337, S. N. 26a (26b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1039 [M.V. 20 Nisan 1630] {M. 14-23 Nisan 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kadı Mehmed tarafından / Haleb Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedikli bezirgânlardan 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen oranlardan fazla olmak üzere olagelmiş aykırı olarak vergi talep edilmesi ile ilgili olarak Kadı Mehmed tarafından Haleb Kadısı'na gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 523 ve 527] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[530] d. 251/ def. 337, S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1039 [M.V. Mayıs'ın başları 1630] {M. 24 Nisan-3 Mayıs 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Bosna Muhâfazası'nda olan Mehmed Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Kaç se-neden beri Bosna sınırında Uskok eşkiyâsı bulunmaktadır. Bu eşkiyâ uzun süredir atabe-i ulyâya dostluk ile bağlı olan Venedik beylerinin memleketlerine ve Memâlik-i mahrûse'ye tecavüz edip iki tarafın da

re'âyâsına zarar ve ziyan eylemektedir. Venedik beyleri, daha önce bu eşkiyânın üzerine varmış ve hatta bazılarının hakkından gelmeyi başarmışlardır. Ancak bazıları firar edip eşkiyâlîğe devam etmişlerdir. Ol serhadlerde bahsi geçen bu Uskok eşkiyâsının Venedik beylerinin memleketlerine ve re'âyâlarına yine zarar ve ziyanda bulunma ihtimali olduğu hatta belki Memâlik-i mahrûse'nin dahi bundan zarar görme ihtimali bulunduğu bildirilmiştir. Bu nedenle eşkiyânın saldırılarının önünü almak için erkenden tedârikinin görülüp defedilmeleri gerektiğinden Venedik beylerinin sınırlardaki yöneticileri ile muhabbet ve dostluk üzere olunması için fermân-ı şerîf gönderilmiştir. [*Border problems; problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[531] d. 251/ def. 337, S. N. 28a (28b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 14-23 Mayıs 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Trablusgarp Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeri Ağası'na ve Bölükbaşları'na ve Odabaşları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Memâlik-i mahrûse'ye gemileriyle gelen Venedikli bezirgânların kötü mu'âmeleye uğramamaları, mallarına mülklerine el konulmaması, Cezayir, Tunus ve Trablusgarp taraflarında tüccarların korunup kollanmaları için daha önce defalarca emri şerîfler gönderilmiştir. Buna rağmen Venediklinin iki kitâ' kalyonu İstanbul'dan metâ' ile yüklü olarak vilâyetlerine giderken Modon ve Anavarin önlerine vardıklarında Trablusgarp korsanları tarafından durdurulmuşlardır. Korsanlar Venediklilerin bu kalyonlarını bütün mal ve erzaklarıyla birlikte almışlar ve kalyonlarda bulunan Venediklileri de esîr etmişlerdir. Bu korsanlar ayrıca kalyonlardan birini karaya döktürüp alınan geminin içinde bulunan mallara el koymuşlardır. (Venedikli tüccarların taşıdıkları mallar: Üç yüz altmış sekiz çuval yapağı ki bin beş yüz seksen altı kantar olur ve on denk kuzu derisi ve on beş denk meşin ve iki bin safir günü ve sekiz koçtur.) Gemi kapudanı olan Gaspar veledi Giacomo'ya (boş) nefer yoldaşlarını esîr edip gemiyi Trablusgarp'a götürmüşler ve içine hileyle korsan levendâtı koyup korsanlık etmek için yeniden denize açılmışlardır. Ancak o esnada denizde şiddetli bir fırtına çıkınca gemi pârelenip parçalanmıştır. Bunun üzerine gönderilen hükümde, süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca esîr edilen Venediklilerin serbest bırakılması ve Venedikli tüccarlardan yağmalanan malların tamamının sahiplerine i'âde edilmesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of*

ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.]

[532] d. 251/ def. 337, S. N. 29a (29b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 14-23 Mayıs 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Hasan Paşa'dan / Trablusgarp Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeri Ağası'na ve Bölükbaşları'na ve Odabaşları'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükümde bahsi geçen Venedikli tüccarlara yönelik olarak gerçekleşen korsanlık faaliyeti üzerine 'ahidnâme-i hümayûn ve Venedik ile süre gelen dostluk gereğince esir edilen tüccarların serbest bırakılıp yağmalanan malların tamamının sahiplerine i'âde edilmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 531] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[533] d. 251/ def. 337, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 14-23 Mayıs 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Değirmenlik Sancağı'nın Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Michel Estamini (*Michiel Stamini*) adlı Venedikli, Venedik'e tâbi' Tekrid Adası ahâlisinden zimmî Panoli Bepri (*Piperi*) hizmetine sarfetmek için iki yüz elli beş guruş almış; Ancak bu hizmeti yerine getirmeyip karşılığını da geri ödememiştir. Bu nedenle hizmetin karşılığı miktar guruşu Estamini'nin zimmetinde kalmıştır. Ondan talep edildiğinde Estamini bunu ödememek için inat edince ödemesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[534] d. 251/ def. 337, S. N. 31a (30b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şevval sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Trablusgarp Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] 531 ve 532 numaralı belgelerde bahsi geçen korsanlık mevzusu üzerine bölgeye gönderilen başka bir hükümdür. Esir edilen Venediklilerin

serbest bırakılmaları ve Venediklilerden alınan malların tamamının i'âde edilmesi için Dergâh-ı mu'allâ bölükbaşlarından Ali Bölükbaş-ı'nın görevlendirildiği bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[535] d. 251/ def. 337, S. N. 32a (32b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Akdeniz'de vâki olan Sancakbeyleri'ne ve Kadiefendiler'e.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik ile İspanya arasında meydana gelme ihtimali olan savaş nedeniyle Akdeniz'de bulunan tüm sancakbeylerine ve kadiefendilere gönderilen bu mektûbda süre gelen dostlukla ve 'ahidnâme-i hümâyûn ile Osmanlı Devleti'ne bağlı olan Venediklilere, İspanyollara karşı gerekli yardımın yapılması, asker tedârîki için akçe ile asker olmak isteyenlere mani olunmaması, İspanya'nın Osmanlı Devleti'nin düşmanı olduğu ve Osmanlı Devleti'ne de zararı dokunabileceği; bu nedenle her türlü güvenlik önleminin alınması gerektiği bunun için de Venediklilere gereken tüm yardımların yapılması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510 ve 519] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[536] d. 251/ def. 337, S. N. 33a (33b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Mektûb / Ebubekir Kapudan tarafından / Trablusgarp'ta olan Seyyid Mustafa Bey'e mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] 531, 532 ve 534 numaralı belgelerde bahsi geçen korsanlık mevzusu üzerine gönderilmiş olan mektûbdur. Venediklilerden yağmalanan tüm malların kendilerine eksiksik olarak i'âde edilmesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[537] d. 251/ def. 337, S. N. 34a (34b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bosna Eyâleti'nde Venedik sınırında bulunan Makraska İskelesi'nde emin olan kimse kendi halinde olmayıp ol semtlerde emr-i şerîfle cenkçi yazmak için (Venedik-İspanya Savaşı için) varıp iskeleden geçen Venediklilerin adamlarını ahz ve celb için sulh ü salâha muhâlif tutup dumura vurmuş ve ayrıca Venediklilerden külli akçe talep etmiştir. Bununla da yetinmeyen eminin, cenkçi yazılıp Venedik beylerinin hizmetine gitmek isteyenlere de mani olup bölgede ihtilâle sebep olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle bu eminin vech-i meş-rûh üzere men olunup memnû' olmaz ise eminliğinin kaldırılması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519 ve 535] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[538] d. 251/ def. 337, S. N. 35c-d (35a-b boş) S. N. 36. İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İlbasan Sancağbeyi'ne ve Kadısı'na ve Dıraç Kale Dizdarları'na ve İskele Eminleri'ne hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Memâlîki mahrûse'de, Dıraç yakınında Venedik beylerinin karaya vurup parelenen üç kitâ' kadırgası ile iki kitâ' ormaniçesini denizden çıkartmak için Dıraç Nahiyesi'nde sâkin olan Katil Mahmud, Kara Mehmed ve Sarı Cafer adlı kimesneler Venediklilerden iki bin yedi yüz guruslarını alıp aralarında anlaşmışlardır. Venediklilerin karaya çıkan yüz otuz nefer esîrlerini ayrıca esbâblarını, erzaklarını, toplarını ve sâire gemi aletlerini de yağmalamışlardır. Bu nedenle esîrlerin serbest bırakılması ve malların sahiplerine i'âdesi için Bıçakçioğlu Sipahi Mehmed'e hitaben bir emr-i şerîf verilmiştir. Sipahi Mehmed bu emr-i şerîf ile bölgeye ulaşmıştır. Venedik tarafından da Venedik beylerinin kapudanlarından Luca Pesarò adlı kapudan kalkıp üç pare kadırga ile ol cânibe varmıştır. Lakin Sipahi Mehmed'in bölgeye götürdüğü emr-i şerîfe rağmen Venediklilerin yağmalanan mallarının eşkiyâlardan icrası mümkün olmayınca Venedikli kapudan, gemilerden yağmalanan topları Dıraç Kalesi ahâlisin-

den ve zâbıt hâkimi olanlardan talep etmiştir. Ancak Kapudan Pesaro topları alamadığı gibi bir de Dıraç Kalesi'nde alıkonulup tehdiye maruz kalmıştır. Dıraçlıların Venedikli kapudana «var git yoksa seni bu toplar ile topa tutarız» diye nice nâ-makul kelimeler söyledikleri bildirilmiştir. Bu nedenle bahsi geçen büyük ve on kıtâ' küçük topların Venediklilere geri verilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 513] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[539] d. 251/ def. 337, S. N. 37a-b S. N. 38. İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İskenderiye Sancağıbeyi ve Ülgün ve Niş Kadıları'na ve Dizdarları'na hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Ülgün Kalesi ahâlisi Venediklilerin rençber gemilerinden *Alkarona* adlı gemiden yağmaladıkları metâ' ve esbâbın geriye devr olunması için defalarca emr-i şerîfler ve müstakil kapıcı gönderilmişken bu emr-i şerîflere itaat edilmemiş ve yağmalanan mallar geriye devredilememiştir. Ayrıca Ülgün ve Niş Kalesi ahâlisi Venedik'e tâbi' olan Körfez Kalesi re'âyâsının dört bin guruşluk makûlât ve esbâb ile yüklü gemilerini liman içindeyken basıp almışlardır. Ülgün ve Nişliler daha sonra gemi içinde olan nukud, makûlât, esbâb ve sâire levazımları yağmalamışlar ve sulh ü salâha muhâlif olarak külli zarar ve ziyan edip fesatlıkta bulunmuşlardır. Bu nedenle yağmalanan malların eksiksiz olarak Venediklilere i'âdesi ve eşkiyânın ele getirilip cezalandırılması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[540] d. 251/ def. 337, S. N. 39a-b, 40a (40b İtl.) (41a-b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1039 [M.V. Mayıs'ın sonu 1630] {M. 24 Mayıs-2 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İskenderiye Sancağıbeyi'ne ve Niş Kadısı'na ve Dizdarı'na hükm-i hümâyûn.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] 'arz-ı hâlidir. Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 539] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits:*

seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.]

[541] d. 251/ def. 337, S. N. 42a (42b İtl.)

[M.V. Mayıs'ın başları 1630]

Mektûb / Bıçakçızade Mehmed Ağa tarafından / Kudret Kethüdâ'ya mektûb.

Venedik gemilerinden yağmalanan topların i'âdesi işlemini gerçekleştirmek üzere görevlendirilen ve kendisine Venedik baylosu tarafından ulaştırılan emr-i şerîf ile bölgeye varan Bıçakçızade Mehmed Ağa görevini yerine getiremediğini bu mektûb ile bildirmektedir. İzzetli ve sa'âdetli Kudred Kethüdâ Hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine, bundan önce [Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] tarafından Dıraç'ta olan toplar için ulaşan emr-i şerîf yerine getirilmemiş yani topların i'âdesi işlemi gerçekleştirilememiştir. [Ayrıca bkz. 513 ve 538] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[542] d. 251/ def. 337, S. N. 43a (43b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1039 [M.V. Haziran'ın başları 1630] {M. 12-21 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Edirne Bostancıbaşı'sına hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik baylosunun saileri olan zimmîler bazı umur-u mühimme için İstanbul'dan Venedik'e Venedik'ten İstanbul'a varıp gelirken Uzunca On Hasköy Kazâsı'na tâbi' Semizce adlı karyeye ulaşmışlardır. Burada karye ahâlisinden zimmîler Alaca Esnoyani (*Allaggia Storani*) ve Balaban ve sâireden başka kimesneler, yollarına inip Venedikli zimmîleri soyup bir kaç neferini katledip külli kötülük ve fesatlık etmişlerdir. Bu nedenle eşkiyânın ele getirilip 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hakkından gelinmesi için emr-i şerîf verilmiştir. Ancak ele getirip hakkından gelmek mümkün olmayınca emr-i şerîf ricası ile hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[543] d. 251/ def. 337, S. N. 44a-b S. N. 45. İtl.

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1039 [M.V. 15 Temmuz 1630] {M. 12-21 Haziran 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Delvine Sancağı'na ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitàne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' olan Körfez Kalesi'ne karşı, Venedik beylerinin memleketlerinden Butinto ve Efamili adlı mahallerde bulunan göl üzerinde olan dalyanların Venedik'e tâbi' olduğu ve hariçten kimesnelerin buraya müdahale ve alakasının olmadığı bildirilmiştir. Ancak buna rağmen Delvine Sancağı'na tâbi' olan Sopikos Karyesi ahâlisinden ve eşkiyâdan olan Hestopolo ve karındaşı Hızır Emmisioğlu Kevşo adlı kimesneler türlü fesatlık ile Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bu dalyanlara yakın olan yerde Rıza adlı mahalde bulunan kamışlığın içine tüfenk ve savaş aletleri ile pusuya girmişler ve dalyanlara gelip giden Venedikli balıkçılardan dokuz kimseyi tüfenk ile vurup katledip nicelerini de yaralamışlardır. Bu nedenle dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, Venedik beylerinin re'âyâlarına, memleketlerine ve dalyanlarına dâhil olunmamak için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[544] d. 251/ def. 337, S. N. 46a-b

Tarihsiz {Tahmini M. 1630}

Mektûb / Sâbıkan Rumeli Kadıleşkeri olan Hasan Efendi'den / Havas Köyü (Daha önce Hasköy) Nâtıbı'na mektûb.

[Âsitàne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükümde bahsi geçtiği üzere Venedik'e ait olan dalyanlara girip pusuya yatıp Venediklilere saldırılar gerçekleştirilmesi üzerine yazılmış olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 543] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[545] d. 251/ def. 337, S. N. 47a (47b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1039 [M.V. Temmuz'un sonu 1630] {M. 22 Haziran-1 Temmuz 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sakız Kadısı'na ve Sancağbeyi'ne hükm-i şerîf.

[Âsitàne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Sakız Adası'nda bulunan bazı Efrenc taifesinin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Sakız Adası'nda bulunan ruhban taifesinin kendi aralarında çıkan problem üzerine emr-i şerîf ricası için verilmiş hükümdür. *Fez-ace* Kilisesi'nin Ruhban taifesinin, *San Francesco Frentdal* tarafından

olan rahiplerden istedikleri istihdamın verilmesi ve kiliselerinin üzerlerine zabt ettirilip kimseye dahl ve taarruz ettirilmemesi 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bildirilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[546] d. 251/ def. 337, S. N. 48a (48b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1039 [M.V. Temmuz'un sonu 1630] {M. 22 Haziran-1 Temmuz 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Muhâfazası'nda olan ve Beylerbeyi Mehmed Paşa'ya hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Nova Kalesi'nin neferât ağalarından bazıları Nova Kalesi'nde ol mahallerden korsan fırkataları bina edip donatıp içine levend eşkiyâsı koyup denize çıkmışlardır. Bu eşkiyânın süre gelen dostluğa aykırı olarak Venedik beylerinin memleketlerine ve Memâlik-i mahrûse'ye varıp gelen Venediklilerin rençber gemilerine zarar ve ziyan eylemek niyetinde oldukları haber olunmuştur. Venedik beyleri ile süre gelen dostluğun ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereği olarak bu fırkataların bozulup korsan eşkiyâsının zabt olunması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[547] d. 251/ def. 337, S. N. 49a (49b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-hicce sene 1039 [M.V. Temmuz'un sonu 1630] {M. 22-31 Temmuz 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Karlıeli Sancağbeyi'ne ve Preveze Kadısı'na ve ol Sancakta olan Kadılar'a ve Kale Dizdarları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce livâ-i mezbûrede olan kale neferâtından ve vilâyet ahâlisinden bazı eşkiyâ levend fırkataları bina edip donatıp denize çıkmıştır. Bu korsanların dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik beylerinin memleketlerine zarar ve ziyan eylemek niyetinde oldukları haber olunmuştur. Bunun üzerine bu fırkataların bozulup korsan eşkiyâsının da zabt olunması için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 546] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[548] d. 251/ def. 337, S. N. 50a (50b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-hicce sene 1039 [M.V. Temmuz'un sonu 1630] {M. 22-31 Temmuz 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne ve ol sancakta olan Kadılar'a ve Kale Dizdarları'na ve Neferât Ağaları'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Modon, Koron, Anavarin, Menekşe, Anadolu ve Ballibelde Kaleleri neferâtından ve vilâyet ahâlisinden bazı eşkiyâ levend fırkataları bina edip donatıp denize çıkmışlardır. Bu eşkiyânın dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik beylerinin memleketlerine ve Memâlik-i mahrûse'ye varıp gelen rençber gemilerine zarar ve ziyan eylemek niyetinde oldukları haber olunmuştur. Bunun üzerine bu fırkataların bozulup korsan eşkiyâsının zabt olunması için emr-i şerif talebi üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 546, 547] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[549] d. 251/ def. 337, S. N. 1a (1b İtl.) (Sonradan eklenmiş sırayı takip etmeyen bir belge.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1039 [M.V. Şubat 1630] {M. 24 Şubat-5 Mart 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Nakşa Beyi'ne ve Kadısı'na ve Pare Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nakşa'da bulunan ruhban taifesinin kendi aralarında bir problem çıkarsa bunu kendilerinin çözmeleri için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince emr-i şerif ricası üzerine verilmiş olan hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[550] d. 251/ def. 337, S. N. 51a (51b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1630}

Mektûb / Sekbanbaşı tarafından / Bergos Yasakçıları'na mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Bergos yasakçılarına sekbanbaşı tarafından gönderilmiş olan mektûbdur. Bergos'ta yasakçılık hizmetinde bulunan (boş) adlı yoldaşların Âsitâne'de bulunan Venedik baylosunun elçilerini rencide ettikleri bu elçilerin gönderdikleri mektûb ile tespit edilmiştir. Sekbanbaşı bunun üzerine yazdığı bu mektûbda Bergos yasakçılarına «elçileri Bergos'tan geçerken siz ahz edip rencide edermişsiz başınızdan korkmazsınız» diye seslenmekte ve yasakçıların elçileri rencide etmeye devam etmeleri halinde kulluklarının kaldırılıp haklarından gelinmesi için gereken ne

ise onun yapılacağını bildirmekte ve göndermiş olduğu bu mektûbun dikkate alınmasını Bergos yasakçalarına bildirmektedir. Bu hususta Bikaros yasakçısına dahi mektûb vardır. [*Theft of letters; mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[551] d. 251/ def. 337, S. N. 52a (52b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos 1630] {M. 20-29 Ağustos 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Ağrıboz Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik beylerinin adamlarından Michel Estamini adlı Venedikli emr-i şerîfle Ağrıboz'a zahire iştirâsına ve asker yazmaya varıp bu hususta çalışırken bazı kimesnelerin «bizim Girid Adası'nda hakkımız vardır» diye Eftamini'den hak da'vâsı edip onu rencîde ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince Estamini'nin bir daha rencîde edilmemesi için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 532] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[552] d. 251/ def. 337, S. N. 53a (53b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos 1630] {M. 10-19 Ağustos 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Hükümde, Bosna Beylerbeyisinin Venedik ile olan dostluğa riâyet etmesinden dolayı memnuniyet dile getirilmektedir. «Devlet-i Aliyye'nin kadîm dostları olan Venedik beylerinin hâkim ve zâbitleri ile hüsn-i sulh üzere geçinip daima mezbûrlar ile dostluk yüzünden mu'âmele edip kavâid-i sulh ü salâha riayed eylediğın ecilden ol serhadlerde olan hâkim ve zâbitler rıza ve şükran üzere olup hususa mukaddemâ emr-i şerîfimle fermân olan zahire iştirâsından ve asker yazmağa dahi bir vecihle muavene ve müsaade üzere olduğunuz Südde-i sa'âdetimde Venedik baylosu tarafından bildirilmiştir. Berhüdâr olasin. Ta'm-ı celilem sana helâl ola.» hükümde bundan sonra da Venedik ile olan dostluğa riâyet edilip ona göre Venediklilerin korunup kollanması gereği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535 ve 537] [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[553] d. 251/ def. 337, S. N. 54a (55b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1630} [İstanbul]
Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne Mehmed Paşa'ya mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükm ile ilgili olarak Venedik ile İspanya arasında olması muhtemel savaş için asker tedârikinin sağlanması için Kaymakam Receb Paşa'dan Bosna beylerbeyisi olan Mehmed Paşa'ya gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 552] [*Spaniards; order to treat Venetians in a friendly way.*]

[554] d. 251/ def. 337, S. N. 55a (55b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1630} [İstanbul]
Mektûb / Müfti tarafından / Kudüs-i şerîf Kadısı'na mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Kudüs-i şerîf'te sâkin olan rahipler üzerlerindeki koruma hakkından bahseden mektûbda Venedik ile olan dostluk gereğince ruhbanların kimesnelere rencide ettirilmemesi ve onları rencide etmek isteyenlere de müsaade edilmemesi bildirilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[555] d. 251/ def. 337, S. N. 56a (56b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos'un sonu 1630]
{M. 10-19 Ağustos 1630} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Eyâlet-i mezbûrede olan Beyler ve Kadılar'a hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya kazâyâ defteri gönderip; Daha önce Venediklilerden olup eşkiyâdan olan Gierolamo Fasaneo şikk ehli fesad olmakla Venedik beylerinin memleketlerinden firar edip Bosna eyâletine tâbi' olan iskelelerden Makarska (*Moska*) İskelesi'ne çıkmıştır. Fasaneo, burada iskele eminini tahrik edip dostluğa aykırı olarak nice türlü fitne edip bölgede ihtilâle sebep olmuştur. Bu nedenle eşkiyâ olan Fasaneo'nun bu iskelede ya da her neredeyse bulunup ele getirilip 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hakkından gelinmek ve Venedik beylerinin adamlarına teslim olunmak bâbında emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. Kezalik Budin pašasına da hükm gönderilmiştir. [*Problems*

caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.]

[556] d. 251/ def. 337, S. N. 57a-b, 58a (58b İtl.) S. N. 59, 60. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos'un sonu 1630] {M. 30 Ağustos-8 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Eyalette olan Sancakbeyleri'ne ve Kadıları'na ve İskele Eminleri'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya kazâyâ defteri sunup; İspanya kralının birkaç seneden beri külli asker ile Venedik'in ve konuşları Dokamanto'nun (*Il duca di Montea*) üzerine gelmekte olduğu bilinmektedir. Bu nedenle Devlet-i Aliyye'nin dostu olan Venedik'e yönelik bu faaliyetlerin, dostluk bağından dolayı Devlet-i Aliyye'ye de zararı olabileceği için yardım amacıyla asker ve zahire tedakiri yapılması gereği kararı alınmıştır. Bu nedenle Venedik'e akçeleriyle asker olarak yazılmak isteyenlere ruhsat verilmesi için emr-i şerif ricası üzerine hükm verilmiştir. Kezalik Budin paşasına ve sancaklara ve kazalara mücerred asker için. Mûcibince Kaymakam [Receb Paşa] tarafından mektûb yazıldı. Ağrıboz beyine ve kadısına ve Kapudan paşaya ve kale dizdarlarına ve neferât ağalarına ve iskele eminlerine leşker için. Akdeniz'de olan sancakbeylerine ve ol kadılara ve kale dizdarlarına ve neferât ağalarına hitaben emir yazıldı. Mücerred ihrac-ı leşker için ve Kapudan Paşa Mustafa Paşa Hazretleri'nden mûcibince mektûb gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537, 552 ve 553] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[557] d. 251/ def. 337, S. N. 61a-b S. N. 62. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos'un sonu 1630] {M. 30 Ağustos-8 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm-i şerif.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya kazâyâ defteri sunup; Hükm hem Venedik'in düşman olan İspanya ile savaşı için hem de Uskok korsanlarının faaliyetlerinin men edilmesi için verilmiştir. İspanya kralının birkaç seneden beri külli asker ile Venedik'in üzerine gelmekte olduğu bildirilmektedir. Bu nedenle Devlet-i Aliyye'nin dostu olan Venedik'e yönelik bu faaliyetlerin dostluk bağından dolayı Devlet-i Aliyye'ye de zararı olabileceği için yardım amacıyla asker ve zahire tedakiri yapılması gereği kararı

alınmıştır. Bu nedenle Venedik'e akçeleriyle asker olarak yazılmak isteyenlere ruhsat verilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. Ayrıca Venedik beylerinin memleketlerine yakın olan sınırların hâkimi olan Uskok eşkıyası daima Venedik beylerinin vilâyetlerine saldırılar ve tecavüzler edip o bölgelerde zarar ve ziyana neden olmuşlar ve Venedik'in re'âyâlarını rencide edip külli fitne ve fesatlık etmişlerdir. Bu eşkıyanın da men olunup zapt olunmaları için tembih olunmak bâbında emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. Mûcibince Kaymakam Hazretleri [Receb Paşa] tarafından mektûb yazıldı. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[558] d. 251/ def. 337, S. N. 63a-b S. N. 64. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos'un sonları 1630] {M. 30 Ağustos-8 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâma kazâyâ defteri gönderip; Venedik'in İspanya ile muhtemel savaşı için dostluk gereği Venedik'e yapılacak olan yardımları bildiren başka bir hükümdür. Hükümde bilhassa sınırlarda İspanyollara karşı, Venedik beyleri ile uyum içerisinde olunması ve birlikte hareket edilmesi bildirilmektedir. Venedik'e olan desteğin nedeninin de: «Eğer destek olunmaz ise bunun Devlet-i Aliyye'ye zararı olur» diye izah edilmektedir. Hükümde ayrıca Kilis Sancağı'nda Venedik beylerine tâbi Şebenik Kalesi yakınında bulunan Ranıkçe Mevzisi'nde bazı binalar inşa edilmek istendiği, dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak bina inşa edilmesine rızâ-i hümâyûn olmadığı yeniden bildirilmektedir.

Mûcibince Kaymakam Hazretleri [Receb Paşa] tarafından mektûb yazıldı. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537, 556 ve 557] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[559] d. 251/ def. 337, S. N. 65a (65b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos 1630] {M. 10-19 Ağustos 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Değirmenlik Sancağı ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello]

Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Değirmenlik'te Frenk piskoposu olan (boş) vefât edip piskoposluk sahipsiz kalınca Sûdde-i sa'âdet'den Fra' Michel adlı rahip, Değirmenlik Sancağı'na piskopos olarak atanmıştır. Bu nedenle piskoposun 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince haklarını bildirir hükm emr-i şerîf ricası üzerine gönderilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[560] d. 251/ def. 337, S. N. 66a (66b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1040 [M.V. Eylül 1630] {M. 9-18 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Delvine Sancağibeyi'ne ve sâbıkan (boş) beyi olup Ergiri Kasrı Sâkinlerinden Derviş Bey'e ve Delvine Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] 'arz-ı hâlidir. Delvine Kazâsı'na tâbi' Kuluriçe (*Culuriza*) Karyesi sâkinlerinden Cafer ve Hasanoğlu Meda Haviz adlı kimesneler ve Sopikos Karyesi ahâlisinden Minha (*Micha*) ve karındaşı Kosta adlı zımmîlerin kendi hallerinde olmayıp eşkıyâdan olmakla, Venedik beylerinin Körfez Kalesi'ne tâbi *Botrantos* diye bilinen dalyanları üzerine varıp daima dahl ve taarruz eylemekte oldukları bildirilmiştir. Ayrıca balık haneye varan rençber taifesinin dahi sulh ü salâha muhâlif olarak Venediklilerin yollarına inip onları rencide edip korkuttukları bildirilmiştir. Bunların men olunmaları, olunmazlarsa da haklarından gelinmeleri için emr-i şerîf ricasına hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[561] d. 251/ def. 337, S. N. 67a-b, 68a (68b boş) S. N. 69. boş

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. 1630] {M. 30 Ağustos-8 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İskenderiye ve Dokakin ve Ohri ve İlbasan ve Yanya ve Delvine ve Avlonya ve Mora ve İnebahtı ve Karlheli Sancakları'na.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya kazâyâ defteri gönderip; Devlet-i Aliyye'nin kadîm düşmanı olan İspanya kralının Sûdde-i sa'âdet ile dostluk üzere olan Venedik beyleri ve konuşları Dokamanto ile savaşları olmakla bir kaç seneden beri üzerlerine külli asker ile gelip memleketlerine taarruz etmektedir. Venedik beyleri dahi bunları defetmek için külli asker tedârik edip daima muharebeye hazır durumda olunması için Venedik ile olan dostluk gereği asker ve zahire yardımı yapılması için geçen sene emr-i şerîfler gönderilmiştir. Bu nedenle asker olarak yazılmak

isteyenlere ruhsat verilmesi, zahire satın almak isteyenlere engel olunmamasını bildirir hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537, 556, 557 ve 558] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[562] d. 251/ def. 337, S. N. 70a-b

Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1040 [M.V. Ekim 1630] {M. 28 Eylül-7 Ekim 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik gemilerinden *Peligrin Rossi* adlı geminin reislerinden Francesco Moro, Manto Fante, Basta Fante ve Giacomo Fante (Fante İtalyancada asker anlamına gelmektedir.) adlı dört Venediklinin peşin ulufe alıp hizmetlerini yapmadan bir karamürsele binip firar edip İzmir'e gittikleri bildirilmiştir. Venediklilerin her neredelerse bulunup 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince ele getirilip konsolosa teslim edilmeleri için emri şerif ricası üzerine verilen hükümdür. [*The sultan orders to find the four Venetians who stole money from the Venetian consul.*]

[563] d. 251/ def. 337, S. N. 71a (71b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Mora Sancağı'na .

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik'in İspanya ile savaşı nedeniyle gerekli olan yardımların yapılması ve kimsenin buna engel olmaması gereği ile ilgili olarak gönderilen hükümler üzerine yazılan mektûbdur. Delvine ve İlbasan Sancakları'na da mektûb vârid olmuştur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558 ve 561] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[564] d. 251/ def. 337, S. N. 72a-b S. N. 73. İtl.

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1040 [M.V. Ekim 1630] {M. 8-17 Ekim 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Ağrıboz Sancağibeyi'ne ve Livâ-i mezbûrede olan Kadılar'a ve Eminler'e hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello]

Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Yine İspanya'nın birkaç seneden beri Venedik üzerine gelmesinden ve iki devletin savaş halinde olması ile ilgili olarak, bölgeye gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558 ve 561]

Mucibince Kaymakam Receb Paşa Hazretleri tarafından mektûb vârid olmuştur. [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[565] d. 251/ def. 337, S. N. 74a (74b İtl.)

Tahrîren fi-Rebî'u'l-âhir 1040 [M.V. Kasım'ın başları 1630] [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / Delvine Sancağı'na ve Kadısı'na hükmü ki.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Delvine Sancağı sınırında bulunan Venedik beylerinin Körfez Kalesi'ne tâbi' *Botrantoser* (daha önce *Botrantos*) diye bilinen dalyanları üzerine bazı kimesnelerin varıp daima dahl ve taarruz eylediklerinden gayri balık haneye varan rençber taifesinin dahi sulh ü salâha muhâlif yollarına inip mezbûrları rencide edip korkuttukları bildirilmiştir. Bunların men olunmaları olunmazlarsa da haklarından gelinmeleri için emr-i şerîf ricasına 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 560] [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[566] d. 251/ def. 337, S. N. 75a (75b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Ağrıboz Beyi'ne ve Kadıları'na ve Eminleri'ne hitâben mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] İspanya ile Venedik arasındaki savaş için Venedik'e gerekli yardımın yapılması ve buna kimsenin mani olmaması için gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561 ve 564] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[567] d. 251/ def. 337, S. N. 76a (67b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1040 [M.V. 18 Kasım 1630] {M. 17-26 Kasım 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Mahmiyye-i Haleb'de Venedik konsolosunun tercümânı olan Gio Maria vefât etmiştir. Haleb'de kassam askeri olanlar tercümânın kızlarının babalarının metrukâtını almalarına, 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak engel olmuşlardır. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. Venedik beyleri ile devam eden dostluğa vurgu yapıp Venedik beyleri, bezirgânları ve sâire Venedikliler vefât ettiklerinde miraslarına el konulamayacağı bildirilmiştir. Mûcibince Kaymakam tarafından mektûb vârid olmuştur. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[568] d. 251/ def. 337, S. N. 77a (77b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1040 [M.V. 22 Kasım 1630] {M. 17-26 Kasım 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Haleb Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki hükm de olduğu gibi vefât eden Venedik konsolosunun kızının babasının metrukâtını almasına engel olunması üzerine Haleb kadısına gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 567] [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[569] d. 251/ def. 337, S. N. 78a-b S. N. 79. İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1040 [M.V. Kasım 1630] {M. 7-16 Kasım 1630} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm (Başbuğ).

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleri, düşmanları olan İspanya ile hem karada hem de denizde savaş üzerelerdir. Bu nedenle ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği olarak Venedik'e asker gönderilmesi gereği üzerine, asker olarak gitmek isteyenlere ruhsat verilmesini ve kimsenin buna mani olmaması gerektiğini bildirir hükümdür. Mûcibince Budin Beylerbeyisi'ne hükm, Kezalik Budin Beylerbeyisi'ne ve paşasına kaymakam hazretleri tarafından mektûb vârid olmuştur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561, 564 ve 566] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[570] d. 251/ def. 337, S. N. 80a-b S. N. 81. İtl.

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'ü'l-âhir sene 1040 [M.V. Kasım 1630] {M. 17-26 Kasım 1630} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Avlona Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik beyleri, düşman olan İspanya ile karada ve denizde savaş halindedir. Bu nedenle asker ve zahire yardımı için fermân-ı âlişân gönderilmiştir. Ayrıca livâ-i mezbûr ahâlisinin mühimmatlarından artıp ziyâde kalan buğdayın da Venediklilere verilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine, Venedikliler gemileri ile ol yahılara vardıklarında ve buğday iştirasına mübaşeret eylediklerinde mani olunmayıp, külli akçelerini almakla kifayet miktarı buğday verilmek için emr-i şerîf ricasına hüküm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561, 564, 566 ve 569] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[571] d. 251/ def. 337, S. N. 82a-b S. N. 83. İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'ü'l-âhir sene 1040 [M.V. Kasım 1630] {M. 27 Kasım-5 Aralık 1630} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / Hersek Sancağbeyi'ne ve Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Daha önce iki şikk Resne (*Risano*) Kalesi dizdarını katledip firar edince Resne Kalesi'nden ve Nova ahâlisinden bazı kimesneler bu katilleri bulmak için Venedik beylerine tâbi Kotor Kalesi'ne gitmişlerdir. Ancak Kotor Kalesi hâkiminin dahi aradığı katiller bir türlü bulunamamıştır. Fakat daha sonra kayıklar donatıp yeniden ortaya çıkan bu katiller, külli cemaat ile harbî düşman üzerine varır gibi Kotor Kalesi'nin altına varıp burada süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak çeşitli saldırılar ve tecavüzler gerçekleştirmişlerdir. Eşkîyâ ayrıca kale ahâlisinden bir papazı ve bazı Venediklileri esîr edip ihtilâle sebebiyet verecek şekilde faaliyetlerine de devam etmiştir. Bu nedenle eşkıyânın ele getirilip men olunması için emr-i şerîf talebi üzerine hüküm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[572] d. 251/ def. 337, S. N. 84a (84b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'ü'l-âhir sene 1040 [M.V. 20 Kasım 1630] {M. 17-26 Kasım 1630} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / IV. Murad'dan.

[Âsîtâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Selâtin-i Aliyye tarafından besal besal resm muaf olan on bin müdde hamrın hâlâ beş bin kırk senesinin bit-tamam gelip vâsıl olmuştur. Bu Tezkire yazılıp hamr emini olanın yedine def olunduğunu bildiren sebab-i tahrîr hükmüdür. [*Wine sold to Venetians.*]

[573] d. 251/ def. 337, S. N. 85a (85b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziyel evvel sene 1040 {M. 16-25 Aralık 1630} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Paşa'dan / Gelibolu Voyvodası ve Boğazhisarları Dizdarları'na.

[Âsîtâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik taifesinden Zorzi Baldani, Nicolò Cavalano, Bernardin, Irami Yani, Sidarachi Yani veled-i Andrea adlı zimmîler süre gelen dostluk gereği alınıp fermân-ı padişahî ile serbest bırakılmışlardır. Venediklilerin emin ve sâlim olarak yerlerine varmaları için mektûb talep edilmesi üzerine bu mektûbun gönderildiği ve mektûbda kimsenin rencide edilmemesi ve korkutulmaması bildirilmektedir. [*Order to release and protect the Venetian prisoners.*]

[574] d. 251/ def. 337, S. N. 86a (86b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1040 [M.V. Ocak 1630] {M. 6-15 Aralık 1630} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Nakşa Sancağibeyi'ne ve Nakşa Kadısı'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Harici Nakşa'dan vâki *Anotciana* Kilise-si'ne ve manastıra altmış seneden beri *Çokolatini* rahipleri zabt eyleye gelip ahir ruhban taifesinin müdahale ve alakaları yok iken *Kappucini* (*Cappucini*) rahipleri bu kiliseye ve manastırına dahl ve taarruz etmişlerdir. Bunların men olunması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. Mûcibince Kaymakam Hazretleri'nden mektûb. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[575] d. 251/ def. 337, S. N. 87a (87b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1040 [M.V. Ocak 1630] {M. 25 Ocak-2 Şubat 1631} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Değirmenlik Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Değirmenlik Ceziresi'nde Efrenc piskoposu olan Fra' Michel Bernardo, kâdimden olageldiği üzere piskoposluk hizmetini eda edip kiliselerinin evkâfını zabt eyleyip zikr olunan evkâfa ve Cezire-i mezbûrede piskopos olanlara verile gelen evâire kimse müdahale etmeyip ahir ruhbanların müdahale ve alakaları yokken hâlâ Değirmenlik Ceziresi'nde Rum piskoposu olan rahip zikr olunan kilisenin evkâfına ve mezbûreye verile gelen evâire dahl eylemekle külli ihtilâl sebev olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle men olunması için emri şerîf ricası üzerine verilmiş hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[576] d. 251/ def. 337, S. N. 88a (88b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1040 [1630] {M. 13-22 Şubat 1631} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Kudüs-i şerifte bulunan *Kamame* Kilisesi'nde sâkin olan ruhban taifesinin 'arz-ı hâlidir. Ruhban taifesi hayli zamandan beri orada sâkin olup kendilerine ve Frengistan'dan ziyarete gelen diğer rahiplere ve Efrenc taifesine kimse dahl etmeyip ayinlerini icra edip ayin ve adetlerine ve yerlerine taarruz oluna gelmiş değil iken bazı kimesneler, ruhbanları sâkin oldukları bu yerlerden çıkarmaya çalışmışlardır. Bu nedenle Efrenc taifesinin umur ve maslahatlarını görmek için yeniden bir konsolos ta'yini yapılması gerektiği ve ruhbanlara yönelik zulmün son bulması için emri şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. Mucibince kaymakam tarafından mektûb vârid olmuştur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[577] d. 251/ def. 337, S. N. 89a-b S.90a İtl., 90b boş

Tarihsiz {Tahmini M. 1631} [İstanbul]

Mektûb / Kapudan Paşa'dan / Akdeniz'de olan Sancakbeyleri'ne ve Kadıları'na ve Kale Dizdarları'na ve İskele Eminleri'ne mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya kazâyâ defteri sunup; Devlet-i Aliyye'nin düşmanı olan İspanya kralının Venedik beyleri ve konuşları olan Dokamanto ile sa-vaşları ile ilgili olarak Akdeniz'de bulunan sancakbeylerine, kadılara, kale dizdarlarına ve iskele eminlerine kapudan paşadan gönderilen mektûbdur. Bu mektûbda da önceki gönderilen hükümler ve mektûb-

larda olduğu gibi Venedik'in ve Dokamanto'nun İspanya ile olası savaşı halinde düşman taraf olan İspanyolların faaliyetlerinin Memâlik-i mahrûse'ye de zararı olabileceği belirtilmekte ve süre gelen dostluğun gereği olarak da Venediklere gereken yardımların yapılması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561, 564, 566, 569 ve 570] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[578] d. 251/ def. 337, S. N. 91a (91b İtl.)

Tahrîren fi-24 Cemâziye'l-ahir sene 1040 [M.V. Şubat 1631] {M. 28 Ocak 1631} [İstanbul]

Mektûb / Galata efendisinden / Karadağ Nâibi'ne mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] İnha olunur ki Bandırma'da vâki Venedik baylosuna müteallik olan taife-i Efreñç kilisesine karye-i mezbûre ahâlisinden bazı eşkıyâ basıp içinde olan eşyayı tahsil ve garet etmiştir. Mürâsele vusulünde gerektir ki husus-u mezbûre mübaşir olup eşkıyâyı ahz edip zayi olan eşyayı tahsil ettirdikten sonra kendilerinin haklarından gelip ihmal ve müsâhele etmeyesiz. Bizzat efendinin hattından kaydolmuştur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[579] d. 251/ def. 337, S. N. 92a (92b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1040 [M.V. Şubat 1631] {M. 3-12 Şubat 1631} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Boğazhisarları Kadısı'na ve Dizdarı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Hâlâ Venedik'e tâbi' İstendil Ceziresi'nde Marco veled-i Naso adlı Venediklinin bazı kabahatleri bulunmaktadır. Bu nedenle Naso'nun Girid Adası'na gönderildiği bildirilmişti. Naso, Boğazhisarları'na vardığında kimsenin ona mani olmaması ve Girid'e ulaşabilmesi için izin verilmek bâbında inâyet rica edilmesi üzerine verilen hükümdür. [*Passport for Venetians.*]

[580] d. 251/ def. 337, S. N. 93a (93b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1040 [M.V. Şubat 1631] {M. 3-12 Şubat 1631} [İstanbul]

Sebeb-i tahrîr Hükmü / İV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Sebeb-

i tahrîr-i tevki' refi' hümâyûn oldur ki Venedik beyleri tahvillerinden bin kırk Şa'bânının birinci gününden vâki Mart-ı evvelinde bin kırk bir Şa'bânının on sekizinci gününde vâki Mart-ı evveline varıncaya değin Cezire-i Zakilsa'nın ta'yîn olunan gemileri akçesinden bin beş yüz sikke-i hüsne bin kırk Receb'in dokuzuncu gününde bizzat ümerâ-i mez-bûrenin tercümânları olan Grillo (*Gian Antonio Grillo*) adlı tercümân yedinde Âsitâne-i sa'âdetim hazinesine bit-tamam teslim olunmağın temessük olunmak için işbu hüküm-i şerîfim verildi. Cezire-i Zakli-sa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapıl-ması üzerine temessük yazılması için verilen sebep-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[581] d. 251/ def. 337, S. N. 94a (94b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1631} [İstanbul]

Mektûb / Reisü'l-küttab Hasan Efendi'nin Dergâh-ı Âli kapıcıbaşla-rından / Merhum Vezir Daver Paşazâde'ye mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Devlet-i Aliyye'nin düşmanı olan İspanya kralının Venedik beyleri ve konuşları olan Dokamanto ile savaşları olduğu ve bu nedenle Devlet-i 'âliyye ile de düşman olan İspanyollara karşı Venediklilerin süre gelen dostluk gereğince desteklenmesi gereği ile ilgili önceki hükümler ve mektûblar ile aynı içeriğe sahip olan başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561, 564, 566, 569, 570 ve 577] [*Spaniards: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[582] d. 251/ def. 337, S. N. 95a (95b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1040 [M.V. 5-14 Mart 1631] {M. 5-15 Mart 1631} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Sefonoz (*Siffanto* / İtl. *Sifnos* / Yun.) (?) Ka-dısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venediklilerden Filippo Bravo'nun gemisi denizde şiddetli fırtına çıkması üzerine helak olmuştur. Bunun üzerine geminin aletini ve gemi içinden çıkan eşyayı taşra çıkarıp defter edip adada olan zımmîler kethüdâsı maarifetiyle bir mahzene koyup zapt ettirdikten sonra mektûb gelmesi için gemi sahibine bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik gemisinin aleti ve sâire gemiden çıkan her ne ise def-

terde yazdığı üzere gereğince varan Venediklilere verilmek için emri şerîf rica edilmesi üzerine verilen hükümdür. [*Order to give back the goods recovered from the shipwreck of a Venetian ship.*]

[583] d. 251/ def. 337, S. N. 96a (96b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1630} [İstanbul]

Mektûb / Şeyhü'l-İslam tarafından / Kudüs-i şerîf Efendi Hazretleri'ne mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Kudüs-i şerîf'te bulunan Efrenc taifesine ne taraftan olursa olsun zulm edenlerin defedilmesi ve kimseye bu nedenle kötü mu'âmelede bulunulmamasını bildiren mektûbdur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[584] d. 251/ def. 337, S. N. 97a (97b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1040 [M.V. Nisan 1631] {M. 3-12 Nisan 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Sancağı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te olan Efrenc rahipleri kendilerine mahsus olan yerlerde ve gayri mahallerde sâkin olup ayinlerini icra edip kimsenin taarruzuna uğramamış iken bizzat Kudüs-i şerîf kadısı olan kimse tarafından hem kötü mu'âmeleyle uğrayıp tehdit görmüşlerdir. Bahsi geçen kadı ayrıca ruhbanlardan on bin flori talebinde dahi bulunmuştur. Bu nedenle emri şerîf talebi üzerine Efrenc taifesinden kimseye kötü mu'âmele edilmemesi için hükm gönderilmiştir. Mücibince kaymakam tarafından mektûb vârid olmuştur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[585] d. 251/ def. 337, S. N. 98a-b S. N. 99a-b. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos'un sonları 1630] {M. 30 Ağustos 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Akdeniz'de olan Sancakbeyleri ve Kadıları ve İskele Eminleri olanlarına hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Devlet-i Aliyye'nin düşmanı olan İspanya kralının Venedik beyleri ve konuşları olan Dokamanto ile savaşları ile ilgili hükümdür. Kaymakam Receb Paşa Hazretleri tarafından mektûb kezâlik Kapudan Mustafa Paşa Hazretleri'nden [Ayrıca bkz. 419, 420,

421, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 435, 439, 507, 508, 509, 510, 519, 535, 537 ve 556, 557, 558, 561, 564, 566, 569, 570, 577 ve 581] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[586] d. 251/ def. 337, S. N. 100a-b, 101a (101b İtl.) S. N. 102. İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1040 [M.V. Nisan 1631] {M. 23 Nisan-2 Mayıs 1631} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi olan Mehmed Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mehmed Paşa Bosna Eyâleti'ne vardığından beri Bosna sınırına yakın olan Venedik beylerinin hâkimleri ile barış üzere olduğu ve şimdiye değin Paşa'nın rıza ve şükranı üzere olduğu bildirilmektedir. Ancak Venediklilerin bazı işlerinin görülmesi için gönderilen Velutli (*Velucelli*) adlı adamlarına külli cefâ ve hakâret edilmiş ve bu Venediklinin kâğıtları zorla ellerinden alınmıştır. Daha sonra da tercümânı haps edilip bir bahâneyle de külli akçeleri elinden alınmıştır. Venediklilere türlü kötü mu'âmeleler yapılmıştır. Daha önce sınırlarda yağma ve fesatlık eden eşkiyânın haklarından geldiği halde bu eşkiyâlık faaliyetleri bir türlü son bulmamıştır. Venedik beylerine tâbî' Zavere Kalesi'nde bazı eşkiyâ nice adamları katl edip ve değirmenlerini ateşe vermişler ve türlü kötülükler etmişlerdir. Venedik beylerinin adamlarından Lemo Fezanik (*Gierolamo Fasaneo*) adlı bir kimse ehl-i fesat olmakla Venedik'ten firar edip Bosna sınırına girip Müslüman olmuş; ancak kötülüklerine devam etmiştir. Bu Venediklinin Bosna'da hakkından gelinmesi ya da Asitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi için emr-i şerif rica edilmiştir. Tüm bu olayların üzerine bölgeye 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereğince hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 555] [*Border problems; theft of letters; problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[587] d. 251/ def. 337, S. N. 103a (103b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1040 [M.V. Nisan 1631] {M. 13-22 Nisan 1631} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mora Sancağbeyi'ne ve Modon Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbî' bir fırkataya Zaklisa Adası'ndan Girid Adası'na giderken eşkiyâ el koymuştur. Bu fırkatayı alan eşkiyânın Modon'a gidip fırkatanın reisini yoldaşları ile

hapis ve esîr edip ne miktar eşyası varsa el koyup Venediklilere süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak envai zulm ve tecavüz ettiği bildirilmiştir. Bu olay nedeniyle bölgede bir teftiş olmuştur. Bu nedenle, esîr edilen reis ve yoldaşlarının serbest bırakılmalarını ve alınan fırkaların içindeki eşkıyânın dahi bulunup Venedik beyleri tarafından varan adama teslim olunmalarını ve Venedik ile süregelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı harekette bulduklarından dolayı haklarından gelinmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[588] d. 251/ def. 337, S. N. 104a (104b İtl.)

[M.V. Nisan 1631] [İstanbul]

Mektûb / Şeyhü'l-İslâm Hazretleri'nden / Selanik Kadısı'na mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik elçisinin bazı işleri için istekte bulunduğu ve bunların gereğince yerine getirilmesini bildirir mektûbdur. [*Venetian ambassador.*]

[589] d. 251/ def. 337, S. N. 105a (105b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1040 {M. 13-22 Nisan 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mora Sancağı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Zaklisa Adası'ndan Girid'e giderken el konulan Venedik fırkatası ile ilgili Mora Adası'na gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 587] [*Venetian ship.*]

[590] d. 251/ def. 337, S. N. 106a (106b İtl.)

Tahrîren fi evâsiti Ramazan 1040 {M. 13-22 Nisan 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Zaklisa Adası'ndan Girid'e giderken el konulan Venedik fırkatası ile ilgili Mora Adası'na gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 587 ve 589] [*Seizure of a Venetian ship between Crete and Morea.*]

[591] d. 251/ def. 337, S. N. 107a (107b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1040 [M.V. Ağustos 1631] {M. 30 Ağustos-8 Eylül 1630} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Tunus Belerbeyisi'ne ve Tunus Yeniçeri Ağası ve Yeniçeriler Kethüdâsı ve Yayabaşlarına ve İhtiyarlarına ve Yusuf Dayı'ya hükm-i şerîf ki.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Pasqualigo adlı bir Venedik gemisi cümle metâ'sıyla kurtarılmıştır. Geminin sahiplerine devr olunması için emr-i şerîf ihraç olmuştur. Mucibince Kapudan Paşa Hazretleri'nden iki kitâ' mektûb vârid olmuştur. [*Wreck of Venetian ships.*]

[592] d. 251/ def. 337, S. N. 108a (108b İtl.)

Tahrîren fi evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1040 [M.V. Haziran 1631] {M. 1-10 Haziran 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik ile sınır bölgesi olan Bosna'da meydana gelen olaylar üzerine aynı içerikte gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 586] [*Border problems.*]

[593] d. 251/ def. 337, S. N. 109a (109b İtl.) S. N. 110. İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1040 [M.V. Nisan 1631] {M. 5-14 Mart 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Trablusgarp Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeri Ağası'na ve Bölükbaşları'na ve Odabaşları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venediklinin iki kitâ' kalyonu İstanbul'dan metâ' yükletip vilâyetlerine giderken Modon ve Anavarin Kaleleri önlerine vardıklarında Trablusgarp korsanlarından üç adet siteye rast gelmişlerdir. Bu kalyonların biri kenara kaçıp içinde olan Venedikliler karaya dökülmüştür. Korsanlar *Pescebrun* adlı kalyonu alıp içinde bulunan üç yüz altmış çuval yapağı ki, bin beş yüz seksen altı kantar olur ve on beş denk meşin ve iki bin safir günü ve sekiz koçu *Morona Balfi* alıp kalyona el koymuşlardır. Daha sonra kalyonun kapudanı olan Gasparo ve yoldaşlarını esîr edip orada alıkoyup gemiyi Trablus'a götürüp bade donatıp içine levend koyup yeniden denizde korsanlık ederken şiddetli fırtınaya rast gelmişler ve bu nedenle bahsi geçen gemi batmıştır. Daha önce kapudan ve yoldaşları serbest bırakılıp gemiden alınan eşyası nerede ise teslim edilsin ve korsanlar ele getirilip cezalandırılsın diye Dergâh-ı mu'allâ bu ayları bölükbaşlarından Ali Bölükbaşı emr-i şerîfle gönderilmiştir. Ancak Ali Bölükbaşı vefât

edince emr-i şerîfin icra olunmadığı bildirilmiştir. Bunun üzerine yeneden hükm-i hümayûn talep edilmiş ve kapudan ile yoldaşlarının serbest bırakılıp el konulan mallarının de kendilerine teslim edilmesi için hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[594] d. 251/ def. 337, S. N. 111a-b S. N. 112a boş, 112b İtl.

Tarihsiz {Tahmini M. 1631}[İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa'dan / Trablusgarp Yeniçerileri Ağası ve Kethüdâsı ve Bölükbaşları ve sâir İhtiyar ve Devlet-i Âliye Emektarları.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan mektûbdur. Kapudan Paşa'dan vech-i meşrûh üzere mektûb olmuştur. [Ayrıca bkz. 593] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[595] d. 251/ def. 337, S. N. 113a (113b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1631}[İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Receb Paşa Hazretleri tarafından / Trablusgarp Paşa Hazretleri'ne mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu Giovanni Cappello] Önceki hükm ve mektûb ile içerik olarak aynı olan başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 593 ve 594] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[596] d. 251/ def. 337, S. N. 114a-b

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1040 {M. 11-20 Haziran 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İskenderiye Sancağı'na ve Kadısı'na ve Bar Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu Giovanni Cappello] Bar Kalesi'nde sâkin olan zımmîlerin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Bar Kalesi ahâlisi Atabe-i ulyâya itaatlerini bildirmişlerdir. Bu nedenle kiliseleri, evkaf ve akaratları ve sâire mülklerine el konulmaması için ellerine muafnâme-i hümayûn verilmiş ve Bar Vilâyeti tahrîr olunup muafiyetleri defter-i cedid-i hâkânîye kaydolunmuştur. Ancak buna rağmen İlbasanlı Hasan adlı kadı bunlardan külli akçe talep etmiştir. Barlılar bu akçeleri vermeyince İlbasanlı Kadı Hasan bazı kimesneler ile ittifak edip Barlıların kiliselerinden ezan okuyup mescid-i şerîf ede-

rim tehdidinde bulunmuş ve kilisenin gümüş evanesini ve gayri eşyalarını yağmalayıp Barlılara türlü kötülük edip evkaf ve akaretini dahi dahl edip kiliselerinin zabtına mani olup külli kötülük etmiştir. İlbasanlı Kadı Hasan daha sonra barış yoluyla feth olunan kalenin kilisesinden ezan okumuş ve kilisenin artık mescid olduğunu bildirmiştir. Bu durum şeyhü'l-islâm'a bildirildiğinde şeyhü'l-islâm kilisenin bu şekilde mescid olmayacağını bildiren bir fetvâ-i şerîf göndermiştir. Bu nedenle Barlıların kilise, evkaf ve akaratlarının kendilerine zabt edilmesi için emri şerîf ricası üzerine hüküm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[597] d. 251/ def. 337, S. N. 114b S. N. 115a-b İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1040 [M.V. Haziran 1631] {M. 11-20 Haziran 1631} [İstanbul]

Fetvâ / Şeyhü'l-İslâm tarafından.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu Giovanni Cappello] Sulhen feth olunan bir kalede vâki olup içinde sâkin olan keferenin yerlerinde ibka olunan bir kimesne-i kadîmden belde-i merkum ahâlisi olan Müslümandan bazı kimesneler ezan okusalar hâlâ belde-i merkuma hâkim olanlar mücerred bu kiliseden ezan okunmağla mescid olmuş olur diye kefere-i merkume-i kilise olmak üzere tasarrufundan men kâdir olur mu beyan buyurulup müşab oluna. El cevâb: Olmazlar Ayrıca bkz. 596] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[598] d. 251/ def. 337, S. N. 116a-b S. N. 117a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce 1040 [M.V. Temmuz 1631] {M. 1-10 Temmuz 1631} [İstanbul]

Hüküm / İV. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne hüküm-i şerîf.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye-i Kıbrıs'ta Efrenc tüccarından Christoforo Vento adlı bezirgân bir kaç seneden beri tüccarlık için bulunmakta ve vilâyet ahâlisi ile alışveriş yapmaktayken kaçıp âhir diyara gitmiştir. Bunun üzerine bazı kimesneler Kıbrıs'ta olan Venedik konsolosunu ve Venedik bezirgânlarını Divân-ı Kıbrıs'a şikâyet edip kaçan bezirgânın kefil ve vekili değiller iken şeri kânuna ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak tâciri bulmalarını yahud borçlarını ödemelelerini bildirip da'vâ etmişler ve Venediklilere zulm edip türlü kötülüklerde bulunmuşlardır. Bu nedenle emri şerîf ricası üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince hüküm verilmiştir. Mûcibince Paşa-i Kay-

makam Hazretleri'nden mektûb vârid olmuştur. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[599] d. 251/ def. 337, S. N. 118a (119b İtl.) S. N. 119a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de 1040 [M.V. Temmuz 1631] {M. 1-10 Temmuz 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik baylosu Giovanni Cappello] Venedik bezirgânları dostluk gereğince gemileriyle İzmir'e gelip ticaret yapmaktalarken bir kaç zamandan beri İzmir'de olan gümrük emînleri, İzmir'de sâkin olan Venedik konsolosundan ve bezirgânlarından peşin gümrük ve farz tariki ile akçe talep etmekteledir. Ancak Venedikliler emînlerin bu taleplerini yerine getirmemişlerdir. Bunun üzerine emînler de Venediklilerin ticaretlerine mani olmuşlar ve başka yollarla bu tüccarları taciz etmişlerdir. Emînler, Venediklilerin zorla külli akçelerini alıp haklarını ödemededen tüccarları kovmuşlardır. Bu olaylar üzerine gemileri dahi kaybolan Venedikliler süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak türlü kötü mu'âmeleye uğramışlardır. Bu nedenle bunların men edilmeleri için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[600] d. 251/ def. 337, S. N. 120a (120b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Safer 1041 [M.V. Ağustos 1631] {M. 29 Ağustos-7 Eylül 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kapudan Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mağrib korsanlarının on kitâ' kalyata donatıp içine levendât koyup Akdeniz'e çıkıp Venediklilerin tüccar gemilerini ve rençber kayıklarını almak ve memleketlerine, re'âyâlarına zarar vermeye üzere yola çıktıkları haberi alınmıştır. O tarafta korsan kalyatalarına rast gelindiğinde bunların Venedik gemilerine saldırmaktan men olunmaları için Memâlik-i mahrûse'de olan Akdeniz yahılarında kale dizdarlarına, iskele emînlerine ve liman zâbitlerine tembih olunmuştur. Korsan kalyataları bu iskelelere, kale altlarına ve limana gelip zahire alıp sulanmak isterse kabul olunmaması ve korsan eşkiyâsından korunmak için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[601] d. 251/ def. 337, S. N. 121a (121b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1040 [M.V. Ağustos 1631] {M. 9-18 Eylül 1631} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Kapudan Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin re'âyâlarından Zaklisa sâkini Valapano Müslüman olup Şaban Reis adını almıştır. Şaban Reis bir fırkata donatıp içine bazı levend eşkiyası koyup denizde korsanlığa çıkıp bir senedir Venedik'in rençber gemilerinden yirmi parden ziyâde gemi alıp içinde bulunan Venediklileri esir edip metâ'larını yağmalamış ve Venediklilere türlü kötülükler ettikten sonra İstanbul'a gelmiştir. Burada Venediklilerden olup Kefalonya Adası ayanından Dottor Porta adlı Venedikliyi Kefalonya'ya götürmek üzere yola çıktıktan sonra Porta'yı soyup gemideki bütün mamulünü almış ve Porta'yı da eğer bin guruş öderse serbest bırakma koşuluyla hapsedmiştir. Şaban Reis daha sonra Venedik ile olan dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Porta'ya ve denizde karşılaştığı Venedikli gemici ve rençberlere de türlü eziyetler etmeye devam etmiştir. Bu nedenle Şaban Reis'in yakalanıp hakkından gelinmesi ve Dottor Porta'dan zorla aldığı malları eksiksiz kendisine i'âde etmesinin sağlanması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[602] d. 251/ def. 337, S. N. 122a (122b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1040 [M.V. Eylül 1631] {M. 9-18 Eylül 1631} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi olan Halil Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik ile süre gelen dostluk gereğince, bezirgânları gemileriyle Mısır'a gidip alışveriş yapmaktayken gümrük işlemleri sırasında bir kaç zamandan beri Mısır'da sâkin olan Venedik konsolosundan ve bezirgânlardan gelecek ve metâ'larının gümrükleri de önceden talep edilmeye başlanmıştır. Ayrıca tüccarlar başka yollarla taciz edilip akçeleri ellerinden alınmış ve bu akçeleri alanlar haklarını ödemedi ortadan kaybolmuşlardır. Bu nedenle Halil Paşa'ya bir teftiş yapması ve Venediklileri zarara uğratanları ortaya çıkartıp cezalandırması, ayrıca dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a riâyet edilmesi için hükm gönderilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[603] d. 251/ def. 337, S. N. 123a (123b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1040 [M.V. Eylül 1631] {M. 29 Eylül-7 Ekim 1630} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleri re'âyâlarından Franco adlı zimmî Müslüman olup Receb adını almıştır. Receb daha sonra Bosna sınırında nice kavgaya sebep olup ahvali tahrik edip külli fesada ve dostluğa aykırı olarak türlü olaya sebebiyet vermiştir. Bu nedenle Receb'in bölgeden gönderilmesi ve Südde-i sa'âdet'e getirilmesi için emr-i şerîf gönderilmiş ve Receb'in, İstanbul'a getirildikten sonra da tembihlenmesine rağmen bunu dikkate almayıp kötü niyetle yeniden Bosna'ya gittiği bildirilmiştir. Bunun üzerine hakkında verilen emr-i şerîfe itaat etmeyip izinsiz olarak Bosna'ya giden Receb'in yakalanıp gereğince cezalandırılması için fermân olunmuştur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[604] d. 251/ def. 337, S. N. 124a-b S. N. 125a-b İtl.
Tahrîren fî-evâsiti Safer sene 1041 [M.V. Eylül 1631] {M. 8-17 Eylül 1631} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Kilis Sancağbeyi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik ile Sultan Selim Han zamanında yapılmış olan dostluk antlaşmasından beri Venedik beyleri ile Bosna sınırında kale ve sâire nesne inşa edilmeyip re'âyâları serhadlileri rencide edilmeyip dostluk üzere geçinmeleri için 'ahidnâme verilmiştir. Ancak hâlâ dostluğa aykırı olarak tüccar sâkinlerinden Ömeroğlu Ahmed (*Ahmed Omerovick*) ve Kilis ahâlisinden Loncarık sâkinlerinden Berrakoğlu Mustafa'nın (*Mustafa Baracovik*) kendi hallerinde olmayıp ücretlerini eksiksiz ödeyen Venedik re'âyâsını fuzuli zabt edip verile gelen rûsumu vermeyip alıkoydukları bildirilmiştir. Bu ikisinin Turgır Kalesi Nahiyesi'nde İspikiye Karyesi'nden araziye mutasarrıf olanların mukataları edasına dahi mani oldukları; Kilis beylerinin bu faaliyetleri men eden hükmüne dahi razı olmayıp emirlerine itaat etmeyip Turgır Kalesi'nden gönderilen elçileri hapsedip nice ihtilâle sebep olup civardaki karyeleri zaptedip resmlerini ve gemilerini aldıkları bildirilmiştir. Bunlardan dolayı emr-i şerîf ricası için men olunmalarına hükm verilmiştir. (İtalyanca belgedeki karye isimleri: *Ville di Sochodol, Triloque, Rodovick, Brustuilla, Blesno, Glarbutunella, Meolo, Rassindolaz, Papa-*

trilla, Leperilla, Vralla, Cosmazzo, Wicchie, Labia, Opur, Pargonetta
[Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits:
seizure of ships, goods and slaves.]

[605] d. 251/ def. 337, S. N. 126a (126b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Safer sene 1041 [M.V. Eylül'in sonları 1631] {M. 29 Ağustos-7 Eylül 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb ve Şam ve Kudüs-i şerîf Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te Efreñç manastırları sâkin ve mütemekkini olup San Francesco Oster Vantini yolunda olan Efreñç ruhbanları bazı zamanlarda Haleb'e ve Şam'a varıp gelip manastırlarında ve eğer yollarda ayınlerini icra ettiklerinde kimsenin onlara mani olmaması, kendilerine ve hayvanlarına taarruzda bulunulmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[606] d. 251/ def. 337, S. N. 127a-b S. N. 128a-b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1041 [M.V. Eylül 1631] {M. 18-26 Eylül 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Avlonya ve Dıraç Kadıları'na ve Eminleri'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Frengistan'dan Harbi düşman gemileri defalarca Avlonya ve Dıraç'ta olan iskelelere ve yalılara gelip yanaşıp buğday ve sâire zahire alıp memleket ahâlisi ve re'âyâ ile iş yapıp re'âyâyı fitne ve fesadları ile tahrik etmelerinin Memâlik-i mahrûse'ye ve Venedik beylerinin memleketlerine ve re'âyâlarına zararı olacağı bildirilmektedir. Bu nedenle bu bölgelerde harbî düşman ile iş yapılması için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[607] d. 251/ def. 337, S. N. 129a (129b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Safer sene 1041 [M.V. Eylül 1631] {M. 8-17 Eylül 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bosna hazinesine ait olan gümrük tüccar

taifesinin tamamından tahsil edilmek için nasip olunan metâ'lar Venedik beylerine tâbi' Espelet İskelesi'nden gelip giden tüccar taifesinin alıp sattıkları metâ'larının gümrüğü tahsil edilip gümrük mahsulünden Bosna hazinesine külli akçe hâsıl olurlar iken bir kaç günden beri eminler gidip Loncarik adlı mahalle yerleşince Espelet İskelesi işlemez olduğundan dolayı eminin Loncarik'ten gönderilmesi için emr-i şerif rica edilmiştir. Eminin, emir üzere Loncarik'ten kaldırılması ve Espelet İskelesi'nde iskân ettirilmesi için hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[608] d. 251/ def. 337, S. N. 130a-b S. N. 131a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1040 [M.V. Temmuz 1631] {M. 1-10 Temmuz 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdette olan Venedik Baylosu Giovanni Cappello] 'Arz-ı hâl sunup mahmiyye-i Kıbrıs'ta sâkin Efreñç bezirgânlarından Cristofor Vento adlı bezirgân bir kaç seneden beri Kıbrıs'ta ticaret edip vilâyet ahâlisi ile alışveriş üzere iken Kıbrıs'tan kaçıp ahir diyara gitmiştir. Bu nedenle vilâyet ahâlisinden bazıları Kıbrıs'ta olan Venedik konsolosunu ve bezirgânlarını Divân-ı Kıbrıs'a şikayet edip kaçan bezirgânın kefil-leri değiller iken şeri kânuna ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Tüccar Vento'yu bulmalarını yâhud borcunu ödemelerini bildirip da'vâ etmişler ve Venedikilere zulm ve kötülüklerde bulunmuşlardır. Ayrıca Venedik'ten metâ' ile yüklü *Redentore* adlı bir barça Kıbrıs'a varıp iskeleye yanaşıp içinde olan bezirgânlar alışveriş üzere olmakla kaçan Bezirgân Cristofor Vento için bu barçaya ve sâire Venedik'ten Kıbrıs'a varıp gelen gemilerin kapudanlarına ve reislerine ve içinde olan tüccar taifesine ve metâ'larına dahl ve tarruz olunmaya diye daha önceden emr-i şerif gönderilmiştir. Bu nedenle tekrar hükm-i hümâyûn gönderilmesi için ricada bulunulması üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 598] [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts.*]

[609] d. 251/ def. 337, S. N. 132a-b S. N. 133a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Reb'u'l-evvel sene 1041 [M.V. Ekim 1631] {M. 17-26 Ekim 1631} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Cezayir-i Garp Beylerbeyisi'ne ve Yeniçeri Ağaları'na ve Kethüdâsı'na ve Yayabaşları'na ve Bölükbaşları'na ve sâir İhtiyarlar'a.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-

gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleri ile olan dostluk gereği hareket edilmesi gerekirken Venedik beyzâdelerinden olan Francesco Cornaro adlı beyzâde Frengistan'dan elçi olarak gönderilmiştir. Bu beyzâde Ceneviz kadırgalarından bir kadırgaya bazı eşyalar yükleyip kendi adamlarını da yerleştirip *Karikine (Carigine)* Limanı'nda kendi memur olduğu yere gitmek üzere göndermiş ve kendisi de bir kaç adamı ile karadan gitmek üzere yola çıkmıştır. Bahsi geçen kadırga *Karikine* Limanı'na giderken denizde Cezayir-i Garb'ın korsan kalyatalarına rast gelmişlerdir. Bu korsanlar dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak kadırgaya el koyup içindeki eşyaları alıp adamları da hapsetmişlerdir. Bu nedenle emr-i şerîf talebi üzerine korsanların yakalanıp ele getirilmesi, gereğince cezalandırılmaları, kadırgadan alınan malların eksiksiz olarak i'âdesi ve adamların serbest bırakılmasını bildirir hükm gönderilmiştir. Mucibince Vezir-i 'azâm Hazretleri'nden mektûb vârid olmuştur ve Cafer Kapudan Paşa Hazretleri'nden iki mektûb mucibince vârid olmuştur. Mahmiyye-i Cezayir'den Yeniçeri Ağasına ve kethüdâsına ve ocak ağalarına ve bir daha Cezayir Paşası'na. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[610] d. 251/ def. 337, S. N. 134a (134b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziye'l-evvel 1041 [M.V. Kasım 1631] (İtl. 1040) {M. 25 Kasım-4 Aralık 1631} [İstanbul]

Vech-i tahrîr-i Tezkire oldur ki/[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello].

Vech-i tahrîr-i Tezkire oldur ki Saltanat-ı 'âliyye tarafından her sene küffâr nefsimiz için on bin müdde hamr rızk resm-i muaf olmağa iş bu bin kırk bir senesinin vâcib olan on bin müdde hamrımız hâlâ gelip vasıl olup resm-i muaf olmak üzere bit-tamam makbuzumuz olmağın kadîmden olageldiği üzere Emin Mehmed Ağa'ya resm-i mahsub olmak için işbu Tezkire yazılıp yerine vaz olundu. [*Wine sold to Venetians.*]

[611] d. 251/ def. 337, S. N. 135a (135b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1041 [M.V. 1631] {M. 12-21 Şubat 1632} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Sancağibeyi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdette olan] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te sâkin olan Efreñç taifesinin San Francesco Oster Vantini adlı ruhbanlarının tasarruflarında bazı kilise ve manastırları ve sâire kendi zâbitlerinde olup kimsenin alakası yokken bir kaç zamandan beri ahir taraftan olan bazı ruhban ta-

ifesi ortaya çıkıp mezbûrların nasranlarından olan kilise ve manastırlarını ellerinden alıp kendileri zabt etmişlerdir. Bu nedenle bunların men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 605] [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[612] d. 251/ def. 337, S. N. 136a (136b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1041 {M. 12-21 Şubat 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Giovanni Cappello] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İzmir'deki Venedik konsolosunun hizmetine ikinci bir tercümân olan zımmî Panayot veled-i Kıryaz (Pana-iotti Chiriasci) atanınca emr-i şerîf ricası üzerine bölgeye 'ahidnâme-i hümâyûn'un tercümânlık ile ilgili maddelerinin hatırlatıldığı hükm gönderilmiştir. [*Interpreter for Venetians.*]

[613] d. 251/ def. 337, S. N. 137a (137b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1041 {M. 12-21 Şubat 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik Beyleri ile süre gelen dostluk gereğince Memâlik-i mahrûse'de olan Venedik konsolosları ile tüccarlarının ve sâire Venediklilerin gereğince korunup kollanmasını bildiren hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[614] d. 251/ def. 337, S. N. 138a (138b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1041 [M.V. Mart 1632] {M. 22-31 Mart 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mora Sancağbeyi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Daha önce Zaklisa sâkinlerinden bazı Venedik re'âyâsıyla Mora sâkinlerinden zımmî Yani Giani Rali'nin da'vâsı olup Zaklisa'ya ceza-i da'vâlarını görmek için izin kâğıdı gönderip da'vâ etmiştir. Dostluk gereğince he-diyelerle Mora sancağbeyine gönderilen iki elçinin esbapları ve gemisine bu da'vâ bahâne edilip el konulmuştur. Elçilerin serbest bırakılıp esbâbları ve gemilerinin i'âde edilmesi ve yollarından alıkonulmaması, dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kimseye kötü mu'âmelede bulunulmaması, karadan ve denizden gelip gidenlerden kimsenin zarar görmemesi için hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[615] d. 251/ def. 337, S. N. 139a (139b İtl.)
Tahrîren fi-Ramazan sene 1041 [M.V. Mart 1632] [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Hersek Sancağbe-
yi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Daha önce Nova Kalesi'nin neferât ağaları bazı başka kimesnelere Nova Kalesi'nde ve sâire yerlerde korsan fırkataları bina edip donatıp içine levend eşkiyâsı koyup denize açılmışlardır. Korsanların dostluğa aykırı olarak Venedik beylerinin memleketlerine ve Memâlik-i mahrûse'ye varıp gelen Venediklilere ve sâire rençberlere zarar ve ziyan etmek niyetinde oldukları haber olmuştur. Bu nedenle bunların men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[616] d. 251/ def. 337, S. N. 140a (140b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Receb sene 1041 [M.V. 1632] {M. 12-21 Şubat
1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik ve ona tâbi' Girid ve İstendil ve gayri memleketlerin tüccarı ve sâire re'âyâsı Memâlik-i mahrûse'ye ticaret ve sâire kâr-ü kesb tari-kiyle gelenlerden haraç talep edilmemesi 'ahidnâme-i hümâyûn ile bildirilmiştir. Buna rağmen İzmir'deki bazı eminler Venedik beylerinin re'âyâsından haraç talep edip onları rencide etmişlerdir. Bu nedenle men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. Maliye tarafından mucibince emr-i şerîf vârid olmuştur. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[617] d. 251/ def. 337, S. N. 141a (141b boş)
Tarihsiz {Tahmini M. 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Hersek Sancak
Beysi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Daha önce Nova Kalesi'nin neferât ağalarından bazıları ve gayriler Nova Kalesi'nde ve sâire yerlerde korsan fırkataları bina edip ve içine levend eşkiyâsı koyup denize açılmışlardır. Dostluğa aykırı olarak Venedik beylerinin memleketlerine ve Memâlik-i mahrûse'ye varıp gelen Venediklilerin ve sâire rençberlerin gemilerine zarar ve ziyan etmek niye-

tinde oldukları haber olunmakla dostluk gereği haklarından gelinmek için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [Bu hükm 615 ile aynı] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[618] d. 251/ def. 337, S. N. 142a (143b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan 1041 {M. 22-31 Mart 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beyi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Bosna sınırlarında meydana gelen olaylar üzerine Venediklilerin Memâlik-i mahrûse ile dost oldukları ve bölgeye ticaret ve sâire için gelenlerin gereğince korunup kollanmalarını bildiren hükm gönderilmiştir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[619] d. 251/ def. 337, S. N. 143a (143b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Şevvâl 1041 {M. 11-19 Mayıs 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sakız ve İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Gümrük işlemlerini İzmir'de tamamlayan Venedikli konsolos ve tüccarların Sakız Adası'nda da eminler tarafından aynı işlemlerden geçirilmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations.*]

[620] d. 251/ def. 337, S. N. 144a (144b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 1041 {M. 11-20 Nisan 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ermeni Tüccar Nuh Hoca Sirun ve şerikleri daha önce İzmir İskelesi'nde *Botri* adlı bir Venedik gemisine geçen sene bir miktar ipek yükleyip Venedik'e giderken, Çuka Adası'na yakın mahalle vardıkta korsan eşkıyâsına rast gelmişlerdir. Üç denk ipekleri korsanlar tarafından yağmalanan bezirgânlar, Venedik'e ulaştıklarında yağmalanan mallarının bedelini gemi sahibinden talep etmişler; alamayınca da İzmir'e dönüp Venedik konsolosundan talep edip konsolosu da'vâ etmişlerdir. Bu nedenle Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedik'in konsolosunun kimsenin borcundan dolayı sorumlu tutulamayacağını bildiren emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[621] d. 251/ def. 337, S. N. 145a-b S. N. 146a-b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Şevvâl sene 1041 [M.V. Mayıs 1632] {M. 11-19 Mayıs 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te bulunan *Kamame* ve *Bettlelem* kiliselerinin Frenk ruhbanlarının tasarruflarının olduğu ve bunların zabtedilip hariçten kimsenin müdahale ve alakası yokken bazı kimesneler yardımıyla Rum ve Ermeni taifesinin, Frenk ruhbanlarının ellerinde olan emr-i şerife ve sâire temessükâtlarına aykırı olarak kiliselerine zarar vermeleri üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince hükm verilmiştir. Mucibince Vezîr-i 'azâm Paşa Hazretleri'nden mektûb vârid olmuştur. Mucibince Kethüdâ-i Hazret-i Sadr a'zam Derviş Mehmed Ağa'dan mektûb vârid olmuştur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[622] d. 251/ def. 337, S. N. 147a (147b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şevvâl sene 1041 {M. 1-10 Mayıs 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Südde-i sa'âdet'e gelinceye karadan ve derâdan yol üzerlerinde olan Beylerbeyleri ve Saray ve Belgrad ve Selanik Kadıları'na ve zikr olunan Beylerbeyiler'de olan Sancakbeyleri'ne ve Elviye-i mezbûrede olan Kadıları'na ve Beyrud Muhâfazası'nda olan Vezirim ve Belgrad'da olan Kaymakam'a ve zikr olunan Kadılıklar'da vâki olan Kale Dizdarları'na ve Neferât Ağaları'na ve İskele Eminleri'ne ve Voyvodaları'na hükm-i şerîf.

İstanbul'da bulunan Venedik Baylosu Giovanni Cappello'nun görev süresinin dolması üzerine yerine baylos olarak Venedik beylerinden Pietro Foscari'ni ta'yîn olunmuştur. Yeni baylosun Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuk nedeniyle geçeceği yollar üzerinde kendisi ve yanındakiler için gerekli güvenlik önlemlerinin alınması ve baylosun gereğince korunması için gönderilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[623] d. 251/ def. 337, S. N. 148a (148b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce 1041 [M.V. Temmuz 1632] {M. 9-18 Temmuz 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Delvine Sancağı'na ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Vene-

dik beylerinin memleketlerinden Körfez Adası ahâlisi, Delvine Sancağı'ndaki yalılardan gelip Memâlik-i mahrûse ahâlisi ile alışveriş yapmaktalarken Delvineli re'âyâdan bazıları *Gormenize* Limanı'na varıp gemileriyle oraya ulaşan iki kişiyi sebepsiz yere katledip gemideki mallarına da el koymuşlardır. Bu nedenle eşkiyâ kim ise hak üzere teftiş edilip tespit edilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[624] d. 251/ def. 337, S. N. 149a-b S. N. 150a boş, 150b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1041 {M. 9-18 Temmuz 1632} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / [İskenderiye Sancağı'na].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Sâbıkan İskenderiye Sancağıbeyi olan Hasan Dergâh-ı mu'allâ'ya mektûb gönderip Bar Kalesi'nde yaşanan olayları bildirmiştir. Hükm bu konu ile ilgili olarak gönderilen önceki hükümler ile içerik olarak aynıdır. [Ayrıca bkz. 596 ve 597] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[625] d. 251/ def. 337, S. N. 151a-b S. N. 152a-b. İtl.

Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1042 {M.V. Temmuz 1632} {M. 19-28 Temmuz 1632} [İstanbul]

Hükm / İV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi olan Süleyman Paşa'ya hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Sâbıkan Haleb Kadısı Molla Mehmed'in Dergâh-ı mu'allâ'ya mektubu üzerine; Daha önce Haleb'de olan Venedik konsolosuna yasakçılık hizmetine ta'yîn olunup Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden altmış altıncı has beyler ulufesi olan Hızır Yeniçeri eşkiyâdandır. Yasakçının Venedik baylosunu eşkiyâdan koruması gerekirken, aksine baylosun üzerine yürüyüp envai zulm ve hakaret ettiği, kânun-ı kadîm üzere verile gelen vergiye kanaat etmeyip ziyâde vergi talep ettiği ve nice fesat ettiği bildirilmiştir. Bu nedenle Hızır Yeniçeri'nin gereğince cezalandırılması için emr-i şerîf ricası üzerine bizzat Yeniçeriler Ağası Mehmed tarafından mühürlü mektûb verilmiş ve hükmün gereğince yerine getirilmesi bildirilmiştir. Mûcibince yeniçeri ağadan mektûb vârid olmuştur. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[626] d. 251/ def. 337, S. N. 153a (153b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Safer 1042 [M.V. Eylül 1632] {M. 7-15 Eylül 1632}
[İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin memleketleri ve kaleleri yakınında sâkin olan serhadler ahâlisinden İbrahim Ağa, kendi halinde olmayıp tahrik edici fesatlıklar yapmakta ve sınırlarda levend eşkıyâsıyla gezip Venedik re'âyâsının çeşitli yalanlarla nesnelere alıp onları rencide edip sınırlarda ihtilâle sebebiyet vermiştir. Bu nedenle emr-i şerîf talebi üzerine İbrahim Ağa'nın dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak hareketlerde bulunmasına müsaade edilmemesine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[627] d. 251/ def. 337, S. N. 154a (154b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Safer 1043 [M.V. Eylül 1632] {M. 27 Ağustos-4 Eylül 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beyleriyle süre gelen dostluk gereği memleketlerinde ve sınırlarda binalar inşa edilmemesi gerekirken hâlâ Nova ahâlisinin sulh ü salâha ve önceden verilen nişân-ı hümâyûn'a aykırı, Venedik beylerinin vilâyetlerinde ve körfeze yakın yerde bina inşa etmek üzere oldukları bildirilmiştir. Men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Border problems.*]

[628] d. 251/ def. 337, S. N. 155a (155b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1042 [M.V. 1632] {M. 6-15 Ekim 1632} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye-i İzmir'de sâkin olan Venedik konsolosunun yine İzmir'de sâkin Kuhim ve Yafe adlı Yahudilerden iki bin guruş hakkı olmasına rağmen konsolos, Yahudilerden bunu alamayınca tedbir üzere Yahudilerin bir mahzeninde olan yetmiş çuval pembesini mühürlemiştir. Hükümde konsolosun mührünün herkes tarafından kabul edilmesi gerektiği ve hakkının eksiksiz ödenmesi gerektiği bildirilmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Venetian consuls.*]

[629] d. 251/ def. 337, S. N. 156a (156b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir 1042 [M.V. 1632] {M. 5-13 Kasım 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İlbasan Sancağbeyi'ne ve Dıraç Kadısına ve Emin'e hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' Perasto Nahiyesi'nin re'âyâsı dâima Memâlik-i mahrûse'de, Arnavutluk'ta olan iskelere gemileri ile yanaşp vilâyet levazımından artıp ziyâde kalan terekeyi ihtiyarlarıyla satanlardan, narh-ı ruzi üzere satın alıp gümrükte ve sâire rûsum-u aliyyesini gemilerine yükledikten sonra memleketlerine giderken, İlbasanlılardan bazıları fesad üzere varıp Venediklileri katledip gemilerini de yağmalamışlardır. Bu nedenle gönderilen hükm, bu fesadı edenlerin kim olduklarının tespit edilip gereğince cezalandırılmalarını ve Venediklilerden yağmalanan malların eksiksiz olarak kendilerine i'âde edilmesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[630] d. 251/ def. 337, S. N. 157a (157b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1042 [M.V. 1632] {M. 16-25 Ekim 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İlbasan ve Ohri ve Avlona Sancakbeyleri'ne ve Dıraç Kadısı'na ve Dıraç ve Avlona Eminleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümdede gerçekleşen yağma ve katliam ile ilgili olarak bölgeye gönderilmiş olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 629] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[631] d. 251/ def. 337, S. N. 158a (158b İtl.) S. N. 159a. İtl.
Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir 1042 [M.V. 1632] {M. 5-13 Kasım 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giovanni Cappello] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'deki Venedik bezirgânları getirdikleri kadife, çuka, atlas, kemha (ipek kumaş) ve sâire çeşitli akmişeyi sevk-i sultâniyede narh cari üzere birer bahâya tutulup ne miktar akçe ederse gümrük emini olanların yüz akçede ikişer akçe resm

gümrük alıp ziyâdesini almamaları, Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn gereğince gümrük işlemlerinin yapılmasını bildiren hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[632] d. 251/ def. 337, S. N. 159b (159a İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel evvel sene 1042 [M.V. Kasım 1632] {M. 4-13 Aralık 1632} [İstanbul]

Vech-i Tahrîr-i Huruf oldur ki/[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giovanni Cappello].

Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki her sene selâtin-i aliyye tarafından resm-i muaf olan on bin müdde hamrımızdan işbu seneden vacib olanın cümlesi gelip vasil olur ki ancak resm-i muaf olmak üzere makbuzumuz olmağla bu tezkire yazılıp eminin yerine gönderildi. [*Wine sold to Venetians.*]

[633] d. 251/ def. 337, S. N. 160a, 159b (160b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-evvel sene 1042 [M.V. Kasım 1632] {M. 4-13 Aralık 1632} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne ve Mora Müfettişi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Cappello] Venedik beylerinin memleketlerinden olan Zaklisa Ceziresi, Memâlik-i mahrûse'den Mora'ya yakındır. Zaklisa hâkimi, vâki olan bazı işleri için Mora'ya elçi göndermiştir. Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümayûn gereğince bu elçinin korunup kollanması gerekirken, bazı kimesnelerin borcu ve da'vâsı için ya da başka bahânelerle alıkonulmuş ve bezirgânlarıyla re'âyâlarına yönelik saldırı ve tecavüzler gerçekleşmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine men olunmaları için hükm gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. [Venetians cannot be considered responsible for others' debts.]*]

[634] d. 252/ def. 338, S. N. 1a (1b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1046 [M.V. Şubat'ın başları 1636] {M. 6-16 Şubat 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Avlonya Sancağibeyi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-

gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Avlonya Livâsı ahâlisinin kendi mühimmatlarından artıp ziyâde kalan terekelerin gerektiğinde süre gelen dostluk için akçeleri ile Venediklinin rençber taifesine verilip harbî kefereye verilmeye diye mutemâdiyen emr-i şerîfe verilmiş ve defalarca tembihlerde bulunulmuştur. Ancak halen Avlonya Kalesi Ağası Ali Ağa ve Avlonya'da sâkin bazı kimesneler burada bulunan terekeyi, emr-i şerîflere aykırı olarak Devlet-i 'âliyye'nin düşmanları olan Malta ve Ali gorna gemilerine vermişlerdir. Hatta Venedik re'âyâsı kâr-u kesb için Avlonya'ya vardığında saldırıya uğramıştır. Ayrıca Venedik kadırgaları bu bölgeden geçerken kaleden üzerlerine top atılmış ve karaya çıkan iki nefer adamları da alıkonulmuştur. Bunun üzerine Avlonya'nın mühimmatlarından artıp ziyâde kalan terekenin harbî kefereye verilmeyip kadîmden olageldiği üzere akçeleri ile Venediklilere verilmesi ve Avlonyalıların alıkoymadıkları iki Venediklinin de Venediklilerin kadırgalarının kapudanına teslim edilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[635] d. 252/ def. 338, S. N. 2a (2b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1046 [M.V. Şubat 1636] {M. 6-16 Şubat 1637} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Sâbikan Tunus Beylerbeyisi olup hâlâ ber vech-i arpalık Mora Sancağı'na mutasarrıf olan ve Mora ve Avlonya Sancakları'nda vâki olan Kadılar'a ve Livâ-i mezbûrede leb-i deryâda vâki olan Kale Dizdarları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Önceki hükm ile içerik olarak aynı olan başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 634] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[636] d. 252/ def. 338, S. N. 3a (3b İtl)

Tarihsiz {Tahmini M. 1637}

Mektûb / Silahtar Paşa Hazretlerinin kethüdâları olan Mehmed Ağa'dan / Bosna Defterdârı olan Mahmud Efendi'ye mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Venediklilerin Bosna Vilâyeti'nde bulunan re'âyâsının himayet olunup vilâyetlerinin hâkimlerinin Memâlik-i mahrûse ile olan dostlukları üzere Venediklilere iyi mu'âmele edilmesi gerekirken, *Espelet* İskeleyi'ne giden tüccar taifesinin eşkiyânın zulmüne uğradıkları haberi alınmıştır. Bu nedenle Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gere-

ğince, Bosna defterdârına çok kimseyle bölgeye gitmesi, kontrolü sağlaması ve iskeleleri tüccarlara zulm eden eşkıyâlardan uzak tutması tembihlenmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[637] d. 252/ def. 338, S. N. 4a (4b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. Mart'ın sonları 1637] {M. 26 Nisan-5 Mayıs 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sâbıkan Rumeli Beylerbeyisi olup hâlâ ber vech-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan Nuh Paşa ve İskendereye Sancağı'na ve Karacadağ Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İskenderiye Sancağı'na tâbi' Karacadağ Nahiyesi'nde Bebavinçe (*Bebadeti*) adlı karyenin sâkinlerinden olup fesatlığı ve haydutluğu ile meşhur olan Gökan veled-i Veçkon (*Giocan veled-i Valcan*) adlı zımmînin Venedik beylerine tâbi' olan Kotor Kalesi'ne giderken yüz elli baş öküzü sürüp yağmaladığı ve bölgedeki Venediklilere türlü kötülük ettiği bildirilmiştir. Bu nedenle bu şıkkın ele getirilip yağmaladığı öküzleri sahiplerine i'âde etmesi için emr-i şerif ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[638] d. 252/ def. 338, S. N. 5a-b (5b İtl.) S. N. 6a-b İtl.

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. Mart'ın sonları 1637] {M. 26 Nisan-5 Mayıs 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sâbıkan Tunus Beylerbeyisi olup hâlâ ber vech-i arpalık Mora Sancağı'na Mutasarrıf olan Ahmed Paşa'ya ve Mora Sancağı'nda vâki olan Kadılar'a ve Modon ve Koron ve Anavarin Kadıları'na zıkr olunan Kadılıklar'da vâki Kale Dizdarları'na ve Neferât Ağaları'na ve İskele Eminleri'ne ve sâir Zâbitler'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mağrib levendâtının Venedik beyleri ile süre gelen dostluğa riâyet etmeyip denize korsanlığa çıktıkları zaman Memâlik-i mahrûse iskelelerine ve limanlarına gelip giden Venedik gemilerine rast geldiklerinde, daima Venedik tüccarının emval ve erzaklarını yağmalayıp türlü kötülükler ve tecavüzler ettiği bildirilmiştir. Bunun üzerine tüccar taifesinin Memâlik-i mahrûse'ye gelip gitmeyi kestiği için mîrîye ait olan gümrük rüsumunda noksan ödeme olmuştur. Bu nedenle korsanların bölgeden men edilmesi için emr-i şerifler gönderilmiştir. Ancak Modon, Koron ve Anavarin İskeleleri'ne gelen korsan

gemilerinin reislerinin ve levendât zâbitlerinin Venedik'ten gelip iskelelerde ahâli ile iş yapan Venedik gemilerine huzursuzluk vermeme için yarar kefillerinin alınması, bazı mu'âmele ve alışveriş edip kefil vermekten imtina ederlerse iskelelere ve limanlara yanaştırılmamaları ve Memâlik ahâlisi ile alışveriş etmelerine ruhsat verilmeyip kale dizdarları ve neferât ağaları ve sâire hâkim ve zâbit olanlardan ve onların topluluklarından hass alınmayıp korsan levendâtının zabt olunması bildirilmiştir. Ayrıca bazı zamandan beri bu korsan eşkıyâsı Venedik beylerinin memleketlerine akın edip nice türlü huzursuzluk edenlerin tembih olunup men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükmüdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[639] d. 252/ def. 338, S. N. 7a (7b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. 20 Mayıs 1637] {M. 26 Nisan-5 Mayıs 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Ber vech-i arpalık Kilis Sancağı'na mutasarıf olan Yusuf Paşa'ya ve Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik ile yapılan 'ahidnâmelerde defalarca Venedik sınırındaki bölgelerde bina inşa edilmemesi bildirilmişken, Kilis Sancağı'na bağlı Poliçe (*Polizza*) Nahiyesi'nde oturanlardan Ömeroğlu Ahmed Sipahi'nin Venedik beylerinin serhadlerine yakın olan yerde tahminen yüz nefer cenkçi koyacak miktarı bir kale inşasına başladığı bildirilmiştir. Ayrıca Loncarik adlı bölgede sâkin olan Nuh Ağa adlı kimsenin de köprüye taş duvarı çıkıp kale yapmak tedârikinde olduğunun bildirilmesi üzerine men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Border problems.*]

[640] d. 252/ def. 338, S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. 20 Mayıs 1637] {M. 16-25 Mayıs 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / İskenderiye ve Dukakin Sancakbeyleri'ne ve Leş Kalesi Dizdarları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin ormanice kayıklarından bir kayık Memâlik-i mahrûse'den Leş Kalesi'ne varmış iken kale ağası olan Mehmed Venedik ile süre gelen dostluğa aykırı olarak bu kayığı alıkoyup içinde bulunan eşyalara da el koymuştur. Bunun üzerine Venedik beylerinin o tarafta bulunan Kotor Kalesi hâkimi, Mehmed

Ağa'ya müstakil adam gönderip kayığı içindekilerle birlikte talep etmiştir. Bunun üzerine Mehmed Ağa kayığı içindekilerle birlikte i'âde etmiş; ancak kayık içindeki iki küçük topu alıkoymuştur. Bu nedenle emr-i şerif ricası üzerine Mehmed Ağa'nın elindeki topları i'âde etmesi gereğini bildiren hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[641] d. 252/ def. 338, S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. 20 Mayıs 1637] {M. 16-25 Mayıs 1637} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi'ne ve Karacadağ Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İskenderiye Sancağı'na tâbi' Karacadağ Nahiyesi'nde Bilice (daha önce *Bebavinçe*) (*Bielizze*, daha önce: *Bebadeti*) adlı karye sâkinlerinden olup fesatlığı ve haydutluğu ile meşhur olan zımmî Gökan'ın (*Giocan* veled-i *Valcan*) Venedik beylerine tâbi' Kotor Kalesi'ne giderken yüz elli baş öküzü sürüp yağmalayıp Venediklilere türlü kötülükler ettiği bildirilmiştir. Bu nedenle bu eşkiyanın ele getirilip yağmaladığı öküzleri sahiplerine i'âde etmesi için emr-i şerife ricası üzerine daha önce bir hükm verilmiştir. Hükmün gereği olarak bilfiil bervech-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan Nuh Paşa, bizzat bu zımmîyi ve yoldaşlarını ele getirmek için adı geçen karyeye gitmiş; ancak bu eşkiyanın ele getirilmesi mümkün olmamıştır. Gökan'ın, asi Arnavut eşkiyâsına bağlı olduğu ve Venediklilerin yollarına inip katliamlar yapıp mallarını yağmalayacağı haberlerinin alındığı ve bu Arnavut asinin Karacadağ Nahiyesi'ne geldiği ve nahiye ahâlisi ile mübaşebet üzere olduğunun bildirilmesi üzerine asinin ve yoldaşlarının ele getirilip hakından gelinmesi için emr-i şerif ricası üzerine hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 637] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[642] d. 252/ def. 338, S. N. 10a (10b İtl)

Tahrîren fi elyevm Zi'l-hicce sene 1046 [M.V. Mart'ın sonları 1637] {M. Mayıs 1637} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükmü / iv. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Zaklisa Ceziresi'nin 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesi ile ilgili sebeb-i tahrîr hükmüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[643] d. 252/ def. 338, S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1047 [M.V. Temmuz'un sonları 1637] {M. 24 Temmuz-2 Ağustos 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik beylerine süre gelen dostluk gereği verilen 'ahidnâme-i hümâyûn ile iki taraftan dahi sonradan bina ihdas olunmaya diye ahd-ü şart olunmuş iken Venedik beylerinin serhadlerinde bulunan Kotor Kalesi yakınında Memâlik-i mahrûse kalelerinden *Resan (Risano)* Kalesi ahâlisinin, Kotor Kalesi'ne tâbi *Galyata (Gliuta)* ve *Dubrotan (Dobrota)* Irmakları'nın kenarlarında 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif sonradan bir değirmen bina etmeye başladıkları bildirilmiştir. Bunun üzerine bu inşaatın Kotor Kalesi'ne büyük zararı olduğu bildirilmiş; bu nedenle men olunması için emri şerîf verilmiştir. Ancak değirmen inşasının devam etmesi üzerine yeniden emri şerîf talep edilmiş ve yeniden hükm gönderilmiştir. [*Border problems.*]

[644] d. 252/ def. 338, S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1047 [M.V. Temmuz'un sonları 1637] {M. 24 Temmuz-2 Ağustos 1637} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Sâbıkan Rumeli Beylerbeyisi olup hâlâ ber vech-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan Nuh Paşa'ya ve Bosna Beylerbeyisi'ne ve İskenderiye Sancağibeyi'ne ve Karacadağ Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Karacadağ Kazâsı'nda vâki olan Bilice (daha önce *Bebavinçe*, İtl. *Bielizza*) adlı karye sâkinlerinden olan Gökan (*Giocan* veled-i *Valcan*) adlı zimmî kendi halinde olmayıp Venedik'e tâbi olan Kotor Kalesi'ne gelenlerin yollarına inip katliamlar yapıp mallarını yağmalamış ve külli fesatlık ve kötülük etmiştir. Bu nedenle Gökan'ın yakalanıp hakkından gelinmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn gereği emri şerîf verilmiştir. Ancak Mirlivâ orada hazır bulunmadığı için bu hükm icra olunamamıştır. Ayrıca Kotor Kalesi'nde tercümân olan kim senin oğlu bazı işleri için Karacadağ Kazâsı'na gönderilince eşkiyâ olan Gökan'ı, katletmek amacıyla üzerine varıp tercümânın oğlunu yaralamıştır. Bu nedenle Gökan'ın yakalanıp hakkından gelinmesi için emri şerîf talebi üzerine yeniden hükm gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 637 ve 641] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[645] d. 252/ def. 338, S. N. 13a (13b İtl)
Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1047 [M.V. Temmuz'un sonları
1637] {M. 24 Temmuz-2 Ağustos 1637} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mısır Paşası'na hükm ki.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mısır'da subaşılık hizmetinde olan (isimsiz) adlı kimse Venedik beyleri tarafından Mısır'da konsolos ta'yîn olunan kimseden 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak vergi talep etmiştir. Konsolosun tercümânı olan Paolo bu vergiyi ödemeyi reddedince türlü kötü mu'âmele ve eziyete maruz kalmıştır. Bu nedenle Venedik ile yapılan 'ahidnâme-i hümâyûnun Venedik konsolosu ve tercümânı ile ilgili maddelerinin gereğince mu'âmele edilmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[646] d. 252/ def. 338, S. N. 14a (14b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel sene 1047 [M.V. Temmuz 1637] {M.
24 Temmuz-2 Ağustos 1637} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Trablusşam Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Sancakbeyleri'ne.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Trablusşam İskeleyi'ne tâbi iskelelerde Venedik gemilerinin ve Venedik bezirgânlarının vâki olan işlerinin görülmesi için bizzat emr-i şerîfle konsolos olan Marco Sederini adlı Efenç ve Venedik tüccarları dostluğa aykırı olarak bazı kimesneler tarafından bazı bahânelerle rencîde edilmişlerdir. Zâbitler bile olagelene aykırı rûsum ve vergi isteyip Venediklilere kötü mu'âmelede bulunmuşlardır. Bu nedenle men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[647] d. 252/ def. 338, S. N. 15a-b, 16a-b S. N. 17a-b İtl.
Tahrîren fî-evâhiri 1047 [M.V. Ağustos 1637] [İstanbul]
Nişân-ı Şerîf / IV. Murad'dan / [Haleb ve Trablusşam'a].

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Trablusşam'a tâbi iskelelere varıp gelen Venedik gemilerinin ve bezirgânlarının işlerini görmek için Haleb'in

Venedik Baylosu tarafından Marco Sederini adlı Efreñç konsolos ta'yîn olunup on seneye yakın zaman konsoloslukta hizmetini etmektedir. Lâkin konsolosun elinde konsolosluk berâtı olmadığı için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince konsolosluk berâtı verilmesi ricası üzerine verilen berâttir. Daha önce Haleb'de olan Venedik Baylosu ta'yîn olduğu üzere Marco Sederini Trablusşam'da eskisi gibi Venedik konsolosudur. Trablusşam İskelesi'ne tâbi olan diğer iskelelere varıp gelen Venedik gemilerine ve Venedik bezirgânlarının vâki olan umur-u maslahatlarını görmesi bildirilmektedir. Venedik gemi halkı ve tüccar taifesi düşman hususlarında konsolosa müracaat etmelidirler. Konsolos ve adamları kimsenin borcu için tutulup rencîde edilmemelidir. Venedikli taifesinden bir kimse borç ederse yahut töhmet için niyet ederse yerine biri tutulmamalı ve rencîde olunmamalıdır. Eğer ol cânibte bazı kimesneler konsolosu arzen ve sâire Venedikliden bazı nesneler için da'vâ ederse ve o da'vâ beş bin akçeden fazla olursa; konsolos sicil ve hüccet ve yahud kendi hattı ile temessük almamalıdır. Da'vâ edenler sicill-i mahfûzeye kayd olunmalı ve da'vâları Âsitâne-i sa'âdet'e havale olmalıdır ki da'vâ divân-ı hümâyûn'da görülüp hak icrası olunsun. Eğer Venedikliden sulh ü salâha muhâlif ol cânibde esîr bulunursa; esîr Müslüman olmuş ise azâd edilmelidir; eğer Müslüman olmayıp henüz küfr üzere ise 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîf mücibince serbest bırakılıp Venedik konsolosuna teslim olunmalıdır. Eğer ol cânibte harbî korsan eşkiyası ve Müslüman levendâtı Venedik barçaları ve gemileri deryâda tutulup yağma edilip hasara uğrattıktan sonra ol cânibe getirirler ise vilâyet kadısı memleket halkı ve zâbitleri ile ol makule yağma olunan Venedik gemilerini ve esbâblarını ve adamlarını ve top ve aletlerini korsan eşkiyasının elinden alıp Venedik'e göndermek için Venedik konsolosuna teslim etmelidir. Bu gibi fesat eden korsan eşkiyası ve ya Müslüman levendâtı iyi tedbir ile ele getirilip Sütte-i sa'âdet'e gönderilmelidir. Eğer deryâda ve limanda muhâlif rüzgâr çıkıp bu nedenle Venedik gemilerinden biri helak olursa gemi içinden çıkan Venediklilere, 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince kimse taarruz etmemelidir. Gemi, metâ', top ve aletlerinin tamamı konsolosa teslim olunmalıdır ve bir ferde 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak dahl ve taarruz edilmemelidir. Tüccar eşkiyanın karadan ve deryâdan ol cânibe varan Venedik bezirgânlarına kimse saldırıp tecavüz etmemelidir ve tüccarlardan, barçalardan ve gemilerinden peşkeş ve hediye nâmına kimse bir nesne talep etmeyip fuzuli bir akçe ve bir habbelerini almamalıdır. Tüccarlar ticaret ettiklerinde at, yarak, kurşun ve buğday hâricinde memnû' olmayıp ele geldikleri metâ'yı 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince önceden alıp vilâyetlerine götürüp gemilerini kânun-ı kadîm üzere verdikten sonra eminler taifesi ve gayriler kânun-ı kadîmden ziyâde gümrük ta-

lep etmemelidir. Eminler ve iskele yasakçıları ve gayriler barçalarından peşkeş nâmına bir akçe ve bir habbelerini almamalıdır. Eğer almak için emr dahi sunarlarsa 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîfe muhâlif iş ettirilmeyip bir akçe ve bir habbe verilmemelidir. Ol câniblerde sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif sâkin olan Venedikli tüccar taifesi ve sâire Venedik re'âyâsı evli ve evli olmayan gelip gidip ticaret ve rençberlik üzere olanlardan 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı haraç ve sâire nesne talep edilip peşkeş alınmamalıdır. Venediklilerden birisi vefât ettiğinde temessükatına beytûlmâlce kassam ve diğerleri dahl etmeyip Venedik konsolosuna teslim olunmalıdır ki Venedik'teki vârislerine gönderilsin. Venediklilerin birbirleri aralarında da'vâ ve nizâ'ları vâki olursa 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîfe gereğince, Venedik konsolosu da'vâları ve aynileri üzere görüp bir ferde mani olmasın. Eğer Venedik konsolosuna verilen emr-i şerîflere muhâlif bir şekilde emr-i şerîf gönderip edip 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif rencîde eylemek isterlerse, emir gönderenlerin emirleri ellerinden alınıp Âsîtâne-i sa'âdet'e gönderilsin ki ahd-i emana ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilere zulmler ve saldırılar olmasın. Eğer Venedik konsolosu ile bir kimsenin da'vâsı olursa, konsolos rencîde olunmasın. Da'vâsı Südde-i sa'âdet'e havale olunsun ki divân-ı hümâyûn'da görülsün. Eğer konsolos Südde-i sa'âdet'e veya başka bir yere gitmek isterse kendisine, adamlarına ve eşyalarına kimse mani olmasın, rencîde edilmesinler ve yolda, izde, menzillerde ve dışarıda dahl ve saldırılar olmasın. Narh-ı ruzi üzere akçeleri ile zâverzadeleri tedârik olunup bu hususda sıkıntı çektirilmesin. Eğer konsolos hakkında bazı konularla ilgili olarak emir gönderilip saldırmak isterlerse bu emr-i şerîf yerine getirilmeyip der-i devlete havale olunsun. Konsolostan ve adamlarından kefil talep olunursa buna müsaade edilmesin. Konsolos ve adamları bu nedenle rencîde olunmasınlar. Venedik'e ait olan Girid'te bir suç işlenirse, konsolos Girid'e ve ahir yere gönderilmek istenirse kimse buna mani olmasın. Bir da'vâ için konsolos mahkeme-i şerîfeye vardığında da'vâ hakkınca ve adalet ile görülsün. [*Appointment of a consul.*]

[648] d. 252/ def. 338, S. N. 18a (18b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1637}

Mektûb / İdris Ağa

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Kudüs-i şerîf muhâfazasında Bettlelem Karyesi'nde bahçe ve zeytinlik ve sâire eşcar ve arazinin vâki Efrenc ruhbanlarının zabt ve tasarruflarında iken Rum patrik ve rahipler tarafından zabt edilmesi üzerine bölgeye gönderilen mektûbdur. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[649] d. 252/ def. 338, S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1047 [M.V. Eylül'ün sonları 1637] {M. 1-10 Ekim 1637} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mora Beylerbeyisi olan Ahmed Paşa'ya hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine tâbi' İstendil Ceziresi sâkinlerinden Zorzi Poditi ve Marco di Noris adlı rençberler alışveriş için Sifnoz (Yun. *Sifnos*) Adası'na varıp kâr-u kesb üzereler iken Koron ahâlisinden Yusuf, bir fenerli kalyata ile bu adaya uğramıştır. Venedikliler, Yusuf ve yoldaşı Karabatak (isimsiz) adlı kimesnelere inanıp dostça davranmışlardır. Ancak Venedikliler Serifoz (Yun. *Serifos*) Adası'na gitmek üzere hareket ettiklerinde, kalyata sahibi Karabatak ile üzerlerine varıp süre gelen dostluğa aykırı olarak Venedikli rençberleri basıp yanlarında bulunan bin yedi yüz kuruşlarını gaspedip kendilerini de esîr edip türlü kötülük ve fesatlık etmişlerdir. Bu nedenle rençberlerin salıverilmesi ve onlardan gasp edilen malların, gurusları ve sâire esbâblarının kendilerine geri verilmesi için 'ahidnâme-i hümayûn ge-reğince emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[650] d. 252/ def. 338, S. N. 20a (20b İtl)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1047 [M.V. Ekim'in başları 1637] {M. 1-10 Ekim 1637} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik ile süre gelen dostluğa rağmen Bosna serhaddinde bulunan Makraska İskelesi'nin eminleri ve diğerlerinin dostluğa aykırı hareket edip kaleler ve burçlar bina ettikleri bildirilmiştir. Bununla birlikte bazı kimesnelere de kayıklar tedârik edip donatıp Venedik Körfezi'ne korsanlığa çıkıp Venedik'in rençber gemilerine ve kayıklarına saldırmışlardır. Bu nedenle men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[651] d. 252/ def. 338, S. N. 21a (21b boş)

Tahrîren fî-elyevm Cemâziye'l-evvel sene 1047 [M.V. Ekim'in başları 1637] [İstanbul]

Berât / iv. Murad'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvisse Contarini] Bosna Eyâleti'ne tâbi' Hersek Sancağı'nda vâki Nova-yı Atik ve Cedid tersenerinde Nova kapudanı olan Ali'nin 'arz-ı hâlidir. Mustafa İbrahim'in görevinden alındığı ve yerine bin kırk yedi Cemâzil evvelinin on beşinci gününden yevmi on beş akçe ulufe ile kethüdâ nasb edip bu berât-ı izzet makrunun verildiği ve Bosna hazinesine sunulduğu bildirilmektedir. Buna göre adı geçen Mustafa İbrahim'in ve yoldaşlarının 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bir ferde dahl ve saldırıda bulunmaması bildirilmektedir. [*Assignment of a reeve to a shipbuilding yard.*]

[652] d. 252/ def. 338, S. N. 22a (22b boş)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1047 [M.V. 1637] {M. 29 Kasım-8 Aralık 1637} [İstanbul]

Vech-i tahrîr-i huruf / [Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu [Alvisse Contarini].

Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki Saltanât-ı 'aliyye tarafından meşrû batmaz için her sene kanûn-u kadîm üzere resmi muaf olan on bin müdde hamr tereke işbu senenin vacibi için zikr olunan on bin müdde hamrımız gelip vâsil vech-i meşrûh üzere resm muaf olunmağın hâlâ hamr emini olan Ali Ağa'ya temessük olmak üzere işbu vesika ketb olunup yerine vaz' olundu. [*Inheritance.*]

[653] d. 252/ def. 338, S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Ramazan sene 1047 [M.V. Ekim'in başları 1637] {M. 27 Ocak-5 Şubat 1638} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Belgrad Kadısı'na ve Muşi Paşa'nın Kaymakamı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvisse Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. «Venedik'ten ticaret maksadıyla gelen bezirgânların Memâlik-i mahrûse'de öldüklerinde metâ', esbâb ve metrukâtına beytûlmâl emimleri ve gayriler müdahale eylemeyip vârisleri mevcut ise vârislerine teslim oluna, değil ise Venedik baylosu her kim ise ona zabt ettirile tâ ki ol dahi vârislerine göndere» diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da şart ve kayt olunmuştur. Venediklilerden Antonio Toretta adlı bezirgân Belgrad'ta ticaret üzere iken vefât etmiştir. Toretta'nın Belgrad'da bulunan Yâhuda ve başka bazı kimesnelerden vâde ile verilmiş altı pastov yetmiş çile çuka bahâsında doksan altı bin akçesi ve üç denk kâğıt bahasından on altı bin akçesi olmakla zikr olunan yüz on iki bin akçeyi ve sâire metrukâtına beytûlmâl emini olan kimse el koymuştur. Ölen tüccarın vârisi olan emmisi Giacomo Banifatiada adlı

Venedikli varıp bu metrukâtı talep ettiğinde ‘ahidnâme-i hümâyûn’a ve sulh ü salâha muhâlif olarak eminin bu metrukâtı vermeyip inad ettiği bildirilmiştir. Bu nedenle emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[654] d. 252/ def. 338, S. N. 24a (24b boş)

Tahrîren fi-evâhiri Ramazan sene 1047 [M.V. 1637] {M. 27 Ocak-5 Şubat 1638} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad’dan / Südde-i sa’âdetimden Venedik Beyleri’ne tâbi’ Kotor Kalesi’ne varıncaya yol üzerinde olan Sancakbeyleri ve Kadıları’na ve Dizdarları’na ve Neferât Ağaları’na ve Voyvodaları’na ve İskele Eminleri’ne ve sâir Zâbitleri’na hükm.

[Âsitâne-i sa’âdet’deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu’allâ’ya ‘arz-ı hâlidir. Venedik re’âyâlarından Dârende-i Fermân-ı hümâyûn Nicoletto Markoyik (*Marcoich*) için Kotor Kalesi’ne tâbi’ Budva’ya (*Budua*) adlı (boş) gittiği bildirilip Markoyik oraya ulaşınca kasabalardan, karadan, menzillerden ve dışarıdan kendisine ve yoldaşlarına, esbâb ve eşkâllerine dahl ve taarruz olunmaması ve Venediklinin emin ve sâlim olarak yerine ulaşması için ‘ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[655] d. 252/ def. 338, S. N. 25a (25b İtl.)

Tahrîren fi elyevm Zi’l-ka’de sene 1047 [M.V. 1637] {M. Mart 1638} [İstanbul]

Sebeb-i tahrîr Hükümü / iv. Murad’dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa’âdet’deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Sebeb-i tahrîr-i tevki’ refi’ hümâyûn oldur ki Venedik beyleri tahvillerinden bin kırk yedi Şevvâl mükerreminin yirmi dördüncü gününde vaki Mart-ı evvelinden bin kırk sekiz Zi’l-ka’desinin beşinci gününde vâki Mart-ı evveline varıncaya değin Cezire-i Zaklisa’nın her sene ber vech-i maktu’ ta’yîn olunan kesimleri akçesinden bin beş yüz sikke-i hüsne bin kırk yedi Şevvâlinin on beşinci gününde bil-fiil ümerâ-i merkûmun tercümânları olan Antonaki (*Antonachi*) nâm tercümân yedinden Âsitâne-i sa’âdetim hazinesine bit-tamam teslim olunmağın temessük için işbu hüküm-i şerîfim verildi şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife itimad kılarsız. Cezire-i Zaklisa’nın ‘ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[656] d. 252/ def. 338, S. N. 26a (26b İtl.)

Tarihsiz [Tahmini M. 1638] [Rodos]

Mektûb / Muhib-i mahlas Ebubekir mutasarrıf Livâ-i Rodos / Andira Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvisse Contarini] Daha önce içinde bulunan Venedik bezirgânları ile Andira'da parelenen Dubrovnik gemisinin içinden dokuz kâfir kurtarılıp Sakız'a getirilip burada da Venedik baylosunun konsolos olan oğluna teslim edilmiştir. Lâkin gemiden çıkan eğer gün ve eğer yapağı ve sâire metâ' Andira'da mahzene konulmuştur. Venedik Baylosu, bu malları talep edip şikâyetle bulununca bölgeye bu mektûb gönderilmiştir. Bu geminin içinden çıkan metâ'lar eğer Andira Kadısı'nda ise re'âyâdan kimsenin bir habbesine müdahale etmeyip Andira kadısının hüccet akçesi miktarı on gün içerisinde alıp bütün malları her ne ise konsolos olan Venedikli oğluna teslim edilmesi bildirilmektedir. Ayrıca *Komene (Gomene) Palamarin* adlı geminin de kadıya teslim olunması ve bu hususda kimseye bir habbe yağma ettirilmemesi bildirilmektedir. Mektûbda ayrıca Andira kadısına bir tembihte bulunmakta ve Venedik ile olası bir problemin Andira için iyi sonuçlar vermeyeceği dile getirilmektedir: «Zira bunların sa'âdetli padişahımızın yerlerinde âhidnâme-i hümâyûnu vardır. Bir türlü muhâlefet olunmak câiz değildir. Baylos büyük adamdır. Sizi şikâyet ederse iyi değildir. Bî-kusur metâ'ların teslim ettiresiz ve sizin Andira kocaları ve vekilleri siz bu hususda mezbûr Dubrovnik'in gemisinin metâ'ından bir habbesin kimesneye yağma ettirmeyip müceb-i mektûb 'âmil olası zirâ gemi Dubrovnik'indir. Lâkin içindeki metâ'ları Venedik bezirgânlarıdır. Verilmesi lazımdır. İhmal olunmayıp veresiz» diye bildirilmektedir. [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[657] d. 252/ def. 338, S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638] {M. 16-25 Nisan 1638} [Mahrûse-i Üsküdar]

Hükm / IV. Murad'dan / Hâlâ ber vech-i arpalık Rodos Sancağı'na mutasarrıf olan Bekir Paşa'ya .

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvisse Contarini] Orduyu hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin memleketlerinden İstendil Ceziresi'nden bir fırkata Girid Ceziresi'ne giderken denizde şiddetli fırtına çıkması üzerine gemi Santorini Adası önünde parelenmiş; içinde olan metâ', esbâb, savaş aletleri ve gemi aleti her ne ise karaya çıkar-

tıldıktan sonra 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak ada ahâlisi tarafından el konulmuştur. Bu nedenle geminin içinden çıkartılan eşyalar her kimin elinde ise İstendil hâkimi tarafından gönderilen adama yâhud da sahiplerine teslim edilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[658] d. 252/ def. 338, S. N. 28a (28b İtl)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638] {M. 16-25 Nisan 1638} [Mahrûse-i Üsküdar]

Hükm / iv. Murad'dan / Bekir Paşa'ya Akdeniz'de vâki olan Sancakbeyleri'ne ve Elviya-i mezbûrede vâki olan Kadılar'a hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarının memleketlerinden İstendil Ceziresi sâkinlerinden Zorzi Pudit ve Marco de Nores adlı rençberler alışveriş ve rençberlik ederler iken korsan taifesinden Yusuf ve Karabatak adlı kimesneler daha önce sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak bunları ele geçirip esir edip saldırmışlardır. Venedikliler bir şekilde bunların elinden kaçıp geri kâr-ü kesblerinde rençberlik yapmaya devam ederlerken, İğne Adası zimmîleri, «Sizi behaya koşmuşlar idi. Biz sizin behanıza kefil olmuş idik» diye rençberlik ettikleri yerde bunları bulup saldırıp rencide ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 649] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[659] d. 252/ def. 338, S. N. 29a (29b İtl)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638] {M. 16-25 Nisan 1638} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. İzmir İskelesi'ne Venedik'ten metâ' ile gelip giden rençber gemilerinden gelip gittiklerinde iskele yasakçıları selâmetlik nâmına on beş guruşa kanaat etmeyip gelip giden Yahudi ve gayri tüccar taifesinin kanûn üzere mîrîye ödedikleri gümrükten yüz akçe hesabından bire dahi on akçe selâmetlik isteyip tüccarı taciz ettikleri bildirmiştir. Bu nedenle men olunmak için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [Selâmetlik akçesi için Ayrıca bkz. 388] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[660] d. 252/ def. 338, S. N. 30a (30b İtl)
Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638]
{M. 16-25 Nisan 1638} [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / Andira Sancağı'na ve Kadısı'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Daha önce bir küçük Dubrovnik gemisi tersane-i Âmireye zift getirip hizmet ettikten sonra Venedik bezirgânları zikr olunan gemiye navlon ile yapağı, gün ve sâire metâ' yükleyip Venedik'e giderken denizde şiddetli fırtınaya rast gelmişlerdir. Andira Adası'nda gemiden karaya çıkarılan malların Andira'da mahzende tutulduğunun bildirilmesi üzerine bu malların Venedik tarafından gönderilen adama teslim edilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 656] [*Wreck of Venetian ships.*]

[661] d. 252/ def. 338, S. N. 31a (31b İtl)
Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638]
{M. 16-25 Nisan 1638} [İstanbul]
Hükm / İV. Murad'dan / Manisa ve Tire Kadıları'na ve ol semtlerde Anadolu'da Venedikli'nin dâinleri bulunduğu yerlerin Kadıları'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye-i İzmir'de olan Venedik konsolosunun ve Venedik tüccarının geri mahmiyye-i mezbûrede sâkin ve mütemekkin olan Yahudi ve Rum bezirgânlarının zimmetlerinde çuka, kumaş ve sâire metâ'ları vardır. Yahudi ve Rum bezirgânlar bu eşyaların behâlârı karşılığında pembe vermeyi taahhüt ettikleri halde bu pembeyi de vermemişlerdir. Bu bezirgânların Venediklilerin haklarını geri vermemek için İzmir'den kalkıp hükmün gönderildiği yerlere gittikleri; buna göre bu bezirgânlar her nerede ise bulunup şer'iyile haklarının aliverilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[662] d. 252/ def. 338, S. N. 32a (32b boş)
Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638]
{M. 16-25 Nisan 1638} [Mahrûse-i Üsküdar]
Hükm / İV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Venedik beyleri ile yapılan sulh ü salâha karşı iki tarafın dostluğunu bozacak hıyanet olunup iki tarafın serhadlerinde olan memleketlerde olan hük-

kam ve kale dizdarları ve neferât ağaları ve sâir serhadlerde olan zâbitler ol câniblerde fitne ve fesat olan eşkıyâyı zabt eyleyip Venedik beylerinin sınırı dâhilinde olan memleketlerine ve re'âyâlarına dahl ve tecavüz ettirilmeyip ve ol serhadlerde olan hâkim ve zâbitler Venedik beylerinin hükkamı ile kemal-i muhabbet geçinip hüsn-i mu'âmele üzere sükûn etmeleri için fermân-ı âlişân gönderilmiştir. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[663] d. 252/ def. 338, S. N. 33a (33b İtl)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638] {M. 26 Nisan-5 Mayıs 1638} [Mahrûse-i Üsküdar]
Hükm / IV. Murad'dan / Sakız Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Orduyu hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânları ve gayri tüccar taifesi Venedik'ten İstanbul'a ve sâire Memalik-i mahrûse'ye getirdikleri ve alıp götürdükleri metâ'larının kânun üzere mîrîye ait olan resm ve gümrüklerini ödedikten sonra iskelelerde ve bendlerde bulunan Venedik konsoloslarına ta'yîn olunan konsolosluk aidelerini vermekte; bu nedenle kimse inat ve muhâlefet etmemiştir. Ancak Sakız'da Venedik konsolosu olan Giacomo Balsarini ola geldiği üzere Sakız'a gelen tüccardan aideyi talep ettiğinde tüccar taifesinden bazılarının vermekte inat ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle kadîmden olageldiği üzere aliverilmesi için emr-i şerîf talebi üzerine hükm verilmiştir. [*For the sake of unpaid consulship.*]

[664] d. 252/ def. 338, S. N. 34a (34b İtl)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1047 [M.V. Nisan'ın sonları 1638] {M. 16-25 Nisan 1638} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Sâbikan Vezir-i 'âzam olup hâlâ Budin Muhâfazası'nda olan Mehmed Paşa'ya Budin Defterdârı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Derghâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarından Antonio Torto Belgrad'da vefât etmiş ve zimmetinde yüz on iki bin nakit akçesi kalmıştır. Bezirgânın bu nakit akçesine ve sâire metrukâtına, «mal kayıptır» diye beytûlmâl emini ve başka kimesneler el koymuşlardır. Torto'nun vârisi olan Giacomo Poigacio Venedik'ten Belgrad'a gelip bu zimmeti talep etmiş ve bunu teslim alması için emr-i şerîf gönderilmiştir. Ancak zimmete el koyanlar bunu Venedikliye vermeyip Venedikli'ye zulm etmişlerdir. Bu nedenle «Memâlik-i mahrûsem'de Venedik bezirgânlarından

biri mürt oldukça vârisi mevcut ise vârisine, değil ise mirası baylos her kim ise ona verile ki ol dahi vârisine göndere» diye 'ahidnâme-i hümâyûn şartı gereğince emr-i şerîf ricası üzerine hükm gönderilmiştir. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[665] d. 252/ def. 338, S. N. 35a (35b İtl)

Tahrîren fi-evâhiri Safer sene 1048 {M. 4-12 Temmuz 1638} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Koron Kadısı'na ve Dizdarına hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik beyleri ile sulh ü salâh olmuş ve bu nedenle Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'da: «Venedik beylerine tâbi' olan memleketlerin re'âyâları esîr olunmaya eğer bir tarikile esîr olunmuş re'âyâ bulunursa bilâ-tererrüd ıtlak oluna» diye belirtilmesine rağmen Mağrib korsan kalyataları Venedik'e tâbi' Girid Adası'na varıp süre gelen dostluğa aykırı olarak bazı karyeleri basıp türlü kötülük etmişler ve o esnada Marc Antonio Gavale adlı Venedik re'âyâsını ve karısını üç sağır oğluluyla ele geçirmişlerdir. Müslüman olup ümeradan olan Şaban, bölgeye vardığında Venedikli Marc Antonio Gavale kendisine müracaat etmiştir. Ancak Şaban da bu Venedikliden bin gurus talep etmiş; bu nedenle Venedikliyi kefile verip karısı ile oğullarını da dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak alıkoyup onlara külli zulm ve kötülüklerde bulunmuştur. Bu nedenle Venediklilerden behâ nâmına bir akçe alınmayıp; alikonulan ailesinin de serbest bırakılması için emr-i şerfi talebi üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[666] d. 252/ def. 338, S. N. 36a (36b İtl)

Tarihsiz {Tahmini M. 1638}

Mektûb / Mustafa Usta Bostancıbaşı / Bilfiil İzmir Ustası Mustafa Âsitâne'ye Kıdvet.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] İzmir'de bulunan baylosun bildirdiği üzere tamir gerektiren harabe olmuş sarayın bazı yerlerinin tamir ettirilmesi için gönderilen mektûbdur. [*Restoration of Venetian buildings.*]

[667] d. 252/ def. 338, S. N. 37a (37b İtl)

Tahrîren fi-evâ'ili Rebî'u'l-evvel 1049 [M.V. Ağustos'un başı 1639] {M. 2-11 Temmuz 1639} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Haleb'de konsolos olan Nicolò Foscolo adlı Efrenc yirmi aydır Haleb'de emin olan Sanos adlı Ermeni'ye bin beş yüz guruş ve İskenderun İskelesi emini olan Haham adlı Yahudi'ye iki bin adet guruş verip geri talep ettiğinde bu zamana kadar guruşların geri verilmediği bildirilip şer'î ile görülüp konsolosun bahsi geçen miktarı guruşlarının eminlerden, eğer eminler mevcut değiller ise ve-killlerinden alınması, vermemek için bahâne ederlerse de Venedik'ten kendilerine ve sâire Venedik tüccarına gelecek ve Venedik'e gidecek metâ' ve esbâbın gümrüklerine mahsub ettirilmek bâbında emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[668] d. 252/ def. 338, S. N. 38a (38b boş) S. N. 39a-b İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1049 [M.V. 28 Kasım 1639] {M. 17-26 Kasım 1639} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Venedik'ten Âsitâne'ye gelinceye yol üzerinde olan Beylerbeyiler ve Beyler Kadılar ve Kale Dizdarları ve Neferât Ağaları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Malum ola ki Venedik Beylerinin tercümânlarından Girolamo Paze (*Girolamo Pace*) adlı tercümân hükmün gönderildiği bölgelerin beylerinin bazı mühim işleri için Venedik ve Zavere'den Bosna, Budin ve sâire Memâlik-i mahrûse'ye gönderilmiştir. Tercümân bahsi geçen eyâletlere varıp dolaşincaya ve gelinceye şehirlerden, kasabalardan ve karadan geldiğinde kimse rencîde edilip korkutulmasın ve vâki olan hususlar için izin verilip kendisine yoldan, harâmiden ve eşkiyâdan korumak için şiş, kılıç ve sâire savaş aleti getirip ve dülbende sarılıp ve yelek takımı giyip ve yarar ata bindiğinde kimseye dahl ve taarruz ettirilmemek için önceden Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik baylosunun [Alvise Contarini] bildirmesi üzerine emr-i şerîf verilmiştir. Tercümân bahsi geçen eyâletleri dolaşıp varıp gelinceye her hangi taht-ı hükmete dâhil olursa şehirlerde ve kasabalarda ve karada kendisine ve yoldaşlarına bindiği yarar atına ve sâire da'vârlarına ve esbâb ve etfaline kimse tarafından dahl ve taarruz ettirilmeyip Venedik tercümânlarının, harâmiden ve eşkiyâdan kendilerini korumak için Müslüman esbâbı giyip savaş aleti getirmeye ruhsat verilmiştir. Kadîmden olageldiği üzere şiş, kılıç ve sâire savaş aletleri götürüp dülbend sarınıp ve yelek takımı giyip gitikten dahi kimsenin rencîde edilip ve korkutulmaması bildirilmektedir. Ayrıca bazı kimesneler, «bizim Venedik beylerinden ve teva buğdaydan hakkımız vardır» diye Venediklileri rencîde edenler olduğu bildirilmiş-

tir. Bu nedenle başkasının borcu ve töhmeti için kimsenin yolundan alıkonulmayıp dahl ve taarruza uğramaması bildirilmektedir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[669] d. 252/ def. 338, S. N. 40a-b S. N. 41. boş

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1049 [M.V. 1639] {M. 21-29 Ağustos 1639} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bervech-i arpalık Rodos Sancağı'nda muta-sarrıf olan ve Akdeniz'de Deryâ Beyleri'ne Baş ve Buğ olan Ebubekir ve Akdeniz'de yalılarda vâki olan Kale Dizdarları ve Neferât Ağaları ve Kethüdâları ve Akdeniz'de vâki Deryâ Beyleri ve sâir İş Erlere hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Daha önce bazı nedenlerle Venediklilerin gemilerinin Memâlik-i mahrûse'de vâki' olan iskelelere gelmesi ve bezirgânlarının Memâlik-i mahrûse'nin vilâyet ve memleketlerinde alışverişlerine emr-i şerîflerle mani olunmuş idi. Ancak daha sonra Venedik doju ve sâir beylerinin Âsitâne'ye nâmeleri gelmiş ve Venedik'in İstanbul'da bulunan baylosu da 'arz-ı hâl sunmuştur. Bunun üzerine Venedikli bezirgânların selâmetle gelip gidip ticaretlerine devam edebilmeleri için ellerine verilen 'ahidnâme-i hümâyûnlarına göre ticaret yapabilmeleri için ruhsat-ı hümâyûn verildiği bildirilmektedir. Bu nedenle Venedikli tüccarların Cezayirli ve Tunuslu korsanların verebilecekleri zararlardan korunmaları için korsanların kale altlarına alınmamaları, Venediklilerden esîrleri olursa serbest bırakılmaları ve sâir 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilen tedbirler sıralanmaktadır. [*Order to treat Venetians in a friendly way Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[670] d. 252/ def. 338, S. N. 42a-b S. N. 43a-b İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir 1049 [M.V. Ağustos'un sonu 1639] {M. 11-20 Ağustos 1639} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Bosna Eyâleti'nde vâki olan Sancakbeyleri'ne ve eyâlet-i mezbûrede olan Kadılar'a Hükm.

Daha önce bazı sebep ile Memâlik-i mahrûse'den Venedik'e zâhire ve sâir metâ' verilmeyip tüccarı varıp gelmeyip alışveriş umûru fermân-ı şerîfle tecire konup men olunmuş idi. Lâkin Venedik doju [Francesco Erizzo] ve beyleri tarafından Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilen baylos [Alvise Contarini] 'arz-ı hâl sunmuş ve bu nedenle barış yapılmasından bu ana gelinceye kadar Venediklilerin ellerine verilen 'ahidnâmeler ile Venedikli tüccarların varıp gelip ticaret etmeleri için ruhsat verilmiştir.

Memâlik-i mahrûse'ye gelip giden Venediklilerin her şekilde korunup kollanmaları bildirilmektedir. Bu nedenle aşağıda adı geçen bölge yöneticilerine hükümler gönderilmiştir. Mûcibince Ohri beyine ve Livâ-i Mezbûrede vâki olan Kadılar'a, Mûcibince Yanya Sancağı'na ve Kadıları'na, Mûcibince Eflak Voyvodası'na, Mûcibince Boğdan Voyvodası'na, Mûcibince İlbasan Sancağı'na ve Kadıları'na, Mûcibince Avrene ve Sofya ve Filibe Kadıları'na, Mûcibince Üsküb Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince Belgrad Kadısı'na, Mûcibince Delvine Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince Selanik'e Mutasarrıf olan Paşa'ya ve Kadısı'na, Mûcibince Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na, Mûcibince Meziztre Sancağı'na ve Kadıları'na, Mûcibince Avlonya Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince İzmir Kadısı'na ve Suğla Sancağı'nda vâki olan Kadıları'na, Mûcibince Sakız Kadısı'na ve Beyi'ne, Mûcibince Midilli Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince Ağrıboz Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince İnebahtı Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na, Mûcibince Mısır Paşası'na ve İskenderiye Beyi'ne, Mûcibince Haleb Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na, Mûcibince Mora Sancağı'na Mutasarrıf ve Kadıları'na ve Kale Dizdarları'na. [Ayrıca bkz. 669] [*Venetian merchants; peace agreement.*]

[671] d. 252/ def. 338, S. N. 44a (44b İtl)

Tarihsiz (İtl. Cemâziyel ahir sene 1049) [M.V. Ekim'in başları 1639] [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Eyâlet-i mezbûrede vâki olan Kadıları'na hükm.

[Âsitàne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Derghâh-ı mu'allâ'ya tezkiresi; Kilis Sancağı'nda Berkoğlu Mustafa ve Kırka Sancağı'nda Viraneli (*Vranlı*) Halil ve oğlu Torak adlı kimesnelerin yaptıkları faaliyetlerden dolayı bölgeye daha önce defalarca emr-i şerîfler gönderilmiştir. Ancak bunların haklarından gelinememiş ve bu eşkiyâ da bu nedenle bir sürü olaya sebebiyet vermiştir. Arap adlı eşkiyâ, nice eşkiyâ ile sebepsiz yere savaş aletleriyle Şebenik Kalesi'nin sınırına tecavüz edip Venediklilerin yüz baş öküzünü, inek, at ve katırlarını gasp edip yağmalamış ve iki Venedik re'âyâsını da katil edip fesatlar ve kötülükler etmiştir. Hükm, 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince Venediklilerden yağmalanan hayvanların i'âdesini ve eşkiyânın haklarından gelinmesini bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[672] d. 252/ def. 338, S. N. 45a (45b İtl)

Tarihsiz (İtl. Cemâziyel ahir sene 1049) [M.V. Ekim'in başları 1639] [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Kadılarına hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Getire Ovası sâkinlerinden Kostervik Ahmed (İtalyanca belgede *Vranalı* Halil ve oğlunun da adları geçiyor.) adlı kimse kendi halinde olmayıp fesat üzere olmakla Karide Kalesi'nden çıkıp bir Venedik kapudanını katletmek için pusu kurmuştur. Ancak Venedikli kaptanı katletmeyi başaramayan Ahmed bu nedenle bir Venedikliyi katletmiş ve bağlarını da harap etmiştir. Daha sonra Südde-i İslam Kapudanı İbrahim ve eşkiyâ Torak ile (Muhtemelen *Vranalı* Halil'in oğlu) adlı kimesneler, Ahmed ile yekdil olup nice eşkiyâyı başlarına cem edip Venedik sınırına tecavüz etmişler ve Venedikliden Ormaniçe kapudanına ve bir nefer yoldaşını dahi katl edip topraklarında olan ağaçlarını kesip ve bağlarını harap edip fesat ve kötülükleri eziyet bulmuştur diye ehl-i fesatın gereği gibi haklarından gelinmek için emr-i şerîf ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[673] d. 252/ def. 338, S. N. 46a (46b İtl)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-ahir sene 1049 [M.V. Ekim'in başları 1639] {M. 9-18 Ekim 1639} [İstanbul]

Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Kilis Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) ve Kilis Kadısı'na hükm.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı muallâyâ tezkiresi; Venedik tüccarı ve rençberleri çuka ve metâ'larıyla Venedik'ten çıkıp Kilis toprağına dâhil olduklarında bölge yerlilerinden bazı kimesneler bu tüccarların çuka ve metâ'larını gaspen alkoymuşlardır. Tüccarın çuka ve metâ'larının yerli yerinde teftiş olunup kusursuzca sahiplerine i'âde edilmesi için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[674] d. 252/ def. 338, S. N. 47a (47b İtl)

Tarihsiz [Tahmini M. 1639] [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Mehmed Paşa'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne mektûb.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Bosna sınırında meydana gelen olaylar üzerine gönderilmiş mektûbdur. [Ayrıca bkz. 673] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Border problems.*]

[675] d. 252/ def. 338, S. N. 48a (48b İtl)
Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1049 [M.V. Ocak'ın başları 1640]
{M. 26 Aralık 1639-4 Ocak 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Nakşa Sancağı'na ve Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nakşa Adası'nda Cezire-i mezbûrede vâki *Lanunçiyata* (*L'Anuntiata*) [*L'Annunziata*] adlı kilise ve manastır, Efreñç taifesinin olup içinde iki nefer ruhban sâkin olup geçinmeye iktidarları yokken ve bu ana değin tekâlif teklifi ile rencîde oluna gelmiş değiler iken Nakşa Adası zimmîleri «vâki olan tekâlifimizi bizim ile ma'an eda eyleyelim» diye mezbûran ruhbanlara saldırıp rencîde etmişlerdir. Hükm Memâlik-i mahrûse'de sâir ruhban taifesi âsûde hal oldukları üzere bunlar dahi âsûde hal olup tekâlif teklifi ile hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde olunmamak için emr-i şerîf ricası üzerine verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[676] d. 252/ def. 338, S. N. 49a (49b İtl)
Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1049 [M.V. Ocak 1639] {M. 26 Aralık 1639-4 Ocak 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin konsolosları, tercümân ve adamları Memâlik-i mahrûse'de emin ve sâlim olup haraç ve tekâlif teklifi ile rencîde olunmayalar diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiş iken Mahmiyye-i İzmir'de Venedik konsolosunun adamı ve kâtibi olan Kıbrıslı Negroponte adlı Efreñç otuz seneden beri konsolosun hizmetinde olup bu ana değin rencîde oluna gelmiş değiler iken, bazı zimmî taifesinin bunları rencîde etmeleri üzerine emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 675] [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[677] d. 252/ def. 338, S. N. 50a (50b İtl)
Tahrîren fî-Ramazan sene 1049 [M.V. Ocak 1639] {M. 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Boğazhisarları Kadıları'na ve Dizdarları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Arina adlı Cameşoy cariyesini iki kızıyla birlikte Venedik'e gidecek Flemenk gemisiyle Venedik'e gönderecektir. Bu nedenle onlara kimsenin dahl ve taarruz etmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[678] d. 252/ def. 338, S. N. 51a (51b boş)
Tahrîren fi-evâhiri Şevvâl sene 1049 [M.V. 1640] {M. 14-22 Şubat 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Delvine Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Delvine Sancağı sınırındaki Margaliç (*Margariti*) Kazâsı'na tâbi Çanak Limanı'nda sâkin olan Sanos kendi halinde olmayıp fitne ve fesatlık içinde olup gelip giden Venediklilerin yollarına inip kimisini katledip kimisini de esîr etmiş ayrıca bununla da kalmayıp Venediklilerin mallarını ve erzaklarını da yağmalamıştır. Bu nedenle emr-i şerîf ricası için verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[679] d. 252/ def. 338, S. N. 52a (52b İtl)
Tahrîren fi-evâhiri Şevval sene 1049 [M.V. 20 Şubat 1639] {M. 14-22 Şubat 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Delvine Sancağibeyi'ne ve Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Delvine Sancağı'na tâbi' Margaliç (*Margariti*) Kazâsı sâkinlerinden Mustafa ve Ali adlı kimesneler kendi hallerinde olmayıp Venedik'e tâbi'Parga Kalesi'nin ahâlisi ile hüsn-i zendeğan üzere olmamalarıyla Venediklinin adamlarını alıkoyup ve metâ' ve esbâblarını yağmalayıp Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve Venediklilerin ellerinde olan emr-i şerîflere aykırı olarak davrandıkları için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[680] d. 252/ def. 338, S. N. 53a (53b İtl)
Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1049 [M.V. Şubat'ın sonu 1639] {M. 23 Şubat-3 Mart 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Alvise Contarini] 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye-i İzmir'de Venedik konsolosunun tercümânı olan Kiryakos (*Giriacos*) adlı zimmî ile konsolos arasında tercümânın ulufesi hususunda bazı ihtilafları olmuştur. Tercümân, Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik baylosunun bu meseleden dolayı aldığı karara kanaat etmeyip saldırılar düzenlemeye ve rencide etmeye devam ederse meselenin Âsitâne-i sa'âdet'de görülmesi için tercümânın âsitane-i sa'âde-

te gönderilmesi için 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca verilen hükümdür. [*Quarrels among Venetians.*]

[681] d. 252/ def. 338, S. N. 54a (54b boş)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1049 [M.V. Şubat'ın sonu 1639] {M. 23 Şubat-3 Mart 1640} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Mora Paşası'na ve Anavarin Kadısı'na ve Modon Dizdarı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Denizde gezen korsan taifesi, Venediklinin gemilerini alıp re'âyâsını ve ona tâbi olanları esîr edip bir kale altına vardıklarında, kale dizdarlarının bunları kale altına koymamaları ve korumamaları 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiş ve bu yönde nişân-ı hümâyûn dahi yazılmıştır. Venediklinin gemilerine, re'âyâsına ve onlara tâbi olanlara bir vecihle dahl olunmak asla caiz değildir. Ancak bunlara aykırı olarak Mağrib korsanları dört pare Borton gemisi ile Venedik tüccarının İstanbul'dan navlon ile tutup Venedik'e gönderdikleri *San Giovanni* demekle meşhur bir Batnos gemisini içinde olan on Venedikli ile ele geçirip Modon Kalesi altına götürüp gemiyi boşaltmışlardır. Hükm, bu nedenle kale dizdarına yönelik olarak gönderilmiş ve korsanların korunmamaları, kale altına kabul edilmemeleri; ayrıca bu korsanların Venediklilere ciddi zarar ve ziyanları olduğu ve buna müsaade edilmemesi gerektiği bildirilmiştir. Bu nedenle bölgeye Zaklisa hâkimi tarafından gönderilen görevliye, Venedik gemisinden yağmalanan malların kusursuz olarak i'âdesi ve korsanların Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi ve bahsi geçen Tunus bortonlarının salverilmeyip ol cânibte alıkonulması için emr-i şerif ricası üzerine hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[682] d. 252/ def. 338, S. N. 55a-b S. N. 56a boş, 56b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri şehr-i Şevvâl sene 1049 {M. 14-22 Şubat 1640} [İstanbul]

Hükm / iv. Murad'dan / Bervech-i Arpalık Rodos Sancağı'na mutasarrıf olan ve Akdeniz'de Deryâ Beyleri'ne Başbuğ olan Ebubekir ve Venedik'ten Âsitâne-i sa'âdetime gelinceye yalılarda ve adalarda vâki olan Kadılar ve Kale Dizdarları'na ve İskele Eminleri'ne ve Voyvodaları'na ve Yeniçeri Serdarları'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylasunun [Alvise Contarini] görev süresinin dolması üzerine Girolamo Trevisan adlı beyzâde yeni baylos olarak Venedik beyleri tarafından ta'yîn olmuştur. Yeni baylosun de-

nizden Venedik'in donanma gemileri ve yahut mavnalarıyla İstanbul'a gelirken geçeceği bölgelerde kaleler altına, limanlara ve iskelelere uğradığında baylosun, yanında olan beyzâdelerinin, adamlarının korunup kollanması, esbâb, aletlerine ve da'vârlarına kimsenin dokunmaması, baylosun ve beraberindekilerin emin ve sâlim bir şekilde İstanbul'a ulaşması için gönderilen fermân-ı âlişândır. Mazmununca karadan beram dahi vardır ve mûcibince Kapudan Paşa'dan mektûb dahi vardır. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[683] d. 252/ def. 338, S. N. 57a (57b İtl)

Tahrîren fî-elyevm Zi'l-hicce sene 1049 [M.V. 15 Nisan 1640] [İstanbul]

Sebeb-i tahrîr Hükümü / iv. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylasu Alvise Contarini] Venedik tahvillerinden bin kırk dokuz Zi'l-ka'desinin on altıncı gününden Mart-ı evvelinden bin elli Zi'l-ka'desinin yirmi birinci gününden Mart-ı evveline varıncaya değin Cezire-i Zaklisa'nın her sene bervech-i maktu'ta'yîn olunan kesimleri akçesinin bin beş yüz sikke hissenin bin kırk dokuz Zi'l-ka'desinin on dokuzuncu gününden bizzat ümera-i mezbûrun tercümânları olan izzetli nâm tercümân bundan Âsitâne-i sa'âdetim hazinesine bit-tamam teslim olunmağın temessük için hüküm-i şerîfim verildi. Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız.

Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakythos island.*]

[684] d. 252/ def. 338, S. N. 58a (58b İtl)

Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1050 [M.V. Haziran'ın sonu 1640] {M. 21-20 Haziran 1640} [İstanbul]

Hüküm / iv. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. «Venedik tüccarı emin ve sâlim Memâlik-i mahrûsem iskelelerine gelip girip alışveriş edip tüccar ve adamları dâima himayet ve hiyânet olunup bir vecihle rencîde olunmayalar» diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmesine rağmen Mısır'a ticaret için gelen Venediklilerin Mısır'da bir Yahudi sarrafbaşı tarafından zorla akçelerinin alınması nedeniyle emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. Mûcibince Vezîr-i âzâm Hazretleri'nden mektûb. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[685] d. 252/ def. 338, S. N. 59a (59b İtl)
Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1050 [M.V. Temmuz 1640] {M. 23 Mayıs-1 Haziran 1640} [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. «Memâlik-i mahrûsem iskelerine gelip girip ticaret üzere olan Venedik bezirgânlarının birbirleri mâbeynde da'vâ ve nizâ'ları vâki oldukça konsolosları olanlar aynileri üzere görüp fasl edip hâkim ve zâbit olanlardan gayriden müdahale eylemeyeler» diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmesine rağmen Efreñç taifesinden (boş) adlı gemi Venedik'ten metâ'yla Mısır'a varıp orada bulunan konsolos ile türlü ihtilâller baş gösterince tüccarın 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince men olunması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Quarrels among Venetians.*]

[686] d. 252/ def. 338, S. N. 60a (60b İtl)
Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1050 [M.V. Ağustos'un başları 1640] [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir'de vâki Venedik bezirgânları ticaret için getirdikleri çukalardan altmış çile mor ve sâire renk çukalardan her pastovdan beş yüz kırk akçe ve erketemna? çukalardan üç yüz altmış akçe gümrük verile gelmektedir. Ancak İzmir'de olan Yahudi eminler kadîmden olageldiği üzere ödenen miktara kanaat etmeyip ve bu oranda ödenen akçeyi almayıp altın ve guruş isteriz ve yâhud esbâb alırız diye bezirgânları rencîde etmeleri üzerine emr-i şerif talebinde verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[687] d. 252/ def. 338, S. N. 61a (61b İtl)
Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1050 [M.V. Ağustos'un başları 1640] [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na ve Midilli Sancağubeyi'ne ve Midilli Kadısı'na ve Kuşadası Voyvodası'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. İzmir'de olan Venedik Konsolosu, İzmir ve Midilli ve Patmos ve Kuşadaları ve sâirede olan iskelelere Venedik'ten

metâ' getirip Venedik'e metâ' alıp götürren tüccarlardan konsolosluk aidesini ve haraç makulü nâmına ödenen *Kottimo* (*Cottimo*) denilen resmi almaktadır. Ancak zımmî bezirgânlardan bazıları bu resmi ödemedikleri için bezirgânların palamut ve sâir metâ'lardan dolayı konsolosa ödenmesi gereken miktarın ödemesini reddetmeleri üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bu miktarın konsolosa ödenmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*For the sake of unpaid consulship.*]

[688] d. 252/ def. 338, S. N. 62a (62b boş)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-evvel sene 1050 [M.V. 1640] {M. 18-29 Ağustos 1640} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / [Gelibolu ve Boğazhisarları'na].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosu [Alvise Contarini] 'arz-ı hâlidir. Bilfiil Gelibolu Konsolosluk haliyyen baş tercümânlığı hizmetinde olan Anton (*Antonio*) Grilonik oğlu bu cânibte hizmette olduğu için kendisinin bizzat Gelibolu'ya varması mümkün olmamıştır. O nedenle yerine Ferma Giovanni adlı kimse nasip olunmuştur. Bu nedenle verilen hükümde İstanbul'dan gümrük işlemleri tamamlanıp Gelibolu ve Boğazhisarlarına gelen gemilerin tekrar gümrük işlemlerine tâbi' tutulmaması da bildirilmektedir. [*Interpreter for Venetians.*]

[689] d. 252/ def. 338, S. N. 63a (63b İtl)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1050 [M.V. Ağustos 1640] {M. 18-27 Eylül 1640} [İstanbul]

Hüküm / IV. Murad'dan / İzmir Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İzmir'de sâkin konsolosunun ve ona bağlı olan bezirgânların Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i humayun gereğince korunup kollanması gereğini bildirir hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[690] d. 252/ def. 338, S. N. 64a (64b boş)

Tarihsiz {Tahmini M. 1640}

Mektûb / Defterdâr Mehemed'den / İzzetli ve Merhametli Paşa Hazretleri'nin huzurlarına.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylasu Alvise Contarini] Efrenc baylosu olan Marco zımmînin bahçesi emr-i şerif ile elinden alınmıştır. Venedik ile olan dostluğun öneminden dolayı baylosun haklarının

gözetilmesi gereği bildirilmektedir. Bu nedenle baylosun bahçesine dokunulmaması ve baylosun korunup kollanması, hakkının gözetilmesi tembih edilmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[691] d. 252/ def. 338, S. N. 65a (65b boş)
Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1050 {M. 18-27 Eylül 1640}
[1640] [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Galata Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bandırma Kasabası'nda sâkin olan Venedik beylerinin re'âyâsından haraç ve sâire tekâlif-i örfiyyeden bir nesne alına gelinmemiş iken 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak Venedik beylerinin re'âyâsı olan Marco'dan haraç ve sâir tekâlif-i örfiyye talep olunmuş ve Marco bu nedenle kötü mu'âmele görmüştür. Bu nedenle Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmamak için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[692] d. 252/ def. 338, S. N. 66a (66b boş)
Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-evvel sene 1050 [M.V. 1640] [İstanbul]
Berât / IV. Murad'dan / Efreñç Keferesi'nden Piskopos Pietro Makiz'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik Baylosu Alvise Contarini İzmir'de sâkin olan Efreñç keferesine verilen berât-ı hümâyûnla Piskopos olan Pietro Makiz adlı rahip bu atik berât ile Südde-i sa'âdet'e gelmiş ve mahallinde berât-ı cedid verilmesi için rica etmiştir. Bu nedenle âdet-i peşkeş için 8 Cemâziyel Evvel 1050 tarihinde hazine-i âmireye bervech-i nukud iki bin iki yüz akçe teslim edilmesi için verilen berât-ı hümâyûn verilmiştir. [*Appointment of a bishop for Christians.*]

[693] d. 252/ def. 338, S. N. 67a (67b boş)
Tahrîren fi-elyevm Cemâziye'l-evvel 1050 [M.V. 1640] [İstanbul]
Hükm / IV. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Eyâlet-i mezbûrede vâki olan Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Alvise Contarini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarının vilâyetlerinden getirdikleri çuka, kumaş ve sâire esbâblarından ve alıp vilâyetlerine

götürdükleri metâ'lardan kânun-ı kadîm üzere resm gümrüklerini aldıktan sonra kasabiyye alınmaya diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiştir. Ancak Bosna serhaddinde Venediklilerden kasabiyye talep edilmesi üzerine emr-i şerif ricası için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[694] d. 252/ def. 338, S. N. 68a-b S. N. 69. boş

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1050 [M.V. Ekim'in başları 1640] {M. 8-16 Ekim 1640} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / IV. Murad'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Venenedik Konsolosu Orlando'nun vefâtı üzerine Cezire-i Kıbrıs'a konsolos olarak atanan Efreñç Antonio Morside'nin konsolosluk haklarının bildirildiği hükümdür. Venedik konsoloslarına kadîmden verilegelen nişân-ı hümâyûn bu konsolosa da verilip 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Kıbrıs'ta sâkin olup Kıbrıs'a varan Venediklilerin işlerini görmesi ve bu esnada konsolosun, kimsenin dahl ve taarruzuna maruz kalmaması bildirilmektedir. Konsolos ve adamlarını aharın borcu için ve aharın töhmetinden ötürü kimesneler tutup rencide etmesin. Venedikli taifesinden bir kimse borç ederse ve yâhud töhmet için gıybet eyleser yerine biri kefil tutulup rencide olunmasın. Eğer Kıbrıs'ta bazı kimesneler konsolostan arzen ve sâir Venedikliden bazı nesne da'vâ edip o da'vâsı beş bin akçeden ziyâde olursa sicil ve hüccet ve yâhud kendi hattı ile temessük olunmasın. Sicil-i mahfuza kayd olunmayanların da'vâları Âsitâne-i sa'âdet'e havale olunsun ki şahidleri orada istima' olunmayıp divân-ı hümâyûn'da görülüp icra-i hakk olunsun. Eğer Venedikli cânibinden sulh ü salâha muhâlif Kıbrıs'ta esir bulunursa Venedik re'âyâsından ise Venedik konsolosuna teslim edilsin. Ol esîr Müslüman olmuş ise azad edilsin eğer Müslüman olmayıp henüz küfr üzere ise 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîf gereğince saliverilip Venedik konsolosuna teslim olunsun. Eğer Kıbrıs'ta harbî korsan eşkıyâsı veya Müslüman levendâtı Venedik barçaları ve gemilerini deryâda tutup yağmalayıp ve hasara uğratırlarsa ve sonra Kıbrıs'a götürürlerse vilâyet kadısı Memâlik halkı ve Zâbitleriyle ol makule yağmalanan Venedik gemilerini, esbâblarını, adamlarını, toplarını ve aletlerini korsan eşkıyâsının ellerinden alıp Venedik'e gönderilmek için Venedik konsolosuna aynı ile teslim etsinler ve fesat ve kötülük eden korsan eşkıyâsı ve Müslüman levendâtı hüsn-i tedbir ile ele getirip südde-i sa'âdet'e gönderilsin. Eğer deryâda ve limanlarda iken muhâlif rüzgâr çıkağla Venedik gemilerinden biri helak olursa içinden çıkıp halas eden adamlarına 'ahi-

dnâme-i hümâyûn şartları gereği taarruz edilmesin gemi, metâ', top ve aletleri aynı ile konsolosa teslim olunup eminler ve gayriden bir ferd tarafından 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif dahl ve tarruz edilmesin. Ticaret için karadan ve deryâdan ol cânibe varan Venedik bezirgânlarına kimesne ta'addi ve tecavüz etmesin. Ticaret eden bezirgânlardan ve barçalarından ve gemilerinden peşkeş ve hediye nâmına kimse bir nesne talep etmeyip ve fuzuli bir akçe ve bir habbeler almasın. Mezkûr tâcirler ticaret ettiklerinde at, yarak, kurşun ve buğdaydan gayrı memnû' olmayıp alageldikleri metâ'yı 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince kemakan alıp vilâyetlerine gönderip gümrüklerin kânun-ı kadîm üzere verdiklerinden sonra eminler taifesi ve gayriler kânun-ı kadîmden ziyâde gümrük talep etmeyip eminler ve iskele yasakçıları ve gayri-ler barçalarından peşkeş nâmına bir akçe ve bir habbelerini almasınlar. Eğer almak için emr dahi ibraz ederlerse 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîfe muhâlif iş ettirilmeyip ve bir akçe ve bir habbe verilmesin. Ol câniblerde sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince sâkin olan Venedikli tüccar taifesi ve sâir Venedik re'âyâsı evli olsun bekar olsun gelip gidip ticaret ve rençberlik üzere olanlardan, 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak haraç ve sâir nesne talep ve teklif olunmasın. Venediklilerden biri vefât ettiğinde mirasına beytûlmâlce ve kassam ve gayriler dahl etmeyip Venedik konsolosuna teslim olunsun ki Venedik'te vârislerine gönderilsin. Venediklinin birbirleri arasında da'vâ ve nizâ'ları vâki' olursa 'ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı şerîf mücibince Venedik konsolosları âdetleri ve ayinleri üzere görüp bir ferde mani olmasınlar. Eğer Venedik konsolosuna verilen evâmir-i şerîfeye muhâlif bir tarikte emr-i şerîf gönderip ahd ü emâna aykırı olarak rencîde etmek isterlerse, emirleri ellerinden alınıp Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilsin ki ahd ü emana ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilere zulm ve ta'addi olunmak lazım gelmesin. Eğer Venedik konsolosu ile bir kimsenin da'vâ ve nizâ'sı olursa bir vecihle rencîde olunmayıp Südde-i sa'âdet'e havale olunsun ki divân-ı hümâyûn'da görülsün. Eğer mezkûr konsolos Südde-i sa'âdet'e veya bir yere gitmek ister ise kendisine, adamlarına ve esbâblarına kimse mâni' olmasın rencîde edilip korkutulmasın. Yolda, izde, menâzil ve müdâhilde dahi ta'addi olunmayıp narh-ı ruzi üzere akçeler ile zaverzadeleri tedârik olunup bir hususda müzayaka çektirilmesin. Mücerred ahz ve celb için konsolostan ve adamlarından kefil talep olunursa men olunup konsolos bu nedenle rencîde olunmasın ve bir da'vâ için konsolos mahkeme-i şerîfeye vardığında da'vâsı hakk ve adl üzere görülüp subaşî fuzulen evine varmayıp bir vecihle ihanet olunmasın diye berât-ı hümâyûnum verilmek ricası üzerine bu nişân-ı hümâyûn-u sa'âdet makrunu verilmiş ve buyurulmuştur. Bu maddelerin gereğince iş olunup işbu nişân-ı şerîf

ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilere zulm ve ta'addi olunmasın. Konsolos vech-i meşrûh üzere Cezire-i Kıbrıs'ta konsolosluk hizmetinde olageldiği üzere edâ eylesin. [*Appointment of a consul.*]

[695] d. 252/ def. 338, S. N. 70a-b, 71a 71b İtl, 72a-b İtl.

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1050 [M.V. Ekim 1640] {M. 8-16 Ekim 1640} [İstanbul]

Nişân-ı Şerif / İV. Murad'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Kili (*Chieli*) Konsolosu Fra' Emidio'nun vefâtının ardından, Girolamo Tomasi konsolos olarak atanmıştır. Bu nedenle yeni konsolosa nişân-ı şerîf verilmiştir. [Nişân-ı şerîfin maddeleri bir önceki Nişân-ı Şerif ile içerik olarak aynıdır. Ayrıca bkz. 694] [*Appointment of a consul.*]

[696] d. 252/ def. 338, S. N. 73a (73b İtl) S. N. 74. ve sonrası belgelerin başlıkları

Tahrîren fi-elyevm Zi'l-ka'de 1048 [M.V. Mart 1639] [İstanbul]

Sebeb-i tahrîr Hükümü / İV. Murad'dan / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Alvise Contarini] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[697] d. 252/ def. 340, S. N. 1a (1b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel ahir sene 1081 [M.V. 10 Ağustos 1670] {M. 16-25 Ekim 1670} [Edirne]

Hüküm / İV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Elçisi Alvise Molin Kavaliyer'in (*Cavalier*) Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik cumhuru [Venedik Doju Domenico Contarini] tarafından Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilen Venedik elçilerinin İstanbul'a yakın olan yerde, iskelelerde on bin müdd hamr alabilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Wine sold to Venetians.*]

[698] d. 252/ def. 340, S. N. 2a-b S. N. 3 İtl.

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1081 [M.V. 10 Ağustos 1670] {M. 10-19 Haziran 1670} [Edirne]

Hüküm / İV. Mehmed'den / Venedik'ten Âsitane-i Sa'âdet'e gelinceye

yol üzerinde vâki olan Beylerbeyleri ve deryâda ve karada vâki' olan Sancakbeyleri ve deryâda ve karada olan Kadılar ve Kale Dizdarları ve Yeniçeri Serdarları ve Voyvodaları ve İskele Eminleri ve Neferât Ağaları ve sâir Zâbitler'e hükm.

Âsîtâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik baylosunun [Alvise Molin] görev süresinin dolması üzerine, yerine Giacomo Querini adlı Venedikli beyzâde baylos olarak Venedik tarafından atanmıştır. Yeni baylosun, 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuğunda geçeceği yol güzergâhı üzerinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınması, baylosun ve yanındakilerin korunup kollanması, kimseye rencide ettirilmemesi, korkutulmaması ve bölgeden bölgeye emin ve sâlim bir şekilde geçmesinin sağlanması için verilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[699] d. 252/ def. 340, S. N. 4a (4b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Şa'bân sene 1082 [M.V. 14 Aralık 1671] [İstanbul]
Hüccet / İstanbul Kadısı Mehmed Efendi tarafından
[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Kadı Mevlânâ Mustafa Efendi ibn es-Seyyid Mehmed Efendi'nin huzuruna gelen, Mahrûse-i Galata'da Venedik taifesine mahsus Francesco ve Dergâh-ı 'âli çavuşlarından fahrû'l-çavuş Osman Çavuş ibn Ahmed ve aşâğıda ismi olan Müslümanlar Akd-i Mesclis-i şeri'de hazır bulunmuşlardır. Francesco, Yahudi hanının vakf odalarının vâkıfı ve meşrûtiyeti üzere mütevellisidir. Divân-ı 'âli kâtiplerinden Sabri Mehmed Efendi ibn Abdurrahim Meclis-i Ma' kud-u mezbûrda hâlâ Venedik beylerinin elçisi olan Giacomo Querini Kavaliyer tarafından husûs-ı atî'yil beyâna kefidir. Dergâh-ı 'âli yeniçerilerinin yirmi altıncı ağa bölümüne mahsus oda ahâlisinden Mehmed ibn Ali ve on birinci bölüğe mahsus oda ahâlisinden İbrahim Beşe ibn Mehmed adlı kimesnelerin şahidliğinde şer'en sabit vekil olan Tercümân Emirus (*Ambrosio*) ve led-i Anton (*Antonio*) huzurlarında kabul edip şu itirâfta bulunmuştur: «Vakfım olan odalar ile zikr olunan kimesnenin haremi arasında bulunan tarafların iltimasıyla kavga olunan tûlen (uzunluğu) yirmi zira' işbu kârgir taş duvar aramızda müşterektir. Da'vâ neticesine göre; Bundan sonra tarafların arasında bu da'vâ kararına aykırı bir husumetin kabul edilmemesi bildirilmektedir. Mahkemede bulunan Müslümanların listesi: Mehmed Ağa ibn Hacı Ali, Hasan Ağa ibn Abdullah, Abdülkerim Efendi (Kâtib-i Mahkeme-i Galata), Osman Ağa, Mustafa Hoca, Mustafa Çelebi bin Receb, Mehmed Çavuş ibn Abdullah, İsmail bin Mehmed, Abdurrahman Çelebi ibn Sabri Mehmed Efendi, Hüseyin bin Abdullah,

Mehmed, Mustafa bin Mehmed Çelebi [*Settlement for an affaire about the wall which divides a Jewish hostel from another property.*]

[700] d. 252/ def. 340, S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Şa'bân sene 1082 [M.V. 14 Aralık 1671] [İstanbul]
Hüccet / İstanbul Kadısı Mehmed Efendi'den [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Önceki da'vâ metni ile içerik olarak aynıdır. Francesco'nun beyanında: «Yahudi hanı odalarından iki taraf kendi vakfım odalarına ve bir taraf zikr olunan kimsenin duvarına ve bir taraf zikr olunan kimsenin haremi ile benim vakfım olan odalar arasında vâki' müsterektir» diye belirtmektedir. [Ayrıca bkz. 699] [*Settlement for an affaire about the wall which divides a Jewish hostel from another property.*]

[701] d. 252/ def. 340, S. N. 6a boş (5b İtl.)

Tahrîren fi-Ramazan sene 1082 [M.V. Ocak 1671] {M. 1672} [Edirne]
Hükm / IV. Mehmed'den / Boğazhisarları (*Castellani dei Dardanelli*).

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bu hükm burada bulunmamaktadır; fakat eksik olan bu hükmün İtalyanca çevirisi mevcuttur. Bu çeviride de Venedik beylerinin elçisinin [fevkalâde elçi (*Straordinario Ambasciatore*) Alvise Molin] İstanbul'da vefât ettiği bildirilmektedir. Bu nedenle elçinin yeğenin İstanbul'dan Venedik'e dönmek istediği bildirilmektedir. Gemi yolculuğu yapacak olan vefât eden elçinin yeğenin İstanbul'dan Venedik'e kadar olan yolculuğunda gereğince korunmasını ve kollanmasını, gemi içerisinde yer alan mallarının ise kimse tarafından yağmalanmaması bildirilmektedir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[702] d. 252/ def. 340, S. N. 7a (7b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1672} [Edirne]
Mektûb / Vezir-i â'zâm Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa]
Edirne'den İstanbul'a Venedik Baylosu'na gönderdiği mektûbun sûretidir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik Cumhuriyeti [Venedik Doju Domenico Contarini] tarafından Venedik'in İstanbul baylosu olarak baylosluk hizmetine ta'yîn edilip gönderilen Giacomo Querini'nin, Venedik'ten İstanbul'a ulaştığını bildiren mektûbdur. [*The Venetian baylo is arriving in Istanbul.*]

[703] d. 252/ def. 340, S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Zi'l-ka'de sene 1082 [M.V. 26 Mart 1672] [Edirne]
Sebeb-i tahrîr Hükümü / İV. Mehmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesiyle ilgili olarak gönderilen sebeb-i tahrîr hükmüdür. (Venedik Tercümanı *Ambrossio* nâm tercüman yedinde teslimi yapılmıştır.) [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[704] d. 252/ def. 340, S. N. 9a boş (9b İtl.)

Tahrîren fî-Zi'l-hicce sene 1082 [M.V. Nisan 1672] [Edirne]
Hükm / İV. Mehmed'den / İzmir Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bu hükm de burada mevcut bulunmamaktadır. Ancak Hükümün İtalyanca çevirisi mevcuttur. Bu kısımdan da anlaşıldığı kadarı ile hükmün, içerik olarak bir sonraki hükm ile benzerlik taşıdığı anlaşılmaktadır. [Ayrıca bkz. 705] [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[705] d. 252/ def. 340, S. N. 10a (10b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1082 [M.V. Nisan 1672] {M. 19-28 Nisan 1672} [Edirne]

Hükm / İV. Mehmed'den / Kefe Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Emin ve sâir Zâbitleri'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. «Venedik tüccarı Memâlik-i mahrûse'de vâki olan iskele ve vilâyetlere varıp ticaret yaptıklarında bir ferde mani ve müdahale olunmaya» diye verilen fermân-ı hümâyûn gereğince, Kefe'ye varan Venedikli tüccarlara saldırı ve tecavüzler olmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükmüdür. [Ayrıca bkz. 704] [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[706] d. 252/ def. 340, S. N. 11a (11b İtl.) S. N. 12 İtl.

Tahrîren fî-elyevm Muharrem sene 1083 [M.V. 5 Mayıs 1672] [Edirne]
Hükm / İV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na ve İstanbul ve İzmir Kadıları'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden bazıları İstanbul ve İzmir'deki adamlarına bazıları ise Kefe'ye bazı eşyalar göndermişlerdir. Lakin İstanbul'dan ta'yîn olunan eşyanın gemiden boşaltılıp lazım gelen gümrüğünü eda edip kusurları yokken gümrük emini olanların «Kefe'ye giden tüccar malının dahi gümrüğünü bundan alırım» diye hilâf-ı kânuna aykırı olarak tüccarları rencîde edip korkutukları bildirilmiştir. Bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, tüccarlardan mallarını her nerede çıkartmışlarsa resm gümrüklerini orada ödemeleri ve Kefe'ye giden tüccarların gümrüklerinin ödemesinin başka iskelelerde yapılmaması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Taxes according the capitulations.*]

[707] d. 252/ def. 340, S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Muharrem sene 1083 [M.V. 15 Mayıs 1672] {M. 19-28 Nisan 1672} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Hersek Sancağibeyi Mustafa'ya hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Taş Köprüsü'nde emin olan Mehmed ve karındaşı (boş) adlı kimesneler, Devlet-i Aliyye'nin işleri için gönderilen adamları alıkoyup mektûbalarını da ellerinden almışlardır. Adı geçen Mehmed, kendisine (boş) gurus verilmedikçe bu adamlara mektûbalarını vermeyeceğini beyan etmiş ve ayrıca bu adamları rencîde etmiştir. Bunun üzerine bölgeye 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca bir emr-i şerîf gönderilmiştir. Ancak bu emr-i şerîfi getirenler de Emin Mehmed ve kardeşi tarafından alkonulmuştur. Bunun üzerine Mirliva Mustafa'ya, emin olan Mehmed ve karındaşının faaliyetlerinden men edilmesini sağlamasını bildiren bu hükm gönderilmiştir. [*Theft of letters.*]

[708] d. 252/ def. 340, S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Cemâziyel evvel sene 1083 [M.V. 10 Aralık 1672] {M. 14-23 Eylül 1672} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Seyda ve Beyrud Beylerbeyisi olan Hacı Elhak (boş) Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik ile süre gelen dostluk münasebetiyle Memâlik-i mahrûse iskelelerine ticaret maksadıyla gelen Venedik tüccarlarının eminler tarafından gümük işlemleri esnasın-

da haksızlığa uğramaları ile ilgili olarak 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince Venedikli tüccarlara gereği gibi mu'âmele edilmesini bildirir hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[709] d. 252/ def. 340, S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fi-3 Cemâziyel ahir sene 1083 [M.V. 24 Eylül 1672] {M. 26 Eylül 1672} [İstanbul]

Buyuruldu / İstanbul Kaymakamı Mustafa Paşa'dan / Âsitâne-i sa'âdet'den Edirne'ye varıncaya yol üzerinde vâki' olan Kadı Efendiler ve Emnâ ve Kethüdâ yerleri ve Yeniçeri Serdarları ve İş Erleri'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik elçisi (fevkalâde elçi) tarafından, Osmanlı sadr a'zamı için bazı eşyalar iki sandık bir araba ile Edirne'ye gönderilmiştir. Hükümün gönderildiği bölgelerden geçecek olan bu arabanın, emin ve sâlim bir şekilde Edirne'ye ulaştırılması bildirilmektedir. [*Venetian gifts for Ottoman officers.*]

[710] d. 252/ def. 340, S. N. 16a (16 İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel ahir sene 1083 [M.V. Eylül'ün sonu 1672] {M. 24 Eylül-3 Ekim 1672} [İstanbul]

Hüküm / IV. Mehmed'den / Değirmenlik Kadı ve Müsellimi'ne hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. *Madona dell'Assuntion* adlı Venedik sefinesi, Değirmenlik Adası'nın etrafındaki karyeye düşüp helak olmuştur. Adanın zimmîleri olan Nikorozi Kazla (*Nicorosi Casla*) ve Civan de Hanfoni (*Gioane de Canfoe*) ve Michel Cuko (*Michel Muco*) Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak bu Venedik gemisinin demîrini, kerestesini ve sâire aletlerini ve mühimmâtını yağmalayıp ziyâde zulm ve kötülük etmişlerdir. Bu olayla ilgili olarak 'ahidnâme-i hümâyûn şartının hatırlatıldığı hüküm, Venediklilerden yağmalanan malların eksiksiz olarak geri Venediklilere i'âdesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilmiştir. [*Wreck of Venetian ships, Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[711] d. 252/ def. 340, S. N. 17a (17b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1083 [M.V. 10 Temmuz 1672] {M. 7-16 Temmuz 1672} [Sahra-yı Kartal]

Hükm / iv. Mehmed'den / Kilitbahir ve Sultaniye Kadıları ve Kale Dizdarları'na emrin suretidir.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Fransa (França) Elçisi Markiz Mentel'in (*Marchese di Nointel*) Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. França padişahı tarafından bundan önce gelen bir kıtâ' donanma kayığının Fransa'ya ulaşması için ahd-ü hümâyûn verilmesi ricası üzerine verilen hükümdür. [*Frenchmen; Venetian ships at harbours.*]

[712] d. 252/ def. 340, S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel ahir sene 1083 [M.V. Eylül'ün sonları 1672] {M. 24 Eylül-3 Ekim 1672} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan İbrahim Paşa'ya ve Mısır Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Mısır'da olan Venedik konsolosunu bazı Müslüman ve Efrenc taifesi süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak rencide etmiştir. Bu nedenle daha önce Venedik konsolosunun rencide edilmemesi ve korkutulmaması için Ordu-yı hümâyûn tarafından emr-i şerif de gönderilmiştir. Ancak bu emr-i şerife ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak konsolosun tekrar rencide edilmesi üzerine yeniden emr-i şerif rica edilince bu hükm verilmiştir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches. Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[713] d. 252/ def. 340, S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1070 [M.V. Eylül'ün sonları 1660] [İzmir]

Hüccet / İzmir Kadısı Mahmud Efendi [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Taraflar arasında görülen İzmir'de, Kassâb Hızır Mahallesi'nde bulunan arsaların da'vâsının hüccet metnidir. Da'vâda hazır bulunanlar: İzmir'de sâkin Rum keferesinden Yorgi veled-i Yani, Kulu (*Canelo*) veled-i Todori, Michel (*Mihali*) veled-i Lozide, Duka veled-i Yovan (*Duka* veled-i *Iovan*), Manoli veled-i Eskofe (*Scaffè*), Sevasto veled-i Todori, Rum keferesinden Evyano (*Diano*) veled-i Kostantin (*Costantino*), Paraskeva veled-i Yorgi adlı zımmîler, Sabit olan kethüdâ Duka veled-i Estoforo (*Duka* veled-i *Christoforo*) adlı zımmî, Flemenk taifesinin bizzat konsolosu olan Michel Martil (Fransa Elçisi *Michiel Mortil*) adlı müstamenin berât-ı şerif ile tercümânı ve vekili Mehmed Beşe ibn Ali ve diğer Meh-

med Beşe ibn Mustafa, Sabit olan tercümân Duka veled-i Aslan adlı zımmî ve Müslümanlardan: Abdurrahman Çavuş bin Abdullah, Abidin bin Hüseyin, Ramazan bin Hasan, Halil bin Ali, Abdurrahman bin Mustafa, Mehmed bin Ahmed, Hüseyin bin Ebubekir [*Document about the problems encountered by Venetians in Ottoman lands*]

[714] d. 252/ def. 340, S. N. 20a (20b İtl.)

Tahrîren fi-14 Rebî'u'l-evvel sene 1072 [M.V. Mayıs 1662] {M. 7 Kasım 1661}

Hüccet / Hüseyin bin Ahmed el-nâib inâce Kapıdağı affi inhası [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Kaymakam İbrahim Paşa mübaşeretiyle taraf-ı şeriflerinden mübâşir ta'yîn ve irsal buyurulan fahrü'l-mesâl Abidin Ağa yeriyle vârid olan emr-i şerîfle França padişahı tüccarına vekil olan Roboli'nin (veled-i *Martini*) Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâli üzerine görülen da'vâda, Bandırma İskelesi'nde Efrencilerin zabt ve tasarrufunda bulunan kiliseleri ve içinde 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince konsolosları ve ruhbanları sâkin ola gelmişlerdir. Ancak bazı Rum taifesi bu kilise (*Panaya* Kilisesi) bizimdir diye zabt edip içinde olan konsoloslarını kovup kilisede olan iki bin guruş kıymetinde sim ve libas ve esbâblarını kabz edip yağmalamışlardır. Bu nedenle bu kilisenin bir Frenk kilisesi olduğu ve yağmalanan malların i'âdesini bildiren karar verilmiştir. [*Frenchmen; order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[715] d. 252/ def. 340, S. N. 21a (21b İtl.)

Tahrîren fi-5 Receb sene 1083 [M.V. 26Ekim 1672] {M. 27 Ekim 1672} [İstanbul]

Hüccet / Galata Kadısı Ahmed Efendi [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Taraflar: Mahmiyye-i Galata'da sâkin olan Fransız Efrencilerinden Roboli veled-i Martini ve Venedik elçisi olan Giacomo Querini Kavaliyer'in tercümânı ve sâbit vekâle vekili olan Anberozu (*Ambrosio*) veled-i Antonaki (*Antonachi*). Mahmiyye-i mezbûre müzâfâtından Kapıdağı Nahiyesine tâbi' Bandırma Karyesi'nde vâki' *Panaya* Kilisesi kadîmü'l-eyyâmdan Venedik beyleri elçilerine mahsus olup onların ruhbanları ve keşişleri tasarruflarındaydı. Ancak bir müddet Venedikliden bu diyara kimse gelmemiştir. Bu nedenle Panaya Karyesi'nde bulunan bu kiliseye Fransızlar yerleşmişlerdir. Venedik tarafı Selâtin-i 'aliyye'den emr-i şerîf ve mübâşir ile varmış ve da'vâ edip kiliseyi talep etmiştir. Da'vâ hükmüne göre bu kilisenin yeniden Venediklilerin tasarrufuna geçti-

ği anlaşılmaktadır. Da'vâda hazır bulunan Müslümanlar: Receb Efendi bin Ahmed el-Kâtib, Mustafa Efendi bin Şaban, Mustafa Çelebi bin Receb, Hamza bin Abdulgani, Ali bin Nasuh, Mehmed Beşe ibn Musa Çokadar (*Zocadar*), Musa Bey bin Mehmed Kethüdâ, Baba Davud bin Hüseyin, Halil bin Musa. [*Frenchmen; order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[716] d. 252/ def. 340, S. N. 22a (22b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1672} [İstanbul]

Mektûb / İstanbul Kaymakamı Mustafa Paşa'dan / Delvine Sancağı Müsellimi (boş) Ağa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Delvine'de vâki olan Forkontoz (*Forcondos*) adlı Efreñç taifesi *Botrinto* (*Butintro*) Limanı'nda vâki kale dizdarı ile liman emini olan kimse hilâf-ı 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak Körfez generalinin balıkçısı olan adamını ahz ve haps edip «bizim ahir kimsenin zimmetinde olan hakkımızı almadıkça seni salıvermeyiz» diye balıkçıya türlü kötülük etmişlerdir. Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik elçisi [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] olayı Südde-i sa'âdet'e bildirmiştir. Venedikli balıkçının serbest bırakılması ve bir daha kimsenin bu nedenle hapsedilmemesi için tembihte bulunulması gereği bu mektûb ile Delvine Sancağı'nın müsellimi olan ağaya bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[717] d. 252/ def. 340, S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-17 Receb sene 1083 [M.V. 7 Kasım 1672] {M. 8 Kasım 1672} [İstanbul]

Buyuruldu / İstanbul Kaymakamı Mustafa Paşa'dan / Gümrük Emni Hüseyin Ağa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik tarafından gelen kalyon (*gallion*) Yedikule'de demir üzeredir. Venedik kalyonu olmakla ma'tâl üzere Venedik bayrağıyla içeriye gelmeye tembih edilmesi bildirilmektedir. [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[718] d. 252/ def. 340, S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1083 [M.V. 15 Ekim 1672] {M. 2-11 Aralık 1672} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Atene Hâkimi Voyvoda Beyi'ne hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik cânibinden tüccar taifesine Memâlik-i Mahrûse iskelelerine geldiklerinde gemilerinin içinden çıkan metâ'ların kânun üzere gümrükleri ödendikten sonra konsolosluk hakkının da âdet-i kânun üzere verilmesi gerekmektedir. Nefs-i Atene sâkinlerinden olan yerliden bazı tüccar taifesinin Venedik bayrağı ile Venedik'ten metâ' getirip gümrüklerini ödedikten sonra bu konsolosluk hakkını ödemek istememeleri üzerine konsolosluk hakkını ödemeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*For the sake of unpaid consulship.*]

[719] d. 252/ def. 340, S. N. 25a (25b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1672} [İstanbul]

Mektûb / Kızlar Ağası'ndan / Atene Havâsları ve Voyvodası'na mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik tarafından havâs-ı mezbûre iskelesi tüccar taifesi getirdikten sonra adet üzere gümrükleri verip teslim eyledikte konsolos resmi eline gelmiş iken Atene Kazâsı sâkinlerinden bazı tüccar taifesi getirdikleri metâ'dan resm konsolos vermedikleri ecilden Atene'de hüccet ve 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince emr-i şerîf-i âlişân gönderilmiştir. Mektûb da önceki hükm de olduğu gibi Venedik tarafından metâ' getirenlerin kaide üzere gümrüklerini ödedikten sonra konsolosluk resmini de ödemelerini bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 718] [*For the sake of unpaid consulship.*]

[720a] d. 252/ def. 340, S. N. 26a (26b İtl.)

Tahrîren fi-Ramazan sene 1083 [M.V. 24 Aralık 1672] [İstanbul]

'Arz-ı hâl / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu'ndan [Giacomo Querini] / İstanbul Kaymakamı Mustafa Paşa'ya.

Devletli ve mertvülü sultanım hazretleri sağ olsun. Hâlâ tercümânımız ile her aya rikâb-ı hümâyûn'a göndermek üzere Edirne'ye dâhil olunca yollarda mezbûre ve iki denk hediyeye kimse müdahale etmemesi için emr-i şerif ricasıdır. [*Venetian gifts for Ottoman officers.*]

[720b] d. 252/ def. 340, S. N. 26a (26b İtl.)

Buyuruldu / İstanbul Kaymakamı Mustafa Paşa'dan Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosuna [Giacomo Querini]

Devletli ve sa'âdetli sadr a'zam hazretlerinin hediye için Mahrûse-i Edirne'ye gönderdikleri yalnız iki denk metâ'larımı kapılarda yollarda

kimse dahl ve rencîde eylemesin. [Ayrıca bkz. 709] [*Venetian gifts for Ottoman officers.*]

[721] d. 252/ def. 340, S. N. 27a (27b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Ramazan sene 1083 [M.V. Ocak'ın başları 1672]
{M. 1673} [İstanbul]
Sebeb-i Tahrîr Hükümü / İV. Mehmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[722] d. 252/ def. 340, S. N. 28a (28b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Ali Paşa'dan / Ayamavra Sancağı Müsellimi ve Dizdari'na.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Ayamavra'da bulunan iskelelerde korsanlık için firkatalar donatıp denize çıkılmak istenmesi üzerine, Sulh-i salâh olunan Venedik cumhurunun [Venedik Doju Domenico Contarini] dostları olan Zaklisa kefâline ve Venedik körfezi içinde ve sâire yerlerde olan adaların ahâlilerinin, 'ahidnâme-i hümâyûna aykırı olarak malları ve erzakları yağmalanmış ve kendileri de esîr edilmişler; vilâyetleri de hasara uğratılmıştır. Bu nedenle bölgeye bu mektûb gönderilmiştir ve Venedik cumhurunun dostlarının körfez içinde ve sâire yerlerinde 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olunmasına müsaade edilmemesi bildirilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[723] d. 252/ def. 340, S. N. 29a (29b İtl.)
Tahrîren fi-Şevval sene 1083 {M. 1673}
Hüccet / Tophane'de İbrahim Efendi bin Ali.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Bezirgân taifesinin üç tarafta Filo veled-i Argir (*Arghiri*) ve Yorgi veled-i Nicola ve Yani veled-i Taranzi ve Estemat (*Stamati*) veled-i Yani adlı zımmîler ve Venedik elçisinin konsolosu olan Pietro veled-i Koton (*Cotton*) arasında görülen da'vânın hüccetidir. «Venedikli mezbûrun bir sefinesinde bezirgânlar olup Dıraç İskelesi'nde liman içinde kale altında yatar iken Fransız bir akrabası bir sefine bizi 'ale'l-fazla gelip malımızı yağ-

malamışlardır. Bu nedenle asla ve kat'a Konsolos Pietro ile da'vâ ve niza'ımız yoktur» diye bildirmiştir. Da'vânın Müslüman şahitler: Hüseyin Paşa ibn Abdullah, Ahmed Paşa bin Mehmed, Hasan Paşa bin Receb, Dilaver bin Abdullah, Muharrem bin Receb ve diğerleri [*Frenchmen: problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[724] d. 252/ def. 340, S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1083 [M.V. 20 Mart 1673] {M. 10-19 Mart 1673} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Mısır Paşası ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik vilâyetinden gelip yerleşen kimesneler evli olsun erkin olsun gelip gidip rençberlik edip Memâlik-i mahrûse'de bir semte gittiğinde haraç talep edilmesin diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmişken, Venedik re'âyâsından olan bazı Yahudi tüccar, Mahrûse-i Mısır'a vardıklarında emin olanlar: «Yahudisiniz, Efreñç değilsiniz» diyerek bu Yahudilerin beş paralarını alıp mallarını yağmalamıştır. Bu nedenle Venedik re'âyâsından olanların vech-i meşrûh üzere rencide edilip korkutulmamaları için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[725] d. 252/ def. 340, S. N. 31a (31b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [Edirne]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] / İstanbul'da Venedik Baylosu'na [Giacomo Querini] gönderdiği mektûbûn sûretidir.

Dıraç İskelesi'nde metâ' ile yüklü Venedik gemisine, Fransa bayraklı bir gemi yanaşmış ve gemidekiler tarafından Venedik gemisi içinde olan metâ'lar yağmalanmıştır. Venedikli bezirgânlar bu nedenle bir 'arz-ı hâl sunmuşlardır. Venedik gemisi kapudanı ve orada olan Fransa konsolosu fermân-u hümâyûn ile bu tarafa şikâyetlerini sunmuşlardır. Venedik kapudanı bezirgânların metâ'larını gemisiyle alıp ve Fransa bayrağıyla gelen gemiye kefil olmuş olsa bile gerek Venedik ile gerek Fransa ile mabeynde olan sulh ü salâh iktizâsı üzere tarafların tüccarlarının emin ve selamet ile gelip ticaretlerini görmeleri gerekmektedir. Bu nedenle Fransa İskelesi'ne dahi mektûb yazıldığı belirtilmekte ve tüccarların zarar görmemesi bildirilmektedir. [*Frenchmen: problems*]

caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.]

[726] d. 252/ def. 340, S. N. 32a (31b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1083
Hüccet / Hanya Kadısı Ali Efendi

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Medine-i Hanya İskelesi'nde olup tüccar taifesinden Yusuf bin Hüseyin ve Hüseyin Beşe adlı kimesneler Meclis-i şer'îye gelmişlerdir. Mahmiyye-i Haleb reislerinden Abdulaziz Çelebi Bey kayık ile ticaret edip Nakşa tarafına gittiklerinde, Çuka Adası'na yakın olan ve Taka adlı mevzide oturan Cezire-i Zaklisa fırkata reislerinden Dimitri Korbodino (*Coriodino*) adlı reis üzerlerine gelip bir kaç adam karadan ve kendisi de fırkata ile hücum edip nice tüfenk atıp kılıç ile saldırıp Abdulaziz Çelebi'yi ve üç nefer adamını katletmiş ve Ali Çelebi adlı kimseyi esir ve giriftar edip diğerlerini de soymuştur. Dimitri ardından gemide ne kadar esvab ve erzak varsa kayıklarıyla birlikte alıp esvablarını ve akçelerini gasp ve yağma ettikten sonra bu kayığı Paşa Adası yakınına götürüp batırmıştır. Reis-i mezbûr Dimitri'nin Cezire-i Zaklisa fırkatalarından olduğu malumdur diye bildirilmiştir. Da'vâda yer alan Müslüman şahidler: İbrahim Ağa bin Hüseyin, Mustafa Çelebi, Receb Çavuş, Hasan Çelebi bin Abdullah ve diğerleri [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[727] d. 252/ def. 340, S. N. 32c (32d İtl.)
Ekim 1631 tarihli bir not. Celal Paşa adı geçiyor. Anlaşılır değil.

[728] d. 252/ def. 340, S. N. 32e (32f İtl.)
30 Ekim 1634 tarihli bir not. Celal Paşa adı geçiyor. Anlaşılır değil.

[729] d. 252/ def. 340, S. N. 33a (33b İtl.)
Tahrîren fi elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1083
Hüccet / Menekşe Kadısı Ali Efendi, Hanya Kadısı Ali Efendi

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Mahmiyye-i Nakşa'dan tüccar taifesinden Mihâl (*Michali*) veled-i Pandeli ve Nicola veled-i Kosove ve Yani veled-i Yoryo (*Yorghhi*), Messalto, Yalif adlı zimmîlerin savunmasına göre; Medine-i Kandiye reislerinden Paleologo adlı reis kayığı ile ticaret ile Girid Ceziresi'ne giden zimmîleri Nakşa'ya tâbî' ve Taka Karyesi yakınlarında Cezire-i Zaklisa fırkata reislerinden Dimitri Korbodino adlı reisin saldırısına uğramışlardır. Reis

üzerlerine gelip bir kaç adamı karadan ve kendisi fırkatasıyla denizden tüfenk ve kılıç ile saldırmıştır diye bildirmişlerdir. Daha sonra bu olay Todori veled-i Loci (*Luzi*) ve Torako (*Draco*) veled-i Kavali (*Cavalli*) adlı zımmîlerden sual olunmuştur. Onlar da Dimitri'nin gerçekleştirdiği bu saldırıdan bahsetmektedirlerdir. [Ayrıca bkz. 726] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[730] d. 252/ def. 340, S. N. 34a (34b İtl.)

Tahrîren fi-Cemâziyel ahir sene 1083

Hüccet / Menekşe Kadısı Ali Efendi ve Hanya Kadısı Ali Efendi

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] *Medine-i Erşmo (Rettimo)* İskelesi'nde, Ali Çelebi bin Mehmed'in da'vâsının hüccetidir. Daha önce Medine-i Hanya İskelesi'nden Abdulaziz Çelebi'nin ka-
yığı ile Benakşa (Menekşe) tarafına gittiğinden ve burada daha önceki da'vâlarda adı geçen reis olan Dimitri'nin saldırısına uğradığından dolayı görülen da'vânın hüccetidir. [Ayrıca bkz. 726 ve 729] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[731] d. 252/ def. 340, S. N. 35a (35b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1084 [M.V. 19 Ağustos 1673] {M. 8-17 Mayıs 1673} [Edirne]

Hükm / İV. Mehmed'den / İskenderiye ve Karlıeli Sancakları Beyleri'ne ve zikr olunan Sancaklar'da vâki olan Kadılar'a ve Kethüdâ yerlerine ve Yeniçeri Serdarları'na ve âyân-ı vilâyet ve iş erklerine hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ülgün ve Ayamavra İskeleleri'nde sulh ü salaha aykırı olarak bazı kimesneler kalyatalar ve fırkatalar bina edip ve donatıp Venedik Körfezi'nin içine girmişlerdir. Bu eşkiyâ daha sonra tüccar taifesine Venedik ile süre gelen dostluğa ve 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak saldırıda bulunmuşlardır. Bu nedenle bu kalyata ve fırkataların zarar ve ziyanlarının son bulması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. Dahi Kapudan Paşa'ya veçh-i meşrûh üzere yazılmıştır. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[732] d. 252/ def. 340, S. N. 36a (36b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [Edirne]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] / İskenderiye ve Karlıeli Sancakları beylerine emr-i şerîf mücibince Vezir-i 'âzam Hazretleri tarafından yazılan mektubûn sûretidir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Bir önceki hükümde bahsi geçen korsanlık olayı ile ilgili olarak gönderilen hükmün ardından, sadr a'zam tarafından bölgelere gönderilmiş olan mektûbun süretidir. [Ayrıca bkz. 731] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[733] d. 252/ def. 340, S. N. 37b (37a İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [Edirne]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa].

İstanbul'da mütemekkin olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâli üzerine daha önce Gabela İskelesi'ne tuz getiren Dubrovnik İskelesi'nin tüccarlarının rencide olunmaları hususunda mektûb yazıldığı belirtilmektedir. Kadîmden Venediklilerin Dubrovnik İskelesi'ne tuz ticareti ile geldikleri bildirilmiştir. Bu nedenle bölgeye adam varıp hakikat-i hâlin sual olunması gerektiği bildirilmekte ve bu husus için der-i devlet-i aliyyeden adam ta'yîn olunup ve Dubrovnikli tarafından dahi birinin ta'yîn ettirilmesi bildirilmektedir. Ta'yîn edilen bu adamların görevi o bölgeye gidip ol mahalle tuzu, kadîmden getiren Venedikli midir yoksa Dubrovnikli midir diye tespit etmektir. [*Dubrovnik, Salt and seaports.*]

[734] d. 252/ def. 340, S. N. 38b (38a İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel Evvel sene 1083 {M. 14-23 Eylül 1672}

Hüccet / Atene Kadısı Ali Efendi.

Hâlâ Venedik elçisi [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] tarafından berât-ı şerif-i âlişân ile Atene kadısına konsolos ta'yîn olan Filippo Gramanco (sonraki belgede *Gramatico*) ve França elçisi tarafından Antoni Castagner ve İngiltere elçisi tarafından Gerad nâm konsolosların görülen da'vâsının hüccetidir. Dimitri Peroli, Mihali Babali, Mihali Tatako ve Penaki Limone, Estemat ve Paleologo ve sâire tüccarların Venedik'e gidip gelip ticaret yaptıkları Venedik'ten çuka ve atlas ve sâire metâ'lar getiren ve yine Venedik'e götürmek için yükledikleri ham harir ve yapağı ve sâire metâ'dan konsoloslara ödemeleri gerek olan konsolosluk haklarını ödememeleri üzerine da'vâ olunmuştur. [Ayrıca bkz. 718 ve 719] [*Frenchmen and Englishmen: For the sake of unpaid consulship.*]

[735] d. 252/ def. 340, S. N. 39a (39b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1083 {20-29 Mart 1673}

Hüccet / Kadıasker Abdurrahim Efendi

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Atene voyvodası mübaşeretıyla emr-i şerîf-i 'alışân gönderilmekle akd-i meclis olunup hâlâ Venedik elçisi tarafından berât-ı şerîf-i âlišân ile Atene Kazâsı'na konsolos ta'yîn olunan Filippo Gramatica nâm konsolosun da'vâsıdır. Atene Kazâsı'ndan tüccar taifesinden Dimitri Peroli, Mihali Babali, Mihali Tatako, Penaki Limone, Estemat ve Paleologo adlı tüccarların Venedik'ten getirdikleri ve Venedik'e götürdükleri metâ'lardan 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği ödemeleri gereken ancak ödemedikleri konsolosluk hakları ile ilgili görülen başka bir da'vâ metnidir. [Ayrıca bkz. 718, 719 ve 734] [*For the sake of unpaid consulship.*]

[736] d. 252/ def. 340, S. N. 40a (40b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1084 [M.V. Mayıs 1673] {28 Mayıs-6 Haziran 1673} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Hersek ve Dokakin ve İskender [Arnavutluk] Sancakbeyleri'ne ve Kadıları'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Karadağ ve Karaylanlı ehl-i şıkkı 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve müceddeden verilen hududnâme'ye aykırı olarak Kotor Kalesi etraflarına saldırı üzere oldukları ve kale yakınlarında bulunan tâcirlerin üzerlerine vardıkları bildirilmiştir. Bu nedenle bu eşkiyânın men ve def edilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[737] d. 252/ def. 340, S. N. 41a (41b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Safer sene 1084 [M.V. 10 Haziran 1673] {M. 7-15 Haziran 1673} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İzmir Kadısı'na ve Emniye ve Haraç dar-tebe hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini 'arz-ı hâlidir. İstendil ve Çuka Adası ve sâire Venedikliye tâbi olan cezirelerin ve tereke-i Sakız re'âyâlarından bazıları kâr u kesb için gelip kaza-i mezbûre sâkini olmalarıyla hilâf-ı 'ahidnâme-i kadîmden olagelene muhâlif rencide edilmemeleri için emr-i şerîf verilmişken yine rencide edilmeleri ve telâlif teklifi edilmesi üzerine daha önce verilen emr-i şerîfin yerine getirilmesi için verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[738] d. 252/ def. 340, S. N. 42a (42b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Ramazan sene 1083 [M.V. 1673] [Edirne]

Hüküm / İV. Mehmed'den / Sakız Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Bilfiil İstanbul Gümrüğü tevâtibi mukâtaâtı emini olan Hüseyin'in Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik re'âyâsından olup Sakız Adası'nda bulunan bahçevan, bağıvan, hamal ve sâirenin bazılarının on beş yirmi seneden beri bölgede buldukları ve bu nedenle artık Gayrimüslimlerin ödediği cizye vergisini ödemeleri gerektiği kendilerine bildirilmiştir. Pare keferesinden olan Venedikliler ise kendilerinin Venedik'e tâbi olan İstendil ve sâire adalardan geldiklerini ve cizyeden muaf olduklarını bildirmişlerdir. Bu nedenle Pare keferesinin ellerinde olan berât-ı şerîflerine göre mu'âmele edilmesini bildiren hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[739] d. 252/ def. 340, S. N. 43a (43b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm (17) Safer sene 1084 {M. 3 Haziran 1673} [Edirne]

Hüküm / İV. Mehmed'den / Sakız Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Bin seksen senesine mahsub olmak üzere İstanbul Gümrüğü ve tevâbi mukâtasına emin olan Hüseyin'in der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Şart iltizamında olan Cezire-i Sakız gümrüğü mülhakâtından olub İstendil ve diğer cezirelerden gelip Sakız'da mütemekkin bağ ve bahçe edinenlerden cizye talep edilmesi üzerine, Venedik re'âyâsında olanlardan cizye talebinde bulunulmaması için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 738] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[740] d. 252/ def. 340, S. N. 44a (44b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Safer sene 1084 {M. 18-27 Mayıs 1673} [Edirne]

Hüküm/ İV. Mehmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Saray Kadısı'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik tüccarlarından Bortolo Zanchi nâm zimmî kaza-i mezbûrede nice Müslüman ve zimmîye metâ' vermiş ancak daha sonra taraflar arasında cenk vâki' olmuştur. Bortolo mezbûrların zımmetlerinde olan metâ'in akçe-

sini tahsil edemeden vefât etmiştir. Vârisleri, kaza-i mezbûrede vefât eden Bortolo'nun akçelerini talep ettiklerinde bu akçeler verilmeyip vârislerin rencîde edilmelerinin bildirilmesiyle bu meselenin divân-ı hümâyûn'a havale olunmak bâbında hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[741] d. 252/ def. 340, S. N. 45a (45b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Safer sene 1084 {M. 18-27 Mayıs 1673} [Edirne]
Hükm / iv. Mehmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Saray Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükümde olduğu gibi yine vefât eden Venedikli Bortolo'nun vârislerinin akçe talebiyle ilgili hükümdür. [Ayrıca bkz. 740] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[742] d. 252/ def. 340, S. N. 46a (46b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1084 [M.V. 20 Ağustos 1673] {M. 26 Temmuz-4 Ağustos 1673} [Sahra-yı Edirne]
Hükm / iv. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na ve Galata Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i İstanbul'da ve Beyrud ve Trablus İskeleleri'nde ve sâire yerlerde «eğer akçe ve metâ' der-i evvelinden olagelene muhâlif ihdâs olunan bed'âtlar ref' olunup kadîmden ne vecihle olagelirse ona göre amel olunup kânun-ı kadîme muhâlif kimesneye ta'addi ettirilmeye» diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiştir. Venedik tüccarlarından getirdikleri ve alıp götürdükleri metâ'larının 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve kânun-ı kadîm üzere güm-rüklerini eda eyleyen bir ferdi kimse rencîde etmezken hâlâ tuz emini olanların, kânun-ı kadîm ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak beher seferecilerden birer akçe bed'ad tekâlif talebiyle rencîde etmeleri üzerine hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[743] d. 252/ def. 340, S. N. 47a (47b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel evvel sene 1084 [M.V. Eylül 1673] {M. 3-12 Eylül 1673} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Vezir Ahmed Paşa Hanya Paşası'na ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikliden zımmî Nicolò Callafati Venedik'e gittiğinde Efseteli olan Mormoronie adlı zımmîye defteriyle cümle esbâb ve eşyasını limanda vaz' edip adedi ma'lûm eşyanın bazıları fûruht eyleye ve bazıları sende dursun diye sipariş etmiştir. Varıp geri almak istediğinde ise Mormoronie vefât ettiğinden dolayı cümle eşyayı Magdolininos nâm zımmî kabz etmiştir ve Magdolininos'un da vefâtıyla bu sefer eşyaya el koyan zevcesi, (boş) adlı zımmî ile evlatları bu eşyaları talep eylediklerinde vermemek için inat etmiştir. Bu nedenle da'vânın şer'îyle görülüp icrası hakk olunması için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[744] d. 252/ def. 340, S. N. 48a (48b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [İstanbul]

Mektûb / Kaymakam Mustafa Paşa'dan / Hanya Paşası'na.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki hükm ile ilgili olarak Hanya Paşası'na gönderilen mektûbdur. [Ayrıca bkz. 743] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[745] d. 252/ def. 340, S. N. 49a (49b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1084 [M.V. 15 Kasım 1673] {M. 11-20 Kasım 1673} [Sahra-yı İsakça]

Hükm / IV. Mehmed'den / [Sakız Kadısı'na hükm].

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi İstendil ve Zakli-sa adalarından sâkin olan re'âyâlardan olup ticaret tarikiyle Sakız Ceziresi'ne vardıklarında, tekâlif icab eder emlâk ve araziye mutasarrıf değiller iken Sakız'da haraççı olanlar 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak haraç ve sâire tekâlif talep edip re'âyâyı rencide etmeleri üzerine bu nedenle bir emr-i şerîf verilmiştir. Ol babda hükm-i hümâyûn ricası üzerine bin yirmi altı senesinde verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve kadîmden olagelene muhâlif olarak haraç ve ahir vecihle olunmayalar diye mestur olduğu üzere Memâlik-i mahrûse'de, tekâlif icab eder emlak ve araziye mutasarrıf olunmayalar diye emr-i şerîf verildikte mu-

kayyed olunması için 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[746] d. 252/ def. 340, S. N. 50a (50b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1084 [M.V. 15 Kasım 1673] {M. 11-20 Kasım 1673} [Sahra-yı İsakça]

Hüküm / IV. Mehmed'den / Hanya Paşası'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Tunus ve Cezayir'in dört pare korsan gemileri 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Hanya Limanı'nda, kale altında, Venedik sefinelerini *Suda* ve *Parbusa (Martusa)*'ya giden firakaların ve kayıkların önüne çıkıp ahz ve esîr edip limana varıp yağma etmekle 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince hüküm-i hümâyûn rica etmeğin korsan hususunda korsan taifesi Akdeniz yalılarında Memâlik-i mahrûse'nin kaleleri altına vardıklarında daha önce verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtildiği üzere «Venedikliye bir vecihle zarar ve ziyan etmemek için gemi reislerinin kefilleri eline ve onun gibi korsan taifesi, Venediklinin gemilerini alıp re'âyâ ve tevâbi' esîr edip bir kale altına vardıklarında o makulelerin dizdarları bunları kale altına komayıp bir vecihle himayet ve hıyanet eylememeleri» için verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[747] d. 252/ def. 340, S. N. 51a (51b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Receb sene 1084 [M.V. 15 Kasım 1673] {M. 1-10 Kasım 1673} [Sahra-yı İsakça]

Hüküm / IV. Mehmed'den / Hersek Sancağı'na Mutasarrıf olan Mustafa'ya Gabela Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Gabela İskelesi'ne, Venedik cumhuru [Domenico Contarini] tarafından tuz almaya gelenlere mani olunmaması için görülen da'vâ üzerine verilen hükümdür. (*İonan* veled-i *Luca* ve *Dobzecco* veled-i *İstanich Franchi* ve Venedik Kapudanı *Mario Cabuze*, *Mario Guze* ve *Antonio Ramil*) [*Salt and seaports.*]

[748] d. 252/ def. 340, S. N. 52a (52b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1673} [İstanbul]

'Arz-ı hâl / Venedik'in İstanbul Baylosu Giacomo Querini'den / Sadr a'zam Ahmed Paşa'ya [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa].

Venedik baylosunun Efrenc ruhbanlarıyla ilgili olarak Sadr a'zam'a sunduğu 'arz-ı hâlidir. Devletli ve sa'âdetli sultanım efendim hazretleri sağolsun. Kudüs-i şerîf'te sâkin olan Efrenc ruhbanları kadîmü'l-ey-yâmdan nice emr-i şerîfler ve berât-ı 'âli temessükât şer'î mûcibince Zâbitlerinde ola *Kamame* Kilisesi dâhilinde Hazreti İsa makberesine girip karas eyleyip âhir mülteden bir ferdin girmesi yasak iken, hâlâ İzmir patriki olan Ağyazad nâm patrik makbere-i mezkûre girip karas eylemeye ve berâtında hilaf inhâsıyla işaret ettirip bu ana değin geri gelmediğinden dolayı vilâyet kadısı Efrenc ruhbanlarının ellerine arz vermiştir. Bu nedenle adı geçen Ermeni patriki hilâf-ı kadîm ve zikr olunan Efrenc ruhbanlarının elinde olan berât-ı 'âlişânları ve sâire emr-i şerifleri ve temessükât-ı şer'iyyelerine aykırı olarak gidip karas etmeyi eylemeğin ruhban Efrenc keferâsına külli gâred ve çile olur merhametli sultanım hazretlerinin kemâl-i adaletlerinden mücerrahdır ki mezkûr Ermeni patriki zikr olunan makbereye ve havleden men ve Efrenc ruhbanları metâ'lar kadîm üzere mukayyed-i mezbûrede karas edip ahirden bir ferdi rencîde eylememek bâbında mezkûr emr-i şerîf-i ve berât-ı şerîf-i ihsân ve 'inâyet buyurula, Bâki fermân sa'âdetli sultanım hazretlerindir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[749] d. 252/ def. 340, S. N. 53a (53b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-hicce sene 1084 [M.V. Nisan'ın başları 1674] {M. 29 Mart-6 Nisan 1674} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Gelibolu Kazâsı'na tâbi' emirdir.

Âsitâne-i sa'âdet'de mütemekkin Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedikli taifesinin Gelibolu'da kadîmden bir kiliseleri olup Venedikliye mahsus olup dahl olunmamak icab eder hatası yok iken Gelibolu Kazâsı sâkinlerinden olan (boş) adlı Yahudi bin seksen senesinde zikr olunan gülistan bahçesi yerinde bir miktar yerini bila temessük fuzulen zabt edip yağmaladığı bildirilmiştir. Bu nedenle konunun mahallinde şer'îyle görülüp kazada zabt eylediği gülistana mahsus olan bahçe yerinin kendisinden alverilmesi ve vermemek için inat ederse Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[750] d. 252/ def. 340, S. N. 54a (54b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [İstanbul]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Âsitâne-i sa'âdet'de mütemekkin olan Venedik Baylosu Giacomo Querini, daha önce sadr a'zama mektûb gönderip sınırlardaki sahillerde bazı fırkaların ta'addi ve fesatlık üzere üzere harekete geçtiğini bildirmiştir. Bu fesatlığı edenlerin haklarından gelinmesi için 'arz-ı hâl üzerine bir hükm verildiği bu mektûb ile Venedik'in İstanbul'da bulunan baylosuna bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[751] d. 252/ def. 340, S. N. 55a (55b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [İstanbul]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] ve Süleyman Ağa / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu olan Giacomo Querini, daha önce sadr a'zama mektûb göndermiştir. Buna göre bazı korsanların tecavüzlerinin men olunması ta'addi ve fesatlık edenlerin gemilerinin bozdurulup el konulan erzakın da bezirgânına aliverilmesinden sonra fırkaların yakılması için Nova kapudanına ve o civarda olan zâbitlere hitaben emr-i şerîf gönderilmiştir ve başka başka mübaşirler ta'yîn olunmuştur. Sadr a'zam bu çabalar neticesinde korsanlık faaliyetlerinin son bulmasını umduğunu da baylosa bu mektubuyla bildirmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[752] d. 252/ def. 340, S. N. 56a (56b İtl.)

Tahrîren fi-4 Zi'l-hicce sene 1084 {M. 12 Mart 1674} [Gabela]

Hüccet / Gabela Kadısı Abdullah Efendi

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Da'vâcı: Bilfiil Dubrovnik'in kalesi *velastellerinden* Pozo (*Boro*) nâm *valastel*. Da'vâlı: Venedik Cenedalı cânibinden vekil olan Gio. Battista Supin. Gabela İskeleyi'nde vâki' tuz hane kadîmden Dubrovnik tâcirlerinin tuz haneleri iken hâlâ merkum Gio. Battista Supin fuzulen zikr olunan tuz haneye girip Venedik tâcirlerinin tuzlarını koyup zabt etmiştir. Sual olunduktan sonra men ve def olunup tuz hane Dubrovnik tâcirlerine zabt ettirilmelidir. Gio. Battista'ya sual olduğunda cevabı: Venedik tuz hane-i mezkûre kadîmden Venediklinin olup lakin bir kaç sene Venedik tâcirleri iskele-i mezkûreye gelmeyince Dubrovnik tâcirleri iskele-i mezbûreye tuz götürüp fûruht ederlerdi. Lâkin işbu sene-i mübarekede bundan akdem Venedik generali tarafından vekil olan Iovan veled-i Luka (*Luca*) ve Pizco veled-i Estepanik (*Stoponie*) ve

Dubrovnik tarafından vekil olan Maroye Koca (*Maroze Coza*) ve Maroye Kayogme (*Maroze Camigo*) ile bilfiil Hersek Valisi Mustafa Paşa hazretlerinin divânında Gabela Kadısı huzurunda müdafaa-i şer'î şerîf olduklarına kadîmden iskele-i mezbûre tuz hane-i mersume Venediklinin olduğu şer'en anlaşılmıştır. Mahkeme neticesi: Tuz hane, Venediklilerindir, Dubrovniklilerin değildir. (Bu konu ile ilgili olarak 747 numaralı belgede geçen isimler: *Ionan* veled-i *Luca* ve *Dobzecco* veled-i *İstanich Franchi* ve Venedik Kapudanı *Mario Cabuze*, *Mario Guze* ve *Antonio Ramil* [Ayrıca bkz. 733 ve 747] [*Salt and seaports.*]

[753] d. 252/ def. 340, S. N. 57a (57b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1084 {M. 9-18 Mart 1674} [Gabela] Mürasele / Gabela Kadısı Abdullah Efendi'den / Gabela İskelesi'nde tuz hanesinde vâki' Dubrovnik'in Tâcirleri.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Gabela İskelesi'nde Venedikli tüccarlar ile Dubrovnikli tüccarların da'vâsı neticesinde Gabela kadısı tarafından yazılan müraseledir. İnhâ olunur ki işbu baisü'l-mürasele Venedik generalinden vekil olan Gio. Battista nâm müste'min meclis-i şer'îye emr-i şerîf ibraz edip Gabela İskelesi kadîmden Venediklinin olup iskele-i mezbûre tuzları fûruht edegelpip Dubrovniklinin tâcirleri geldikleri gibi ba'del-yevm dahi kadîmden olageldiği üzere Venedik tâcirleri Gabela İskelesi'nde tuz emtâ'-i sâire getirip bey' eyleyeler Dubrovnik'in tâcirleri dahi nehr-i Kuruyasıyla nehr-i Terkon bulunduğu yere tuz götürüp bey' ederlerse bir ferd mani olmaya işbu tasrih buyurulmaya fermân-ı 'âli mücibince iskele-i mezbûreye zabt etmek için cânib-i şer'îden mürasele-i mezbûreden fermân-ı 'âli ile ref' olunduğunuz hasbiyle iskele-i Gabela'dan ferâgat...edesiz ve siz ki Venedik tâcirleri siz Gabela İskelesi'ni ve tuz hanesini zabt edesiz müceb-i müraseleye amel olasız. [Ayrıca bkz. 733, 747 ve 752] [*Salt and seaports.*]

[754] d. 252/ def. 340, S. N. 58a (58b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1085 [M.V. 20 Mayıs 1674] {M. 17-26 Mayıs 1674} [İstanbul] Rikâb-ı Hümâyûn / IV. Mehmed'den / Sakız Kadısı'na.

Südde-i sa'âdette mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik sefinelerinden *Specchio di Mar* adlı sefine Venedik'den peksimetleriyle yüklü olarak Suda Kaleşi'ne gitmiştir. Burada yüklerini bırakan sefine için, Kandiye Eyâleti'ne mutasarrıf olan İbrahim Paşa, Suda Limanı'nda olan sefineye dostluğa

binaen İzmir'e gidecek askerleri olduğunu bildirmiştir. Sefine, Kandiye Limanı'na dâhil olduktan sonra vezir müşarünileyh tarafından varan kimseyi sefineye koyup Kandiye cânibine yollamıştır. Bu sefine Kandiye Limanı'na dâhil olduktan sonra adı geçen Vezir İbrahim Paşa'nın askeri, bir paşa ve bir askerle sefine İzmir'e gönderilmiştir. Sefine Rodos'a dâhil olduktan sonra Kıbrıs Beylerbeyisi Abdulkadir Paşa kendi adamlarından bir nefer adamı gemi için ta'yîn edip gemiye asker koyup tekrar Rodos'a göndermiştir. Gemi Rodos'a dönerken, Rodos etrafında Trablus gemileri rast gelip mezbûr sefineli ve adamları Sakız'a götürmüşlerdir. Sefinenin hâlâ Sakız'da liman içinde olduğunun bildirilmesi üzerine ol babda hükm-i hümâyûn ricası üzerine bu sefineye Trablusluların dokunmaması bildirilmektedir. [*Venetian ships.*]

[755] d. 252/ def. 340, S. N. 59a (59b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1084 {M. 5-13 Ağustos 1673}

Hükm / IV. Mehmed'den / İskender (Arnavutluk) Sancağibeyi Hasan ve Karheli Sancağibeyi Mehmed ve diğer olan Sancakların yalılarında vâki' olan Kadılar'a ve diğer olunan Kazâların vâki' Neferât Ağaları'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Daha önce gönderilen emir üzere ol sahillerde gezip ticaret edenler Venedikliye dostluğa aykırı hareket eylemek üzere müteahhid ve birbirlerine kefil oldukları hüccet olunup Âsitâne-i sa'âdet'e de bildirilmişken hâlâ dostluğa aykırı bazı kimesnelerin fırkatalarıyla korsanlığa çıkıp Venedik tüccarına, adalardan ve sahillerden saki re'âyâlarına saldırdıkları bildirilmiştir. Hükümde, bu fesatları edenlerin haklarından gelinmesi ve onlara ruhsat verilmemesi bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[756] d. 252/ def. 340, S. N. 60a (60b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1084 {M. 5-13 Ağustos 1673}

Hükm / IV. Mehmed'den / Bervech-i arpalık Hersek Sancağı'na mutasarrıf olan Mustafa ve Nova Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] «Venedik tüccarına ve re'âyâsına ve memleketine ta'addi ve tecavüz olunup tarafların tüccarı emin ve sâlim ticaret edip kimesne mani olmayıp dahl ve ta'arruz eylemeyeler» diye sulh ü salaha aykırı olarak Nova Kale-si'nde bazı kimesneler fırkatalarıyla korsanlığa çıkmışlardır. Venediklilerden kara ve ak nâm tâcirin gemisini basıp içinde mevcut olan üç yüz varil hamr ve otuz varil sirke ve beş bin anason gemi alanıyla ve

bin altınlık eşyanın, Karadanaklı dört nefer gemici tarafından yağmalandığı bildirilmiştir. Bu nedenle dostluğa aykırı olarak bu fesadı gerçekleştirenlerin gereğince cezalandırılması ve fırkata sahiplerinin dostluğa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı hareket ettirilmemesi bildirilmektedir. Vech-i meşrûh üzere verilen evâmîr-i 'âli'nin kaydların suretidir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[757] d. 252/ def. 340, S. N. 61a (61b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1085 [M.V. 1674] {M. 27 Mayıs-4 Haziran 1674} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Gelibolu ve Boğazhisarları Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'de mütemekkin Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Venedik sefinelerinden bir kıtâ' sefine bölgeye ulaştığında gemiden selametlik akçesi talep edilmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Selametlik akçesi için Ayrıca bkz. 388 ve 659] [*Unduly customs asked to Venetian ships.*]

[758] d. 252/ def. 340, S. N. 62a (62b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674}

Mektûb / İbrahim Paşa Dergâh-ı 'âli Serçavuşu'ndan / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu'na [Giacomo Querini].

Baş efendi hazretlerinin hekim başı olarak Kahire'den İstanbul'a gelecek olan Venedikli hekimin gönderilmesi için Venedik baylosuna yazılan mektûbdur. [*Arrival of a physician from Cairo for the Ottoman sultan.*]

[759] d. 252/ def. 340, S. N. 63a (63b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674}

Mektûb / Çavuşbaşından ve Vezir'den / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Venedik Baylosuna [Giacomo Querini] yazılan bir mektûbda baylos-tan dostluk gereğince bir istekte bulunuluyor. Net olarak anlaşılmayan mektûbda ekte belirtilen isteklerin baylos tarafından karşılanıp gönderilmesi talep ediliyor. Ancak bahsi geçen bu ek, belgenin olduğu kısımda mevcut değildir. [*Request made to the Venetian baylo.*]

[760] d. 252/ def. 340, S. N. 64a-b S. N. 65 İtl.

Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1085 [M.V. Haziran'ın başları 1674] {M.

27 Mayıs-4 Haziran 1674 } [Sahra-yı Babadağlı]
Nişân-ı Şerîf / IV. Mehmed'den.

Venedik cumhurunun [Venedik Doju Domenico Contarini] Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan mukim elçisinin [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Haleb'de vâki' Venedik bezirgânlarının ve barçalarının maslahatları görülmek için ta'yîn eyledikleri Marco Bembo nâm konsolos ref' olunup yerine Francesco Foscarini konsolos ta'yîn edilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk ile ilgili maddelerinin hatırlatıldığı bu nişân-ı şerîf yazılıp gönderilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[761] d. 252/ def. 340, S. N. 66a (66b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1085 [M.V. 25 Haziran 1674]
{M. 25 Haziran-4 Temmuz 1674} [İstanbul]
Hükm / IV. Mehmed'den / Haleb Kadısı'na ve Müsellim'e hükm.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de olan Venedik konsolosunun müddeti tamam olup yerine Venedik bezirgânlarından Francesco Foscarini'nin atandığını bildiren hükümdür. [Ayrıca bkz. 760] [*Appointment of a consul.*]

[762] d. 252/ def. 340, S. N. 67a (67b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Safer sene 1085 [M.V. Haziran'ın başları 1674] {M. 29 Mayıs-7 Haziran 1672} [Sahra-yı Balbadağlı (Babadağlı)]
Hükm / IV. Mehmed'den / Gabela Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Gabela İskeleyi'nde tuz meselesi ile ilgili olarak Venedikli tüccarların ticaretlerine kimsenin mani olmaması için Gabela kadısına gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 747 ve 752] [*Salt and seaports.*]

[763] d. 252/ def. 340, S. N. 68a (68b İtl.)
Tahrîren fî-evâ'ili Safer sene 1083 {M. 29 Mayıs-7 Haziran 1672} [İstanbul]
Hüccet / Galata Kadısı Ramazan Efendi'den
[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini].

Da'vâcı: Cezire-i Kıbrıs muhâfazasından olup Tuzla Kazâsı'na tâbi olan Larinka Kasabası mütemekkinlerinden Venedik taifesinden konso-

los olan Antonio Santonini nâm müstemîn Benakşa (Menekşe) ve tevâbi. Da'vâlı: Kasaba mütemekkinlerinden olup hâlâ Fransız taifesinin konsolosu Baltazar Souan nâm müste'min ve tevabi mevacehesinde ikrâr-ı mezbûre ve takrîr-i kelâm edip... Venedik konsolosunun savunmasına göre: Kasaba-i merkume mahallesinden Hora Buliroz Mahallesi'nde vâki' Venedik taifesine mahsus kilise, Osmanlı sultanının rızasıyla Venediklilere bırakılmıştır. Ancak bir kaç senedir Venediklilerin bölgeye gelmemeleri nedeniyle Fransızlar bu kiliseye el koymuşlardır. Karar neticesine göre de bahsi geçen kilisenin Venediklilerin tasarrufunda olduğu anlaşılmaktadır. [*Frenchmen.*]

[764] d. 252/ def. 340, S. N. 69a (69b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1085 [M.V. 20 Haziran 1675] {M. 15-24 Haziran 1674} [Sahra-yı Babadağ (Babadağlı)]

Hükm / İv. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı İbrahim Paşa'ya ve Gabela Kadısı'na.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarından bazıları Venedik'ten Zorzi Tanzi ve Iseppo Pialconi nâm tâcirleriyle fûruht olunmak için İstanbul'da bir mikdar metâ' göndermişlerdir ve Sakızlı İstefan Kanpoli (*Canpoli*) nâm zimmînin bey' ve şerâ hususunda ve vuku' olmakla mezbûrların alakaları yokken bazı kimesneler mücedded ahz ve celb için mezbûr Sakızlı şerik yanınızda olup şerikiniz idi bizden akçe alıp firar etti sizden alırız diye mahzenleri mühürleyip dahl ve rencide ettikleri bildirilip bu bâbda ellerinde olan fetvâ-i şerife ve 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince amel olunup men ve def olunmak bâbında hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[765] d. 252/ def. 340, S. N. 70a (70b İtl.)

Tarihsiz Fetvâ / Kadı Ali.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Bir önceki hükm ile ilgili olarak verilen fetvânın suretidir. [Ayrıca bkz. 764] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[766] d. 252/ def. 340, S. N. 71a (71b İtl.)

Tarihsiz [Sahra-yı Babadağlı]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Venedik'in İstanbul'da mukim baylosunun, Kudüs-i şerîf ziyaretgâhlarında Ermeni taifesinin ta'addilerini bildirdiği belirtilmektedir. Baylosun bu bildirisi üzerine Ahmed Paşa, gerekli uyarı ve tembihlerin taraflara yapıldığını bildirmektedir. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[767] d. 252/ def. 340, S. N. 72a (72b İtl.)
Tahrîren fi-29 Şevval sene 1082 {M. 28 Şubat1672} [Edirne]
Hükm / İV. Mehmed'den / İzmir Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giacomo Querini] Mahrûse-i Edirne'de Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. 'Ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilerden istenmeyen haraç vergisinin İzmir'de uzun zamandır aileleriyle bulunan Venediklilerden talep edilmesi üzerine verilen hükümdür. Venedik' tâbi olan İstendil ve Kefalonya Adaları'ndan gelen Venedikliler İzmir'de bakkal, bahçevan, papuççu, ekmekçi, değirmenci ve sâire işleri yapmaktadırlar. [Ayrıca bkz. 738] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[768] d. 252/ def. 340, S. N. 73a (73b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'il Receb sene 1085 {M. 1-10 Ekim1674} [İstanbul]
Hükm / İV. Mehmed'den / Trabluşşam Beylerbeyisi Hasan Paşa'ya hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik konsolosunun Michiel adlı tercümânının ve hizmetkârının şiddete maruz kalması ve guruşlarına el konulması üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince men olunması için gönderilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[769] d. 252/ def. 340, S. N. 74a (74b İtl.)
Tahrîren fi-elyevm Receb sene 1085 [M.V. 13 Aralık 1674] [İstanbul]
Sebeb-i tahrîr Hükmü / İV. Mehmed'den / Cezire-i Zaklisa

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakyntos island.*]

[770] d. 252/ def. 340, S. N. 75a (75b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Gabela]

'Arz-ı hâl / Gabela Kadısı Abdullah Efendi'den / Hersek Paşası'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedikli tüccarların Gabela İskelesi'ne getirdikleri tuz ile ilgili 'arz-ı hâldir. [Ayrıca bkz. 733, 747 ve 752] [*Venetian merchants brings salt to Gabela.*]

[771] d. 252/ def. 340, S. N. 76a (76b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Gabela]
Mektûb / Gabela Kadısı Abdullah Efendi'den.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedikli tüccarların Gabela İskelesi'ne getirdikleri tuz ile ilgili mektûbdur. [Ayrıca bkz. 733, 747, 752 ve 770] [*Salt and seaports.*]

[772] d. 252/ def. 340, S. N. 77a (77b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1674}
Emir / Kapudan Mustafa Paşa'dan / Gabela Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedikli tüccarların Gabela İskelesi'ne getirdikleri tuz ile ilgili Gabela kadısının 'arz-ı hâl ve mektubu üzerine verilen emirdir. [Ayrıca bkz. 733, 747, 752, 770 ve 771] [*Salt and seaports.*]

[773] d. 252/ def. 340, S. N. 78a (78b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel evvel sene 1085 {M. 23 Ağustos-1 Eylül 1674} [Makraska]
Hüccet / Makraska Kadısı.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venediklilerin tasarruf ettikleri mülklerinden çıkarılmaları üzerine görülen da'vânın hüccetidir. [*Venetians ask to be left in their own houses and not to be sent away.*]

[774] d. 252/ def. 340, S. N. 79a (79b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Makraska]
Mürasele / Makraska Kadısı tarafından.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Nehr-i Çatna yakınında bulunan Omiş (*Omis*) Kalesi'nin ahâlisine inhâ olunur ki Ruguzunca (*Ragornice*) ve Küçekde (*Cizcik*) Karyelerinde bulunan mülk bağlarınız ve topraklarınız kadîmden nicesiyle tasarruf eylediğiniz yine ol menval üzere zabt ve tasarruf etmek sizlere mürasele veril-

miştir. Mallarınızı zabt ve tasarruf ediniz. [Ayrıca bkz. 773] [*Venetians ask to be left in their own houses and not to be sent away.*]

[775] d. 252/ def. 340, S. N. 80a (80b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Makraska]

Tezkire / Nâzır Veli Ağa'dan (Makraska Kadısı) / Omiş Ahâlisi'ne verdiği Tezkirenin suretidir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Önceki iki metinle ilgili verilen tezkiredir. (Ayrıca bkz. 773 ve 774) [*Venetians ask to be left in their own houses and not to be sent away.*]

[776] d. 252/ def. 340, S. N. 81a (81b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Makraska]

'Arz-ı hâl / Makraska Kadısı 'ndan / Âsitâne-i sa'âdet'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] İmoçka (*Imoschi*) Kazâsı'nda vâki olan Akranik Kalesi, Omiş Kalesi ahâlisi yedlerinde mevcut olan kadîmden emr-i şerîfler gereğince yine ibkâ ve mukarrer etmek için Der-i devlet medâr'a sunulan 'arz-ı hâldir. (Ayrıca bkz. 773 , 774 ve 775) [*Petition to the sultan in favour of the inhabitants of the Akranik castle.*]

[777] d. 252/ def. 340, S. N. 82a (82b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel evvel sene 1037? {M. 28 Ocak-6 Şubat 1628} [İstanbul]

Hükm / İV. Mehmed'den / Bosna Beylerbeyisi'ne ve Dizdarı'na ve Kilis Sancağbeyi'ne ve Kilis ve İmoçka Kadıları'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giacomo Querini] Der-gâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâldir. Bosna Eyâleti'nde bulunan Kamen Kalesi dizdarının ve Polîçe (*Polizza*) Nahiyesi emini olan İbrahim'in Venedik'in sınırlarında bulunan ahâliye kötü mu'âmele etmesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince gönderilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[778] d. 252/ def. 340, S. N. 83a (83b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1085 [M.V. Ekim'in sonları 1674] {M. 31 Ekim-9 Kasım 1674} [Sahra-yı İsakça]

Hükm / İV. Mehmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezir'e ve Mısır Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarlarından (boş) adlı tâcirin Mahrûse-i Mısır sâkinlerinden (boş) adlı Yahudi zimmetinde kalan hakkı için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince gönderilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[779] d. 252/ def. 340, S. N. 84a (84b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [Sahra-yı İsakça]

Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] tarafından, Süleyman Ağa.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini, Venedik Körfezi'ne giren fırkatanın eşkiyâsını Sadr a'zam'a bildirmiştir. Bu nedenle eşkiyânın haklarından gelinip fırkatalarının yakıldığıının baylosa bildirildiği mektûbdur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[780] d. 252/ def. 340, S. N. 85a (85b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1085 [M.V. Ekim'in sonları 1674] {M. 31 Ekim-9 Kasım1674} [Sahra-yı İsakça]

Hükm / IV. Mehmed'den / Mısır (Kahire) Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Ordu-yı Hümâyân'a 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarlarından (boş) adlı tüccarın Mahrûse-i Mısır sâkinlerinden (boş) Yahudinin zimmetinde kalan hakkı için gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 778] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[781] d. 252/ def. 340, S. N. 86a (86b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şa'bân sene 1085 [M.V. Ekim'in sonları 1674] {M. 31 Ekim-9 Kasım1674} [Sahra-yı İsakça]

Hükm / IV. Mehmed'den / Kıbrıs Kadısı ve Müsellimi'ne.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Ordu-yı Hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Kıbrıs Ceziresi'nde Venedik konsolosuna ait yerlerin Fransız konsolosunca zabt edilmesi üzerine bu yerlerin Venedike ait olduğunu bildiren hükümdür. [*Frenchmen.*]

[782] d. 252/ def. 340, S. N. 87a (87b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [İstanbul]

'Arz-ı hâl / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giacomo Querini] / Osmanlı Sultanı'na [iv. Mehmed].

Efrenç bezirgânlarından birinin vefât etmesi üzerine, bezirgânın Galata'da olan *San Francesco* Kilisesi mahalline defn olunması talebi için sunulan 'arz-ı hâldir. [*Request for a burial place for a Christian merchant in San Francesco church.*]

[783] d. 252/ def. 340, S. N. 88a (88b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1674} [İstanbul]

'Arz-ı hâl / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giacomo Querini] / Osmanlı Sultanı'na [iv. Mehmed].

Venedik tüccarlarının getirdikleri malların gümrüklerinin ödenmesinin ardından ziyâde bir akçe ve bir habbe alınmaması için sunulan 'arz-ı hâldir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[784] d. 252/ def. 340, S. N. 89a (89b İtl.)

Tahrîren fi-13 Cemâziyel ahir sene 1085 {M. 14 Eylül 1674} [İstanbul]

Hüccet /Divân Kadısı Mehmed Efendi, Mısır Kadısı Mustafa Efendi.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Önceki iki belgede bahsi geçen konu ile ilgili olarak görülen da'vânın hüccetidir. [Ayrıca bkz. 778 ve 780] [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[785] d. 252/ def. 340, S. N. 90a (90b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Şa'bân sene 1085 [M.V. 10 Kasım 1674] [İstanbul] Sebeb-i Tahrîr Hükümü/ iv. Mehmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereğince yıllık ödemesinin yapılması üzerine temessük yazılması için verilen sebeb-i tahrîr hükümüdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[786] d. 252/ def. 340, S. N. 91a (91b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Ramazan sene 1084 [M.V. Aralık 1674] {M. 10-19 Aralık 1673} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Mısır Muhâfazası'nda olan Vezirim Hüseyin Paşa'ya ve Kadısı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İnebahtı, Mora ve sâire Memâlik-i mahrûse'de bulunan bazı kimesneler, Venedikten gelen bezirgânların mallarına «bizim Venedikli tâcirlerden alacağımız vardır» diye el koymuşlardır. Venedikli tüccarları rencide etmeleri ve Fransız tüccarların dahi bu olaylara karışması üzerine hükm-i hümâyûn ricası üzerine gönderilen hükümdür. [*Frenchmen; mistreatment of Venetians.*]

[787] d. 252/ def. 340, S. N. 92a (92b İtl.)

Tarihsiz [?]

Mektûb / Kapudan Ali Paşa'dan / Ayamavra ve İnebahtı Sancakları'nda vâki' Kadılar ve Livâ-i mezbûrede vâki' olan Dizdarlar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Daha önce defalarca korsan fırkata ve kayıklarının bulundurulmamasının bildirilmiş olmasına rağmen, Ayamavra ve İnebahtı eyaletlerinde tekrar korsan fırkata ve kayıklarının bulundurulması ve bundan Venedik'in zarar görmesi üzerine bölgelere gönderilmiş mektûbun suretidir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[788] d. 252/ def. 340, S. N. 93a (93b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1081 [M.V. Eylül'ün başları 1671] {M. 28 Ağustos-6 Eylül 1670} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Galata Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin 'Atabe-i hüsrevâne'ye 'arz-ı hâlidir. Venediklilerin tasarrufunda olup Galata'da mevcut olan kiliseye yönelik saldırılar olması üzerine; 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bu kilisenin tasarrufunun Venediklilerde olduğunu bildiren hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[789] d. 252/ def. 340, S. N. 94a (94b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1085 [M.V. 20 Ocak 1675] {M. 8-17 Ocak 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Mora Sancağı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin

Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ayamavra ve İnebahtı Kaleleri'nden Venedik Körfezi'ne korsanlığa çıkan fırkataların yakılıp korsanların haklarından gelinmesi için gönderilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[790] d. 252/ def. 340, S. N. 95a (95b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1085 [M.V. 20 Ocak 1675] {M. 8-17 Ocak 1675}

Hükm / IV. Mehmed'den / Hersek Sancağı'na hükm.

Südde-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Nova Kalesi'nden Venedik Körfezi'ne korsanlığa çıkanların haklarından gelinmesi için daha önce hükümler gönderilmiş olmasına rağmen korsanların faaliyetlerinin devam etmesi üzerine, 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bu korsanların haklarından gelinip fırkatalarının yakılmasını bildiren hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[791] d. 252/ def. 340, S. N. 96a (96b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevval sene 1085 [M.V. 20 Ocak 1675] {M. 8-17 Ocak 1675}

Hükm / IV. Mehmed'den / İskenderiye Sancağı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Ülgün ve Bar Kaleleri'nden Venedik Körfezi'ne korsanlığa çıkan fırkataların yakılması ve korsanların haklarından gelinmesi için daha önce hükümler gönderilmiş olmasına rağmen korsanların faaliyetlerinin devam etmesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince bu korsanların haklarından gelinip fırkatalarının yakılmasını bildiren hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[792] d. 252/ def. 340, S. N. 97a-b S. N. 98 İtl.

Tarriren fi-evâsiti Ramazan sene 1084 [M.V. 20 Aralık 1674] {M. 20-29 Aralık 1673} [Edirne]

Nişân-ı şerif / IV. Mehmed'den / [Mısır'a konsolos ataması için].

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye'i Mısır'da bulunan Venedik Konsolosu Alvise Querini'nin görev süresinin dolması üzerine, yerine Venedik beyzâdelerinden Orazio Bembo adlı kimse konsolos ola-

rak ta'yîn edilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn şartlarında yer alan konsolosluk haklarını hatırlatan nişân-ı şerîf verilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[793] d. 252/ def. 340, S. N. 99a (99b İtl.)

Tahrîren fi-17 Zi'l-ka'de sene 1084 [M.V. 12 Şubat 1675] {M. 12 Şubat 1675}

Buyuruldu / Kapudan Ali Paşa'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi olan Paşa Hazretleri'ne ve Tuzla Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet-i İstanbul'da mukim olan Venedik Elçisi Giacomo Querini'nin Tersane-i Âmire'ye 'arz-ı hâlidir. Kıbrıs'ta Larifka (*Larinca*) Kasabası'nda bulunan Venedik konsolosu Gio. Antonio Santonini adlı kimse daha önce huzur-u şer'î şeriye varıp adı geçen kasabada bulunan Poliroz Mahallesi'nde bulunan Venedik taifesine mahsus kiliseler olduğunu bildirmiştir. Venediklilerin tasarrufunda olan bu kiliseyi Fransız elçisinin zabt etmesi üzerine kilisenin tasarruf hakkının Venediklilerde olduğunu bildiren hükm gönderilmiştir. [*Frenchmen.*]

[794] d. 252/ def. 340, S. N. 100a (100b İtl.)

Tahrîren fi-18 Zi'l-hicce sene 1085 [M.V. 13 Şubat 1675] {M. 15 Mart 1675}

Buyuruldu / Kapudan Ali Paşa'dan /Kıbrıs Beylerbeyisi Mehmed Paşa ve Kıbrıs Mevlânâ Efendi Hazretleri'ne.

Hâlâ Cezire-i Kıbrıs'ta Venedik konsolosu olan Gio. Antonio Santonini daha önce Galata'da bulunan Bezirgân Estefani ile mektûb gönderip «beka Kıbrıs tercümânı olan Marcoloni Coromel adlı nasraniyeye akçe elzem gelir ise iki bin esri gurus veresiz» diye bu Estefan'ın hazır akçesi bulunmadığından hâlâ İstanbul'da Venedik elçisi olan [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu] Giacomo Querini dahi aynı istekte bulununca tercümâna bu ücretin ödenmesi gereği buyurulmaktadır. [*Venetian consuls.*]

[795] d. 252/ def. 340, S. N. 101a (101b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1085 [M.V. Şubat 1675] {M. 26 Şubat-7 Mart 1675} [Edirne]

Hükm / İV. Mehmed'den / Hersek Sancağubeyi ve Gabela Kadısı'na hükm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Gabela İs-kelesi'ne Venedikli tüccarların getirdikleri tuz ile ilgili olarak gönderil-

miş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 733, 747, 752, 770, 771 ve 772] [*Salt and seaports.*]

[796] d. 252/ def. 340, S. N. 102a (102b İtl.)
Tahrîren fi-18 Zi'l-hicce sene 1085 [M.V. 25 Mart 1675] {M. 15 Mart 1675}
Buyuruldu / Kapudan Ali Paşa'dan / Mevlânâ Andira Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini, Venedik bezirgân kalyonlarından bir kıtâ' kayığın şiddetli rüzgârdan dolayı Meknos Ceziresi'ne gittiğini haber vermiştir. Bu nedenle Venedik'e ait olan bu kayığa kimsenin bir müdahalede bulunmaması ve yakıp içindeki mallarını yağmalamaması ve bu nedenle Venediklilerin rencide edilmemeleri bu mektûb ile Andira kadısına buyurulmaktadır. [*Wreck of Venetian ships.*]

[797] d. 252/ def. 340, S. N. 103a (103b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1676} [Edirne]
Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Bir önceki hükümde geçen olaydan bahsetmektedir. Sadr a'zam Ahmed Paşa, Venedik baylosuna, mektûbunu aldığını ve bu konu ile ilgili olarak gereğini yaptığını bildirmektedir. [Ayrıca bkz. 796] [*Wreck of Venetian ships.*]

[798] d. 252/ def. 340, S. N. 104a (104b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1676} [Edirne]
Mektûb / Sadr a'zam Ahmed Paşa [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa] tarafından, Süleyman Ağa / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye.

Yine aynı olay üzerine Venedik Baylosu Giacomo Querini'ye gönderilmiş başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 796 ve 797] [*Wreck of Venetian ships.*]

[799] d. 252/ def. 340, S. N. 105a (105b İtl.)
Tahiren fi evâ'ili Muharrem sene 1086 [M.V. Mart'ın sonları 1675] {M. 16-25 Mart 1676} [Edirne]
Buyuruldu / Sadr a'zam Ahmed Paşa'dan [Köprülü Fazıl Ahmed Paşa].

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-

ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik taifesinin harâmi ve levend kimesnelerle karşılaşmaları ve bunların Venediklileri esîr almaları durumunda ele getirilip haklarından gelinmesi için Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmeleri 'ahidnâme-i hümâyûn ile bildirilmiştir. Caret Kalesi'nden çıkıp Venedik Körfezi içerisinde korsanlık eden Ramazan Reis'in fırkatası içinde olan levendlerin 'ahidnâme-i hümâyûn uyarınca haklarından gelinmek üzere Hanya'ya teslim olunmaları için fermân-ı hümâyûn olmuştur. Bunun üzerine levendler teslim olunmuştur. Ancak daha sonra bu levendler İstendil kayığını basıp içinde olan eşyaları yağmalamışlardır. Bunun üzerine bu levendlerin haklarından gelinmesi için emri şerîf talep edilmiştir. Buna göre bu leventlerin eşkiyâlıkları doğru ise haklarından gelinmek üzere hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[800] d. 252/ def. 340, S. N. 106a (106b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1086 [M.V. Mart'ın sonları 1675] {M. 16-25 Mart 1676} [Magosa]

'Arz-ı hâl / Magosa (*Famagosta*) Kadısı'ndan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Kıbrıs'ta Tuzla Kasabası'nda bulunan Venedik konsolosluk hanesiyle ilgili olarak, bu hanenin Venedik'e ait olduğunun bildirilmesi için sunulan 'arz-ı hâlidir. [*Request to recognize a house in Tuzla quarter as belonging to Venetians.*]

[801] d. 252/ def. 340, S. N. 107a (107b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1676} [İstanbul]

'Arz-ı hâl-i maksirâneleri / Âsitâne-i sa'âdet'den / Kıbrıs Keferâsı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Kıbrıs'ta bulunan hanın Venedik konsolosunun malı olduğu ile ilgili başka bir belgedir. [Ayrıca bkz. 800] [*Request to recognize a house in Tuzla quarter as belonging to Venetians.*]

[802] d. 252/ def. 340, S. N. 108a (108b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Muharrem sene 1087 [M.V. Nisan 1675] {M. 16-25 Mart 1676}

Vech-i Tahrîr-i Huruf oldur ki / Mehmed Sabri.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik konsolosunun hanı ile ilgili başka bir belgedir. [Ayrıca bkz. 800 ve 801] [*Request to recognize a house in Tuzla quarter as belonging to Venetians.*]

[803] d. 252/ def. 340, S. N. 109a (109b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1080 [M.V. Haziran 1670] {M. 12-20 Mayıs 1670}
Hükm / İV. Mehmed'den / Kandiye Paşası'na hükm (Ahmed Paşa).

Venedik cumhurunun [Venedik Doju Domenico Contarini] İstanbul büyükelçisi Alvisè Molino'nun [Alvisè Molin] 'arz-ı hâlidir. Venedik ile savaşa (cenk ü cüdâl) son verilip barış (sulh ü salah) olmakla Venediklinin hâlâ ellerinde kalan Suda ve Karabuse (*Carabuse*) ahâlisinin ticaretlerine engel olunmamasını bildiren hükümdür. [*Venetian merchants; peace agreement.*]

[804] d. 252/ def. 340, S. N. 110a (110b İtl.)
Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1086 [M.V. 19 Haziran 1675] {M. 5-14 Haziran 1675} [Edirne]
Hükm / İV. Mehmed'den / Mora Sancağı'na ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Zaklısa Adası'nda bulunan Venedik re'âyâsı olan bazı Yahudilerin (*Mose Levi, Caim Romano* veledi-i *Mumahem* ve diğer *Caim Romani* veledi-i *Iacob*) Venedik'e gitmeleri için Venedik'in Mora'da bulunan konsolosu olan Francesco'ya teslimlerini bildirir hükümdür. [*Passaport.*]

[805] d. 252/ def. 340, S. N. 111a (111b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1675} [İstanbul]
'Arz-ı hâl / Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Giacomo Querini] / Osmanlı Sultanı'na [İV. Mehmed].

Venedik tüccarlarının gümrük işlemlerini yapmalarının ardından bazı bekçi harici, yasakçı, subaşı, çorbacı, ekmekçi, mumcu, kuyucu ve rüsum sarrafı ve sâire bunun gibi haraçlar alınması üzerine tüccarlardan gümrük işlemlerini yaptıktan sonra haraç alınmamasın diye emri şerif verilmesi için sunulan 'arz-ı hâlidir. [Ayrıca bkz. 803] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[806] d. 252/ def. 340, S. N. 112a (112b İtl.)
Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1086 [M.V. Haziran'ın sonları 1675] {M. 15-24 Haziran 1675} [Edirne]
Hükm / İV. Mehmed'den / Mısır Paşası'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahmiyye-i Mısır'da Venedik tüccarlarından Marco Ziani adlı tâcirden üç yüz guruş alınıp tâcirin ta'addi edilmesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları ve süre gelen dostluk gereğince tâcirden alınan her ne ise kendisine geri i'âde edilmesi gereğini bildiren hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[807] d. 252/ def. 340, S. N. 113a (113b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1086 [M.V. 10 Temmuz 1675] {M. 15-24 Haziran 1675} [Edirne]

Hüküm / IV. Mehmed'den / Kıbrıs Paşası'na ve Magosa Kadısı'na hüküm.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Kıbrıs'ta Tuzla'da bulunan konsolos hanının Fransa elçisi tarafından zabtedilmesi üzerine gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 800 ve 801] [*Frenchmen.*]

[808] d. 252/ def. 340, S. N. 114a (114b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1086 [M.V. Temmuz'un başları 1675] {M. 15-24 Haziran 1675}

Hüküm / IV. Mehmed'den / Mısır Paşası'na ve Kadısı'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bu hükümde, Venedik konsolosu ve adamlarının korunup kollanması bildirilip kimsenin rencide edilmemesi ve bir kimsenin borcundan dolayı sorumlu tutulmaması bildirilmişken Venedik tüccarı olanların dahl edilmesinin ardından emri şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[809] d. 252/ def. 340, S. N. 115a (115b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel evvel sene 1086 [M.V. 30 Temmuz 1675] {M. 2-11 Eylül 1675} [Edirne]

Hüküm / IV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı ve İstanbul Kadısı'na hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli tüccarların getirdikleri ve alıp götürdükleri mallardan belirlenen oranların hâricinde vergi alınmaması için emri şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those estab-*

lished in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.]

[810] d. 252/ def. 340, S. N. 116a (116b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti sene Cemâziyel evvel sene 1086 [M.V. Ağustos'un başları 1675] {M. 2-11 Eylül 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Mısır Paşası'na ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik konsolosu olan Orazio Bembo'nun 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak rencide edilip mallarına gümrük emini tarafından el konulması üzerine 'emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/or other Ottoman officers.*]

[811] d. 252/ def. 340, S. N. 117a (117b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziyel ahir sene 1086 [M.V. Ağustos'un başları 1675] {M. 23 Ağustos-1 Eylül 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Akdeniz'de Kapudan olana ve Nakşa Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik Nakşa konsolosu olan Anastas'ın rencide edilince emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians.*]

[812] d. 252/ def. 340, S. N. 118a (118b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Cemâziyel evvel sene 1086 [M.V. Ağustos'un başları 1675] {M. 24 Temmuz-3 Ağustos 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Trablusşam Beylerbeyisi'ne hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i İstanbul'da ve Preveze'de ve Trablus İskeleleri'nde ve sâire yerlerde Venediklilerin rencide edilmemesi için 'ahidnâme-i hümâyûn kararı olmasına rağmen Trablus'ta Venedik konsolosunun vekili Fosca'nın rencide edilmesi üzerine emr-i şerîf ricasına verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians.*]

[813] d. 252/ def. 340, S. N. 119a (119b İtl.)

Tahrîren fî-25 Cemâziyel ahir sene 1086 [M.V. 18 Ağustos 1675] {M. 16 Eylül 1675}

Buyuruldu / İstanbul Kaymakamı İbrahim Paşa'dan / Kilitbahir Dizdar Ağaları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Giacomo Querini] kalyonlarıyla Venedik tarafından 'Asitâne-i sa'âdet'e gelmek üzere olduğunu bildiren buyuruldu. [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[814] d. 252/ def. 340, S. N. 120a (120b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel evvel sene 1086 [M.V. 10 Ağustos 1675] {M. 2-11 Eylül 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Akdeniz'de Kapudan olana ve Nakşa Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Cezire-i Naşka Limanı'nda olan Anastas Gimiliano'nun (Kaptan *Giulian Franco*) Kethüda Basirto adlı zimmî ile olan da'vâsı için verilen hükümdür. [*Document about the seamy treatment to the Venetians.*]

[815] d. 252/ def. 340, S. N. 121a (121b İtl.)

Tahrîren fi-25 Cemâziyel ahir sene 1086 [M.V. 1675] {M. 16 Eylül 1675} [İstanbul]

Buyuruldu / Galata Efendisi Hazretleri'nden / Sekbanbaşı'ya ve Galata Gümrük Emini'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini] Venedik tüccarlarının getirdikleri ve alıp götürdükleri malları için gümrük işlemlerinin gereğince yapılması buyurulmaktadır. [Ayrıca bkz. 805] [*Taxes according the capitulations.*]

[816] d. 252/ def. 340, S. N. 122a (122b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziyel ahir sene 1086 [M.V. Ağustos 1675] {M. 12-20 Eylül 1675} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı olan İbrahim Paşa'ya hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin görev süresinin dolması üzerine Venedik'e gitmek üzere izin istemektedir. Bu nedenle kendisine Venedik'e gitmesi için izin verildiğini bildiren hükümdür. [*Permission to leave for the former bailo.*]

[817] d. 252/ def. 340, S. N. 123a (123b İtl.) S. N.1a boş
Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel ahir sene 1086 [M.V. Ağustos 1675] {M. 2-11 Eylül 1675} [Edirne]

Hükm / İV. Mehmed'den / Venedik'ten karadan ve deryâdan Âsitâne-i sa'âdetime gelinceye yol üzerinde olan Beylerbeyleri ve Sancakbeyleri ve ol eyâletlerde olan Kadılar'a ve zikr olunan Kazâlar'da vâki' Kale Dizdarları ve Kethüdâları ve Yeniçeri Serdarları ve Voyvodalar ve İskele Eminleri ve Neferât Ağaları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giacomo Querini'nin Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik Baylosu Giocomo Querini'nin görev süresinin dolması üzerine Venedik'e yapacağı yolculuk esnasında gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için gönderilen hükümdür. [*Permission to leave for the former bailo.*]

[818] d. 252/ def. 342, Numarasız 1
Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1091 [M.V. 1681] {M. 27 Temmuz-5 Ağustos 1681} [İstanbul]

Hükm / İV. Mehmed'den / Venedik'ten karadan ve deryâdan Âsitâne-i sa'âdetime gelinceye yol üzerinde olan Beylerbeyleri ve Sancakbeyleri ve ol Eyâletlerde olan Kadılar'a ve zikr olunan Kazâlar'da vâki' Kale Dizdarları ve Kethüdâları ve Yeniçeri Serdarları ve Voyvodalar ve İskele Eminleri ve Neferât Ağaları'na.

Südde-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Pietro Civran] görev süresinin dolması üzerine yerine Giovanni Battista Donà Venedik tarafından yeni baylos olarak gönderilmektedir. Yeni baylosun Venedik'ten İstanbul'a yapacağı yolculuk esnasında her türlü güvenlik önleminin alınması ve baylos ile yanındakilerin korunup kollanması, kimseye rencide ettirilmemesi için bölgelere gönderilen hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[819] d. 252/ def. 342, Numarasız 2
Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1092 [M.V. 24 Temmuz 1681] {M. 27 Temmuz-5 Ağustos 1681} [İstanbul]

Hükm / İV. Mehmed'den / Haleb Paşası'na ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Haleb'de bulunan Venedik konsolosunun tercümânı olan Jachia Coen'in yerine Bartolameo di Gasparo'nun atanması için 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Interpreter for Venetians.*]

[820] d. 252/ def. 342, Numarasız 3

Tahrîren fî-evâ'ili Receb sene 1092 [M.V. 20 Temmuz 1681] {M. 17-26 Temmuz 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Şam-Trablus Paşası'na ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Trablusşam ve tevâbi' iskelelerine gelen Venedik sefineleri metâ'larından 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince yüzde beş akçe gümrük vergisi ödemektedirler. Ancak tüccarların kusurları yok iken eminler taifesi, tüccarlardan hilâf-ı 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereği gümrüklerini ödedikten sonra başka akçe talep etmişlerdir. Bu nedenle sefineleriyle Trablusşam ve tevâvi iskelelere gelen tüccarlardan 'ahidnâme-i hümâyûn ile belirlenen oran hâricinde bir vergi talep edilmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[821] d. 252/ def. 342, Numarasız 4

Tahrîren fî-evâ'ili Receb sene 1092 [M.V. 20 Temmuz 1681] {M. 17-26 Temmuz 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Seyda ve Beyrud Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Seyda ve Beyrud İskeleleri'ne gelen Venedik sefinelerinden, iskelede emin olanların kânun-ı kadîme muhâlif olarak liman hakkı nâmına akçe alıp tüccarları ahz eyledikleri bildirilmiştir. Bu nedenle Venedikli tüccarlardan, 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince gümrükleri yüzde beş oranında ödedikten sonra, liman hakkı ve sâire istenmemesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 820] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[822] d. 252/ def. 342, Numarasız 5

Tahrîren fî-evâ'ili Receb sene 1092 [M.V. 20 Temmuz 1681] {M. 17-26 Temmuz 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Boğazhisarları Kadıları ve Gelibolu Kadısı'nın Nâibleri'ne hitaben hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battis-

ta Donà'nın Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Gelibolu ve Boğazhisarları'nda Venedik konsolosu olan Dimitrio'nun tercümânı, kendisinin ve adamlarının onlara yetecek kadar olan hamrlarına Gelibolu ve Boğazhisarları'nda bulunan Ali adlı kimse tarafından el konulması ve bu nedenle Venedik konsolosu ve tercümânının rencide edilmesi üzerine, emr-i şerîf ricasına verilen hükümdür. [*Wine sold to Venetians; mistreatment of Venetians.*]

[823] d. 252/ def. 342, Numarasız 6

Tahrîren fi-15 Şevvâl sene 1092 [M.V. 1681] {M. 28 Ekim 1681} [İstanbul]

Sebeb-i Tahrîr Hükümü / IV. Mehmed'den / Cezire-i Zaklisa.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà] Sebeb-i tahrîr-i tevki' refi' hümâyûn oldur ki; Tahvilinden Venedik ümerâsı cânibinden bin doksan bir Receb'in on beşinci gününde vâki' Ağustos evvelinden bin doksan iki Receb'in yirmi beşinci gününden vâki' Ağustos evveline değin 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince Cezire-i Zaklisa'nın akçesi için bin beşyüz frenki altın bin doksan iki Şevvâl'inin on beşinci gününde tercümân ile teslim edilmesi bildirilmektedir. Cezire-i Zaklisa'nın 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince yıllık ödemesi için gönderilen sebeb-i tahrîr hükümdür. [*Money paid by the Venetian Republic to the Ottoman Empire for the Zakynthos island.*]

[824] d. 252/ def. 342, Numarasız 7

Tahrîren fi-evâsiti Zilka'de sene 1092 [M.V. Kasım 1681] {M. 22 Kasım-1 Aralık 1681} [İstanbul]

Hüküm / IV. Mehmed'den / Değirmenlik Kazâsı'na hitaben hüküm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e mühürlü 'arz-ı hâlidir. Gasparo Gasparini adlı Venedikli bir tüccar daha önce Âsitâne-i sa'âdet'de bir çekeliye (İtl. *Sacoleva*) girip Girid Ceziresi'ne ticaret için giderken korsan firakataları ahz edip Değirmenlik Adası'ndan bazı kimesneler ile yekdil olup gemiyi cezire-i mezbûreye götürüp içinde olan metâ'larını yağmalamış ve tüccarın ziyâde zarar etmesine sebebiyet vermişlerdir. Bu nedenle hüküm-i hümâyûn ricası üzerine gemiden yağmalanan malların Venedikli sahibine i'âdesi ve kimsenin Venedik ile süre gelen barışa ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak iş yapmasına mücade edilmemesi için verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[825] d. 252/ def. 342, Numarasız 8

Tahrîren fî-evâ'ili Zilka'de sene 1092 [M.V. 20 Kasım 1681] {M. 12-21 Kasım 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / İzmir Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik taifesinden evli ya da bekâr olsun Memâlik-i mahrûse'ye gelip gidip rençberlik edenlerden haraç talep olunmasın diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiş iken İzmir'e kâr ü kesp için gelen Venedikli ve ona tâbi' olan İstendil ve Souda ve Körfez ve Zaklisa ve Kefalonya ve sâir Venedik re'âyâsı İzmir voyvodaları olanlar hilâf-ı 'ahidnâme-i hümâyûnsuz bezirgânlarla hizmet edersiniz ve yâhud bahçevan ve fırıncı ve sâir vech üzere kâr edersiniz diye Pare cizyesi talep edip Venediklileri rencîde etmişlerdir. Ayrıca Venedikliler geri vilâyetlerine gitmek istediklerinde onlara mani olup mallarını yağmaladıkları bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince davranıp bu haksızlıkları yapanların men ve def edilmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers; seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[826] d. 252/ def. 342, Numarasız 9

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1092 {M. 14-23 Eylül 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Âsitâne-i Sa'âdet'den İzmir'e varıncaya yol üzerine olan Kadılar'a ve Kethüdâ yerlerine ve Yeniçeri Serdarları'na ve sâir âyân vilâyetine hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik Baylosu, Venediklilerden Venier, Contarini, Pisani, Duodo ve Corner nâm beş nefer beyzâdelerin İzmir'e gitmek muradında olduklarını bildirmişlerdir. Bu nedenle Venediklilerin İstanbul'dan İzmir'e yapacakları yolculukta gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için emr-i şerîf ricası üzerine gönderilen hükümdür. [*Passaport.*]

[827] d. 252/ def. 342, Numarasız 10

Tahrîren fî-evâ'ili Zilka'de sene 1092 [M.V. 20 Kasım 1681] {M. 12-21 Kasım 1681} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / İzmir Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın sütte-i sa'âdet'e mühürlü 'arz-ı hâlidir. Venediklilerin birbirleri arasında nizâ' olursa bayloslarının ve konsoloslarının adaletlerine bırakılması için 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiştir. Ancak buna rağmen İzmir'de olan subaşı, aralarında nizâ'ları olan Venediklilerin evlerini basmış ve bu Venedikli tüccarları haps etmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn mcibince emr-i şerif rcası üzerine verilen hükümdür. [*Quarrels among Venetians.*]

[828] d. 252/ def. 342, Numarasız 11

Tahriren fi-evâsiti Zilka'de sene 1092 [M.V. 20 Kasım 1681] {M. 22 Kasım-1 Aralık 1681} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Lefko Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın sütte-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kıbrıs İskelelerine varan Venedik sefineleri 'ahidnâme-i hümâyûn mcibince getirdikleri ve alıp götürdükleri metâ'ların kânûn-ı kadım üzere gümrüklerini yüz akçede beş akçe olarak eda eyledikten sonra liman hakkı ve sâire istenmemesi için emr-i şerif rcası üzerine hükm verilmiştir. Ancak buna rağmen Kıbrıs İskelesi'ne gelen bir kötü' Venedik ticari sefinesinden cebren fazla akçe alınması üzerine emr-i şerif rcası üzerine hükm verilmiştir. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[829] d. 252/ def. 342, Numarasız 12

Tahriren fi-ev'ili Zilka'de sene 1092 [M.V. 20 Kasım 1681] {M. 12-21 Kasım 1681} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Lefko Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın sütte-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bir nceki konu ile ilgili olarak gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 828] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[830] d. 252/ def. 342, Numarasız 13

Tahriren fi-ev'ili Rebî'u'l-evvel sene 1093 [M.V. 16 Mart 1682] {M. 10-19 Mart 1682} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Ayamavra Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Ayamavra ve Preveze dizdari olan Mustafa, Azaplar Ağası Mehmed ve Topçubaşı Mehmed ve Musa Efendi'nin korsan gemilerine müsamaha gösterdikleri ve bazılarına sahip çıkıp fesatlarının gündün güne ziyâde olmasına neden oldukları bildirilmiştir. Bu nedenle süre gelen dostluk 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince iş olunması için hükm-i hümâyûn rücası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[831] d. 252/ def. 342, Numarasız 14

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1093 [M.V. Şubat 1682] {M. 19-28 Şubat 1682} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Kapudan Paşa'ya hükm.

Akdeniz'de vâki' Pare Adası re'âyâlarından Tana Miskenik (*Misscik*) adlı zımmînin firkata donatıp Venedik bayrağı ile ve harbî korsanlar ile korsanlık edip fesatlık ve kötülük etmek üzere olduğu Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà tarafından bildirilmiştir. Bu nedenle bu fesadı edenlerin ele getirilmesi için fermân-ı 'âlişân gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[832] d. 252/ def. 342, Numarasız 15

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1093 [M.V. 20 Nisan 1682] {M. 19-26 Nisan 1682} [İstanbul]

Hükm / IV. Mehmed'den / Hanya Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi olan Girid Ceziresi yakınında vâki' olan *Suda*, *Spinalonya* ve *Canabuse* nâm palankalarda sâkin Venedik re'âyâsı kendi hallerinde ticaret ederlerken Vezir (boş) tarafından rencîde edilmeleri üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince emr-i şerîf ricasına verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[833] d. 252/ def. 342, Numarasız 16

Tarihsiz {Tahmini M. 1682} [İstanbul]

Mektûb / Sadr a'zam tarafından [Kara Mustafa] / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne (Ömer Paşa) mektûb.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà] Kıb-

rıs'ta bulunan Venedik konsolosunun, tercümânının ve adamlarının rencide edilmemesini tembihleyen mektûbdur. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[834] d. 252/ def. 342, Numarasız 17

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziyel ahir sene 1093 [M.V. 15 Haziran 1682]
{M. 17-26 Haziran 1682} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Lefkoşa Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik sefineleri ile tüccarları Mısır, İskenderiye, Trablus, İskenderun ve sâire ol tarafta bulunan iskelelere vardıklarında ve geldiklerinde ve Kıbrıs İskelesi'ne İstanbul'a gitmek üzere uğradıklarında metâ'ları için yeniden gümrük işlemi yapılmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerif talebi üzerine verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations.*]

[835] d. 252/ def. 342, Numarasız 18

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziyel ahir sene 1093 [M.V. 15 Haziran 1682]
{M. 7-16 Haziran 1682} [İstanbul]

Hükm / iv. Mehmed'den / Belgrad Kadısı'na ve Kaymakamı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tüccarı Medine-i Belgrad'a getirdikleri ve alıp götürdükleri metâ'larından kânun-ı kadim üzere yüz akçede beş akçe gümrüklerini eda eyledikten sonra Belgrad'da bulunan (boş) nâm kimsenin, bu vergi oranının ziyâdesini talep etmesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerif talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[836] d. 252/ def. 342, Numarasız 19

Tarihsiz {Tahmini M. 1682} [İstanbul]

Mektûb / Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà tarafından / Kapudan Paşa'ya hitaben mektûb.

İsmail Ağa'nın Venedik tüccarları için getirdiği poliçe ve Venedikli tüccar Beniamin Caramaglio ile ilgili mektûbdur. [*Venetian merchants.*]

[837] d. 252/ def. 342, Numarasız 20

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1093 [M.V. Ekim 1682] {M. 3-12 Eylül 1682} [İstanbul]

Berât / IV. Mehmed'den / Andira Ceziresi'nde olan Piskos'a (*Piskopos*) (İtl. *Vescos*) berâtıdır.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın der-sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Andira Ceziresi'nde Efrenç taifesi için aynileri üzere piskoposları olan İnaçyo Roza (*Ignatcio Posa*) adlı rahibe verilen berâtıdır. Bu berât ile, Roza'ya Efrenç taifesinin 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince hakları bildirilmektedir. [*Appointment of a bishop for Christians*]

[838] d. 252/ def. 342, Numarasız 21

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1093 [M.V. 18 Aralık 1682] {M. 21-30 Aralık 1682} [Edirne]

Emir / IV. Mehmed'den / Yol emridir.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosuna ait olan mektûbları taşıyan bir Venediklinin yolda rencide edilip korkutulması üzerine, bu Venediklinin emin ve sâlim bir şekilde Âsitâne-i sa'âdet'e gelmesinin sağlanması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Theft of letters.*]

[839] d. 252/ def. 342, Numarasız 22

Tahrîren fî-evâsiti Safer sene 1094 [M.V. Şubat 1683] {M. 9-18 Şubat 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İskenderiye ve Karheli Sancakları Beyleri'ne hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Korsanların, İskenderiye ve Karheli İskeleleri'nde 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sulh ü salaha aykırı olarak fırkatalar bina edip donatıp Venedik Körfezi içine girdikleri ve Venediklilere saldırdıklarının bildirilmesi üzerine men edilmeleri için emr-i şerîf ricasına verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[840] d. 252/ def. 342, Numarasız 23

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. 6 Mart 1683] {M. 8-17 Mayıs 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedik re'âyâsından olan Yani'nin Çuka Adası'nda uzun zamandır hapis yatmakta olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle Yani'nin serbest bırakılması için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians.*]

[841] d. 252/ def. 342, Numarasız 24

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. 20 Mart 1684] {M. 20-29 Mart 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Rumeli Beylerbeyisi ve Mora ve İnebahtı ve Avlonya Sancakbeyleri'ne hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın ordu-yı hümâyûna 'arz-ı hâlidir. Zikr olunan sancaklarda vâki' olan Preveze ve Tavon ve Terton ve sâire iskelelerde sulh ü salaha aykırı olarak bazı kalyata ve firkata bina edip donatıp Venedik Körfezi'ne girip tüccar taifesine ta'addi ve tecavüz edildiği bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince men olunmaları için fermân-ı 'âlişân gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[842] d. 252/ def. 342, Numarasız 25

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1094 [M.V. 20 Şubat 1682] {M. 9-18 Şubat 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Bosna Paşası'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bosna'da bulunan Venedik re'âyâsının rencide edilmemesi için 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince fermân-ı 'âlişân gönderilmiştir. [*Mistreatment of Venetians.*]

[843] d. 252/ def. 342, Numarasız 26

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. 20 Mart 1682] {M. 20-29 Mart 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Zaklisa Ceziresi'nden Dimitri adlı reisin firkatası, içinde bulunan yirmi nefer Venedikli ile giderken, Emin Hüseyin ve hizmetkârı tarafından basılıp gaspedilince 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak kimsenin rencide, remide, ta'addi ve tecevüz olunmaması için hükm verilmiştir. [*Prob-*

lems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.]

[844] d. 252/ def. 342, Numarasız 27

Tahrîren fî-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. 8 Mart 1683] {M. 8-17 Mayıs 1683} [Edirne]

Hükm / iv. Mehmed'den / Kilitbahir ve Kale Kadıları'na ve Dizdarları'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Venedikli (boş) bir kapudan Venedik ile süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak gümrük işlemine tâbi tutulmuştur. Bunun üzerine hükm-i hümâyûn ricasına verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations.*]

[845] d. 252/ def. 342, Numarasız 28

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-âhir sene 1094 [M.V. Mart'ın başları 1683] {M. 30 Mart-8 Nisan 1683} [Edirne]

Nişân-ı Şerif / iv. Mehmed'den / [Bosna sınırındaki problemler üzerine].

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Bosna sınırında bulunan Venedik re'âyâsının bölge hükmdarları tarafından rencide edilmemeleri için verilen nişân-ı şerif-i hümâyûndur. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[846] d. 252/ def. 342, Numarasız 29

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. Mart'ın başları 1683] {M. 20-29 Mart 1683} [Edirne]

Hükm / iv. Mehmed'den / İstanbul ve Galata Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik'e ait vilâyetlerden çıkıp Venedik metâ'î ile Venedikli ve sâire tüccar taifesi İstanbul'a denizden barçaları ile Espelet ve Dıraç ve sâire iskelelere karadan gelip gümrüklerini verdikleri metâ'ın yaylaç hakları için hâlâ bazı Yahudi ve Nasrani tüccar taifesinin bu vergiyi ödemekte inat ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle Venedik'ten metâ'î ile gelen Venedikli ve sâire tüccarlardan gümrükleri için metâ'larından yaylaç resmleri aliverilmek bâbında hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[847] d. 252/ def. 342, Numarasız 30

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. 20 Mart 1683] {M. 20-29 Mart 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / İstanbul Kaymakamı'na ve Bostancıbaşı ve Sekban Ağa'ya hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Baylosun kendisinin, tercümânının ve adamlarının nefsi için 'ahidnâme-i hümâyûn mücibince senede ancak bir defa akçeleriyle İstanbul'a yakın iskelelerde iştira eyledikleri on bin müdd hamrı için kimseye mani olmamak bâbında hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Wine sold to Venetians.*]

[848] d. 252/ def. 342, Numarasız 31

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1094 [M.V. Mart'ın başları 1683] {M. 20-29 Mart 1683} [Edirne]

Hükm / IV. Mehmed'den / Gabela Kadısı'na hükm.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Ordu-yı hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Hükm mevcut değildir. Ancak İtalyanca çevirisi bulunmaktadır. Gabela İskelesi'ne tuz ile gelen Dubrovnikli ve Venedikli tüccarlar arasında yaşanan problem gereğince gönderilmiş olan bir hükm olduğu anlaşılmaktadır. [*Salt and sea-ports.*]

[849] d. 252/ def. 342, Numarasız 32

Tarihsiz {Tahmini M. 1683} [Edirne]

Mektûb / Kaymakam İbrahim Paşa'dan / İstanbul Kaymakamı Mahmut Paşa'ya.

Venedik tarafından bir baylos vekili gelmekle Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan baylos [Giovanni Battista Donà] Venedik tarafına gitmek istediği bildirmiştir. Bu nedenle İstanbul'da bulunan baylosa Venedik'e dönebilmesi için izin verildiğini bildirir mektûbdur. [*Permission to leave for the former bailo.*]

[850] d. 252/ def. 342, Numarasız 33

Tahrîren fî-evâ'ili Muharrem sene 1095 {M. 22 Aralık 1683} [Edirne]

Emir / IV. Mehmed'den / Yol emridir.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Baylosun görev süresinin

dolmasıyla vilâyetine kendi sefinesi ile gideceği bildirilmektedir. Baylos, sefinesiyle Boğazhisarları'na vardığında geminin yoklanması ve içinde memnu'attan ve gümrük için metâ' yok ise beklenmeden gönderilmesi buyurulmaktadır. [Ayrıca bkz. 849] [*Permission to leave for the former bailo.*]

[851] d. 252/ def. 342, Numarasız 34
Tarihsiz {Tahmini M. 1684} [Edirne]
Mektûb / Mustafa Paşa'dan [Kara Mustafa] / Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'ya.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'ya izin-nâme-i hümâyûn verildiği bu nâme-i hümâyûn'un da Ter-cümân Antonio Benetti'ye teslim edildiğini bildirir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 849 ve 850] [*Permission to leave for the former bailo.*]

[852] d. 252/ def. 342, Numarasız 35
Tahrîren fi-27 Safer sene 1095 {M. 14 Şubat 1684} [Edirne]
Buyuruldu / Kapudan Paşa'dan / Akderyâ Hükkâmlarına
Âsitâne-i sa'âdetten Venedik huduruna varıncaya karadan ve deryadan yol üzerinde vâki' olan Korsan Efendiler ve zikr olunan Kazâlar'da vâki' Müsellimler ve Kale Dizdarları ve âyân-ı vilâyette ve sâir İş Eriği ve Devr-i Bahriye sâirede Ocak Kalyonları Kapudanları ve sair Korsan Taifesi'ne .

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nun baylos olarak İstanbul'daki görev süresinin bitmesi üzerine Venedik'e emin ve sâlim bir şekilde ulaşması için gönderilmiş buyuruludur. [Ayrıca bkz. 849, 850 ve 851] [*Permission to leave for the former bailo.*]

[853] d. 252/ def. 342, Numarasız 36
Tarihsiz {Tahmini M. 1684} [İstanbul]
Mektûb (muhabbed-nâme) / Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà / Osmanlı Sultanı İV. Mehmed'e hitaben.

Âsitâne-i sa'âdet'de mukim olan Venedik Baylosu Giovanni Battista Donà'nın görev süresinin dolması üzerine Osmanlı sultanına hitaben yazmış olduğu sûret-i muhabbet-nâme'sidir. [Ayrıca bkz. 849, 850, 851 ve 852] [*Permission to leave for the former bailo.*]

[853a] d. 268/ def. 380 S. N. 1a (1b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Ramazan sene 1001 [M.V. 1 Temmuz 1591] {M.} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Gümrük Emîni Hasan Çavuş

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Venediklilerden usule aykırı olarak gümrük talep edilmesi üzerine böyle bir talepte bulunulmaması için yazılan hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman country: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officials.*]

[853b] d. 268/ def. 380 S. N. 2a (2b İtl.)

Tahrîren fi-evâhir Şevval sene 1001 [M.V. Tahmini 1 Ağustos 1592] {M.} [İstanbul]

Nişân-ı Şerif / III. Murad'dan / Venedik Doju'na

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Ermeni taifesinden Ezador (*Axadur*) ve Jave (*Xadà*) nâm Ermeniler ticaret tarikiyle Venedik'e giderlerken yolda gemileri basılıp esbâbları garet olunup sâkin mezburân Ermeniler Venedik'e vardıklarında gâret olunan esbabları Francesco Perodiek nâm Venedikliden dâvâ ve talep edilmiştir. Buna göre gerekli teftişin yapılmasının ardından Ermenilerin mallarının kendilerine iade edilmesi ve bu davadan dolayı Venedik'in bayloslarının ödeme yapmakla yükümlü olmadıklarının ahidnâme-i hümayunlar ile belirtildiğini bildirir Nişân-ı Şerif'tir. [*Venetian merchants in Ottoman country: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officials.*]

[853c] d. 268/ def. 380 S. N. 3a (3b İtl.)

Tahrîren fi-evâhir Rebiul Ahir sene 1001 [M.V.] {M.} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Gümrük Emîni Hasan Çavuş

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Bir önceki nişân-ı şerif'te olduğu gibi bunda da Ermeni tüccarların uğramış oldukları saldırı üzerine Venedik Doju'na gönderilmiş başka bir nişân-ı hümayundur. Ermeni tüccarlardan Ezador'un ismi bu belgede Haçador olarak geçmektedir. [*Venetian merchants in Ottoman country: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officials.*]

[854] d. 252/ def. 343 S. N. 4a (4b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Cemâziye'l-evvel sene 1001 [M.V. 20 Ekim 1592] {M. 13-22 Şubat 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İskenderiye Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik baylosunun bir adamı, mektûblarıyla Kotor'dan İstanbul'a gelirken Podgoriça (*Podgoriza*) Voyvodası olan Hüseyin adlı kimse ile karşılaşmıştır. Hüseyin bu karşılaşma üzerine Venedikliyi Podgoriça Nehri'nde tutup haps etmiştir. İskenderiye sancağibeyi ve kadısı tarafından da Venedikliyi salıvermesi tembihlenmeyen Hüseyin, bunun üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak Venedikliye zulm etmiştir. Bu nedenle, Hüseyin'in yaptıklarından men olunması için inâyet ricası üzerine verilen hükümdür. [*Theft of letters; mistreatment of Venetians.*]

[855] d. 252/ def. 343 S. N. 5a (5b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1001 [M.V. 20 Şubat 1592] {M. Şubat 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Sâbıkan Haleb Beylerbeyisi olan Elvandoğlu Ali'ye.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Şimdiye değin Trablusşam İskeleyi'ne yavaşan Venedik tüccarına beylerbeyleri ve defterdârları tarafından zulm edilmiştir. Tüccar taifesinin ol cânibe alıp getirdikleri kumaşları bekalarından yüz elli bin altınları zayi ve telef olmuştur. Ayrıca bu tüccarların canlarına kastedilmiştir. Menzillerde ve müdâhilde harâmilerin, tüccarların mallarına ve canlarına kastetmemeleri için gerekli tedbirlerin alınıp harâmilerin men edilmesi gerekirken, tüccarlar İskender Pınarı adlı mahalle yavaşmaları için fermân verilmesine rağmen Trablus cânibinde rencide edilip korkutulmuşlardır. Bu nedenle bunların külli zararı ve ziyanı olmuştur. Bu olaylar üzerine gönderilen hükümde Trablusşam İskeleyi'nin Sultan Süleyman zamanında Haleb'e ilhak olduğunu bu nedenle bu iskelede bir kârbân sarayı bina olunması lazım ve mühimmattandır diye rikâb-ı hümâyûn'a arz olunması üzerine görülsün diye hükm verilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[856] d. 252/ def. 343 S. N. 6a (6b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-âhir sene 1001 [M.V. 19 Şubat 1592] {M. Şubat 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mahrûse-i Haleb'de olan Venedik Baylosu'na.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Mahrûse-i Haleb'de olan Venedik baylosunun Der-sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Fren-gistan'dan metâ' getiren tüccar ve gemileri şimdiye değin Trablus İskelesi'ne yanaşırlardı. Lakin bu iskeleye varan gemilere ve tüccara ziyâde zulm ve kötülük edilmesi üzerine, iskele, Haleb Vilayeti'ne biâd olmuştur. Metâ' getiren tüccara, harâmi ve asi arab menzillerde ve müdâhilde rencide ederse diye tüccar gelmeden iskeleye giden Haleb baylosu mâl-i mîrînin yağmalandığı haberini vermiştir. Bu nedenle rikâb-ı hümâyûn'a arz olunmuştur. Haleb'e tâbi' İskenderiye Pınarı adlı mahalde bulunan iskelede tüccarların işlemlerinin rahatlıkla görülmesi için, dört kuleli bir han bina edilmesi gereğince hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 855] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[857] d. 252/ def. 343 S. N. 7a (7b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Cemâziye'l-ahir sene 1001 [M.V. 1592] {M. 5-14 Mart 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na ve Zâbitleri'na hükm ki.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te olan rahipleri zabt için Fren-gistan'dan Kudüs-i şerîf'e vardiyatlık için bir rahip vardığı zaman âdet-i kadîme üzere bir miktar nesne alınagelmektedir. Lakin kadîmden Kudüs-i şerîf'e vardiyatlık hizmetinde olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Françesko Espelo (*Francesco Aspelo*) adlı rahip bazı işleri için Haleb'e gidip geri dönecektir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince, rahipten her hangi bir nesne talep edilmemesi ve kötü mu'âmeleye maruz kalmaması için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[858] d. 252/ def. 343 S. N. 8a (8b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb sene 1001 [M.V. 12 Nisan 1593] {M. 13-22 Nisan 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi'ne hükm ki.

[Âsîtâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Bosna'ya tâbi' Kırka Sancağibeyi İbrahim, Livâ-i mezbûr beyi iken Venedik beylerine tâbi'yerlere külli zarar kasdında olduğundan gayri Venedik yerlerinden

bir ormanlık tutup ağacını kestirip ve nice re'âyâsını esîr edip 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif zulm ve kötülük etmiştir. Venediklilere zulm ve kötülük edilmesine rızâ-i şerîfin olmadığını bildirir hükümdür. [*Mis-treatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[859] d. 252/ def. 343 S. N. 9a (9b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb 1001 [M.V. 12 Nisan 1593] {M. 13-22 Nisan 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kefe Beylerbeyisi Mehmed'e.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Girolamo ve Domenico adlı zimmîlerin ve şeriklerinin Kefe beylerbeyisinin zimmetinde bir miktar akçe hakları olup kabz ve tahsil için Venediklilerin adamlarından Nicola Kefe'ye gönderilmiştir. Ancak Nicola'nın burada ölmesi nedeniyle Kefe kadısı ve mültezimleri tâcirlerin beylerbeyinde olan haklarını talep etmişlerdir. Hükm tâcirlerin mallarına, erzaklarına ve esbâblarına beytûlmâlciler, mültezimler ve gayrilerden dahl ve taaruz edilmemesini ve tâcirlerin haklarının Kefe'de olan vekilleri Piale'ye teslim edilmesi ve yâhud da bir Müslüman ile mezbûrlara gönderilmesi için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[860] d. 252/ def. 343 S. N. 10a (10b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şa'bân sene 1001 [M.V. 20 Mayıs 1593] {M. 13-22 Mayıs 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Dergâh-ı mu'allâm Çavuşları'ndan (boş, İtl. Ali) Çavuş'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beyzâdelerinden Vittor Soronzo adlı kimse, bir hizmetkârı ile birlikte ticaret niyetiyle Sakız'a gitmek için Selanik'ten altı oturak bir kayığa girip yolda giderken kayıkçılar beyzâdeyi katletmişlerdir. (Metnin bu kısmı İtalyanca kısmında daha nettir. Kayıkçılar Selanik'e gittiğinde, ilk olarak Venedikli beyzâdenin onlar tarafından öldürüldüğü sanılmıştır. Ancak kayıkçılar Venedikliyi öldürmediklerini bir levend {İtalyanca belgede korsan} kayığının beyzâdeyi ve hizmetkârını esîr aldığını bildirmişlerdir) Ancak bu kayıkçılardan üçü Selanik'e geldiklerinde ve kendilerinden Venedikli beyzâde sual olduğunda; yolda giderken bir kıtâ' levend kayığına rast geldiklerini ve bu levendlerin Venedikli beyzâdeyi ve hizmetkârını zorla ellerinden

çekip aldıklarını ve esîr ettiklerini bildirmişlerdir. Venedikli beyzâde eğer esîr edildiye, esîr olduğuna rızâ-i şerîf olmadığı ve esîrlerin serbest bırakılması bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[861] d. 252/ def. 343 S. N. 11a (11b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şa'bân sene 1001 [M.V. 1593] {M. 13-22 Mayıs 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Selanik Kadısı Mevlânâ Abdurrahim ve Selanik Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik beyzâdelerinden Vittor Soranzo'nun bir levend kayığı tarafından kaçırılıp esîr edilmesiyle ilgili olarak gönderilen başka bir hükümdür. Hükümde, Venedikli Beyzâde Soranzo'yu Selanik'e taşıyan kayıkçıların ele getirilip husus-u mezbûr teftiş olunmaları bâbında emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 860] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[862] d. 252/ def. 343 S. N. 12a (12b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân 1001 [M.V. 25 Mayıs 1593] {M. 23-30 Mayıs 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi Hasan'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedikli bezirgânların işlerinin görülmesi için Venedik re'âyâsından Dârende-i fermân-ı hümâyûn Ottavio Dolivio'nun Bosna'ya konsolos ta'yîn edilmesi Venedik tarafından rica edilmiştir. Bu nedenle paye-i serir-i i'lâma arz olunmuş ve konsolosun Bosna'ya ta'yîninin gerçekleşmesi için Bosna Beylerbeyisi'ne hatt-ı hümâyûn ile fermân-ı şerîf gönderilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[863] d. 252/ def. 343 S. N. 13a (13b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Şa'bân sene 1001 [M.V. Mayıs'ın sonu 1593] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Sâbikan Haleb Beylerbeyisi olan Ali'ye.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i Haleb'deki Venedik tâcirleri metâ'larının gümrüklerini Hazine-i Haleb'e eksiksiz öderlerken 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak beylerbeyleri ve defterdârları metâ'ları eksik

beha ile alıp akçelerini dahi aldıkları behadan noksan üzere tüccarlara ödeyip onlara zulm ve kötülük etmişlerdir. Bu nedenle Venedikli bezirgânlar Haleb'e gitmez olunca eski Haleb beylerbeyine, Haleb'e gelen Frenk bezirgânlarının maslahatlarına karışmaması emr olunmuştur. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[864] d. 252/ def. 343 S. N. Numarasız (Üzeri çizilmiş İtl. çevirisi yok)

Tahrîren fî-evâhiri Şa'bân sene 1001 {M. 23-30 Mayıs 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mora Sancağubeyi'ne.

Haliyyen Vilâyet-i Venedik Beyleri câniblerden baylos [Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] kapıma adam gönderip; Kendi mülkleri olan bir pare barça metâ' ile yükleyip Şam- Trablus cânibinden Venedik'e giderken deryâ tayfun etmekle Mora taraflarında karaya vurmuştur. Şimdiki halde yağmalanan ve hasara uğrayan esbâb ve emtâ'dan her kimde ne miktar var ise Venedik konsolosuna teslim edilmesi için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[865] d. 252/ def. 343 S. N. 14a (14b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1001 [M.V. 1593] {M. 1-10 Haziran 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Hersek ve İskenderiye Sancakbeyleri ve Mevlânâ Nova Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Hâlâ Nova nâm mahalde levendlerin dört kitâ' levend firkataları donatıp ahd ü emâna ve sulh ü salâha muhâlif olarak Kotor Körfezi'nde korsanlık edip ayende ve revende dahl, taarruz, zarar ve ziyan ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle men olunmaları için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[866] d. 252/ def. 343 S. N. 15a (15b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1001 [M.V. Haziran'ın başları 1593] {M. 1-10 Haziran 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi ve Hazine-i Âmiremin Bosna cânibi Defterdârı olan ve Vilâyet-i Bosna'da olan Sancakbeyleri ve Vilâyet-i Bosna'da olan Kadılar ve Vilâyet-i Mezbûre Zâbitleri.

Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedikli kendi tarafından Venediklinin anda işlerinin görülmesi için Ottavio Dalivoio adlı konsolosları hazır değil iken bir hususları eksik kalmasın diye ellerinde durmak için 'ahidnâme-i hümâyûn mcibince emr-i şerîf verilmesi rica edilmiştir. Ayrıca Venedikli tarafından Venediklilerin işlerinin görülmesi için ta'yîn olunan konsolosları Dârende-i fermân-ı hümâyûn Ottavio Dalivoio adlı kimsenin konsolos olarak atanması üzerine konsolosluk haklarının bildirildiği hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[867] d. 252/ def. 343 S. N. 16a (16b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Ramazan sene 1001 [M.V. Haziran'ın başları 1593] {M. 1-10 Haziran 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Delvine ve Karlheli Sancakbeyleri, Delvine ve Ayamavra Kadıları.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Parga mevzîsinin re'âyâsından dört nefer re'âyâ Delvine Sancağı'nda kendi hallerinde olup günahları yokken Delvine beyi tarafından tutulup Ayamavra'ya getirilip katledilmiştir. Ayrıca Venedik re'âyâsının kimini haps edip kiminin mallarını ve esbâbını yağmalayıp hasara uğratmışlardır. Bu nedenlerle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedik re'âyâsına ahd ü emâna ve sulh ü salâha muhâlif olarak dahl ve taarruz olunduğuna rıza-i şerîf olmadığını bildirir hükm gönderilmiştir. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[868] d. 252/ def. 343 S. N. 17a (17b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Ramazan sene 1001 [M.V. 1593] {M. 21-30 Haziran 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kapudan Sinan Paşa'ya.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. İşbu sene-i mübârekte donanma-i hümâyûn deryâya çıkmakla Venedik beylerinin memleket ve vilâyetlerine ve ta-sarruflarında olan cezirelerine ve sâir re'âyâ ve berâyâsına, donanma-i hümâyûn gemilerinden ve levend kayıkları tarafından sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak dahl ve taarruz olunmamak bâbında hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[869] d. 252/ def. 343 S. N. 18a (18b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1001 [M.V. 4 Temmuz 1593] {M. 1-10 Temmuz 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Kudüs-i şerîfe varıp gelinceye yol üzerinde vâki olan Beylerbeyleri ve Sancakbeyleri ve Kadıları ve Emnâ ve Amel ve Subaşılar ve Vilâyet Zâbitleri'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Halen Venedik'in rahibi olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Frate Bernardino Brunoni nâm rahip Kudüs-i şerîf'te olan Kamame ve sâir ziyaretgâhları ziyaret için ol cânibe gitmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venedikli rahibe yönelik olarak Kudüs-i şerîf'te ve menâzil ve müdâhilde dahl ve taarruz olunmamak bâbında hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Passaport. Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[870] d. 252/ def. 343 S. N. 19a (19b İtl.)

Tahrîren fi-Şevvâl sene 1001 [M.V. 4 Temmuz 1593] {M. 1-10 Temmuz 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Dergâh-ı mu'allâ'ya 'arz-ı hâlidir. Feth-i hâkâniden beri Memâlik-i mahrûse'de ticaret eden Venedik tâcirlerine sâir re'âyâ taifesi mirî tarafından üzerlerine nesne bırakıla gelmiş değildir. Ayrıca 'ahidnâme-i hümâyûn'da Venedik tâcirlerine âdet-i kadîme muhâlif bazı berâtlar gönderip nesne tekliflerinde bulunmasınlar diye kabul olunmuştur. Kıbrıs defterdârı tarafından, Cezire-i Kıbrıs'ta mütemekkin olan Venedik konsolosuna ve tüccar taifesine, mîrîden pembe ve sâir metâ' kısmından bazı nesnelere narh cariden ziyâde bekalarıyla zorla üzerlerine bırakılıp yine bu maku-
le daha önce defterdâr olan Ali zamanında da bu yönde teklifler olduğu bahânesiyle teklifler olunmuştur. Bu defterdârın men ve def edilmesi için hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Mistreatment of Venetians by Ottoman officers. Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[871] d. 252/ def. 343 S. N. 20a (20b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1001 [M.V. Temmuz 1593] {M. 1-10 Temmuz 1593} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf-i Alişân.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Daha önce baylos olan Lorenzo Bernardo Paye-i serir-i sa'âdet makrunuma 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerine verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'da âhir kimesnenin borcu için baylos olanlar ve tercümânları ve Venedik bezirgânları tutulup haps olunmaya diye mestur ve mukayyed iken Venedik'e palamut gönderen Marino veled-i Panuli Eskaravil (*Scaruoli*) adlı zımmînin şiddete ve türlü kötülöklere maruz kalması üzerine da'vâ olmuştur. Ayrıca Tercümân Christoforo Brutti nâm Venedikli haksız yere tutulup haps edilmiştir. Bu nedenlerle süre gelen dostluk ve 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince Venediklilerin zorla hapsedilmemeleri, rencide edilip korkutulmamaları için verilen nişân-ı şerîftir. [*Venetians cannot be considered responsible for others' debts; mistreatment of Venetians.*]

[872] d. 252/ def. 343 S. N. 21a (21b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Şevvâl sene 1001 [M.V. 19 Temmuz 1593] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden dârende-i fermân-ı hümâyûn Kordovan (*Cordovan*) adlı tâcir Cezire-i Kıbrıs'ta olan mirî pembenin Kıbrıs kantarı ile her kantarını sâir cariden ikişer yüz akçe ziyâdesiyle bekâr akçe hesabı üzere iştirâ edip ve akçesin mirî için mirîye tamamını verip aralarında üç aylık bir zaman istedikten sonra bazı kimesneler bu pembenin her kantarını bin ikişer yüz akçeye kabul ederiz demişlerdir. Hâlâ defterdâr olan Mehmed dahi ikişer yüz akçe ziyâde ile Venedikli tâcire teklifte bulunmuştur. Tâcir dahi ziyâde olan ikişer yüz akçe ziyâdeyi eğer ehli verip eline temessük almıştır. Bu nedenle zikr olunan ikişer yüz akçe ziyâde hilaf-ı şer-i şerîf alınmakla geri redd olunmak için mütteva-i şerîfe ve mûcibince Maliye tarafından verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[873] d. 252/ def. 343 S. N. 22a (22b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Şevvâl sene 1001 [M.V. 25 Temmuz 1593] {M. 1-10 Temmuz 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Önceki hükm ile ilgili olarak Kıbrıs beylerbeyisi-

ne ve kadısına gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 872] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[874] d. 252/ def. 343 S. N. 23a (23b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. 4 Ağustos 1593] {M. 9-18 Ağustos 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kefe Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Kefe'de olan Zâbitleri'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Vettor (*Vittorio*) ve Ottavio veledan Yana (*Iana*) adlı kardeşler âdet-i kadîmeleri üzere ticaret için iştirâken tuzlu balık alıp Kefe'ye vardıklarında Vettor'un ölmesiyle Kefe nâzırı olan kimse Vettor'un cümle metrûkâtını ve nakid akçesini kabz etmiştir. Ayrıca nâzır, vefât eden Vettor'un kardeşi olan Ottavio'nun dahi cümle esbâbını ve nakid akçesini zorla almış ve tâcirlerin gereci Vosporo diye bilinen mahalde olan esbâb ve metâ'larını kabz için adam gönderip kabz ettirip bu bahâne ile ol cânibten ticaret eden sâir Venedik bezirgânlarının metâ'larına ve esbâbına dahi dahl ve tarruz etmiştir. Bu nedenle tüccarların alınan akçelerinin ve esbâblarının kendi taraflarından varan adamlarına teslim olunması için hükm-i hümâyûn talebi verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[875] d. 252/ def. 343 S. N. 24a (24b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. 10 Ağustos 1593] {M. 9-18 Ağustos 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kefe Beylerbeyisi'ne ve Kadısı'na ve Müfettişi'ne ve Zâbitleri'na ve Nâzırları'na ve Beytûlmâl Eminleri'ne ve İskele Eminleri'ne hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Venediklilerin kendi tarafından Venedikli tüccarların Kefe'de işlerinin görülmesi için, Batta Massa adlı konsolosları orada hazır değil iken tüccarların işlerinin aksamaması için ellerinde bulunmak üzere 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerîf verilmesi İstanbul baylosu tarafından rica edilmiştir. Bu nedenle, Venediklilere verilen 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk ile ilgili maddelerinin hatırlatıldığı bu hükm bölgeye gönderilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[876] d. 252/ def. 343 S. N. 25a (25b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. 10 Ağustos 1593] {M. 9-18 Ağustos 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ İzmir Kadısı ve Mevlânâ Sakız Kadısı.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik bezirgânlarından bir bezirgânın vefât etmesi durumunda metâ'larına ve esbâbına beytûlmâlciler ve gayriler tarafından dahl ve taarruz edilmemesi gereği 'ahidnâme-i hümâyûn ile bildirilmiştir. Bu nedenle, Venedik tâcirlerinden Pietro Antonio Miller adlı bezirgânın Cezire-i Sakız'da vefât etmesi üzerine muhallefatına (ölümünden geride kalana) hâriçten dahl olunmayıp şeriki olan Giovanni Antonio ve Marco ve Domenico Balsarini'ye teslim olunması için emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[877] d. 252/ def. 343 S. N. 26a (26b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. 15 Ağustos 1593] {M. 9-18 Ağustos 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Gelibolu Kadısı ve Boğazhisarları Dizdarları ve Gelibolu Voyvodası'na.

Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i İstanbul'a gelen Venedik barçaları 'âdet-i kadîme üzere Gelibolu'ya ve Boğazhisarları'na vardıklarında Boğazhisar dizdarları ve Gelibolu voyvodasının mücerred celb mal için Venedik gemilerini salıvermeleri fermân olmuştur. Ancak bunlara müstakîl emr-i şerîf gelmeyince, «salıvermeyiz» diye ta'lil ve bahâne edip tüccarların külli akçelerini almayınca da salıvermeyip envâi ta'addi ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle bu dizdarların ve voyvodanın men ve def olunmaları, ayrıca Venediklilerden aldıkları akçeleri i'âde etmeleri için emr-i şerîf ricası üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [*Taxes according the capitulations. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[878] d. 252/ def. 343 S. N. 27a (27b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. Ağustos 1593] {M. 19-28 Ağustos 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Midilli Sancağibeyi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i

sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Nefs-i Venedik'te bezirgânlar Cezire-i Patnos sâkinlerinden Diyako Kaloda (*Biacoledo*) ve Anabolu (*Napoli di Romania*) sâkinlerinden Dimitri Sagomale adlı zimmîlere varıp adalardan fûruht etmek için otuz bir pastov altmış çile ve on pastov karziyye çuka vermişlerdir. Bu zimmîler Midilli'ye varıp bu çukaların bir miktarını sattıktan sonra Diyako Kaloda vefât edince cümle çuka ve behâlârı zayi olmaması için kabz edilip yüz kırk bin akçesinin Âsitâne-i sa'âdet'de bulunan hazine-i âmireye teslim olması ve geri kalanının dahi zayi olmaması için kardeşlerine kabz ettirilip bunların da Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi için emr-i şerif ricası üzerine verilen hükümdür. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[879] d. 252/ def. 343 S. N. 28a (28b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Zi'l-ka'de sene 1001 [M.V. 25 Ağustos 1593] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / Mevlânâ Galata Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Mevlânâ el-hâkim Mahrûse-i Galata'da bulunan tüccar tairesi Südde-i sa'âdet'e adam göndermiştir; Şimdiye değin Venediklilerin gümrük talep edilmeyen mallarından eminler tarafından gümrük talep edilmesi üzerine gümrük talep edilmemesi için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[880] d. 252/ def. 343 S. N. 29a (29b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm 24 Zi'l-hicce sene 1001 [M.V. 16 Eylül 1593] {M. 21 Eylül 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı Bayram'a hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Der-sa'âdet'e adam gönderip; Cezire-i Kıbrıs'a hâsıl olan mîrî pembe ve â'sârdan hâsıl olan pembe Cezire-i Kıbrıs'ta olan Venedik konsolosuna ve Venedik tâcirlerine satıldıktan sonra henüz pembe teslim olunmadan akçesi talep olunmuştur. Bununla birlikte pembe satıldıktan sonra âlâsı fûruht olunmuştur diye sicil olunup iştira eyleyenlere «hüccet verilip sonra pembe verildikte hüccet yazıldığı halde âlâsı verilmeyip gereken miktarı verilirse zulm ve ta'addi olur» diye bildirilmekte bu nedenle, bundan böyle pembe teslim olunmadan akçesi talep olunmayıp ve hüccet-i şer'ide mukayyed ve mestur olduğu üzere âlâsı verilmemek için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and tax-*

es than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.]

[881] d. 252/ def. 343 S. N. 30a (30b İtl.)

Tahrîren fî-24 Zi'l-hicce 1001 [M.V. 16 Eylül 1593] {M. 21 Eylül 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Der-sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Cezire-i Kıbrıs'ta olan Venedik konsolosu ve tâcirleri mîrî pembe iştiraları için altın ve guruş vermek istediklerinde sevk-i sultaniye'de teâmül olduğu üzere alınmayıp noksan üzere talep edilmemesi için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 880] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[882] d. 252/ def. 343 S. N. 31a (31b İtl.)

Tahrîren fî-24 Zi'l-hicce 1001 [M.V. 16 Eylül 1593] {M. 21 Eylül 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan, Maliye'den / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Der-sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Cezire-i Kıbrıs'ta olan mîrî pembe ve emirler ve mültezimlerin â'sârdan topladıkları pembe, Cezire-i Kıbrıs'ta olan Venedik konsoloslarının ve tâcirlerinin rızaları yok iken terh revziden ziyâde bahâ ile zorla üzerlerine bırakılmıştır. Bu nedenle ziyâde ta'addi olur diye bildirilmesi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 880 ve 881] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[883] d. 252/ def. 343 S. N. 32a (32b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1001 [M.V. 25 Eylül 1593] {M. 18-27 Eylül 1593}} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi Ahmed'e ve İskenderiye ve Dimyat Sancakbeyleri'ne.

Selanik Kadısı Mevlânâ Abdülrahim'in Babü's-sa'ade'ye mektubu; Daha önce Venedik beyzâdelerinden Vittor Soranzo hizmetkârıyla tica-

ret için Selanik'ten Ali Reis nâm kimesnenin üç oturak kayığına girip Sakız'a giderken Ali Reis tarafından katledilmiştir diye haber gelince teftiş olunması için emr-i şerîf gönderilmiştir. Bu olay Selanik'te sual olunduktan sonra bu beyzâde, Ali Reis'in kayığına hizmetkârıyla ve esbâbı ile girip birkaç günden sonra geldikte «bu beyzâde nice oldu?» diye sual oldukça «levend kayığı beyzâdeyi ve hizmetkârını elimizden aldı» diye bildirmiştir. Ali Reis'in yoldaşlarından Hasan adlı Arap ahz olunup sual olunduktaki; ben Ali Reis ile Limni'ye vardım. «Ben çıktım onlar Sakız'a gitmiştir. Sonra nice olduğunu bilmezim» diye cevap vermiştir. Ali Reis emr-i şerîf gönderilmeden önce cümle emlak ve esbâbını satıp Mısır gemisiyle Mısır'a gitmiştir diye arz edip Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e arzuhal gönderip Ali Reis'in Mısır'da teftiş olunması için emr-i şerîf gönderilmiştir. Bu nedenle gönderilen hükümde Ali Reis'in her nerede olursa bulunması ve Venedik konsolosunun da katılımıyla şer'îyle teftiş edilmesi bildirilmiştir. [Ayrıca bkz. 860 ve 861] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[884] d. 252/ def. 343 S. N. 33a (33b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1001 [M.V. 25 Eylül 1593] {M. 18-27 Eylül 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Hersek Sancağbeyi ve Mevlânâ Neretva (*Narenta*) Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Neretva Kapudanı olan kimse, bir kıtâ' levend kayığı donatıp *Graina* yalılarında ticaret eden Venedik tâcirlerinin mallarını yağmalayıp tüccarların mallarına hasâret etmiştir. Ayrıca bu kapudanın daha önce Lizenalı (*Liesena*) Nicola Curazich adlı Venedik re'âyâsını tutup guruslarını alıp kendinin bahâsı için büyük karadan iki yüz on gurusu getirmeyince serbest bırakmayacağını bildirilmiştir. Bu nedenle hükm-i hümayûn ricası üzerine Neretva kapudanının aldığı gurusları i'âde edip Venedikli re'âyâyı serbest bırakması ve Venediklilere 'ahidnâme-i hümayûn'a aykırı olarak taarruz edilmemesi için verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[885] d. 252/ def. 343 S. N. 34a (34b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Muharrem sene 1002 [M.V. 10 Ekim 1593] {M. 7-16 Ekim 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Silivri Kadısı.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce Silivri'de bulunan Venedik konsolosu vefât etmiştir. Yerine Venediklilerden dârende-i fermân-ı hümâyûn Andrea Bolla adlı Efreñç konsolos olarak atanmıştır. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk haklarını bildiren bu hükm Silivri'ye gönderilmiştir. [*Appointment of a consul.*]

[886] d. 252/ def. 343 S. N. 35a (35b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1002 [M.V. 10 Ekim 1593] {M. 7-16 Ekim 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Silivri Kadısı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik rençberleri gemileriyle ticaret için Silivri'ye vardıklarında Silivri kadısı muhattabı ve subaşısının gümrük için belirlenen orandan hariç olmak üzere ziyâde akçelerini aldıkları ve Venedikli bezirgânlara türlü zulm ve ta'addi ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle men ve vaz olunmak bâbında hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[887] d. 252/ def. 343 S. N. 36a (36b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Muharrem sene 1002 [M.V. Ekim 1593] {M. 17-26 Ekim 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Bosna Beylerbeyisi ve Mahrûse-i İstanbul'dan Dubrovnik'e ve Kotor'a varıp gelinceye yol üzerinde vâki olan Sancakbeyleri ve zikr olunan yerlerde olan Kadılar'a.

Mahrûse-i İstanbul'da olan Venedik baylosunun [Matteo Zane] müddeti tamam olup yerine Venedik beylerinden Marco Venier baylos ta'yîn olunmuştur. Bu nedenle yeni baylosu varıp getirmek için Venedik beyleri tercümânlarından bir tercümân ile Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden (isimsiz) bir kimse Venedik'e gönderilmiştir. Yeni atanan baylosun Venedik'ten İstanbul'a kadar olan yolculuğu esnasında her türlü güvenlik önlemini alınması için emr-i şerîf ricası üzerine verilmiş hükümdür. [*Ottoman passport for a Venetian bailo and/or ambassador.*]

[888] d. 252/ def. 343 S. N. 37a (37b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Safer sene 1002 [M.V. 1593] {M. 6-15 Kasım 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kapudanım olan Sinan Paşa'ya ve Galata

ve Gelibolu Kadıları'na ve Deryâda Yoryan Sancakbeyleri ve Mevlânâ Silivri Kadısı ve Boğazhisar Dizdarları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Venedik barçalarından *Martinenga* adlı barça Venedik'ten bazı metâ' getirip ve hâlâ İstanbul'dan dahi memnû' olmayan bazı metâ'î yükleyip geri Venedik cânibine gitmek bâbında hattı-ı hümâyûn ile fermân-ı âlişân verilmiştir. [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[889] d. 252/ def. 343 S. N. 38a (38b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Rebî'u'l-evvel 1002 [M.V. 1593] {M. 25 Kasım-4 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi Ali'ye.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Kıbrıs Beylerbeyisi Ali Dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderip; Cezire-i Kıbrıs'ta yedi bin akçe tımarıyla tercümânlık hizmetinde olan Alvise adlı zimmî, Vilâyet-i Kıbrıs feth olduğundan beri tercümânlık hizmetinde bulunmaktadır. Ancak Tercümân Alvise'nin tercümânlığı elinden elinip Cezire-i mezbûrenin ehl-i vukuflarından Dârende-i fermân-ı hümâyûn Pietro adlı zimmîye verilip berât ettirilmiştir. Tercümânlık hizmetinde kusuru ve azlini icab eden bir husus yokken sebepsiz yere tımarı bir tarik le elinden alınan Pietro'nun, bu tımarının defter-i icmalde kadîmden tercümânlık tımarı olduğu tespit edilmiştir. Vilâyet-i Kıbrıs'ta zimmî tercümân olmasının her şekilde gerekli olmasından dolayı tercümânın tımarının sebessiz yere elinden alınmaması için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [*Interpreter for Venetians; mistreatment of Venetians.*]

[890] d. 252/ def. 343 S. N. 39a (39b İtl.)

Tahrîren fî-elyevm Rebî'u'l-evvel sene 1002 [M.V. Aralık 1593] [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükümkî.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Dersa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirleri mîrî pembe almak için Cezire-i Kıbrıs'a vardıklarında burada bulunan eminler bu pembenin akçesi ber vech-i nakd olmayıp vâde ile pembe teslim edip daha sonra bahâlarını talep etmişlerdir. Bu nedenle tüccar ile pembe fûruht eden eminlerin aralarında sorun olmakla bunun tüccarlara ve mâli mîrîye zarar ihtimali olacağı bildirilmiştir. Bu tüccarlar Kıbrıs'a pembe almaya geldiklerin-

de eminler ile pembeyi her nice pazar edip olurlar ise orada bulunan Venedik konsolosunun marifetiyle tâcirlerin ber-vech-i nukud akçe-lerin alınması ve bundan böyle veresiye ve vâde ile pazar olunmayıp aralarında bu nedenle niza' olmaması için emr-i şerîf talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 880, 881 ve 882] [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers.*]

[891] d. 252/ def. 343 S. N. 40a (40b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-evvel sene 1002 [M.V. 1593] {M. 5-14 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Gelibolu Kadısı'na ve Sultaniye Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Venedik reislerinden *Martinenga* adlı barçaya reis olan Matteo Orlando nâm reis mektûb gönderip; Daha önce Venedik'e gitmek için hatt-ı hümayûnla icâzet-i şerîfe alıp gitmek üzere yola çıkan Martinenga adlı geminin tutulmaması için emr-i şerîf mücibince fermân-ı şerîf gönderilmiş olmasına rağmen Sultaniye Kalesi dizdarı olan kimse, Metteo Orlando'nun *Martinenga* adlı gemisini salıvermemiştir. Dizdar «üç kimsenin bunlar ile da'vâları vardır» diye bahâne edip ve bu üç kimsenin sözlerinden dolayı tuttuğu bu reisi salıvermesi için gönderilen müsareleye rağmen bir bahâne ile Sultaniye'de tutmaya devam etmiştir. Bu nedenle alıkonulan Venedik barçası Martinenga'nın salıverilmesi için hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 888] [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[892] d. 252/ def. 343 S. N. 41a (41b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel 1002 [M.V. 20 Aralık 1593] {M. 15-24 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Boğazhisarı Dizdarları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Venedik gemilerinden *Martinenga* adlı barçaya reis olan Matteo Orlando adlı reis daha önce Venedik'e gitmek için hatt-ı hümayûnla icâzet-i şerîfe alıp kendisine mücibince emr-i şerîf verilmiştir. Reis Orlando'nun bu izin ile Venedik'e giderken Boğazhisar'a vardığında Sultaniye Kalesi dizdarı tarafından üç gün süre ile durdurulması ile ilgili olarak gemiyi salıvermesi için doğrudan dizdara gönderilen hükümdür. Bu nedenle Sultaniye Kalesi nâibi Mevlânâ Mustafa'ya da mektûb gönderildiği ve bu üç kimsenin da'vâsından dolayı Venedikli Reis'in gemisi ile Sultaniye'de bekletilmesinin gerekmediği belirtildiği halde dizdar inat ve muhâlefet

etmeye devam etmiştir. Bu nedenle bu olay Kapudan Sinan Paşa'ya, Âsî tâne-i sa'âdet'de Kapı kethüdâsı olan Ali'ye ve Divân-ı Hümâyûn'da sual olundukta bunlar barça reisi ile da'vâları olmadığını söylemişlerdir. Bu nedenle geminin salıverilmesi için hükm verilmiştir. [Ayrıca bkz. 888 ve 891] [*Ships from and to Venice must be treated well.*]

[893] d. 252/ def. 343 S. N. 42b (42a İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1002 [M.V. 1593] {M. 15-24 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mısır Beylerbeyisi Ahmed Paşa'ya ve Kudüs-i şerîf Kadısı'na hükm ki.

[Âsî tâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Kudüs-i şerîf Kadısı'nın mektubu üzerine; Kudüs-i Şerîf'te bulunan *Kamame* Kilisesi'ne hariçten birilerinin müdahalesi üzerine 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince Efreñç taifesine müdahale edilmemesi için verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[894] d. 252/ def. 343 S. N. 43a (43b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel 1002 [M.V. 1593] {M. 15-24 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Sancağibeyi Muhammed'e hükm-i şerîf ki.

[Âsî tâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Matteo Zane] Kudüs-i şerîf Sancağibeyi'nin mektubu üzerine; Kudüs-i şerîf ahâlisinden Ebu el-Ensar adlı kimsenin şiddet ve eşkıyâlık üzere olduğu Kudüs-i şerîfe gelen kadıların adamlarına ve mahkeme naiblerine duhul edip vilâyet ahâlisine de türlü kötülük ettiği bildirilmiştir. Müslümanlara ibret olması için bu eşkıyânın Kudüs-i şerîf'ten azl edilmesi gereğini bildiren hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[895] d. 252/ def. 343 S. N. 44a (44b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-evvel sene 1002 [M.V. 1593] {M. 15-24 Aralık 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kudüs-i şerîf Kadısı'na ve Sancağibeyi'ne hükm ki.

[Âsî tâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Bâb-ı sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Kudüs-i şerîf'te sâkin olan zimmîlerin evleri bakıma muhtaç olup bakım yaptıklarında bazı ehl-i örf icâzetsiz bakım

yaptınız diye zımmileri rencide edip korkutmuşlardır. Bu nedenle zımmilerin ellerinde olan fetvâ-i şerîf mûcibince kimsenin mani olmaması için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat well Christian friars, priests and their churches.*]

[896] d. 252/ def. 343 S. N. 45a (45b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb ve Trablus-Şam Beylerbeyisi'ne ve Defterdârı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Der sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Sultan Selim Han zamanında Arabistan Vilâyeti'nin fethedilmesinin ardından kânûn-u kadîme riâyet edilip bundan böyle Venedik tâcirlerinin getirdikleri metâ'ların kadîmden alınageldikleri üzere gümrük alınması için ellerine tuğra-i hümâyûn ile 'ahidnâme-i hümâyûn verilip ve cûlus-u hümâyûn'da 'ahidnâme tecrid olunmuştur. Ancak hâlâ Haleb gümrüğü ve İskenderiye Pınarı mültezimi olan zımmî Sefer, bir tarikle bazı emirler ihraç edip Venediklilerin her bir metâ'ından kânun ile ta'yîn olunan gümrüğünden ziyâde gümrük talep etmesi üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[897] d. 252/ def. 343 S. N. 46a (46b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir 1002 [M.V. 1593] {M. 4-13 Ocak 1594} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Gelibolu Kadısı'na ve Bozcaada Kadısı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdetime adam gönderip *Martinenga* adlı Venedik barçası bu defa İstanbul'dan icâzet-i hümâyûnla Venedik'e giderken rüzgâra yakananınca Bozcaada yakınında helak olmuştur. Şimdiye değin «bu makule Venedikli gemileri deryâ kenarından helak olduklarından içinden halas olan adamlarına ve metâ' ve esbâblarına hâriçten dahl olunmayıp kendilerine teslim oluna» diye 'ahidnâme-i hümâyûn'da belirtilmiştir. Bu nedenle bu gemiye dokunulmaması, gemi içerisinde bulunan malların yağmalanmasına müsaade edilmeyip ve içinde bulunan adamlarına taarruz ettirilmemesi ayrıca, Dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından Mustafa Çavuş ile Venediklilerin gönderdiği adamlarına (isimsiz) malların zabt ettirilmesi için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 888, 891 ve 892] [*Wreck of Vene-*

tian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.]

[898] d. 252/ def. 343 S. N. 47a (47b İtl.)
Tahrîren fi-Rebî'u'l-âhir sene 1002 [M.V. 1594] [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Boğaz Kadısı'na hükm-i şerîf ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik barçalarından *Martinenga* adlı barça hattı-ı hümâyûn mûcibince icâzet-i şerîfle Venedik'e giderken Anadolu Boğazhisar dizdarı zıkr olunan barçayı hatt-ı hümâyûn'a ve emr-i şerife muhâlif iki (önceki hükümlerde üç) kimsenin da'vâsı vardır diye bahâne edip gemiyi yaklaşık yirmi beş gün yolundan alıkoymuş ve rüzgâr kuvvetli iken gitmesine izin vermiştir. Ancak gemi şiddetli rüzgârdan dolayı Bozcaada yakınlarında helak olmuş ve içinde olan cümle esbâb da gemiyle birlikte zayi ve telef olmuştur. Bu nedenle dizdarın def olunup hakkından gelinmesi için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892 ve 897] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[899] d. 252/ def. 343 S. N. 48a (48b İtl.)
Tahrîren fi-evâhiri Rebî'u'l-evvel 1002 [M.V. 1593] {M. 15-24 Aralık 1593} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Bozcaadası Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e mektubu üzerine; Abdi Reis adlı yeniçeri ki Türk Abdi diye meşhurdur ve Molova sâkinlerinden Kara Sinan adlı yeniçeri ve yine Molova'dan yeniçeri Divâne Kasım ve Kör Mahmud adlı yeniçeri reis ve bunlardan gayri yedi sekiz reis Bozcaada'dan on mil alarga Eşek Adası'nda batmış olan barçaya varıp kimsenin haberi yok iken fuzuli barçanın karaya çıkan esbâbını sandallarıyla alıp gemilerine götürüp Bozcaada emini olan David adlı Yahudi talep ettiğinde vermeyip ve Abdi Reis iki aded top ve Kara Sinan Reis iki aded harizet ve reislerin her biri yirmi beşer denkten ziyâde sevkedip eminlere teslim etmişlerdir diye Midilli muhâfazasından olan Sinan Subaşı'ya yeniçeriler ağası olan Mehmed tarafından mektûb ile bildirmişlerdir. Bu nedenle barçadan çıkarılan malların Dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından Mustafa Çavuş ile gelen Venedik baylosunun adamlarına teslim edilmesi kimsenin emr-i şerife ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olmaması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892, 897 ve 898] [*Wreck of Venetian ships,*

Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.]

[900] d. 252/ def. 343 S. N. 49a (49b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri 25 Rebî'u'l-âhir sene 1002 {M. 18 Şubat 1594} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Bozcaada Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Mahrûse-i İstanbul'da olan Venedik baylosunun vekili olup Gelibolu'da sâkin olan Fra' Zuanne ve tercümânı Zanetti şer'î şerîfe gelip Bozcaada'dan on mil alargan deryâda batan *Martinenga* gemisinin bazı esbâb ve aletleri denizin dibinden çıkarıldıktan sonra Bozcaada'da olan David adlı Yahudiye şer'î şerîfe Müslümanlar marifetiyle teslim olunmamış idi. Ellerinde olan 'ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emin olan David'den talep ederiz dediklerinde bu aletler ve esbâbı bu 'ahidnâme ile teslim etmemesi üzerine teslim edilmesi için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892, 897, 898 ve 899] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[901] d. 252/ def. 343 S. N. 50a (50b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Rebî'u'l-âhir sene 1002 {M. 2-11 Şubat 1594} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Bozcaada'ya varıp gelinceye yol üzerinde olan Kadıları'na ve Boğazhisar Dizdarları'na hükm-i şerîf.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Venedik barçalarından *Martinenga* adlı barça Venedik'e giderken rüzgâr muhâlif olmakla Bozcaada yakınlarında helak olup içinde olan akçe ve esbâbdan gayri bu geminin yoldaşlarından Simon adlı gemici bir miktar akçe ve esbâbı olduğunu bildirmiştir. Bu gemici Dergâh-ı muallâ yeniçerilerinden ve baylos tarafından giden Carlo atla bu geminin esbâbını zuhura getirmek için mübaşir ta'yîn olunan Dergâh-ı muallâ çavuşlarından Mustafa Çavuş'a teslim etmek için gönderilip ve Âsitâne-i sa'âdet'e gelirken menazil ve müdâhilden kimsenin dahl ve taarruz etmemesi için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892, 897, 898, 899 ve 900] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[902] d. 252/ def. 343 S. N. 51a (51b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Rebî'u'l-âhir sene 1002 [M.V. 1593] {M. 14-23 Ocak 1594} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Kotor'a varıp yol üzerinde vâki olan Sancakbeyleri ve zikr olunan Sancaklar'da vâki olan Kadıları'na hükm-i şerîf ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Dârende-i fermân-ı vâcib olan Yuro (*Juro*) nâm adamı bazı işleri için Kotor'a gönderip varıp gelinceye yollarda ve mimberlerde dahl olunmak bâbında hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[903] d. 252/ def. 343 S. N. 52a (52b İtl.)

Tahrîren fî-Rebî'u'l-âhir sene 1002 [M.V. 1594]]İstanbul

Hükm / III. Murad'dan / Kilis Beyi'ne ve Kilis'te olan Dârende-i Azaplar Ağası'na ve Dizdarı'na hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Matteo Zane] 'arz-ı hâlidir. Kale-i mezbûre neferâtının ol serhadde olan Venedik re'âyâsına dahl ve tecavüz ettikleri bildirilmiştir. Bununla birlikte daha önce kale-i mezbûre neferâtından sekiz kimesne Venediklinin bir sandalını zorla alıp içine girip odun ile yüklenen bir kıtâ' rençber gemisini basıp Reis Venedikli Gaspara'nun sandığı içinde bulunan esbâbını ve kırk sikke altınını alıp reis ve yoldaşlarının cümle esbâblarını alıp üryan edip ve «cümlelenizi esîr ederiz» diye tehdit etmeleri üzerine, men olunmaları için hükm-i hümâyûn ricası üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[904] d. 252/ def. 343 S. N. 53a (53b İtl.)

Tahrîren fî-20 Cemâziye'l-ahir sene 1002 {M. 11 Şubat 1594} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Delvine Sancağbeyi'ne ve Kadısı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik tâcirlerinden Dârende-i fermân-ı hümâyûn Nicola Mocenigo adlı tâcir Avlonya'dan Dimo Suri adlı zımîye yoldaşları ile varıp Modon ve Koron Vilâyetleri'nde satmak için Körfez Adası'nda yirmi yedi bin beş yüz seksen beş akçelik fıçı tahtası ve çuka ve kumaş vermişlerdir. Venedikli tâcir esbâbı satıp akçesini geri getirip teslim etmeyip Delvine Kazâsı'na firar etmiştir. Bu nedenle hükm-i hümâyûn ricası üzerine satılan malların karşılığında akçelerin

teslim edilmesi için verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[905] d. 252/ def. 343 S. N. 54a (54b İtl.)

Tahrîren fi-elyevm Rebî'u'l-evvel 1001 [M.V. 1594] [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Mevlânâ Manisa Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce Venedik bezirgânları barçaları ile Sakız ve İzmir İskelesi'ne gelip metâ'larını çıkarıp mîrîye ait olan gümrüklerin ödeyip ticaret etmektedirler. Ancak İzmir ve Sakız İskeleleri'nin mültezimleri gümrükleri kânûn üzere aldıktan sonra barçalarını yüklenip gidecek olan tüccarlardan fazla akçelerin almışlar ve barçalarına da icâzet vermeyip tüccarlara ziyâde zulm etmişlerdir. Tüccar tafesi Foça İskelesi'ne varıp orada metâ' çıkarmakla İzmir ve Sakız mültezimlerinin kendilerine gazez edip tüccara bazı nesne isnâd etmekle rencîde edip ve ellerinde olan temessüklerine amel etmeyip rencîde ettiklerini bildirmişlerdir. Bu nedenle, 'ahidnâme-i hümayûn şartları gereğince emr-i şerîf ricası üzerine verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: higher duty and taxes than those established in the capitulations required by emins and/or other Ottoman officers. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[906] d. 252/ def. 343 S. N. 55a (55b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1003 [M.V. Ekim'in başları 1594] [M. 26 Eylül-5 Ekim 1593] [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Sâbıkan İlbasan Sancağibeyi olup İlbasan Muhâfazası'nda olan Hamza ve Belgrad Müfettişi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Hamza Bey'in Belgrad ve Dıraç kadılarıyla birlikte Dergâh-ı mu'allâ'ya gönderdiği mektûb üzerine; Daha önce Dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından Sefer Çavuş yerinden emir ulaşip Venediklilerden alınan kadirga hususu görülmesi için fermân-ı şerîf gönderilmiştir. Dıraç'a varılıp bu kadirgada olan Venedik beylerinden biri ve iki oğlu ve kadirga kapudanı Modon'a gönderilip kale içinde emin bir yerde konulup ve on dört pare topları dahi kale yanında hafz olunmuştur. Bu fesada bais kimesneler idüğü sual olundukta hâlâ Dıraç Kalesi'nin Garipler Ağası Mustafa ve Kale neferâtından Hüseyin ve Uzun Mustafa ve Hano adlı şıklar oldukları bildirilmiştir. Ayrıca bunların daha önce ticarete gelen Dubrovnik papası dahi katl edip daima bu makule fesat ve kötülük ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenlerle bu şıkların ele getirilip haklarından gelinmek üze-

re iki defa emr-i şerîf verilmiştir. Ancak bu şıklar ele getirilmek üzere iken firar etmişlerdir. Bunların buldukları yerden salınmayıp ve siyaset olunmayıp haklarından gelinmesi için hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[907] d. 252/ def. 343 S. N. 56a (56b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1003 [M.V. Ekim'in başları 1594] {M. 26 Eylül-5 Ekim 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / İlbasan Sancağı Muhâfazası'nda olan Hamza Bey'e ve Belgrad Müfettişi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Daha önce Venedikliden alınan kadırgada bulunan eğer esîrdir ve eğer sâir esbâbdır cümlesi geri Venedikliye teslim olunması fermân olmuş ve bu nedenle emr-i şerîf dahi gönderilmiş idi. Halen zikr olunan kadırgada bulunan esîrlerden üç esîr Dıraç sâkinlerinden Pervane Reis'te bulunup altmış bin akçe bahâlârın aldıktan sonra verip ve üç esîr Hüseyin adlı kimsede bulunup seksen bin akçelerini alıp ve üç nefer esîr dahi Karabacı (*Carabagia*) adlı kimsede bulunup elli beş bin akçelerini alıp ve üç nefer esîr dahi Ahmed ve Topçubaşı Mahmud ve Hasan adlı kimesnelerde bulunup on beş bin akçelerini alıp esîrleri salıverip iki yüz seksen bin akçelerin tamamının alındığı bildirilmiştir. Bu nedenle bu akçelerin geri Venedik beylerinin adamlarına teslim olunması için 'ahidnâme-i humâyûn'un gereğince hükm verilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[908] d. 252/ def. 343 S. N. 57a (57b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Muharrem sene 1002 [M.V. Ekim'in başları 1594] {M. 7-16 Ekim 1593} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Sâbıkan İlbasan Sancağibeyi olup hâlâ Livâ-i mezbûre Muhâfazası'nda olan Hamza İlbasan Sancağibeyi ve Belgrad'da Emvalü'l-hass Müfettişi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Yalılarda bazı ehl-i heva ve levenda nâmında kimesneler emr-i şerîf olmadan kalyata ihdas edip deryâda harbî kâfir gemilerini gözetmek bahânesiyle kalyatalar ile deryâya çıkıp, deryâda Yoryan Müslüman gemilerini ve Venedikli ve sâire ahd ü emân üzere olan tüccar taifesinin gemilerini

basıp gemicileri katledip mallarını yağmalamışlardır. Bu nedenle men olunmaları için verilen hükümdür. Vech-i meşrûh üzere Mora Sancağbeyi'ne ve Ayamavra Kadısı'na hükmi şerif gönderilmiştir. Avlonya Beyi'ne ve Kadısı'na hitaben hüküm gönderilmiştir. Yanya Beyi'ne ve Preveze Kadısı'na hitaben hüküm gönderilmiştir. Hersek Beyi'ne ve Gabela Kadısı'na hitaben hüküm gönderilmiştir. Hersek Beyi'ne ve Nova Kadısı'na bu hususda emr-i şerif gönderilmiştir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[909] d. 252/ def. 343 S. N. 58a (58b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb 1003 {M. 11-20 Nisan 1595} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Yanya Sancağbeyi'ne ve Yanya ve Ergiri Kasrı Kadıları'na hüküm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i Sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Yanya Sancağı sınırındaki Parga adlı mevzi' daha önce emr-i şerifle yakılıp yıkılmış iken tekrar selâtin-i mâziye zamanında geri Parga ahâlisinin tasarruflarında olması için fermân olunmuştur. Buna rağmen Eski Delvine Beyi olan Piri Bey iki seneden beri voyvodaları ve adamları ile Parga Kalesi'nin sınırlarına ve köylerine tecavüz edip kadîm-i sınır alametlerinin yerlerini değiştirip bu yerleri gaspen tasarruf etmiştir ve Parga'dan buldukları adamları esir edip ve bazılarını katl edip ve birinin böğrünü delip ciğerini çıkarmıştır. Daha sonra Preveze'den bir sandal gelip adamları Piri Bey'in adamlarıyla ittifak edip kale-i mezbûre yakınlarında Pargalı Petro adlı nasranı altı evladıyla ve üç avradıyla esir edip ve Petro'nun karnını yarıp katletmişlerdir ve sâire esirleri biner akçeye Beyrud Ağası'na satıp ve bir kayık ile Ayamavra'dan ve Preveze'den on beş nefer adam ile gelip Parga köylerini vurup beş adamı esir edip ahd ü emâna muhâlif zulm ve ta'addi etmişlerdir. Delvineli eşkiyânın Pargalılara yaptıkları bu zulm üzerine esirlerin serbest bırakılması ve o bölgeye eşkiyânın girmesinin men olunması ricasına verilen hükümdür. [*Border problems. Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[910] d. 252/ def. 343 S. N. 59a (59b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1003 {M. 1-10 Şubat 1595} [İstanbul]

Hüküm / III. Murad'dan / Kapudanım olan Halil Paşa'ya ve Ayamavra ve Preveze Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Marco Venier] 'arz-ı hâlidir. Haliyyen bir kayık ile Ayamavra'dan ve Preveze'den on beş adam gelip Venedik'e tâbî Parga Kalesi'nin köylerini vurup 'ahidnâme-i hümâyûn'a muhâlif olarak beş adamlarını esîr edip zulm ve ta'addi etmişlerdir ve Preveze'den bir sandal gelip kale-i mezbûre yakınında Pargalı Petro adlı nasraniyi altı evladıyla ve üç avradıyla esîr edip ve Petro'nun karnını yarıp katletmişlerdir ve sâire esîrleri biner akçeye Preveze ağasına satıp ta'addi etmişlerdir. Esîr edilenlerin serbest bırakılıp bu fesatları edenlerin haklarından gelinmesi için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 909] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[911] d. 252/ def. 343 S. N. 60a (60b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Receb sene 1003 {M. 11-20 Nisan 1595}

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi'ne ve Cezire-i Âmire'nin Kıbrıs Defterdârı ve Cezire-i Kıbrıs'ta vâki olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venediklinin Kıbrıs Ceziresi'nde konsolosları olan Piero Cordovani'nin vefât etmesi üzerine metrukâtına Kıbrıs'ta olan beytül-mâl eminlerinin dahl etmemesi ve Haleb konsolosu tarafından varan adama zabt ve kabz ettirilmek için hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Goods belonging to Venetians who have died in Ottoman land.*]

[912] d. 252/ def. 343 S. N. 61a (61b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Receb sene 1003 {M. 11-20 Nisan 1595} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Haleb Beylerbeyisi Mahmud ve Kadısı'na ve Defterdârı'na hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik Doju [Pasquale Cicogna] Âsitâne-i sa'âdet'e müstaklen elçi ve nâme gönderip 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sâire Venedikliye müteallik olan ahkâm-ı şerîfe'ye tecdid edince ol câ-nibde Venediklinin ellerinde olan ahkâm-ı şeriye gereğince iş yapılması için verilen hükümdür. Mısır beylerbeyisine ve defterdârına ve kadısına hükm gönderilmiştir. İzmir ve Sakız kadılarına hitaben hükm-i şerîf gönderilmiştir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[913] d. 252/ def. 343 S. N. 62a (62b İtl.)

Tahrîren fî-evâ'ili Zi'l-hicce sene 1003 [M.V. Ağustos 1595] {M. 7-16 Ağustos 1595} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mevlânâ Preveze Kadısı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Daha önce Kara Veli diye bilinen levend korsanı beş kıtâ' kalyata ile Mağrib diyarından gelip Venedik Körfezi'nden iki kıtâ' Venedik gemisini içinde olan adamları ile alıp Preveze'ye getirip ahd ü emâna ve sulh ü salâha aykırı olarak fesat ve kötülük etmiştir. Ardından Preveze'de olan zâbitler zikr olunan ehl-i fesad ile ittifak edip bunların fesat ve kötülüklerine ruhsat vermişlerdir. Bu nedenle iskelelerde mîrî gümrüğe zarar olur diye bu Venedik gemilerinden alınan esbâb ve adamların serbest bırakılması için hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[914] d. 252/ def. 343 S. N. 63a (63b İtl.)

Tahrîren fî-evâhiri Zi'l-hicce sene 1003 [M.V. Ağustos 1595] {M. 27 Ağustos-5 Eylül 1595} [İstanbul]

Nişân-ı Şerîf / III. Murad'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sulh ü salâha aykırı olarak Venedik re'âyâsını bazı kimesneler esîr edip ve elden ele kaçırmakla, ihtilâle bais olurlar diye korsanlara yönelik tedbirlerin alınması ve ol mâkulelerin tedârikleri görülüp ta'addileri def olup sulhden sonra Venedik esîrleri her kimin elinde ve saldırılarının önünü kesmek için her hangi yerde bulunursa uzaklaştırılmaları rica edilmiştir. Venedik re'âyâsının sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak esîr ve istihdam olunduğuna rıza-i şerîf yoktur. Bu nedenle sulhden sonra Venedik re'âyâsı her kimin elinde bulunursa baylosa yâhud kendi ta'yîn ettiği adamına teslim olunması için hatt-ı hümâyûn ile fermân-ı âlişân verildiğini bildiren nişân-ı hümâyûn'dur. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[915] d. 252/ def. 343 S. N. 64a (64b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Ramazan sene 1004 [İtl. 1024] {M. 9-18 Mayıs 1596} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Kıbrıs Beylerbeyisi ve Cezire-i Âmire'nin Kıbrıs Cânibi Defterdârı ve Vilâyet-i Kıbrıs'ta olan Kadılar'a.

Venedik baylosunun [Matteo Zane] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Kendi tarafından Venediklinin işlerini görmek için Dârende-i fermân-ı hümâyûn Marco Esnepili adlı Venedikliye daha önce Kıbrıs'ta Venedik

gemilerine, tâcirlerine ve sâire Venedikliye konsolos ta'yîn edilip gönderilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn'un konsolosluk haklarını hatırlatan hükümdür. [*Appointment of a consul.*]

[916] d. 252/ def. 343 S. N. 65a (65b İtl.)
Tahrîren fi-Receb 1005 {M. Ekim 1597}[İstanbul]
Hüküm / III. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Venedik'e tâbi' Zaklısa Ceziresi'nde fesad ve kötülük eden Ayamavra Beyi Mustafa'ya ve Ayamavra Dizdarı Hasan Ağa'ya ve Garipler Ağası Eğriayaklı ve Cezayir Yeniçerilerinden Deli Ali ve Delioğlu Kara Ahmed'i ve sâire eşkiyâyı mukayyed ve mahpus olarak Âsitâne'ye gönderilmek için ulaşan emr-i şerîfin icrasından dakika kaybetmemek gerekmektedir. Delvine ve Yanya Sancakları beyleri bu emr-i şerîfe aykırı olmadan işlerini görüp Mora Sancağibeyi'ne bu hususta yardımcı olmaları ve eşkiyânın Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi için hüküm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[917] d. 252/ def. 343 S. N. 66a (66b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Receb 1005 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul]
Hüküm / III. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Halen Ayamavra'da ve Preveze'de ve sâire yerlerde bazı ehl-i fesad ve eşkiyâ kalyataları, fırkataları ve kayıklarıyla sulh ü salâha aykırı olarak Venedik'e tâbi' bazı mahallere varıp fesad ve kötülük ederler diye eşkiyânın haklarından gelinip kalyata, fırkata ve kayıklarının yakılması için hüküm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 916] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[918] d. 252/ def. 343 S. N. 67a (67b İtl.)
Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1005 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul]
Hüküm / III. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Daha önce Ayamavra Sancağı'nın olan Mustafa ve Ayamavra dizdarı Hasan Ağa ve Garip ağası olan Eğriayaklı ve Cezayir Yeniçerilerinden Deli Ali ve Delioğlu Kara Ahmed adlı eşkiyânın İstanbul'a gönderilmesi için Mora Sancağibeyi'ne hitaben gönderilmiş

başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 916 ve 917] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[919] d. 252/ def. 343 S. N. 68a (68b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1005 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Preveze ve Ayamavra Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Hâlâ ol câniblerde bazı ehl-i fesad eşkiyânın, kayıklar ve firkatalar ile Venedik'e tâbî olan yerlere varıp sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak dahl ve tecavüz edip ve Venedik re'âyâsını esîr edip fesat ve kötülük ettikleri bildirilmiştir. Bu nedenle 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince eşkiyânın İstanbul'a gönderilmesi için Preveze ve Ayamavra kadılarına gönderilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 916, 917 ve 918] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[920] d. 252/ def. 343 S. N. 69a (69b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1005 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Mora Sancağibeyi'ne.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdete 'arz-ı hâlidir. Hâlâ ol cânibde bazı ehl-i fesad ve eşkiyânın sulh ü salâha ve ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik re'âyâsını esîr edip ta'addi ettikleri bildirilmiştir. Daha önce bu nedenle bir nişân-ı hümâyûn gönderilmiştir. Ol cânibde bulunan Venedik re'âyâsına karşı bu nişân-ı hümâyûnunun gereğince iş olunması için verilen hükümdür. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918 ve 919] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[921] d. 252/ def. 343 S. N. 70a (70b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 1005 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul]
Hükm / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Venedik'e varıp gelinceye yol üzerinde olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Hâlâ adamlarından Âsitâne-i sa'âdet'de tercümânlık hizmetinde olan Marco Anton [Marc Antonio Borissi] bazı işleri için ol cânibe gönderilmiştir. Olageldiği üzere mâhuf (korkunç), muhâtara (tehlikeli) mahallerde ve derbentlerde hırsız ve harâmizade ve ehl-i fesattan korunmak için ata binip ok ve yay ve kılıç ve mahmuz götürüp ve ak sarınıp sancakbeyinin, subaşılının, adamların ve voyvo-

daların dahl ve taarruz etmemeleri için hükm-i hümâyûn talebi üzerine verilen hükümdür. [*Passaport.*]

[922] d. 252/ def. 343 S. N. 71a (71b İtl.)

Tahrîren fi-evâ'ili Receb sene 100.5 {M. 18-27 Ekim 1597} [İstanbul] Nişân-ı Şerîf / III. Murad'dan

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Venedik re'âyâlarını kaçırıp esîr eden eşkıyâlarla ilgili olarak gönderilen nişân-ı şerîftir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919 ve 920] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[923] d. 252/ def. 343 S. N. 72a (72b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Receb 1005 {M. 28 Şubat-9 Mart 1597} [İstanbul] Hükm / III. Murad'dan / Südde-i sa'âdetimden Mora'ya varıp gelinceye yol üzerinde vâki olan Kadılar'a.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Hâlâ bir mühim husus için Dergâh-ı mu'allâ kapucularından Ali, Mora'ya ulaşıyla gönderilmiştir. Hükm-i hümâyûn ile kimin taht-ı kazâsına dâhil olursa kendisine ve iki nefer yoldaşına menzil bargirleri olan yerlerden menzil bargirleri olmayan yerlerden, yerliden ulak bargirleri tedârik edip mahall-i memura gönderip zinhar yolcu bargirine dahl ettirilmemesi için verilen hükümdür. [*Passaport.*]

[924] d. 252/ def. 343 S. N. 73a (73b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597} [İstanbul]

Mektûb / Güherhan binti Sultan Selim Han / Mora Sancağı'na.

Devletimiz ve sa'âdetimiz oğlum izzetlinin hazretlinin cenâb-ı şerîflerine duâdan sonra diye başlayan Sultan Selim Han'ın kızının mektubu da [Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Âsitâne-i sa'âdet'e 'arz-ı hâli üzerine yazılmıştır. Mora'da bazı kimesneler sulh ü salâha aykırı olarak hareket edip Venedik vilâyetlerini yağmalamışlardır. O bedbahtların haklarından gelinmek için emr-i şerîf gönderilmiştir. Bu nedenle emr-i âli gereğince fesad ve kabahat üzere olan ehl-i şenaati ele getirip ve bit-tamam haklarını aliverip giriftar ettikleri re'âyâyı serbest bırakıp Venedikliye teslim ettikten sonra ehl-i fesadın emr-i âli gereğince mukayyed ve mahpus olup Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920 ve 922] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[925] d. 252/ def. 343 S. N. 74a (74b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597}
Mektûb / Hacı Suud Mehmed tarafından.

Venedik baylosu [Matteo Zane] ‘arz-ı hâlidir. Daha önce Ayamavra Beyi Mustafa Bey ve Ayamavra dizdarı ve sâire kimesnelerin sulh ü salâha ve ‘ahidnâme-i hümâyûn’a aykırı olarak bazı kalyatalar ve sâire ihdas edip Venedik beylerine tâbi‘ yerleri vurup esbâb ve erzaklarını yağmaladıkları ve hasara sebep oldukları; ayrıca Venediklilerin re’âyâlarını esîr ettiklerinin bildirilmesi üzerine konu ile ilgili olarak gönderilen başka bir mektûbdur. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922 ve 924] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves. Mistreatment of Venetians by Ottoman officers.*]

[926] d. 252/ def. 343 S. N. 75a (75b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597}
Mektûb / İbrahim Mirliva Knezi tarafından / Sultan III. Murad’a.

Sa’âdetli ve İzzetli Karındaşım Sultanım Bey Hazretlerinin hane izzetlerine yüzler sürdükten sonra, Âsitâne-i sa’âdet’deki Venedik baylosu [Marco Venier] sultandan ve sadr a’zamdan aldığı kâğıtlarla bu cânibe gitmiştir. Kendisine dostluk gereğince mu’âmele edildiği Osmanlı sultanına bildirilmektedir. [*Order to treat Venetians in a friendly way.*]

[927] d. 252/ def. 343 S. N. 76a (76b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Halil Paşa’dan / Mora Sancağı’na.

[Âsitâne-i sa’âdet’deki Venedik Baylosu Marco Venier] Deryâ yalılarında bazı levend kayıklarının dolaşıp ‘ahidnâme-i hümâyûn’a aykırı olarak Venediklilerin re’âyâlarını rencîde edip korkutmaları üzerine mukid emr-i şerîf verilip gönderilmiştir. Ayrıca bununla ilgili olarak mektûb hadi ulaşmıştır. Preveze ve Ayamavra’da yalılarda gezen ehl-i fesad levend kalyatalarının ve kayıklarının sâir eşkiyâya ibret olup bir daha ehl-i fesad ve levend taifesi kalyata ve kayıkları ile Venediklilerin ve sâirin re’âyâsını zulm ve ta’addi etmek ihtimali olmasın diye ele getirilip emr-i şerîf gereğince yakılması bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924 ve 925] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[928] d. 252/ def. 343 S. N. 77a (77b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597} [İstanbul]
Mektûb / Sadr a'zam İbrahim Paşa Bey tarafından / Mora Sancağı'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Venedik Beylerinin bazı kimesnelerden şikâyetleri olmuştur. Bu nedenle emr-i şerif gereğince bu eşkıyânın Âsitâne'ye gönderilmesi aman ve zaman vermeyip haklarından gelinmesi bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925 ve 926] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[929] d. 252/ def. 343 S. N. 78a (78b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597} [İstanbul]
Mektûb / Kapudan Halil Paşa'dan.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Önceki hükümler ve mektûblarda olduğu gibi bu mektûb da Ayamavra ve Preveze'deki eşkıyânın Venediklilere yönelik faaliyetleri üzerine gönderilmiştir. Mektûbda Eski Ayamavra kapudanı olan Mustafa Bey'in de Âsitâne-i sa'âdet'e geleceği ve bu olayların ahvalinin onun tarafından görüleceği bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 926 ve 928] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[930] d. 252/ def. 343 S. N. 79a (79b İtl.)
Tarihsiz {Tahmini M. 1597}[Mora]
Mektûb / Mora Sancağı'ndan Mehmed tarafından.

Dergâh-ı Ali Kapucuları ve Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Marco Venier] adamlarının birinden bu kullarına hitaben emr-i şerif gelmiştir. Venedik'e tâbi' Zaklisa Ceziresi'nde fesat ve kötülük edenler: Ayamavra eşkıyâsı ve Ayamavra Dizdarı Hasan Ağa, Garipler Ağası Eğriayaklı, Cezayir Yeniçerilerinden Deli Ali ve Delioğlu Kara Ahmed ve sâiredir. Bunlar sulh ü salâha ve 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venedik beylerinin vilâyetlerini vurup re'âyâlarını esir ve giriftar edip mallarını yağmalayıp hasara uğratmışlardır. Bu fesadı edenlerin nerede ise bulunup hapsedilip der-sa'âdet'e getirilmesi için fermân gönderilmiştir. Bu eşkıyâ yakalanmak üzereyken fesatlık edenlerin her biri başka eşkıyâ ile birlikte faaliyetlerine devam etmiştir. Bu nedenle eşkıyânın yakalanmasının elzem olduğu bildirilmiştir. Ele getirilemeyen eşkıyâ daha sonra Venedik beylerinin gemilerinden bir gemi, Venedik'e tâbi' olan Girid Ceziresi'ne nice bin altınlık metâ' ile ve nukud ile

girerken gemiyi basıp Koron yakınında giriftar etmiştir. Eşkiyâ Nefs-i Karon'da bu geminin mallarını ve erzaklarını furuhat edip adamlarını esîr edip zulm etmiş ve gemilerini de talan etmiştir. Bu hususta Zaklisa beylerinden bir mektûb gelmiştir. Bu kulları dahi 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince adam gönderip ahir sancak olmak ile ancak mezkûr geminin yazıcısı ve iki nefer adamları nice ihtimam ile ellerinden alınıp salıverilmiştir. Lakin malları ve erzakları ve nukudu külli talan olduğu için bir ferde tahsil olunmak mümkün olmadığından gayri zikr olunan Ayamavra ve Preveze ve Koron eşkiyâları daima Venedik beylerine tâbi' olan yerlerini vurup re'âyâsını ve esbâblarını yağmalayıp ve hasara uğratıp ve gemilerini girift etmişlerdir. Bu nedenlerle ehl-i fesadı edenlerin gereğince cezalandırılması muhâlefet edenlerin malları ve emlaklarının mîrî için kabz edilip evlerinin yakılması ve sâire gereğince haklarından gelinmesi bildirilmektedir. Padişahın dostları olan Venediklilere ve re'âyâlarına zarar verilmesine izni yoktur. Her şekilde Venediklilerin korunup kollanması gerekmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 926, 928 ve 929] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[931] d. 252/ def. 343 S. N. 80a (80b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597}{Mora}

Mektûb / [Mora Sancağı'ndan] Mehmed tarafından.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Marco Venier] 'arz-ı hâlidir. Her vecihle Venedikliler hususunda ve ahd ü emân ve sulh ü salâha muhâlif vaz eden eşkiyânın hakından gelinmek bâbında Venediklilerin padişahıtan ricası üzerine yazılmış olan mektûbdur. «Karlîeli, İnebahlı, Delvine, İlbasan ve Yanya Sancaklarına varıp sulh ü salaha aykırı olarak Venediklilere bağlı olan yerleri ve rençber gemilerini fırkatalar ile yağmalayıp ve hasara uğratıp fesat ve kötülük eden her kim olursa hüsn-i tedârik ile ele getirilmesi ve Venediklinin yağmalanan malları, emlak ve erzakı eksiksiz olarak kendilerine i'âde edilmesi ve sulh ü salaha muhâlif olanların haklarından gelinmesi» bu mektûb ile bildirilmektedir. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 926, 928, 929 ve 930] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[932] d. 252/ def. 343 S. N. 81a (81b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Şevvâl 1005 {M. 28 Mayıs-6 Haziran 1597} [İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mora Beyi'ne hükm ki.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i

sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Ayamavra'da ve Preveze'de Karon'da ve Modon'da bulunan eşkiyâ ile ilgili olarak gönderilmiş başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 926, 928, 929, 930 ve 931] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[933] d. 252/ def. 343 S. N. 82a (82b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1005 {M. 28 Mayıs-6 Haziran 1597}
[İstanbul]

Hükm / III. Murad'dan / Mora Beyi'ne hükm ki.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Südde-i sa'âdet'e 'arz-ı hâlidir. Bazı ehl-i fesad eşkiyânın, 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sulh ü salâha aykırı olarak Venedik'e bağlı olan yerlerde rençber gemilerine dahl ve tecavüz edip fesat ve kötülük ettiklerinin bildirilmesi üzerine men edilmeleri için gönderilen başka bir hükümdür. [Ayrıca bkz. 916, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 926, 928, 998, 930, 931 ve 932] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[934] d. 252/ def. 343 S. N. 83a (83b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597}

Mektûb / Vezirim Ferhad Paşa Hazretleri'nden sûret-i mektûbdur. / Mevlânâ Nova ve Berton Kadıları'na.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] Divân-ı Hümâyûn'a 'arz-ı hâlidir. Venedik beylerinin bazı re'âyâsı ticaret için adet olduğu üzere ol etrafa mallarıyla gelmişlerdir. Bu re'âyânın getirdiği mallarına Berton kapudanı ve bazı kimesnelerce el konulması üzerine men olunmaları için 'ahidnâme-i hümâyûn şartları gereğince verilen hükümdür. [*Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[935] d. 252/ def. 343 S. N. 84a (84b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597}

Mektûb / Kapudan Halil Paşa cânibinden / Bozcaada Kadısı'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Marco Venier] 'arz-ı hâlidir. *Martinenga* adlı Venedikli barçası Mahmiyye-i İstanbul'dan izni hümâyûn ile Venedik'e giderken rüzgâr muhâlefeti nedeniyle Bozcaada'da karaya vurup helak olmuştur. Bu geminin içinde bulunan adamlara, metâ'ya, nukudlarına, aletlerine ve esbâblarına kimse dahl ve ta-

arruz etmeyip 'ahidnâme-i hümâyûn gereğince kendi adamlarına zabt edilmesi ve sâire hususlar için gönderilmiş olan mektûbdur. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892, 897, 898, 899, 900 ve 901] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[936] d. 252/ def. 343 S. N. 85a (85b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597}

Mektûb / Yeniçeri Ağası'nın cânibinden / Midilli Muhâfazası'nda olan Sinan Subaşı'ya gönderilen mektûbun sûretidir.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Midilli muhâfazasında olan Sinan Subaşı, daha önce Venedik barçalarından almış olduğu icâzet-i hümâyûn ile giderken bindiği gemi Bozcaada'da karaya vurup helak olmuştur. Sinan Subaşı'nın gemi içinde olan esbâb ve erzakını zabt için der-sa'âdet'den emr-i şerîf ile Dergâh-ı 'âli çavuşlarından Mustafa Çavuş mübaşir olunup ve baylos adamlarından bir kaç nefer adamlarla gönderilmiştir. Bu husus için bizzat Bozcaada kadısı bir 'arz-ı hâl göndermiştir. Abdi Reis adlı yeniçeri ki Türk Abdi demekle meşhurdur ve Midilli sâkinlerinden Kara Sinan nâm reis, Divâne Kasım ve Kôr Mahmud Yeniçeri bunlardan gayri yedi sekiz reis dahi Bozcaada'dan on mil alarga yerde olanlar Eşek Adası'nda batmış olan barçaya varmışlardır. Bunlar kimsenin haberi yokken barçadan çıkan esbâbları yağmalamışlardır. Bölgeye bu nedenle yağmalanan malların i'âdesini bildiren mektûb gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 888, 891, 892, 897, 898, 899, 900, 901 ve 935] [*Wreck of Venetian ships, Venetian merchants in Ottoman land: seizure of goods by emins and/ or other Ottoman officers.*]

[937] d. 252/ def. 343 S. N. 86a (86b İtl.)

Tarihsiz {Tahmini M. 1597}

Berât / Venedik Doju'na [Marino Grimani].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] 'atabe-i ulyâya 'arz-ı hâlidir. Şaban'ın on dördüncü gününde Venedik'e tâbi' olan *Ragosniza* Limanı'nda Venedik beylerinin bir kadırgası lenker üzerinde yatmaktadır. Venedik'e tâbi' İspilet mevzisinde her sene vâki olan panayıra gitmek niyeti ile Venedik beyzâdelerinden Şebenik adlı kalenin beyi üç oğluyla nice ve beyzâdeleriyle bu kadırgaya girip yatmışlardır. İki gece sonra üç pare Müslüman kadırgası ile bir fener ve sancağıyla iki kıtâ' Müslüman fırkatası bu Venedik kadırgasına çatıp savaş aletleriyle kadırgaya çıkıp kadırganın reisini ve kadırgada olanların ekserisini kılıçtan geçirmişlerdir. Kadırganın içinde bulunan Şe-

benik beyini üç oğlu ve birkaç adamı ile alıkoymuşlar ve kadırgada olan nice yük akçeyi yağmalayıp kadırgaya yetki alıp şenlikler eylemişlerdir. Bu yapılanlar Venedik ile olan ahd ü emâna muhâliftir. «Bu Venedik kadırgası ve içinde olan top ve sâire aletleri ve esbâb ve Şebenik beyi üç oğluyula ve sâire adamları ile gâred ve teslim olunduktan sonra inâyet olunan 'ahidnâme-i hümâyûn'a ve sulh ü salâha aykırı olarak vâki' olan zararları ödetip ve bu makule fesada cüret edenler her kimler ise kadırgaları ve fırkataları ile Âsitâne-i sa'âdet'e getirilip gereği gibi haklarından gelinmek lazımdır» diye bildirilmiştir. Bu fesadları edenler için Padişahın, «zuhura getirile» diye bildirdiği hatt-ı hümâyûnlar gönderilmiştir. Bu olay Cezayir Eyaleti ile kapudan olan Vezir Sinan Paşa ve diğer beylerden sorulup teftiş edilmiştir. Avlonya Sancağı muhâfazasında olan Piri Bey'e de hükm-i şerîf gönderilmiştir. Bu fesatlıkları edenlerin kimler olduklarının bildirilmesi istenmiştir. Bu berât ile Venedik dojunu, Venediklinin kadırgasına değil bir sandalına bile dahl ve taarruz edilmemesi gerektiğinin taraflara bildirildiği ve Venediklilerden yağmalanan ne kadar mal varsa geriye i'âde edildiği bildirilmektedir. [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[938] d. 252/ def. 343 S. N. 87a (87b İtl.)

Tahrîren fi-evâsiti Şevvâl sene 1002 {M. 30 Haziran-9 Temmuz 1594}
[İstanbul]

Berât / III. Murad'dan / Venedik Doju'na [Marino Grimani].

[Âsitâne-i sa'âdet'deki] Venedik baylosunun [Marco Venier] 'Atabe-ulyâya 'arz-ı hâlidir. Bir önceki berât ile içerik olarak aynı olan başka bir berâttir. [Ayrıca bkz. 937] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[939] d. 252/ def. 343 S. N. 88a (88b İtl.)

Tahrîren fi-evâhiri Cemâziye'l-ahir sene 1003 {M. 3-11 Mart 1595}
[Tersane-i Âmire]

Mektûb / Kapudan Halil Paşa'dan / Mevlânâ Ayamavra ve Preveze Kadıları'na.

Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik baylosu [Marco Venier] tarafından bu cânibe emr-i şerîf îrad edip; Fermân-ı âlişân ile bir kayıkla Ayamavra'dan ve Preveze'den on beş nefer adam gelip Venedik'e tâbi' Parga Kalesi'nin köylerini vurmuşlardır. Bu eşkıyâ 'ahidnâme-i hümâyûn'a aykırı olarak Venediklilerin beş nefer adamlarını esîr edip onlara zulm ve ta'addi etmiştir. Ayrıca Preveze'den bir sandal gelip Parga Kalesi

yakınında Pargalı Petro adlı nasraniyi altı nefer adamlarıyla ve üç avrat ile esîr etmişlerdir. Eşkiyâ daha sonra Petro'nun karnını yarıp onu katl etmiştir. Bu nedenle, Venedikli esîrlerin salıverilmesi ve ehl-i fesadın haklarından gelinmesi için hükm-i hümâyûn ricası üzerine hükm verildiğini bildiren mektûb gönderilmiştir. [Ayrıca bkz. 909] [*Problems caused by privateers, pirates and bandits: seizure of ships, goods and slaves.*]

[940] d. 252/ def. 343 S. N. 89a (89b İtl.)

Tahrîren fî-evâsiti Zi'l-ka'de sene 1001 {M. 9-18 Ağustos 1593} Hüc-
cet.

[Âsitâne-i sa'âdet'deki Venedik Baylosu Marco Venier] Daha önce Nefs-i Venedik'te vefât eden merhum Elhac Hüseyin bin Abdullah adlı müteveffânın metrukâtının Venedik beyleri tarafından zabt ve kabz edilmesi üzerine görülen da'vânın hücctedir. [*Goods belonging to a Muslim merchant who died in Venice.*]

Kaynakça | Bibliography

- Ağır 2009 = A. Ağır, *İstanbul'un Eski Venedik Yerleşimi ve Dönüşümü*, İstanbul, Araştırmaları Enstitüsü, 2009.
- Albèri 1840 = E. Alberi (ed.), *Le relazioni degli ambasciatori veneti al Senato*, III/1 Firenze, Tipografia all'insegna di Clio, 1840.
- Albèri 1844 = E. Albèri (ed.), *Le relazioni degli ambasciatori veneti al Senato*, III/2 Firenze, Tipografia all'insegna di Clio, 1844.
- Albèri 1855 = E. Albèri (ed.), *Le relazioni degli ambasciatori veneti al Senato*, III/3 Firenze, Società Editrice Fiorentina, 1855.
- Albèri 1863 = E. Albèri (ed.), *Le relazioni degli ambasciatori veneti al Senato durante il secolo decimosesto, Appendice*, Firenze, A spese dell'editore, 1863.
- Barozzi, Berchet 1871 = N. Barozzi, G. Berchet (eds.), *Le relazioni degli stati europei lette al Senato dagli ambasciatori veneziani nel secolo decimosettimo. Turchia*, Venezia, Naratovich, 1871.
- Bertelè 2012 = T. Bertelè, *Venedik ve Kostantiniyye. Tarihte Osmanlı-Venedik ilişkileri*, İstanbul, Kitapyayınevi, 2012.
- Bono 1964 = S. Bono, *I corsari barbareschi*, Torino, ERI, 1964.
- Bono 1997 = S. Bono, *Corsari nel Mediterraneo, cristiani e musulmani fra guerra, schiavitù e commercio*, Milano, Mondadori, 1997.
- Bostan 2009 = İ. Bostan, *Adriyatik'te Korsanlık: Osmanlılar, Uskoklar, Venedikliler, 1575-1620*, İstanbul, Çağaloğlu, 2009.
- Braudel et al. 2007 = F. Braudel et al., *Akdeniz, Mekân, Tarih, İnsanlar ve Miras*, İstanbul, Metis, 2007.
- Brummet 2009 = P. Brummett, *Osmanlı Denizgücü ve Doğu Akdeniz'de Diplomasi*, İstanbul, Timaş Yayınları, 2009.
- Cecchetti 1870 = B. Cecchetti, *Le restituzioni scientifiche ed artistiche fatte dal Governo Austriaco nell'anno 1868*, Venezia, Gio. Cecchini, 1870.
- Coco, Manzonetto 1985 = C. Coco, F. Manzonetto, *Baili veneziani alla Sublime Porta*, Venezia, Stamperia di Venezia, 1985.
- Concina 1997 = E. Concina, *Fondaci. Architettura, arte e mercatura tra Levante, Venezia e Alemagna*, Venezia, Marsilio, 1997.
- Dudan 2006 = B. Dudan, *Il dominio veneziano di Levante*, Venezia, Filippi, 2006².
- Dursteler 2012 = E.R. Dursteler, *İstanbul'daki Venedikliler; Yeniçağ başlarında akdeniz'de millet, kimlik ve bir arada varoluş*, İstanbul, Türk İş Bankası Kültür yayınları, 2012.

- Faroqhi 1986 = S. Faroqhi, *The Venetian Presence in the Ottoman Empire (1600-1630)*, «The Journal of European Economic History», 15/2, 1986, pp. 345-384.
- Faroqhi 2004 = S. Faroqhi, *Krizler ve Değişim 1590-1699* in H. İnalçık, D. Quataert (eds.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, İstanbul, Eren Yayıncılık, 2004.
- Firpo 1984 = L. Firpo (ed.), *Relazioni di ambasciatori veneti al Senato*, XIII, *Costantinopoli (1590-1793)*, Torino, Bottega d'Erasmus, 1984;
- Gökbilgin 1964 = M.T. Gökbilgin, *Venedik Devlet Aşivindeki vesikalar külliyyatında kanunî Sultan Süleyman devri belgeleri*, «Belgeler», 1/2, 1964, pp. 119-220.
- Gökbilgin 1979a = M.T. Gökbilgin, *Kanunî Sultan Süleyman devrine ait Bosna ve Hersek ile ilgili Venedik Aşivindeki Türkçe belgeler*, «Tarih Dergisi» 32, 1979, pp. 319-330.
- Gökbilgin 1979b = M.T. Gökbilgin, *Le relazioni veneto-turche nell'età di Solimano il Magnifico*, «Il Veltro», 23/2-4, 1979, pp. 277-291.
- Gökbilgin 1987 = M.T. Gökbilgin, *Venedik Devlet Aşivindeki Türkçe Belgeler koleksiyonu ve Bizimle ilgili diğer Belgeler*, «Belgeler», V-VIII/9-12, 1968-1971, pp. 1-151.
- Greene 2010 = M. Greene, *Catholic Pirates and Greek Merchants: A Maritime History of Early Modern Mediterranean*, Princeton, Princeton UP, 2010.
- Gürkan 2006 = E.S. Gürkan, *Ottoman Corsairs in the Western Mediterranean and Their Place in the Ottoman-Habsburg Rivalry, 1505-1535* (Yayımlanmamış MA tezi/Unpublished dissertation, Bilkent University, Ankara 2006).
- Gürkan 2010 = E.S. Gürkan, *The Centre and the Frontier: Ottoman Cooperation with the North African Corsairs in the Sixteenth Century*, «Turkish Historical Review», 1/2, 2010, pp. 125-163.
- Gürkan 2012a = E.S. Gürkan, *Espionage in the 16th century Mediterranean: Secret Diplomacy, Mediterranean go-betweens and the Ottoman-Habsburg Rivalry* (Yayımlanmamış doktora tezi/Unpublished dissertation, Georgetown University, 2012).
- Gürkan 2012b = E.S. Gürkan, *Batı Akdeniz'de Osmanlı korsanlığı ve gaza meselesi*, «Kebikeç: İnsan Bilimleri İçin Kaynak Araştırmaları Dergisi», 33, 2012, pp. 173-204.
- Hammer-Purgstall 1827-1835 = J. von Hammer-Purgstall, *Geschichte des Osmanischen Reichs* 10 vols., Pesht, Hartlebel, 1827-1835.
- İnalçık 2007 = H. İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)*, İstanbul, Yapı Kredi, 2007.
- Kafadar 2010 = C. Kafadar, *Kim var imiş biz burada yoğ iken, Dört Osmanlı: Yeniçeri, Tüccar, Derviş ve Hatun*, İstanbul, Metis, 2010.
- Kunt 1992 = M. Kunt, *Siyasal Tarih (1600-1789)*, in S. Akşin (ed.), *Osmanlı Devleti 1600-1900*, İstanbul, Cem, 1992, pp. 11-68.
- Kütükoğlu 1974 = M.S. Kütükoğlu, *Osmanlı-İngiliz İktisadî Münasebetleri I (1580-1838)*, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1974.
- Lane 1978 = F.C. Lane, *Storia di Venezia*, Torino, Einaudi, 1978.
- Nicol, Güven 2000 = D.M. Nicol, G.Ç. Güven, *Bizans ve Venedik, Diplomatik ve Kültürel İlişkiler Üzerine*, İstanbul, Sabancı Üniversitesi, 2000.
- Özkulu 2011 = T. Özkulu, *Venedik Sarayı ve Yakın Çevresi: Tomtom Kaptan Sokağı ve Postacılar Sokağı Yapıları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi /Unpublis-

- hed dissertation, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2011).
- Pamuk 1988 = Ş. Pamuk, *Osmanlı-Türkiye İktisadî Tarihi 1500-1914*, İstanbul, İletişim, 1988.
- Pamuk 2004 = Ş. Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Para 1326-1914*, in H. İnalcık, D. Quataert (eds.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, İstanbul, Eren Yayıncılık, 2004, 2, pp. 1055-1093.
- Pedani 2007 = M.P. Pedani, *Consoli veneziani nei porti del Mediterraneo in età moderna*, in R. Cancila (ed.), *Mediterraneo in armi (secc. XV-XVIII)*, Palermo, Associazione Mediterranea, 2007, pp. 175-205.
- Pedani 2008a = M.P. Pedani, *Between Diplomacy and Trade: Ottoman Merchants in Venice*, in S. Faroqhi, G. Veinstein (eds.), *Merchants in the Ottoman Empire*, Paris-Louvain-Dudley, MA, Peeters, 2008, pp. 3-21.
- Pedani 2008b = M.P. Pedani, *Ottoman Merchants in the Adriatic. Trade and smuggling*, «Acta Histriae», 16/1-2, 2008, pp. 155-172.
- Pedani 2009 = M.P. Pedani, *Oltre la retorica. Il pragmatismo veneziano di fronte all'Islam*, in *L'Islam visto da Occidente. Cultura e religione del Seicento europeo di fronte all'Islam*, Genova-Milano, Marietti, 2009, pp. 171-186.
- Pedani 2010a = M.P. Pedani, *Venezia porta d'Oriente*, Bologna, Il Mulino, 2010.
- Pedani 2010b = M.P. Pedani (ed.), *Inventory of the Lettere e Scritture Turchesche in the Venetian State Archives based on the materials compiled by Alessio Bombaci*, Leiden-Boston, Brill, 2010.
- Pedani 2011 = M.P. Pedani, «*Osmanlı Padişahının Adına*» İstanbul'un fethinden Girit savaşı'na Venedik'e gönderilen Osmanlılar, Ankara, Türk Tarih Kurumu, 2011.
- Pedani 2013 = M.P. Pedani, *Come (non) fare un inventario d'archivio. Le carte del Bailo a Costantinopoli conservate a Venezia*, «Mediterranea. Ricerche storiche», 28, 2013, pp. 381-404.
- Pedani-Fabris 1994 = M.P. Pedani-Fabris (ed.), *I «Documenti Turchi» dell'Archivio di Stato di Venezia*, inventario della miscellanea con l'edizione dei registi di A. Bombaci †, Roma, IPZS, 1994.
- Pedani-Fabris 1996 = M.P. Pedani-Fabris (ed.), *Relazioni di ambasciatori veneti al Senato, XIV, Relazioni inedite. Costantinopoli (1508-1789)*, Padova, Bottega d'Erasmus, Aldo Ausilio, 1996.
- Şakiroğlu 1982 = M. Şakiroğlu, *Venedik Devlet Arşiv'nde bulunan İstanbul Balyosu arşivi üzerinde bir araştırma*, in A. Gallotta, U. Marazzi (eds.) *Studia Turcologicae memoriae Alexii Bombaci dicata*, Napoli, IUO, 1982, pp. 470-478.
- Şakiroğlu 1987 = M. Şakiroğlu, *Venedik Arşivi ve Kitaplıklarından Türk Tarih ve Kültürüne Ait Kayıtlar*, «Erdem», 3/7, 1987, pp. 111-134.
- Şakiroğlu 1990 = M. Şakiroğlu, *Venedik Arşivi ve Kitaplıklarından Türk Tarih ve Kültürüne Ait Kayıtlar (II)*, «Erdem», 6/17, 1990, pp. 437-480.
- Şakiroğlu 1992 = M. Şakiroğlu, *Balyos*, in *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, 5, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1992.
- Theunissen 1998 = H.P.A. Theunissen, *Ottoman-Venetian Diplomats: The 'Ahd'-names. The Historical Background and the Development of a Category of Political-Commercial Instruments together with an Annotated Edition of a Corpus of Relevant Documents*, «Electronic Journal of Oriental Studies», 1/2 (1998), pp. 1-698.

- Turan 1968 = Ş. Turan, *Venedik'te Türk Ticaret Merkezi*, «Belleten», 23, 1968, pp. 247-283.
- Turan 2000 = Ş. Turan, *Türkiye-İtalya ilişkileri, I, Selçuklular'dan Bizans'ın sona erişine*, Ankara, T.C. Kültür Bakanlığı, 2000².
- Valensi 1987 = L. Valensi, *Venedik ve Bâb-ı Âli Despot'un Doğuşu*, İstanbul, Bağlam Yayıncılık, 1987.

Kısaltmalar | Abbreviations

Arn.	Arnavutça
b.	belge
d.	dosya
def.	defter
İtl.	İtalyanca
Yun.	Yunanca
M.	Miladî Tarih
M.V.	<i>More Veneto</i> (Venedik Takvimi)
S. N.	Sayfa No
Sl.	Slavca
Tür.	Türkçe
Ven.	Venedikçe

Dizinler | Indices

Şahıs Adları Dizini | Index of Names

- Abdi Reis, 899, 936
Abdurrahkım Efendi (Kadıasker), 735
Abdulaziz Çelebi Bey (Mahmiyye-i Haleb reislerinden), 726
Abdulaziz Çelebi, 726, 730
Abdulkadir Paşa (Kıbrıs Beylerbeyisi), 754
Abdulkerim Efendi (Kâtib-i Mahkeme-i Galata), 699
Abdullah Efendi (Gabela Kadısı), 752-753, 770-771
Abdurrahman bin Mustafa, 713
Abdurrahman Çavuş bin Abdullah, 713
Abdurrahman Çelebi ibn Sabri Mehmed Efendi, 699
Abdurrahman Efendi, 329
Abdurrahman, 247, 329, 699, 713
Abdülrahim (Selanik Kadısı), 883
Abidin Ağa, 714
Abidin bin Hüseyin, 713
Abidin, 308, 713-714
Ağyazad (İzmir patriki), 748
Agob, [Marino]/ *Marin*, 73
Ahmed (Mısır Beylerbeyisi), 883, 893
Ahmed Efendi (Galata Kadısı), 715
Ahmed Efendi ibn Muharrem, 329
Ahmed I. (Sultan) -
Ahmed (Kethüdâ), 120
Ahmed Ömeroğlu/ *Omerovick* (Sipahi), 604, 639
Ahmed Paşa (Akdeniz'de Voyvoda), 318
Ahmed Paşa (Haleb Eyaleti'nde Vezir), 256, 269, 271, 273, 277
Ahmed Paşa (Kandiye Paşası), 803
Ahmed Paşa (Mora Sancağı'na Mutasarrıf), 638
Ahmed Paşa bin Mehmed, 723
Ahmed, 2, 156, 907
Ahmed Paşa (Vezir), 743
Alaca Esnoyani/ Allaggia Storani, 542
Albirsch, Battista 216
[Albrizzi, Giuseppe], *Albriç, Izeppo/ Albricce, Iseppo*, 392
Alessi, Andrea, 130, 164
Alfonso, 190
Algarotti, Nicolò, 130, 157, 163, 175
Ali (Âsitâne-i sa'âdet'de Kapı kethüdâsı), 892
Ali (Atene Kadısı), 734
Ali (Boğazhisarından), 823
Ali (Defterdâr), 870
Ali (Dergâh-ı Mu'allâ Çavuşlarından), 860
Ali (Dergâh-ı Mu'allâ Kapıcıbaşlarından Gelibolu'da), 179
Ali (Dergâh-ı Mu'allâ Kapucularından), 923
Ali (Dergâh-ı Mu'allâ Sipahilerinden), 235

- Ali (el-Mahlas-ı Muhib), 374
 Ali (Kadı), 765
 Ali (Kıbrıs Beylerbeyisi), 889
 Ali (Margaliç Kazâsi sakinlerinden), 679
 Ali (Mora Sancakbeyliği'ne mutasarrıf), 206
 Ali (Nova kapudanı), 651
 Ali Ağa (Avlonya Kalesi ağası), 634
 Ali Ağa (Hamr emini), 652
 Ali Ağa bin Mehmed, 500
 Ali bin Elhac Mustafa, 308
 Ali bin Hamza, 64
 Ali bin Mehmed, 42
 Ali bin Nasuh, 715
 Ali (Bölükbaşı), 534, 593
 Ali Çelebi bin Mehmed, 730
 Ali Çelebi, 726
 Ali Efendi (Hanya Kadısı), 726, 729-730
 Ali Efendi (Menekşe Kadısı), 729-730
 Ali Paşa (Kapudan), 722, 787, 793-794, 796
 Ali Paşa (Vezir-i 'azâm), 306, 314
 Ali Reis (Selanik'ten), 883
 Alkas (Yahudi), 456
 Alvisse, 247
 [Amal, Benedetto], *Amal, Benetto* 134, 162, 166
 [Ambrogio], *Ambrossio*, 703
 [Anastasio], *Anastasio* (Venedik Nakşa konsolosu), 811
 Andrea, 45, 132, 322
 (Antonio) *Anton*, 308-309, 688, 699
 [Antonio], *Anton*, 165, 220, 308
 [Antonio], *Antonaki (Antonachi)*, 655, 715
 Arabacı Hüseyin, 120
 Arabacı Mustafa, 135-136
 Arap, 671
 Arap Hasan, 883
 Arina bkz. Cameşoy Hatun
 Arnavut Hasan (Sipahi), 523
 Asa veled-i Maksud, 73
 Aspelo, Francesco/ *Espelo, Françoisko*, 857
 Asuli, 45
 Avlonyalı Halil Reis, 45, 82
 Ayamavralı Kaskanokioğlu, 45
 Ayamavralı Kastonik/ *Casca*, 82
 Ayamavralı Murad, 135, 140
 Ayaz (İlbasan Sancağibeyinin Kethüdâsi), 383
 Ayşe Hatun, 214
 Aziz (Diraç Ağalarından), 120
 Baba Davud bin Hüseyin, 715
 Balaban, 542
 Baldani, Giorgio/ *Zorzi*, 573
 Bali bin Ali, 42
 Bali, 120
 Balsarini, Giacomo, 663
 Balsarini, Domenico, 876
 Balsarini, Marco, 876
 Baltaram, 166
Souan [Baldassarre]/ *Baltazar* (Fransız taifesinin konsolosu), 763
 Banifatiaada, Giacomo, 653
 [Bartolomeo]/ *Bartilò*, 307
 [Bartolomeo]/ *Bartolameo* di Gasparo, 819
 Basirto (Kethüda), 814
 Basta (Asker), 562
 [Battista, Venedikli]/ *Battista franco*, 235
 Bayram (Kıbrıs Defterdârı), 880
 Bayram Paşa (Bosna Beylerbeyisi), 403, 408-411, 417
 Bedik, 271, 273, 277-278, 354
 Befir (Baltra), 162
 Bembo, Marco, 760
 Bembo, Orazio (Mısır'da Venedik Konsolosu), 792, 810
 Bena Abbas, 308
 Benetti, Antonio, 851
 Bepri/ *Piperi*, Panoli, 533, 477
 [Bernardino]/ *Bernardin*, 573
 Bernardo, Lorenzo, 871
 Bernardo, [Michele]/ *Michel* (Rahip), 559, 575
 Biacoleo bkz. Diyako Kaloda
 Bıçakçioğlu Sipahi Mehmed, 538
 Biffi, [Giovanni Domenico figlio di Domenico]/ *Zuan Domenico/ Cevan*

- veled-i Dominkonik*, 125, 154
 Bolla, Andrea, 885
 Bon, Ottaviano, 84-188
 Bordi, Bodoki, 211
 Borgheri, [Giuseppe]/ *Izeppo veled-i Borgot*, 236, 242, 247
 Borissi, Bernardo, 282
 Borissi, Marc'Antonio/ Marco Anton, 48, 921
 Boro, bkz. Pozo
 Botona (Üç cezire serdarı), 505
 Bovanich [Giorgio]/ *Giorgi*, 92
 Bravo, Filippo 582
 Bressani, Giacomo, 165
 Bruno Papa (papaz), 441
 Brunoni, Bernardino (Rahip), 869
 Brutti, Bortolomeo, 334, 336
 Brutti, [Cristoforo]/ *Christoforo*, 871
 Bükü Haydarvik/ [di Haydar], 442

 Cabuze, Mario, 747, 752
 Cafer Ağa (Dıraç Kalesi'nde emin ve zâbit), 505
 Cafer Ağa (Kale emini ve zâbitı), 383
 Cafer Ağa, 55, 383, 505
 Cafer Paşa (Kapudan), 162, 609
 Cafer, 560
 Calaffati, Nicolò, 743
 Comesoy Hatun (Arina adlı), 677
 [Campoli]/ *Canpolatoğlu*, 235
 [Campoli, Stefano]/ *Kanpoli İstefan/ Canpoli*, 764
Canpolatoğlu, bkz. [di Giovanni Paolo]
 Cappello, Giovanni, 507-633
 Cardorola, Michele, 8
 Carlo, 901
 Casla, [Nicola]/ *Kazla, Nikorozi/ Nicorosi*, 710
 Castagner, [Antonio]/ *Antoni*, 735
 [Caterina]/ *Catherina*, 162
 Cavalano, Nicolò, 573
 Celal Paşa, 728-729
 Cesare, Valentino/ *Valentin*, 130, 163
 Cezayirli Cafer Reis, 120
 Cicogna, Pasquale, 11-12, 42-43, 63, 912

 Civran, Pietro, 818
 Coen, Jachia, 819
 Colomb/ *Kolombo*, Andrea, 132
 Contarini, Alvise, 634-696
 Contarini, Domenico, 697, 703, 722, 747, 760, 803
 Contarini, Simone, 152, 334-337, 441-445
 Contarini, Tommaso/ *Tomas*, 28
 Camali, Giorgio/ *Zorzi/ Corci Momlo/ [Giorgio Girolamo]*, 8
 Camigo, Maroze/ Kayogme, Maroye, 752
 [Cordovani]/ *Kordovan/ Cordovan*, 872
 Cordovani, [Pietro]/ *Piero*, 911
 Corini, [Sebastiano]/ *Sebastian/ Sebastiyen Korini*, 382
 Coriodino/ Korbodino, Dimitri, 726
 [Corner] / *Cornaro*, Francesco, 609
 Corner, 826
 Costa/ *Kosta*, 8, 45, 220, 560
 Kosto, Govan/ *Da Mosto Zuanne*, 107
 [Crisostomo, Simone] / *Grisoztomo, Simon*, 130
 [Cristoforo]/ *Christofforo*, 21
 [Cristoforo]/ *Hristoklu* (Haleb Tercümânı), 73
 [Cristoforo]/ İstoforu, 221
 Cuko, [Michele]/ *Muco, Michel*, 710
 Curazich Nicola (Lizenalı/ *da Liesena*), 884

 Çoko, [Costantino]/ *Kostantin/ Costantin*, 166

 Da Canal, Nicolò, 65
 [Dall'Oglio]/ *Dolivio*, Ottavio, 862, 866
 Da Ponte (Üç ada serdarı/ [Provveditore] Generale), 383
 Daver Paşazade (Vezir), 581
 David (Bozcaada emini, Yahudi), 899
 Davila, Alvise, 238
 Davud (Haleb Beylerbeyisi), 239
 Dede Bali, 45
 Deli Ali, (Cezayir Yeniçerilerinden), 916, 918, 930

- Deli Ramazan, 92
 Delioğlu Kara Ahmed, 916, 919, 930
 De Nores, Marco, 658
 Derviş Ağa (Gelibolu Muhâfazası'ndan), 484
 Derviş Bey, 560
 Derviş Mehmed Ağa (Kethüdâ-i Hazret-i Sadrazam), 621
 Deryâ Reis, 303
 Dilaver bin Abdullah, 723
 Dimitko, 166
 [Dimitri di Mollà Michele]/ *veled-i Mihail Molladan*, 364
 Dimitri Reis (Zaklisa Ceziresi'nden), 843
 Dimitrio, 822
 Dimo, 220, 906
 Divâne Kasım, 899, 936
 Diyako Kaloda/ Biacoleo, 878
 Dobzecco [di Stefano franco]/ *veled-i İstanich Franchi*, 747, 752
 Domenico, 859
 [Donà]/ *Donado*, Antonio, 173
 Donà, Giovanni Battista, 817-853
 Donaseli, Francesco, 237
 Duka [di Arslan] *veled-i Aslan*, 713
 Duka [di Cristoforo] *veled-i Estoforo/ Duka veled-i Christoforo*, 713
 Duka [di Giovanni] *veled-i Yovan*, 713
 Duodo, 826

 Ebu el-Ensar, 894
 Ebubekir (Kapudan), 536, 669, 682
 Ebubekir (Rodos mutasarrıfı), 656
 Ebubekir Efendi (Bosna Defterdârı), 438
 Ebubekir Paşa (Rodos Sancağı'na mutasarrıf), 657-658, 682
 Eğriyaklı (Garipler Ağası), 916, 918, 930
 Ekrem Paşa, 485
 El-fakîr Mehmed, 314
 Elhac Abdi bin Abidin, 308
 Elhac Ali bin Veli, 308
 Elhac Hasan bin Ali, 308
 Elhac Hüseyin bin Abdullah, 940
 Elhac Hüseyin, 484, 940

 Elhac Keyvan bin Abdullah, 308
 Elhac Memi bin Ahmed, 308
 Elhac Mustafa, 308
 Elhac Süleyman bin Mehmed, 308
 Elhac Taci bin İsa, 308
 Elkas (Yahudi, emin), 349
 Emidio (Rahip) 695
 Erizzo, Francesco, 438, 496, 498, 670
 Esnepili, Marco, 915
 Esseyid Ahmed bin Garadin, 308
 Esseyid Mahmud Efendi, 329
 Eva Safire, 516
 Evlandoğlu Ali, (Vlendogli Ali) (Haleb Beylerbeyisi), 47, 62, 73, 855, 863
 Evyano veled-i Kostantin/ *Diano di Costantino*, 713
 Ezador ya da Haçador (*Axadur*) (Ermeni taifesinden), 853b

 Fasaneo, [Girolamo]/ *Gierolamo/ Lemo Fezanik/ [Receb]*, 555, 586, 603
 [Fasoli] Matteo/ *Fasuli/ Fassuli, Mattio*, 45
 Ferhad Bey (Bosna Sancağibeyi), 85, 416
 Ferhad Bey (Haleb Beylerbeyisi), 85, 416
 Ferhad Paşa (Vezir), 934
 Ferma, Giovanni, 688
 Filippi, Antonio/ *Filibo, Anton*, 124, 137.
 Filippi, Giovanni Antonio/ *Filibo, Cevan Anton/ Zan Antonini*, 124, 137.
 Filo [di Argiro] *veled-i Argir/ Arghiri*, 723
 Flanoki, Antonio/ *Anton*, 45
 Formenti, Domenico, 130
 Foro, Nicolò, 8
 Foscari, Francesco, 760-761
 Foscari, Girolamo, 485-487
 Foscari, Girolamo, 412-413
 Foscari, Pietro, 622
 Foscolo, Nicolò, 667
 Francesco (Girid Adası Kapudanı), 496, 500

- Francesco (*Kavalier*, Cavaliere di San Marco, Venedik konsolos), 455
 Franco, 220, 603
 Francesco/ *Françesko*, 308-309
- Giacinto/ *Gaçinko* (Rahip), 449-450
 Galatalı Savi Reis, 294
 Garagnani, [Giovanni]/ *Zuane*, 351
 Garofalo/ *Garofilo*, [Antonio]/ *Anton*, 330, 380
 Gasparini, Gasparo, 824
 [Gasparo di Giacomo]/ *Gaspar veled-i Giacomo*, 531
 Gaspara, 903
 Gavale, Marc'Antonio, 665
 Gazi Murad (Mora Sancağı'na Mutasarıfı), 143, 182-183
 [Gerard]/ *Gerad*, 734
 [Gherardi]/ *Grardi*, Giovanni (rahip ve piskopos), 390
 Giacomo (Asker), 562
 [Giacomo]/ *Yakoli/ Ianculi*, 45
 Giacomo/ *Yakomo*, 208, 456
 [Giacomo di Giorgio]/ *Yerakup veled-i Yorgi/ Jeracobo veled-i Giorgi*, 40
 [Giacomo di Giovanni]/ *Yakmo veled-i Covan/ Giacomo veled-i Giovanni*, 214
 [Giorgio]/ *Corci/ Giorgi*, 14, 45, 79
 [Giorgio]/ *Zorzi*, 65
 Giorgio [da Zante]/ *Zaklisa'dan*, 346
 [Giorgio di Giorgio]/ *Giorgi veled-i Giorgi*, 346
 [Giorgio di Giovanni]/ *Yorgi veled-i Yani*, 713
 [Giorgio di Nicola]/ *Yorgi veled-i Nicola*, 723
 [Giovanni]/ *Çuan* (Rahip), 19, 282
 [Giovanni]/ *Ionana/ Yonana* (Üç adanın serdari), 513
 [Giovanni]/ *Yani/ Iani*, 46, 166
 [Giovanni ...]/ *Yani/ Iani Estani*, 8
 [Giovanni]/ *Zuane* (Rahip), 900
 [Giovanni di ...]/ *Civan de Hanfoni/ Gioane de Canfoe*, 710
 [Giovanni di Giorgio]/ *Yani veled-i Yoryo/ Yorghı*, 729
- [Giovanni] di Luca/ *Iovan veled-i Luka*, 752
 Giovanni di Mariano/ *Giovanni veled-i Usta Marian*, 55
 [Giovanni di Terenzio]/ *Yani veled-i Taranzi*, 723
 [Giovanni Bey]/ *Civan Bey* (Venedikli), 174
 [Giovanni Antonio]/ *Zuan Antoni*, 126, 876
 [Giovanni Maria]/ *Gio Maria*, 567
 Girolamo (Rahip), 391
 [Giuseppe Domenico]/ *Izeppo Domenko/ Izeppo Domenico*, 392
 [Giuseppe]/ *Izeppo*, 516-517
 [Giustinian], Domenico/ *Giustian/ Costiyan, Dominico*, 150, 171
 [Giustinian, Giorgio]/ *Costinian, Giorgio/ Costinyan, Giorge*, 305, 438, 496, 500
 Gimiliano, Anastas (*Kaptan Giulian franco*), 814
 Gökan veled-i Veçkon/ *Giocan veled-i Valcan*, 637
 Gramatico/ *Gramanco*, Filippo, 734-735
 Gregorio, 307
 [Grillo, Ambrogio di Antonio] *Anberozu (Ambrosio) veled-i Antonaki/ Emirus veled-i Anton/ Ambrosio*, 699, 715
 Grillo, Antonio [di Gian Antonio]/ *Grilonikoglu Anton*, 688
 Grillo, Gian Antonio/ *Antoni*, 329, 339, 515
 Grimani, Marino, 101, 937, 938
Grisoztomo, Simon bkz. [Crisostomo, Simone]
 Gritti, Manya, 181
 [Gradenigo]/ *Guadagnico Andrea*, 130, 157
 Guze, *Mario*, 747, 752
 Gürcü Mehmed Paşa (Kaymakâm), 403, 409, 417, 420-421, 425, 427, 429, 430-431, 434, 437, 439, 443
 Güherhan binti Sultan Selim Han, 924

- Hacı Arslan, 216
Hacı Elhak (Seyda ve Beyrud Beylerbeyisi), 708
Hacı Resul, 438
Hacı Suud Mehmed, 925
Hacı Şehman, 42
Hacı Torgani, 216
Haham, 67
Halife (Yahudi, İskenderiye Emini), 77
Halil (Lika Sancağibeyi), 250, 252-253
Halil (Mora'da Müfettiş), 159
Halil bin Ali, 713
Halil bin Ferhad, 329
Halil bin Musa, 715
Halil Paşa (Kapudan), 191-193, 284-285, 289, 336, 464-465, 910, 927, 929, 935, 939
Halil Paşa (Mısır Beylerbeyisi), 602
Halil Voyvoda, 330, 380
Hamza (İlbasan Sancağibeyi), 906
Hamza bin Abdulgani, 715
Hano, 906
Hasan, 3-4, 229, 907
Hasan (Bosna Beylerbeyisi), 74, 862
Hasan (Bölükbaşı), 73
Hasan (Çavuş), 853a
Hasan (İlbasanlı Kadı), 596
Hasan (İskender Sancağibeyi), 624, 755-756
Hasan (Pervize Kalesi ağalarından), 442
Hasan Ağa (Ayamavra eşkiyası ve Ayamavra Dizdarı), 45, 916, 918, 930
Hasan Ağa ibn Abdullah, 699
Hasan Çelebi bin Abdullah, 726
Hasan Efendi (Reisü'l-küttab), 581
Hasan Efendi (Rumeli Kadıleşkeri), 544
Hasan Paşa (Kapudan), 491-492, 494, 498, 503, 514, 517, 524, 532
Hasan Paşa (Mısır Muhafazasında Vezir), 115, 126, 130, 137-138
Hasan Paşa (Trablusşam Beylerbeyisi), 768
Hasan Paşa bin Receb, 723
Hasanoğlu Meda Haviz, 560
Haydar (Dokakin Sancağı mutasarrıfı), 433
Hestopolo, 543
Hızır, 713
Hızır (Yeniçeri), 625
Hızır Emmisioğlu Kevşo, 543
Hristoklu, bkz. [Cristoforo]
Huruşu Sumari, 166
Hüdaverdi, 330, 380
Hüseyin, 103
Hüseyin (Aydunar sâkinlerinden), 221
Hüseyin (Diraç Kalesi Neferâtından), 906-907
Hüseyin (Emin), 843
Hüseyin (İstanbul Gümrüğü tevâtîbi mukâtaâti emini), 739
Hüseyin (Kale neferâtından), 906
Hüseyin (Podgoriça/ Podgoriza Voyvodası), 854
Hüseyin Ağa (Gümrük Emini), 716
Hüseyin Evrenosoğlu (Kalyona Reisi), 193
Hüseyin Beşe, 726
Hüseyin bin Abdullah, 699
Hüseyin bin Ahmed el-nâib, 714
Hüseyin bin Ebubekir, 713
Hüseyin Efendi (Kadı), 493
Hüseyin Paşa (Mısır Muhafazasında), 786
Hüseyin Paşa (Mısır Muhafazasında, Vezir), 320, 373-374
Hüseyin Paşa ibn Abdullah, 723
Hüsrev Paşa, 523
Irami Yani, 573
Isepolo, [Leone]/ *Leo*, 8
Izeppo bkz. Giuseppe
İbrahim, 442
İbrahim (Dıraç Ağalarından), 120
İbrahim (Dubrovnik Emini), 489
İbrahim (Kırka Sancağibeyi), 858
İbrahim (Kilis Sancağibeyi), 94
İbrahim (Mirliya Knezi), 926
İbrahim (Poliçe Nahiyesi emini), 777
İbrahim (Südde-i İslam Kapudanı), 672

- İbrahim Ağa bin Hüseyin, 726
 İbrahim Ağa Emin Tersane-i Âmire, 500
 İbrahim Ağa, 166, 626
 İbrahim Beşe ibn Abdullah, 329
 İbrahim Beşe ibn Mehmed, 699
 İbrahim Bey (Lika Sancağibeyi), 15
 İbrahim bin Mehmed, 43
 İbrahim Efendi bin Ali (Tophane'de), 723
 İbrahim Kethüdâ (Hersek Müsellimi), 264
 İbrahim Paşa (Hersek Sancağı'na mutasarrıf), 238, 260, 263-264
 İbrahim Paşa (Kandiye Eyâleti'ne mutasarrıf), 754
 İbrahim Paşa (Kaymakâm), 714, 764, 813, 816, 849
 İbrahim Paşa (Mısır Muhafazası'ndan), 712
 İbrahim Paşa Bey (Sadrazam), 928
 İbrahim Paşa (Dergâh-ı 'âli Serçavuşu), 758
 İdris Ağa, 648
 İsmail Ağa (Haleb'de Paşa Bey Kethüdâsı), 318
 İsmail (Çavuş), 63
 İsmail (Kethüdâ), 318
 İsmail Ağa, 836
 İsmail bin Mehmed, 699
 İsmail Efendi, 329
- Jave (*Xadâ*) (Ermeni taifesinden), 853b
- Kalender Bey Abdullah, 329
 Kara Mehmed, 513, 538
 Kara Sinan, 899, 936
 Kara Veli, 913
 Karabacı/ *Carabagia*, 907
 Karabatak, 649, 658
 Karayılanlı, 736
 Karunili Muslu Reis, 159
 Kasım (Kör), 235
 Kasım Ağa, 518, 522, 528
 Kasım bin Mahmud, 42
 Kataga, [Anastasio]/ *Anassi*, 166
 Kavala Mehmed (Sipahi), 303
- Kavlak Ali, 113
 Kavanoğlu, 523
 Kaya bin Binyad, 190
 Kemaleddin (Gelibolu Kazası'ndan), 282
 Kenan Paşa, 505
 Kerim, 442
 Keşte, Dominico, 211
 Kirişli Ahmed, 45
 Kiryaki (papas), 346
 Kiryakos/ *Giriacos*, 680
 Kör Mahmud (Yeniçeri), 936
 Kostervik Ahmed, 672
 Krançko, 166
 Kristilo (Christotlu) Ahmed, 82
 Kudret (Kethüdâ), 541
 Kudret Reis, 113
 Kuhim (Haleb emini), 326, 394
 Kulu/ Canelo [di Teodoro]/ *veled-i Tdori*, 713
 Kurunalı, 166
 Kutam Reis, 303
- Levi, Mose, 804
 Leviko, 346
 Liman Reis, 113
 Limone, Penaki, 734-735
 Lippomano, Girolamo/ *Lippamano Yerolimo*, 3-4, 14, 43-83
 Lonsello, Gottardo, 130
 [Luigi/ Alvisi]/ *Lui*, 358
- Magdolinis, 743
 Mahmud (Haleb Beylerbeyisi), 912
 Mahmud (Dıraç Nahiyesi'nde, katil), 538
 Mahmud (Eşkiyâ), 513
 Mahmud (İnebahtı'dan), 140
 Mahmud (Kör), 899
 Mahmud (Mısır Defterdârı), 22, 24, 27
 Mahmud (Topçubaşı), 907
 Mahmud (Trablus Defterdârı), 73
 Mahmud Bey (Abaza), 307
 Mahmud bin Ahmed el-mahsur, 308
 Mahmud Çelebi ibn Cemal, 308
 Mahmud Efendi (Bosna Defterdârı), 636

- Mahmud Efendi (İzmir Kadısı), 713
 Mahmud Efendi ibn Abdulnebi, 500
 Mahmud Paşa (İstanbul Kaymakamı), 849
 Mahmud Paşa Saruhanoğlu (Mora Sancağı'ndan), 381
 Makiz, Pietro, 692
 Manazâde Mehmed Reis, 113
 Mano, 220
 Manoli veled-i Eskofe (Scaffè), 713
 Manoli veled-i Dimitri, 164
 Manto (Asker), 562
 [Marcello]/ *Marcillo*, Donato, 39
 Marco veled-i Naso, 579
 [Marcovich]/ *Marcoich*, Nicoletto, 654
 Marini, Mario, 150
 Markokire/ Marcochire, 76
 Maroni, 301
 Maroye Koca/ Maroze Coza, 752
 Massa, [Battista]/ *Batta*, 875
 Matteo, 307
 Mavameke, 171
 Mehmed, 107, 166, 699
 Mehmed I (Sultan), 106
 Mehmed IV (Sultan) -
 Mehemmed (Defterdâr), 690
 Mehmed (Azaplar Ağası), 830
 Mehmed (Defterdâr), 437
 Mehmed (El-mahlas-ı muhib), 398
 Mehmed (Hazine-i Âmire'de Baş Defterdâr), 52
 Mehmed (Kadı), 529
 Mehmed (Karlıeli Sancağibeyi), 140, 218-220, 755
 Mehmed (Kefe Beylerbeyisi), 859
 Mehmed (Kıbrıs Defterdârı), 872
 Mehmed (Leş Kalesi Ağası), 640
 Mehmed (Molla, Haleb Kadısı), 625
 Mehmed (Mora Sancağı'ndan), 930-931
 Mehmed (Peltek), 113
 Mehmed (Rumeli Çavuşlarından), 9-10
 Mehmed (Taş Köprüsü'nde Emin), 707
 Mehmed (Topçubaşı), 830
 Mehmed (Yeniçeri Ağası), 4, 625, 899
 Mehmed Ağa, 12, 494
 Mehmed Ağa (Emin), 610
 Mehmed Ağa (Kilis Livası'nda), 87
 Mehmed Ağa (Silahtar Paşa Kethüdâları), 636
 Mehmed Ağa ibn Hacı Ali, 699
 Mehmed Beşe ibn Ali, 713
 Mehmed Beşe ibn Musa Çokadar, 715
 Mehmed Beşe ibn Mustafa, 713
 Mehmed Bey (Dokakine Sancağı'ndan), 243
 Mehmed Bey Mansuroğlu (Trablus Beyi İskele Emni), 21, 26, 39, 60, 63, 73
 Mehmed bin Abdül, 329
 Mehmed bin Ahmed, 713
 Mehmed bin Halil (Alaybeyi), 441
 Mehmed bin Hızır, 329
 Mehmed Çavuş (Koron Nazırı), 159
 Mehmed Çavuş ibn Abdullah, 699
 Mehmed Çelebi ibn Elhac Abdulkadir, 308
 Mehmed Efendi (Divân Kadısı), 784
 Mehmed Efendi (İstanbul Kadısı), 699-700
 Mehmed Halife (Taybek), 7
 Mehmed ibn Abdullah (Nakşa'da sakin), 166
 Mehmed ibn Ali, 699
 Mehmed Paşa (Bîrun Beylerbeyisi), 439
 Mehmed Paşa (Bosna Beylerbeyisi), 521, 530, 546, 553, 586
 Mehmed Paşa (Budin Muhafazasında), 664
 Mehmed Paşa (Kapudan), 202, 210, 217, 222, 234, 249, 261, 295-299, 320
 Mehmed Paşa (Kaymakam), 201, 204, 674
 Mehmed Paşa (Kıbrıs Beylerbeyisi), 794
 Mehmed Paşa (Mısır Beylerbeyisi), 149, 157-158, 163, 167-168, 239, 241, 244-245
 Mehmed Reis, 120

- Mehmed Sabri, 802
 Mehmed Zemcedede Bıçakçioğlu, 513-514, 538, 541
 Memi Kethüdâ (İskenderiye emini), 168
 Memi Reis, 492
 Memmo, Marc'Antonio, 283
 Merlo, Giacomo, 438
 Messalto, 729
 [Michele di Alvise]/ *Michel/ Mihali veled-i Lozide*, 713
 [Michele]/ *Michel*, 307
 [Michele]/ *Michiel*, 768
 [Michele]/ *Mihal/ Michali veled-i Pandeli*, 729
 [Michele]/ *Mihal* (Midilli'de emin), 170
 Mihali Tatako, 734-735
 Mihali, 734
 Miller, Pietro Antonio, 876
 Minha (*Micha*), 560
 Miskenik/ Misscik, Tana, 831
 Miraz (Tarsus Sancağibeyi), 235
 Mocenigo, [Nicolò]/ *Nicola*, 904
 [Molin]/ *Molino*, Alessandro, 293
 [Molin]/ *Molino*, Alvise, 697-698, 701, 803
 Mormoronie, 743
 Moro, Francesco, 562
 Moro, Giovanni, 1-42
 Morside, Antonio, 694
 Moshe (Rabi, Kalfa)/ *Rabi Musa, Kalfa*, 295
 Muhammed (Kilis Sancağibeyi), 474
 Muharrem bin Receb, 723
 Murad III (Sultan) -
 Murad IV (Sultan) -
 Murad (Haleb Eyaleti'ne mutasarrıf), 436
 Murad (Kethüdâ), 512
 Murad (Mora Sancağibeyi), 136, 138-139
 Murad (Nakşa'da bulunan), 518
 Murad Ağa (Hamr Emmini), 324, 357, 448, 490
 Murad Bey (Menteşe Sancağibeyi), 81
 Murad Reis (Cezayir levendlerinden), 76
 Murtaza (Bosna Muhafazasında Vezir), 474
 Murtaza Paşa (Bosna Beylerbeyisi), 419
 Musa Bey bin Mehmed (Kethüdâ), 715
 Musa Efendi, 830
 Muslu, 135, 159
 Mustafa I. (Sultan) -
 Mustafa (Ayamavra Beyi), 916, 925
 Mustafa (Azap ağası), 327
 Mustafa (Diraç Kalesi'nin Ağası), 906
 Mustafa (Eşkiyâ), 249
 Mustafa (Haleb'de Gümrük Emmini), 523, 527
 Mustafa (Hersek Sancağı'na Mutasarrıf), 103, 707, 747, 752, 756
 Mustafa (İzmir Ustası), 666
 Mustafa (Kadı), 79
 Mustafa (Mirliva), 707
 Mustafa (Molla) bin Ali el-Mültezim, 308
 Mustafa (Preveze Dizdarı), 830
 Mustafa (Sultaniye Kalesi Nâibi), 892
 Mustafa Bey (Ayamavra Kapudanı), 916, 918, 925, 929
 Mustafa Bey, 480
 Mustafa bin Mehmed Çelebi, 699
 Mustafa (Çavuş), 22, 24, 27, 95, 246-247, 897, 899, 901, 936
 Mustafa Çelebi bin Receb, 699, 715
 Mustafa Çelebi, 726
 Mustafa Efendi (Mısır Kadısı), 784
 Mustafa Efendi bin Şaban, 715
 Mustafa Efendi ibn es-Seyyih Mehmed Efendi (Kadı), 699
 Mustafa Hoca, 699
 Mustafa İbrahim, 651
 Mustafa (Kethüdâ), 441
 Mustafa Osmanoğlu, 103
 Mustafa Paşa (Bosna Eyaleti'nde Vezir), 225
 Mustafa Paşa (Haleb Muhafazası'nda), 436, 437, 470
 Mustafa Paşa (İstanbul Kaymakâmı), 709, 716-717, 720, 744, 772

- Mustafa Paşa (Kapudan), 556, 585
 Mustafa Paşa (Mısır Muhafazası'nda
 Vezir), 373-374, 413
 Mustafa Paşa [Kara Mustafa], 833, 851
 Mustafa Pervane, 120
 Mustafa Reis, 11
 Mustafa Usta (Bostancıbaşı), 666
 Mustafa, 3-4, 327
 Mustafa, Berkoğlu (Kilis Sancağı'nda),
 671
 Mustafa Berrakoğlu/ *Baracovik*, 604
 Muşi Paşa, 653
 Mümin (Gabela Nehri Kapudanı), 17
 Mürüvvet bin Timur, 42
- Nâibin Muhiddin Halife, 70
 Nani, Almorò, 189-198, 285-289
 Narcisi, Giacomo, 130, 163
 Nasuh Paşa (Vezir-i âzam), 268, 273,
 275-276, 278, 280, 299
 Negroponte, [Emanuele]/ *Emanuel*
 (Kıbrıslı), 184, 676
 Nemiza Mehmed (Çile Sancağibeyi ve
 Arap), 39, 11, 50, 60, 63
 Nicola, 166, 859
 [Nicola di Giorgio]/ *Nicola veled-i*
Giorgi, 216
 [Nicola di Giovanni]/ *Nicola veled-i*
Giovanni, 346
 [Nicola di Kosovo]/ *Nicola veled-i*
Kosove, 729
 [Nicola di ...]/ *Nicola veled-i*
Maitorindi, 214
 Nicolta, 166
 Nikorozi Kazla (Nicososi Casla), bkz.
 Casla, Nicososi
 Nomicò, Tommaso, 346
 [Nointel, Charles-Marie-François
 Olier, marquis d'Angervillers et
 de-]/ *Markiz Mentel/ Marchese di*
Nointel/ Liontel Markizi (Elçi), 711
 Nora, 440
 Nuh Ağa, 639
 Nuh Hoca Sirun, 620
- Orlando, Matteo, 891-892
 Orlando, Nicolò, 480
- Oruçoğlu, 159
 Osman (Emin), 380
 Osman Ağa, 55, 699
 Osman bin Elhac Mustafa (Çavuş),
 308
 Osman ibn Ahmed (Çavuş), 699
 Osman Dayı (Tunus'ta), 342
 Osman Mehmedoğlu, 103
 Ottavio [di Giovanni]/ *veledan Yana/*
Iana, 874
- Ömer Paşa (Kıbrıs Beylerbeyisi), 833
 Ömer, 135
- Pace/ *Paze*, Girolamo, 668
 Paizen Ahmed, 329
 Paleologo (Medine-i Kandiye Reisi),
 729
 Paleologo, 734-735
 Panayot veled-i Kiryaz, 612
 Paolo, 220
 [Paraskeva di Giorgio]/ *Parasgeva/*
Parascheva veled-i Yorgi, 713
 Parente, Gian Francesco, 436, 470
 Parsit, 459
 Pavanello/ *Paurello*, 174
 Pavanello, Francesco, 130
 Pavanello, Giovanni/ *Giovan/ Zuane*,
 132
 Pengiocoia/ *Pencokoya*, Rano, 8
 Peraştolonik, Marko Beronçe, 33
 Perid bin Abdülaziz, 329
 Peroli, Dimitri, 734-735
 Pervane (Kilis Sâkini), 38
 Pervane Reis (Dıraç Sâkinlerinden),
 907
 Perviz Bey (Andira Adası Beyi), 496,
 500
 Pisani, 826
 Pesaro, Luca, 538
 Pietro/ *Petro*, 308-309
 Petroli, 45
 Pialconi, [Giuseppe]/ *Iseppo*, 764
 Piale, 859
 Pietro di Cotton/ *veled-i Koton*, 723
 Pietro [da Parga]/ *Pargalı Petro*, 909-
 910, 939

- [Petrovich]/ Petrovik, Andrea, 327
Piri Bey (Avlonya Sancağı'ndan), 937
Piri Bey (Delvine Beyi), 909
Piyale Ağa bin Abdülmennan, 500
Pizco veled-i Estepanik/ Stoponie/ [... di Stefano], 752
Poditi, Giorgio/ *Zorzi*, 649
Poigacio, Giacomo, 664
Polani, Pietro, 317
Polverin, Nicolò, 130
Porta (Dottore), 601
Pozo/ Boro (*Valastel*), 752
Priuli, Antonio, 306
Psalida, Paolo, 8
Pudi, Giorgio/ *Zorzi*, 658
- Querini, Alvise, 792
Querini, Giacomo, 698-710, 712-817
- Rahman, 45, 82
Rakidi, 45, 83
Ralli, Giovanni/ *Rali*, *Yani Giani*, 614
Ramazan bin Hasan, 713
Ramazan bin Mustafa, 308
Ramazan Reis, 799
Ramil, Antonio 747, 752
Receb, bkz. Fasaneo, Girolamo
Receb (Çavuş), 726
Receb Efendi bin Ahmed el-Kâtib, 715
Receb Paşa (Kapudan-ı Deryâ), 404, 453-454, 467, 480-482, 485
Receb Paşa (Kaymakam), 497, 507-510, 514, 521, 525, 527, 535, 553, 556-558, 563-564, 566, 585, 594-595
Receb Paşa, 81, 387
Reviconich, Pietro, 92
Rıdvan Paşa, 352
Roboli veled-i Martini/ [... di Martino], 715
Romani Haym/ *Caim* di Giacobbe/ *Iacob*, 804
Romano Haym/ *Caim* di Mumahem, 804
[Rosa, Ignazio]/ İnaçyo Roza/ *Ignatcio Posa*, 837
- Sabatini, 79
Sabri Mehmed Efendi ibn Abdurrahim, 699
Sadullah Ağa (Müfti), 97
Sagomale, Dimitri, 878
Şaki Ali (sipahi oğlanlarından), 165
[Salvago, Giannettino]/ *Giannizzeri/ Cenazin*, 152
Sanos (Ermeni), 667-678
Santonini, Antonio, 763, 793-794
Santonini, Gio. Antonio, 793-794
Sarı Cafer, 513, 538
[Scaruoli], Marino/ *Eskaravil*, Marino *veled-i Panuli*, 871
Sederini, Marco, 646-647
Sefer (Haleb gümrüğü ve İskenderiye Pınarı mültezimi), 896
Sefer (Dergâh-ı mu'allâ Çavuşu), 906
Sekban Ağa, 847
Selim II (Sultan), 85, 604, 896, 924
[Sebastiano di Teodoro]/ *Sevasto veled-i Todori*, 713
Seyfi ibn Elhac Yakup, 308
Seyyid Mustafa Bey (Trablusgarp'tan), 536
Seyyid Abdi (Çavuş), 48
Seyyid Ahmed, 20, 23, 25, 29-30, 73
Sidarachi, [Giovanni di Andrea]/ *Yani veled-i Andrea*, 573
Singritico, Alessandro, 130
Sinan Paşa (Cezayir Eyaleti ile Kapudan Vezir), 95-96, 162, 937
Sinan Paşa (Kapudan), 868, 888, 892
Sinan (Subaşı, Midilli Muhâfazası'ndan), 899, 936
[Sokulluzade Lala Mehmed Paşa]/ Mehmed Paşa, 96, 101
Soranzo, Giacomo/ *Yakomo*, 85,
Soranzo/ *Sorancio*, Giacomo, 416
Soranzo/ *Soranzo*, Vittore, 860
Sovini, Maito/ *Matlio*, 226
Stefano/ *Estefan*, 45
[Stefano]/ *Estefano*, 79
[Stamati] / *Estemat*, 723, 734-735
[Stamati] / *Estemati/ Sfamati*, 45, 723
[Stamati]/ *Estamini*, [Michele]/ *Michel*, 533, 551

- Stamati/ [Stefano]/ *Estefani* /, 45, 794
 Stamati [di Giovanni]/ *Estemat veled-i Yani*, 723
 Supana, 45
 Supin, Gio. Battista, 752
 Suri, Dimo 904
 Süleyman (Bağdat Beylerbeyisi iken azledilen), 1, 23, 29-30, 73
 Süleyman (İskele Emini), 327
 Süleyman Ağa, 751, 779, 798
 Süleyman Çelebi, 500
 Süleyman Golubüyük, 442
 Süleyman Haydarvik/ [di Haydar], 442
 Süleyman I (Sultan), 378, 391, 523, 855
 Süleyman Paşa (Haleb Beylerbeyisi), 625
 Süleyman Reis, 329, 511
 Süleyman Siyavuş (Bosna Beylerbeyisi), 411
 Şaban (Arab), 166
 Şaban Reis, 601
 Şabanovik, 442
 Şahbaz (Dergâh-ı Mu'allâm), 159
 Şahçavuşoğlu, 156
 Şamil (Haleb emini), 354
 Şeyh Mehmed Ali, 290
 Şeyh Mehmed Halil, 78
 Tanti, Giorgio/ *Tanzi, Zorzi*, 764
 Terfon Reis, 76
 [Teodoro di Luca]/ *Todori veled-i Loci/ Luzi*, 729
 [Teodoro]/ *Todori*, 220
 [Teodoro]/ *Todoria*, 247
 Tomasi, Girolamo, 695
 Tonato, Antonio, 149
 Torak, 671-672
 Torako veled-i Kavali/ *Draco di Cavalli*, 729
 Torto, Antonio, 664
 Trevisan, Girolamo, 682
 Tunuslu Hasan, 120
 Türk Abdi, 899, 936
 Uzun Mustafa, 906
 Valapano, 601
 Valier, Cristoforo/ *Crisfotlu*, 200-304
 Vardo (Kapudan), 161
 Vasili/ *Vassili*, 45
 Vasili (Rahip), 346
 Vegonmi, [Alessandro]/ *Aleksander*; 345-347
 Veli Ağa (Nâzır), 775
 Veli, 229
 Velini, 66
 Vellaneti, [Gerolamo]/ *Girolimo*, 440
 [Vellutelli, Marc'Antonio]/ *Velutli/ Velucelli*, 586
 Vendramin, Leonardo/ *Lunardo*, 344
 Venedikli Hasan Paşa/ [Uluç Hasan Paşa/ Celeste, Andrea] (Kapudan), 67, 80-83
 Venier, 826
 Venier, Dolfino, 115
 Venier, Marco, 887, 906-940
 Venier, Sebastiano, 423-424, 478-479, 499
 Vento, [Cristoforo]/ *Cristofor*, 608
 [Vincenzo]/ *Vicenzo*, 307
 Vimço veled-i Domenico/ [... di Domenico], 394
 Vimercato, Attilio, 151
 [Vettore]/ *Vettor*, 874
 Volta, [Giuseppe]/ *Izeppo*, 130
 Vranalı Halil/ *Ayviraneli/ Vranjali/ Virli*, 311-312, 315, 395, 398, 416, 488, 671-672
 Yafe, 628
 Yalif, 729
 Yamko, 166
 Yanaki , 734
 Yani Reis, 237
 Yano Marco/ *Janina Marco*, 132, 174
 Yaylakzâde (Has Haraç Emini), 333
 Yorgaki, Giuseppe/ *Ineppo*, 216
 Yuro/ *Juro*, 902
 Yusuf, 3-4, 645, 658
 Yusuf Ağa, 346
 Yusuf Ali Beyoğlu, 383

Yusuf bin Hürrem, 45, 82	Zane, Matteo, 854-926
Yusuf bin Hüseyin, 726	Zanetti, 900
Yusuf Dayı (Tunuslu), 407, 463-465, 467, 591	Zeynuri (Efrenç), 235
Yusuf Paşa (Kilis Sancağı'na mutasarrıf), 639	Ziani, Marco, 806
	Zuchi, [Giovanni]/ <i>Zuani</i> (Rumî zimmîlerden), 458
Zanchi, [Bartolomeo]/ <i>Bortolo</i> , 740	Zülfikar Ağa, 383, 405

Yer Adları Dizini | Index of Places

Abidin, 184	Anabolu (Napoli di Romània İtl./ Nauplion Yun.), 381, 458, 475, 482, 875
Adrianopoli, bkz. Edirne	Anadolu (Anatolia İtl./ Anatolè Yun.), 190, 282, 548, 661, 898
Adriatico, bkz. Venedik Körfezi	Anatolia, bkz. Anadolu
Agioflia, bkz. Modon	Anavarin (Navarino İtl./ Pýlos Yun.), 399, 531, 548, 593, 638, 681
Agria, bkz. Eger	Andira (ada) (Andro İtl./ Andros Yun.), 348, 496, 500, 656, 660, 796, 837
Ağrıboz (Eğrıboz/ Egribos/ Egripos/ Negroponte İtl.), 199-201, 208, 210, 227-228, 423, 462, 551, 556, 564, 566, 670	Andrinopoli, bkz. Edirne
Akarnanía, bkz. Karlıeli	Andros, bkz. Andira
Akdeniz muhâfazası (Mar Bianco İtl. belge.), 454	Angelocastro, bkz. Ergiri Kasrı
Akdeniz yalıları, 70, 600, 746	Angora, bkz. Ankara
Akdeniz, (Mar Bianco İtl. belge/ Mediterraneo İtl.) 70, 289, 318, 339, 454, 462, 481, 496, 500, 507, 509, 535, 556, 577, 585, 600, 658, 668-669, 682, 746, 811, 814, 831	Ankara (sancak) (Engüri Eski Tür./ Angora İtl./ Angori Antik İtl./ Ancyra Yun.), 5
Akranik (İmoçka'da) (kale), 776	Antivari, bkz. Bar
Akras (Halep'te), 72	Arabia, bkz. Arabistan
Albania, bkz. Arnavutluk	Arabistan (Arabia İtl.), 896
Aleppo, bkz. Halep	Arila (Delvine'de) (karye), 441
Alessandretta, bkz. İskenderun	Arnavutluk (Arnavud Eli/ Arnavid/ Albania İtl.), 629, 736, 755
Alessio, bkz. Leş	Aspalyar (Kotor'da) (karye), 211
Alexandria, bkz. İskenderiye	Aşkale (Filibe'de) (karye), 434
Algeri, bkz. Cezayir	Atene bkz. Atina
Aligorna, 634	Atina (Atene/ Athens/ Athene İtl./ Athénai Yun.), 718-719, 734-735
Alikarim (Kudüs'te) (karye), 367	Avlonya (Avlona/ Valona İtl./ Vlorë Arn.), 8, 45, 82, 120, 122, 124, 226, 303, 341, 358, 504, 513-514, 561, 570, 606, 630, 634-635, 670, 841, 904, 908, 937
Almissa, bkz. Omiş	
Altoline, (Venedik'te) 419-421, 426- 431, 435, 439	
Alvitaka (Venedik'te), 211	

- Avrene, (sancak) 670
Ayamavra (Santa Maura İtl./ Leukas Yun.), 8, 13, 45-46, 80, 82, 100, 135, 139-140, 176, 219-220, 423, 425, 452-453, 722, 731, 787, 789, 830, 867, 908-910, 916-919, 925, 927, 929-930, 932, 939
Aydın (sancak) (Aydın Güzel-hisar/ Aidin İtl. belge), 215
Aydunar (Aidunar İtl.), 221
Aynabahtı, bkz. İnebahtı
Aynos (Aynoz/ Aless. Ro Molino İtl. belge), 293
- Babadağlı, (Babadağ, Babadağ/ Babadag) 760, 762, 764-765
Bağhdad, bkz. Bağdat
Bağdat, (Bağdad /Baghdād Arp./ Bağhdad İtl.), 1
Bairut, bkz. Beyrut
Ballibelde, 159-160, 548
Bana-Luka (Bosna'da bir kasaba) (Banja Luka) 165
Bandırma, (Panargos Yun.), 392, 516-517, 578, 691, 714-715
Banja Luka, bkz. Bana-Luka
Bar (Antivari İtl.), 15-16, 596, 624, 791
Bebadeti, bkz. Bilice
Bebavinçe (Bebadeti İtl.) (Karacadağ'da) (karye), 637, 641, 644
Bebavinçe, bkz. Bilice
Belgrado, bkz. Belgrat
Belgrat (Belgrad/ Berat Arn./ Belgrado İtl.), 479, 499, 622, 653, 664, 670, 835, 906-908
Benakşa, bkz. Menekşe
Benke (kasaba) (Manisa'da), 216
Beraik (Beraick) (kasaba ve karye) (Karadağ'da), 31, 56
Berat, bkz. Belgrat
Bergos, 550
Berton, 934
Bettlelem, (Beit Lahm/ Bethlehem/ Betlemme İtl.), 207, 301, 322, 367-368, 370, 376, 378, 385, 397, 621, 648
- Beyrut (sancak) (Beyrud/ Beirut İtl.), 622, 708, 742, 821, 909
Beysşehir, 66
Bikaros, 550
Bilice (daha önce Bebavinçe İtl.) (Bielizze, daha önce: Bebadeti İtl.) (karye) (Karadağ'da), 641, 644
Birakşata (karye) (Karadağ'da), 211
Birce Silişte, 211
Blesno (Venedik'te) (karye), 604
Boğazhisarları (Castellani delli Dardanelli İtl. belge), 19, 153, 179, 180, 197, 223, 282, 302, 307, 333, 388, 491-492, 573, 597, 677, 688, 701, 757, 822, 850, 877
Boğdan, (Bogdan/ Moldavia) 670
Bolak, (Mısır'da), 141
Bosna (Bossina/ Bosnia İtl.), 3, 14, 17, 38, 44, 55, 57, 74, 85, 101, 152, 165, 195, 212-213, 225, 229, 238, 250-255, 260, 263-264, 288, 312, 315-317, 395, 400-403, 408-411, 416-417, 419-420, 433, 435, 438, 474, 479, 488-489, 506, 520, 530, 537, 546, 552-553, 555-558, 569, 582, 592, 603-604, 607, 615, 617-618, 626-627, 636, 639, 643-644, 650-651, 662, 668, 670-674, 693, 740-741, 777, 841, 845, 858, 862, 866, 887
Bosnia, bkz. Bosna
Bossina, bkz. Bosna
Botrantos (Botrantoser İtl.) (dalyan), 560, 565
Botrinto (dalyan) (liman), 187, 716
Boyana (liman), 15-16
Bozcaada (Tenedo/ Tenedos Yun.), 153, 897-901, 935-936
Brustuilla (karye), (Venedik'te), 604
Buda, bkz. Budin
Budeşte Sekala, (karye) (Karadağ'da), 211
Budin (Budva, Budua İtl.), 76, 343-344, 499, 555-556, 569, 664, 654, 668
Budva (Budua), bkz. Budin
Buğluca (karye) (Venedik'te), 250

- Butinto, bkz. Butrinto
 Butrinto, (Butinto) (Delvine'de), 543
- Cafà, bkz. Kefe
 Cairo, bkz. Kahire
 Calamanie, bkz. Kalamanya
 Calavrita, bkz. Kalavrita
 Candia, bkz. Girit
 Canea, bkz. Hanya
 Carabuse (Karabuse), 803
 Caret (kale), 799
 Cassandra, bkz. Kesendire
 Castellani delli Dardanelli, bkz. Boğazhisarları
 Castelnuovo, bkz. Nova
 Cattaro, bkz. Kotor
 Cefalonia, bkz. Kefalonya
 Cezayir (Cezayiri Garb/ Algiers / Algeri İtl./ Zer Ven.), 13, 67, 69, 76, 79, 113, 120, 122, 124, 162, 177, 222, 339, 341-342, 463, 480, 531, 609, 669, 746, 916, 918, 930, 937
- Cherca, bkz. Kırka
 Chieli, bkz. Kili
 Chio, bkz. Sakız
 Cipro, bkz. Kıbrıs
 Clissa, bkz. Kilis
 Corone, bkz. Koron
 Cosmazzo (Kosmatzo) (Bosna-Venedik sınırında) (karye), 604
 Costantinopoli, bkz. İstanbul
- Çamlıca (ada), 11-12
 Çanak (liman), 678
 Çatalca (ada) (Zatalza İtl. Belge), 66, 68
 Çatna (nehir), 774
 Çile (sancak) (Zabele İtl.), 41
 Çuka (ada), 620
- Damasco, bkz. Şam
 Değirmenlik (ada) (Milo İtl./ Melos Yun.), 110, 197, 450-451, 477, 480-481, 533, 559, 575, 710, 824
 Delbino, bkz. Delvine
 Delvine (sancak) (Delvine, Delbino İtl. belge), 71, 187-188, 221, 248, 287, 331, 428-429, 441, 460, 543, 560-561, 563, 565, 623, 670, 678-679, 716, 867, 904, 909, 916, 931
- Dersenah (Karacadağ'da) (karye), 433
 Dıraç (Durazzo İtl. / Drac, Durac İtl. belge), 120, 122-124, 226, 234, 243, 303, 327, 372, 383, 405, 505, 513-514, 538, 541, 606, 629-630, 723, 725, 846, 906-907
 Dimyat, 141, 883
 Dobrota, bkz. Dubrotan
 Doka, 384, 401
 Dokakin, (Dokakine), 243, 433, 561, 736
 Dokamanto (Il duca di Montea İtl. belge), 519, 556, 561, 577, 581, 585
 Dovan (Bosna'da) (kale) 55
 Dubrotan (Dobrota) (ırmak), 643
 Dubrovnik (Ragusa İtl.), 3-4, 70, 127, 476, 489, 656, 660, 733, 752, 848, 887, 906
 Dulcigno, bkz. Ülgün
 Durazzo, bkz. Dıraç
- Edirne (Andrinopoli İtl. belge / Adrianopoli İtl.), 90, 250-255, 483, 542, 697-698, 701-708, 720, 724-725, 731-733, 736-742, 767, 786, 788, 789, 792, 795, 797-799, 804, 806-807, 809-812, 814, 816-817, 838, 839-852
 Edirne Kapısı, 483
 Edirne Köprüsü, 90
 Efamili, 543
 Eflak (Ulah/ Valacchia İtl.), 670
 Eger (Eğri, Agria İtl.), 174
 Egitto, bkz. Mısır
 Eğriboz, bkz. Ağrıboz
 Elbasan, bkz. İlbasan
 Epiphania, bkz. Hama
 Ergiri Kasrı (ada) (Engeli-Kasrı/ Angelocastro İtl.), 560, 909
 Erşmo (Rettimo İtl. belge / Retimo İtl.) (iskele), 730
 Erzegovina, bkz. Hersek
 Esel, bkz. Split

- Eskaradin (Scaradin, Scardano İtl.), 86, 332, 384
 Espada Burnu, 8
 Espelet, 87, 229, 305, 308-309, 317, 489, 607, 636, 846
 Espelet, bkz. Split
 Espitonya (Ispigliani İtl.) (karye), 211
 Estarido (karye), 359
 Eşek Adası, 899, 936
- Fenaro, bkz. Fener
 Fener (Fenaro İtl. belge), 46, 227-228
 Filibe, 418, 434, 670
 Foça İskelesi, 905
 Francia, bkz. Fransa
 Fransa (Francia İtl. / França İtl. belge), 70, 113, 249, 282, 320, 333, 350, 397, 472-473, 713-714, 725, 734, 807
 Fransa İskelesi, 725
 Frengistan, 391, 419, 452, 473, 519, 576, 606, 609, 856, 857
 Frenk Mahallesi, (İzmir'de) 351
- Gabela (Gabella İtl. belge), 17, 42, 48, 127, 225, 446, 733, 747, 752-753, 762, 764, 770-772, 795, 848, 908
 Gabella, bkz. Gabela
 Galata (Gallatà İtl. belge), 9, 12, 39, 164, 194, 294, 308, 371, 392-393, 578, 691, 699, 715, 742, 763, 782, 788, 794, 815, 846, 879, 888
 Galata'da San Francesco (kilise), 194, 782
 Galata'da San Pietro (kilise), 194
 Galata'da Santa Maria (kilise), 194
 Gallatà, bkz. Galata
 Galliboli, bkz. Gelibolu
 Galyata (Gliutak) (ırmak), 643
 Gallibolu (Galliboli İtl. belge / Gallipoli İtl.), 19, 84, 164, 179, 197, 282, 302, 333, 388-389, 390, 396, 484, 573, 688, 749, 757, 822, 877, 888, 891, 897, 900
 Gerasalem, bkz. Kudüs
 Girit (Girid / Kreté / Candia Ven. / Creta İtl. / Kandiye), 8, 40, 84, 100, 180, 193, 196-197, 223, 283, 294, 324, 328-329, 333, 349, 352, 381, 388, 399, 496, 500, 502, 551, 579, 587, 589-590, 616, 647, 657, 665, 729, 754, 803, 824, 832, 930
 Glarbutunella (Venedik'te karye), 604
 Golfo di Venezia, bkz. Venedik Körfezi
 Golus, bkz. Goluz
 Goluz (Golus, Vollo İtl.), 146, 196, 199-201, 227-228, 291-292, 294, 324, 328, 458
 Gorine (Kotor'da) (karye), 359
 Gormenize Limanı, (Delvine'de) 623
 Gönce, (Venedik'te karye) 211
 Graina, (Neretva'da yalı) 884
 Guruş Karyesi, (Zavere Hisarı yakınında) 250
- Habeşistan (Habeş/ India İtl.), 126, 137
 Halep/ Haleb (vilâyet) (Aleppo İtl.), 1-2, 9-10, 20-29, 33-34, 39, 41, 47, 50, 59, 61-63, 65, 72-73, 75, 100, 104-106, 109, 111, 125, 135, 139-140, 154, 157, 159, 175, 190, 192, 204, 230-233, 235, 239-240, 256-259, 265-273, 277-278, 280-282, 295, 304, 318, 326, 354-356, 394, 436-437, 447, 470, 523, 526-527, 529, 567-568, 605, 625, 631, 647, 667, 670, 726, 760-761, 819, 855-857, 863, 896, 911-912
 Hama, (sancak) (Hamâh/ Epiphania) 25
 Hanka, (Kudüs yakınlarında) 367
 Hanya (Chanía Yun./ Canea İtl.), 726, 729, 730, 743-744, 746, 799, 832
 Harput, 190
 Haslar, (Kudüs'te), 455
 Hersek (Herzego/ Hercegovina/ Erzegovina İtl.), 32, 99, 103, 119, 127, 152, 195, 238, 260, 263-264, 313, 340, 359-360, 401-402, 442-443, 473, 506, 571, 615, 637, 641, 644, 651, 707, 736, 747, 752, 756, 770, 790, 795, 865, 884, 908
 Herzego, bkz. Hersek

- Hindistan, (India İtl.). 137
 Hora Buliroz Mahallesi, (Menekşe'de),
 763
- Imoschi, bkz. İmoçka
 India, bkz. Habeşistan
 India, bkz. Hindistan
 Isaccea, bkz. İsakça
 Ispigliani, bkz. Espitonya
 Issaczi, bkz. İsakça
- İğne Adası, 658
 İlbasan (Elbasan İtl. / Elbasani İtl.
 belge), 122, 243, 327, 372, 383,
 513-514, 538, 561, 563, 596, 629-
 630, 670, 906-908, 931
 İmoçka Kazası (İmuzeche, Imoschi
 İtl.), 776-777
 İnebahtı (Aynabahtı / Lepanto İtl.),
 125, 140, 144, 154, 156, 423, 561,
 670, 786-787, 841, 931
 İpsalyad Karyesi, 131
 İsakça, (Issaczi/ Isaccea İtl.), 745-747,
 778-781
 İskenderiye (Mısır/ Alexandria,
 Alessandria d'Egitto İtl.), 72, 77,
 110, 130, 141, 157, 161, 168, 304,
 320, 325, 373, 403, 447, 670, 835,
 856, 883, 898
 İskenderiye/ İskender (Arnavutluk,
 Scutari d'Albania İtl.), 15-16, 18, 31,
 35, 56, 131, 159, 343, 361-362, 382,
 426-427, 502, 539-540, 561, 596,
 624, 637, 640-641, 644, 731-732,
 736, 755, 791, 834, 839, 854-855,
 865
 İskenderun, (Alessandretta İtl.) 106,
 135, 139-140, 192, 231, 235, 257,
 296, 326, 495, 523, 527, 667, 834
 İspanya, 76
 İspanya, (Spagna) 110, 147-148, 305,
 308-309, 313, 419, 420-421, 426-
 431, 435, 439, 452, 458, 475, 507-
 510, 519, 535, 537, 553, 556-558,
 561, 563-564, 566, 569-570, 577,
 581, 585
 İspikiye (karye), 604
- İstanbul (Constantinople Ing./
 Costantinopoli İtl.) -
 İstendil (Thime İtl. Tinos Yun.), 318,
 349, 352, 459, 462, 579, 616, 649,
 657-658, 737-739, 745, 767, 799,
 825
 İzmir (Smirne İtl.), 7, 36, 49, 70, 100,
 112, 125, 128, 154, 178, 184-186,
 205, 215-216, 224, 236, 242, 246-
 247, 350-351, 363-365, 472, 480,
 502-503, 508, 511-512, 562, 599,
 612-613, 616, 619-620, 628, 659,
 661, 666, 670, 676, 680, 686-687,
 689, 692, 706, 713, 737, 748, 754,
 767, 825-827, 876, 905, 912
 İzvornik, (Zvornik Sl.) 401, 402
- Kahire (Cairo İtl.), 204, 374, 758, 780
 Kalábruta, bkz. Kalavrita
 Kalamanya (Calamanie İtl. belge),
 (Parga'da) 82
 Kalamata, bkz. Kalamaya
 Kalamaya (Kalamata Yun./ Kalamai/
 (Calamata İtl. / Calamino İtl. belge),
 (Mora'da), 45
 Kalavrita (nahiye), (Kalábruta Yun./
 Calavrita İtl. belge), (Mora'da), 156
 Kamen Kalesi (Bosna'da), 777
 Kandiye, bkz. Girit
 Karacadağ (Karadağ/ Montenegro
 İtl.), 18, 31, 35, 56, 89, 131, 211,
 433, 578, 637, 641, 644, 736
 Karadanaklı, (Hersek Nova'da) 756
 Karadeniz, (Mar Nero) 84
 Karakoca, (Sakız Adası yakınlarında),
 40
 Karide Kalesi, (Bosna'da), 672
 Karikine (Carigine) Limanı, 609
 Karini (Avlonya'da) (karye), 303
 Karlıeli (Santa Maura İtl./ Akarnanía
 Yun./ Carli ili İtl. belge), 13, 45-46,
 140, 148, 176, 219-220, 547, 561,
 731-732, 755, 839, 867, 931
 Kartal, (İstanbul'da), 711
 Kassâb Hızır Mahallesi, (İzmir'de),
 713
 Kavaskol bölgesi, 511

- Kefalonya, (Kefallénia/ Ceffalonia İtl. belge / Cefalonia İtl.), 12, 601, 707, 825
- Kefe (Cafà İtl.), 13, 131, 705, 859, 874-875
- Kefele Mahallesi, (Edirne Kapısı yakınlarında), 483
- Kesendire (Cassandra İtl. belge), 147, 196, 237, 291-292, 294, 324, 328
- Kıbrıs (Cipro İtl./ Cyprus Yun.), 20, 23, 75, 117-118, 125, 154, 189, 191-192, 325, 345-347, 353, 404, 495, 522, 524-525, 528, 598, 608, 670, 676, 694, 745, 763, 781, 793-794, 800-801, 807, 828-829, 833-834, 870, 872-873, 880-882, 889-890, 911, 915
- Kırka (Kerka/ Cherca/ Krka İtl.), 313, 315, 395, 398, 416, 671, 858
- Kili (Chieli İtl.), 695
- Kilis (Clissa İtl. / Klis İtl. belge), 37-38, 85-88, 92, 94, 101-102, 152, 212-213, 229, 254, 311-313, 315, 401-402, 416-417, 474, 558, 604, 639, 671, 673, 777, 903
- Kilitbahir (Castellani di Dardanelli İtl. belge/ Gallipoli İtl.), 389, 454, 711, 813, 844
- Koron (Korone/ Corone İtl.), 113, 135, 138-139, 143, 155, 159, 168, 222, 548, 637, 649, 665, 904, 930
- Kotor (Cattaro İtl.) 3-4, 11, 18, 31-32, 35, 76, 89, 103, 121, 131, 195, 211, 226, 238, 260, 340, 359-360, 371, 418, 434, 571, 637, 640-641, 643-644, 654, 736, 854, 865, 887, 902
- Körfez (ada), 623, 904
- Körfez (kale), 187, 248, 331, 539, 543, 560, 565
- Kösendlil (Chiosendil İtl.), 89
- Kreté, bkz. Girit
- Kudüs (Kudüs-i şerif/ Yerushalaym/ Gerasalemme İtl. / Gerasalem İtl. belge), 37, 58, 64, 78, 98, 100, 198, 207, 274-276, 279, 290, 300-301, 321-322, 367-370, 375-378, 385-386, 391, 397, 412, 485-487, 554, 576, 583-584, 605, 611, 621, 648, 748, 766, 857, 869, 893-895
- Kudüs'te Hazreti Yahya Zekeriya mevlüd-i şerifi, 367
- Kudüs'te Kamame Kilisesi dâhilinde Hz. İsa makberesi, 748
- Kudüs'te Kamame, 322, 367-368, 370, 376, 378, 385, 397, 576, 621, 748, 869, 893
- Kudüs'te Kamame'de Kabr-i Hz. İsa diye bilinen mevzi, 367
- Kudüs'te Karmolid Hazreti İsa, 207
- Kudüs'te San Francesco Oster Vantini (kilise), 605, 612
- Kudüs'te Viralmemud Kilisesi (Santo Sepolcro), 207
- Kuluriçe (Culuriza) Karyesi, 560
- Kuruyasıyla (nehir), 753
- Kuşadaları, 687
- Kuşadası (Cuss Adası İtl. belge), 502-503, 510, 687
- Küçükde (Cizcik) (karye), 774
- Labia (karye), 604
- Larifka (Larinka/ Larinca İtl. belge / Larnaca İtl.) Kasabası, 763, 793
- Larinka Kasabası, bkz. Larifka
- Lefkoşa, (Lefko) 828-829, 834
- Lemno, bkz. Limni
- Lemnos, bkz. Limni
- Lepanto, bkz. İnebahtı
- Leperilla (karye), 604
- Leş (ada) (Alessio İtl./ Lehzë Arn.), 33, 640
- Leukas, bkz. Ayamavra
- Lica, bkz. Lika
- Lika (Lica/ Licca İtl.), 14, 83, 212-213, 250, 252-253, 315, 330, 332, 367, 380
- Limni (Lemno İtl. / Lemnos Yun.), 199-201, 883
- Loncarik, 604, 607, 639
- Lute, 211
- Macrasca, bkz. Makraska
- Magnesia, bkz. Manisa
- Magosa (Famagosta İtl./

- Ammóchostos Yun.), 800, 807
Mağrib, (Magrib) 13, 206, 399, 408-411, 414-415, 442, 511, 600, 638, 665, 681, 913
Mahine (Maine / Maina İtl.) (karye), 31
Mahne (karye), 56
Makarska (Makraska / Moska / Mosca / Macrasca / Macarsca İtl.), 127, 225, 446, 537, 555, 650, 773-776
Malta, 11-12, 329, 452, 634
Malvasia, bkz. Menekşe
Manisa (Magnesia İtl.), 185, 214-216, 661, 905
Mar Nero, bkz. Karadeniz
Margaliç, 442, 460, 678-679
Mediterraneo, bkz. Akdeniz
Meknos Ceziresi, 796
Melos, bkz. Değirmenlik
Menekşe (Benakşa, Menavişe Tür./ Monembasía Yun./ Monemvasia/ Malvasia İtl.), 548, 729-730, 763
Menteşe (sancak) (Mentesce İtl.), 81, 103
Meolo (karye), 604
Mernek (kilise), 205
Mesistre, 121
Mevazi (kilise), 367
Mezistre, Meziştire
Meziştire (Meziştire/ Mistra İtl.), 670
Mısır (Egitto/ Cairo İtl.), 22, 24, 27, 77, 107, 110, 115, 126, 130, 137, 141, 149, 157-158, 161, 163, 167-168, 173, 203-204, 241, 244-245, 249, 295-299, 320, 373-374, 413, 485, 487, 602, 645, 670, 684-685, 712, 724, 778, 780, 784, 786, 806, 808, 810, 883, 893, 912
Midilli, 170, 670, 687-878, 899, 936
Milo, bkz. Değirmenlik
Mistra, bkz. Meziştire
Modon (Modone/ Moton, Methone Yun./ Agioflío/ Agioflia İtl.), 113, 135, 138, 143, 155, 206, 329, 399, 531, 548, 587, 593, 631, 681, 904, 906, 932
Mohaç, 401-402
Moldavia, bkz. Boğdan
Montea, bkz. Dokumento
Montenegro, bkz. Karacadağ
Mora (Morea İtl.), 113, 125, 135-136, 138-139, 143-144, 148, 152, 154-156, 159-160, 182-183, 206, 287, 381, 399, 415, 430-431, 519, 548, 561, 563, 587, 589-590, 614, 633, 635, 638, 649, 670, 681, 786, 789, 804, 841, 864, 908, 916-918, 920, 924, 927-928, 930-933
Morea, bkz. Mora
Mosca, bkz. Makraska
Moska, bkz. Makraska
Moton, bkz. Modon
Mukrice Yolce, 211
Nakşa (ada) (Nasso İtl./ Náxos Yun.), 110, 133-135, 138, 142-143, 162, 166, 197, 382, 459, 461, 512, 518, 549, 574, 675, 726, 729, 811, 814
Nakşa'da Anotciana (kilise), 574
Napoli di Romània, bkz. Anabolu
Nareta, 42
Nasso, bkz. Nakşa
Naşka Limanı, 814
Nauplion, bkz. Anabolu
Navarino, bkz. Anavarin
Neapolis, bkz. Vatka
Nederland, 282, 321, 325, 333, 473
Nefs-i Venedik, 878, 940
Nefüs Karyesi, 131
Negroponte, bkz. Ağrıboz
Neretva (Narenta İtl.), 884
Nikoş Karyesi, 211
Nipograda, 211
Niş, 539, 540
Nova (Novi, Castelnova, Castelnuova İtl. belge / Castelnuovo İtl.), 32, 93, 99, 103, 119-122, 124, 195, 226, 238, 260-264, 340, 349, 360, 403, 407-411, 415, 442-443, 452, 504, 506, 520, 546, 571, 615, 617, 627, 651, 751, 790, 865, 908, 934
Nur Dağı, (Kudüs'te) 367
Obroiçe (Obrovazzo İtl.), 380

- Ohri, 561, 630, 670
 Omirdaç, 330
 Omiş (kale), (Omis/ Almissa İtl. / Omiş
 Slv.) 774, 775, 776
 Opur (karye), 604
- Pakso Adası, 440
 Panargos, bkz. Bandırma
 Panaya Kilisesi, 714-715
 Papalık Devleti, 148
 Papatrilla (karye), 604
 Para (Pare/ Paros Yun.), 339, 459,
 461, 477, 512, 549, 738, 825, 831
 Parbusa (Martusa), 746
 Parga, 45, 82, 218, 220-221, 460, 679,
 867, 908, 910, 939
 Pargonetta (karye), 604
 Paros, bkz. Para
 Pastorik (Pastrovicchi) Karyesi, 31,
 56, 226
 Patmos (Patano İtl. belge), 687
 Perakşata, 131
 Peras Kalesi, 226
 Perasto, 33, 76, 327, 403, 406, 408-
 411, 415, 442, 504, 629
 Peştenik Kalesi, 92
 Platamona (Platamon İtl. belge), 53-54
 Podgoriça (Podgorizza/ Podgoriza İtl./
 Titograd Sl.), 131, 855
 Pojega, 401-402
 Poliçe (Polizza) Nahiyesi, 639, 777
 Poliroz Mahallesi, 793
 Prevesa, bkz. Preveze
 Preveze (Prevesa İtl.), 45, 56, 80, 82,
 100, 422, 425, 453, 547, 812, 830,
 841, 908-910, 913, 917, 919, 929-
 930, 932, 939
 Puglia, 226
- Racesne (?), bkz. Rahoviç
 Ragosniza Limanı, 937
 Ragusa, bkz. Dubrovnik
 Rahoviç (Racesne ?), 313
 Ranikçe Mevzisi, 558
 Rassindolaz (karye), 604
 Resan (Resne/ Risano İtl.) Kalesi, 571,
 643
- Reşid, 141
 Rettimo, bkz. Erşmo
 Rıza (mahall), 543
 Risano, bkz. Resan
 Rodi, bkz. Rodos
 Rodos (Rodi İtl.), 181, 329, 399, 415,
 656, 657, 669, 682, 754
 Rodovick (karye), 604
 Ruguzunca (Ragornice) (karye), 774
 Rumeli (Rum ili/ Grecia İtl.), 9, 156,
 434, 475, 505, 519, 544, 637, 644,
 841
- Sakız (ada) (Scio İtl. / Chio, Schiro
 İtl. belge), 40, 114, 150, 153, 166,
 171, 209, 318, 329, 349, 352, 387,
 456-457, 545, 619, 656, 663, 670,
 737-739, 745, 764, 860, 876, 883,
 905, 912
 Sakız Adası'nda Fezace Kilisesi, 545
 Sakız'da San Francesco Frentdal
 (kilise), 545
 Santa Maura, bkz. Ayamavra
 Santa Maura, bkz. Karlıeli
 Sarajevo, bkz. Saray
 Saray (Sarajevo İtl.) 316-317, 622,
 740-741
 Saruhan (sancak) (Sarucchan İtl.
 belge), 184, 215-216, 381
 Sauda, bkz. Seyda
 Scaradin, bkz. Eskaradin
 Schiro, bkz. Sakız
 Scio, bkz. Sakız
 Scutari d'Albania, bkz. İskenderiye
 Sebenicco, bkz. Şebenik
 Sebetce, (Venedik'te) 211
 Sefonoz (ada) (Siffanto/ İtl., Sifnos/
 Yun.), 582
 Segna, bkz. Senj
 Selanicco, bkz. Selanik
 Selanik (Selanicco İtl. belge /
 Salonicco İtl.), 12, 147, 228, 237,
 588, 622, 670, 860-861, 883
 Selanik Körfezi, (Colfo di Selanicco,
 Golfo di Selanicco İtl. belge), 12
 Semendire (Semendria İtl.), 401, 402
 Semendria, bkz. Semendire

- Semizce (karye), 434, 542
 Senj (Uskok kalesi), (Segna) 225
 Serifoz (Serifos Y.) Adası, 649
 Serim, 401-402
 Sermin (Sereme/ Seremen İtl.), 22, 24, 39, 41
 Sevâkin (Sevâkire) İskeleyi, 126, 137
 Seyda (sancak) (Saida İtl.), 523, 708, 821
 Sforza Castri (Estforçe Kastri), 133, 162
 Siffanto, bkz. Sefonoz
 Sifnos, bkz. Sefonoz
 Sifnoz Adası (Sifnos Yun.), 649
 Sileşte, 131, 211
 Silivri, 885-886, 888
 Sire, 348
 Smirne, bkz. İzmir
 Sochodol (karye), (Venedik'te), 604
 Sofya, 670
 Sopikos Karyesi, 543, 560
 Souda, 825
 Spagna, bkz. İspanya
 Split (Spalato İtl. / Esel/ Espelet/ Spalatro İtl. belge) (iskele), 305, 308
 Suda, 746, 755, 803, 832
 Suğla (Souda İtl.), 670
 Sultaniye, 389, 454, 493, 711, 881, 891, 892
 Şam, (Vilâyet) (Damasco, Damascus İtl.) 1, 60, 108, 274-275, 279, 605, 896
 Şam-Trablus, 10, 820
 Şebenik (Sebenicco İtl. belge / Sebenico İtl.), 212, 331, 384, 558, 674, 937
 Şebenik Körfezi, 332
 Taka (karye), 726, 729
 Talanta, 53-54
 Tarodlu Kasabası, 214
 Tarsus, (sancak), 235
 Tavon (iskele), 841
 Tekrid Adası, 533
 Tenedos, bkz. Bozcaada
 Terkon (nehir), 753
 Terton (iskele), 841
 Tinos, bkz. İstendil
 Tire, 661
 Tombe Karyesi, 156
 Tophane, 723
 Toronto dalyanları, 331
 Torzita, 279, 290
 Trablus (Vilâyet) (Tripoli di Barberia İtl./ Trîpolis Yun.), 21, 23, 26, 28, 41, 50-51, 60, 72-73, 108, 266, 381, 523, 742, 754, 812, 855-856, 864
 Trablusgarp (Tripoli di Barberia İtl.), 531-532, 534, 536, 593-595
 Trablusşam (Tripoli di Siria İtl.), 2, 21, 23, 25-28, 30, 39, 41, 50-51, 59-60, 62-63, 65, 267, 646, 647, 768, 812, 820, 855
 Triloque (karye), 604
 Tripoli di Barberia, bkz. Trablus ve Trablusgarp
 Tunisi, bkz. Tunus
 Tunus (Tunisi İtl. / Tunis İtl. belge), 120, 161, 191-192, 206, 329, 342, 406-407, 430, 440, 463, 465, 467, 480, 531, 591, 635, 638, 669, 681, 746
 Turgur Kalesi, 604
 Tuzla (kasaba) (Kıbrıs'ta), 800
 Ulah, bkz. Eflak
 Uzunca On Hasköy (Havas Köyü) Kazâsı, 542
 Ülgün (Dulcigno İtl.), 15-16, 343, 361, 539, 731, 791
 Üsküb, 670
 Üsküdar, 385-386, 394, 657-658, 662-663
 Valacchia, bkz. Eflak
 Valona, bkz. Avlonya
 Vatika, bkz. Vatka
 Vatka (liman) (Vatika/ Neapolis Yun.), 135, 139-140, 159
 Venedik (Venezia), -
 Venedik Körfezi, (Adriatico İtl./ Golfo

- di Venezia Ven.) 32, 48, 71, 76, 93, 99, 121-122, 219, 234, 243, 263, 264, 341, 372, 383, 403, 406-407, 505, 627, 650, 716, 723, 731, 779, 789-791, 799, 825, 839, 841, 865, 914
- Venezia, bkz. Venedik
- Vlorë, bkz. Avlonya
- Vollo, bkz. Goluz
- Vosporo, 604
- Vralla (karye), 604
- Wicchie (karye) (Venedik'te), 604
- Yanina, bkz. Yanya
- Yanya (Yanina/ Giannina/ Ianina İtl. belge), 132, 174, 287, 458, 460, 561, 670, 908-909, 916, 931
- Yeniki (İeniki İtl.), 185
- Yenişehir (Lárisa Yun./ İegni Seher İtl. belge.), 68, 146, 199-201, 227-228, 458
- Yerushalaym, bkz. Kudüs
- Yoryan, 67-68, 84, 100, 153, 888, 908
- Zabele, bkz. Çile
- Zaklisa (Zakilisa/ Zákynthos/ Zante İtl.), 12, 116, 129, 135, 140, 145, 169, 182, 291, 310, 319-320, 328, 338, 346, 366, 381, 432, 468-469, 501, 515, 580, 587, 589-590, 601, 614, 633, 642, 655, 681, 683, 696, 703, 721-722, 726, 729, 745, 769, 785, 804, 823, 825, 843, 916, 930
- Zákynthos, bkz. Zaklisa
- Zante, bkz. Zaklisa
- Zavere Hisarı, 85, 95-97, 101-102, 250
- Zavere Kalesi, 212, 416, 586
- Zer, bkz. Cezayir
- Zvornik, bkz. İzvornik

Topluluk Adları Dizini | Index of Guilds and Peoples

- Bosna'dan Ruhban taifesi, 400
- Bosnalı tâcirler, 42-43
- Cezire-i Andira'da Rum taifesi, 348
- Çokolatini rahipleri, 574
- Devlet-i Âliye Emektarları, 594
- Dubrovnik tâcirleri, 752
- Dubrovnikliler, 101, 127, 733, 752
- Efrenç ruhbanları, 98, 198, 207, 301, 322, 369-370, 385, 449, 605
- Efrenç taifesi, 73, 78, 90, 172, 207, 235, 348, 368, 382, 385, 396, 449-450, 483, 545, 576, 583-584, 611, 675, 685, 712, 716, 837, 893
- Ermeni, 64, 207, 301, 397, 458, 620-621, 667, 748, 766
- Esîrler, 8, 13, 100, 122, 318, 440, 463, 496, 500, 511, 513, 538, 669, 860, 907, 909-910, 914, 939
- Eskaradin ahâlisi, 332
- Flemenk bezirgânları, 350
- Forkontoz (Forcondos) adlı Efrenç taifesi, 716
- Fransız taifesi, 763
- Fransızlar, 715, 763
- Frenk bezirgânları, 823
- Frenk rahipleri, 376
- Frenk, 64, 229, 351, 376, 559, 621, 714, 823, 863
- Gemret (?) Ağaları, 465
- Getire Ovası sakinleri, 672
- Girid beyleri, 223
- Harbî İspanya taifesi, 419
- Hıristiyan, 45, 125
- Hiksar taifesi, 14
- İngiltere korsanı eşkiyası, 113
- İspanya korsanları, 308, 313
- İspanyollar, 305, 419, 519, 535, 558, 577, 581
- Kâfirler, 9, 14, 42
- Kappucini (Cappucini) rahipleri, 574

- Kıbrıs Keferâsı, 801
 Kilis ahâlisi, 604
 Kotor Sultanları, 360
 Kudüs-i şerif'te bulunan Papaz taifesi, 37
 Mağrib kalpazanları, 206
 Mağrib keferesi, 13
 Mağrib korsanları, 414, 511, 600, 684
 Mağribliler, 206
 Malta keferesi, 329
 Maltalı korsanlar, 11
 Müslüman levendâtı, 125, 133, 647, 694
 Müslümanlar, 12, 82, 85, 90, 92, 131, 211, 229, 300-301, 305, 309, 321, 329, 367, 369, 371, 375, 416, 446, 699, 713, 715, 894, 900
 Nasran, 130, 159, 198, 611, 794, 846, 908, 910, 939
 Netherland kralları, 473
 Netherland'ın elçileri, 282, 333
 Netherlandistan'ın cevelân-ger elçileri, 320
 Neferât Ağaları, 313, 327, 360-362, 383, 406, 460, 474, 486, 506, 520, 546, 548, 556, 615, 617, 622, 638, 654, 662, 668-669, 698, 755, 817, 818
 Omiş Ahâlisi, 775
 Omiş Kalesi ahâlisi, 776
 Pare keferesi, 738
 Parga ahâlisi, 211, 909
 Pastorik halkı, 226
 Rençber taifesi, 17, 422, 520, 560, 565, 634
 Ruhbanlar, 58, 64, 98, 198, 207, 274-276, 279, 290-301, 321-322, 367-370, 385-386, 554, 575-576, 584, 605, 611, 621, 648, 675, 714-715, 748
 Rum, 64, 147, 197, 207, 301, 348, 360, 397, 496, 575, 596, 621, 648, 661, 713-714
 Tartanik eşkiyâsı, 329
 Tatar askeri, 235
 Trablusgarp korsanları, 531, 593
 Tunus'tan Taybeler, 406
 Turgur Kalesi Nahiyesi, 604
 Uskok kâfirleri, 14, 42
 Uskok korsanları, 43, 225, 251, 557
 Ülgün sâkinleri, 343
 Ümerâ-i nasârâdan Dokamanto, 519
 Venedik ahâlisi, 329, 380
 Venedik beyleri,-
 Venedik beyleri tercümânları, 887
 Venedik beylerinin adamları, 15, 238, 511, 512, 551, 555, 586, 907
 Venedik beyzâdeleri, 4, 19, 152, 334, 444, 513, 609, 794, 860-861, 883, 937
 Venedik bezirgânları, 6, 22, 24, 27, 47, 60, 77, 108, 125, 132-133, 163-164, 174-175, 189, 205-206, 214-215, 224, 237, 241, 246, 257, 296, 345, 350, 354, 358, 363-365, 394, 447, 480, 502, 512, 523, 527, 598-599, 631, 646-647, 656, 658, 660, 663-664, 685-686, 693, 695, 760-761, 764, 871, 874, 876, 905
 Venedik tâcirleri, 1, 5-6, 8, 29, 40, 60, 72, 104-105, 111, 126-127, 130, 137, 141, 144, 149, 161, 165, 175, 184, 216, 231, 256, 258-259, 265-268, 270, 523, 706, 752-753, 859, 863, 870, 872, 874, 876, 880, 884, 890, 896, 904
 Venedik'in Budun re'âyâsı, 361
 Venedikliler-
 Yahudi, 9, 36, 77, 130, 159, 170, 295, 326, 349, 358, 363, 394, 456, 628, 659, 661, 667, 684, 686, 699-700, 724, 749, 778, 780, 804, 846, 899

Gayri Müslimler | Index of Foreign Officials

- Baylos -
 Bayloz, 526
 Dubrovnik papası, 906
 França Elçisi, 11, 398, 734
 França padişahı, 320, 711, 714
 Fransa baylosu, 249
 Fransız Konsolosu, 781
 Frenk piskoposu, 559
 General, 225, 716, 752-753
 Haleb Vilâyeti'nde Venedik konsolosu,
 21
 İngiltere konsolosu, 160, 175
 İspanya kralı, 147-148, 458, 519, 556-
 557, 561, 577, 581, 585
 Konsolos, 19, 21, 28, 39, 41, 50, 75,
 100, 105, 107, 110, 117, 125, 133,
 134, 142, 150, 154, 156, 160, 162,
 166, 171, 175, 178, 181, 189, 197,
 203, 282, 293, 295, 317-318, 325,
 345-347, 352, 353, 356, 390, 392-
 393, 396, 412-413, 436, 447, 455,
 477, 485-487, 496, 500, 502, 512,
 516-518, 562, 567-568, 576, 598-
 599, 602, 608, 612-613, 619-620,
 625, 628, 645-647, 656, 661, 663,
 667, 676, 680, 685, 687-689, 694-
 695, 712-714, 718-719, 723, 725,
 734-735, 760-761, 763, 768, 781,
 792-794, 800-802, 804, 807-808,
 810-812, 819, 822, 827, 833, 862,
 864, 866, 870, 875, 880-883, 885,
 890-891, 915
 Konsolosluk, 19, 125, 133, 154, 181,
 197, 282, 346, 390, 455, 477, 647,
 663, 687-688, 694, 718-719, 734-
 735, 760, 792, 800, 866, 875, 885,
 915
 Ormanıçe kapudanı, 672
 Papaz, 37, 103, 382, 441, 450, 571
 Patrik, 648, 748
 Prokuratör (Procurator), 337
 Rum Papa, 147
 Tercümân, 3-4, 21, 73, 91, 100, 107,
 149, 152, 171, 232, 282, 301, 321,
 329, 334, 336-337, 346, 353, 367,
 438, 501, 515, 567, 580, 586, 612,
 644-645, 655, 668, 676, 680, 683,
 688, 699, 713, 715, 720, 768, 794,
 819, 822-823, 833, 847, 851, 871,
 887, 889, 900, 921
 Üç cezire serdarı, 372
 Uskok kapudanı, 14
 Venedik baylosu-
 Venedik cumhuru, 833, 847, 851, 871,
 887, 889, 900, 921
 Venedik Doju, 11-12, 42-43, 48, 63, 101,
 283, 306, 438, 496-498, 669-670,
 697, 702, 722, 747, 760, 803
 Venedik elçisi, 85, 442, 445, 588, 697,
 709, 715-716, 720, 723, 734-735,
 793-794
 Venedik generali, 225, 752-753
 Venedik konsolosu, 19, 21, 39, 50, 117,
 125, 133-134, 142, 150, 154, 162,
 166, 175, 178, 189, 197, 203, 295,
 318, 347, 353, 356, 412-413, 447,
 455, 485, 487, 496, 500, 516-517,
 567-568, 598-599, 602, 608, 612,
 620, 625, 628, 645, 647, 661, 663,
 676, 680, 687, 694, 712, 761, 763,
 768, 781, 792-794, 801-802, 808,
 810, 812, 819, 822, 833, 864, 870,
 880-881, 883, 885, 890
 Venedik'in Haleb baylosu, 20, 23, 33,
 239-240, 273, 295
 Venedikli hekim, 758
 Yahudi eminler, 363, 686
 Yahudi mültezimler, 36

Gemiler ve Bazı Gemi Çeşitleri | Index of Ships

- Alengirini (barça), 206
 Alkarona (gemi), 539
 Amr (gemi), 208
- Barça, 19, 50-51, 60, 75, 100, 110, 117, 120, 122, 125, 130, 133, 135, 139-140, 154, 157, 159-161, 163-164, 168, 170, 176, 192, 206, 222, 231, 296, 302, 307, 326, 334, 608, 647, 846, 864, 877, 888, 892, 897-899, 901, 905, 935-936
- Batnos (gemi), 681
 Berton Rubbi (barça), 161
 Berton Veniero (barça), 163
 Bertonvini (barça), 131
 Bobalin Marciliana Bona, 122
 Borton, 523, 527, 682
 Botri (gemi), 620
- Ceneviz kadırgaları, 609
- Çekeli (İtl. Sacoleva) (gemi), 823
 Çektiri, 99, 219, 260, 407
- Donanma kayığı, 711
- Fırkata, 8, 46, 76, 80, 82, 93, 99, 119-122, 135, 138, 140, 143, 159, 195, 219, 222, 260, 261, 264, 343, 352, 422, 425, 453, 520, 546-548, 587, 589, 590, 601, 615, 657, 722, 726, 729, 731, 746, 750-751, 755-756, 779, 787, 789-791, 799, 824, 831, 839, 841, 843, 865, 917, 919, 931, 937
- Flemenk (un Vassello Fiamengo) (gemi), 350, 502, 677, 713
- Gitardo (kalyon), 122
- İspanyol donanması, 306
- Kadırga, 11, 15, 17, 42, 100, 134, 285, 305, 308-309, 334, 372, 383, 423, 496, 500, 505, 513, 538, 606, 634, 906-907, 937
- Kalyata, 8, 13, 32, 45-47, 80, 99, 103, 119-120, 122, 135, 138, 143, 161, 195, 218-220, 234, 243, 403, 408-411, 415, 600, 609, 649, 665, 731, 841, 908, 913, 917, 925, 927
- Karamürsel, 11-12, 562
- Kayık, 13, 93, 121, 135, 138, 140, 143, 219, 225-226, 234, 238, 243, 260-261, 264, 327, 332, 343, 360-361, 384, 520, 571, 600, 640, 650, 726, 746, 787, 860-861, 868, 909-910, 917, 919, 927, 939
- Komene (Gomene) Palamarin (gemi), 656
- Korsan kalyatası, 13, 161
- Küffar gemileri, 70
- La Realta (barça), 130, 163
 La Reatta, 130
 Lanunçiyata (L'Anuntiata), 675
 Leponio (barça), 176
 Levend fırkataları, 93, 120, 135, 138, 140, 143, 219, 547, 548, 867
 Levend kalyataları, 13, 234
 Liona (barça), 159-160, 222
 Lipona (barça), 168
 Livna (barça), 139
- Maciocana (barça), 122
 Madona dell'Assuntion (sefine), 710
 Marciliana (gemi), 122, 358
 Marciliana Nevrus (barça), 122
 Martinenga (barça), 888, 891-892, 897-898, 900-901, 935
 Martinili, 199-202
 Mavna, 329, 334, 339, 423, 682
 Morona Balfi (kalyon), 593
 Mursini (kalyon), 122
 Müslüman fırkatası, 937

Palanka, 832	Tomaso Gulielmo (İngiliz bortonu), 523
Palavisin (gemi), 504	Tornilia (barça), 51
Pattinetto (gemi), 164	Toronforo (barça), 307
Pelligrin Rossi (gemi), 562	Travizane (barça), 75
Pescebrun (kalyon), 593	Vascello (vasceo, vasseloa), 339
Redentore (barça), 608	Venedik barçaları, 100, 120, 125, 130,
Reniara (barça), 161	133, 139-140, 154, 159, 163, 302,
Roset (Rossetta) (gemi), 399	647, 694, 877-888, 898, 901, 936
Ruba, 130	Venedik barçası, 50, 75, 110, 120, 122,
San Giovanni (gemi), 681	135, 140, 157, 159-161, 163, 168,
San Zorzi Mazor (gemi), 480	170, 176, 192, 307, 891, 897
Sandal, 8, 45, 76, 82, 182, 226, 899,	Venedik gemisi, 7, 208, 341, 358, 399,
903, 909-910, 937, 939	493-494, 582, 591, 620, 681, 710,
Sefine, 329, 710, 723, 746, 754, 757,	725
820, 821, 828, 834, 850	Venedik kadırgası, 937
Specchio di Mar (sefine), 754	Venedik sefineleri, 746, 754, 757,
Spinalonya (palanka), 832	820-821, 828, 834
	Yelken, 170

Baylos'un Sözlüğü | The Baylo's Dictionary

Türkçe kelimeler ve Venedikçe belgelerdeki yazım şekilleri Turkish words and their translations according to the Venetian documents

'Ahidnâme-i hümayûnlar, <i>imperial capitolazioni</i>	Dergâh-ı mu'allâ vs., <i>segno imperiale</i>
'Arz-ı hâl, <i>arz</i>	Divân, <i>divano</i>
Abdullah, <i>Abdulla</i>	Divân-ı hümayûn, <i>Imperiale divano</i>
Ada/ cezire, <i>isola</i>	Dizdar, <i>disdar</i>
Ağa, <i>agà</i>	Doj, <i>dogge/ doge</i>
Ağustos, <i>agosto</i>	Donanma kayığı, <i>caichio di guerra</i>
Aralık, <i>dicembre</i>	Dosya, <i>busta</i>
Âsitâne-i sa'adetim hazinesi, <i>il Tesoro della mia felice porta</i>	Efendi, <i>Effendi</i>
Asker, <i>soldato</i>	Efrenç ruhbanları, <i>Religiosi Franchi</i>
Askerler, <i>soldati</i>	Ekim, <i>ottobre</i>
Ay, <i>luna</i>	El fakir, <i>el povero</i>
Barça, <i>barca</i>	El-muhib-i mahlas, <i>sincero amico</i>
Baylos, <i>bailo</i>	Eminler, <i>emini</i>
Belge, <i>documento</i>	Ermeni milleti, <i>la nation Armenia</i>
Bey, <i>bei, signore</i>	Eylül, <i>Settembre</i>
Beyler, <i>gentil uomini</i>	Fetvâ, <i>fetfà</i>
Beylerbeyi, <i>beglerbei</i>	Fırkata, <i>fregate</i>
Beytûlmâl, <i>beitulmal</i>	Flemenk, <i>fiamengo</i>
Bina etmek, <i>fabricare</i>	Galata Kadısı, <i>cadi di Pera</i>
Buyurdum ki, <i>comando</i>	Gemi, <i>nave / vascello</i>
Çavuş başı, <i>chiaus bassi</i>	Guruş, <i>reali</i>
Çavuş, <i>chiaus</i>	Hâkim, <i>rettore</i>
Çelebi, <i>celebi</i>	Haraç, <i>caraci</i>
Defter, <i>registro</i>	Harâmî, <i>assassini / pirati</i>
Defterdâr, <i>tefterdar/ defterdar</i>	Hasan, <i>Cassan</i>
Değirmen, <i>molino (şimdi mulino)</i>	Hasan, <i>Hassan</i>
Deniz Kapudanı, <i>Capitano del mare</i>	Hatt-ı hümayûn, <i>Chati Chumaiun</i>
Dergâh-ı mu'allâ vs., <i>alla mia felice porta</i>	Haziran, <i>giugno</i>
	Hüccet, <i>coggetto</i>
	Hüküm, <i>comando/ comandamento</i>
	Hüseyin, <i>Chessan</i>

Irmak, <i>fiume</i>	Nisan, <i>aprile</i>
İskele, <i>scala</i>	Nişân-ı şerif, <i>il segno nobile</i>
Kadı, <i>cadì</i>	Nuh, <i>Nuc</i>
Kadılıklar, <i>cadilaggi</i>	Ocak, <i>genaro/ gennao</i>
Kâhya, <i>chiecaia</i>	Ordu-yı hümâyûnum, <i>al mio campo imperiale</i>
Kale, <i>castello</i>	Ormaniçe, <i>armata</i>
Kalyata, <i>galiotta</i>	Osmanlı sultanı, <i>Gran Signore</i>
Kalyon, <i>gallion</i>	Paşa, <i>bassà</i>
Kapıya, <i>alla porta</i>	Pembe, <i>cottoni</i>
Kapıcı, <i>capizi</i>	Prokuratör, <i>rocuratore</i>
Kapıcıbaşı, <i>capizi bassi</i>	Rebiül evvel, <i>rebiul evel</i>
Kapudan Paşa, <i>Capitano Bassà</i>	Receb, <i>rezepe</i>
Karamürsel, <i>caramussal, caramursale</i>	Rum, <i>greci</i>
Kasım, <i>novembre</i>	Sadrazam, <i>primo visir</i>
Kavaliyer, <i>cavalier</i>	Sahra, <i>campagna</i>
Kayık, <i>caichio</i>	Sakinler, <i>abitanti</i>
Kaymakam, <i>caimacam</i>	Sancak, <i>sanzaccco/ sangiacol/ sanzacho</i>
Kılıç, <i>spada</i>	Sancakbeyi, <i>Sanzac bei</i>
Kızlar Ağası, <i>Chizlar Agassi</i>	Sancaklar, <i>Sanzacchi</i>
Konsolos, <i>console</i>	Selametlik, <i>selametlich</i>
Konsolosluk iadeleri, <i>consolati assignati</i>	Sene, <i>anno</i>
Konsolosluk hakkı, <i>i dritti del console</i>	Serdarlar, <i>serdari</i>
Korsan, <i>corsaro</i>	Subaşı, <i>subassi</i>
Korsanlar, <i>corsari</i>	Sulh ü salah, <i>la buona pace</i>
Kottimo, <i>cottimo</i>	Şaban, <i>saban</i>
Kule, <i>torre</i>	Şevvâl, <i>şeval</i>
Kumaş, <i>seta</i>	Şubat, <i>febraio</i>
Levendler, <i>levendi</i>	Şiddetli fırtına, <i>un vento furioso</i>
Mahal, <i>luogo</i>	Temmuz, <i>luglio</i>
Mahzenler, <i>magazeni</i>	Tercüman/ dragoman, <i>dragomanno</i>
Mart, <i>marzo</i>	Tersâne-i âmire, <i>Arsenal Reggio</i>
Mayıs, <i>maggio</i>	Tezkire, <i>teschiere</i>
Meclîs-i şer', <i>giuridico tribunale</i>	Tuz, <i>sale</i>
Mektup, <i>lettera</i>	Tüccarlar, <i>mercanti</i>
Memâlik el mahrûse, <i>stato ottomano</i>	Türk, <i>turcho</i>
Mesihyye, <i>Messia</i>	Veled-i, <i>figliolo</i>
Metâ', <i>robba</i>	Venedik doju/ cumhuru, <i>Doge di Venezia</i>
Milleti'l-mesihyye, <i>la nation del Messia</i>	Venedik Körfezi, <i>golfo di Venezia</i>
Muhelif/ aykırı, <i>contro</i>	Venedik, <i>Venetia</i>
Muharrem, <i>muharem</i>	Venedikli tüccarlar, <i>mercanti veneti</i>
Mübâşir, <i>mubassir</i>	Venedikliler, <i>veneziani</i>
Mühim maslahat, <i>affari urgenti</i>	Vezir, <i>visir</i>
Mürasele, <i>murassele</i>	Vezir'i 'âzam, <i>gran visir</i>
Müslümanlar, <i>mussulmani</i>	Voyvoda, <i>vaivada</i>
Nâzır, <i>nasir</i>	

Yahudî, <i>ebreo/ hebrei</i>	Zaklısa için sebep-i tahrir, <i>pensione del Zante</i>
Yapağı, <i>lana</i>	Zimmî, <i>christiano</i>
Yeniçeri, <i>giannizzeri, iannizari</i>	Zilhicce, <i>zilhice</i>
Yöneticiler, <i>rettori</i>	Zilkade, <i>zilcade</i>
Yusuf, <i>Yussuf</i>	

Stampato per conto di Edizioni Ca' Foscari - Digital publishing, Venezia
nel mese di marzo del 2014
da Logo srl., Borgoricco, Padova

Bu kitap Venedik Devlet Arşivinde bulunan 940 Osmanlıca belgenin özetlerini içermektedir. İstanbul'daki diplomatlar tarafından tutulan bu belgeler öncelikle tüccarlar, mallar, gemiler, köleler, korsanlar ve piratlar, gümrükler, sınırlar ve Osmanlı-Venedik ilişkileri tarihi üzerine birçok konuyu içermektedir.

This book contains the summaries of 940 Ottoman documents whose copies are kept in the Venetian State Archives. These documents, collected by the Venetian diplomats in Istanbul, deal with merchants, goods, ships, slaves, pirates and privateers, customs, borders, and many other affairs related to the history of Ottoman Venetian relations.

Serap Mumcu Ankara Üniversitesi'nde Tarih yüksek lisansını tamamlamıştır ve şimdi de Ca' Foscari-Padova Üniversitelerinde tarih doktorası yapmaktadır. Serap Mumcu attained her Master degree in History at Ankara University. Presently, she is PhD student at Ca' Foscari and Padua Universities.

Università
Ca'Foscari
Venezia

ISBN 978-88-97735-58-8

9 788897 735588 >

Edizione non venale